

MØTEINNKALLING

Utval: Formannskapet
Møtestad: Formannskapssalen Herøy rådhus
Dato: 16.09.2014
Tid: 13:30

Melding om forfall til tlf. 70081300.

Forfall til møter i kommunale organer skal vere gyldig i hht. Lov om kommuner og fylkeskommuner § 40, nr. 1.

Varamedlemer som får tilsendt sakliste, skal ikkje møte utan nærare innkalling.

Dersom du ønskjer din habilitet vurdert i ei sak, må du melde skriftleg frå til Fellesekretariatet om dette i god tid før møtet (Forvaltningslova § 8, 3. ledd).

Fosnavåg, 10.09.14

Arnulf Goksøyr
ordfører

SAKLISTE:

Saksnr	Innhold
PS 139/14	Godkjenning av innkalling og sakliste
PS 140/14	Protokoll frå førre møte
PS 141/14	Delegerte saker
PS 142/14	Referatsaker
PS 143/14	Budsjettkontroll per 31.07.2014
PS 144/14	Detaljreguleringsplan for ny gang- og sykkelveg langs deler av FV10 på Moltustranda - Utlekking til offentlig ettersyn
PS 145/14	Detaljreguleringsplan for Myrabakken bustadfelt - Utlekking til offentlig ettersyn
PS 146/14	Byutviklingsprosjekt Fosnavåg by - open anbudskonkurranse
PS 147/14	Høyring 2 - utviklingsplanar for dei vidaregåande skulane i Eiksundregionen
PS 148/14	Brukarundersøking i Bu- og habiliteringsavdelinga 2014
PS 149/14	Resultat av brukarundersøking i pleie- og omsorgsavdelinga våren 2014
PS 150/14	Videokonferanseutstyr til bruk i samhandling innan helse - Leasingavtale
PS 151/14	Regional delplan for attraktive byar og tettstadar - høyring av forslag til plan
PS 152/14	Vedk. Lånegaranti til Tjørvåg Aktivitetspark
PS 153/14	Tak over tribune, Havila Stadion Fosnavåg - behov for ekstra løyving
PS 154/14	Utleige av gnr. 34 bnr. 237 snr. 4 til Fosnavåg Parkering AS

Delegerte saker frå avdelingane

- DS 35/14 Søknad om å ta skjenkeløyve ut av lokalet/
utvida skjenketid for én bestemt anledning
(lukket og åpent arrangement)
- DS 36/14 Skjenkebevilling - søknad om bevilling for
én bestemt anledning (lukket og åpent
arrangement)

Referatsaker

- RS 44/14 Klimavalg 2015
- RS 45/14 Møteprotokoll frå Representantskapsmøte i
Dragsunbygg IKS
- RS 46/14 Til orientering - KOFA-sak 2012/248 [SVW-
SAKER.FID151503]

Delegerte saker frå avdelingane

DS 35/14

Skjenkebevilling - søknad om bevilling for én bestemt anledning (lukket og åpent arrangement)

DS 36/14

Søknad om å ta skjenkeløyve ut av lokalet/ utvida skjenketid for én bestemt anledning (lukket og åpent arrangement)

Referatsaker

RS 44/14

Klimavalg 2015

RS 45/14

Møteprotokoll frå Representantskapsmøte i
Dragsunbygg IKS

RS 46/14

Til orientering - KOFA-sak 2012/248 [SVW-
SAKER.FID151503]

PS 139/14 Godkjenning av innkalling og sakliste

PS 140/14 Protokoll frå førre møte

PS 141/14 Delegerte saker

PS 142/14 Referatsaker

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Økonomiavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	GEO	Arkivsaknr:	2012/1014
		Arkiv:	210

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
143/14	Formannskapet	16.09.2014

BUDSJETTKONTROLL PER 31.07.2014

Tilråding frå rådmannen:

Budsjettkontrollen per 31.07.2014 vert tatt til vitande.

Særutskrift:

- Avdelingane, her
- Søre Sunnmøre kommunerevisjon, her
- Vest kontrollutvalssekretariat

Vedlegg:

- [Budsjettkommentarer frå avdelingane](#)

Saksopplysningar:

Målet med budsjettkontrollane er at dei stadig skal bli betre og syne at kommunen har god kontroll både på inntekts- og utgiftssida og kan varsle avvik så snart dei oppstår. På den måten vil politikarar og administrasjon få ei god oversikt over dagens drift og kva resultat denne drifta har å seie på rekneskapsresultatet ved utgangen av året.

Lønn er den viktigaste og største posten i rekneskapen. Den er vanlegvis meir å jour enn enn dei andre utgifts- og inntektspostane. Til orientering kan ein nemne at ein til ei kvar tid har mellom 50 og 100 fakturaer som ligg i avdelingane for kontering og tilvising. Desse er ikkje med i grunnlaget budsjettkontrollen er bygd på.

1. Tabell som syner situasjonen slik den einskilde leiar skildrar

I denne tabellen tek ein for seg rekneskapen per 31.07.2014 og samanliknar dette med budsjettet for 2014.

Netttotal i 1000 kr.

Avdeling/område	Rekneskap per 31.07.2014	Rev budsjett 2013	Forbruk i %	Meldt avvik	Rekneskap per 31.12.14
Folkevalde	2.309	3.495	66,1	200	3.695
Adm. Leining	2.643	3.320	79,6		3.320
Servicetorget	1.265	2.975	42,5	-100	2.875
Fellessekretariatet	1.291	2.190	58,9		2.190
Økonomiavdelinga	3.313	6.140	53,9		6.140
Pers- og org. Avd.	6.091	8.215	74,1	-350	7.865
IKT	3.497	4.550	76,9	400	4.950
Overføringar	12.938	8.795	147,1		8.795
Barnehagar	43.862	61.675	71,1	750	62.425
Grunnskular m.m	56.866	109.300	52,0	-1.250	108.050
Barn, familie og helse	17.835	34.545	51,6	1.000	35.545
Pleie- og omsorg	55.044	101.475	54,2		101.475
Bu- og habilitering	18.965	36.085	52,6	-750	35.335
Sosial og flyktning	5.881	9.470	62,1		9.470
Kulturavdelinga	3.354	8.020	41,8		8.020
Utviklingsavdeling	2.610	6.305	41,4		6.305
Anlegg og drift	8.848	16.240	54,5		16.240
Eigedomsavd.	10.016	15.140	66,2		15.140
Samhandlingsreforma	7.730	12.400	62,3		12.400
Skatt, ramme, fin.	-295.687	-450.530	65,6	10.000	-440.530
Sum (meirforbruk)				9.360	9.360

(normalt forbruk etter 7 mnd bør ligge på mellom 54 og 55%.

Ein ligg på etterskot med mange utgifts- og inntektspostar. Store delar av rente- og avdragskostnadane vert først betalt og utgiftsført i desember. Også evt pensjonsavvik, opp-/nedskriving av aksjar og obligasjonar, rentekompensasjon frå staten etc vert først kjent og ført etter nyttår. Det same blir det eksakte øyremarka

tilskotet for ressurskrevjande brukarar. For sistnemnde post fører vi i dag 1/12 av det budsjetterte tilskottet som inntekt kvar mnd.

2. Usikre punkt

1. Politisk leing. Vil nok få eit negativt avvik på om lag kr 200.000,- på dette ansvarsområdet. Grunnar til avviket er bl.a. budsjettet for annonser/støtteannonser er overskride og at reduksjonen av betalinga av tenester til Sunnmørsbadet først vart effektuert i mars/april.
2. IKT avdelinga har hatt 4 tilsette i 2014 medan ein i budsjettet har tatt høgde for 3. Sjølv om delar desse meirkostnadane er dekt av refusjon sjukeløn, kan det sjå ut til at ein får eit meirforbruk på opp mot kr 400.000,-. Andre grunnar til meirforbruket er lisenskostnarar og serviceavtalar. Rekneskapen til den interkommunale IKT avdelinga i Hareid kan også påverke dette i feil retning.
3. Barnehageavdelinga fekk auka si ramme i 2014 med 3,0 mill kr medan behovet var 3,5 mill kr for å dekke utbetalingane til private barnehagar. Grunnen til trekket var regjeringa sitt forslag om auka kontantstøtte til dei minste barna noko som dei meinte skulle redusere behovet for barnehageplassar. I Herøy har ein ikkje sett effekten av dette og dermed så blir trekket i rammetilskotet ei rein statleg sponing.
4. Avdeling for Barn, Familie og Helse. Her vil det nok bli ein sprekk på det som gjeld legetenestene. Kommunen har måtte leige inn mange vikarlegar dette året og det fører til store meirkostadar. Andre utgifter som blir høgare enn budsjettert i år er kostnadane til pasientskadeerstatning og til helsehjelp i utlandet. Herøy har mange utanlandske arbeidstakarar registrert i kommunen og det gjer at denne posten aukar år for år. Meirkostnadane knytt til ovannemde vil utgjere mellom 0,5 og 1,0 mill kr i 2014.
5. Pleie- og omsorgsavdleinga melder om travle dagar, men per i dag ser budsjettet ut til å halde.
6. Sosial/Flykting. Utgiftene til sosialhjelp er nr 0,6 mill kr høgare enn budsjettert. Eit anna usikkert punkt er ressurskrevjande brukarar som kan på føre avdelinga ei meirutgift på opp mot 2,0 mill kr i kommunal eigendel. Mottak av fleire flyktingar enn budsjettert kan veie opp ein del av desse meirkostnadane. Sjølv om ein set i verk tiltak for å få desse redusert framover vil det mest truleg bli eit meirforbruk her i 2013 – kanskje opp mot 1,0 mill kr.
7. Vi var optimistiske då vi budsjetterte skatteinntektene for 2014. Per 31.07.2014 er dei faktiske inntektene på dette området om lag 16,5 mill lavare enn budsjettert. Dette klarer ein ikkje å ta att på årets 5 siste månader. Mest truleg vil skatteinntektene bli mellom 15,0 og 18,0 mill lavare enn budsjettert noko som i sin tur medfører auka rammetilskott på mellom 7,0 og 8,2 mill kr. Det vil gi ein manko i budsjettet for 2014 på mellom 8,0 og 9,8 mill kr. Vi kan kome litt heldigare ut om skatteveksten på landsbasis blir høgare enn regjeringa har forutsett i statsbudsjettet for 2014.
8. Pensjonsoppgjera er også usikre. Vi har budsjettert med eit stort positivt pensjonsavvik. Om dette ikkje slår til etter forventningar og prognoser vil budsjettunderskotet bli endå høgare. Vi har «refinansiert» nokre av låna våre denne hausten, men det er vel tvilsomt om dette vil ha den store positive effekten i 2014. Også avdragsbiten er usikker. Det avgjerande her er kva som blir aktivert i balansen i 2014.

Basert på dei tala som ligg føre og dei prognosene ein har fått frå avdelinga kan det tyde på meirforbruk/mindreinntekter i 2014 på opp mot 10,0 mill kr.

4. Rådmannen sine kommentarar

Vi registrerer at svikten i skatteinntektene i Herøy er store sett i høve til statsbudsjettet sine føresetnadar og sett i høve til skatteinntektene i 2012 og 2013. Då skatteinntektene på landsbasis også er lavare enn rekna med i revidert så vil effekten får Herøy kommune bli endå meir negativ enn om skatteinntektene på landsbasis auka meir enn regjeringa sitt anslag.

Staten sine reformer og endringar slår ut i kommunen sin disfavør. Både tilskotet til barnehagedrifta og til samhandlingsreforma er mykje lavare enn det vi betaler ut. No ser vi også at trekket i barnehagetilskotet pga auka kontantstøtte til dei yngste barna også slår negativt ut for Herøy kommune sin del og at dette utgjør ein meirkostnad/mindreinntekter i 2014 på opp mot 1,0 mill kr (regjeringa har innsett at verknadane av endringa ikkje har vore slik ein har forutsett og at delar av trekket vil bli kompensert).

Nokre avdelingar rapporterer om eit venta meirforbruk i 2014, medan andre melder om eit mindreforbruk. Gledeleg nok ser det ut til at drifta i 2014 minst vil vere i balanse.

Vi har prøvd å tilpasse rammene til den einskilde avdeling etter deira ynskjer kombinert med dei midlane vi har til rådvelde. Likevel er det klart at avdelingane sine behov på mange områder er større enn det budsjettet gjev opning for. Arbeidspresset er aukande bl.a. på grunn av endra regelverk, nye og utvida oppgåver og større etterspurnad frå publikum. Avdelingane jobbar bra og driv nøkternt og er lojale mot det som vert bestemt.

Formannskapet har tidlegare uttrykt at dei ikkje ynskjer tenestekutt i budsjettåret. Det gjer at vi ikkje kjem med tiltak for å redusere budsjettunderskotet no, men vil prøve å regulere dette i budsjettframlegget for 2015.

Herøy kommune har forskottert tippemidlar, kulturhusmidlar, meirverdiavgift etc for fleire lag/organisasjonar/verksemder dei siste par åra. Totalt utgjør dette over 20,0 mill kr. Dette tærer på kommunen sin likviditet og Herøy kommune har i det siste brukt av trekkretten i Danske Bank.

For å rette på dette vil det bli aktuelt å selje seg ned i akjar og obligasjonar som kommunen har per dato.

Både ubundne driftsfond og ubundne kapitalfond er redusert/brukt opp den siste tida og det gjev oss store utfordringar når det gjeld finansiering av både drifts- og investeringstiltak framover.

5. Om avvika kan dekkast inn

Som nemnt i rådmannen sine kommentarar legg ein ikkje opp til kutt i drifta inneverande år. Ein styrer såleis mot eit meirforbruk.

Områdeleiarane er klar over dei økonomiske utfordringane Herøy kommune har framover og dei er lojale og gjer sitt beste for at forbruket skal haldast på eit nøkternt nivå slik at ein ikkje får overskridingar på drifta.

2015 vil nok bli ein minst like utfordrande år og ein må bruke budsjett 2015 og økonomiplanen 2015-2018 aktivt for å endre kostnadsbildet framover.

Det er utfordrande å dekkje inn avvik i avdelingar som driv rettighetsstyrte tenester, der nivået på tenestene frå før er dimensjonert til minimumsstandard etter lova.

Det er også ei utfordring at tiltak som får effekt på drifta føreset langsiktig planlegging og verknadane kan først godskrivas etter ein lang tidshorisont.

Tabellar som syner stoda per dato samanlikna med tilsvarande periode i 2013

Område	Rekneskap per 31.07.2014	Rev budsjett 2014	Rekneskap per 31.07.201	Rev. Budsjett 2013	Avvik rekneskap i kr
Folkevalde	2.309	3.495	2.464	4.350	-163
Administrativ leing	2.643	3.320	1.907	3.275	736
Servicetorget	1.265	2.975	1.323	2.775	- 58
Fellessekretariatet	1.291	2.190	1.483	2.300	- 192
Økonomiavdelinga	3.313	6.140	3.195	5.975	18
Personal- og org.	6.091	8.215	5.366	8.400	725
IKT	3.497	4.550	1.236	4.225	2.261
Overføringar	12.938	8.795	5.055	8.600	7.883
Barnehagar	43.862	61.675	40.565	56.850	3.297
Grunnskular m.m	56.866	109.300	55.843	106.220	1.023
Barn,familie og helse	17.835	34.545	18.931	32.390	- 1.096
Pleie- og omsorg	55.044	101.475	52.976	95.000	2.068
Bu- og habilitering	18.965	36.085	17.721	34.700	299
Barnevern					
Sosial og flyktning	5.881	9.470	6.080	9.100	- 199
Kulturavdelinga	3.354	8.020	4.506	7.530	- 1.152
Utviklingsavdeling	2.610	6.305	2.326	5.600	284
Anlegg og drift	8.848	16.240	13.509	15.110	- 4.661
Eigedomsavd.	10.016	15.140	7.826	15.900	2.190
Samhandlingsref.	7.730	12.400	7.293	12.400	437
Skatt, ramme, fin.	-295.687	-450.530	-291.856	-430.700	- 3.831
Sum					9.869

Av tabellen ser ein at det er store ulikskapar mellom rekneskap 2014 og rekneskap 2013 per 31.07 på nokre av avdelingane. Dette kan skuldast ulik periodisering i høve til når inntekter og utgifter er ført dei ulike åra. Likevel ser ein at det for eit par av delingane er større reelle kostnadar dette året enn i 2013. Det har også avdelingane meldt om i sine kommentarar.

(Alle tal i heile 1.000)

	Rekneskap per 31.07.2014	Budsjett 2014	Forbruk i %
Lønn inkl sosiale utgifter	208.212	375.607	55,43
Kjøp av varer og tenester	39.168	68.775	56,95
Kjøp av varer og tenester som erstattar komm eigenprod.	52.281	71.683	71,68
Overføring til andre	76.896	64.555	119,11
Finansieringsutgifter	13.064	61.292	21,31
Sum utgifter	389.617	641.913	60,69
Salsinntekter	-36.798	- 70.836	51,94
Refusjonar	-19.734	- 34.658	56,9
Overføringar frå andre	-353.912	- 475.177	74,48
Finansieringsinntekter	-10.100	- 61.242	16,49
Sum inntekter	-420.544	- 641.913	65,51
Netto	- 30.927		

Vi ser ikkje ut til å få sprekk i det som gjeld lønn og sosiale kostnader i 2014 (om vi tek med refusjon sjukeløn).

Avkastninga på Oslo Børs er noko høgare enn budsjettert og kan gi oss ei meirinntekt om ikkje børsen snur siste tertial.

Skatteinntektene er som nemnt 16,5 mill kr lavare enn budsjettert per 31.07.2014 og det er ikkje grunn til å tru at dette kan snuast. Vi ser også at den faktiske skatteinntekten per 31.07.14 er om lag 4,2 mill lavare enn på same tidspunkti 2013. Det skal då tyde på ei skatteinntekt i 2014 på om lag 234,0 mill kr

Vurdering og konklusjon:

I 2014 må vi konstatere svikt på ein særst viktig inntektspost. Skatt/ramme vil bli mellom 8,5 og 10,0 mill kr mindre enn budsjettert.

Samla sett er det eit håp om at vi vil få eit mindreforbruk i drifta (områda). Det samt ei god utvikling på Oslo Børs resten av året gjer at ein vonar at meirforbruken skal krype nedover mot 7-8 mil kr. Då har ein ikkje tatt omsyn til at samla pensjonskostnadar heilt sikkert vil avvike frå det budsjetterte.

Fosnavåg, 03.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Geir Egil Olsen
Avd.leiar

Sakshandsamar: Geir Egil Olsen

Rapporteringstre		Enhetsleder vurdering avvik (kr)	Avvik hiå (kr)	Årsbudsjett	Avvik i %	Sentral vurdering	Status
10 Folkevalde	Akseptabelt	0	-174	3 694	0,00		Godkjent
12 Administrativ leing	Akseptabelt	0	-854	3 319	0,00		Godkjent
13 Servicetorget	Akseptabelt	0	362	3 007	0,00		Godkjent
14 Fellessekretariatet	Akseptabelt	0	-74	2 188	0,00		Godkjent
15 Økonomiavdeling	Akseptabelt	0	89	6 138	0,00		Godkjent
16 Personal- og organisasjonsavdelinga	Akseptabelt	0	-1 529	8 213	0,00		Godkjent
17 Informasjonsteknologi	Akseptabelt	0	-923	4 548	0,00		Godkjent
18 Overføringar	Akseptabelt	0	-7 669	8 796	0,00		Godkjent
21 Barnehagar	Akseptabelt	0	-8 404	61 677	0,00		Godkjent
22 Grunnskular,PPT,Kulturskulen m.m.	Akseptabelt	0	3 591	109 297	0,00		Godkjent
31 Barn, familie og helse	Akseptabelt	0	1 437	34 545	0,00		Godkjent
32 Pleie og omsorgsavdelinga	Akseptabelt	0	758	101 477	0,00		Godkjent
33 Bu- og habiliteringsavdelinga	Akseptabelt	0	700	36 084	0,00		Godkjent
34 Barnevernsavdelinga	Akseptabelt	0	0	0	0,00		Ikke rapportert
38 Sosial og flyktning	Akseptabelt	0	-603	9 470	0,00		Godkjent
40 Kulturavdelinga	Akseptabelt	0	358	7 643	0,00		Godkjent
50 Utviklingsavdelinga	Positivt	0	807	6 305	12,80		Ikke rapportert
51 Anleggs- og driftsavdelinga	Akseptabelt	0	973	16 240	0,00		Godkjent
60 Eignedomsavdelinga	Akseptabelt	0	-1 017	15 138	0,00		Godkjent
70 Samhandlingsreforma	Positivt	500	-304	12 400	4,03		Godkjent
90 Skatt, ramme, finans, tilskot	Akseptabelt	0	-2 470	-450 527	0,00		Godkjent
Sum		500	-14 944	-346	144,69		

Beskrivelse	Rekneskap i fjord pr.dato	Rekneskap hittil i år	Rev. budsjett hiå	Avvik hiå	Forv. avvik 31.12	Rev. årsbudsjett	Forventet årsresultat	Forbruk i %
Sum totalt	-66 894	-31 969	-46 914	-14 944	500	-346	-846	9251,14
Utgifter	375 114	388 099	359 190	-28 909	500	637 381	636 881	60,89
Løn inkl. sosiale utgifter	200 653	208 208	203 829	-4 379	0	371 882	371 882	55,99
Kjøp av varer og tenester	90 462	90 233	82 028	-8 205	0	139 785	139 785	64,55
Overføringar og andre utgifter	83 999	89 658	73 333	-16 325	500	125 714	125 214	71,32
Inntekter	-442 008	-420 068	-406 103	13 964	0	-637 727	-637 727	65,87
Salsinntekter	-35 336	-36 551	-39 565	-3 014	0	-70 051	-70 051	52,18
Refusjon sjukeløn	-9 751	-8 300	-1 633	6 667	0	-2 800	-2 800	296,43
Andre refusjonar og tilskot	-396 920	-375 217	-364 905	10 312	0	-564 876	-564 876	66,42
I alt	-66 894	-31 969	-46 914	-14 944	500	-346	-846	9251,14

Folkevalde

Meirforbruket på dette ansvaret skuldast i hovudsak utgifter til annonsering, bading og at utgiftene til kontrollutvalssekretariatet er betalt for heile året. Dersom det ikkje vert inn særskilte tiltak, kan det verte eit meirforbruk på ca 200.000 kr.

Administrativ leing

Meirforbruket skuldast periodisering av inntektene. Det er ikkje grunn til å tru at det skal verte eit vesentleg meirforbruk på dette ansvaret i år.

Fellesekretariatet

Utgifter til interkommunalt arkiv er betalt for heile året. Det er ikkje grunn til å tru at det skal verte eit vesentleg meirforbruk på dette ansvaret i år.

Servicetorget

Servicetorget har eit positivt avvik på ca 12%. Årsaka i dette ligg i: - unytta lønsmidlar - høgare inntekter enn budsjettet
Ein del fakturaer vert betalt kvart kvartal og vil ha innverknad på forbruket. Med status ein har i dag meiner ein at det vil verte positivt avvik også i år med ca 3% eller omlag kr 100.000,-.

Økonomiavdeling

Ikkje dei store avvika på dette området/ansvaret. Bør kunne gå i balanse i 2014.

Personal- og organisasjonsavdelinga

Avdelinga vil ha mindre lønnsutgifter for juli, august og september, grunna redusert bemanning i perioden. Det er også færre lærlingar enn planlagt og budsjettet med. Dette vil kunne resultere i eit mindreforbruk på mellom kr 200.000,- og kr 500.000,- alt etter utviklinga i talet på lærlingar framover.

Informasjonsteknologi

IKT- avdelinga har hatt ei stilling meir enn budsjettet i 2014. I tillegg er det eit meirforbruk på lisensar og serviceavtalar. Vi kan få eit meirforbruk på dette ansvaret på 400.000 kr.

Overføringar

Det meste her er i rute når det gjeld ordnare overføringar til fellesråd, landbrukskontor, kommuneveterinær, revisjon etc.
Avviket skuldast at det ikkje er henta inn midlar frå næringsfondet og frå RDA fonda for å dekke opp utbetalingane som har skjedd. Det utgjør differansen mellom rekneskap og budsjett i dette tilfellet.

Barnehagar

Avviket skuldast at det er utbetalt kommunalt tilskot til private barnehagar for juli, august og september 2014. Periodiseringa blir då feil, slik at det framstår som eit avvik. Det er utbetalt ca. 3 000 000 kr meir i kommunalt tilskot hittil i år samanlikna med i fjor. Budsjettet vart auka med ca. 3000 000 kr. Det vert utbetalt tilskot til private barnehagar for siste kvartal ca. 1. oktober. I tillegg vert andre refusjonskrav utbetalt ved slutten av året, dette gjeld betaling for barnehageplassar i Ulstein og Herøy. Refusjonskrav vedkomande tapt inntekt ved syskjennmoderasjon kjem og på slutten av året. Det er difor vanskeleg å vite nøyaktig kva resultatet vert ved slutten av året. Behovet for auka ressursar ved fastsetting av budsjettet var 3 500 000 kr. Dette vart redusert til 3 000 000 kr pga trekk i ramma til kommunen pga kontantstøtteordninga regjeringa forventa skulle redusere behovet for barnehageplassar. Dette har ikkje skjedd. Behovet har vore like stort, og kommunen må betale ut tilskot i samsvar med lovverket. I tillegg vil ein ved rekneskapsoppgjeret 2014 sjå om private barnehagar har rett til meir eller mindre tilskot. Det kan føre til at barnehageavdelinga får eit overforbruk frå kr. 500 000 til 1 000 000. Dette ser ein litt klarare etter 1 oktober 2014. Forbruket i kommunale barnehagar når det gjeld løn som er hovudposten for utgifter ser ut til å vere i balanse med budsjettet. Her er det sjukefråver og vikarutgifter som vil vere avgjerande for balansesituasjonen ved slutten av året.

Grunnskuleavdelinga

Månadsrapporten pr.juli og hittil i år viser eit positivt avvik på 3,5 mill.
Utgiftene er 2,7 mill lavare enn budsjettet, med eit forbruk på 53% av totalen. Tilsvarende i 2013: 1,3 mill lavare utgifter, 54,4% av totalt budsjett.
Lavare lønnsutgifter held seg stabilt, og ligg no på -800' hittil i år. Vi køyrer ei stram drift, med høgt fokus på organisering og effektiv bruk av personalressursar.
Årsaka til det store underforbruket pr.dato, ligg i kjøp av varer og tenester, med - 1,5 mill. Dei store innkjøpa for skuleavdelinga skjer i juni, med faktura i august. Dette gjeld lærebøker og skulemateriell. Avviket er derfor kunstig høgt no, og vil bli redusert i august.
Elles er det lavare mva-utgifter, -700'.

Inntektene er ca. 800' over budsjett. Det er ført 61% av budsjetterte inntekter, mot 1,3 mill og 67% på same tid i 2013.

Dei auka inntektene skuldast høgare refusjon foreldrepenngar og feriepenngar (550'), samt statlege tilskot til pedagogiske satsingar i grunnskulen. Her er også noko høgare refusjonar frå andre kommunar enn budsjettert, relatert til undervisning av barn i fosterheimar.

Prognose:

Tek ein omsyn til avviket på kjøp av varer og tenester, er det reelle positive avviket pr.no på ca.2 mill.

Ei ny elevsak vil krevje bemanning 1-1 utover hausten, samt at vi har fått ein del nye elevar i løpet av sommaren, med behov for norskopplæring.

Her er ikkje vesentleg "heng" på inntekter i forhold til budsjett.

Utifrå rapport pr. juli, og før endringane for skuleåret 2014/15 viser seg i august, styrer vi mot eit netto mindreforbruk på 1-1,5 mill.

Barn, familie og helse

Barnevernet har per i dag eit akseptabelt forbruk og eit lite avvik . Seksjonen gjer det den kan for å halde utgiftane nede, men det kan ikkje gå på bekostning av å setje inn tiltak når barn treng det. Barnevernet har mange vanskelege saker dei arbeidar med og kor ulike tiltak vil kunne måtte settast inn. Det er og sat i verk mange tiltak som er ressurskrevjane. Per i dag ser det ut som om budsjettet innan barnevern vil kunne halde, men deer likevel rett å varsle om at det vil kunne inntreffe forhold for einskilde barn som gjer at budsjettet ikkje vil kunne haldast.

Avdelinga har eit positivt avvik. Det er gledeleg, men det er ikkje forventa at det vil kunne vare. Utgiftene til legevikarar er ikkje fullt ut belasta enda og det er og forventa at det vert bruk av ytterlegare vikarar. Det vil og verte ein del ekstra utgifter knytt til nybygget som må takast på avdelingas budsjett. Det er og eit meirforbruk på utgifter kommunen ikkje kan påvirke, som feks pasientskadeerstataning og helsehjelp i utlandet koster kommunen pengar av ukjent storleik. Meirinntektene skuldast i hovudsak at det er betalt inn eit større beløp i leigeinntekter. Dette er midlar som vart avregna etter den gjeldande avtal ved slutten av året og såleiaast ikkje påverkar det endelege resultatet for avdelinga.

Ulik periodisering av inntekter og utgifter på enkelte område fører og til at det samla resultatet ikkje forventas å vere så positivt overtid. Avdelingas budsjett og forbruk følgast nøye.

Pleie og omsorgsavdelinga

Innsparing for 2014 (vikarmidlar) på 600 000 ligg på administrasjonen. Samt auke i inntekt på brukarbetalingar. Dette skulle ha vore fordelt ut på avdelingane.

Heimetenestene er ok. Litt lavare nettoforbruk i 2014 sett i høve til same periode i 2013. Det har over tid vore sterkt press på personalressursen i heimetenestene. Leiarane må leige inn ekstra ved behov.

Herøy omsorgssenter er godt i rute. Ei avdeling har i sommer hatt behov for noko ekstra innleige.

Drosjeutgifter til dagsenter for personar med demens er høgare enn forventa, og vi ser allerede no at budsjettet ikkje held. Det er vanskeleg å prognostisere behovet, så budsjettering skjer mykje basert på framskriving av dagens drift. Det varierar kor brukarane kjem ifrå., og pasientar med lang reiseveg kostar vesentleg meir enn dei som bur lokalt. Det er meldt om dyrare medisiner pga nye arbeidsoppgåver og pasientgrupper som brukar dyrare preparat. Straumutgifter er så langt noko høgt.

Myrvåg omsorgssenter. Ei avdeling har hatt behov for ekstra innleige på grunn av pasientbehov.

Øyeblikkeleg døgnopphald ved Myrvåg omsorgssenter krev faglært arbeidskraft. I tillegg var det i sommar leid inn vikarbyrå for å sikre sjukepleiekompetanse. Det er meldt om dyrare medisiner pga nye arbeidsoppgåver og pasientgrupper som brukar dyrare preparat.

Brukarbetaling er i rute.

Det er for tidleg på året å kome med ei god prognose då vår drift er totalt avhengig av pasientgrunnlaget og tilgang på personale. Men om drifta ligg på same nivået ut året kan ein kome ut i balanse. Det er imidlertid ein del kjende utfordringar som vil kunne dra i vei økonomisk sett.

Bu- og habiliteringsavdelinga

Bu- og habiliteringsavdelinga har samla sett god kontroll på utgiftene. Vi gjer det vi kan for å klare kravet om innsparing i løpet av budsjettåret. Det er grunnlag for å tru at bu- og habiliteringsavdelinga samla sett kjem positivt ut av driftssituasjonen også i år. Det er tre hovudmoment som avgjer utfallet: At vi refusjonsnøkkelen på statstilskot ikkje vert endra vesentleg i nytt budsjett (at inntektene vert i tråd med 2013), at vi klarar å halde kostnader til overtidsbruk og vikarløn på same låge nivå ut året, og at vi ikkje får ein auke i behov på tenestesida.

Med desse føresetnadene og slik situasjonen er per i dag, vil avdelinga truleg få eit overskot på mellom 500.000 til 1.000.000 ,-.

Administrasjon: På administrasjonsområdet ligg det midlar til interne overføringar og betaling til andre kommunar på vel 900.000,- som vert betalt ved slutten av året. Administrasjonen vil difor gå i balanse. Butilboda: Det positive overskotet i butilboda er i hovudsak ubrukte ferievikarmidlar, som vert nytta i sommarferieavviklinga. Korleis vi endar ut på løn ser vi klarare i september etter heile ferieavviklinga er over. Vi har ei kraftig forbetring i høve bruk av overtid i avdelinga. Per juli i år har vi brukt over 250.000 færre kroner enn til samanlikning med same tid i 2013. Klarar vi å halde slike kostnader nede ut året, er det grunn til å tru at butilboda går i positiv ubalanse. Med bakgrunn i det rekneskapsførte tilskotet for 2013 på statstilskot til ressurskrevjande brukarar, er det grunnlag for at tilskotet vert høgare enn budsjettert for 2014. Utan å ha finrekna på det per d.d, og med atterhald om at refusjonsnøkkelen ikkje vert endra, kan inntekta bli ca 500.000,- høgare enn budsjettert. Dette må vi rekne på etter at det nye statsbudsjettet og føringane der vert lagt fram i september/oktober. Vi ligg på etterskot med inntening på Herøy produksjon, noko som ikkje har betra seg særleg så langt i løpet av året. Dagtilboda vil truleg få ein liten negativ ubalanse. Mellomleiarane gjer ein god jobb ifht planlegging av drifta og skal ha honnør for godt arbeid.

Sosial og flyktning

Totalt er budsjettet overskredet med kr 603 000 pr juli måned. Dette skuldast hovudsakleg eit overforbruk på økonomisk sosialhjelp. Det er satt i verk fleire tiltak for å redusere utbetalingane, men det er usikkert i kor stor grad dette vil ha effekt.

Noko av meirforbruket vil bli redusert pga auka inntekter. Dette gjeld kr 500 000 i prosjektmidlar frå Fylkesmannen/Arbeids- og velferdsdirektoratet, og integreringstilskot på nyankomne flyktningar. Integreringstilskotet vil dekkje etableringsutgifter og livsopphaldsutgifter fram til oppstart i Introduksjonsprogrammet, samt ekstra ressurs på skule.

Det er eit usikkert moment vedrørende ein ekstra ressurskrevjande brukar, kor Herøy kommune er refusjonsansvarleg. Her vil det påløpe utgifter ved årslutt. Noko av dette vil bli dekt av staten, men det er ein eigenandel som ikkje ligg inne i budsjettet pr i dag. Denne utgiften vil ikkje påløpe i 2015.

Kulturavdelinga

Reknskapen pr juli 2014 viser at avdelinga har eit mindreforbruk på ca. 200'. Netto forbruk på dei ulike tenesteområda viser eit forbruk på ca. 35 % av samla nettoramme. Enno er ein del overføringar, tilskot, refusjonskrav og leige krav ikkje bokført på fleire av tenesteområda.

Kulturhuset har eit høgare forbruk enn budsjett hittil i år grunna høgare bruk av overtid og ekstra mannskap, samt lavere nettoresultat ved arrangement, enn budsjettert. Publikumsarrangement i regi av kulturavdelinga vert ikkje gjennomført før Fosnavåg konserthus er teke i bruk. Straumkostnadane er forventa å verte vesentleg lavere enn budsjettert.

Prognosane for kulturavdelinga sitt budsjett ut 2014 tyder på at vi vil gå i balanse.

Anleggs- og driftsavdelinga

Pr. 31.07.2014 syner reknskapen totalt sett, justert for etterslep på interne føringar m.m., at det er eit mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett. Samla sett kan ein ikkje sjå at det ligg an til store avvik i forhold til budsjett på årsbasis.

Eigedomsavdelinga

Slik det ser ut no så vil ansvar 6051 få eit mindreforbruk i forhold til budsjettet.

Eigedomsavdelinga ligg an til eit overforbruk innanfor ansvar 6011 som skal korrigerast opp pga. feilføring, korrigerast opp grunna mindreforbruk innanfor ansvar 6012, 6031 og 6051, slik at ein håper ein skal oppnå budsjettbalanse i 2014

Utviklingsavdelinga

Ikkje levert

Samhandlingsreforma

Ein ser at dei månedlege akontoutbetalingane er noko større per mnd enn det ein har avsett. Det er avrekninga frå Helse Midt som vil avgjere om vi får eit meirforbruk eller ikkje dette året. Avrekninga kan også vere negativ for vår del og då vil meirforbruket overstige 0,5 mill kr.

Skatt, ramme, finans, tilskot

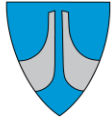
Dette er vel det ansvarsområdet som vil få mest juling i 2014. Dette skuldast ei svak utvikling i skatteinntektene. Faktisk ser det ut til at Herøy får ein reduksjon av skatteinntektene for andre året på rad. I justert budsjett for 2014 har vi budsjettert med 253,5 mill kr i skatteinntekter og 200,1 mill kr i rammetilskott.

Slik det ser ut ved utgangen av juli vil vi få omlag 233,0 mill kr i skatteinntekter og 211,7 mill kr i rammetilskott - dvs ein total svikt i desse inntektene på omlag 8,9 mill kr.

Rente- og finansinntektene og utgiftene vil bli omlag som budsjettert (samla sett) om ikkje ein får ein verdireduksjon på aksjemarknaden i tida som kjem.

Det punktet det knytter seg størst spenning til er persjonskostnadane for 2014. Vi har budsjettert med totalt 13,5 mill kr (inntekt) for det som gjeld pensjonsavvik, amortisering av pensjonsavvik og arbeidsgjevaravgift av dette. I 2013 såg vi at desse "inntektene" vart mykje lavare enn budsjettert. Grunnen til at dette vert sett som ei inntekt er at dei skal førast i balansen og kostnadane skal deretter fordelast over 8-10 år.

Totalt sett, med det ein veit i dag, kan inntektssvikten her bli på omlag 10,0 mill kr. Om skatteinntektene på landsbasis også fortsetter med ein nedgong vil svikten kunne bli endå større.

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	AZT	Arkivsaknr:	2013/552
		Arkiv:	L12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
144/14	Formannskapet	16.09.2014

DETALJREGULERINGSPLAN FOR NY GANG- OG SYKKELVEG LANGS DELER AV FV10 PÅ MOLTUSTRANDA - UTLEGGING TIL OFFENTLEG ETTERSYN

Tilråding frå rådmannen:

Formannskapet vedtek, i medhald av plan- og bygningslova § 12-10, at reguleringsplanforslag for ny gang- og sykkelveg langs deler av fylkesveg 10 på Moltustranda, datert 05.9.2014, vert lagt ut til offentleg ettersyn.

Særutskrift:

- Offentlege uttaleinstansar
- Grunneigarar, tverrbuarar og naboar til planområdet

Vedlegg:

01 – Plankart, datert 05.09.2014

02 - Reguleringsføresegner, datert 05.09.2014

03 - Planomtale med vedlegg, datert 05.09.2014

Saksopplysningar:

Herøy kommune ved Utviklingsavdelinga har her utarbeidd reguleringsplan for eit avgrensa område på Moltustranda. Området er hovudsakleg lokalisert langs fylkesveg 10 og er i kommuneplanen frå 2004 sett av til gang- og sykkelveg. Planforslaget viser også eit forslag til ny og framtidsretta løysing for Nygjerdevegen – som er ein viktig og avgjerande samleveg for det mest sentrale bustadområde på Moltustranda.

Oppstart av arbeid med planlegging av ny gang- og sykkelveg i området blei kunngjort i juni 2013, der grunneigarar, naboar, tverrbuarar, offentleg uttaleinstansar og lag/organisasjonar blei varsla med eige brev. Det kom inn totalt 10 innspel frå både offentleg og private. .

Herøy kommune gjennomførte 12.09.2013 eit ope informasjons- og medverknadsmøte på Moltu skule om planarbeid for ny gang- og sykkelveg gjennom bygda. Til dette møte kom det om lag 23 personar. I møtet informerte kommunen om planarbeidet, samstundes som deltakarane fekk stille spørsmål og kome med sin synspunkt knytt til kommunen sitt arbeid. Referat frå møtet følgjer som vedlegg til planomtalen.

Til varsel om oppstart av planarbeid, mottok kommunen krav frå Kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune, om at det måtte gjennomførast arkeologiske registreringar i området. Dette arbeidet blei gjennomført i slutten av august, byrjinga av september 2014. Ein har ikkje motteke rapport frå arbeidet med arkeologiske registreringar.

Planforslaget for gang- og sykkelveg må sjåast i samanheng med reguleringsplan for Myrabakken bustadfelt, då desse to planane har samanfallande plangrenser og vert fremja på same tid.

Rådmannen vil nedanfor gi ein kort presentasjon av dei mest sentrale elementa i planforslaget. For meir detaljert informasjon om planen, vert det vist til planomtalen.

Vurdering og konklusjon:**Planforslaget****Bustad**

I FS1- området (frittliggjande småhusbebyggelse) er det teke med eksisterande bebyggelse som blir nytta til bustad. Innanfor dette området kan det fradelast totalt 3 tomter med dei elementa som planen viser.

Forretning

Her inngår eksisterande lokal matvarebutikk (Coop marknad Moltu) som er gitt noko større handlingsrom mot vest. Det er her vist byggjegrænse mot fylkesveg på 25 meter.

Vegar

Det er planlagt ei vegløyning med skulder 0.5 meter + køyrebane totalt på 6.0 meter + skulder 0.25 + fortau 2.5 meter + annan veggrunn 2.0 meter. Dimensjonert med utgangspunkt i Statens Vegvesen sin vegnormal handbok 017.

Ny veglinje for Nygjerdevegen er vist i plan etter kommunal vegnorm.

Eksisterande Nygjerdeveg er tenkt omklassifisert til bustadveg (felles privat) og er planlagt stengt for gjennomgangstrafikk av omsyn til trafikktryggleiken i området.

Fortau

Nytt fortau langs fylkesvegen er planlagt frå eksisterande Nygjerdeveg og forbi Myrabakken til plangrensa. Her heng planen saman med eldre plan «Tarberg – Moltumyr») som ikkje er fullt ut realisert.

Gang- og sykkelveg

Eksisterande etablert gang- og sykkelveg frå lokalbutikken til skulen er teke med i planforslaget, slik at arealbruken vert stadfesta og slik at ein ser samanhangen knytt til løysingar for gåande og syklande i området.

Annan veggrunn – tekniske anlegg og grøntareal

Dette er planlagt som offentleg areal planlagt til skråning, skjæring, fylling, skulder, grøft eller mur i tilknytning til fylkesveg eller kommunal veg i området.

Busslomme

Etablert busslomme er teke med i plan og utvida noko i høve Statens Vegvesen sin vegnormal.

Vurdering

Planforslaget skal legge til rette for ny gang- og sykkelveg frå Moltu skule til grense mot reguleringsplan «FV10 Tarberg — Moltumyr»). Målet er å betre tilhova til mjuke trafikantar og gi desse ein tryggare ferdsel langs Fylkesveg 10. Det er også ei målsetting med planarbeidet å legge grunnlag for ein ny tilkomst til dei øvre delane av bygda, som erstatning for deler av dagens tilkomstveg (Nygjerdevegen).

I planarbeidet har ein nytta Statens Vegvesen si «Handbok 017» som utgangspunkt. I løysingar for gåande og syklande langs FV10, har ein i planforslaget valt å regulere ei fortausløyning i tillegg til breiddeutviding av eksisterande fylkesveg. Det er planlagt ei vegløyning med skulder 0.5 meter + køyrebane totalt på 6.0 meter + skulder 0.25 + fortau 2.5 meter + annan veggrunn 2.0 meter. Sistnemnde varierer noko grunna tilgrensande eksisterande busetnad i området.

Rådmannen vurderer det slik at ei løysing med fortau i staden for full gang- og sykkelveg, vil vere den rette løysinga for mjuke trafikantar i dette området.

Dette av omsyn til mellom anna trafikkmengd, fartsgrense, talet på gåande og syklande, avkøyrslar m.m. I tillegg er det tett busetnad i området. Sistnemnde gjer det utfordrande å finne gode løysingar som ivaretek mjuke trafikantar, samstundes

som ein ikkje grip for sterkt inn i eksisterande etablerte bustadtomter som grensar til vegen.

Når det gjeld forslag til ny veglinje for Nygjerdevegen, ser ein denne som heilt naudsynt av omsyn til den bustadsatsinga som ein no legg til rette for i området, mellom anna i Myrabakken. Ny veg er også tenkt for å betre tryggleik og beredskapen i området, slik at utrykkingskøyretøy lettare kan ta seg fram til dei øvre og sentrale delane av bygda.

Konklusjon

Området er lagt ut til bustadføremål i kommuneplanen sin arealdel frå 2004. Som følgje av planen sitt innhald kjem ikkje planarbeidet inn under reglane i forskrift om konsekvensutgreiingar.

Det er i planomtalen gjort ei grundig vurdering av konsekvensane av planforslaget. Risiko og sårbarheit er også vurdert. Det er ikkje avdekt uheldige tilhøve i dette arbeidet. Rådmannen viser til planomtale og tilhøyrande ROS-analyse.

Rådmannen meiner plankartet med tilhøyrande dokument som no ligg føre er godt gjennomarbeidd. Arealbruken ei vesentleg betring av trafikktryggleiken for denne delen av kommunen. Etter rådmannen si vurdering vil planforslaget innebere eit grunnlag for seinare realisering av eit trafikktryggingstiltak som kan sikre ein tryggare skulevegar på Moltustranda. Dette er også i samsvar med Møre og Romsdal fylkeskommunen sin strategi for mjuke trafikantar.

Ein kan ikkje sjå at det er kjent spesielle tilhøve knytt til naturmangfaldet innanfor planområdet jfr. Direktoratet for naturforvaltning sine databaser. Planlagt arealbruk vil difor ikkje innebere noko meirbelastning for naturmangfaldet i området.

Konsekvensar for folkehelse:

Positivt.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen særskilte

Konsekvensar for drift:

Ingen særskilte

Fosnavåg, 08.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Aleksander Zahl Tarberg

HERØY KOMMUNE

DETALJREGULERINGSPLAN GANG- OG SYKKELVEG MOLTUSTRANDA FV10

PlanID: 201308 Arkiv: _____ Eigengodkjenning: _____ Dato: _____

§ 1 - GENERELT

§ 1.1 – GYLDIGHEITSSOMRÅDE

Reguleringsføresegnene gjeld for området som på plankartet er vist med reguleringsgrenser. Innanfor grensene skal areala nyttast – og plasserast – slik som planen (plankartet og føresegnene) fastset.

§ 1.2 - ANDRE BESTEMMINGAR

Føresegnene kjem i tillegg til ei kvar tid gjeldande sentral og kommunale lover og føresegner.

§ 1.3 – PRIVATRETTSLEGE AVTALAR

Etter at reguleringsplanen med tilhøyrande føresegner er gjort gjeldande, kan det ikkje gjerast privatrettslege avtalar som er i strid med planen.

§ 1.4 – UNIVERSELL UTFORMING

Ved detaljprosjektering og utbygging skal det leggast vekt på prinsippa om universell utforming

§ 1.5 – AUTOMATISK FREDA KULTURMINNE

Dersom det i samband med tiltak i marka blir funne automatisk freda kulturminne som ikkje er kjende, skal arbeidet straks stogkast og det skal takast kontakt med kulturminnemynde.

§ 1.6 – FRISIKT

Frisiktlinjer i vegkryss må ikkje utnyttast slik at det på noko tidspunkt hindrar den frie sikta. Areal innanfor frisiktlinja skal planerast ned til 0.5 meter over tilgrensande vegar sitt nivå.

§ 2 – FELLESFØRESEGNER

§ 2.1 TERRENGINNGREP

REGULERINGSFØRESEGNER

Område for anlegg skal ha ei utforming med best mogleg tilpassing til terreng, landskap og vegetasjon. Alle inngrep skal planleggast og utførast på ein slik måte at verknadane vert så små som mogleg.

§ 2.2 – STØY

For område som er utsett for støy ut over grenseverdiane for ny bustadbygging, jf rettleiar T-1442 frå Miljøverndepartementet, skal tiltakshavar dokumentere støysituasjonen i samband med søknad om tiltak. Soverom skal ha vindauge til ei side der støynivået er $L_{den}=55$ dB eller mindre. Private uteareal (MUA) skal leggjast på leside av støykjelda. Viser elles til desse føresegnene sine § 15 vedkomande rekkjefølgje

§ 2.3 – GRAD AV UTNYTTING OG BYGGJEGRENSER

Bebyggelsen skal plasserast innanfor regulert byggegrense. BYA gir tillate bebyggd areal i prosent av tomta sitt nettoareal.

§ 3 - REGULERINGSFØREMÅL

Arealet innanfor reguleringsgrensene skal nyttast i samsvar med PBL til følgjande føremål slik:

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5, nr 1):

Bustader - frittliggjande småhusbebyggelse, FS1
Forretning, F1

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5, nr.2):

Køyreveg, V1-2
Fortau, F
Gang/sykkelveg, GV
Annan veggrunn – grøntareal
Annan veggrunn - tekniske anlegg
Kollektivhaldeplass, busslomme

§ 4 – AREALBRUK

Planområdet er regulert i eit vertikalnivå og areala skal her nyttast til det som går fram av plankartet og desse føresegnene.

§ 5- BEBYGGELSE OG ANLEGG (PBL § 12-5, nr 1):

5.1. GENERELT

Kommunen skal ved handsaming av byggjemelding sjå til at bygningane får ei god form. Bygningen si form skal samsvare med bygningen sin funksjon og gje uttrykk for

tida sin arkitektur med eit godt materialval. Bygningar i same gruppe skal gjevast ei harmonisk utforming.

Kommunen krev at det vert lagt særleg vekt på det samla arkitektoniske uttrykket i høve ei harmonisk områdeoppfatning. Det skal ikkje nyttast reflekterande materialar på bygningar eller anlegg. Unnateke er glasfasade. Parkeringsbehovet er føresett dekt på eige areal, i hht ei kvar tid gjeldande kommunale krav.

På situasjonsplan skal plassering av garasje (for tal bilar etter parkeringskravet) visast.

Grad av utnytting av tomtene er bestemt av tillate prosent utbygd areal (% - BYA):

Maks tillaten BYA for dei enkelte delområda:

FS - område: maksimum BYA 35 %.

Dersom garasje ikkje vert bygd tilsvarande krav til tal parkeringsplassar, skal parkeringsplass reknast inn i grunnlaget for BYA med 20 m² pr. bilplass.

Som minste oppphaldsareal ute (MUA) på den enkelte tomt innan FS-område skal det setjast av min. 20m² eigna areal for lek. Arealet skal gå fram at situasjonsplan.

5.2 BUSTADER – FRITTLIGGJANDE SMÅHUSBEBYGGELSE (FS1):

I område merka FS1 kan det byggjast frittliggjande småhus, med inntil to (2) bueiningar på kvar tomt. Til alle areala høyrer naudsynte anlegg for å oppfylle bygningane sin funksjon.

I område merka FS skal nye bygningar ha ei gesimshøgde som ikkje overstig 6,5 m og ei mønehøgde som ikkje overstig 8,5 m. I område merka FS skal nye garasjar ikkje byggjast større enn 45 m² grunnflate og då berre i ei høgd. Nye garasjar skal ikkje ha større gesimshøgde enn 3 m og mønehøgde ikkje over 4,5 m. Det er ikkje tillate med ark eller takglas på garasje.

5.3 FORRETNING, F1

I området F1 kan det byggjast forretning. Bygningar skal plasserast innanfor regulerte byggjegranser. Det skal leggjast til rette for HC-parkering.

Forretningsbygg kan førast opp med gesimshøgde som ikkje overstig 6.5 m og mønehøgde som ikkje overstig 8.5 meter.

§ 6 – SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR (PBL. § 12-5, nr. 2):

I trafikkområdet skal det byggjast køyreveg med tilhøyrande grøft, gang- og sykkelveg, murar, skjeringar og fylling (skråningar).

o_V1 er offentlig køyreveg og del av Fylkesveg 10.

o_V2 er offentlig køyreveg (kommunal veg).

f_V er felles private køyreveg

Området o_GSV er gang- og sykkelveg.

I området o_F skal det etablerast offentlege fortau.

Annan veggrunn – grøntareal er sideareal til formålet køyrveg (V1-2) og kan nyttast til grøft/skulder/mur/skråning.

Annan veggrunn - tekniske anlegg sideareal til formålet køyrveg (V1-2) og kan nyttast til framføring av tekniske anlegg.

f_V er felles private vegar for kringliggjande eigedomar.

Areal vist som busslomme i plankaret er offentlig kollektivhaldeplass i tilknytning til Fylkesveg 10.

I vegareal kan det leggjast VA-leidningar, el-fiber og telekablar. Det vert tillate med etablering av naudsynte kummar, fundament, stolpar og mindre skap som har direkte tilknytning til offentlig infrastruktur.

Vegskråningar utanom grøfteareal skal tilsåast med stadeigen vegetasjon.

Der det er større nivåskilnader i overgang mellom arealformåla vert det tillate med oppføring av murar.

Mindre endringar i skråningsutslag som går ut over arealføremålet vil kunne skje som følge av uføresette forhold, som til dømes grunnforhold eller feil i kartgrunnlaget.

Areal som ikkje vert brukt til annan veggrunn vil kunne nyttast til det føremålet som tilgrensande areal har.

***

Reguleringsplan godkjent av kommunestyret i K-sak XX/XX, XX.XX.XX

Fosnavåg, _____

_____

Ordførar

REGULERINGSFØRESEGNER

HERØY KOMMUNE

Plan-ID: 201308

**REGULERINGSPLAN FOR GANG OG SYKKELVEG – FYLKESVEG 10 MOLTUSTRANDA
PLANOMTALE
SEPTEMBER 2014**

INNHALD

1 - BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET	3
Formålet med planarbeidet	
Tidlegare vedtak i saka.....	
Planprosess	
Konsekvensutgreiing.....	
2 - OMTALE AV PLANOMRÅDET - EKSISTERANDE TILHØVE.....	4
Lokalisering og arealbruk.....	
Leidningar i grunnen og høgspenningsanlegg.....	
Overordna planar og retningsliner.....	
3 - OMTALE AV PLANFRAMLEGGET	6
Normalprofil	
Planlagt arealbruk.....	
Føresegner og omsynssoner.....	
Risiko og sårbarheit.....	
4 - KONSEKVENSNAR AV PLANFRAMLEGGET	7
Støy	
Landskap	
Konsekvensar for landbruk	
Trafikktryggleik.....	
Naturmangfald.....	
Barn- og unge.....	
Estetikk og miljø.....	
Kulturminne.....	
5 - MEDVERKNAD I PLANPROSSESSEN.....	8
6 – VEDLEGG.....	8

1. BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET

1.1 Formål med planen

Målet med planarbeidet er å leggje ny gang og sykkelveg frå Moltu skule og langs Fylkesveg 10 til den sentrale delen av Moltustranda. Resultatet av planprosessen skal vere eit grunnlag for å realisere eit trafiksikkert tilbod for gåande og syklende på vegstrekninga. Dette er ein offentleg reguleringsplan. Framlegget er utarbeidd av utviklingsavdelinga (planavdelinga) i Herøy kommune på vegne av Formannskapet (planutvalet).

1.2 Tidlegare vedtak i saka

Gang- og sykkelvegstrekninga inngår som planlagd gang- og sykkelveg i arealdelen i kommuneplanen, vedteken i Herøy kommunestyre den 16.12.2004. Tiltaket er prioritert i Herøy kommune si planprioritering for 2013.

1.3 Planprosess

Varsel om planoppstart vart kunnngjort 14.06.2013 i Vestlandsnytt og på kommunen sine nettsider med frist for innspel til planarbeidet den 01.06.2013. Brev med melding om oppstart har også vore sendt grunneigarar og offentlege høyringsinstansar for uttale.

Det er vidare gjennomført informasjons- og medverknadsmøte den 12.09.2013 på Moltu skule. Referat frå møte følgjer planomtalen som vedlegg.

1.4 Konsekvensutgreiing

Herøy kommune har vurdert det slik at planarbeidet ikkje utløyser krav om KU (konsekvensutgreiing), då tiltaket er i tråd med overordna plan, samt at det ikkje vil få vesentlege verknader for miljø og samfunn, jfr. Plan- og bygningsloven §§ 4-2 og 12-2 tredje ledd, samt § 4-2 i forskrift om konsekvensutgreiing.

Som ein del av planarbeidet vil det bli gjennomført ei ROS- analyse (Risiko og sårbarheitsanalyse), samt at ein vil avklare om det er behov for andre utgreiingar / analyser som ein del av planomtalen.

2. OMTALE AV PLANOMRÅDET - EKSISTERANDE TILHØVE

2.1 Lokalisering og arealbruk

Planområdet er lokalisert på nordsida av Gurskøya, langs FV10 i Herøy kommune. Avgrensing av planområdet er vist med svart stipla linje (plangrense) på plankartet og strekk seg frå Moltu skule til Myrabakken.

Området er prega av tett bebyggelse orientert langs eksisterande Fylkesveg 10 som går gjennom bygda. Det er etablert gang- og sykkelveg for ein kort del av strekninga i dag. Tett bebyggelse og mange avkøyrslar til Fylkesvegen skaper utfordringar for planlegging av ny gang- og sykkelveg i dette området.

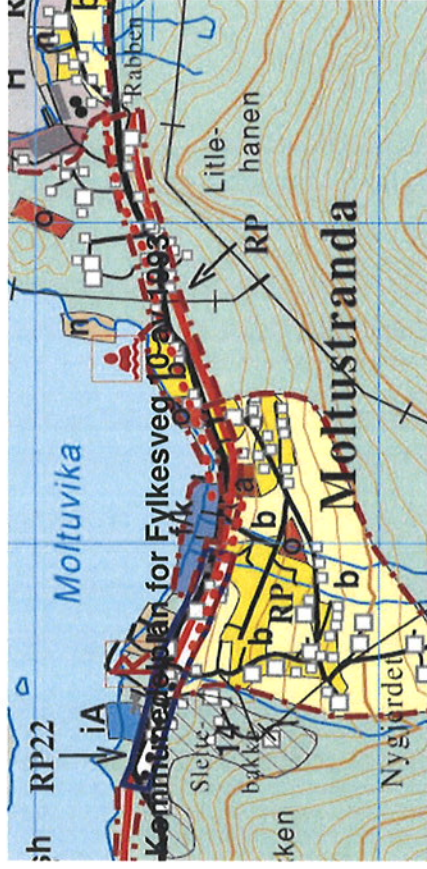
Det er i dag lokalisert daglegvare forretning (Coop Marknad Moltu) og skule som grensar til planområdet.

2.2 Leidningar, tekniske anlegg høgspenningsanlegg

Ein er ikkje kjent med at det er lokalisert høgspenningsanlegg innanfor planområdet. Vasseleidning for Moltustranda Vassverk går gjennom planområdet. Leidningane kjem frå ovanliggjande områder og ligg i tidlegare utbygd gangveg frå butikken til skulen med tilhøyrande kummar. Når det gjeld leidningar for offentleg avlaup er dette prioritert og under planlegging som eit eige prosjekt i regi av kommunen. Ein har ikkje oversikt over el-teleleidningar i området.

2.3 Overordna planar og retningslinjer

Kommuneplanens arealdel 2004

I gjeldande kommuneplan er det langs FV 10 lagt opp til at det kan etablerast gangveg. Tilgrensande areal i planen er avsett til bustadformål i kommuneplan frå 2004.

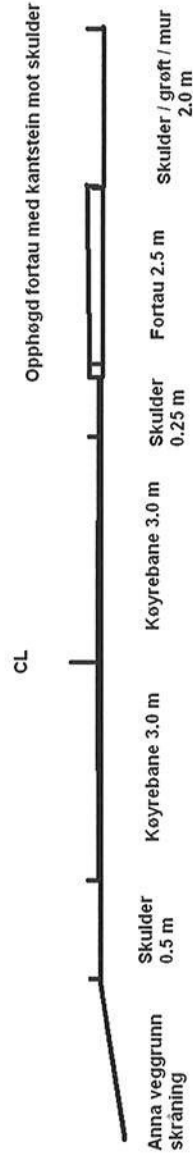
Kommunestyret har i K-sak 144/93, vedteke «Kommunedelplan for Fylkesveg 10 HP 02 Moltustranda» som inneberer ei omlegging av dagens Fylkesveg 10 og plassering av gangveg på nordsida av vegen.

3. OMTALE AV PLANFRAMLEGGET

3.1 Normalprofil

NORMALPROFIL GANGVEG MOLTU FYLKESVEG 10

Løysinga bygger på ei dimensjonering ut i frå Statens vegvesen sine vegnormalar H017. Utgangspunktet er her er fartsgrense og ÅDT. Planforslaget inneheld ei køyrebanebreidde på 6.0 m med grøft/skulder på 0.5 m og 0.25 m tilhøyrande einssidig fortau på 2.5 m. Grøft/skulder for fortau mot sør vert tilpassa eksisterande avkøyrslar og murar langs vegtrasen. For deler av strekninga vert det teke med i reguleringsplan eksisterande gang- og sykkelveg som er etablert frå butikken til skulen.

3.2 Planlagd arealbruk

Arealformåla i planforslaget er køyrveg, annan veggrunn-tekniske anlegg, annan veggrunn-grøntareal, fortau og parkering. Disse formåla med tilhøyrande linjeføring går fram av plankartet. Det er avsett egne soner for frisikt i avkøyrslar.

3.3 Føresegner og omsynssoner

Det er i eige vedlegg føresegner som skal utdjupe løysingane i plankartet og som samla vil vere juridiske dokument som skal gjelde for arealbruken i området. Det er teke inn egne føresegner som skal regulere frisikt i avkøyrslar.

3.4 Risiko og sårbarheit (ROS)

Det er gjennomført ei enkel risiko- og sårbarheitsanalyse som går fram av eige vedlegg. Så langt ein kan sjå av tilgjengeleg kunnskap er det ikkje spesielle moment knytt til ROS-vurderingar som gjer seg gjeldande innanfor planområdet.

4. KONSEKVEN SAR AV PLANFRAMLEGGET

4.1 Støy

Plangrepet tilfører ikkje området nye støykjelder. Det er difor ikkje gjennomført støymålingar i området.

4.2 Landskap

Løysingane innanfor planområdet vil ikkje medføre vesentlege endringar i landskapet. Området er flatt og medfører i hovudsak ei endring av hovudvegssystemet (Fylkesvegen) der ein tek sikte på ei endring i dagens vegbane, og fastsetting av areal til bygging av fortau. Unntaket vil her vere ny løysing for starten på Nygjerdevegen. I Planforslaget blir det lagt opp til ei flytting av vegen frå dagens kryss og lengre mot aust for å oppnå betre framkomst til dei øvre områda i bygda. Ein vonar at løysinga spesielt vil gi ei betring av beredskapen, då med ein enklare tilkomst for utrykningskøyretøy på vinterstid med tidvis glatt vegbane. Løysinga med ny Nygjerdeveg vil generer utslag i terrenget. Det er i føresegene teke inn bestemmelsar som gir høve til bruk av murar og som set krav om tilplanting av skråningar med stadeigen vegetasjon for å dempe dei visuelle verknadane av denne vegløysinga.

4.3 Konsekvensar for landbruk

Planområdet omfattar areal som har arealtype fulldyrka jord. Areal har formål som bustad, offentleg formål og forretning/kontor i kommuneplanens arealdel. Ein har i planarbeidet søkt å gjere grep for å minimalisere inngrep i desse areala. Grunna tett bebyggelse i området, vil ein måtte gjere løysingar som inneberer flytting av senterlinje og utviding av vegbane for å få plass til ei løysing med fortau innanfor eit avgrensa handlingsrom (tett bebyggelse). Inngrep og konsekvensar for landbruk vil soleis vere minimale i denne saka.

4.4 Trafikktryggleik

Løysingane i planområdet vil styrke trafikktryggleiken for mjuke trafikantar langs fylkesveg 10 på Moltustranda. Gjennom å skilje gåande og syklande frå biltrafikken med fortau, vil trafikkbilete bli differensiert og meir oversiktleg for den samla trafikken i dette området. Plangrepet vil vesentleg styrke trafikktryggleiken og bidra til ein tryggare skuleveg.

4.5 Naturmangfald

Det er ikkje kjent at det eksisterer utvalde naturtypar, prioriterte artar, verneområder, inngrepsfrie naturområder eller kulturminner innanfor planområdet. Desse opplysningane er basert på tilgjengeleg kunnskap i databasen til Direktoratet for Naturforvaltning og tilgjengelege kartdatabaser.

4.6 Barn- og unge

Efter ei samla vurdering vil løysingane i dette planforslaget kunne styrke interessene til barn og unge, då realisering av nytt fortau på strekninga vil skape ein tryggare ferdssårs langs FV10 til/frå skuleområdet på Moltustranda.

4.7 Estetik og miljø

Løysingane i planforslaget vil ikkje generere større skjeringar/fyllingar. Det er teke med punkt i føresegne om at der slike terrengutslag gjer seg gjelande, skal desse tilplantast med stadeigen vegetasjon. Større nivåskilnader i terrenget kan regulerast ved bruk av murar.

4.8 Kulturminne

Det er ikkje registrerte automatisk freda kulturminne innanfor planområdet. Møre og Romsdal fylkeskommune har gjennomført arkeologiske registreringar innanfor planområdet i august/september 2014.

5. MEDVERKNAD I PLANARBEIDET

Det har i alt kome 10 innspel til planarbeidet. Desse går fram av vedlegg til denne planomtalen og er kommentert handsama av kommunen i eige vedlegg.

6. VEDLEGG

- V1 – ROS-analyse
- V2 - Innspel til planarbeidet
- V3 - Merknadsskjema – behandling av innspel til planoppstart
- V4 - Referat frå informasjon- og medverknadsmøte 12.09.2013.
- V5 - Kart som viser samla plansituasjon for området

ROS- ANALYSE FOR REGULERINGSPLAN

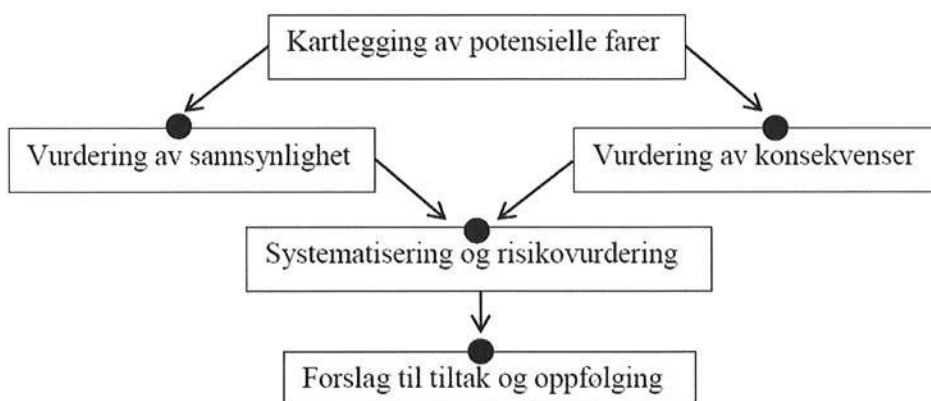
GANG OG SYKKELVEG MOLTUSTRANDA (PLAN-ID: 201308)

1. Bakgrunn

Ved utarbeiding av planar for utbygging stiller plan- og bygningslova krav til at det skal vere utarbeidd ROS-analyse for planområdet. (§4-3 Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarheitsanalyse.) Analysen skal vise alle risiko- og sårbarheitsforhold som har relevans for utbyggingsplanane og eventuelle endringar i slike forhold som følgje av planlagt utbygging. Målet er at forhold som kan medføre alvorleg skade på menneskjer, miljø eller samfunnsfunksjonar skal klargjerast i plansaka og ligge til grunn for vedtak av planen.

2. Metode

Metoden i denne analysen er basert på rettleiar «Samfunnssikkerhet i arealplanleggingen.» (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 2010.) Skjematisk kan arbeidet og metoden framstillast slik:

Gjennom dette arbeidet med ROS-analysen er det nytta fleire kjelder for innhenting av faktaopplysningar. Analysen byggjer soleis på eksisterande kunnskap frå ulike databaser, synfaringar i felt og lokal kunnskap om området.

Som ein del av arbeidet med utarbeiding av ROS-analyse, er det gjennom www.skrednett.no avdekkja at området ligg innanfor NVE sine aktsemdskart for potensielt utløpsområde for snøskredfare. Dette grunna området ligg i skuggen av fjelltoppen Storehanen på 471 m.o.h.

Uønska hendingar knytt til ras

I forbindelse med utvalget av uønskede hendelser som inngår i risiko og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse) understrekes det at denne analysen går utelukkende mot steinsprang.

Konsekvensanalyse

Konsekvensanalysen er utført først slik at den etterfølgende sannsynlighetsvurderingen beskriver sannsynligheten for at en hendelse med en gitt konsekvens skal forekomme. Det er i analysen benyttet en inndeling av konsekvensklasser som skiller mellom skader på personell og materiell slik dette er gjengitt i tabell 1.

Tabell 1: Inndeling i konsekvensklasser

Eit snøskred frå Storehanen (471 m.o.h) vil, med omsyn til dei lokale forholda i dette området, få ubetydelig skade på personell, miljø og materiell.

Sannsynsanalyse

Sannsynsanalysen baserer seg på årsak til at hendinga inntreff og forutseier frekvens av hendingar med konsekvens gitt frå konsekvensanalysen. Dei valte frekvensane er basert på tal av hendingar sett i eittårs-, tiårs-, hundreårs- og tusenårsperspektiv.

Med ei slik inndeling kan ein samanlikne deler av ROS-analysen direkte mot dei kvantifiserte krava i Plan- og bygningslova der blant anna tusenårsskredet er dimensjonerande for bustader med tilhøyrande utomhus areal mens hundreårsskredet er dimensjonerande for garasjar og lagerskur.

Analysen nyttar sannsynsklassar slik dei er gitt i tabell 2. Desse er uavhengige av om konsekvensen gjelder skader på personell eller materiell.

Konsekvenskategori	Konsekvensklasse	Skader på personell	Skader på materiell
K1	Ubetydelig	Ubetydelige	Ubetydelige
K2	Liten	Få og små	Få og små
K3	Farlig	Alvorlige skader	Alvorlige skader
K4	Alvorlig	Alvorlige skader / noen døde	Materielle ødeleggelser
K5	Katastrofal	Store skader / mange døde	Store materielle ødeleggelser

Tabell 2: Inndeling i sannsynsklassar

Sannsynlighets-kategori	Grad av sannsynlighet	Frekvens (predikert antall hendelser pr tidsrom)
S1	Lite/minst sannsynlig	Mindre enn én hendelse på 1000 år
S2	Mindre sannsynlig	Mellom én hendelse pr 100 år og én hendelse pr 1000 år
S3	Sannsynlig	Mellom én hendelse på 10 år og én hendelse pr 100 år
S4	Meget sannsynlig	Mellom én hendelse på ett år og én hendelse pr 10 år
S5	Svært/mest sannsynlig	Mer enn én hendelse pr ett år

Ei heilskapsvurdering gir S1 for sannsynlighet:

- Ein har ikkje observert snøskred i området og ein kjenner ikkje til slike hendingar
- Vi snakkar om låge mengder snø med lite omfang
- Topografi med stein og skog gir stor friksjon mot underlaget
- Utspringshøgde gir liten bevegelsesenergi og kort utløpsdistanse
- Ikke gått snøskred som dagens bebuarar i området kjenner til
- Ikke funne dokumentert hending i Skrednett sin database
- Ingen spor i terrenget etter nyare snøskred
- Topografien flater ut gjennom planta skog, bebyggelse og vidare mot planområdet
- Vegetasjon; kystlyng, mindre krattskog og noko planta sitkagran
- Klimatiske forhold gir svært låg risiko for snøskred i dette området

Risikodiagram

Etter vurdering av konsekvens og sannsyn kan risiko definerast ut fra ei systematisering av kategoriane. Denne analysen nyttar eit risikodiagram som vist i tabell 3.

Tabell 3: Risikodiagram

RISIKODIAGRAM FOR UØNSKEDE HENDELSER, SKRED					
SANNSYNLIGHET	KONSEKVENNS				
	K1 Ubetydelig	K2 Liten	K3 Farlig	K4 Alvorlig	K5 Katastrofalt
S5 – Svært/mest sannsynlig					
S4 – Meget sannsynlig					
S3 – Sannsynlig					
S2 – Mindre sannsynlig					
S1 – Lite sannsynlig	Myrabakken bustadfelt				

Låg risiko

Avbøtende tiltak gjennomføres bare når kost/nytte-vurderingen tilseier det.

Middels risiko

Akseptabel risiko. Avbøtende tiltak iverksettes dersom effekten er stor og ulempene/kostnadene små.

Høy risiko

Uakseptabel risiko. Avbøtende tiltak er nødvendig.

Kombinerer vi sannsynlighet og konsekvens S1 og K1, ser vi at vi kjem på låg risiko i diagrammet. Avbøtende tiltak gjennomførast berre når kost/nytt-vurderingane tilseier det.

----- Avgrensing av planområde

Risikoevaluering

Sammenligning av identifisert risiko med kriterier for akseptabel risiko.

Risikoen er vurdert som låg og ein vurderer det difor ikkje som aktuelt å gjennomføre tiltak utanfor planområdet i eit kost/nytt-perspektiv.

Oppsummering

Planområdet er alt bebygd i sør og i dei områda som er omfatta av aktsemdskarta. Det er ikkje spor etter snøskred i planområdet. Steinmateriale som er observert ligg på marine avsetningar og stammer frå lokalt fjell.

Utløpsområde har ur, steinmateriale, lyng og skog som vil ha preventiv verknad på lengde av utløpsdistanse for eit evt snøskred. I dette området er deler av utspringsområde og øvre deler av utløpsområde planta med tett sitkagran-skog som vil ha svært preventiv verknad på utløpsdistanse.

Klimatiske forhold:

Stasjonen ligger i Herøy kommune, 38 m o.h. Den er nærmeste offisielle målestasjon, 0,2 km fra punktet Svinøy. Stasjonen ble opprettet i juni 1955. Stasjonen måler temperatur og vind. Det mangler normaler for nedbør. Det kan mangle data i observasjonsperioden.

Siste 30 døgn: Snittemperaturen var 12,0 grader, 0,9 grader over normalen. Høyeste temperatur var 23,1 grader (7. juli), og laveste var 7,1 grader (21. juni). Høyeste vindhastighet var 17,8 m/s (7. juli).

Siste 12 hele måneder: Høyeste temperatur var 23,1 grader (7. jul. 2014) og laveste -3,1 grader (13. jan. 2014).

Utspring av snøskred frå Storehanen 471 m.o.h og til planområdet vurderer ein ikkje representerer nokon fare av omsyn til dei lokale klimatiske og topografiske forholda på staden. Låg fallhøgde, steinur og planta skog gjer at ein vurderer evt utspring ikkje representerar noko fare i planområdet.

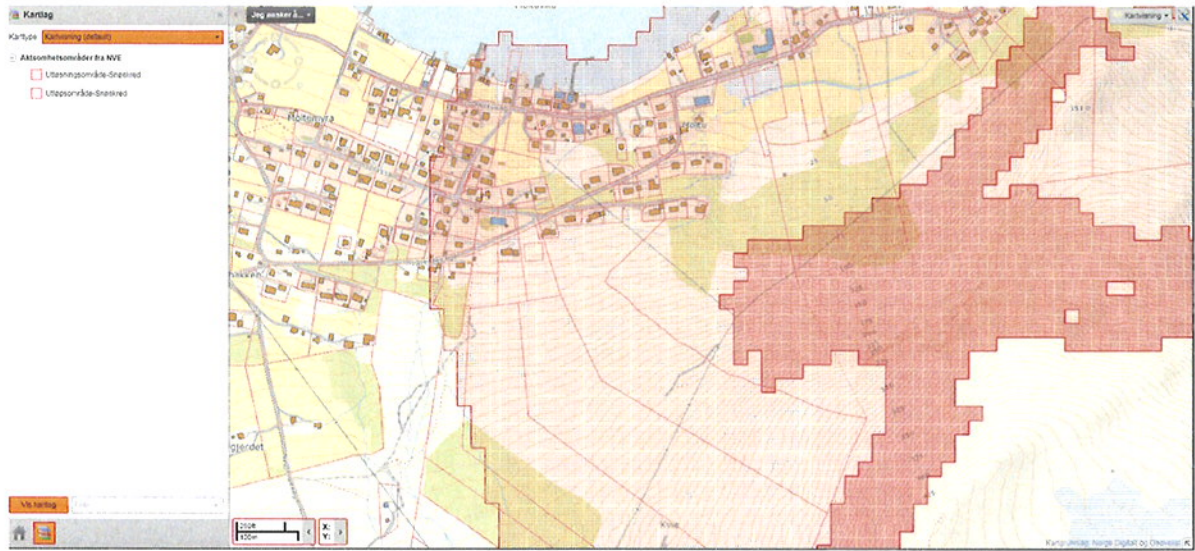
Med bakgrunn i ovannemnde vurderer ein det nominelle sannsynet for snøskred (farenivået) mot byggverk og tilhøyrande uteareal til å vere under grenseverdien 1/1000 pr år. Etter denne vurderinga tilfredsstillar lokaliteten sikkerheitsklasse S1 i TEK 10 § 7-3.

Konklusjon

Denne vurderinga omfattar fare for snøskred ved Myrabakken bustadfelt på Moltustranda.

Konklusjonen byggjer på vurdering av aktsomhetskart snøskred, lausmassekart, topografisk kart, flybilder, synfaring i området og lokal kunnskap.

Risikovurdering viser at prosjektet ut fra ei geofagleg vurdering har ein akseptabel risiko. Nominelle sannsynet for steinsprang (farenivået) mot byggverk og tilhørende uteareal vurderes til å være under grenseverdien 1/1000 pr år, slik at sikkerhetsplanområdet tilfredsstillar klasse S1 i TEK 10 § 7-3.

Utsnitt av NVE sine aktsemdskart. Utløpsområde snøskred.

Sjekkliste for vurdering av risiko og sårbarheit i samfunnsplanlegginga

Emne	Er det knytt uakseptabel risiko til følgjande forhold?	Nei	Ja	
Naturgitte forhold	a	Er området utsett for snø- eller steinskred eller større fjellskred?	☒	☐
	b	Er det fare for flodbølger som følgje av fjellskred i vatn/sjø?	☒	☐
	c	Er det fare for utgliding av området (ustabile grunnforhold)?	☒	☐
	d	Er området utselt for flaum/flaumskred?	☒	☐
	e	Er det registrert radon i grunnen?	☒	☐
	f	Vil skogbrann/lyngbrann i området vere ein fare for bustader/hus?	☒	☐
	g	Er området sårbart for ekstremvær/stormflo?	☒	☐
	h	Anna (spesifiser)?		
Omgivnad	a	Regulerte vassmagasin i nærleiken, med spesiell fare for usikker is?	☒	☐
	b	Naturlege tarrongformasjonar som utgjer spesiell fare (stup etc.)?	☒	☐
	c	Vil drenering kunne føre til oversymjing i lågareliggande område?	☒	☐
	d	Anna (spesifiser)?		
Verksemdsrisiko	a	Omfattar området spesielt farlege anlegg?	☒	☐
	b	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe i nærliggande verksemdar (industriføretak etc.), utgjere ein risiko for området?	☒	☐
Brann-/ulykkesberedskap	a	Har området tilstrekkelig sløkkjevassforsyning (mengde og trykk)?	☒	☐
	b	Har området gode tilkomststruter for utrykkingskjøretøy?	☐	☒
Infrastruktur	a	Er det kjende ulykkespunkt på transportnettet i området?	☒	☐
	b	Vil utilsikta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe på nærliggande transportårer inkl. sjø- og luftfart utgjere ein risiko for området:	☒	☐
	c	Er det spesiell risiko knytt til bruk av transportnett i området: - til skole/barnehage? - til nærmiljøanlegg (idrett etc.)?	☒	☐
	d	Er det transport av farleg gods til/gjennom området?	☒	☐
Krafforsyning	a	Er området påverka av magnetfelt frå høgspenlinjer?	☒	☐
	b	Er det spesiell klatrefare i høgspenmaster?	☒	☐
	c	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningstryggleiken i området?	☒	☐
Sårbare objekt	a	Medfører bortfall av følgjande tenester spesielle ulemper for området: -elektrisitet? -teletenester? -vassforsyning? -renovasjon/spillvatn?	☒	☐
	b	Er det vassforsyning/drikkevatt i området	☒	☐
	c	Er det spesielle brannobjekt i området?	☒	☐
	d	Er det omsorgs- og oppvekstinstusjonar i området?	☒	☐
Er området påverka/forureina frå tidligare bruk	a	Gruver: opne sjakter, steintippar etc.?	☒	☐
	b	Militære anlegg: fjellanlegg, piggrådsperringar etc.?	☒	☐
	c	Industriverksemd som t.d. avfallsdeponering?	☒	☐
	d	Anna (spesifiser)?		
Ulovleg verksemd	a	Er tiltaket i seg sjølv et sabotasje-/terrormål?	☒	☐
	b	Finst det potensielle sabotasje-/terrormål i nærleiken?	☒	☐

Sjekklista er gjennomgått den 17/7-14 av sign: Aleksander Zahl Tarberg

①

Ⓔ

Fra: postmottak
Sendt: 14. juni 2013 08:07
Til: Arkiv
Kopi: Aleksander Nykrem Tarberg
Emne: FW: Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV 10

Helsing

HERØY KOMMUNE
 Postmottak

7008 1300

www.heroy.kommune.no

HERØY KOMMUNE RÅDMANNEN	
Periode: 2013/ 552	Saksbeh: AZT
14 JUNI 2013	
Arkivkode F	L12
Arkivkode S	
Fur	Dokument 2
Kategori	

Fra: Sjøsiden Eiendomsselskap A/S [mailto:perdyb@tussa.com]
Sendt: 13. juni 2013 17:31
Til: postmottak
Emne: Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV 10

Innspel til reguleringsplanen FV 10 Moltustranda.
 Sjå vedlagt dokument.

Mvh
 Sjøsiden Eiendomsselskap as
 6095 Bølandet
 Per Helge Dybvik
 Mob 41587522

①

Til

Herøy Kommune

Postboks 274, 6099 Fosnavåg

Bølandet. 13.06.2013

Att

Aleksander Zahl Tarberg

Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV 10.

Viser til telefonsamtale i dag 13.6.2013 ang reguleringsplanen, og sender som avtalt innspel på dette.

Slik det er skissert på tilsendte tegninger, så vil det ikke lenger være mulighet og bruke parkeringsplassen foran bygningen. Dette er parkeringsplass til leietakere, og delvis også til turister som selskapet driver med. Skulle parkeringsmuligheter forsvinne, vil også grunnlaget for drift bli vesentlig forringet.

Ber derfor om at dette blir nøye vurdert i den videre prosessen med planarbeidet.

Mvh

Sjøsidens Eiendomsselskap as

6095 Bølandet

Per Helge Dybvik

2

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandlar:	Vår dato:
	14.06.2013	39532/2013/REGULERINGSPLAN/1515	Kristian Hole Fløtre, 71 25 82 94	02.07.2013

Herøy kommune - detaljregulering - reguleringsplan - gang- og sykkelveg langs Fv 10 - strekninga Tarberg-Moltumyr - fråsegn ved varsel om oppstart

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde følgjande merknader:

Automatisk freda kulturminne

Vi er ikkje kjent med automatisk freda kulturminne i eller ved planområdet. Delar av planområdet ser ut til å ha potensiale for slike funn, og vi varslar med dette at det kan verte aktuelt å sette krav om nærare arkeologisk registrering, jf. lov om kulturminne § 9, i samband med reguleringsplanen. Jamfør kml. §10 er det tiltakshavar som lyt dekke kostnadane ved registreringa. Vi vil vurdere § 9 og eventuelt omfanget av § 10 gjennom ei synfaring i området, og vil kome attende med nærare uttale etter dette.

Vi gjer merksam på at vi vil måtte fremje motsegn til planar som vert lagt ut til offentleg ettersyn utan at § 9 er oppfylt og eventuelle påviste automatisk freda kulturminne er ivareteke på ein god måte i planen.

Dette brevet er elektronisk godkjent og vil ikkje bli utsendt i papir.

Med helsing

Johnny Loen
plansamordnar

Kristian Hole Fløtre
rådgivar

Fagsaksbehandlar

Automatisk freda kulturminne: Trond Eilev Linge, arkeolog/rådgjevar, tlf. 71 25 88 40

Kopi:
Statens vegvesen, Region midt
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, her

Statens vegvesen

HERØY KOMMUNE
Fylkeskommunen

2013/552 | HCT

- 3 JULI 2013

L12

5

Herøy kommune
Postboks 274
6099 FOSNAVÅG

Behandlande eining:
Region midt

Sakshandsamar/innvalsnr:
Hallvard Sæverud - <tomt>

Vår referanse:
2013/071720-002

Dykkar referanse:

Vår dato:
02.07.2013

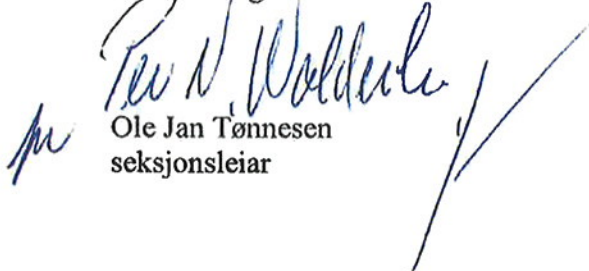
Fv. 10 Moltustranda i Herøy kommune - gang - og sykkelveg - varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid - Uttale

Viser til skriv frå Herøy kommune med varsel om oppstart av reguleringsarbeid for m.a. gang- og sykkelveg langs fylkesveg 10 Moltustranda, udatert skriv registert motteke her 13.6.2013.

Statens vegvesen stiller seg positiv til at det gjennom varsla planarbeid vert teke sikte på å betre tilhøva til mjuke trafikantar og gje desse ein tryggare ferdsel langs fylkesvegen. Vi føreset at planlegginga vert basert på gjeldande vegnormalar med tilhøyrande rettleiarar og retningslinjer.

Utover dette har vi i denne omgang ikkje særlege innspel og merknader til varsla planarbeid. Nærare detaljer vert å kome attende til når framlegg til reguleringsplan ligg føre etter regelverket i plan- og bygningslova,

Plan- og trafikkseksjoen
Med helsing

Ole Jan Tønnesen
seksjonsleiar

Hallvard Sæverud

Kopi: Fylkeskommunen
Fylkesmannen

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Fylkeshuset
6404 Molde

Telefon: 02030
Telefaks: 71 27 41 01
firmapost-midt@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Vestre Olsvikveg 13
6022 ÅLESUND

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

(5) (4)

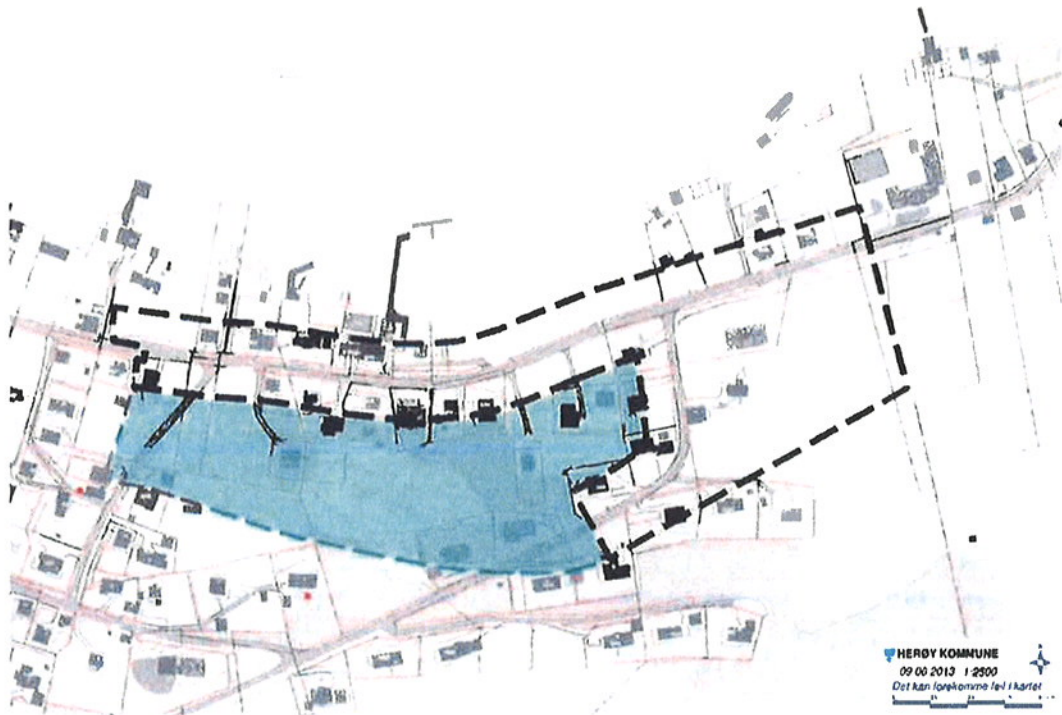
HERØY KOMMUNE RADMANNEN	
Møte nr. 2013/552	Saksnummer AZT
18 JULI 2013	
Arkivkode 1 212	
Arkivkode 2	
Uttalelse	Dokument 6
Kontrollsjon	

Oslo, 17. juli 2013

Innspill til; Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Med bakgrunn i mottatte underlag til arbeidet med plan for gang- og sykkelvei på Moltustranda, oversender jeg her mine synspunkter og innspill.

Slik jeg tolker underlaget så har kommunen valgt å slå sammen to ulike tiltak til ett. Det første en etterlengtet sikring av skoleveien fra Myrabakken og inn til skolen, og det andre en forbedret tilkomst til Nygjerdevegen fra fylkesveien. Når disse to tiltakene er valgt samlet i et felles planarbeid, vil jeg utfordre kommunen til å tenke løsninger utover det angitte planområde. Mine etterfølgende synspunkter og innspill strekker seg derfor utover det varslede planområdet, som markert på denne skissen:

I den opprinnelige planen fra Statens vegvesen er gang- og sykkelveien lagt på nedsiden (nordsiden) av fylkesvegen, noe jeg antar i sin tid ble vurdert som den enkleste løsningen for strekningen fra Myrabakken og forbi bedehuset, da veien her er smal og bebyggelsen ligger tett inntil veien. Selv om biltrafikken er relativt begrenset per i dag, så vil jeg mene at dette er den minst trafikksikre løsningen. Her legges det opp til at alle myke trafikanter fra bygda trekkes ned til fylkesvegen – for så å måtte krysse fylkesvegen, og dermed skape kryssing av veien langs hele strekningen. Med andre ord, det er ikke tatt hensyn til hvilken side av veien befolkningen bor på Moltustranda, da fortauet er valgt lagt til motsatt side (nordsiden).

I forbindelse med et tidligere tomtesalg ble jeg av kommunen bedt om å endre arronderingen, grunnet kommunens "planer" om en fremtidig vei fra midt i Myrabakken og vestover til Nygjerdevegen. En slik vei bør vurderes som alternativ rute for myke trafikanter fra bygda og vestover til både skole og butikk, og mitt innspill viser denne i forlengelse til den antatte omlegging av tilkomst til Nygjerdevegen opp fra fylkesveien. Derfor spiller jeg inn dette som en utvidelse av planområdet, for vurdering som hovedtrase for gående og syklende. Dette vil også kunne redusere behovet langs fylkesveien til et smalere fortau (med tanke på kun gående) på sørsiden av fylkesveien, enn om det tas høyde for både gående og syklende.

Mellom eiendommene 60/229 og 60/236 er det på min eiendom et ca. 5 meter bredt belte som kan være en alternativ trase, for å slippe å berøre eiendommen 60/229 langs fylkesveien. Denne plasseringen vil i tillegg lede gående og syklende på baksiden av butikken, og dermed unngå kryssende biltrafikk inn og ut av parkeringsplassen.

På denne skissen har jeg tegnet inn mine alternative forslag til gang- og sykkelveier, samt stiplet inn en alternativ forbindelse mellom nordre og søndre trase:

I Vestlandsnytt den 8. november i 2011 etterlyste ordfører Goksøyr og handelsforeningen "sjønære hyttefelt" i Herøy. Til kommuneplanen 2013-2025 har jeg med bakgrunn i dette spilt inn omregulering av mitt areal (Gnr. 60 / Bnr. 35) nedenfor (nordsiden av) fylkesveien som egnet området. Opprinnelig plan fra Statens vegvesen med gang- og sykkelvei på nordsiden av fylkesveien vil redusere tilgjengelig areal, og dermed gjøre det mer utfordrende å finne en landskapsmessig god utnyttelse av arealet. På motsatt side (sørsiden) av fylkesveien er det derimot tilgjengelig areal med rikelig bredde for gang- og sykkelvei, og dette er samme side som dagens gang- og sykkelvei ligger fra Nygjerdevegen og inn til skolen.

Jeg vil også minne kommunen om at jeg velvillig har akseptert plassering av avløpsanlegg med slamskinner i vestre ende av dette området nedenfor fylkesveien. Dette reduserer allerede tilgjengelig areal for eventuell utvikling, og en gang- og sykkelvei vil bety ytterligere reduksjon i hele områdets lengde langs fylkesveien.

Jeg håper mine innspill kan være til nytte i kommunens videre planarbeid, og kanskje åpne for alternative løsninger utover det i utgangspunktet angitte planområde. Samtidig ønsker jeg her å vise min positive vilje til utnyttelse av min eiendom for utvikling av bygda, både hva angår infrastruktur, boliger og næring.

Med vennlig hilsen

Endre Moltu Grønhaug

Adresse: Olav Nygards veg 172
0688 Oslo
Mobil: 934 80 257
Mail: groennh@online.no

Herøy kommune
Utviklingsavdelingen
Postboks 274

6099 FOSNEVÅG

Telefon: 70 08 64 70
Adresse: 6080 Gurskøy
E-post: kontor@landbrukskontoret.no
Heimeside: www.landbrukskontoret.no

Dykkar ref:

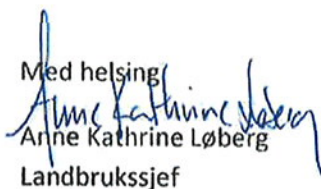
Vår ref: AKL

Dato: 19.07.2012

Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV10

Del av planarealet har arealklasse "fulldyrka jord". Dyrka og dyrkbar jord har sterkt vern. Jordlova §9 forbyr å nytte slik jord til anna enn landbruksføremål. Omsyn til samfunnsinteresser kan likevel tale for omdisponering. Føremålet med planen vil ha slik interesse og det bør gjevast løyve til omdisponering.

Med helsing

Anne Kathrine Løberg

Landbrukssjef

utredning
Arvid Eide

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

HERØY KOMMUNE	
RÅDMANNEN	
Saks nr. 2013/552	Saksst. ART
22 JULI 2013	
Ark. F. utd. P. L12	
Ark. F. utd. S.	
F. utd.	8
Kategori	

Herøy kommune. Detaljregulering - reguleringsplan gang- og sykkelveg langs Fv 10 Moltustranda. Fråsegn til melding om oppstart.

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarsområde følgjande merknader ved oppstart av planarbeidet:

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til at det blir sett i gong eit arbeid for å sikre mjuke trafikkantar på denne strekninga.

Deler av planområdet er dyrka mark. Vi oppmodar om god arealutnytting ved at ein i størst mogleg grad søker å avgrense bruken av dyrka mark.

Med helsing

Bjarne Otnes (e.f)
fung. samordnar

Lars Kringstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Fagsaksbehandlar

Landbruk: fylkesagronom Kristin Eide, tlf 71 25 81 35

Kopi:

Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404 Molde
Statens vegvesen, Region midt, Fylkeshuset, 6404 Molde

Til

Herøy Komm.

P. b. 274

6099 FOSNAVÅG

(7)

29/7.13

(E)

HEI	HEI	HEI
2013/552	AZT	
FV 10	Moltustr. 12	
gang/sykkelvegen	9	skal

Viser til brev fra Dere vedr. oppstart av reguleringsplanarbeid for gang og sykkelvei langs

Vi har oppfatta det slik at gang/sykkelvegen skal leggest på nordsida av hovedveg. Det blir også frå Dere hevda at tryggleiken for born/unge og bygdefolk ellers er hovudfokus. Det har i dette krysset vært påkøyrser av barn og utallige nestenulykker spesielt vinterstid, der born krysser vegen på akkebrett.

Vi stiller derfor spørsmål om Dere har tatt hensyn til tryggleiken, når brukerne må krysse hovedvei på fleire punkt for å benytte gang/sykkelvei. Dette oppfattes for oss som lite gjennomtenkt!!

Den parkeringsplassen vi har mot hovedveg pr. idag er allerede et minimum. Utemper vinterstid / snøbrøyting med skade på biler, isklumper og snøserpe som blir slengt både mot husvegg og vinduer er også en negativ faktor for oss.

For vår eiendom Gnr. 60 Br. 73 blir ikkje dette valg akseptert.

Vi ser fram til videre diskusjon i saka.

Med helsing
Fogear Olav Skarpen.
Inger Skarpen.

Herøy Kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

HERØY KOMMUNE
Servicetorget
Pb 274
6099 FOSNAVÅG

⑧ 31.07.13

Innlevert 31.07.13 ⑤

HERØY KOMMUNE
RADMANNEN
2013/552
og sykkelveg
- 1 AUG. 2013
A2T
L12
10

Ang.: Reguleringsplan gang-
Mottustranda FV10

Gjeld synspkt. på og rundt området på 60/220
da denne vil verte berørt ved utbygging av
gang- / sykkelveg.

Ønskjer sjølv sagt at det ikkje vert nødvendig å
ta så mykje av næverande hage på vår tomt.
Etter mitt synspkt. bør både veg og gang/sykkelsti
leggast litt nærmare sjøen for å rette opp vegen
utover mot bedehuset.

Går likevel ut fra at delar av vår tomt vert
teken bort. Dersom det vert nødvendig vil vi gjerne
ha det kompensert ved å istaderfor overta
stykket bak huset (mellom 60/229 og 60/236)
som ein gong i tida var tenkt til veg.

Vi har dessutan både støypt kant rundt
huset, og har beplantning langs med heile vegen.
Så dersom det vert aktuelt å fjerne dette,
må det sitlast i stand på same måte som før,
med anten ein støypt kant eller ein oppmurt kant

langs med heile gang / sykkel vegen.
Sjå vedlagt kart, merka av med X.

Helsing frå

Sigrid Aud Mottumyr

Nyggerdev. 2

6076 Mottustranda

9

Fra: postmottak
Sendt: 1. august 2013 08:06
Til: Arkiv
Kopi: Jarl Martin Møller; Aleksander Nykrem Tarberg
Emne: FW: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Helsing

HERØY KOMMUNE
Postmottak

7008 1300

www.heroy.kommune.no

Fra: Geir Moltubakk [mailto:gmoltubakk@yahoo.com]
Sendt: 31. juli 2013 21:14
Til: postmottak
Emne: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Forbi min eiendom går det allerede en vei som blir benyttet til gang- og sykkelvei - veien til den nedlagte "Videokiosken". Kanskje det er en ide og forlenge denne veien - tid og penger spart.
Fylkesveien går nå i en stor bue/sving forbi meg - denne bør etter mitt syn rettes/flyttes mot nord/vest hvis en eventuell ny gang- og sykkelvei kommer på sør/øst siden av fylkesveien.

Mvh
Geir Moltubakk
60/114

 N
HERØY KOMMUNE
09.06.2013 1:2500
Det kan forekomme feil i kartet
0 25 50 75 100 m

10

Aleksander Nykrem Tarberg

Fra: Ole Magne Rotevatn
Sendt: 5. august 2013 13:15
Til: Aleksander Nykrem Tarberg
Emne: VS: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Helsing

OLE MAGNE ROTEVATN
Planleggar

7008 1300 / 7008 1353

www.heroy.kommune.no

Fra: postmottak
Sendt: 5. august 2013 13:15
Til: Arkiv
Kopi: Ole Magne Rotevatn
Emne: FW: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Helsing

HERØY KOMMUNE
Postmottak

7008 1300

www.heroy.kommune.no

Fra: Camilla Storøy Hermansen
Sendt: 5. august 2013 13:11
Til: postmottak
Emne: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Uttale frå Barnerepresentanten:

Barnerepresentanten ser positivt på all etablering av gong- og sykkelveg og trygging av skuleveg. Når det gjeld Moltu, ønskjer barnerepresentanten også ei tryggare kryssing av vegen frå noverande gongveg og over til skulen. Her bør det etablerast opphøgde overgongsfelt.

Camilla Storøy Hermansen, barnerepresentant

VEDLEGG 3 TIL PLANOMTALE FOR «GANG- OG SYKKELVEG MOLTUSTRANDA FV10» PLAN-ID: 201308

BEHANDLING AV INNSPEL TIL PLANARBEIDET – VARSEL OM OPPSTART

	Avsender og dato	Innspel	Vår vurdering
1	Sjøsiden Eiendomsselskap v/ Per Helge Dybvik 14.06.2013.	Grunneigar hevdar det ikkje lenger vil vere mogleg å nytte parkeringsplassen framfor bygget etter tilsendt teikningar. Det blir vist til at dette er parkeringsplassar for leigetakarar og delvis for turistar som selskapet opererer mot. Grunneigar påpeikar at dersom parkeringsmoglegheitene skulle forsvinne, vil også grunnlaget for drift bli «vesentleg forringa». Grunneigar ber om at dette blir vesentleg vurdert i den vidare planprosessen.	Planforslaget er utforma med intensjon om at ikkje skal kome i konflikt med dei parkeringsplassane det blir vist til. Det er teke inn i føresegnene at det kan etablerast mur innanfor områda som er vist som «annan veggrunn – grøntareal». Vidare detaljar kring dette må løysast gjennom byggingeplanar / detaljprosjektering når vegen skal realiserast.
2	Møre og Romsdal fylkeskommune (MRfylke) 02.07.2013	Fylkeskommunen er ikkje kjent med automatisk freda kulturminne i eller ved planområdet. Delar av planområdet ser ut til å ha potensiale for slike funn, og dei varslar med dette at det kan verte aktuelt å sette krav om nærare arkeologisk registrering. Det er tiltakshavar som lyt dekke kostnadane ved registreringa. Fylkeskommunen vil vurdere § 9 og eventuelt omfanget av § 10 gjennom ei synfaring i området, og vil kome attende med nærare uttale etter dette. Fylkeskommune gjer merksam på at vi vil måtte fremje motsegn til planar som vert lagt ut til offentleg ettersyn utan at § 9 er oppfylt og eventuelle påviste automatisk freda kulturminne er ivareteke på ein god måte i planen	Arkeologiske registreringar er gjennomført og det er ikkje registrert funn i området. Rapport er enno ikkje motteke frå Fylkeskommunen.
3	Statens Vegvesen Region Midt (STV), 03.07.2013	Statens vegvesen stiller seg positiv til at det gjennom varsla planarbeid vert teke sikte på å betre tilhøva til mjuke trafikantar og gje desse ein tryggare ferdsel langs fylkesvegen. Vi føreset at planlegginga vert basert på gjeldande vegnormalar med tilhøyrande rettleiarar og retningslinjer. Utover dette har vi i denne omgang ikkje særlege innspel og merknader til varsla planarbeid. Nærare detaljar vert å kome attende til når framlegg til reguleringsplan ligg føre.	Innspelet er teke til vitande.

4	Endre Moltu Grønhaug 18.07.2013	<p>Påpekar at ei løysing med gang- og sykkelveg på nordsida av FV10, slik den er vist i eldre plan, vil vere den minst trafikksikre løysinga. Det vert vist til at mjuke trafikantar frå bygda blir trukke ned til Fylkesvegen, for så å måtte krysse vegen. Det er, i eldre plan, ikkje teke omsyn til kva side av vegen befolkninga er busett på Moltustranda.</p> <p>Grønhaug viser til noko han hevdar er ein tidlegare plan med veg frå midten av Myrabakken til Nygjerdevegen, og ber om at dette blir vurdert som alternativ rute for mjuke trafikantar.</p> <p>Grunneigar viser også til eit 5 meter breiddt belte mellom 60/229 og 236 som ein alternativ trase for gåande og syklande i området.</p> <p>Grønhaug viser til at ein gang- og sykkelveg på nordsida av FV10 vil kome i konflikt med grunneigar sitt innspel til kommuneplan om omregulering av bnr 35 til «sjønært hyttefelt»</p>	<p>Løysing for gåande og syklande (mjuke trafikantar) er i dette planforslaget lokalisert på sørsida av fylkesvegen – og vist med fortau som løysing. På denne måten vil ein unngå kryssing av vegen i høve hovudtyngda av bebyggelsen og allereie etablert gangveg på deler av strekninga</p> <p>Denne løysinga blir ikkje vurdert som aktuell, då ein ser det som eit vesentleg viktig poeng at ferdseksareal blir lokalisert langs hovudfarsåra i området og at den også skal ta omsyn til gjennomgangstrafikk av mjuketrafikantar</p> <p>Ettersom det er planlagt ei fortausløyising på sørsida av fylkesvegen, så kan ein ikkje sjå at gangvegen her vil vere i konflikt med Grønhaug sine byggeplanar på gnr 60 bnr 35.</p>
5	Søre Sunnmøre Landbrukskontor 19.07.2013	Landbrukskontoret viser til at del av planområdet har arealklasse «fulldyrka jord». Dyrka og dyrkbar jord har sterkt vern. Jordlova §9 forbyr å nytte slik jord til anna enn landbruksformål. Omsyn til samfunnsinteressene kan likevel tale for omdisponering. Føreremålet med planen vil ha slik interesse og det bør gjevast løyve til omdisponering.	Innspelet er teke til vitande.
6	Fylkesmannen i Møre og Romsdal, 22.07.2013.	Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til at det blir sett i gong eit arbeid for å sikre mjuke trafikantar på denne strekninga. Deler av planområdet er dyrka mark. Det vert oppmoda om god arealutnytting ved at ein i størst mogleg grad søker å avgrense bruken av dyrka mark.	Det er forsøkt teke omsyn til innspelet frå Fylkesmannen ved planlegging av ei løysing for gåande og syklande i området. I planforslaget er det valt ei mindre arealkrevjande løysing med fortau. Innspelet er teke til følgje i planutforminga.
7	Jogeir Olav Skorpen Inger Skorpen 29.07.2013	Grunneigar av gnr 60 bnr 73 har oppfatta det slik at at gang- og sykkelvegen skal ligge på nordsida av FV10. Vidare blir det påpeika at trafiktryggleiken for	Ein viser til at løysinga som er planlagt inneberer etablering av fortau på sørsida av fylkesvegen. Det blir vidare vist til vurdering av innspel nr 4.

		<p>born/lunge og bygdefolk elles er hovudfokus. Grunneigar viser til at det i krysset (ved Myrabakken?) har vore fleire påkøyrslar av barn og uttallige nestenulykker vinterstid, der born krysser vegen på akebrett. Det blir stilt spørsmål om kommunen har teke omsyn til tryggleiken, når brukarane må krysset hovudvegen på fleire punkt for å nytte gang- og sykkelvegen? Grunneigar viser til at parkeringsplassen dei har mot vegen i dag allereie er eit minimum og at dei opplever ulemper vinterstid med skade på bilar, husvegg og vindauge grunna snøbrøyting. Grunneigar vil ikkje akseptere ein gang- og sykkelveg på nordsida av FV10.</p>	<p>Ein kan ikkje sjå at planforslaget vil kome i konflikt med parkeringsplassane på eigedomen. Øvrige moment i innspelet frå Skorpen vert ikkje ytterlegare kommentert her, då ikkje kan sjå at dette har relevans i plansamanheng.</p>
8	<p>Sigrid Moltumyr 01.08.2013</p>	<p>Gjeld eigedom gnr 60 bnr 229. Grunneigar ynskjer at det ikkje vert naudsynt å ta så mykje areal av noverande hage på deira tomt. Grunneigar meiner at veg og gang- og sykkelveg bør leggst litt nærare sjøen for å rette opp vegen utover mot bedehuset.</p> <p>Grunneigar går ut frå at deler deira tomt vert teken bort. Dersom dette blir naudsynt, vil dei gjerne ha det kompensert med å overta stykket bak huset.</p> <p>Grunneigar viser til at dei har støypt kant rundt huset og har beplantning lang heile vegen. Dersom det vert aktuelt å fjerne dette, må det setjast i stand på same måte som før, med anten ein støypt kant eller ein oppmurt kant langs heile gang- og sykkelvegen.</p>	<p>Planforslaget legg opp til at noko av arealet til eigedom gnr 60 bnr 229 blir regulert til offentleg vegareal (fortau m.m). I etterkant av godkjend reguleringsplan og i samband med realisering av vegprosjektet, vil ein kome nærare attende til detaljar kring avgrensing av veg mot eigedomen. Førebels er det lagt til rette for eit noko smalare areal med «anna veggrunn» som også kan vere mur mot tilstøytande hageareal.</p> <p>Det er ønske om at det blir oppretta dialog med grunneigar kring løysingar med grunnnerverv.</p> <p>For å oppnå ei best mogleg veglinje med omsyn til sikt, framkomst og trafikktryggleik, har ein ikkje valt å flytte senterlinja vesentleg mot sjø for denne delen av planområdet.</p>
9	<p>Geir Moltubakk 31.07.2013</p>	<p>Grunneigar av gnr 60 bnr 114. Han viser til at det forbi eigedomen i dag, allereie går ein veg som blir nytta til gang- og sykkelveg; vegen til den nedlagde «Videokiosken». Grunneigar stiller spørsmål om det let seg gjere å forlengje den vegen? Det blir vidare vist til at Fylkesvegen i dag går i ein stor buesving forbi eigedomen, og at denne bør flyttast nord/vest dersom det kjem ein ny gang- og sykkelveg på</p>	<p>Innspelet vert delvis teke til følgje.</p> <p>Planforslaget inneberer ei justering av senterlinja av dagens veg forbi Moltubakk m.fl sin eigedom. For å oppnå naudsynt radius (R) på linjeføringa til ny senterlinje, har det vore naudsynt å flytte denne noko mot nord. Dette vil medføre at køyrevegen får noko lenger avstand frå eigedomen til Moltubakk, men at det samstundes vert lagt til rette for fortau der deler av eksisterande vegbane er i dag mot bnr 114.</p>

10	Barnerepresentanten 05.08.2013	sør/austsida av FV10. Barnerepresentanten ser positivt på all etablering av gong- og sykkelveggar og trygging av skuleveggar. Når det gjeld Moltu, ønskjer barnerepresentanten også ei tryggare kryssing av vegen frå noverande gongveg og over til skulen. Her bør det etablerast opphøgd overgangsfelt.	Innspelet er teke til følgje. Det blir vist til at kommune har sett i gong arbeid med kryssingspunkt for fotgjengarar ved Moltu skule. Ein har søkt og fått løyve frå Statens vegvesen og Møre og Romsdal fylkeskommune til å legge til rette for eit «tilrettelagt kryssingspunkt» ved skulen. Dette vert også regulert inn i plan. Innspelet er delvis teke til følgje.
----	-----------------------------------	--	---

Utviklingsavdelinga, september 2014.

Referat frå informasjons- og medverknadsmøte om ny gang- og sykkelveg på Moltustranda (FV10)

Dato: 12.09.2013

Deltakarar: Aleksander Zahl Tarberg (Planleggar)

Tid: 18 – 20.00

Ida Marie Herre (Ingeniør)

Stad: Moltu skule, gymsalen

Frammøte: ca 23 personar.

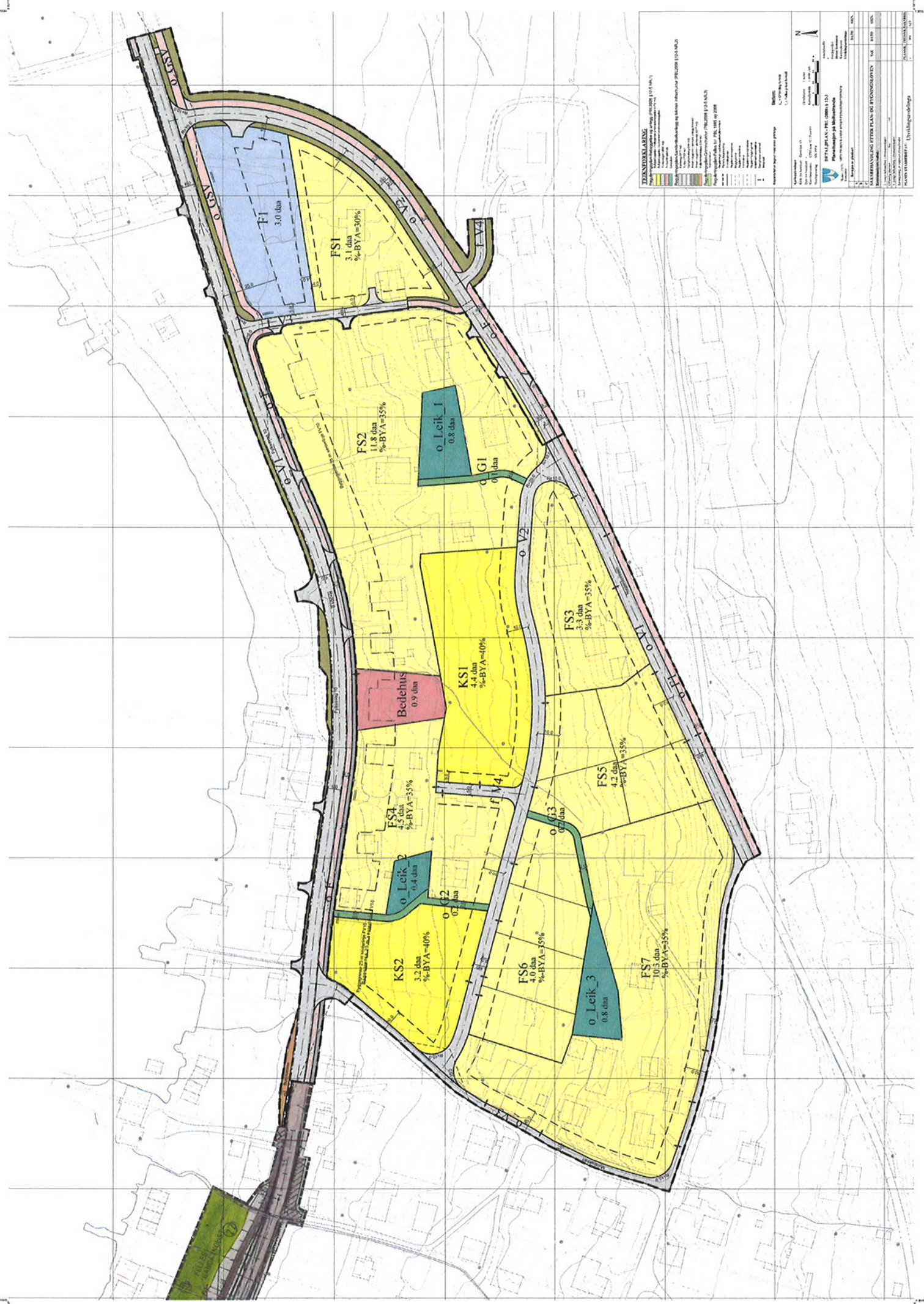
-
- Møte starta med at planleggar frå Herøy kommune orienterte om bakgrunnen for planarbeidet gjennom ein power point presentasjon. Her blei det orientert om korleis arbeidet er forankra i vedtak og overordna planar, samt korleis planområdet er avgrensa og kva som er bakgrunnen for plangrensa.
  - Det blei orientert om planprosessen vidare og kvifor ein ynskjer å halde eit ope møte med grunneigarane. Ein understreka at dette møtet blei sett på som eit viktig ledd i å sikre medverknad frå dei som blir råka og dei som evt blir framtidige brukarar av gangvegen.
  - Det blei vist til foreløpig skisse som viser ei løysing med flytting av senterlinja på vegen, samt breiddeutviding og ensidig fortau.
  - Ein vil i det komande planarbeidet søkje å avklare om fortau vil vere den beste løysinga for området med tanke på dei eksisterande forholda langs Fylkesveg 10 med tett bebyggelse og murar plassert tett inn mot vegbana.
  - Det kom fram synspunkt i frå dei frammøtte på at den avkøyrsla som går ned mot den «gamle kiosken» må samkøyrast med planarbeidet.
  - Det blei stilt spørsmål om dei murane langs vegtrasen vil vere eit problem for å få på plass gode løysingar, også stilt spørsmålsteikn ved om desse må fjernast. Her blei det svart at foreløpig skisse viser at ved å flytte senterlinja på vegen for eit kortare strekk, så vil ein unngå å måtte gjere inngrep i den største muren. Mindre murar vil likevel vere i faresona for å måtte fjernast. Ein vil sjå nærare på desse forholda i planprosessen før ein konkluderer. Nokre stader er dei oppsette murane så dårlege at dei må fjernast innan kort tid grunna fare for nedras.
  - Frå nokre blei det stilt spørsmål om kva tidsperspektiv ein ser føre seg før dette kan realiserast. Planleggar orienterte om at ein pr no ikkje kan seie noko om byggestart, då dette er avhengig av politisk prioritering hjå Møre og Romsdal fylkeskommune., før tiltaket går vidare til Statens Vegvesen som fagetat for byggeprosjektering, anbod og evt oppstart.
  - Dei politiske representantane (Høgre) som hadde møtt opp, orienterte litt om den politiske prosessen og ventetid. Her blei det vist til at prosjektet er i konkurranse med veldig mange andre viktige saker på fylkesnivå. Det vil difor ikkje vere enkelt å få aksept for prioritet og midlar til realisering. Dei politiske representantane nemnde trafikktryggingssmidlar som aktuelle tiltak, men også RDA-mildar og evt kommunal forskottering som aktuell løysing.
  - Nokre av dei frammøtte stilte spørsmål resten av fylkesveg 10? Det blei vist til at ein såg behov for at det må tenkast langsiktig og heilheitleg på Moltu. Det blei etterlyst ein samanhengande plan med gangveg frå Tarberg til kryss mot Legane. Det kom fram sterke meiningar om at bygda ikkje blir prioritert av kommunen. Mange var samde i dette punktet, og vil ha gangveg frå skulen og innover til krysset mot Legane.

- Foreldre som hadde møtt fram vist til at det er totalt 16 skuleborn som har skuleveg frå Munkestranda i dag, og etterlyser tiltak med ny gangveg frå Legane til Skulen.
- Planleggjar orienterte om at ein i ny trafikktryggingsplan vil tilrå eit tiltak med overgangsfelt ved skuleområdet. Dvs eit felt som blir fysisk oppmerka og skilta som kryssingspunkt.
- Planleggjar orienterte om at resten av fylkesveg 10 frå Moltu skule til kryss mot Legane, er ein vesentleg meir omfattande prosess enn det arbeidet som no er oppstarta. Her må Statens vegvesen tyngre på bana i forhold til ei omlegging og nybygging av Fylkesveg 10. Det blei vist til kommunedelplan frå 1993.
- Planleggjar påpeika at målsettinga med planleggingsarbeidet på sikt vil vere å kome seg fram til krysset mot Legane med ein reguleringsplan som kan avklare arealbruken for ny veg og gang- og sykkelveg. Dette vil ein arbeide mot på sikt i tråd med tidlegare vedtak i Formannskapet.
- Rektor på Moltu skule stilte spørsmål om det kan gjerast tiltak mens ein ventar på ny gangveg. Her blei det skissert ønske om fartsreducerande tiltak i form av fysisk «dump» og oppmerka gangfelt og skilting av overgangsfelt ved skuleområdet.
- Frå politisk hald blei det understreka at det tidlegare er gjort vedtak om at administrasjonen skal planlegge vidare fram til krysset mot Legane.
- Det kom fram meiningar om at ein i bygda er bekymra for den aukande trafikken langs FV10, og spesielt i høve talet på større køyretoy som passerer Moltu om vinteren, då desse har problemer med å forsere Leikongbakkane grunna glatt føre.
- Det kom innspel om at ein bør starte opp arbeidet med å bygge ny vegløyning for Nygjerdevegen snarast råd. Vist til vegløyning frå 1963.
- Det blei stilt spørsmål ved om det verkeleg er naudsynt med arkeologisk registrering. Nokre uttrykte misnøye med at dette vil kunne forseinke prosessen med planarbeidet.
- Det kom innspel om at politikarane i kommunen (og frå Moltu) må arbeide vidare med å finne løysingar for finansiering av ny gangveg på Moltu.
- Enkelte som hadde møtt fram framheva at dei meinte at behova knytt til veg på Moltu ikkje blir prioritert
- Ein av grunneigarane i området kom med innspel om at grunneigarane langs vegen må vere positive til arbeidet som no er starta opp, slik at ein kan kome fram til konstruktive løysingar. Det blei også sagt at grunneigarane må vere med å legge press på planen slik at planområdet blir utvida og slik at prosessen med denne planen blir prioritert.
- Grunneigaren drøfte seg i mellom i salen om at det vil stå saman, snakke seg i mellom om løysingar, gå ut i pressa og legge press på politikarane for å dette prosjektet prioritert.

Ref

Aleksander Zahl Tarberg.

F1
3,0 dda

FS1
3,1 dda
%BYA=30%

FS2
11,8 dda
%BYA=35%

o Leik 1
0,8 dda

o GI
0,1 dda

KS1
4,4 dda
%BYA=40%

FS3
5,5 dda
%BYA=35%

Bedehus
0,9 dda

FS4
4,5 dda
%BYA=35%

o Leik 2
0,4 dda

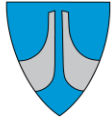
KS2
3,2 dda
%BYA=40%

FS5
4,2 dda
%BYA=35%

FS6
4,0 dda
%BYA=35%

o Leik 3
0,8 dda

FS7
10,3 dda
%BYA=35%

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	AZT	Arkivsaknr:	2013/1418
		Arkiv:	L12

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
145/14	Formannskapet	16.09.2014

DETALJREGULERINGSPLAN FOR MYRABAKKEN BUSTADFELT - UTLEGGING TIL OFFENTLEG ETTERSYN

Tilråding frå rådmannen:

Formannskapet vedtek, i medhald av plan- og bygningslova § 12-10, at reguleringsplanforslag for Myrabakken bustadfelt, datert 05.9.2014, vert lagt ut til offentleg ettersyn.

Særutskrift:

- Offentlege uttaleinstansar
- Grunneigarar, tverrbuarar og naboar til planområdet

Vedlegg:

01 – Plankart, datert 05.09.2014

02 - Reguleringsføresegner, datert 05.09.2014

03 - Planomtale med vedlegg, datert 05.09.2014

Saksopplysningar:

Herøy kommune ved Utviklingsavdelinga har her utarbeidd reguleringsplan for eit avgrensa område på Moltustranda. Området blir kalla «Myrabakken» og er lokalisert innanfor eit felt som i kommuneplanen frå 2004 er sett av til bustader. Det er eit krav i kommuneplanen at det skal utarbeidast reguleringsplan for dette området.

Oppstart av arbeid med planlegging av nytt bustadfelt blei kunngjort 03.12.2013, der grunneigarar, naboar, tverrbuarar, offentleg uttaleinstansar og lag/organisasjonar blei varsla med eige brev. Det kom inn totalt 9 innspel frå både offentleg og private, der 2 av desse ikkje hadde merknader til planarbeidet.

Herøy kommune har gjennomførte 22.02.2011 eit ope informasjons- og medverknadsmøte på Moltu skule om planarbeid for nytt bustadfelt i bygda. Til dette møte kom det om lag 26 personar. I møtet informerte kommunen om arbeidet, samstundes som deltakarane fekk stille spørsmål og kome med sin synspunkt knytt til kommunen sitt arbeid. Referat frå møtet følgjer som vedlegg til planomtalen.

Som ein del av arbeidet med nytt bustadfelt på Moltustranda, har kommunen i første omgang vore nøydd til å sikre seg areal gjennom grunnerv. Dette har vore ein omfattande prosess som har teke tid, mellom anna på grunn av grunnforhandlingar med fleire grunneigarar, eigedomsoverdraging etc.

Til varsel om oppstart av planarbeid, mottok kommunen krav frå Kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune, om at det måtte gjennomførast arkeologiske registreringar i området. Dette arbeidet blei gjennomført i slutten av august, byrjinga av september 2014. Ein har ikkje motteke rapport frå arbeidet med arkeologiske registreringar.

Planforslaget for Myrabakken må sjåast i samanheng med reguleringsplan for gang- og sykkelveg langs deler av FV10 på Moltustranda, då desse to planane har samanfallande plangrenser og vert fremja på same tid.

Rådmannen vil nedanfor gi ein kort presentasjon av dei mest sentrale elementa i planforslaget. For meir detaljert informasjon om planen, vert det vist til planomtalen.

Vurdering og konklusjon:**Planforslaget****Bustad**

Planforslaget legg til rette for 2 KS-område (konsentrert småhusbebyggelse) og 6 FS-område (frittliggjande småhusbebyggelse). 2 av FS-områda er nye byggjeområder med totalt 8 nye tomter. Innanfor KS-områda vert det tillate med bygging av inntil fire bueiningar pr bygg. I FS-området vert det tillate med bygging av inntil to bueiningar pr tomt.

Leik

Det vert i planforslaget lagt til rette for 3 nye leikeplassar, spreidd rundt i planområdet. Totalt er det avsett areal til leik på 2.0 dekar. Det er i føresegnene sagt at leikeplassane skal planerast i samband med utbygging av infrastrukturen i området, og setjast i ein slik stand at dei seinare kan møblerast. Ein har lagt til grunn at leik for born i alderen 1-7 år skal prioriterast.

Grønstruktur

Leikeområda er kopla saman med vegsystemet gjennom grønne korridorar. Innanfor desse korridorane legg ein til grunn at det opparbeidast grusa stiar.

Vegar

I planforslaget er regulert ny offentleg veg gjennom bustadområdet o_V2. Vegen er tenkt som offentleg tilkomst (o_V2) til regulerte bustadareal og er samankopla med Nygjerdevegen (o_V1) i aust og Myrabakken (o_V3) i vest. F_V4 er tenkt som felles privat tilkomst veg for tilgrensande bustadareal.

Fortau

Nygjerdevegen (o_V1) er regulert utvida i breidde, og planlagt med nytt fortau på sørsida av vegbana.

Bedehus

Moltu bedehus er regulert i planforslaget slik eigedomen framstår i dag. Ein legg ikkje opp til nokon endringar her.

Vurdering

Området er lagt ut til bustadføremål i kommuneplanen sin arealdel frå 2004. Som følge av planen sitt innhald kjem ikkje planarbeidet inn under reglane i forskrift om konsekvensutgreiingar.

Det er i planomtalen gjort ei grundig vurdering av konsekvensane av planforslaget. Risiko og sårbarheit er også vurdert. Det er ikkje avdekt uheldige tilhøve i dette arbeidet. Rådmannen viser til planomtale og tilhøyrande ROS-analyse.

Rådmannen meiner plankartet med tilhøyrande dokument som no ligg føre er godt gjennomarbeidd. Arealbruken i plan legg opp til fortetting og rasjonell utnytting av bustadareala for denne delen av kommunen. Etter rådmannen si vurdering vil planforslaget innebere ein berekraftig og framtidsretta arealbruk for denne delen av Moltustranda.

Ein kan ikkje sjå at det er kjent spesielle tilhøve knytt til naturmangfaldet innanfor planområdet jfr. Direktoratet for naturforvaltning sine databaser. Planlagt arealbruk vil difor ikkje innebere noko meirbelastning for naturmangfaldet i området.

Konsekvensar for folkehelse:

Positivt.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen særskilte.

Konsekvensar for drift:

Planforslaget legg til rette for utbygging av offentlege vegar, leikeplassar m.m.
Det er på noverande tidspunkt ikkje teke stilling til driftsutgifter for ny infrastruktur,
noko ein ser på som meir relevante opplysningar i sak om utbygging av området.

Konklusjon:

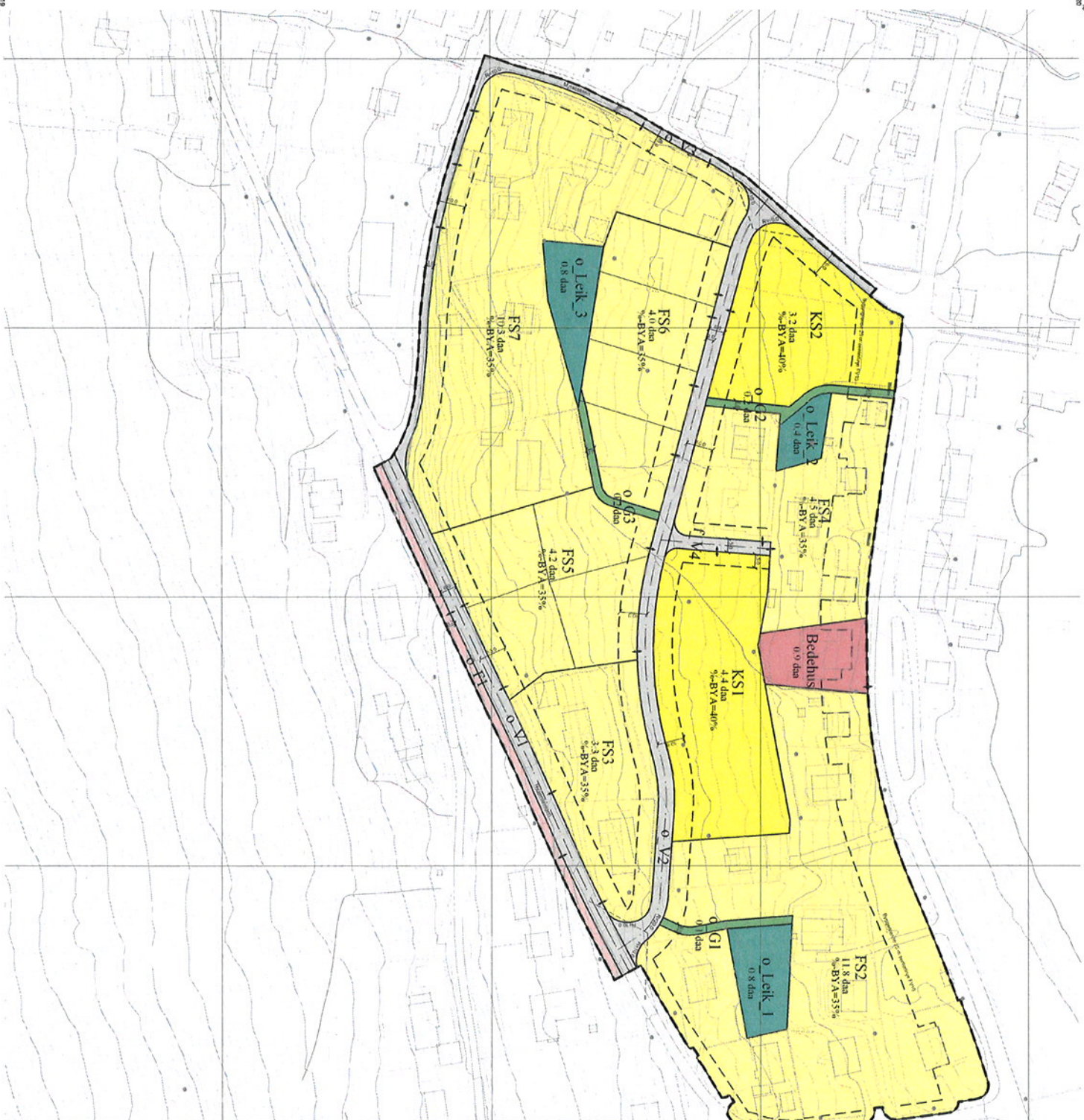
Formannskapet vedtek, i medhald av plan- og bygningslova § 12-10, at
reguleringsplanforslag for Myrabakken bustadfelt, datert 05.9.2014, vert lagt ut til
offentleg ettersyn.

Fosnavåg, 08.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Aleksander Zahl Tarberg

TEKNISKE FORKLARING

- Reguleringsplan-Bedyngelse og anlegg (PBL 2008 §12-5 NR.1)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
  - Bedyngelse - Beddyngelse (11720 m²)
- Reguleringsplan-Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL 2008 §12-5 NR.2)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
- Reguleringsplan-Grenstruktur (PBL 2008 §12-5 NR.3)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
- Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
- Reguleringsplan-Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL 2008 §12-5 NR.2)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
  - Samferdselsanlegg (188 m²)
- Reguleringsplan-Grenstruktur (PBL 2008 §12-5 NR.3)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
  - Grenstruktur (1111 m²)
- Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008
  - Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008

Kartopplysninger
 Kilde for kartdata: Google AS
 Data for kartdata: -
 Koordinatsystem: UTM zone 32 / Euro89
 Høydemåling: NN 1954

Endemål
 O = Offentlig formål
 L = Felles privat formål

Avvikler-IT:
 Ferskvann: -
 Havn: -
 Kystnære: -
 UTM-koordinater: -

DETAJLPLAN - PBL (2008) § 12-3
 MED TILHØYRANDE REGULERINGSFORSLAG
 Kommune: -
 Kartprosjekt: -
 Kartprosjekt: -
 Kartprosjekt: -
 Kartprosjekt: -

REVISJON	AVVIKLER-IT	REVISJON	AVVIKLER-IT
A		A	
B		B	
C		C	

SAKSBEHANDLING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	SAK	DATO	SGN.
2. gangs behandling i Kommunestyret			
Offentlig ettersyn			
1. gangs behandling i Kommunestyret			
Konferanse av oppnevnt planutvalg			
PLANEN UTARBEIDET AV:	PLANLEDER	TRENER	SANSER
	001	AZT	

DETALJREGULERINGSPLAN FOR MYRABAKKEN BUSTADFELT
PLAN-ID: 201312

REGULERINGSFØRESEGNER

§ 1 – Avgrensing av planområdet

Reguleringstørrelsene gjeld for området som på plankartet er vist med reguleringsgrenser. Innanfor grensene skal areala nyttast og bygningane plasserast som planen (plankartet og føresegnene) fastset.

§ 2 - Andre bestemningar

Desse føresegnene kjem i tillegg til dei til ei kvar tid gjeldande sentrale og kommunale lover og føresegner.

§ 3 - Privatrettslege avtalar

Etter at reguleringsplanen med tilhøyrande føresegner er gjort gjeldande, kan det ikkje gjerast privatrettslege avtalar som er i strid med planen.

§ 4 – Forhold til kulturminne

Dersom det i samband med utbygginga vert oppdaga automatisk freda kulturminne som tidlegare ikkje er kjent, skal arbeidet stansast med ein gong, og regional kulturvern mynde skal varsast, jf. lov om kulturminne § 8, andre ledd.

§ 5 - REGULERINGSFORMAL

Areal et innanfor reguleringsgrensene skal nyttast i samsvar plan- og bygningsslova til følgjande føremål:

Bygningar og anlegg (PBL § 12 – 5, nr.1)

- Bustader – frittiliggjande småhus (FS)
- Bustader - konsentrerte småhus (KS)
- Leikplass (LP)
- Forsamlingslokale (Bedehus)

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12 – 5, nr. 2)

- Køyreveg (V)
- Fortau (F)

Grønstruktur (PBL § 12 – 5, nr. 3)

- Grønstruktur (G)

§ 6 – FELLESFØRESENER

- a. Detaljreguleringsplanen fastset hovudstrukturen for utbyggingmønsteret. Dei viste vegane i plankartet ligg fast. I tillegg til dei viste vegane kan mindre korte tilkomstvegane etablere innanfor FS og KS-område, som følgje av byggesøknad.
- b. Bebyggelsen skal plassere innanfor regulert byggegrense. BYA gir tillate bebygg arealet i prosent av tomte sitt nettoareal.
- c. Alle inngrep skal planleggast og utføre på ein slik måte at verknadene vert så små som mogleg. Bebyggelsen skal tilpassast terrenget på tomte og nødvendige inngrep i terreng og vegetasjon skal utføre så skånsamt som mogleg.
- d. Prinsippa bak universell utforming skal leggjast til grunn i størst mogleg grad, jf. plan- og bygningsslova med tekniske forskrifter.
- e. Innanfor byggeområde kan det oppføre trafokioskar, pumpestasjonar eller andre tekniske innretningar, der nødvendig. Frittstående bygg til slike føremål skal ha dimensjon, form og farge som er tilpassa bebyggelsen eller i området.
- f. For område som er utsett for støy ut over grenseverdiane for ny bustadbygging, jf. retteliar T-1442 frå Miljøverndepartementet, skal tiltakshavar dokumentere støvsituasjonen i samband med søknad om tiltak. Soverom skal ha vindu til ei side på leside av støykjelda.
- g. Innanfor område kan det byggast nødvendige bygg og installasjonar for el- og telenett. Bygg skal ha dimensjon, form og farge som er tilpassa busetnaden eller i området.
- h. Vegareal er vist i plankartet. I tillegg til vist areal kjem nødvendig areal til skjeringar og fyllingar som følgje av detaljprosjektering. Slikt areal kan leggjast på tilgrensande grunn.

Bustadbygg skal oppstillingsplass på eiga tomt eller på fellesareal for fleire tomter

Parkeringsbehovet er føresett dekt på eige areal.

Dersom garasje ikkje vert bygd tilsvarende krav til tal parkeringsplassar, skal parkeringsplass reknaast inn i grunnlaget for BYA med 20 m² pr. bilplass.

- FS - område: maksimum BYA 35 %
- KS - område: maksimum BYA 40 %

Maks tillaten BYA for dei enkelte delområda:

Grad av utnytting av tomten er bestemt av tillate prosent utbygd areal (% - BYA):

visast.

På situasjonsplan skal plassering av garasje (for tal bilar etter parkeringskravet) er føresett dekt på eige areal, i hht ei kvar tid gjeldande kommunale krav. materialar på bygningar eller anlegg. Unnatøke er glastasade. Parkeringsbehovet høve ei harmonisk områdeoppfatning. Det skal ikkje nyttast refleterande

Kommunen krav at det vert lagt særleg vekt på det samla arkitektoniske uttrykket i form. Bygningen si form skal samsvare med bygningen sin funksjon og gje uttrykk for tida sin arkitektur med eit godt materialval. Bygningar i same gruppe skal

gjelast ei harmonisk utforming.

1. Generelt

§ 8 – BYGNINGAR OG ANLEGG (PBL. § 12-5, nr.1)

Universell utforming skal også leggst til grunn for utforming leikplassar og felles ute opphaldsareal, jf. TEK.

Som prinsipp for utbygging av konsentrerte småhusområde skal livsstandard/universell utforming leggst til grunn.

- Tomtegrenser
- Grense mellom seksjonar
- Parkeringsplassar
- Interne køyvegar og gangvegar
- Murarar
- Kotehøgder på utvendig terreng
- Plassering av bygningar
- Minste ute opphaldsareal (MUA)

skal vise:

Situasjonsplan skal handsamast av kommunen i samband med byggesøknad og

Det skal utarbeidast ein samla situasjonsplan for alle KS-områda

§ 7 – SITUASJONSPLAN / DETALJAR VED BYGGESØKNAD

Leik for born i alderen 1-7 år skal prioriterast. Leikplass skal opparbeidast i samsvar med til ei kvar tid gjeldande forskrift om leikplassustyr. Leikplasssen skal ha areal og utstyr nok til varierte aktivitetar som fremjar rørsleglede, gir allsidig rørsleerfaring, sansseerfaring og moglegheit for læring og meistring.

Områda merka LP1-LP3 er offentlege og opne for alle. Leikplassane skal ved utbygging setjast i ein slik stand som gjer det mogleg å opparbeide dei for leik og opphald. Leikeareala kan møblerast. Prinsippa om universell utforming bør så langt råd, leggjast til grunn slik at leikplassane heilt eller delvis kan nyttast av alle.

3. Leikplass

c. Ved val av takvinkel skal eksisterande/kringliggande bustadhus takast omsyn til. Dette skal at bygga som gruppe gjev ei harmonisk områdeoppfatning. Dette skal likevel ikkje vere til hinder for arkitektoniske uttrykk i frå vår tid. Nye bygg skal framheve vår tid sin byggeskikk og medverke til vidare utvikling av denne.

b. I område merka FS og KS skal bygningane ha ei gesimshøgde som ikkje overstig 6,5 m og ei mønehøgde som ikkje overstig 8,5 m. I område merka FS skal garasjar ikkje byggjast større enn 45 m² grunnflate og då børre i ei høgde over 4,5 m. I KS-område bør garasjar som hovudregel organiserast ved felles garasjeanlegg. Unntaksvis kan frittstående enkelt garasje eller carport (til ei buening) byggast med grunnflate inntil 36 m². I KS-område skal garasjar ikkje ha større gesimshøgde enn 3,5 meter og mønehøgde ikkje over 5 m. Det er ikkje tillate med ark eller takglas på garasje.

Til alle areala høyrer naudsynte anlegg for å oppfylle bygningane sin funksjon.

KS-område skal planleggjast under eitt, men kan byggjast ut i trinn.

a. I område merka FS kan det byggjast frittliggjande småhus, med inntil to (2) bueningar på kvar tomt. I område merka KS kan det byggjast fleirmannsbustader med inntil fire (4) bueningar i kvart bygg.

2. Bustader – frittliggjande og konsentrerte småhus

b. Som minste opphaldsareal ute (MUA) på den enkelte tomt innan FS-område skal det setjast av min. 20m² eigna areal for leik. Areal et skal gå fram at situasjonsplan. Innan KS-område gjeld krav til MUA 15 m². Innan KS-område skal areal til MUA samlast i område med minimum netto leikeareal på 60 m².

Dersom samla tal bueningar overstig 10 i KS-områda vert kravet til gjesteparkering redusert til 0.25 bil frå og med 1. buening. For sjølvstendige einbustadotter som ikkje samarbeider om felles parkeringsanlegg vi likevel kravet til gjesteparkering vere 1 bil pr. buening.

for 1 bil pr. buening pluss 0.5 bil pr. buening til gjesteparkering.

4. Bedehus

Eksisterende bedehus inngår i reguleringsplan.

§ 9 Uteareal tilhørende byggeareal

- a. Ikke utbygd del av tomte skal utformast tiltalende. Det er ikke tillate å ha skjemmaende skjeringar og fyllingar. Skjeringane som følger av utgraving/planering av tomt skal tilplantast med stadegen vegetasjon. Skråningane skal framstå som vegetasjonsbølte. Mur mot offentleg vegar skal godkjennast av kommunen før dei kan oppførast.
- b. Ein bør i størst mogleg grad søkje å ta vare på og nytte eksisterande terreng og lokal vegetasjon i samband med utbygging og tilplanting. Der planering medfører støttemur mot nabo tomt eller veg, kan kommunen krevje at planeringshøgda vert senka eller heva slik at høgda på støttemuren vert redusert.

- c. Opphaldsareal ute skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane/anlegg.

- d. Ved ev. trinnavis utbygging skal utbyggingssareal som ikke vert teke i bruk med ein gong opparbeidast førarbeis med vegetasjon e. l. etter detaljplan. Uteareal skal opparbeidast og ferdigstillast samstundes med bygningane/anlegg et elles.

- e. Innator kvar tomt må utbygjar syte for naudsynt drenering for overvatin og grunnvatin, og føre dette til avløp til bekk/vassdrag eller kommunalt leidningsnett etter godkjenning frå kommunen.

- f. Kommunen skal ha rett til å nytte uteareal i samband med naudsynt vedlikehald av kommunaltekniske anlegg som kryssar eller ligg inntil byggeområda.

- g. Terreng, gjerde og hekkar langs gater og i kryss skal ikke vere høgare enn 0,7 m over vegnivået. Ved avkryrsle gjeld krava ovanfor, men høgda skal ikke vere over 0,5 m. Sjå elles føresegnene vedkomande frisktilliner.

§ 10 - SAMF. ANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR (PBL. § 12-5, nr. 2)

I offentlege trafikkområde skal det byggjast:
- køyreveg med tilhørende areal

Avkryrsler skal som hovudregel ikke leggast til veg med fortau eller gang-/sykkelveg med mindre det er vist avkryrsel eller avkryrselspill på plankartet.

Følgjande vegar er vist som offentlege vegar
- o⁻V1 (Nygjerdevegen)
- o⁻V2 (Ny bustadveg)
- o⁻V3 (Myrabakken)

Fortau er vist som offentleg areal og er tilknytt Nygjerdevegen.

ordførar

Fosnavåg,

Reguleringsplan godkjent av kommunestyret i k-sak xx/xx i møte XXXX/201X

***

- c. Før utbygging av område kan gjennomførast, skal høgspenlitilfylling gjennom området leggast i jordkabel (! veg- og friluftsansaal).
- b. Offentlege leikplassar skal opparbeidast, planerast og setjast i ein slik stand at dei kan møblerast. Dette skal skje samstundes med opparbeiding av infrastruktura i området. Private eller felles private leikansaal innanfor KS-områda sitt byggeansaal (MUA) skal opparbeidast samstundes med oppføring av bustadhusa.
- a. Før utbygging av nye tomter kan gjennomførast, skal o_V2 med tilhøyrande offentlig infrastruktur, vere opparbeidd og ferdigstilt.

§ 12 – REKJEFØLGJEKRAV (PBL. § 12-7, nr. 10)

I plan er det vist grøne korridorar gjennom områda o_G. Desse er tilkomst til leikplassar frå offentlig vegansaal. Innanfor desse områda kan det etablerast grusa stiar med belysning.

§ 11 GRØNTSTRUKTUR (PBL. § 12-5, nr. 3)

I vegansaal og gangvegansaal kan det leggast VA-leidningar, EL-, tele- og fiberkabler. I tillegg til vist trafikkansaal kjem nødvendig areal til vegskjeringar og fyllingar som kan leggast på tomtegrunn/tilstøytande naboansaal, jf. PBL. kap. 16. Vist skråningsutslag på plankartet kan endrast som følgje av nærare detaljprosjektering.

I vegansaal og gangvegansaal kan det leggast VA-leidningar, EL-, tele- og fiberkabler. I tillegg til vist trafikkansaal kjem nødvendig areal til vegskjeringar og fyllingar som kan leggast på tomtegrunn/tilstøytande naboansaal, jf. PBL. kap. 16. Vist skråningsutslag på plankartet kan endrast som følgje av nærare detaljprosjektering.

f_V4 skal vere felles privat bustadveg for tilgrensande tomteansaal og tilkomst til området KS1.

Felles privat veg:
- f_V4 (Ny bustadveg)

PLANOMTALE

SEPTEMBER 2014

(Foto: Aleksander Zahl Tarberg, Juli 2014)

DETALJREGULERINGSPLAN – PBL § 12-3 MYRABAKKEN BUSTADFELT

PLAN-ID: 201312

10.	VEDLEGG.....	18
9.	MEDVERKNAD I PLANPROSSEN.....	17
8.	KONSEKVENSNAR AV PLANFORSLAGET.....	16
7.	PLANFORSLAGET.....	14
6.	PLANOMRÅDET - DAGENS SITUASJON..	6
5.	PLANSTATUS OG RETNINGSLINJER.....	5
4.	PLANPROSSEN.....	5
3.	BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET.....	5
2.	NØKKELOPPLYSNINGAR.....	4
1.	SAMANDRAG AV PLANFORSLAGET.....	3

1. SAMANDRAG

Planforslaget er ein detaljreguleringsplan etter plan- og bygningslova (PBL) § 12-3. Reguleringsplanen tek føre seg eit område på Moltustranda (bygd) i Herøy kommune. Forslaget består av eit plankart med tilhøyrande reguleringsføresegner, samt denne planomtalen med tilhøyrande vedlegg.

Detaljplanen legg til rette for eit større og variert bustadområde sentralt på Moltustranda. Planområdet er om lag 54 daa. I planforslaget har ein teke sikte på å regulere areal med både eksisterande og nye bygningar og anlegg, der både ny og eldre bebyggelse er teke med. I plan er det regulert inn nye fritiliggjande bustadtomter, konsentrerte bustadområde, køyreveggar, leikeareal og bedehus m.m.

Ein har teke sikte på å skape grunnlag for nye og attraktive bustadtomter på Moltustranda, der det blir gitt rom for bygging av både einbustader og fleirmannsbustader (2-manns og 4-mannsbustader).

Planforslaget viser eit hovudprinsipp med ein ny samleveg som går frå Nygjerdvegen i aust, gjennom planområdet, mot Myrabakken i vest. Samlevegen (V1) er definert som (o_V) offentleg veg etter kommunal standard, og skal tenne trafikkken internt for dei fleste tomtene innanfor planområdet. Samlevegen er tenkt utforma slik at den ikkje skal medføre til eit høgt fartsnivå internt i bustadfeltet og er lagt slik i terrenget at den får tilført naudsynt kurvatur. Dette er valt med omsyn til trafikktryggleiken og bukvalitet i området.

Tilkomstvegen er definert som felles private vegar (f_V). Denne vegen er plassert slik i terrenget at den skal skape ein ny og betre tilkomst til dei ulike tomtene. Dei fleste av tomtene har tilkomst gjennom felles private vegar. Ein har valt å regulere inn avkøyrsløp gjennom piler på plankartet, dette er gjort med tanke på skape betre trafikktryggleik internt i planområdet.

Planforslaget legg vidare sterk vekt på leikeareal og barn- og unges interesser ved etablering av nye bustadområder. Ein har valt å leggje til rette for fire (3) leikeareal innanfor plan grensa. Leikeareala er regulert som felles private områder, som skal tenne dei ulike FS og KS områda i planen. I tillegg til at det er avsett areal til leik innanfor planområdet, er det også kort veg til skule og barnehage. Dette har vore eit viktig element i planarbeidet.

Når det gjeld dei topografiske forholda i området, viser terrenglinjje at ein her legg opp til bebyggelse i eit terreng med svak helling frå sør til nord. Det eksisterar i dag fleire bekkar som renn gjennom planområdet og desse har ein forsøkt teke omsyn til gjennom føresegnene i plan. Bekkane er regulert slik at dei i størst mogleg grad skal haldast opne – både av omsyn til kontroll med avrenning og av omsyn til estetikk og bruk av vatnet som ressurs i bustadområdet.

Intensjonen bak den samla planløyisinga trur vi kan bidra til eit meir attraktivt og variert bustadmiljø for dei som ynskjer å etablere seg i dette området.

Utviklingsavdelinga, September, 2014.

2. NØKKELOPPLYSNINGAR

Bygd:	Moltustranda
Stad/adresse:	Myrabakken
Gnr / bnr:	Gnr 60 bnr 25, 35 m.fl
Gjeldande planstatus:	Bustad i kommuneplan
Forslagstillar:	Herøy kommune
Grunneigar:	Herøy kommune + private
Plankonsulent:	Utviklingsavdelinga
Eksisterande planstatus:	Ikkje eksisterande reguleringsplan
Planområde sitt areal (daa):	65 daa
Nytt reguleringsføremål:	Bustad, leik, veg, bedehus
Grad av utnytting:	BYA% = 35 og 40
Tal på nye bueningar:	Om lag 44
Aktuelle problemstillingar:	Fortetting, nye og eksisterande bustader
Kunngjering, dato:	28.11.2013.
Krav om konsekvensutgreiing:	Nei – i samsvar med overordna plan

3. BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET

3.1 – Bakgrunn

Formannskapet har tidlegare både rådmannen starte prosess med tilrettelegging av fleire bustadtomter på Moltustranda. Etter fleire alternative områder har Formannskapet vakte dette området som aktuelt for utvikling til bustadtomter på Moltustranda, og det er gjennomført prosess og erverv av areal til førerområdet.

3.2 - Føremål med planforslaget

Ein ynskjer med dette planforslaget å legge til rette for nye byggjeklare bustadtomter, med tilhøyrande infrastruktur og naudsynt leikeareal innanfor planområdet. Planingepet må her sjåast på som ei fortetting av allerede utbygde bustadområde på Moltustranda, og reguleringsarbeidet vil såleis vere ei utnyttning av ledige areal til bustadformål innanfor grensene fastsett i kommuneplanens arealdel frå 2004.

Formannskapet har i tidlegare vedtak gjeve rådmannen i oppgåve å starte

reguleringsarbeid for nye bustadfelt på Moltu, og administrasjonen har over ei lengre periode vore i dialog med aktuelle grunnigarar for erverv av naudsynt areal til bustadformål og infrastruktur i området. Ein har no kome til semje med grunnigarar om avtalar for kjøp av areal som gir kommunen grunnlag for å starte opp prosessen med utarbeiding av reguleringsplan for eit avgrensa område på Moltustranda.

Reguleringsplanen skal danne grunnlaget for ei seinare utbygging av infrastruktur i området og skape ny byggekclare kommunale bustadtomter sentralt på Moltustranda.

4. PLANPROSS

Oppstart av planarbeid blei varsla 03.12.2013. Start på planarbeidet blei kunnngjort på

kommunen sine nettsider og gjennom annonse i Vestlandsnytt. Perm med varslingsdokument blei gjort tilgjengeleg på Herøy rådhus og på den lokale Coop Marknad butikken på Moltustranda. Grunneigarar og naboar til planområdet har vore varsla i eige brev. Det same gjeld offentleg myndigheter, samt lag og organisasjonar som ein har vurdert kan ha interesse i planleggingsarbeidet.

Utviklingsavdelinga har gjennomført møte om planarbeidet med særskilte grupper.

Det har tidlegare også vore gjennomført eit oppe informasjons- og medverkrads møte på Moltu skule, der innbygjarane på Moltustranda fekk høve til å kome med sine innspel knytt til planlegging av nye bustadområder i bygda.

5. PLANSTATUS OG AREALBRUK

5.1 - Planstatus

Området er pr i dag ikkje regulert gjennom ein rettsleg bindande reguleringsplan. I gjeldande kommuneplan frå 2004, er området sett av til bustadformål med krav om at det vert utarbeidd ein reguleringsplan. Området er tenkt vidareført som bustadområde i forslag til ny arealdel av kommuneplan for Herøy 2013-2025

Området er ligg i dag omkransa av eksisterande byggelese sentralt på Moltustranda, og er avgrensa av dei offentlege vegareala Fylkesveg 10, Myrabakken og Nygjerdevegen. Dagens situasjon i planområdet viser at dette er innmarksareal (lyng og mindre krattskog), der dei ikkje utbygde areala pr i dag ikkje blir betta eller halde i hevd ved slått. Dette viser seg i form av at mindre krattskog veks opp i klynger spreidd utover planområdet.

6. PLANOMRÅDET – DAGENS SITUASJON

Det er ikkje gjeldande reguleringsplanar innanfor plangransa. Herøy kommune arbeider parallelt med ny reguleringsplan for gang- og sykkelveg langs deler av fylkesveg 10 som går gjennom Moltustranda.

5.3 - Reguleringsplanar

Planområdet er i gjeldande kommuneplan (2004) sett av til bustadøremål med krav om at det vert utarbeidd ein reguleringsplan.

5.2 - Kommuneplan

Planarbeidet for Myrabakken er sett i samanheng og tilpassa det pågåande planarbeidet for ny gang- og sykkelveg langs deler av fylkesveg 10 gjennom Moltustranda. Begge desse planane vert utarbeidd av Herøy kommune.

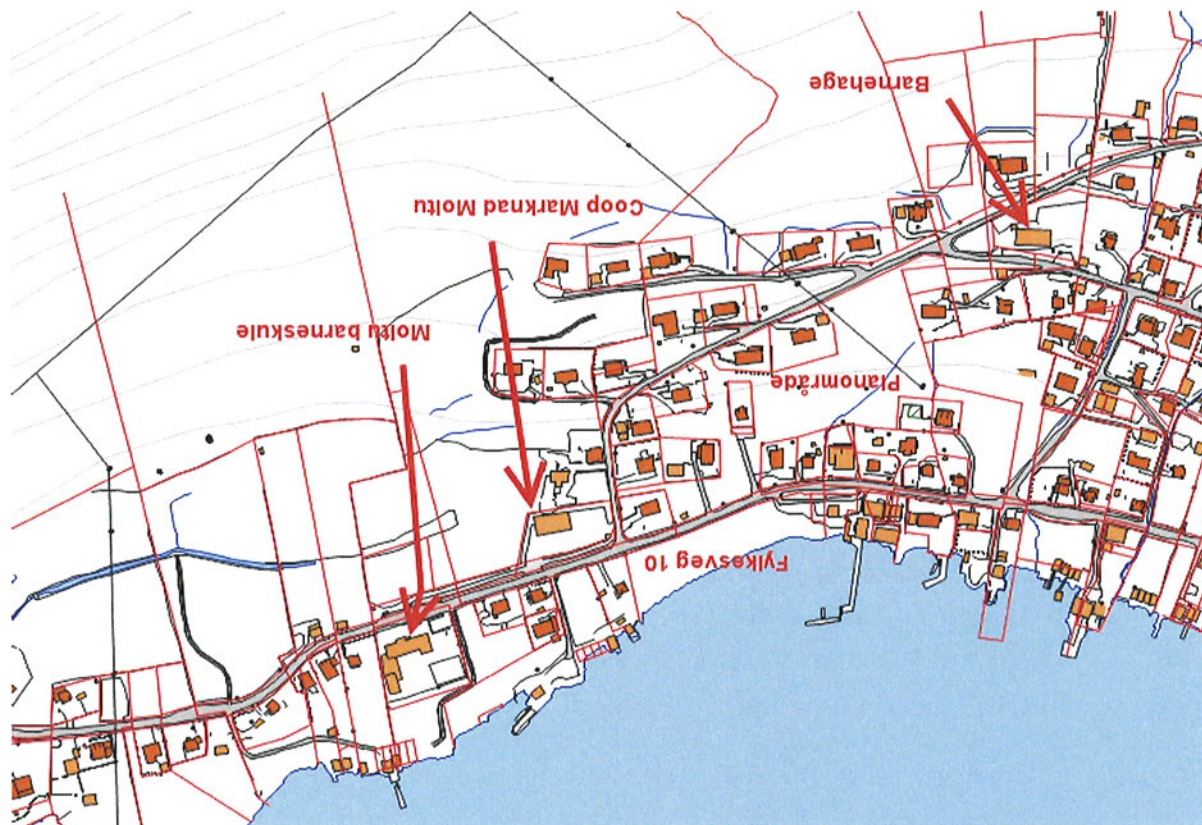
Det renn bekkar gjennom planområdet frå sør til nord, der nokre av desse er steinsette veiter frå tidlegare jordbruksaktivitet.

Bilteer som syner dagens situasjon i planområdet (Foto: Aleksander Tarberg – Juli 2014)
Gjennom planområdet går det i dag ein del kablar og leidningar i luftspenn – både tele og kraftforsyning. Lokal kraftleverandør har ståande ein trossasjon sentralt i planområdet .

Området ligg sentralt plassert i bygda og med kort gåavstand til butikk, skule, barnehage og fylkesveg 10.

6.1 - Lokalisering

Nokre av busteidegdomane har opparbeidd gjerde, murar og hekkar som avgrensing mot naboareal som pr i dag ikkje er utbygde.

Det er også funne spor etter tidlegare gravarbeid i grunnen, i samband med utbetring av vassforsyrninga til området.

6.2 – Avgrensning av planområdet

Utsnitt av planområdet sitt omfang ved varsel om oppstart

Planområdet er avgrensa av fylkesveg 10 i nord, Nygjerdevegen i aust og sør og Myrabakken i vest. Mot nord og aust er planområdet tilpassa parallelt planarbeid for ny gang- og sykkelveg langs deler av fylkesveg 10 på Moltustranda.

6.3 - Bruk av naboreal til planområdet

Med unntak av Moltustranda bedehus er den dominerande arealbruken for naboegedomane til planområdet frittliggjande einbustader, eller bustadhus med sokkelleiighet. Planområdet inngår som eit mindre område av eit samla og større bustadområde på Moltustranda.

6.4 - Eksisterande busetnad i området

Karakter og særtrekk ved eksisterende bussetnad i området er at dette er fritiliggjande småhusbebyggelse. Bustadhusa er frå ulike tidsperiodar og har ulike storleikar, utforming og struktur. Eit fellestrekk for alle husa er at dei har saltak, der nokre av takkonstruksjonane har ulike arker og utbygg. Nokre hus i området er oppført i to etasjar, mens andre har tre etasjar.

6.5 – Topografi og landskapstrekk

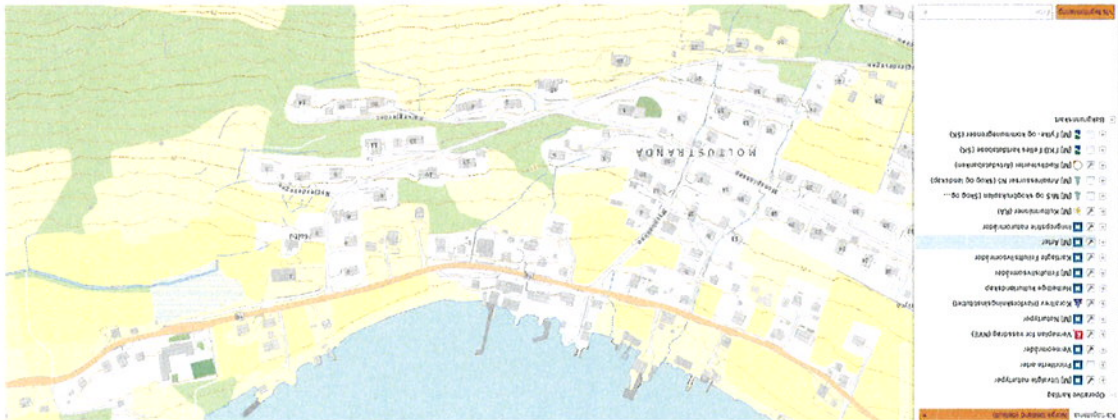
Planområdet ligg i ei svak helling frå sør til nord, med eit tynt vegetasjonsdekk (myr/torv) og mindre krattskog.

6.7 – Solforhold

Området ligg nordvendt og har best solforhold på sør/vest-sida av byggingen.

6.8 - Vegetasjon, dyreliv og andre naturforhold

Torvdekke og lynn er den dominerande vegetasjonstypen i området. Ein har ikkje observert at areala er i bruk som beiteområde i dag. Det er heller ikkje registrert utvalde naturtypar eller raudlista artar i planområdet, jfr. Direktoratet for naturforvaltning sin naturbase.

Utsnitt av Direktoratet for naturforvaltning sin naturbase.

6.9 – Barn og unge sine interesser

I kommunen sine data frå «Barnetrakkregistreringar 2012», er det ikkje registreringar som viser at barn og unge leikar/oppheid seg innanfor planområdet. Det er heller ikkje registreringar som seier at barn og unge oppfatar vegane i området som utrygge.

Gjennom synfaring i området kom ein over ein stad i planområdet der det var ført opp leikapparat.

Innanfor planområdet er det både offentlige og private vegar. I sør og aust ligg den offentlege **Nygjerdevegen**, som startar ved Coop S-Marknad med kryss mot Fylkesveg 10. Denne vegen er hovudsamleveg for byggleiøtet på Moltustranda og er i dag opparbeidd med ei vegbreidd på 4 meter. Vegen har ikkje differensiert lysing for gåande og syklande, men har ein blanda funksjon av mjuke trafikantar og køyretillkomst til bustaddeigedomar og barnehage.

Frå krysset ved Moltu barnehage, startar vegen **Monslassen**, som er ein offentlig veg innanfor planområdet fram til krysset mot Myrabakken i vest. Dette er ein sekundærveg for Nygjerdevegen og tener bueningar. Vegen er i dag opparbeidd med ei vegbreidd på 3 meter. Vegen har blanda funksjon som køyreveg og gang/sykkelveg for mjuke trafikantar. Vest for planområdet er **Myrabakken** er ein sekundærveg for Monslassen og tener færre bueningar. Vegen er i dag opparbeidd med ei vegbreidd på 3 meter.

6.11 - Veg og trafikforhold

Det er ingen kjende kulturminneverdier innanfor planområdet. Møre og Romsdal fylkeskommune har gjennomført arkeologiske registreringar i september 2014.

6.10 - Kulturminneverdier

Planområdet ligg sentralt i bygda Moltustranda og dei næraste leikplassane er i enden av Monslassen, og ved Moltu skule. Begge desse områda har opparbeidd areal som blir nytta av barn og unge, og ligg innanfor ein avstand som kan nåast til fots frå planområdet.

Bilte og flyfoto av leikapparat i planområdet

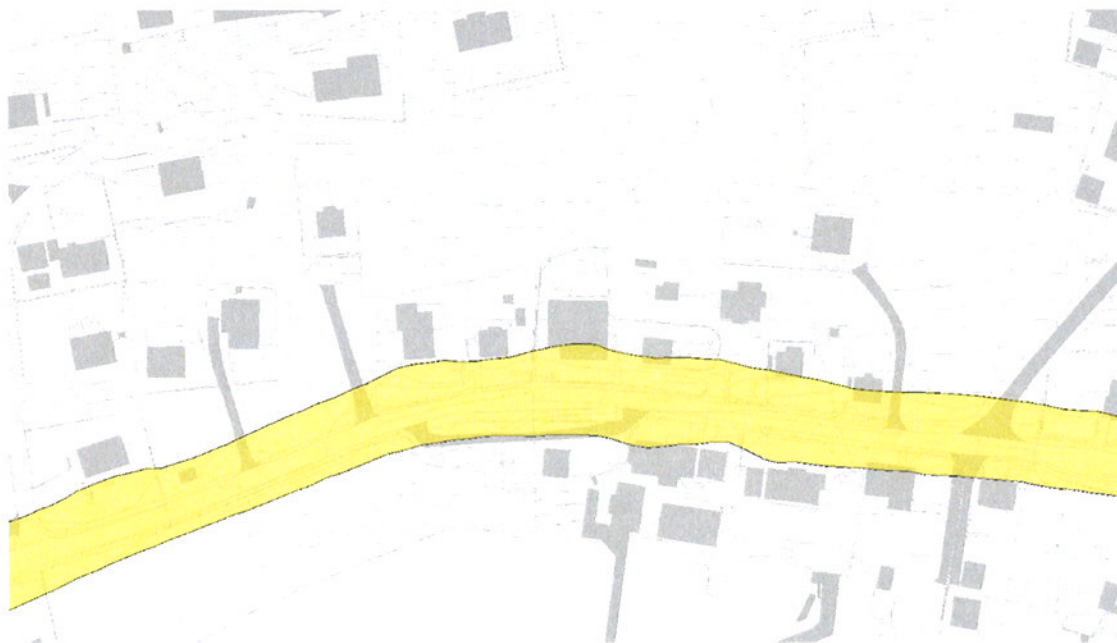

Vegen har blanda funksjon som køyreveg og gang/sykkelveg for mjuke trafikkantar og endar i kryss mot fylkesvegen.

Planområdet grensar i nord mot Fylkesveg 10, som blir omtala og regulert i eigen plan.

6.12 – Støy

Delar av planområdet er i dag utsett for vegtrafikkstøy (gul sone) frå fylkesveg 10 gjennom Moltustranda. Grenseverdiane for støy er her mellom L db 55-60, og råkar i hovudsak eksisterande byggingse nord i planområdet.

Utsnitt frå støykart (gul sone = L db 55-60)

6.13 - Offentleg kommunikasjon

Buss er i dag den einaste forma for offentlig kommunikasjon i området. Køyreruta for buss går i dag langs fylkesveg 10.

6.14 – Vatn, avløp og overvatn (drenering)

Vassleidningar til Moltustranda Vassverk (privat vassverk) går i dag gjennom planområde, som vist på kartutsnitt under:

luftspenn.

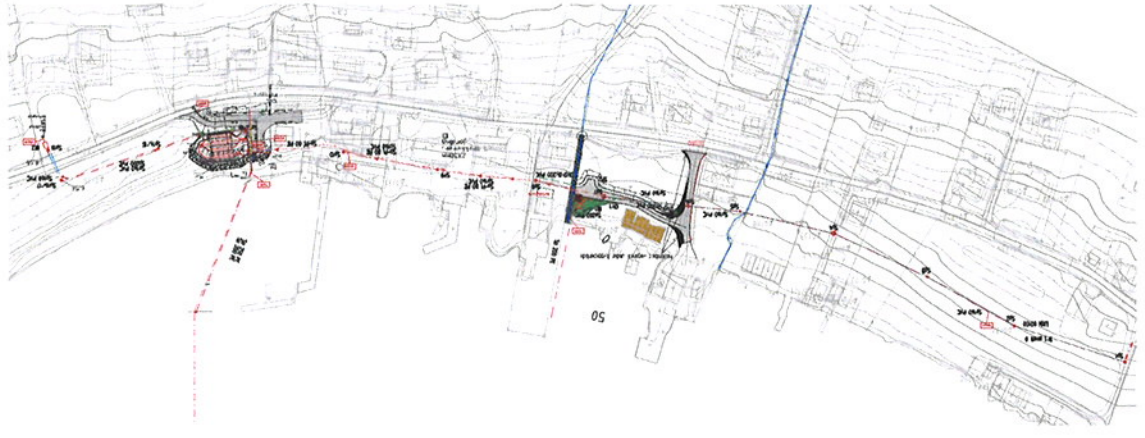
Gjennom området går det i dag både høgspennline (22-kv + trafokiosk) og telekabler i

6.15 - Energi- og tøløysingar

Moltustranda knytast til det kommunale reinseanlegget.

Når det kommunale reinseanlegget er tenkt ferdigstilt, skal byggingen på

Avpussituasjonen for byggingen i og i nærleiken av planområdet fungerer i dag gjennom private og felles private løysingar. Nokre har eigne private septiktankar, mens andre har løysingar med felles private avløpsleidningar.

Dreneringssystemet i området fungerer i dag i form av steinsatte veiter og bekkar som renn gjennom planområdet frå sør til nord.

Anleggs- og driftsavdelinga arbeider pr i dag med bygging av nytt reinseanlegg for kloakk på Moltustranda. Dette er tenkt lokalisert nord for Fylkesveg 10, slik som vist på skissa under:

6.16 - Privat og offentlig servicetilbod

I nærheten av planområdet ligg ein lokal matvarebutikk, skule, barnehage. Beduset på Moltustranda ingår i planområdet.

6.17 - Risiko og sårbarheit

Det er utarbeidd eiga risiko og sårbarheitsanalyse for denne reguleringsplanen. Analysen følger som vedlegg til denne planomtalen.

7. PLANFORSLAG

8.1 Innleiing

Forlag til reguleringsplan for Myrabakken blir sett på som ei naturleg «innfylling» av nye bustader i eit allerede etablert bustadfelt. Areal er foreslått regulert til køyreveggar, leik, bustadtomter og tomter for fleirmannsbustader. I tillegg ingår tomte til eksisterande bedehus. Leikareala er samankopla med vegsystemet gjennom grøne korridorar der det kan etablerast grusa stiar.

Planforslaget blir sett i samanheng med reguleringsplan for ny gang- og sykkelveg langs FV10 på Moltustranda.

8.2 Arealformål

Formål	Areal
Bustad – frittiliggjande småhusbyggingse (FS)	41176 m ²
Bustad - konsentrert småhusbyggingse (KS)	7581 m ²
Forsamlingslokale (Bedehus)	931 m ²
Leikplass (LEIK)	1945 m ²
Køyreveg (V)	10245 m ²
Fortau (F)	2234 m ²
Grønstruktur (G)	557 m ²
SUM	64 669 m²

8.3 Bygjeareal

I planforslaget er det vist følgjande byggeareal:
Frittiliggjande småhusbyggingse (FS):

Pareringsbehovet er foresatt dekt på eige areal.

Bustadbygg skal oppstillingsplass på eiga tomt eller på fellesareal for fleire tomter for 1 bil pr. buening pluss 0.5 bil pr. buening til gjesteparkering.

Dersom samla tal bueningar overstig 10 i KS-områda vert kravet til gjesteparkering redusert til 0.25 bil frå og med 11. buening. For sjølvstendige einbustadtomter som ikkje samarbeider om felles parkeringsanlegg vil ikkje kravet til gjesteparkering vere 1 bil pr. buening.

8.5 - Parkering/garasje(r)

I KS-område bør garasjar som hovudregel organiserast ved felles garasjeanlegg. Unntaksvis kan frittsåande enkelt garasje eller carport (til ei buening) byggast med grunnflate inntil 36 m². I KS-område skal garasjar ikkje ha større gesimshøgde enn 3,5 meter og mønehøgde ikkje over 5 m. Det er ikkje tillate med ark eller takglas på garasje.

Offentlege leikplassar skal opparbeidast, planerast og setjast i ein slik stand at dei kan møberast. Dette skal skje samstundes med opparbeiding av inntastrukturen i området. Private eller felles leikareal innanfor KS-områda sitt byggeareal (MUA) skal opparbeidast samstundes med oppføring av bustadhusa.

Planforlaget har 3 leikareal som er spreidd utover planområdet. Desse har varierende storleik og ligg sentralt til i høve tilgrensande bustadareal – både eksisterande og planlagt nye bustader. Leikplassane har tilkomst gjennom grøne korridorar frå offentlege vegareal.

8.4 Leik og utareal

Bedehus:
Eksisterande bedehus på Moltustranda inngår i planforlaget.

Konsentrert småhushbyggelse (KS):
I planen er det sett av to område for konsentrerte bustadbygg, der det blir tillate med inntil 4 bueningar pr bygg. Grad av utnytting for alle KS-områda er på BYA=40%.

I område merka FS og KS skal bygningar ha ei gesimshøgde som ikkje overstig 6,5 m og ei mønehøgde som ikkje overstig 8,5 m. I område merka FS skal garasjar ikkje byggast større enn 45 m² grunnflate og då berre i ei høgde. I FS-områda skal garasjar ikkje ha større gesimshøgde enn 3 m og mønehøgde ikkje over 4,5 m.

Områda FS2-4 regulerer eksisterande etablert bustader i området. FS5 og FS6 nye tomter der det vert tillate med bygging av bustadbygg med inntil 2 bueningar. Grad av utnytting for alle FS-områda er på BYA=35%.

8.6 - Trafikkareal

Det er planlagt bygging av nye offentlege vegareal i planområdet. 0_V2 og f_V4 er nye vegar som skal byggjast etter offentleg

8.7 Støytiltak

For område som er utsett for støy ut over grenseverdiane for ny bustadbygging, jf retteliar T-1442 frå Miljøverndepartementet, skal tiltakshavar dokumentere støvsituasjonen i samband med søknad om tiltak. Soverom skal ha vindu til ei side der støynivået er $L_{den}=55$ dB eller mindre. Private uteareal (MUA) skal leggjast på leside av støykjelda.

8.8 Renovasjon

Planområdet sine løysingar knytt til renovasjon skal vere i høve reglement for interkommunal renovasjonssordning.

8.9 Risiko og sårbarheit (ROS)

ROS-analyse følger som vedlegg til denne planomtalen.

8.10 Andre relevante moment i planen

Ingen særskilte.

8. KONSEKVEN SAR AV PLANFORSLAGET

9.1 - Overordna planar og vedtak

Planforslaget er i samsvar med overordna kommuneplan.

9.2 – Eksisterande reguleringsplanar

Det er ingen eksisterande godkjende reguleringsplanar som grensar til planområdet. Reguleringsplan for Myrabakken bustadfelt er utarbeidd og sett i samanheng med reguleringsplan for ny gang- og sykkelveg langs FV10 gjennom Moltustranda. Planrensene til dei to planane er soleis tilpassa kvarandre for å oppnå ein samanheng i arealbruken.

9.3 – Estetik

Ingen særskilde.

9.4 - Konsekvensar for naboar og gjenbuarar

Utbygging av bustadfeltet vil medføre auke trafikk og belastning på omgjevnadane. Spesielt på eksisterande infrastruktur, som også er regulert slik at den seinare kan oppgraderast dersom det oppstår behov.

Etabbert bebyggelse vil oppleve at det skjer bygging i dei ra nærmiljø og rundt dei ra eigedomar.

9.5 - Trafikk- og parkeringsforhold

Det er tidlegare haldt oppe møte om planlegging av nytt byggefelt på Moltustranda. Røferat frå dette møtet følger som vedlegg til planomtalen. Innspel og vurdering av desse går fram av vedlegg til planomtalen.

9. MEDVERKNAD I PLANPROSESSEN

Desse interessene vil få styrka sine rettigheter og vilkår gjennom at det blir etablert fleire leikplassar i området. Leikplassane kan også fungere som sosiale møteplassar og dei kan vere samlingspunkt for dei blir busett i området.

9.15 - Barn og unges interesser i nærmiljøet

Kommunen vil ha ansvar for drift av offentleg infrastruktur i området.

9.14 – Juridiske/ økonomiske konsekvensar for kommunen

Ingen særskilte.

9.13 – Konsekvensar for næringsinteresser

Detaljær kring dette må ein kome attende til ved endeleg detaljprosjektering av infrastruktur i Myrabakken.

Det må byggjast nye løysingar for avløp, el/tele og handtering av overflatevatn i området. Dette er føresett gjennomført samstundes med bygging av vegareal som vist i plan. Eksisterande vassleidningar må mest truleg flyttast nokre stader, der desse vil kome i konflikt med planlagt byggjearreal / vegareal.

9.12 - Infrastruktur (veg/vatn/avløp, el-anlegg etc)

Ingen særskilte.

9.11 – Risiko og sårbarheit

Det er både barneskule og barnehage i nærleiken. Det er føresett at realisering av planforslaget ikkje vil medføre kapasitetsvanskar for desse funksjonane.

9.10 – Privat og offentlege servicetilbod

Grøne korridorar vil sikre framkomst til leikplassar og ferdsel gjennom planområdet. Utbygging av Myrabakken bustadfelt er ikkje vurdert til å ha vesentlege konsekvensar for friluftslivsaktivitet eller naturområder.

9.7 - Friluftslivsaktivitet, naturområder

Ingen konsekvens.

9.6 – Kulturminner

Det er i planområdet teke med arealløysingar som gir grunnlag for ei framtidig oppgradering av Nygjerdvegen med fortau.

10. VEDLEGG

1. ROS-analyse
2. Innspel til planarbeidet (samla)
3. Merknadsskjema med vurdering av innspel
4. Temakart med samla plansituasjon for Moltu
5. Referat frå medverknadsmøte av 22.02.2011.

Sjekkliste for vurdering av risiko og sårbarhet i samfunnsplanlegginga

Emne		Er det knytt uakseptabel risiko til følgende forhold?	Nei	Ja	
Naturgutte forhold	a	Er området utsatt for snø- eller steinskrud eller større fjellskred?	☒		
	b	Er det fare for flodbølger som følge av fjellskred i vatn/sjø?	☒		
	c	Er det fare for utglidning av området (ustabile grunnforhold)?	☒		
	d	Er området utsatt for flaum/flaumskred?	☒		
	e	Er det registrert radon i grunnen?	☒		
	f	Vil skogbrann/lyngrann i området vere ein fare for bustader/hus?	☒		
	g	Er området sårbar for ekstremvær/stormflo?	☒		
	h	Anna (spesifiser)?			
	Omgivnad	a	Regulerte vassmagasin i nærleiken, med spesiell fare for usikker is?	☒	
		b	Vil utslakta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe i nærliggande verksemdar (industriretak etc.), utgjere ein risiko for området?	☒	
c		Vil drenering kunne føre til oversvømming i lågareliggende område?	☒		
d		Anna (spesifiser)?			
Verksemdsrisiko	a	Omfattar området spesielt farlege anlegg?	☒		
	b	Vil utslakta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe i nærliggande verksemdar (industriretak etc.), utgjere ein risiko for området?	☒		
	a	Har området utilstrekkeleg sløkkjevassforsyrning (mengde og trykk)?	☒		
	b	Har området gode tilkomststruter for utrykkningskjøretøy?	☒		
Beredskap	a	Har området gode tilkomstpunkt på transportnettet i området?	☒		
	b	Vil utslakta/ukontrollerte hendingar som kan inntreffe på nærliggande transportarar inkl. sjø- og luftfart utgjere ein risiko for området?	☒		
	c	Er det spesiell risiko knytt til bruk av transportnett i området: <ul style="list-style-type: none"> - til skole/barnehage? - til nærmiljøanlegg (idrett etc.)? 	☒		
	d	Er det transport av farleg gods til/gjennom området?	☒		
Kraftforsyrning	a	Er området påverka av magnetfelt frå høgspennlinjer?	☒		
	b	Er det spesiell klatrefare i høgspennmaster?	☒		
	c	Vil tiltaket endre (styrke/svekke) forsyningsstryggleiken i området?	☒		
Sårbare objekt	a	Medfører bortfall av følgjande tenester spesielle ulemper for området: <ul style="list-style-type: none"> - elektrisitet? - telenester? - vassforsyrning? - renovasjon/spillvann? 	☒		
	b	Er det vassforsyrning/drikkevann i området?	☒		
	c	Er det spesielle brannobjekt i området?	☒		
	d	Er det omsorgs- og oppvekststusjonar i området?	☒		
Er området påverka/forureina frå tidligare bruk	a	Gruver: opne sjakter, steintippar etc.?	☒		
	b	Millitære anlegg: fjellanlegg, piggtårdsperingerar etc.?	☒		
	c	Industriverksemd som t.d. avfallsdeponering?	☒		
	d	Anna (spesifiser)?			
Ulovleg verksemd	a	Er tiltaket i seg sjølv et sabotasje-/terrormålt?	☒		
	b	Finst det potensielle sabotasje-/terrormålt i nærleiken?	☒		

Sjekklista er gjennomgått den 17/7-14 av sign: Aleksander Zolt Tarberg

①

②

Fra: postmottak

Sendt: 14. juni 2013 08:07

Til: Arkiv

Kopi: Aleksander Nykrem Tarberg

Emne: FW: Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV 10

Helsing

HERØY KOMMUNE

Postmottak

7008 1300

www.heroy.kommune.no

HERØY KOMMUNE		
RÅDMANNEN		
Rø nr.	2013/552	
Saksbeh.	AZT	
14 JUNI 2013		
Ark kode P	L12	
Ark kode S		
J nr.		
Dok nr.	2	
Kassasjon		

Fra: Sjøiden Eiendomsselskap A/S [mailto:perdyb@tussa.com]

Sendt: 13. juni 2013 17:31

Til: postmottak

Emne: Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV 10

Innspeil til reguleringsplanen FV 10 Moltustranda.

Sjå vedlagt dokument.

Mvh

Sjøiden Eiendomsselskap as

6095 Bølandet

Per Helge Dybvik

Mob 41587522

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Dykkar ref:	Dykkar dato:	Vår ref:	Vår saksbehandler:	Vår dato:
	14.06.2013	39532/2013/REGULERINGSPLAN/1515	Kristian Hole Fløtre, 71 25 82 94	02.07.2013

Herøy kommune - detaljregulering - gang- og sykkelveg langs Fv 10 - strekninga Tarberg-Moltumyr - fråsegn ved varsel om oppstart

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut frå sine ansvarsområde følgjande merknader:

Automatisk freda kulturminne

Vi er ikkje kjent med automatisk freda kulturminne i eller ved planområdet. Delar av planområdet ser ut til å ha potensiale for slike funn, og vi varslar med dette at det kan verte aktuelt å sette krav om nærare arkeologisk registrering, jf. lov om kulturminne § 9, i samband med reguleringsplanen. Jæmfør km1. §10 er det tiltakshavar som lyt dekke kostnadane ved registreringa. Vi vil vurde § 9 og eventuelt omfanget av § 10 gjennom ei synfaring i området, og vil kome attende med nærare uttale etter dette.

Vi gjer merksam på at vi vil mätte fremje motsegn til planar som vert lagt ut til offentleg ettersyn utan at § 9 er oppfylt og eventuelle påviste automatisk freda kulturminne er ivareteke på ein god måte i planen.

Dette brevet er elektronisk godkjent og vil ikkje bli utsendt i papir.

Med helsing

Johnny Loen
plansamordnar
Kristian Hole Fløtre
rådgivar

Fagsaksbehandler
Automatisk freda kulturminne: Trond Eilev Linge, arkeolog/rådgjever, tlf. 71 25 88 40

Kopi:
Statens vegvesen, Region midt
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, her

Postadresse
Statens vegvesen
Region midt
Fylkeshuset
6404 Molde

Telefon: 02030
Telefaks: 71 27 41 01
firmapost-midt@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Vestre Olsvikveg 13
6022 ÅLESUND

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

Kopi: Fylkeskommunen
Fylkesmannen

Plan- og trafikkseksjoen
Med helseing
Ole Jan Tønnesen
seksjonsleiar

Hallvard Sæverud

Viser til skriv frå Herøy kommune med varsel om oppstart av reguleringsarbeid for m.a. gang- og sykkelveg langs fylkesveg 10 Moltustranda, udatert skriv registrert motteke her 13.6.2013.

Statens vegvesen stiller seg positiv til at det gjennom varsla planarbeid vert teke sikte på å betre tilhøva til mjuke trafikanter og gje desse ein tryggare ferdsl langs fylkesvegen. Vi føreset at planlegginga vert basert på gjeldande vegnormalar med tilhøyrande rettletarar og retningslinjer.

Utover dette har vi i denne omgang ikkje særlege inspel og merknader til varsla planarbeid. Nærare detaljer vert å kome attende til når framlegg til reguleringsplan ligg føre etter regelverket i plan- og bygningsslova.

Fv. 10 Moltustranda i Herøy kommune - gang - og sykkelveg - varsel - uttale om oppstart av reguleringsplanarbeid - Uttale

Behandlande eining: Region midt

Sakshandsamar/innvalsnr: Hallvard Sæverud - <tomt>

Vår referanse: 2013/071720-002

Dykkar referanse:

Vår dato: 02.07.2013

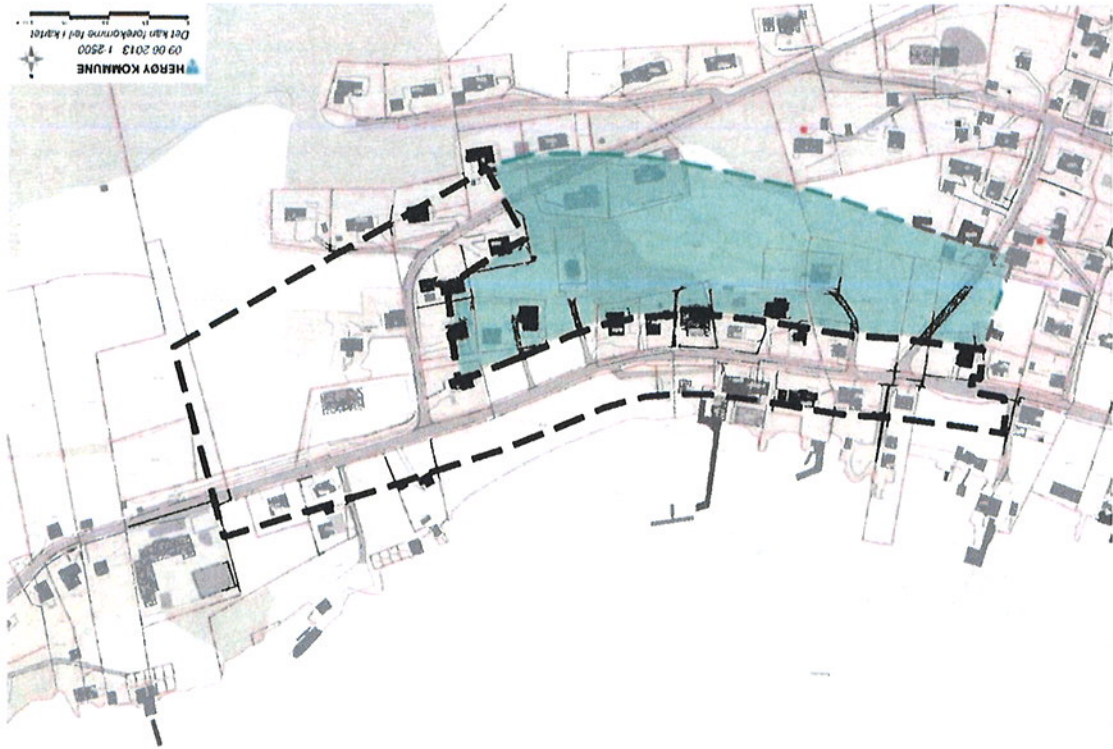
Herøy kommune
Postboks 274
6099 FOSNAVÅG

HERØY KOMMUNE	RADMANNEN
Statens vegvesen	nr. 2013/552
Saksbeh.	#27
- 3 JULI 2013	
L-12	
Luk nr.	5
Prosjekt nr.	

3

5

Med bakgrunn i mottatte underlag til arbeidet med plan for gang- og sykkelvei på Moltustranda, oversender jeg her mine synspunkter og innspill.

Slik jeg tolker underlaget så har kommunen valgt å slå sammen to ulike tiltak til ett. Det første en etterlengtet sikring av skoleveien fra Myrabakken og inn til skolen, og det andre en forbedret tilkomst til Nygjerdevegen fra fylkesveien. Når disse to tiltakene er valgt samlet i et felles planarbeid, vil jeg utfordre kommunen til å tenke løsninger utover det angitte planområdet. Mine etterfølgende synspunkter og innspill strekker seg derfor utover det varslede planområdet, som markert på denne skissen:

Innspill til: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

HERØY KOMMUNE		Saksbeh		Reg nr		Kassasjon	
RADMANNEN		HCT		2013/552		J nr	
				18 JULI 2013		Ark kode S	
				212		Ark kode P	
				6		Dok nr	

Oslo, 17. juli 2013

(4)

(5)

Adresse: Olav Nygards veg 172
0688 Oslo
Mobil: 934 80 257
Mail: groennh@online.no

Endre Moltu Grønning

Med vennlig hilsen

I Vestlandsnytt den 8. november i 2011 etterlyste ordfører Goksøyr og handlingsforeningen "sjonære hyttefelt" i Herøy. Til kommunepLANEN 2013-2025 har jeg med bakgrunn i dette spilt inn omregulering av mitt areal (Gnr. 60 / Bnr. 35) nedenfor (nordsiden av) fylkesveien som egnet område. Opprinnelig plan fra Statens vegvesen med gang- og sykkelvei på nordsiden av fylkesveien vil redusere tilgjengelig areal, og dermed gjøre det mer utfordrende å finne en landskapsmessig god utnyttelse av arealet. På motsatt side (sør siden) av fylkesveien er det derimot tilgjengelig areal med rikelig bredde for gang- og sykkelvei, og dette er samme side som dagens gang- og sykkelvei ligger fra Nygjerdevegen og inn til skolen.

Jeg vil også minne kommunen om at jeg velvillig har akseptert plassering av avløpsanlegg med slamskille i vestre ende av dette området nedenfor fylkesveien. Dette reduserer allerede tilgjengelig areal for eventuell utvikling, og en gang- og sykkelvei vil bety ytterligere reduksjon i hele områdets lengde langs fylkesveien.

Jeg håper mine innspill kan være til nytte i kommunens videre planarbeid, og kanskje åpne for alternative løsninger utover det i utgangspunktet angitte planområdet. Samtidig ønsker jeg her å vise min positive vilje til utnyttelse av min eiendom for utvikling av bygda, både hva angår infrastruktur, bolig og næring.

Herøy kommune
Utviklingsavdelingen
Postboks 274
6099 FOSNEVÅG

Telefon: 70 08 64 70
Adresse: 6080 Gurskøy
E-post: kontor@landbrukskontoret.no
Heimside: www.landbrukskontoret.no

Dykkar ref:

Vår ref: AKL

Dato: 19.07.2012

Reguleringsplan gang og sykkelveg Moltustranda FV10

Del av planarealet har arealklasse "fulldyrka jord". Dyrka og dyrkbar jord har sterkt vern. Jordlova §9 forbyr å nytte slik jord til anna enn landbruksføremål. Omsyn til samfunnsinteresser kan likevel tale for omdisponering. Føremålet med planen vil ha slik interesse og det bør gjestast løyve til omdisponering.

Med helsing
Anne Kathrine Løberg
Landbruksjef

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Saksbehandler, innvalgtelefon
senioringeniør Lars Kringstad, 71 25 85 4150

Vår dato 19.07.2013
Dykkar dato 13.06.2013

Vår ref. 2013/4000/ASBU/421.4
Dykkar ref. ~~13.06.2013~~
Utr. avg

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

HERØY KOMMUNE	
RÅDMANNEN	
Reg nr 2013/552	Saksbe A21
22 JULI 2013	
Ark kode P L12	Ark kode S
J nr	Dok nr 8
Kassasjon	

Herøy kommune. Detaljregulering - reguleringsplan gang- og sykkelveg langs Fv 10 Moltustranda. Fråsegn til melding om oppstart.

Fylkesmannen har ut frå sine ansvarssområde følgjande merknader ved oppstart av planarbeidet:

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til at det blir sett i gong eit arbeid for å sikre mjuke trafikkantar på denne strekninga.

Delar av planområdet er dyrka mark. Vi oppmodar om god arealutnytting ved at ein i størst mogleg grad søker å avgrense bruken av dyrka mark.

Med helsing

Bjarne Olmes (e.f)
Fung. samordnar

Lars Kringstad
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Fagsaksbehandler

Landbruk: fylkesagronom Kristin Eide, tlf 71 25 81 35

Kopi:

Møre og Romsdal fylkeskommune, Fylkeshuset, 6404 Molde
Statens vegvesen, Region midt, Fylkeshuset, 6404 Molde

Postadresse:
Fylkeshuset
6404 Molde

Telefon:
71 25 84 43

Telefax:
71 25 85 10

E-post:
postmottak@fmmr.no

Web:
www.fylkesmannen.no

2. jul

Herøy komm.
P. b. 274
6091 Fosnavåg

HERØY KOMMUNE	
EADMANNEN	
Keg nr. 2013/552	421
Dere vedr. oppstart av reguleringsplan -	
arbeid for gang og sykkelvei langs FV 10 Moltustr. 12	
Vi har oppfatta det slik at gang/sykkelvegen skal	

leggst på nordsida av hovedveg. Det blir også fra
Dere hevta at tryggleiken for born/unge og bygdefolk
ellers er hovudfokus. Det har i dette krysset vart
påkøyrset av barn og utalige nestenulykker spesielt
vinterstid, der born krysser vegen på akberett.

Vi stiller derfor spørsmål om Dere har tatt hensyn til
tryggleiken, når brakerne må krysse hovedveg på fleire
punkt for å benytte gang/sykkelveia. Dette oppfattes for
oss som lite gjennomtenkt!!

Den parkeringsplassen vi har mot hovedveg pr idag er allerede
et minimum. Utemper vinterstid / snøbrøying med skade på
biler, isklumper og snøserpe som blir strengt både mot husveg
og vinduer er også en negativ faktor for oss.
For var trygdom Gnr. 60 Br. 73 blir ikkje dette valg
akseptert.

Vi ser fram til vidare diskusjon i saka.

Med helsing

Jørgen Olav Skarpen.
Jnger Skarpen.

29/7.13

Ⓡ

Ⓡ

Herøy Kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

HERØY KOMMUNE
Servicetorget
Pb 274
6099 FOSNAVÅG
Innkjøpt 31.07.13
⑧ 31.07.13

HERØY KOMMUNE	RADMANNEN	A21
2013/552	gang- og sykkelveg	- 1 AUG. 2013
L12		
10		

Ang.: Reguleringsplan gang- og sykkelveg FV10
Mottustanda FV10

Gjeld synspkt. på og rundt området på 60/221
då denne vil utte berett ved utbygging av
gang- / sykkelveg.

Ønsker påvisning at det ikke vil nødvendig å
ta så mykje av næværende hage på vår kont
Etter mitt synspkt. bør både veg og gang/sykkelsti
legast litt nærmare sjøen for å rette opp veg
utover mot bedehuset.

Gir likevel utfra at delar av vår kont vil
taen bort. Dermed vil nødvendig vil vi gjeme
ha det kompensert ved å i skaden for utta
styrket bak huset (mellom 60/229 og 60/236)

Som en gang i tida var tenkt til veg.
Vi har dessutan både stoypt kant rundt
huset, og har beplantning langs med heile vegen.
Så dersom det vil utte akkurat a fjeme dette,
na det sitkast i stand på same måte som før,
med anten ein stoypt kant eller ein oppmalt kant

6

Fra: postmottak
Sendt: 1. august 2013 08:06

Til: Arkiv
Kopi: Jarl Martin Møller; Aleksander Nykrem Tarberg
Emne: FW: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Helsing

HERØY KOMMUNE

Postmottak

7008 1300

www.heroy.kommune.no

Fra: Geir Moltubakk [mailto:gmoltubakk@yahoo.com]
Sendt: 31. juli 2013 21:14

Til: postmottak
Emne: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Herøy kommune
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moltustranda FV10

Forbi min eiendom går det allerede en vei som blir benyttet til gang- og sykkelvei - veien til den nedlagte "Videokiosken". Kanskje det er en ide og forlenge denne veien - tid og penger spart.
Fylkesveien går nå i en stor bue/sving forbi meg - denne bør etter mitt syn rettes/flyttes mot nordvest hvis en eventuell ny gang- og sykkelvei kommer på sør/øst siden av fylkesveien.

Mvh
Geir Moltubakk
60/114

NORWAY

HERØY KOMMUNE

09.06.2013 1:2500

Det kan forekomme feil i kartet

Fra: Ole Magne Rotevatn
Sendt: 5. august 2013 13:15
Til: Aleksander Nykrem Tarberg
Emne: VS: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Fra: Ole Magne Rotevatn
Sendt: 5. august 2013 13:15
Til: Aleksander Nykrem Tarberg
Emne: VS: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Helsing

OLE MAGNE ROTEVATN

Planleggar

7008 1300 / 7008 1353

www.heroy.kommune.no

Fra: postmottak

Sendt: 5. august 2013 13:15

Til: Arkiv

Kopi: Ole Magne Rotevatn

Emne: FW: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Helsing

HERØY KOMMUNE

Postmottak

7008 1300

www.heroy.kommune.no

Fra: Camilla Storøy Hermansen

Sendt: 5. august 2013 13:11

Til: postmottak

Emne: Reguleringsplan gang- og sykkelveg Moldtustranda FV10

Uttale frå Barnerepresentanten:

Barnerepresentanten ser positivt på all etablering av gang- og sykkelveg og trygging av skuleveggar. Når det gjeld Moltu, ønskjer barnerepresentanten også ei tryggare kryssing av veggen frå noverande gongveg og over til skulen. Her bør det etablerast opphøgde overgongsfelt.

Camilla Storøy Hermansen, barnerepresentant

MERKNADSSKJEMA – VURDERINGAR AV INNSPEL TIL VARSEL OM OPSPART AV PLANARBEID

Plannamn	Myrabakken bustadfelt	Plankonsulent	Utviklingsavdelinga – Herøy kommune
PlanID.	201312	Dato	18.07.2014
Saksnummer.	2013/1418	Tal på innspel	9

Følgjande instansar har ingen merknader til planarbeidet:

- Søre Sunnmøre Landbrukskontor, innspel motteke 13.12.2013.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, innspel motteke 30.01.2014.

Avsendar og dato	Hovudpunkt i innspel / merknad	Forslagsstillars vurdering
1. Anleggs- og driftsavdelinga (Herøy kommune) 30.12.13	<p>Viser til at dei i mange år har etterlyst regulering av hovudinfrastruktur på Moltustranda, og ser positivt på arbeidet som no vert sett i gong. Dei skulle gjerne sett at planen omfatta heile Moltustranda og ikkje berre ein mindre del. Avdelinga peikar på følgjande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan bør omfatte ny tilkomst frå FV10 – grunna utfordringar i høve beredskap med behov for framkomst av utrykkingskøyrety, då eksisterande tilkomst til tider er uframkomeleg vinterstid med glatte vegar. - Planarbeidet bør omfatte forbetring av infrastruktur for eksisterande eigedomar ved at det vert regulert nye fellesavkøyrslar. 	<p>Planarbeid for bustadområde på Moltustranda har lenge vore eit tema, og spørsmålet har vore behandla i Formannskapet fleire gongar. I samband med prosessen rundt grunnerv og val av område for kjøp av grunn, kom Formannskapet til at det var dette området ein vil satse på som nytt bustadfelt på Moltustranda. Kommunen har no erverva grunn i dette området med tanke på vidare utbygging.</p> <p>I reguleringsplan for ny gang- og sykkelveg på Moltu er det utarbeidd forslag til ny veglinje for Nygjerdevegen frå Fylkesveg 10 og fram til planområdet. Dette vert sett på som hovudtilkomsten til dei øvre bustadområda. Veglinja er teikna på ein slik måte at det skal vere mogleg å bygge denne nye vegen, i samsvar med kommunen sin vegnormal, når dette blir aktuelt.</p> <p>Innspelet er teke inn i plan og det er vist forslag til stenging av fleire avkøyrslar – både mot fylkesveg og kommunal veg.</p>

<p>2. Statens Vegvesen Region Midt 09.01.14</p>	<p>Vegvesenet har følgje innspel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Av omsyn til trafikktryggleik bør det leggst opp til ei planløyising der talet på avkøyrslar direkte til/frå fylkesveg 10 i størst mogleg grad vert redusert gjennom sanering og samlokalisering – helst med tilkomstløyisingar knytt til vegnett på sørsida av fylkesvegen. - Det vert føreset at reguleringa vert tilpassa og samordna med utarbeiding av reguleringsplan for gang- og sykkelveg langs fylkesvegen. <p>Statens vegvesen varslar at dei vil kome attende til nærare detaljar når framlegg til reguleringsplan ligg føre.</p>	<p><i>Innspelet er teke inn i planforslaget. Det er lagt opp til sanering av nokre avkøyrslar frå fylkesveg 10. Desse er erstatta med ny tilkomst gjennom etablering av nytt vegsystem i bustadområdet sør for fylkesvegen.</i></p> <p><i>Reguleringsplanen for Myrabakken er koordinert med reguleringsplan for gang- og sykkelvegen gjennom samanfjallande plangrense og samanheng mellom element i dei to planane. Av ulike grunnar har ein valt å køyre desse to planen som to ulike saker. Ein likevel strekke seg etter å samkøyre planprosessane så langt dette er mogleg.</i></p>
<p>3. Mariann Helleseith og Ståle Nes 10.01.14</p>	<p>Som eigarar av gnr. 60 bnr. 263-270, har dei stor interesse av å knyte seg på vegen som vert bygd i forbindelse med det nye bustadfeltet Myrabakken.</p>	<p><i>Innspelet er ikkje teke inn i plan. Med bakgrunn i det plangrepet og den tomteledinga som er valt for det nye bustadområdet i Myrabakken, har ein dessverre ikkje funne rom for å imøtekomme dette innspelet.</i></p>
<p>4. Barnerepresentanten I Herøy kommune 23.01.14</p>	<p>Barnerepresentanten er godt fornøgd med tilrettelegging av godt leikeareal i reguleringsplanen for Myrabakken bustadfelt. Peikar på behovet for gangveg frå der Myrabakken kjem inn på Fylkesvegen og bort til gangvegen som vert avslutta ved butikken. Utviding av bustadfeltet fører til fleire som har dette til skuleveg og for Barnerepresentanten er det svært viktig at det vert lagt til rette for at born og unge skal ferdest trygt langs dei trafikkerte vegane i kommunen. Vonar dette blir tatt med i det vidare planarbeidet.</p>	<p><i>Innspelet vert ivareteke gjennom planforslaget for gang- og sykkelveg langs deler av fylkesveg 10 på Moltustranda. Her er det vist ei løysing for mjuke trafikantar i form av fortau plassert på sørsida av fylkesvegen.</i></p>

<p>5. Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) 22.01.14</p>	<p>Viser til at I planarbeidet er tryggeleik mot skred ei aktuell problemstilling. I skrednett sine databasar er planområdet definert som potensielt fareområde for skred. Det betyr i første omgang at det må gjerast ei nærare vurdering av skredfaren i samband med planarbeidet.</p>	<p>I utarbeiding av ROS-analyse for reguleringsplanen er det gjort vurderingar kring NVE sine aksemdskart for skredfare. Her viser aksemdskarta at det er potensiell fare for snøskred i området. Det er gjennomført ei lokal vurdering av området med tanke på fare for snøskred. Konklusjon viser at klima, nedbør og topografi i området ikkje gir grunnlag for ein reell fare for snøskred.</p>
<p>6. Møre og Romsdal fylkeskommune (MRfylke) 24.01.14</p>	<p>I NGU sitt lausmassekart ligg planområdet innanfor marine strandavsetningar. Det kan ikkje utelukkast at det finnest ustabile avsetningar som til døme leire i grunnen. I ROS- analysen må det gjerast ei vurdering av området kan bestå av avsetningar som potensielt kan rase ut. Dersom det er mistanke om, eller vert påvist ustabile massar må det gjerast ei grundigare geoteknisk undersøking for å eventuelt avdekke fare for utgliding/setningsskadar.</p>	<p>Det blir her vist til at det i dag alt er oppført bustadhus innfor planområdet og i det området der det er registrert marine strandavsetningar.</p> <p>Ein har i samband med arkeologiske registreringar i området, heller ikkje fått melding om det er registrert ustabile avsetningar i dette området.</p>
<p>7. Sylwester Zawadzki 05.05.14</p>	<p>Fylkeskommunen vurderer planområdet til å ha eit potensielle for funn av automatisk fredda kulturminne, jf. fråsegn til reguleringsplan for Fv10 Moltustranda. Vi varslar difor at det vil verte stilt krav om arkeologisk registrering, jf. Kulturminnelova § 9, i samband med planen. Jmfør § 10, same lov, er det tiltakshavar som må dekke kostnadane ved registreringa. Kostander til arkeologiske registreringar er stipulert til kr 83.400,-.</p>	<p>Arkeologisk registreringar er gjennomført og avslutta.</p> <p>Resultatet av desse følgjer i eigen rapport.</p>
<p>7. Sylwester Zawadzki 05.05.14</p>	<p>Ynskjer utviding av bustadtomt – ber om at det vert teke omsyn til ved utarbeiding av reguleringsplan.</p>	<p>Det er teke omsyn til at bustadtomta kan utvidast mot nord, sør og aust i det planforslaget som no ligg føre. Innspelet er teke med i planarbeidet.</p>

NOTAT

Til: Utviklingsavdelinga

Frå: Utviklingsavdelinga

Saksnr	Arkivkode	Gradering	Dato
2010/950	L12		02.03.2011

REFERAT FRÅ MØTE OM BUSTADFELT PÅ MOLTUSTRANDA.

Referat frå møte om bustadfelt på Moltustranda 22.02.2011.

Tilstades frå administrasjonen:

Ole Magne Rotevatn, Jarl Martin Møller, Aleksander Tarberg, Jon Rune Våge, Robert Myklebust.

Date: 22.02.2011 - Kl. 18.00 – 20.00

Stad: Gymsalen på Moltu skule.

Frammøtte: omlag 26 personar i salen.

Møte kan delast inn i to delar. Første del inneheldt ein kort presentasjon frå administrasjonen i Herøy kommune. I andre del vart det lagt opp til at dei framømte skulle få høve til å seie si meinining om framtidig utvikling av Moltustranda.

Del 1 – Presentasjon

Møte vart opna med at representantar frå utviklingsavdelinga heldt ein kort presentasjon på ca. 20-30 min. Presentasjonen inneheldt informasjon om bakgrunnen for møte, dagens planstatus, plansystemet og medverknad i planprosessen.

Jarl Martin (utviklingsleiar) opna møte med å presentere kven som var tilstades frå Herøy kommune. Utviklingsleiareren presenterte dagens arealstatus og førerøålet med den vidare planlegginga. Aleksander (planleggjar) snakka litt om det kommunale plansystemet, og skilnaden mellom områderegulering og detaljregulering. Ole Magne Rotevatn (planleggjar) fortalde om planprosessen og når innbyggjarane hadde høve til å kome med innspel i ein slik prosess.

Del 2 – Diskusjon

Etter ein kort presentasjon frå administrasjonen gjekk møte over i ein annan fase. Utviklingsleiar (Jarl Martin Møller) la opp til at dei framme hadde fått fram sine synspunkt og innspel. Utviklingsleiar fungerte som ordstyrar for resten av møtet.

Del forhold som vart opptekne under møtet kan ein stikkordsmessig oppsummere som følger:

- Første innspel for kvelden kom frå Idar Tarberg. Han påpeika at administrasjonen burde ha nemnt meir om det vedtaket som vart fatta i Formannskapet, og at administrasjonen burde ha starta med å presentere alternativa som blei lagt fram for formannskapet. Det vart også påpeika at det har starta med å få ferdig byggjelære tomter i bygda, og at administrasjonen burde starte regulering for å få ferdig 15 – 20 byggjelære tomter, dvs ein mindre detaljplan. Det blei samtidig framheva behovet for ein større områdeplan for Moltustranda.
- Fleire av dei framme stilte spørsmål ved tidsperspektivet i ein planprosess. Utviklingsleiar svarte at ein reguleringsplanprosess kan vare i opp til 1 år avhengig av problemstillingar i planarbeidet. Det blei poengtert at ei områderegulering vil ta lenger tid enn detaljplanlegging pga større omfang og arbeidsmengd.

- Jon Rune Våge (anleggs- og driftsleiar) orienterte om infrastruktur med fokus på eksisterande veg- og avløpsnett, og poengtert at det er svært viktig at ein ikkje øydelegg for framtidig av infrastruktur på Moltustranda. Anleggs- og driftsleiar viste vidare til at terrenget er bratt fleire stader på Moltustranda, og at ein til tider har hatt problem med overfløvatn på markane som følgje av terrenghelling og jordsmonn. Det blei framheva behovet for ein større plan som kan løyse dei tekniske problemstillingane i høve eksisterande og framtidig infrastruktur. Anleggs- og driftsleiar orienterte litt om dagens og framtidige planar for infrastruktur på Moltu. Det blei nemnt litt om samling av avløp i felles slamavskiljar og ønske om å bygge ut kloakkplanane som ligg ferdig prosjektert. Det vart stilt fleire spørsmål angående kloakkanlegg og tilkopling. Anleggs- og driftsleiar poengterte av kommunen har oversikt over kven som ikkje er tilkoppa offentleg leidningsnett og at desse vil få eit pålegg om å knyte seg på det nye avløpsnettet. Det kom også fleire spørsmål om konkrete enkeltsaker. Anleggs- og driftsleiar poengterte vidare at det er viktig med ei større områderegulering for å få plass dei overordna rammene, dette med tanke på seinare detaljregulering og utbygging på Moltustranda.
- Utviklingsleiar stilte spørsmål til dei framme i salen. Kva område på Moltu bør kommunen regulere til nytt bustadfelt ?

- Det kom fleire innspel om at folket vil busei seg "opp i bygda" i området rundt og over "Kalvegjerdet", og at kommunen må vere med på å finansiere tomter. Fleire av dei frammente hadde konkrete spørsmål om utbygging.
- Utviklingsleiararen viste til at avtale om utbygging må fremjast som eiga politisk sak. Det blei nemnt at ein først og fremst må få plass ein reguleringsplan på Moltustranda. Det kom fleire innspel om vegløyving inn mot "Kalvegjerdet", der ein av dei frammente presenterte ei løyving som gjekk på skrå inn mot kalvegjerdet frå vest. Idar Tarberg poengterte at det var viktig å få plass ein reguleringsplan, og at ein bør halde på "Kalvegjerdet" som alternativ til nytt bustadfelt.
- Det kom eit innspel på at kommunen bør tenkje større og framtidsetta. Enkeltne hevda at det skisserte planområdet for det øvste feltet var for lite i omfang. Her meinte ein av dei frammente at planområdet burde utvidast mot aust / sør aust og at ein burde fokusere på tilkomsten til det øvste feltet (over "Kalvegjerdet"). Det blei illustrert ei tilkomstløyving frå eksisterande vegnett lengre ned i bygda, der vedkomande meinte at tilkomsten burde strekkje seg frå nord til sørvest. Kommunen blei bedt om å lage ein overordna plan (ei områderegulering) som viser hovudlinjene til eit framtidig vegsystem. Det kom fleire innspel på at kommunen burde fokusere på det øvste feltet (lengst sør). Sterke signal frå dei frammente på at "folket" ønskjer å busei seg i området rundt "Kalvegjerdet".
- Jon Rune Våge (anleggs- og driftsleiar) orienterte litt om utbyggingsskostnader og meinte at utbygging av det øvste feltet vil vere ei dyr løyving. Han stilt eit oppe spørsmål til dei frammente. Det blei spurt om kva aktuelle tomtekjøparar på Moltu er villige til å betale for ei tomt i feltet. Anleggs- og driftsleiararen meinte at ein evt burde sjå føre seg ei stegvis utbygging.
- Robert Myklebust (eigedomleiar) og Jon Rune Våge (anleggs- og driftsleiar) orienterte litt om grunnprisar i andre bygder.
- Jarl Martin Møller (utviklingsleiar) orienterte alternativ for områderegulering og detaljregulering på Moltustranda. Det blei nemnt at ønskjer å sjå på eksisterande vegløyving frå butikken og oppover mot eksisterande bustadfelt. Jarl og Jon Rune orienterte om ei tidlegare "tenkt" endring for delar av denne vegstrekninga. Spesieit fokus på svingen over butikken. Det blei nemnt at ein alternativ veg frå Steinar Moltu (vidare bak huset til Reidulf Moltu) kunne vere ei aktuell løyving.
- Innspel om eit fjerde alternativ til bustadfelt. Spørsmål om området mellom eksisterande byggefelt og Torgeir Hide kan vere eit alternativt bustadområde for framtida. Utviklingsleiararen poengterte at fleire mindre område på Moltu kan takast med som ledd i ein fortettingstrategi, og at dette bør avklarast gjennom områderegulering. Det er ikkje teke stilling til om det fjerde alternativet kan vere aktuelt å regulere.

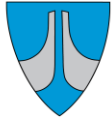
- Utviklingsleiarer la fram prioriteringa for det vidare planarbeidet. Her blei det undersøkt om det var mogleg å utarbeide ein detaljplan for å løse utbyggingstomter, samtidig som ein vil gjennomføre ei områderegulering for å fastsette dei overordna rammene for vidare detaljplanlegging.

Kort oppsummert kan ein seie at det var bra oppslutning og engasjement rundt møte den 22.02.2011. Administrasjonen sit igjen med inntrykk av at eit slikt møte både var konstruktivt, nyttig og informativt for både Hørøy kommune og dei framøtte. Møte gav administrasjonen ei tilbakemelding på interessa og behovet for vidare planarbeid. Dei fleste innspel viser også at dei framøtte såg behovet for både områderegulering og detaljregulering på Moltustranda.

Referat av:

Aleksander Tarberg, 02.03.2011

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2013/519
		Arkiv:	L05

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
146/14	Formannskapet	16.09.2014

BYUTVIKLINGSPROSJEKT FOSNAVÅG BY - OPEN ANBUDSKONKURRANSE

Tilråding frå rådmannen:

Formannskapet (styringsgruppe for «Byutviklingsprosjekt- Fosnavåg by») ber administrasjonen om at konkurransegrunnlaget for open anbudskonkurranse for «Byutviklingsprosjekt Fosnavåg by» vert lagt ut på Doffin.

Vilkåret for å legge ut prosjektet på Doffin er at Møre og Romsdal fylkeskommune forhandsgodkjenner sitt økonomiske bidrag i prosjektet.

Særutskrift:

Møre og Romsdal fylke
Herøy Næringsforum
Økonomiavdelinga

Vedlegg:

Konkurransesgrunnlag – open anbudskonkurranse
Oppgaveprogram

Saksopplysningar:

Formannskapet vedtok i møte den 14.05.2013 å starte opp «Byutviklingsprosjekt- Fosnavåg by» med fylgjande vedtak:

- Formannskapet skal vere styringsgruppe for «Byutviklingsprosjekt- Fosnavåg by».
- Det vert satt ned arbeidsgruppe for å følgje opp prosjektet med følgjande representantar: Ordførar, varaordførar, 2 medlemar frå Formannskapet, rådmann, representant frå næringslivet, representant frå fylkeskommunen og representant frå Utviklingsavdelinga. Valnemnda vel dei to representanane.
- Ein forutsetter at prosjektet vert finansiert med tilskot frå fylkeskommunen og RDA- midler.
- Valnemnda kjem med tilråding av to representantar frå Formannskapet

Arbeidsgruppa er sammensatt av desse medlemmane: Arnulf Goksøyr, Tor Sindre Steinsvik, Camilla S Hermansen, Olaug Andreassen, Erlend Krumsvik, Frank Lied, Arne-Dag Gjerde og Jarl Martin Møller.

Prosjektet har fått RDA tilskot på 600 000 kroner som forutsett.

Det har vore gjennomført 2 møter med styringsgruppa, eitt møte med arbeidsgruppa og ein studietur til no.

I samband med prosessen har Herøy kommune vorte invitert til å vere med som pilotprosjekt i Framtidens bygder og var i den forbindelse med på eit seminar på Granvolden på Hadeland. Målet med Framtidens bygder er å vise i praksis korleis ein kan planlegge og byggje på mindre stadar på ein slik måte at Norge går i ei retning mot klimanøytralt samfunn.

Konkurransesgrunnlaget er utarbeidd i samarbeid med innkjøpsansvarleg og skal sikre at konkurransen fyl dei krav som vert stilt til slike konkurransar. Oppgaveprogrammet er utarbeidd saman med Møre og Romsdal fylkeskommune og Framtidens bygder.

Kostnadar med prosjektet er stipulert til 1 700 000 kroner og er finansiert slik:

RDA tilskot	600 000 kroner
Møre og Romsdal fylkeskommune	850 000 kroner
Herøy kommune	250 000 kroner

Herøy kommune sin andel vert finansiert over konto 12700/5011/302 (Konsulenttenester) og det ligg føre muntleg førehandsgodkjenning frå Møre og Romsdal fylkeskommune.

Vurdering og konklusjon:

Ein er no klar til å starte opp byutviklingsprosjektet som skal danne grunnlaget for å utviklinga av Fosnavåg framover.

Ein ynskjer at Fosnavåg vert kjent for å vere ein spydspiss i «bærekraftig byutvikling», lik det ein er i maritim sektor. Dette vil kunne gjere staden meir attraktiv for busetjing og gjere framtidig rekruttering av kompetanse lettare, ein kompetanse som både kommune og bedrifter treng.

Den maritime innovasjonskrafta er sterk og bidreg til auka identitet, styrkjer felleskjensla og manar aktivt til å skape noko nytt. Gjennom bevisste val skal parallelloppdraget bidra til å styrkje den innovative krafta som er i samfunnet og gjere Fosnavåg til ein attraktiv plass for bustad- og næringsetablering.

Konkurransen vert kjørt som parallelloppdrag der 3 firma (grupperingar) vert valgt ut etter ei prekvalifisering.

Parallele oppdrag er valt for å få ein meir open prosess med brei fagleg diskusjon.

Prosessene er valgt fordi:

- grupper skal dele røynsle undervegs
- prosessen mot ferdige forslag kan påverkast
- kompetanseheving gjennom dialog skal prioriterast
- ein skal få eit best mogleg grunnlag for utarbeiding av ein reguleringsplan

Ingen vinner vert kåra og dei ulike forslaga kan alle bidra til utforming av ein områdeplan. Evalueringskomiteen vil i sin rapport ikkje foreta noko rangering eller gi noko tilråding om oppdragstildeling. I etterkant av oppdraget er det sannsynleg at kommunen engasjerer enkelte deltakarar i eit vidare arbeid mot eit ferdig produkt. Dette kan vere arbeid som omfattar både heilskaplege løysingar på områdenivå og oppdrag med utgangspunkt i gode løysingar av enkelttema eller –område. Kven som vert valt og korleis dette skal gjennomførast vert opp til kommunen å avgjere i ettertid.

Føremålet med parallelloppdraget er å få fram gode, realistiske og visualiserte idear og løysingar for ei attraktiv og bærekraftig byutvikling i Fosnavåg. I oppdraget vert det og etterspurt ei skildring av kva for prosessar som kan bidra til å sikre utviklinga av Fosnavåg slik gruppene ser det for seg.

Forslaga skal leggjast fram på ein slik måte at idear kjem klart fram og eignar seg som grunnlag for medverknad og offentleg debatt. Det er samstundes eit mål at prosessen rundt parallelloppdraget skal bidra til kompetanseheving hjå alle involverte partar, både kommunen sine tilsette, dei ulike deltakande gruppene, grunneigarar og næringslivet i og rundt Fosnavåg.

Forslaga skal danne grunnlag for seinare utarbeiding av ein område/detaljreguleringsplan som omfattar både delar av eksisterande sentrum og

det nye byutviklingsområdet. Arbeidet med reguleringsplan(ar) tek til etter at parallelloppdraget er ferdigstilt.

Grupper skal delta på eit første seminar i Fosnavåg , eit dagars seminar midtvegs og eitt avsluttande seminar .

Det vert lagt opp til ope møte før det første seminaret i Fosnavåg. Formålet med møtet er at ein kan kome med innspel før prosessen tek til samstundes som ein kan kome med informasjon om korleis konkurransen vert gjennomført framover med milepælar.

Ein vil nytte kommunen si heimeside, facebook, pressemeldingar og artiklar i lokalavis for å informere om prosjektet løpande.

Konsekvensar for folkehelse:

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift:

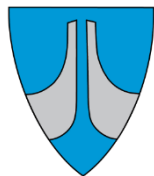
Fosnavåg, 04.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

KONKURRANSEGRUNNLAG

OPEN ANBODSKONKURRANSE

Byutviklingsprosjekt for Fosnavåg parallelloppdrag

Tilbudsfrist:

XXXXXX kl 14:00

1 OPPDRAGET

1.1 OPPDRAGSGJEVAR

Herøy kommune ved Utviklingsavdelinga, heretter kalla oppdragsgjevar, inviterer til **open plan og design konkurranse** på Byutviklingsprosjekt for Fosnavåg.

1.2 FØREMÅL MED ANSKAFFINGA

Herøykommune har gjennom stadanalysen frå 2008 vurdert ulike framtidsbilete knytt til ambisjonar og utviklingsvilje for å skape ein samordna by. Analysen såg nærare på utviklingspotensiale og område for å styrkje funksjonar, særpreg og identitet. Gjennom revidering av kommuneplanen sin arealdel ønskjer ein no å sjå fleire store utbyggingsprosjekt i Fosnavåg sentrum og nærområdet til Fosnavåg i samanheng og skape synergieffektar mellom dei ulike prosjekta.

Den maritime innovasjonskrafta i Fosnavåg er sterk og bidreg til auka identitet, styrkjer felleskjensla og manar aktivt til å skape noko nytt. Gjennom bevisste val skal parallelloppdraget bidra til å styrkje den innovative krafta som er i samfunnet og gjere Fosnavåg til ein attraktiv plass for bustad- og næringsetablering. Vidareutvikling av kvadraturen med heilskapleg sjøfront og understreking av staden sitt kjennemerke vil stå sentralt.

Føremålet med parallelloppdraget er å få fram gode , realistiske og visualiserte idear og løysingar for ei attraktiv og bærekraftig byutvikling i Fosnavåg. I oppdraget blir det og etterspurt ei skildring av kva for prosessar som kan bidra til å sikre utviklinga av Fosnavåg.

Byutviklingsprosjektet i Fosnavåg er eit pilotprosjekt i den nasjonale satsinga Framtidens bygder i regi av Norske arkitekters landsforbund i samarbeid med TreFokus og miljøstiftinga Zero.

1.3 KONTRAKTSREGLAR

Statens standard avtale om konsulenttenester (SSA-O) vil ligge til grunn for innkjøpet. Dette dokumentet (dvs. konkurransegrunnlaget og kravspesifikasjonen) skal vere ein del av kontrakta.

1.4 KUNNGJERING

Konkurransen er kunngjort i DOFFIN den **XXXX**

1.5 TIDSPLAN

Vi tek sikte på følgjande framdriftsplan for anskaffelsen:

Kunngjering:	21.5.2014
Innleveringsfrist:	???????
Juryen si innstilling:	???????

1.6 TILLEGGSOPPLYSNINGER – OPPDRAGSGIVERS KONTAKTPERSON

Dersom leverandøren finn at konkurransegrunnlaget ikkje gjev tilstrekkeleg rettleiing, kan han be om tilleggsoppllysningar på e-post til : "jarl.martin.moller@heroy.kommune.no"

Alle spørsmål / tilleggsoppllysningar skal vere merka: " **Byutviklingsprosjekt for Fosnavåg** ".

Dersom det kjem ein førespurnad om tilleggsinformasjon i samband med konkurransegrunnlaget, og dette er framsett i tilstrekkeleg tid før tilbudsfristen, skal oppdragsgjevar sitt svar sendast til alle som har motteke konkurransegrunnlaget, seinast 6 dagar før tilbudsfristen.

1.7 RETTINGAR, TILLEGG ELLER ENDRING AV KONKURRANSEGRUNNLAGET

Oppdragsgjevaren har rett til å gjere rettingar, tillegg og endringar av konkurransegrunnlaget, som ikkje er av vesentleg karakter, heilt fram til fristen for levering av tilbod går ut.

Rettingar, tillegg eller endringar skal omgåande sendast til alle som har motteke konkurransegrunnlaget. Opplysningane som oppdragsgjevaren gjev på førespurnad frå ein leverandør, skal også gjevast omgåande til alle dei andre leverandørane.

Dersom rettingane, tillegg eller endringane, som er nemnde i første ledd kjem så seint at det er vanskeleg for leverandøren å ta omsyn til det i tilbodet, skal det fastsetjast ei forlenging av tilbodsfristen. Alle leverandørar skal varslast om forlenginga.

2 VANLEGE REGLAR FOR GJENNOMFØRING AV KONKURRANSEN

2.1 REGLAR FOR KONKURRANSEN

Kjøpet er omfatta av [Lov om offentlege innkjøp av 16. juli 1999 nr 69](#) og forskrift om offentlege innkjøp av 7.april 2006. For denne konkurransen gjeld del IV kap 23 Plan og design konkurranse, i tillegg gjeld relevante reglar i FOA del I og II.

Dei 3 gruppene/leverandørane som blir vurdert til å ha levert det mest fordelaktige tilbodet, ut i frå tildelings kriteria vert kåra til vinnarar. Dei blir invitert til å delta i parallelloppdraget og blir honorert i samsvar med utlyste premiar og godtgjersler som omtala i oppgåveprogrammet.

2.2 INNKJØSPROSEDYRE

Dette innkjøpet følgjer prosedyren "open plan og design konkurranse". Det er ein innkjøpsprosedyre som opnar for at alle kvalifiserte interesserte leverandørar kan gje tilbod, det vil ikkje bli gjennomført forhandlingar.

2.3 OFFENTLEG INNSYNSRETT

For ålmenta sitt innsyn i tilbod og innkjøpsprotokoll gjeld lov om offentlegheit i forvaltninga. Etter denne lova, § 23, tredje ledd, skal tilbod vere offentleg tilgjengelege dokument frå og med det tidspunkt kommunen vel leverandør.

Tilbodet skal leverast i eit papir eksemplar og i to elektroniske utgåve. Dei eine av det elektroniske tilboda skal ha opplysningar som de meiner **ikkje** skal offentliggjerrast, sladda.

Sjå vedlegg, skjema for eigen erklæring innsyn i dokument.

3 KRAV TIL LEVERANDØREN

3.1. GENERELT OM KVALIFIKASJONSKRAV

Føremålet med å stille krav til leverandørane sine kvalifikasjonar er å sikre at leverandøren er i stand til å oppfylle ei kontrakt. Tilbydar kan bli avvist dersom dokumentasjon og referansar viser at dette ikkje er sannsynleg. Dersom leverandøren er klar over at opplysningane etter kvalifikasjonskrava kan gi uvisse om leverandøren si evne til å oppfylle ei kontrakt, bør relevant tilleggsinformasjon leggjast ved tilbodet. Alle krav må vere oppfylt for at leverandør skal bli kvalifisert.

Dersom kvalifikasjonskrava ikkje er oppfylt vil tilbodet bli avvist. (jf. Forskrift om offentlige anskaffelser § 11-10.)

3.2 OBLIGATORISKE OG UFRÅVIKELEGE KRAV

Dokumentasjon - prov på at stilte krav er oppfylt
<ul style="list-style-type: none">
• Skatteattest
• Momsattest

Norske leverandører skal legge fram skatteattest for meirverdiavgift frå skattefuten (fylkes-skattekontoret) og skatteattest, utferda av kemner/kommunekasserer (Skjema RF-1244) i kommunen der leverandøren har hovudkontor. Attestane skal ligge føre innan utløpet av tilbudsfristen. Dei skal ikkje være eldre enn 6 månader, rekna frå utløpet av tilbudsfristen.

3.3 LEVERANDØREN SI ORGANISATORISKE OG JURIDISKE STILLING

Oppdragsgjevaren sine kvalifikasjonskrav:	Dokumentasjon – prov på at stilte krav er oppfylt
Det vert kravd at leverandøren har eit lovleg etablert føretak	Norske føretak: firmaattest frå Brønnøysund

3.4 LEVERANDØREN SIN ØKONOMISKE OG FINANSIELLE KAPASITET

Oppdragsgjevaren sine kvalifikasjonskrav:	Dokumentasjon - prov på at stilte krav er oppfylt
Det vert kravd god soliditet	Føretaket sitt siste årsrekneskap, med notar, samt nyare opplysningar som har relevans til foretaket sine rekneskaptal. skal leggast fram.

3.5 LEVERANDØREN SINE TEKNISKE OG FAGLEGE KVALIFIKASJONAR

Oppdragsgjevaren sine kvalifikasjonskrav:	Dokumentasjon - prov på at stilte krav er oppfylt
Det vert kravd erfaring frå tilsvarande oppdrag	Føretaket sine 5 viktigaste leveransar dei siste 3 åra, inkludert verdi, tidspunkt, mottakar og kontaktperson.

3.6 BRUK AV UNDERLEVERANDØRAR

Dersom tilbydar inkluderer leveransar frå andre leverandører, skal tilbydar stå ansvarleg for desse når det gjeld oppfylting av kontrakten. Kva underleverandører som skal nyttast skal opplysast i tilbodet. For underleverandører gjeld same krav til kvalifikasjonar som for hovedleverandør.

4 KRAV TIL TILBODET

4.1 UTFORMING AV TILBODET OG LEVERING

Tilbudet skal vere skriftleg, og skal innehalde eit dagsett tilbodsbrief, underteikna og stempla med verksemda sitt namn.

- Tilbudet skal vere merka: ” **Byutviklingsprosjekt for Fosnavåg** ”
- Tilbudet skal leverast i lukka sending
- Tilbudet skal vere på norsk
- Tilbudet skal innehalde ei skildring av oppgåveforståelse og ei skildring korleis oppgåva skal løysast.
- Tilbudet kan leverast direkte til leveringsadressa, eller sendast med post
- Tilbudet skal leverast i 1 papir eksemplar og 2 elektroniske på minnepenn eller liknande. Av dei to elektroniske skal det eine vere ei sladda utgåve der leverandøren har sladda alt som dei meiner er å sjå på som forretningsløyndomar, den andre skal vere ein elektronisk redigerbar kopi av det komplette tilbudet.

4.2 TILBODSFRIST

Siste frist for innlevering av tilbod er **XXXXXXXX kl.14.00**

Tilbudet skal være oppdragsgjeveren i hende på innleveringsstaden før utløpet av tilbodsfristen. Tilbud som kjem inn etter dette tidspunktet, vert automatisk avvist, dette gjeld sjølv om det skuldast tredjepart (posten, bodfirma etc).

4.3 OPPRETTHALDING AV TILBODET.

Leverandøren er bunden av tilbudet i 6 månader.

4.4 INNLEVERINGSSTAD

Vi ber om at tilbudet vert sendt/levert til:

Herøy kommune
v/ Jarl Martin Møller
Postboks 274
6099 Fosnavåg

Merk tilbudet med : «Byutviklingsprosjekt for Fosnavåg»

4.5 ENDRING OG ATTENDEKALLING AV TILBOD

Eit tilbod kan kallast attende eller verte endra fram til utløpet av tilbodsfristen. Attendekalling skal vere skriftleg. Endring av tilbudet er å sjå på som eit nytt tilbod, og skal utformast i samsvar med punkt 4.1.

4.6 KOMPLETT TILBOD SKAL INNEHALDE :

- Tilbodsbrief med generelle opplysningar om tilbydar.
- Dokumentasjonskrav på kvalifikasjonar :
  - a) Skatteattest og momsattest
  - b) Firmaattest
  - c) HMS - erklæring
  - d) Eigenerklæring innsyn
  - e) Oversikt over referanseoppdrag
- Skildring av oppgåveforståelse og skildring av korleis oppgåva skal løysast.
- Anna dokumentasjon

5 OPPDRAGSGJEVAREN SI HANDSAMING AV TILBODA

5.1 REGISTRERING AV TILBOD

Mottakar fører på dato for mottak av tilboda, etter kvart som dei kjem inn. På førespurnad skal oppdragsgjeveren gje skriftleg stadfesting på at tilbodet er motteke.

5.2 TILBODSOPNING

Tilbodsopninga finn stad på Herøy rådhus så snart som mogleg etter fristen.

Opninga skal verte utført av minst to representantar for oppdragsgjeveren. Det skal skrivast protokoll frå opninga av tilboda. Leverandøren har ikkje rett til å være til stade ved opninga

5.3 AVVISING AV LEVERANDØRAR

Oppdragsgjeveren har plikt til å avvise leverandørar som ikkje har sendt inn tilbodet innan fastsette fristar, samt leverandørar som ikkje oppfyller dei fastsette og kunngjorde kvalifikasjonskrava.

Oppdragsgjeveren kan avvise leverandørar som ikkje har sendt inn anna etterspurt dokumentasjon.

5.4 AVVISING AV TILBOD

Oppdragsgjeveren pliktar å avvise tilbodet når det:

- ikkje er levert innan fastsette fristar
- på grunn av atterhald eller feil, uklare eller ufullstendige tilbod, eller liknande som kan skape tvil om korleis tilbodet skal vurderast i høve dei andre tilboda.

Oppdragsgjeveren kan avvise tilbodet når det:

- ikkje inneheld alle dei opplysningar, oppgåver, prøver mm. som er kravd
- ikkje er underteikna

5.5 AVVISTE OG FORKASTA TILBOD

Avviste og forkasta tilbod vert ikkje returnert.

AVGJERDA AV KONKURRANSEN

6.1 AVLYSING AV KONKURRANSEN OG TOTAL FORKASTING

Oppdragsgjeveren tek atterhald om at konkurransen kan verte avlyst dersom det ligg føre sakleg grunn.

6.2 KRITERIA FOR TILDELING

Kriteria er stilt opp i prioritert rekkefølge. Kvart kriterie vil verte vekta etter ein målestokk frå 1 til 10 poeng der 8 poeng vil bli gitt for oppfylt minstekrav.

Tildelinga vert gjort på grunnlag av kva tilbod som økonomisk sett er det mest fordelaktige, basert på følgjande kriterie og vektlegging :

- 40 % Forståing av oppdraget med beskriving av korleis oppdraget er tenkt løyst
- 30% Gruppa/firmaet si kompetanse i den presenterte prosjekt gruppa
- 30 % Erfaringar frå referansar

Nærare beskriving av tildelingskriteria

Forståing av oppdraget med beskriving av korleis oppdraget er tenkt løyst:

Evaluering vil basere seg på det presenterte ide forslaget/analyse av tilnærminga til oppgåveprogrammet, som er innlevert og det vil bli sett på korleis tilbydar har tenkt å løyse det som er skissert som hovudtema i oppgåva:

- Arealbruk og transport
- Klimavenleg bygging
- Energi og bymiljø
- Arkitektur og attraktivitet

Ide forslaget/analysen er avgrensa til å være maksimalt 10 A4 sider.

Gruppa/firmaet si kompetanse i den presenterte prosjekt gruppa:

Presentasjon av teamet som skal løyse oppgåva skal innehalde oversikt over kapasitet, kompetanse for ansvarlege nøkkelpersonar, dokumentasjon på sentral godkjenning og dokumentasjon på gjennomførte relevante prosjekt desse personane har jobba med, det skal setjast opp referansepersonar med namn og telefon nummer hjå oppdragsgivar.

I presentasjonane skal det også inngå ei utgreiing for tidlegare samarbeid og organiseringa av desse samarbeida. Det vil telje positivt om ein tidlegare har erfaring med parallelloppdrag.

Erfaringar frå referansar

Det er viktig for oss som oppdragsgivar å kvalitetssikre val av leverandør gjennom evaluering av samarbeidsevnene, kommunikasjonskvalitet og leveringsevne til leverandøren.

Vi vil kontakte referansane som er oppgitt og stille dei spørsmål som relaterer seg til dette.

Vektinga av tildelingskriteria skal skje på følgjande vis:

I vurderinga blir tilboda gitt poeng frå 1 til 10 for kvart av kriteria, det vil bli gitt 8 poeng for oppfylt minstekrav. Det tilbodet med den høgaste samanlagde, vekta poengsummen, vert vurdert som det mest fordelaktige tilbodet.

NB! Det er leverandøren sin rett og plikt å sjå til at det vert sendt med relevant dokumentasjon som gjer oppdragsgjevar i stand til å vurdere tilbodet i forhold til dei oppgjevne tildelingskriteria.

All informasjon som er nødvendig for å vurdere kjøpet skal gå fram av tilbodet.

Det skal ikkje være nødvendig å lese vedlagt brosjyremateriell for å finne nødvendig informasjon for kjøpet.

Eventuelle avvik frå kravsspesifikasjonen må også gå klart fram av tilbods brevet.

6.3 INNSTILLING PÅ TILDELING AV OPPDRAGET

Det vil bli inngått kontrakt med 3 tilbydarar, dei skal saman gjennom føre parallelloppdraget slik det er forklart i oppgåveprogrammet.

Vi ber tilbydarane merke seg fyljande moment i oppgåve programmet: «I etterkant er det sannsynleg at kommunen engasjerer enkelte deltakarar i eit arbeid mot eit ferdig produkt. Dette kan være arbeid som omfattar både heilskaplege løysingar på områdenivå og oppdrag med utgangspunkt i gode løysingar av enkelt tema eller - område.»

Juryen si avgjerd om kven som får tildelt kontrakt, skal vere skriftleg, og sendast alle deltakarane samstundes i rimeleg tid før kontrakt vert inngått.

Med "kontrakt vert inngått" meiner ein tidspunktet då begge partar underteiknar kontrakten. Meldinga skal innehalde ei grunngeving for valet og gje ein frist for eventuell innlevering av klage over vedtaket.

OPPGÅVEPROGRAM

BYUTVIKLINGSPROSJEKT FOR FOSNAVÅG PARALLELLOPPDRAG

Innhold

Invitasjon	4
Bakgrunn	5
Vår visjon	5
Fosnavåg i støypeskeia	5
Målsetjingar for Fosnavåg by	6
Overordna mål.....	6
Parallelloppdraget skal bidra til.....	6
Framtidens bygder	7
Om parallelloppdraget	7
Resultat.....	7
Gjennomføring	8
Oppgåva.....	8
Generelt.....	8
Prosess for å utvikle Fosnavåg.....	8
Hovudtema i oppgåva:	9
Arealbruk og transport.....	9
Klimavenleg bygging.....	10
Energisystem	10
Materialbruk i bygningar	10
Klimatilpassing.....	11
Arkitektur og attraktivitet.	11
Attraktivitet	11
Arkitektur og funksjon.....	12
Praktiske opplysningar	12
Aktivitetsplan.....	12
Oppstartseminar:	12
Arbeidsperiode 1:	12
Midtvegsseminar/verkstad :	12
Arbeidsperiode 2:	12
Avsluttande seminar dato:	13
Midtvegs innlevering.....	13
Avsluttande innlevering	13
Illustrasjonar:.....	13

Illustrasjoner for området på overordna nivå	13
Planar og snitt for karakteristisk(e)delområde	13
Prinsipp for gang- og sykkelvegnett	13
Illustrasjoner og eksteriørperspektiv.....	13
Berekingar for å dokumentere forventa utnytting av området:.....	13
Anna:	14
Innleveringsform	14
Organisering	14
Evaluering.....	15
Honorar	15
Forsikring.....	15
Eigedoms- og opphavsrett.....	15
Utstilling av utkast.....	15
Forhold etter paralleloppdraget.....	15
Kontaktpersoner:.....	15
Vedlegg.....	16

Invitasjon

Særpreg, identitet og ynskje om vekst og utvikling av kystbyen Fosnavåg står sentralt når ein inviterer til parallelloppdrag.

Gjennom bærekraftige prinsipp og innovative løysingar skal ein legge grunnlaget for at Fosnavåg tek nye steg framover der attraktivitet og bærekraft står sentralt.

Frå eit einsleg og einssidig fiskevær med nokre få bustadhus kring 1900, har staden vakse seg fram, utvikla seg og skifta form i fleire epokar.

Dei naturgitte forutsetningane med avgrensande fjellformasjonar, hamna og øvrig avgrensing mot sjøen har heile tida gitt klare rammer for utviklinga av Fosnavåg sentrum. I nyare tid har dette resultert i aukande knappheit på areal, men samstundes har denne utfordringa gitt føringar for ein arealeffektiv bruk av sentrumsområda.

Utviklingsalternativa har vore meir intensiv utnytting av tilgjengelege areal eller innvinning av nytt areal ved utfylling i sjøen. Dette er også bakteppet for dagens situasjon når ein no skal legge grunnlaget for vidare vekst og utvikling av kommunesenteret.

Gjennom visjonen «Herøy- ei båtlengd føre» skal ein styrkje felleskjensla, skape engasjement, sikre medverknad og drive utviklinga framover.

Velkommen til vakre Fosnavåg og lukke til med parallelloppdraget.

Fosnavåg, september 2014

Arnulf Goksøy

Ordførar

Bakgrunn

Vår visjon

"Herøy – ei båtlengd føre"

Herøy kommune sin visjon tek utgangspunkt i båten. Båten er motivet i kommunevåpenet og det er sagt at konkurransen mellom reiarane i kommunen er det som har drive utviklinga framover. Det å vere "ei båtlengd føre", har gjort at næringslivet på enkelte område er leiande på den internasjonale marknaden. Visjonen er ikkje retta mot næringslivet, men er ein visjon for organisasjonen og kommunen som heilskap og som gjenomsyrer Herøyværingen på alle samfunnsområde.

Visjonen til Herøy kommune skal vere offensiv og har forankring i det marine og maritime, den knyt saman historie og framtid, den skal skape identitet, styrke felleskjensla og mane til å skape noko nytt. Kommunen skal gjere bevisste val på kvar vi skal vere i forkant og kvar andre kan drage utviklinga vidare.

Fosnavåg i støypeskeia

Fosnavåg er det økonomiske og administrative sentrum i kommunen. Her er rådhus, bygater og hamn der både fiskebåtar og turistar legg til. Det skålforma landskapet med vågen i botnen og dei bratte fjellssidene har vore med på å strukturere busetting og utvikling. Desse stramme rammene vil også prege den vidare utviklinga, men ein vil gje plass til utviding av sentrum både ved å fylle ut i vågen og å utvikle eksisterande område.

For å gje retning til utviklinga har Herøy kommune og Møre og Romsdal fylkeskommune starta eit prosjekt med fokus på bærekraftig utvikling og byplanlegging.

Ein ynskjer at staden vert kjent for å vere ein spydspiss i «bærekraftig byutvikling», lik det ein er i maritim sektor. Dette vil kunne gjere staden meir attraktiv for busetjing og gjere framtidig rekruttering av kompetanse lettare, ein kompetanse som både kommune og bedrifter treng.

Kommunen har gjennom stadanalysen frå 2008 vurdert ulike framtidsbilete knytt til ambisjonar og utviklingsvilje for å skape ein samordna by.

Analysen såg nærare på utviklingspotensiale og område for å styrke funksjonar, særpreg og identitet. Gjennom revidering av kommuneplanen sin arealdel ønskjer ein no å sjå fleire store utbyggingsprosjekt i Fosnavåg sentrum og nærområdet til Fosnavåg i samheng og skape synergieffekt mellom dei ulike prosjekta. Mellom anna skal ein finne ny bruk for eit nedlagt fiskebruk som ligg nær sentrum.

Målsetjingar for Fosnavåg by

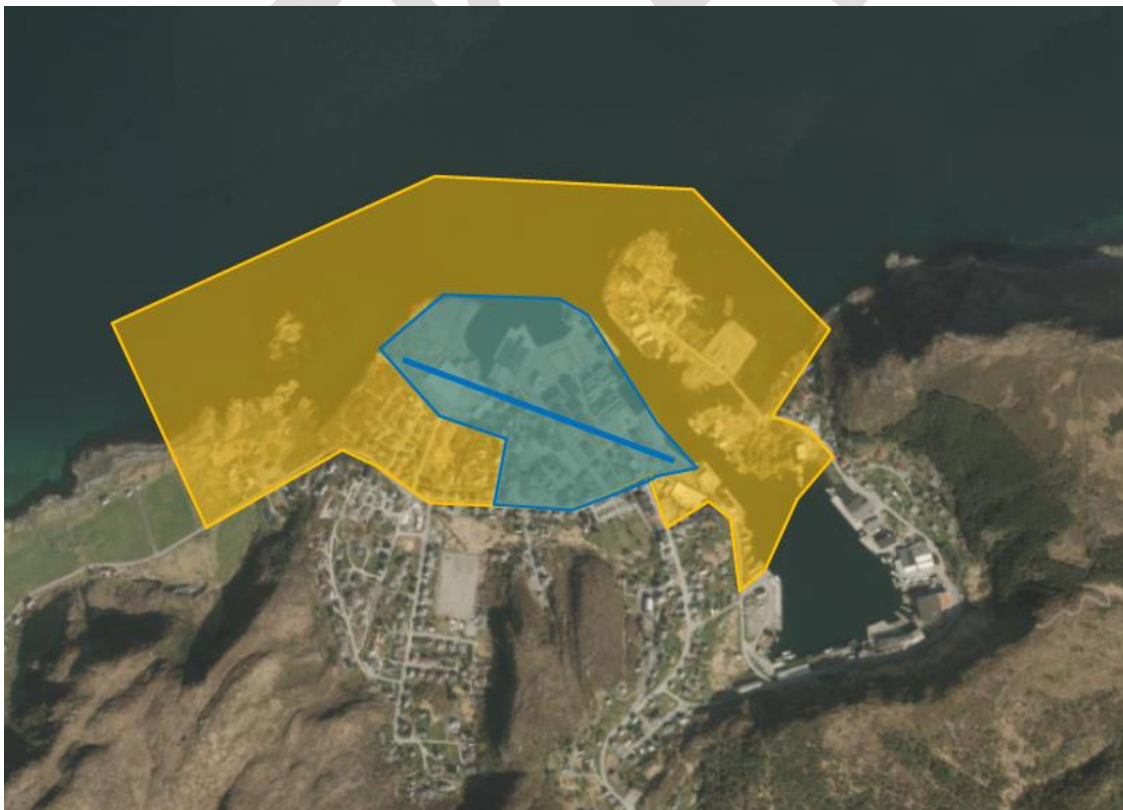
Overordna mål

Fosnavåg by skal:

- vere ein attraktiv og bærekraftig stad med urbane kvalitetar
- vere ein blågrønn stad med maritimt preg som tek vare på bymiljø
- ha bærekraftige og innovative løysingar mot transport, val av materiale og energibruk
- ha sosiale møteplasser, bumiljø og arkitektoniske kvalitetar av høg klasse
- ha ein kvardag utan bil ved korte reiser
- ha eit folkerikt sentrum tilrettelagt for alle
- utvikle kvalitetane med nærleik til sjø
- ta omsyn til lokale klimatiske tilhøve

Parallelloppdraget skal bidra til

Den maritime innovasjonskrafta er sterk og bidreg til auka identitet, styrkjer felleskjensla og manar aktivt til å skape noko nytt. Gjennom bevisste val skal parallelloppdraget bidra til å styrkje den innovative krafta som er i samfunnet og gjere Fosnavåg til ein attraktiv plass for bustad- og næringsetablering.

Kart som viser influensområde, 500 meters byen (blå figur).

Vidareutvikling av kvadraturen med heilskapleg sjøfront og understreking av staden sitt kjennemerke står sentralt. Vidare vil følgjande element stå sentralt i oppgåva:

- sambinding mellom ny og gamal bydel
- estetikk
- byrom
- parkering
- ramme for framtidig utbygging
- folks medverknad og samarbeid om ulike sentrumstiltak mellom ulike nivå
- Arkitektur som synleg element skal vise kommunen som spydspiss

Framtidens bygder

Byutviklingsprosjektet i Fosnavåg er eit pilotprosjekt i den nasjonale satsinga Framtidens bygder i regi av Norske arkitekters landsforbund i samarbeid med TreFokus og miljøstiftelsen ZERO.

Programperioden for Framtidens bygder varer ut 2015. Formålet er å vise i praksis korleis ein planlegg og byggjer på mindre stadar og som fører Norge i retning av eit klimanøytralt samfunn. I Framtidens bygder er det fokus på fire hovudtema; areal og transport, klimavenleg bygging, energi og bymiljø, arkitektur og attraktivitet. Desse hovudtema vil også gjelde for parallelloppdraget i Fosnavåg.

Om parallelloppdraget

Parallell oppdrag er valt for å få ein meir open prosess med brei fagleg diskusjon. Prosessen er valt fordi:

- grupper skal dele røynsle undervegs
- prosessen mot ferdige forslag kan påverkast
- kompetanseheving gjennom dialog skal prioriterast
- ein skal få eit best mogleg grunnlag for utarbeiding av ein reguleringsplan

Ingen vinner vert kåra og dei ulike forslaga kan alle bidra til utforming av ein områdeplan. Evalueringskomiteen vil i sin rapport ikkje foreta noko rangering eller gi noko tilråding om oppdragstildeling. I etterkant av oppdraget er det sannsynleg at kommunen engasjerer enkelte deltakarar i eit vidare arbeid mot eit ferdig produkt. Dette kan vere arbeid som omfattar både heilskaplege løysingar på områdenivå og oppdrag med utgangspunkt i gode løysingar av enkelttema eller –område. Kven som vert valt og korleis dette skal gjennomførast vert opp til kommunen å avgjere i ettertid.

Resultat

Føremålet med parallelloppdraget er å få fram gode, realistiske og visualiserte idear og løysingar for ei attraktiv og bærekraftig byutvikling i Fosnavåg. I oppdraget vert det og etterspurt ei skildring av kva for prosessar som kan bidra til å sikre utviklinga av Fosnavåg slik gruppene ser det for seg.

Forslaga skal leggjast fram på ein slik måte at idear kjem klart fram og eignar seg som grunnlag for medverknad og offentleg debatt. Det er samstundes eit mål at prosessen rundt parallelloppdraget

skal bidra til kompetanseheving hjå alle involverte partar, både kommunen sine tilsette, dei ulike deltakande gruppene, grunneigarar og næringslivet i og rundt Fosnavåg.

Forslaga skal danne grunnlag for seinare utarbeiding av ein område/detaljreguleringsplan som omfattar både delar av eksisterande sentrum og det nye byutviklingsområdet. Arbeidet med reguleringsplan(ar) tek til etter at parallelloppdraget er ferdigstilt.

Gjennomføring

Arkitektgruppene skal delta på eit første seminar i Fosnavåg, eit todagars seminar midtvegs og eitt avsluttande seminar. Endelege datoar vert å kome attende til.

Evaluering av forslag er forventa gjennomført 4 veker etter det siste avsluttande seminaret og konklusjonane frå evalueringa vert publiserte.

På midtvegsverkstaden skal gruppene leggje fram arbeidet dei har gjort. Dei skal ta imot kommentarar og råd frå fagfolk innan relevante tema, frå kommunen sitt eige fagmiljø, grunneigarar, næringsliv og andre partar. Verkstaden skal leiast av ein eigen prosessleiar som legg opp til diskusjon mellom gruppene og andre deltakarar. Tilbakemeldingar som gruppene får på midtvegsverkstaden skal dei ta med seg i det vidare arbeidet. I samband med endeleg innlevering skal det haldast eit avsluttande seminar der gruppene presenterer sine løysingar. Løysingane vil verte diskutert og kommentert.

Oppgåva

Generelt

Gjennom parallelloppdraget ynskjer kommunen å få ulike forslag til korleis sentrum av Fosnavåg skal utviklast framover slik at Fosnavåg viser seg som attraktiv og tenleg for framtida.

Hovudfokus vert å synleggjere moglegheitene som dette prosjektet kan gi for Fosnavåg på kort og lang sikt. Vi ønskjer og idear som viser utviklingspotensialet til sjøfronten og sambindingar mellom ny og gamal bydel. Nye Fosnavåg skal vise seg som ei heilskapleg eining med attraktive utbyggingsområde med bærekraftige prinsipp og som følgjer opp dei gjennomgåande perspektiva i kommuneplanen sin samfunnsdel jfr. vedlegg.

Idear skal ha ein klar handel- og næringsdrivande effekt.

Sambindinga mellom Vågsholmen og Fosnavåg sentrum med omsyn til korleis gang- og sykkelvegnettet over sundet skal koplast saman vil vere viktig å synleggjere og verknadane av ei slik sambinding.

Prosess for å utvikle Fosnavåg

Ønskje om å skape ein bærekraftig, innovativ og urban by handlar ikkje berre om å endre staden si utforming, det handlar og om å endre folks haldningar og vanar. Gode prosessar og strategiar som sikrar folk medverknad til å delta må vere ein viktig del i arbeidet med å forme Fosnavåg for

framtida. Sikre eigarskap, stoltheit og lokal forankring er viktig. I arbeidet med å transformere ein stad kan midlertidige aktivitetar i sentrum vere ein måte å prøve ut nye bruksområde, samtidig som ein skapar aktivitet og merksemd rundt prosessen.

Punkta nedanfor er ikkje utfyllande .

Forslaga for gjennomføring av ideane i konkurransen skal m.a. gi innspel om:

- korleis medverknad skal sikrast i utviklingsprosessen og korleis engasjement kan skapast og oppretthaldast etter at parallelloppdragets slutt .
- korleis innbyggjarar kan motiverast til å bidra til ein bærekraftig bruk av bygningar og ressursar.
- korleis næringslivet kan bidra til utvikling av byen (offentleg - privat samarbeid)
- korleis midlertidig bruk av sentrum og andre areal kan inngå som ein bevisst strategi i byutviklinga.
- Korleis ein kan oppnå ei stegvis utvikling med prioriterte tiltak undervegs i prosessen.

Hovudtema i oppgåva:

- Arealbruk og transport
- Klimavenleg bygging
- Energisystem
- Arkitektur og attraktivitet

Arealbruk og transport

Omfattar tema knytt til arealbruk, transport, mobilitet, uteareal.

Ein forventar at Fosnavåg vil verte forsterka som eitt kommunikasjonsentrum i åra som kjem. Gjennom handlingsdelen til kommuneplanen sin samfunnsdel har ein prioritert 3 tiltak som oppgåva må ta omsyn til. Dette gjeld hurtigbåtkai, djupvasskai og framtidretta kryssing av Vaulane. Fosnavåg skal utviklast med bærekraftige og innovative løysingar innan transport. Forslaga skal vise løysingar for både gang- og sykkeltransport, kollektivtransport samt tiltak som reduserer behovet for bil og parkering. Ei målsetjing er at gange og sykkel skal nyttast på dei korte turane, mindre enn 2km.

Punkta nedanfor er ikkje utfyllande .

Forslaga skal m.a. gi innspel om:

- plassering, bruk og utforming av offentlege møteplassar .
- legge til rette for moglegheit i livstilendring der bærekraft perspektivet er ivaretatt
- samspel mellom offentlege plassar, privat og offentleg tenesteyting, kollektivtransport, kvadratur og sjøfront .
- korleis ein legg til rette for korte gangavstandar mellom offentlege uteareal, bysentrum, lokale servicetilbod, arbeidsplassar og sjøfront.
- sambinding mellom sentrum og Vågsholmen og betra gateutforming/ -struktur der dei mjuke trafikantane er prioriterte.
- alternative løysingar for parkering, bilbruk og miljøvenlege transportmiddel i sentrum.

- prinsipp for interne gang- og sykkelvegnett i oppgåveområdet som er lett tilgjengelege, effektive, trygge og attraktive i all slags vêr året gjennom herunder sykkelparkering .
- tiltak som legg til rette for at Fosnavåg kan etablere gode og attraktive kaiareal retta mot passasjertrafikk i ytre del av hamna.
- tiltak som legg til rette for attraktive og solrike bryggeareal retta mot småbåtturisme

Klimavenleg bygging

Bærekraftige materiale som er haldbare og er kortreiste løftar staden sine kvalitetar og attraktivitet samtidig som det tener det lokale næringslivet.

Dei enkelte bygningane si utforming i forhold til integrert energidesign, kvalitet på uteareal og miljøvenlege materiale skal bidra til eit bærekraftig bymiljø. Punkta nedanfor er ikkje utfyllande .

Forslaga skal m.a. gi innspel om:

- bustadtypologiar som bidreg til redusert arealbruk per person.
- planar for busetnad og organisering av nye volum som gjennom utforming og plassering er optimalisert med tanke på energiløysningar.
- nye bygningar i område med minimum passivhusstandard eller andre løysingar som gir minimale klimagassutslepp.
- moglege bærekraftige strategiar og løysingar for materialbruk.
- konsept for energirehabilitering og -effektivisering av dagens bygningsmasse.

Energisystem

Fosnavåg skal utviklast med bærekraftige og innovative løysingar innan energiforbruk og energiforsyning. Det er ønskeleg med forslag som viser strategiar for auka bruk av fornybar energi, innovative energiløysingar og gir rom for utnytting av lokale ressursar og naturgjevne føresetnadar.

Punkta nedanfor er ikkje utfyllande .

Forslaga skal m.a. gi innspel om:

- kollektive løysingar
- korleis ein kan utnytte lokale fornybare energikjelder (eks. solenergi, vind, bølge, hav bioenergi).

Materialbruk i bygningar

Drøfting av kva som er klimavenleg materiale som er haldbare, kortreiste og som løftar staden sine kvalitetar og attraktivitet. Materialbruken skal være tilpassa framtidens kystklima og ein må drøfte

korleis materialval og byggemetodar kan tilføre kompetanse til og utvikling av det lokale næringslivet.

Klimatilpassing

Bygg og møteplassar skal utformast med omsyn til lokale klimatiske tilhøve og skape eit godt mikroklima. Forslaga må også ta omsyn til framtidig ekstremvær, havnivåstigning, bølgepåverknad og rasfare.

- Vurder ulike landskapsformer, grønne strukturar eller liknande som reduserer utfordringane.
- Beskriv prinsipp for handtering av overvatn og flaum.

Arkitektur og attraktivitet.

Ein skal sjå korleis eksisterande sentrum, Vågsholmen og dei nye områda kan utviklast til eit heilskapleg og attraktivt sentrumsområde med høg arkitektonisk kvalitet og knytast naturleg saman med omgivnaden. Viktige element blir dei moglegheitene og avgrensingar som ligg i dei nye prosjekta som er beskrivne i vedlegg 6.

Fosnavåg skal utviklast til ein attraktiv og bærekraftig by med urbane kvalitetar med møteplassar som har høg arkitektonisk kvalitet, er godt tilrettelagde og universelt utforma. Utviklinga av Fosnavåg skal spele på staden sine kvalitetar ved sjøen. Folkehelse og fysisk rekreasjon skal inngå som ein viktig del i planlegginga av Fosnavåg sentrum.

Attraktive byar og stadar med fokus på miljø for næringsutvikling og nyskapande næringsliv er viktig for bedrifter med omsyn til vekst. Kommunar som lukkast i å legge til rette for langsiktig næringsutvikling opplever auka interesse for nyetableringar. Fosnavåg skal utviklast til ein by som forsterkar eit robust næringsliv og gir rom for at nytt næringsliv vert skapt.

Attraktivitet

Punkta nedanfor er ikkje utfyllande .

Forslaga kan m.a. gi innspel om:

- varierte bustadar og uteområde som er attraktive for alle i ulike livsfasar.
- utnyttinga av Fosnavåg si plassering ved sjøen gjennom tilrettelegging for auka bruk av strandlina.
- tilrettelegging for gode og solrike uteområde som reduserer utfordringane knytt til støy og vind og som bidreg til fysisk rekreasjon i og utanfor sentrum.
- korleis kulturaktivitetar og -arenaer kan bidra til Fosnavåg si sosiale bærekraft gjennom forslag til konkrete prosjekt (drøfte).
- korleis utnytting av eksisterande eller skape nye truverdige arenaer og møteplasser for innbyggjarar og gjestar som kan bidra til at Fosnavåg si økonomiske bærekraft vert styrka (drøfte).

Arkitektur og funksjon

God og bærekraftig arkitektur er ein viktig premis for å sikre gode levevilkår og for at folk skal trivast i byen sin. Gode arkitektoniske løysingar er ein føresetnad for god utvikling av staden og vil verte vektlagt mykje i evalueringa.

- Byggje vidare på sentrumskvadraturen med ein heilskapleg sjøfront
- Sentrum for alle, alle aldersgrupper skal trivast i sentrum.
- Vise korleis ein best mogleg tek vare på naturkvalitetar og knyter eksterne kvalitetar til sentrum.
- Undersøkje og illustrere kva utnyttingsgrad som sikrar eit godt bu- og bymiljø, gir urbane kvalitetar og samstundes gir lavast mogleg klimagassutslepp (nye bygg, uterom, gater og andre offentlege rom). Lokalisering og sambruk.
- Syne og skissere egna stadar for ei differensiert bustadmasse (livsstil, uteområde, leik, arealeffektivitet osv.).
- korleis ein kan styrkje «handels- og næringsområde 500» frå det nye hotellet til ytre del av Fosnavåg.

Praktiske opplysningar

Aktivitetsplan

Totalt tidsforbruk er sett til:

- seminar ved oppstart
- arbeid i periode 1
- midtvegsverkstad
- arbeid i periode 2
- seminar ved avslutning
- Utstilling.

Oppstartseminar:

Grupper mottok supplerande info og det vert gjennomført besøk i Fosnavåg sentrum.

Arbeidsperiode 1:

Grupper arbeider sjølvstendig med utvikling av idear og skisser.

Midtvegsseminar/verkstad :

Grupper presenterer idear for kvarandre, oppdragsgjevar og fagekspertar. Utveksling av idear, kritikk og diskusjon. Verkstad for medverknad og folkemøte.

Arbeidsperiode 2:

Grupper arbeider sjølvstendig med vidareutvikling av skisser på bakgrunn av tilbakemeldingar frå verkstaden

Avsluttande seminar dato:

Presentasjon og drøfting av ferdige oppgåver - utstilling. Seminaret skal gi inspirasjon og engasjement for å ta prosessen vidare med utarbeiding av reguleringsplan og legge til rette for god og trygg medverknad frå innbyggerane.

Midtvegs innlevering

På verkstaden skal gruppene vise eit første hovudgrep for utvikling av Fosnavåg by. Materialet skal ha ei form som gjer evalueringskomité og andre deltakarar på verkstaden i stand til å vurdere innhaldet og gi tilbakemeldingar.

- *Skisse illustrasjonsplan:* Idear skal presenterast i ein overordna illustrasjonsplan i målestokk som viser struktur på busetnad, handel- og næring, trafikk- og uteområdebruk, grønstruktur og rekreasjonsområde.
- *Skisse av et delområde:* Plan og snitt av eit delområde med karakteristiske trekk.
- *Utkast til prosessbeskriving :* Beskrivande tekst eller stikkord som forklarar moglege strategiar for utvikling av sentrum/delområde.

Avsluttande innlevering

Det er deltakarane sitt eige ansvar å velje presentasjonsform og kva grad av detaljar som skal vere med. Det skal takast omsyn til at materialet skal ha god lesbarheit og vere tilgjengeleg, ikkje berre for evalueringsgruppa men og for publikum. Følgjande materiale skal presenterast på det avsluttande seminaret og leverast etter avslutta arbeidsperiode:

Illustrasjonar:

Illustrasjonar for området på overordna nivå

Etter nærare avtale skal det framleggast plan i egna målestokk for heile området med tilhøyrande beskriving. Planen skal vise struktur for busetnad og uteområde (infrastruktur og opphaldsareal), og gjere greie for organisering og plassering av ulike funksjonar som eksempelvis handel.

Planar og snitt for karakteristisk(e)delområde

Planar og snitt i valfri målestokk som viser utsnitt av eitt eller fleire karakteristiske delområde, med fokus på bygnings- og bustadtypologi.

Prinsipp for gang- og sykkelvegnett

Drøfte prinsipp for gang- og sykkelamband innanfor området. Frå bustadar og andre funksjonar til kollektivtilbod, sykkelvegnett utanfor området, samt viktige servicefunksjonar.

Illustrasjonar og eksteriørperspektiv

Det skal leverast illustrasjonsskisser i tillegg til 3D-skisser og/eller fotomontasje i valfri målestokk.

Berekingar for å dokumentere forventet utnytting av området:

Totalt bruksareal (BRA) for heile planområdet, som:

- Nytt BRA, fjerna BRA og rehabilitert BRA
- Fordeling av totalt BRA mellom bustad og andre funksjonar
- Fordeling av BRA på ulike delområde
- Sum bustadar per dekar:
  - for området totalt sett

- for dei ulike delområda

Anna:

- Overordna energistrategi
Beskriving av overordna energistrategi, med forventa type energiforsyning og forbruk, i tillegg til diagram eller liknande som forklarar prinsipp og grep for heile forslaget.
- Beskriving i form av tekst/diagram/skisser som viser korleis utfordringar knytt til vind og støy kan løysast.

Innleveringsform

Til midtvegsverkstaden ønskjer ein digital presentasjon. Materialet som vert presentert skal og leverast som utskrift/hefte i A3 format. Både presentasjon og tilhøyrande hefte skal sendast over digitalt seinast to dagar før midtvegsverkstaden via Dropbox eller tilsvarande teneste.

Til avsluttande innlevering skal det leverast maks 8 A1 plansjar i liggande format. Materialet som vert presentert skal også leverast som hefte i A3 format. Plansjar saman med 5 eksemplar av heftet skal leverast fysisk (utskrift). I tillegg skal plansjar og hefte sendast over digitalt, i redigerbar form, via Dropbox eller tilsvarande teneste.

Endeleg fristar og detaljar rundt digital levering vert annonsert i god tid. Målestokk skal gå fram på alle planar og profilar. Deltakande grupper har sjølv eit ansvar for å forsikre seg om at digitale sendingar er mottatt.

Organisering

Parallelloppdraget sin organisasjon består av:

- *Deltakande grupper*; 3 grupper vert plukka ut til å delta i parallelloppdraget som eit resultat av ein open anbodskonkurranse.
- *Opponentpanelet* er samansett av ekspertar innan aktuelle fagfelt (planlegging/arkitektur, miljø/klima, transport, landskapsarkitektur/grønt, eigedomsutvikling, prosjekterande, entreprenørar, grunneigarar osv.). Rolla til opponentpanelet vil m.a. vere å utfordre dei ulike gruppene undervegs i prosessen i tilknytning til verkstadane
- *Evalueringsskomité*; representantar frå Herøy kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, fagfolk innanfor dei aktuelle fagområda, arkitektar/landskapsarkitektar oppnemnt av NAL/NLA, og eventuelt fleire. Komiteen vil ha avgjerdsmynde og ansvar for den faglege evalueringa av forslaga undervegs og ved avslutning.
- *Prosessleiing*; Fagavdelinga i Norske arkitekters landsforbund har prosessleiing for den opne prosessen i parallelloppdraget. Det inneber ansvar for programmet (innhald og metode) for seminaret ved oppstart, midtvegsverkstaden og avslutning/presentasjon.

- *Sekretariat*; samansett av representantar frå Herøy kommune som vil hjelpe evalueringskomiteen og prosessleing med administrative og praktiske oppgåver.

Evaluering

Det vil verte gjort ei grundig evaluering av forslaga. Første tilbakemelding vert gitt til grupper under midtvegsverkstaden. Etter at endelege forslag er levert inn skal det gjevast ei avsluttande evaluering som skal presenterast i ein evalueringsrapport. Målet er at evalueringa skal få fram kva for kvalitetar i forslaga som bør takast med i det vidare arbeidet med reguleringsplan for området. Målet er og at evalueringa skal bidra til læring hjå alle involverte. Evalueringa vert gjort av evalueringskomiteen. Komiteen vil innhente naudsynt ekspertise innan energibruk, areal- og transportplanlegging, bustadkvalitetar/livsstil, eigedomsutvikling m.m. Evalueringskomiteen deltek som opposentar undervegs.

Honorar

Kvar gruppering vert honorert med kroner 250 000. I tillegg vert det dekt reise og opphald inntil kroner 100 000 for kvar gruppering for dei tre samlingane.

Forsikring

Oppdragsgjevar vil ikkje forsikre det innleverte materialet. Ein legg til grunn at deltakarane oppbevarer originalmaterialet og har ein digital versjon av det utarbeidde materialet sjølve.

Eigedoms- og opphavsrett

Herøy kommune har den materielle eigedomsretten til alt innlevert materiale, både i papirformat og i digital form. Kommunen har rett til å nytte alle idear og forslag i det vidare arbeidet med planlegging av Fosnavåg. Kommunen har ikkje rett til å nytte materialet direkte i annan samanheng eller å overføre materialet til andre sitt bruk.

Utstilling av utkast

Herøy kommune har fri rett til å stille ut og publisere det innleverte materialet, under føresetnad at opphavsperson/gruppe vert namngjeven.

Forhold etter parallelloppdraget

I utgangspunktet skal ingen vinnar kårast, men dei ulike løysingsforslaga kan alle bli brukt i utforming av ein reguleringsplan. Det vert opp til kommunen å avgjere om det skal tildelast oppdrag i etterkant av parallelloppdraget.

Kontaktpersoner:

Jarl Martin Møller

e-post: jarl@heroy.kommune.no

Telefon arbeid: 70081300

Telefon mobil: 97506761

Vedlegg

Følgjande dokument skal lesast:

- Planstrategi for Herøy kommune, 2012-2016
- Kommuneplanen sin samfunnsdel, 2013-2025
- Kjerneområde og historie
- Stadanalyse for Fosnavåg 2008

Relevante dokument, utgreiingar og kart vil vere tilgjengelege ved oppstart av parallelloppdraget samtidig som relevante dokument og materiale vert lagt ut på felles Dropbox og er lista opp i dokumentet **Utgreiingar, vedlegg og kart som ligg ved oppgåveprogrammet.**

UTKAST

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	JMM	Arkivsaknr:	2014/668
		Arkiv:	A40

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
147/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

HØYRING 2 - UTVIKLINGSPLANAR FOR DEI VIDAREGÅANDE SKULANE I EIKSUNDREGIONEN

Tilråding frå rådmannen:

Herøy kommunestyre vedtek følgjande uttale til «høyring 2 – utviklingsplanar for dei vidaregåande skulane i Eiksundregionen»:

1.
Herøy kommunestyre viser til at det beste for Søre Sunnmøre er at dagens skulestruktur (Alternativ 1) vert vidareført og blir lagt til grunn for utviklingsplanen for dei vidaregåande skulane i regionen.
2.
Herøy kommunestyre held fast på at «Bygg og anleggsteknikk» skal vere eit tilbod ved Herøy vgs. Byggnæringa i Herøy er og vil vere ein viktig samarbeidspartnar for skulen samstundes som det vil vere viktig å oppretthalde studietilbodet for ungdomen i kommunane Herøy, Vanylven, Sande, Ulstein og Hareid.
3.
Herøy kommunestyre held fast på at «Restaurant og matfag» skal vere eit tilbod ved Herøy vgs. Med fleire nye satsingar innan næringa på landsida og den sterke maritime koblinga ligg alt til rette for at studietilbodet kan utviklast i tida framover ved Herøy vgs og vere eit attraktivt studietilbod lokalt og regionalt.

4.

Herøy kommunestyre held fast på at «elektrofag og TAF» skal vere eit tilbod ved Herøy vgs.

Faga har sterke bindingar og fellesområde og høyrer naturleg saman med TIP. Den naturlege staden for elektrofag, TAF og TIP er Herøy vgs. Gevinstar med samlokalisering og dei gode erfaringane som fylkeskommunen viser til i «høyring 2» bør ha avgjerande vekt.

5.

Herøy kommunestyre er positiv til at Herøy vgs vert bygd ut og modernisert og vil gjennom dialog med fylkeskommunen styrkje fasilitetane ved skulen og samdriftsfordelane ved tilrådd lokalisering.

6.

Herøy kommunestyre vil vise til at utdanningsprogrammet «Helse og oppvekstfag» er eit godt og viktig utdanningsprogram med sterke lokale og regionale samfunnsinteresser. Ei styrking og utvikling av utdanningsprogrammet innan velferdsteknologi må vurderast då kommunar har eit stort behov for personell med utvida kompetanse innan fagfeltet. Herøy vgs bør fremjast som ein pilotskule innanfor fagfeltet velferdsteknologi.

Særutskrift:

Møre og Romsdal fylkeskommune

Herøy videregående skule

Herøy næringsforum

Fosnavåg shippingklubb

Vedlegg:

Utviklingsplanar for vidaregåande skular i Møre og Romsdal, høyring 2
Herøy vidaregåande skule, utviklingsplan

Saksopplysningar:

Utviklingsplanar for vidaregåande skular i Møre og Romsdal er no ute til høyringsrunde 2 der kommunen kan kome med innspel til planforslaget som ligg føre.

Følgjande fristar er satt i den vidare prosessen :

Høyringsfrist for høyring 2	:12.09.2014
Utviklingsplanar ferdig	:30.09.2014
Utdanningsutvalet, behandling	:10.11.2014
Fylkestinget, godkjenning	:08-10.12.2014

Samandrag

Arbeidet med å utarbeide utviklingsplanar for dei vidaregåande skulane på Søre Sunnmøre har vore ein omfattande prosess med brei involvering. Det er sju kommunar i regionen og i alt fire vidaregåande skolar og ei avdeling i Vanylven. Fylkeskommunen viser til at engasjementet naturleg nok har vore størst i dei kommunane som i dag har eit vidaregåande tilbod, og prosjektleiinga har hatt kontakt med alle desse både på administrativt og politisk nivå undervegs i prosessen. Høyring 1 har vore til politisk behandling i dei fleste av kommunane, og vedtak sendt som uttale til høyringa. Rektorane på dei fire vidaregåande skulane har hatt plass i prosjektgruppa og det er oppretta referansegrupper på kvar av skulane. Deltakarar i referansegruppene er representantar frå alle utdanningsprogram, driftstilsette, verneombod, tillitsvalde og elevrepresentantar.

Fram mot Høyring 1 i mai 2014 har det vore eitt breitt fokus og ein har vurdert moglege alternative strukturar for den vidaregåande opplæringa i regionen. Ein gjorde vurderingar av eksisterande tomter og bygningsmasse i høve til ulike alternativ. Det vart og sett fokus på tilbodsstrukturen og moglege endringar.

Det kom inn i alt 38 uttalar til Høyring 1. Det vitnar om stor interesse både frå skulane, kommunane, næringslivet og andre interessentar.

I Høyring 2 er det gjort val i høve til kva ein legg til grunn som framtidig skulestruktur og framlegg om endringar i tilbodsstrukturen. På bakgrunn av dette er det utarbeida framlegg til utviklingsplanar for kvar av skulane. Utviklingsplanane munnar ut i bygningsmessige og utomhus tiltak. Det er knytt kostnader og tidslinje for gjennomføring til tiltaka.

Skulestruktur

Fram til Høyring 2 var det ønskjeleg å minske talet på alternativ det skulle arbeidast vidare med. I tillegg til Alternativ 1, vurderte ein det som mest interessant og realistisk å gjere ei grundigare vurdering av alternativ 2B, og kanskje 2A og 2D. Det vil seie dei alternativa som i praksis inneber ei samlokalisering av Volda vgs og Ørsta vgs, og/eller Herøy vgs og Ulstein vgs.

Sett i høve til den sterke motstanden det er regionen mot å gjere endringar i skulestrukturen, finn fylkeskommunen ikkje at argumenta som talar for samanslåing er sterke nok til å gjere endringar i hovudstrukturen på kort sikt. Ein har difor valt å legge til grunn at dagens skulestruktur(Alternativ 1) blir lagt til grunn for utviklingsplanen for dei vidaregåande skulane i regionen. Det er i tillegg lagt til grunn

nokre endringar i tilbodsstruktur og elevtal.

I dei vedlagde framlegga til utviklingsplan for kvar av skulane, kjem det fram at det er tilrådd nybygg både ved Ørsta vgs og Herøy vgs. Fylkeskommunen viser til at med vedtak om å byggje nye yrkesfaglege vidaregåande skular i Fosnavåg og Ørsta, vil ein ha lagt føringar for skulestrukturen i regionen i eit svært langt tidsperspektiv.

Tilbodstruktur

På bakgrunn av Høyring1, uttalar som har kome inn og vurderingar gjort i samband med Høyring 2, foreslår ein at kvart av følgjande utdanningsprogram vert samla ved ein skule:

- Service og samferdsel ved Ulstein vgs
- Bygg og anleggsteknikk ved Ørsta vgs
- Restaurant og matfag ved Herøy vgs

Herøy kommunestyre si førre handsaming.

Kommunestyret handsama saka i møte 22.05.2014 og gjorde slikt vedtak:

1. Alternativ for framtidig skulestruktur.

Herøy kommunestyre meiner at alternativ 1: Noverande struktur for dei fire vidaregåande skulane må leggest til grunn for utviklinga framover.

2. Lokalisering av studieprogram og programområde.

Herøy vgs har over lang tid utvikla eit særst godt og nært samarbeid med næringslivet på søre Sunnmøre. Ordningane og avtalane ein har fått til med verft, utstyrprodusentar og reiarlag set Herøy vgs i ei særstilling, ikkje berre lokalt, men også utover regionen. Skulen er lokalisert i hjartet av den maritime klynga på Sunnmøre.

Herøy vgs vert også nytta mellom anna til alternative opplæringsarenaer for elevane og lærarane i faget prosjekt til fordjuping. Også her har skulen gode intensjonsavtalar med lokalt næringsliv om formidling av elevar til læreplassar.

Utgreiinga viser at elektrofag elles i fylket er lokalisert saman med teknikk og industriell produksjon, sidan desse faga har sterke bindingar og fellesområde. På bakgrunn av utgreiinga meiner Herøy kommunestyre at Elektrofag bør flyttast til Herøy vgs. TAF og teknikk og industriell produksjon har tilsvarande bindingar. Dei 2 første åra har TAF dei same læreplanane som Vg1 TIP og Vg2 industriteknologi. Herøy vgs har

gjennom mange år hatt ansvaret for delar av den praktiske opplæringa av TAF elevane og gjennomføring av tverrfagleg eksamen for dei. På bakgrunn av den erfaringa og av utgreiinga meiner Herøy kommunestyre at TAF bør flyttast til Herøy vgs dei 2 første åra. Herøy kommunestyre meiner at studieprogram og programområde som er ved skulen i dag skal vidareførast og vidareutviklast.

Herøy vgs er ressurssskule/senter for personar med vaksenrett. Det er på tale å starte opp reinhaldsfag og barne- og ungdomsfag frå hausten. Helsefagarbeidar er alt i gang. Det er stort behov for desse fagpersonane og tilbodet som vert gitt til dei. Når det gjeld utdanningstilbodet for helsefagarbeidarar, er det viktig at tilbodet vert vidareutvikla. Herøy kommunestyre ser gjerne at Herøy vgs vert pilotkommune når det gjeld velferdsteknologi i helsefagarbeidarutdanninga.

Utdanningstilbodet Restaurant og matfag er også viktig for rekrutteringa til næringslivet i kommunen. Nytt hotell i Fosnavåg vil truleg også legge til rette for praksisplassar m.m. Frå næringslivet i kommune, spesielt når det gjeld skipsdesign, vert det etterlyst eit utdanningstilbod som tilsvarar det som tidlegare vart kalla «teknisk teikning». Herøy kommunestyre ber om at det vert vurdert å utvide TIP med teikning og at dette får fagbrevstatus.

3. Innspel og argumentasjon i høve til tomtealternativ, bussavstiging, idrettshall m.m.

Skulen ligg sentralt i forhold til Campus Fosnavåg som har kulturhus, bibliotek, idrettshall, aktivitetspark, fotballbaner og badeland. Den ligg også sentralt i forhold til den maritime klynga på søre Sunnmøre som skulen har eit utstrakt samarbeid med.

Reguleringsplanen for området viser at det er lagt til rette for at Herøy vgs kan disponere eit område på 20 daa. I tillegg er det lagt til rette for sambruk mellom skulen og kommunen av det store parkeringsområdet ved Campus Fosnavåg. Det kan også leggast til rette for bussoppstillingsplassar langs vegen mellom skulen og Campus Fosnavåg slik at parkering og bussoppstilling kan leggast til område utanfor det som er regulert til skuleområde.

Det vert etablert eit simulatorsenter i Fosnavåg sentrum som skal stå ferdig til september 2014. Simulatorsenteret skal driftast av Høgskulen i Ålesund, som har i sin avtale med simulatorsenteret at dei skal bidra med sin kompetanse inn i Herøy vgs. Samarbeidet mellom ungdomsskule og vidaregåande skule er viktig i forhold til å sjå heile opplæringsløpet i samanheng.

- Det styrkar samarbeidet mellom lærarar om opplæringa, og kan hindre fråfall i vidaregåande skule
- Det gjer det muleg for elevar i ungdomsskulen å hospitere i vidaregåande skule for å bli tryggare på rett utdanningsval
- Det gjer det muleg for ungdomsskuleelevar å ta fag på vidaregåande nivå, slik opplæringslova gir høve til

At Ytre Herøy ungdomsskule og Herøy vidaregåande skule er lokalisert så nær kvarandre, gjer det muleg å ha eit endå sterkare og endå betre samarbeid. Avstand mellom skuleslaga og transport av elevar, kostar både tid og pengar.

Herøy vidaregåande skule kan ha eit tettare samarbeid med Herøy kommune om opplæring og praksis for elevar, når kommunen no skal utvide aktivitetstilbodet til ulike grupper, som truleg vil trenge assistanse seinare i arbeidslivet.

Fordelen med eit slikt samarbeid er at tilbodet og ressursane blir meir samla, og Herøy vgs slepp å gjere avtalar med mange ulike arbeidsplassar som ikkje kan bli eleven sin framtidig aktivitet på same vis. Resultatet vil vere eit meir heilskapleg tilbod, og ein smidig overgang frå skule til vaksenliv.

Det vil vere gåavstand mellom skulen og «praksisplassen».

Herøy kommune har planar om å byggje nytt bibliotek på gateplan ved Herøy kulturhus og er interessert i å legge til rette for sambruk mellom kommunen og Herøy vgs av biblioteket.

Herøy kommunestyre meiner at Herøy vgs må vidareutviklast i det området skulen ligg i dag.

Vurdering og konklusjon:

Ein er glad for at ein legg til grunn at argumenta som talar for samanslåing ikkje er sterke nok til å gjere endringar i hovudstrukturen. Det beste for Søre Sunnmøre vil vere at dagens skulestruktur (Alternativ 1) vert vidareført og blir lagt til grunn for utviklingsplanen for dei vidaregåande skulane i regionen.

At fylkeskommunen ønskjer å styrkje den vidaregåande skulen i Herøy og prioriterer nybygg vil vere med å forsterke skulen si betydning lokalt og regionalt. Ved å tilrettelegge og forsterke utdanningstilbodet som Herøy vgs tilbyr legg fylkeskommunen grunnlaget for eit mangfald for all ungdom på Søre Sunnmøre. Kommunen har i si utgreiing ved «høyring 1» peikt på skulen si plassering og mogelegheitene som lokaliseringa gir. Offentlege og private investeringar som er sett igong og under planlegging vil forsterke skulen sine utviklingsmoglegheiter og gi klare fordelar m.a med sambruk.

Bygg og anleggsteknikk

Kommunen er ikkje samd i utgreiingane der ein ønskjer å flytte «Bygg og anleggsteknikk» til Ørsta. Kommunen vil halde fast på at bygnæringa i Herøy er og vil vere ein viktig samarbeidspartnar for skulen. Med dei utviklingsplanane som er lagt til grunn i samfunnet lokalt vil det vere særdeles viktig at studietilbodet vert liggande fast ved skulen. Eit studietilbod som vil dekkje Herøy, Vanylven, Sande, Ulstein og Hareid sine behov. Ein kan ikkje sjå av argumentasjonen som er framført i «høyring 2» at det skulle vere grunnlag for å endre dette skuletilbodet, snarare tvert om.

Restaurant og matfag

Kommunen er samd med det som er lagt til grunn for at «Restaurant og matfag» fortsatt skal vidareutviklast ved skulen i Herøy. Med fleire nye hotell i ytre, store sentrale bedrifter innan næringa (Marine Harvest), turistnæring i vekst, lokalmat, unikt samarbeid med alle lokale rederi (også utanfor Herøy) og nye spennande utviklingsprosjekt som eksempelvis krill-satsinga til Olympic seafood gir skulen bredde og mogelegheiter i sitt studietilbod framover. Alt ligg til rette for at tilbodet

knytt til denne studieretninga kan utviklast i tida framover. Å flytte «Restaurant og matfag» frå Herøy vil gje store negative verknadar slik kommunen ser det.

Elektrofag og TAF

Kommunen påpeiker, som vist i «høyring 1», at elektrofag og TAF bør lokaliserast saman med teknikk og industriell produksjon i Herøy. Fylkeskommunen viser i sine vurderingar til at desse faga har sterke bindingar og fellesområde og høyrer naturleg saman. Kommunen er samd i fylkeskommunen sine vurderingar.

Fylkeskommunen viser til at den naturlege staden for elektrofag er Herøy vgs, men konkluderer med at hovedgrunnen til å ikkje sjå nærare på dette er på grunnlag av at det er eit vel etablert tilbod ved Ulstein vgs og gode samarbeidsforhold med næringa.

Kommunen kan ikkje sjå at argumenta som er framført har ei slik tyngde at dei gode samlokaliseringsevinstane som fylkeskommunen viser til i «høyring 2» ikkje skulle ha avgjerande vekt. Kommunen konkluderer med at elektrofag og TAF bør flyttast til Herøy vgs slik som framført i kommunestyret sitt vedtak den 22.05.2014 og i tråd med fylkeskommunen sine egne gode erfaringar ved dei andre vidaregåande skulane i fylket.

Helse og oppvekstfag

Helse og oppvekstfag er eit godt og viktig utdanningsprogram med god søknad til Herøy vgs. Utdanningsprogrammet er særst viktig med omsyn til lokale og regionale samfunnsinteresser og ei styrkje og utvikling av programmet må vurderast i tida som kjem. Kommunar vil i tida framover ha stort behov for personell som har ei utvida kompetanse innan helserelatert oppgåver.

Kommunen har frå 2012 hatt eit samarbeid på regionalt hald der fokus har vore å teste ut teknologien ute blant brukarane. Dei udelt positive erfaringane som kommunen har fått med å implementere mellom anna spelteknologi på ulike avdelingar og utnytte mobile tenester i felt blant heimetenestene vert ført vidare frå kommunen si side.

Kommunen har eit ønskemål om å vere med i utviklinga der velferdsteknologi er i fokus gjennom m.a. «smarte heimar». Ein vil søkje å vere oppdatert, orientert og vere med på dei trendar som tener kommunen som organisasjon og kommunen sine brukarar på ein best mogleg måte. Det vil vere avgjerande for offentleg sektor at utdanningsprogram ved vidaregåande skular søkjer å vere oppdatert på nasjonale føringar innanfor området og ein soleis legg til rette for at kommunen får tilgong på nye kompetente medarbeidarar i tida som kjem innafør fagfeltet.

Herøy kommune ønskjer dialog om eit samarbeid med den vidaregåande skulen og ein ønskjer at Herøy vgs vert fremja som ein pilotskule innanfor fagfeltet velferdsteknologi.

Konsekvensar for folkehelse:

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift:

Fosnavåg, 04.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Jarl Martin Møller

UTVIKLINGSPLANAR FOR DEI VIDAREGÅANDE SKOLANE EIKSUNDREGIONEN

HØYRING 2

21.AUGUST - 2014

Innhold

GENERELT	4
Politiske vedtak	4
Målsetjing og innhald	5
Organisering	5
Framdrift og milepælar	6
SAMANDRAG	7
Generelt.....	7
Skolestruktur	7
Tilbudsstruktur	8
Utviklingsplanar	9
GRUNNLAGSINFORMASJON	11
Befolkningsutvikling/ elevgrunnlag	11
Utvikling befolkning Eiksund regionen. v/Trygve Grydland	11
Samandrag – Utvikling i elevgrunnlag	17
Søking og elevpendling.....	18
Kommunane	18
Skolane	24
Hybelbuarar	26
Samferdsel – kollektivløysingar	26
Vidaregåande skolar og tettstadsutvikling	27
MÅLSETJINGAR FOR TILBODS- OG SKOLESTRUKTUR I VIDAREGÅANDE OPPLÆRING I MØRE OG ROMSDAL	28
Overordna målsettingar	28
Dimensjonering	29
Opplæringsordning.....	32
Fag- og læringsmiljø	33
Skoleskyss og reisetid	33
Økonomi	33
SKOLESTRUKTUR	34
Hovudalternativ i Høyring 1	34
Alternativ 1 – Dagens struktur	34
Alternativ 2A – 1 skole i Ytre + 1 skole i Indre	36
Alternativ 2B – 2 skolar i Ytre + 1 skole i Indre.....	37

Alternativ 2C – 2 skolar i Ytre + 1 skole i Indre(Utan Ørsta).....	38
Alternativ 2D – 1 skole i Ytre + 2 skolar i Indre	39
Alternativ 3 – Felles skole for yrkesfag.....	40
Alternativ 4 – Felles skole for Eiksundregionen	41
Val av framtidig skolestruktur for Eiksundregionen.....	41
Oppsummering - skolestruktur	43
UTDANNINGSPROGRAM OG PROGRAMOMRÅDER	44
Generelt om tilbudet i Eiksundregionen	44
Høyring 1 og uttalar.....	45
Vurdering av konsekvensar ved samlokalisering av dei tre aktuelle utdanningsprogramma.	46
Service og samferdsel - SA.....	48
Elevtalsutvikling med vurdering	48
Uttalar i høyring 1.....	49
Klasse-/elevtal og innstilling til lokalisering av utdanningsprogrammet.....	49
Andre alternativ som er vurdert.....	50
Bygg- og anleggsteknikk – BA	50
Elevtalsutvikling med vurdering	50
Uttalar i høyring 1.....	51
Klasse-/elevtal og innstilling til lokalisering av utdanningsprogrammet.....	51
Andre alternativ som er vurdert.....	52
Restaurant- og matfag – RM	52
Elevtalsutvikling med vurdering	52
Uttalar i høyring 1.....	53
Klasse-/elevtal og innstilling til lokalisering av utdanningsprogrammet.....	53
Andre alternativ som er vurdert.....	54
Oppsummering - tilbodsstruktur.....	54
NY STRUKTUR FOR EIKSUNDREGIONEN	55
UTVIKLINGSPLANAR	57
Herøy vgs	57
Tiltak med kostnadsvurdering.....	57
Konsekvensar ved alternativ tilbodsstruktur	57
Ulstein vgs	59
Tiltak med kostnadsvurdering.....	59
Konsekvensar ved alternativ tilbodsstruktur	59

Volda vgs	60
Tiltak med kostnadsvurdering	60
Konsekvensar ved alternativ tilbodsstruktur	61
Ørsta vgs	61
Tiltak med kostnadsvurdering	61
Konsekvensar ved alternativ tilbodsstruktur	62
Alternativ for Herøy og Ørsta – Samla vurdering	63
Gjennomføring av Høyring 2	64
Vedlegg	64

GENERELT

Politiske vedtak

Fylkestinget har i sak T-79/11 samrøystes vedtatt følgjande verbalframlegg;

“Fylkestinget ber om at det vert lagt fram utviklingsplanar for alle dei vidaregåande skulane i fylket i løpet av økonomiplanperioden.”

Det vart så i sak Ud-5/12 lagt fram ein plan for arbeidet med utviklingsplanar for alle dei vidaregåande skolane. I saka vart det berre prioritert å lage utviklingsplan for Ørsta vgs.

Sak PN-28/13: *«Plannemnda godkjenner framlagte prosjektplan for utviklingsplanar for skulane Ørsta vgs, Volda vgs, Ulstein vgs og Herøy vgs.»*

Då orienteringssak om prosjektplan vart lagt fram for Utdanningsutvalet 24.10.2013, vart det gjort følgjande protokolltilførsel:

«Vi ber om at Utdanningsutvalget fortløpende blir informert om framdriften og utviklingen i Utviklingsplanen for Eiksundregionen. Dessuten uttrykker vi ønske om at rektorene får plass i prosjektgruppen.»

Sak UD-6/14 – «Struktur og tilbod for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal»
«Som grunnlag for ein rapport om struktur og tilbod sluttar utdanningsutvalet seg til dei målsettingane som er lagt fram i saka.»

I Utdanningsutvalet 05.06.2014 vart det gjeve ei munnleg orientering om gjennomføring av «Høyring 1»

Målsetjing og innhald

Ørsta vgs, Volda vgs, Ulstein vgs og Herøy vgs rekrutterer i hovudsak frå same inntaksområde. Infrastrukturen er i stadig utvikling i området, og det er derfor naturleg å sjå på utviklingsplanane for dei fire vidaregåande skulane samla. Planen bør byggast opp med ei todeling:

Del 1

Felles utfordringar i høve til behov for elevplassar, totalt arealbehov, samfunnsutvikling, transportutfordringar (kollektivløysingar) og kommuneutvikling. Del ein bør også innehalde vurdering av teknisk tilstand på skolebygga, samt vurdering av utnyttingsgrad og utnyttingspotensiale.

Del 2

Alternative løysingar med konsekvens for kvar skole. Alternativa vert illustrert med skisser for kvar skole, samt drøfting av konsekvensar knytt til alternativa.

Organisering

Prosjektgruppa

- Prosjektleder – Ståle Solgard (Utdanningsavdelinga)
- Byggje- og vedlikehaldssjef – Per Olaf Brækkan
- Arkitekt Svein Skylstad AS – Svein Skylstad
- Rektor Ulstein vgs – Margaret Alme
- Rektor Herøy vgs – Gullik Kjellstadli
- Rektor Ørsta vgs – Roger Fylling
- Rektor Volda vgs – Trond Hjelseth

Referansegrupper på kvar skole

- Tillitsvalde
- Verneombod
- Elevrepresentantar
- Driftsansvarleg
- Representantar frå alle studieprogram

Intern arbeidsgruppe

- Prosjektleder – Ståle Solgard(UTD)

- Plan- og analyseavdelinga MRFK
  - Trygve Grydland
  - Anders Smith-Øvland
- Samferdselsavdelinga MRFK
  - Jorunn Sølvsberg
  - Svein Ivar Aarskog
- Regional- og næringsavdelinga
  - Arne Dag Gjærde

Framdrift og milepælar

Endra framdrift i samsvar med sak SBU 13/14

11.04.2014	Utsending – Høyring 1
15.05.2014	Frist for uttale til høyring 1
05.06.2014	Utdanningsutvalet – Orientering
15.08.2014	Utsending – Høyring 2 Utviklingsplanar med skisser og økonomi
12.09.2014	Frist - Høyring 2
30.09.2014	Utviklingsplanar ferdig
10.11.2014	Utdanningsutvalet
8-10.12.2014	Fylkestinget

SAMANDRAG

Generelt

Arbeidet med å utarbeide utviklingsplanar for dei vidaregåande skolane i Eiksundregionen har vore ein omfattande prosess med brei involvering. Det er sju kommunar i regionen og i alt fire vidaregåande skolar og ei avdeling i Vanylven. Engasjementet har naturleg nok vore størst i dei kommunane som i dag har eit vidaregåande tilbod, og prosjektleiinga har hatt kontakt med alle desse både på administrativt og politisk nivå undervegs i prosessen. Høyring 1 har vore til politisk behandling i dei fleste av kommunane, og vedtak sendt som uttale til høyringa. Rektorane på dei fire vidaregåande skolane har hatt plass i prosjektgruppa og det er oppretta referansegrupper på kvar av skolane. Deltakarar i referansegruppene er representantar frå alle utdanningsprogram, driftstilsette, verneombod, tillitsvalde og elevrepresentantar. I tillegg har prosjektleiar og arkitekt hatt møter med rektor/driftsleiar og synfaring ved kvar av skolane. Arkitekt Svein Skylstad As er engasjert som arkitekt for prosjektet.

Fram mot Høyring 1 i mai 2014 hadde vi eit breitt fokus og vurderte moglege alternative strukturar for den vidaregåande opplæringa i regionen. Ein gjorde vurderingar av eksisterande tomter og bygningsmasse i høve til ulike alternativ. Det vart og sett fokus på tilbodsstrukturen og moglege endringar.

Det kom inn i alt 38 uttalar til Høyring 1. Det vitnar om stor interesse både frå skulane, kommunane, næringslivet og andre interessentar. Alle uttalane er lesne og gjennomgått av prosjektgruppa. Mange av uttalene er kommentert, eller referert til i høyringsdokumentet, men det store omfanget gjer at det ikkje er mogleg å referere alle. For at alle skal få nå fram med sine synspunkt, er difor alle uttalane å sjå på som vedlegg til Høyring 2.

I Høyring 2 er det gjort val i høve til kva ein legg til grunn som framtidig skolestruktur og framlegg om endringar i tilbodsstrukturen. På bakgrunn av dette er det utarbeida framlegg til utviklingsplanar for kvar av skolane. Utviklingsplanane munnar ut i bygningsmessige og utomhus tiltak. Det er knytt kostnader og tidslinje for gjennomføring til tiltaka.

Skolestruktur

Når ein starta arbeidet med utviklingsplanane var det semje om at ein skulle gå breitt ut og vurdere alternativ som kunne vere aktuelle både på kort og lang sikt. På denne måten kunne ein gjere vurderingar i høve til kapasitet og utbyggingsmoglegheiter på fylkeskommunen sine tomter og sikre oss at dei vedtaka om utbyggingar vi gjer på kort sikt, ikkje blir ein hemske og hindring for framtidige strukturelle endringar.

Fram til Høyring 2 var det ønskeleg å minske talet på alternativ det skulle arbeidast vidare med. I tillegg til Alternativ 1, vurderte vi det som mest interessant og realistisk å gjere ei grundigare vurdering av alternativ 2B, og kanskje 2A og 2D. Det vil seie dei alternativa som i praksis inneber ei samlokalisering av Volda vgs og Ørsta vgs, og/eller Herøy vgs og Ulstein vgs. Medan ein la vekk alternativ som medfører pendling for store elevgrupper mellom indre og ytre delar av regionen. Desse alternativa kan ha gode grunngevingar i eit fagleg perspektiv, med større fagmiljø og betre breidde i det faglege tilbodet, men vil vere problematisk i høve til mellom anna auka reisetid for ei

stor gruppe elevar, og ikkje minst i eit miljø- og kostnadsperspektiv i høve til auka transport. Ein positiv samfunnsvinst kunne vere eit betre utbygd kollektivtrafikktilbod i regionen som også ville kome arbeidstakarar og andre reisande til gode.

Regionen omfattar med dagens struktur fire vidaregåande skolar, samt avdelinga i Vanylven. Kvar av skolane har lange tradisjonar i sine kommunar. Dei er viktige institusjonar i kommune og lokalmiljø og er ikkje minst ein viktig faktor i høve til arbeidsplassar og lokal næring. Det er gjennom mange år utvikla samarbeid med lokalt næringsliv og andre samarbeidspartnarar. På bakgrunn av dette, er det ikkje uventa at det gjennom Høyring 1, kjem fram eit stort engasjement frå dei kommunane som er så heldige å ha ein vidaregåande skole, for å behalde skolestrukturen som den er i dag.

På trass av betra kommunikasjon mellom indre og ytre delar av regionen, er det relativt liten utveksling av elevar mellom indre og ytre delar av regionen. Dette heng saman med fleire ting, men det viktigaste er nok at elevane pr i dag har eit breitt studietilbod å velje mellom i sin del av regionen. I tillegg er ikkje kollektivtransporttilbodet godt nok til at det er tilstrekkeleg attraktivt å dagpendle mellom Ytre og Indre. Dette gjeld både reisetid og frekvens. Ved å samlokalisere skolar på tvers av regionane ville vi påført mange elevar lengre reisetid og fått negative konsekvensar i eit miljø- og kostnadsperspektiv. Vi har difor lagt hovudvekta på å vurdere samlokalisering i Indre og/eller i Ytre.

Sett i høve til den sterke motstanden det er regionen mot å gjere endringar i skolestrukturen, finn ein ikkje at argumenta som talar for samanslåing er sterke nok til å gjere endringar i hovudstrukturen på kort sikt. Ein har difor valt å legge til grunn at dagens skolestruktur(Alternativ 1) blir lagt til grunn for utviklingsplanen for dei vidaregåande skolane i regionen. Det er i tillegg lagt til grunn nokre endringar i tilbodsstruktur og elevtal.

I dei vedlagde framlegga til utviklingsplan for kvar av skolane, kjem det fram at det er tilrådd nybygg både ved Ørsta vgs og Herøy vgs. Med vedtak om å byggje nye yrkesfaglege vidaregåande skolar i Fosnavåg og Ørsta, vil ein ha lagt føringar for skolestrukturen i regionen i eit svært langt tidsperspektiv.

Tilbodsstruktur

Samla sett, gjev skolane i Eiksundregionen eit nesten komplett utdanningstilbod. Det einaste utdanningsprogrammet som manglar, er studiespesialisering med formgjeving. I tillegg er tilbodet på Design og handverk noko tynt, med Blomsterdekoratør som einaste vg2-tilbod. Også for mange av dei andre utdanningsprogramma, er ikkje elevgrunnlaget stort nok til at ein dekkjer alle programområder innanfor regionen.

Vi har i dag ein del utdanningsprogram som det blir gjeve tilbod om på fleire skolar, men som har ein så dårleg søknad at det bør vurderast om det skal samlast på ein av skolane i regionen. Også med dagens struktur har vi ein del program som det berre blir gjeve tilbod om ved ein av skolane:

- Musikk, dans og drama – Volda vgs
- Medium og kommunikasjon – Volda vgs
- Design og handverk – Ørsta vgs

- Idrettsfag – Ulstein vgs
- Naturbruk – Herøy vgs

På bakgrunn av Høyring1, uttalar som har kome inn og vurderingar gjort i samband med Høyring 2, foreslår ein at kvart av følgjande utdanningsprogram vert samla ved ein skole:

- Service og samferdsel ved Ulstein vgs
- Bygg og anleggsteknikk ved Ørsta vgs
- Restaurant og matfag ved Herøy vgs

Generelt er hovudargumentet frå administrasjonen side for å fremje desse strukturendringane at dei tre utdanningsprogramma har hatt liten søknad over fleire år, og det er dårlege utsikter til at dette skal endre seg slik strukturen ligg i dag. Ved å samle eit utdanningsprogram ved ein av skolane kan ein legge grunnlaget for eit større og kvalitativt betre fagmiljø. Dette kan ha ein positiv rekrutteringseffekt både i høve til lærarar og elevar. Ein negativ konsekvens er at ein kan misse noko nærleik til viktige samarbeidspartnarar der tilbodet forsvinn. Lang reisetid til tilbodet, kan og ha ein negativ innverknad på søkinga.

Tidsperspektivet for å gjennomføre endringane i tilbodsstrukturen er ikkje endeleg fastsett, men dette er å sjå på som langsiktige tiltak som skal koplast til dei føreslegne tiltaka i utviklingsplanane for kvar av skolane. Sidan klasse- og elevtal er oppretthalde på dagens nivå, er det naudsynt å gjennomføre bygningsmessige tiltak på den skolen som skal ta over fagtilbodet. Det tek normalt 4-5 år frå det er gjort vedtak om løyvingar, til eit prosjekt er ferdig realisert. Det som kan framskande ei samlokalisering, er om ein får ein negativ utvikling i søkinga som gjer at klassetalet blir redusert og ei samanslåing kan gjennomførast utan bygningsmessige tiltak.

Utviklingsplanar

Som vedlegg til Høyring 2, ligg framlegg til utviklingsplanar for dei fire skolane. Utviklingsplanane tek utgangspunkt i dimensjoneringa som er foreslått i Høyring 2 og gjer vurderingar i høve til eksisterande bygningsmasse. Det er foreslått bygningsmessige tiltak med kostnader og ei tidslinje for mogleg gjennomføring ved kvar av skolane.

Ørsta vgs er vurdert som den skolen som har dei mest prekære behova for tiltak. Arkitekten har i si vurdering foreslått nybygg på ny tomt som den beste løysinga. Før politisk behandling vil ein kvalitetssikre om renovering kan vere eit aktuelt alternativ. Dette vil heilt klart ha ein del ulemper knytt til gjennomføring av byggeprosjekt og skoledrift i byggeperioden, men kan vere økonomisk fordelaktig. Nybygg utan kroppsøvingslokale er estimert til 343,8 mill.

Herøy vgs har ein bygningsmasse på om lag same alder som Ørsta, i tillegg til ein del paviljongbygg som har kome til etter kvart. Godt vedlikehald gjer likevel at skolen visuelt framstår betre enn i Ørsta. I Høyring 1 var det foreslått ein miks av nybygg og renovering. I høyring 2 har ein vurdert nybygg på

eksisterande tomt som det beste alternativet. Nybygg inkl. riving utan kroppsøvingslokale er estimert til 262 mill.

Ulstein vgs er lokalisert i eit område av regionen der det er forventet ein auke i elevtalet i åra som kjem. Det er difor vurdert som fornuftig å legge til rette for ein auke i kapasiteten for Studiespesialiserande. Dette saman med å legge til rette for å samle Service og ein del mindre tiltak, gjer at ein får eit samla investeringsbehov på 66 mill.

Volda vgs har dei seinare åra vore gjennom ei omfattande renovering av hovudbygget. Det som skal til for å gjere skolen komplett, er at Medium og kommunikasjon og Musikk, dans og drama blir samlokalisert med resten av skolen. Desse utdanningsprogramma held i dag til i den gamle Handelsskulen, som er vurdert som dårleg egna. Samlokaliseringa er kostnadsrekna til 94,4 mill.

GRUNNLAGSINFORMASJON

For å få betre samanheng mellom argumentasjon og referansar, har vi valt å ta med ein vesentleg del av grunnlagsinformasjonen frå Høyring 1 også i denne høyringa.

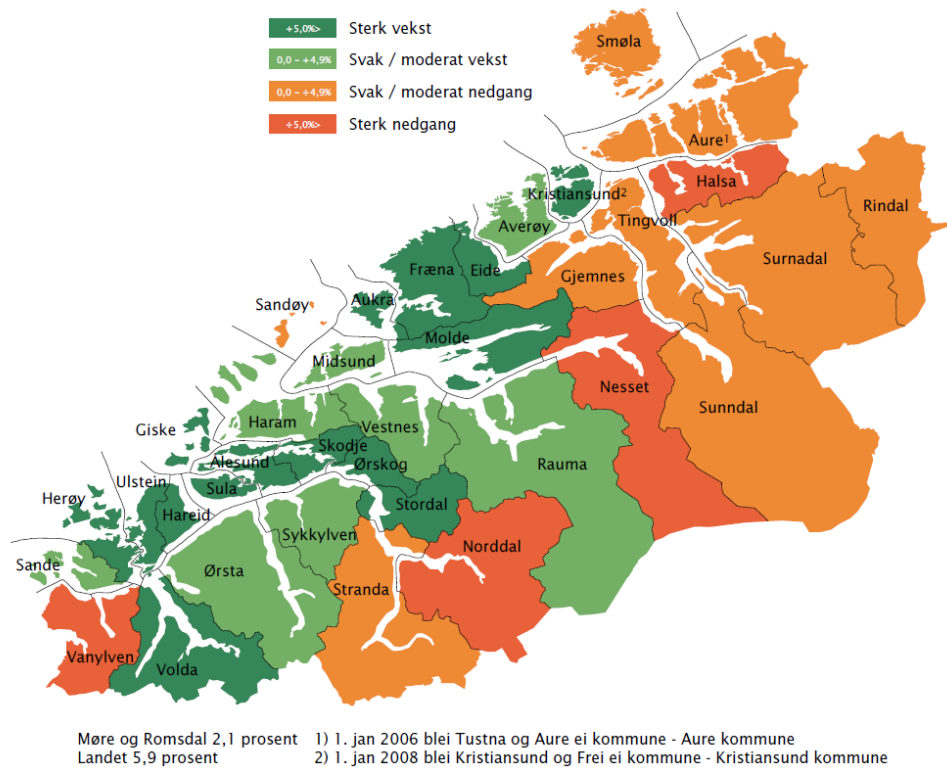
Befolkningsutvikling/ elevgrunnlag

Utvikling befolkning Eiksund regionen. v/Trygve Grydland

Møre og Romsdal har opplevd ei god folketalsutvikling dei siste ti åra, og særleg sidan 2007. Veksten i folketalet skyldast i hovudsak eit fenomen, innvandring frå utlandet. Desse innvandrarane kjem for å arbeide, og dette gjer at folketalsutviklinga i Møre og Romsdal er tett knytt til utviklinga i arbeidsmarknaden. Som kartet under synar så kjem veksten i dei ytre delane av fylket og kring byane. I Eiksundregionen har veksten vore høgare enn i fylket sett under eitt. Ulstein, Herøy, Hareid og Volda hadde ein vekst over fem prosent i perioden 2003-2013, medan Ørsta og Sande hadde ein noko svakare vekst i same tidsperiode. Vanylven var den einaste kommunen som opplevde ein sterk nedgang i regionen i tidsrommet.

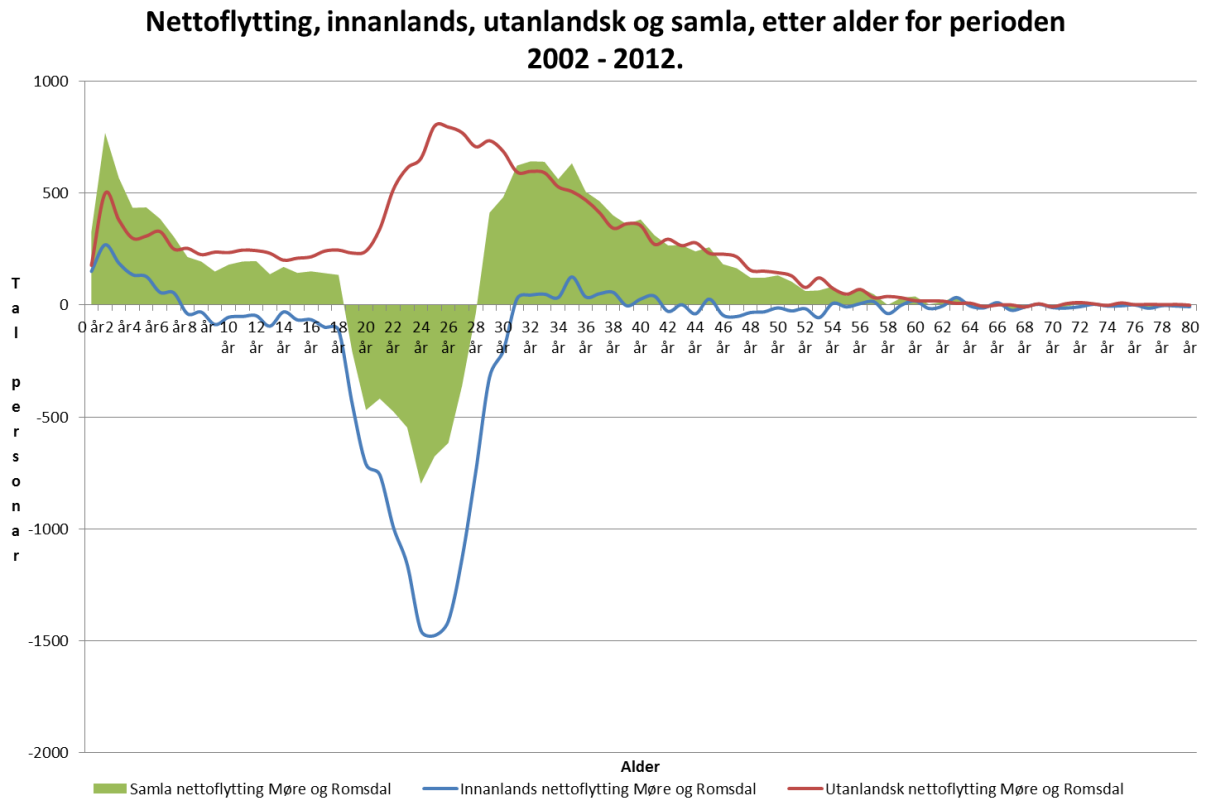
Folketilveksten i Møre og Romsdal etter type 10 år, 1.1 2003-2013

Kjelde: SSB

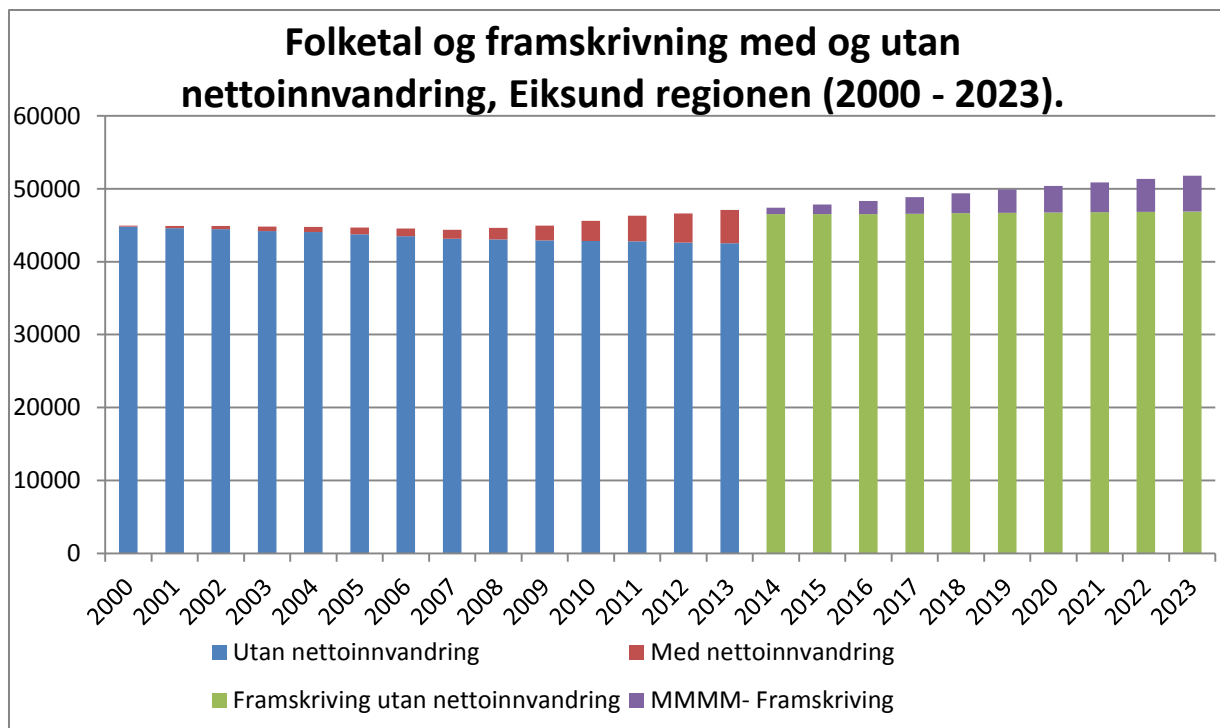

Flyttebalansen til Møre og Romsdal består av eit innanlandsflyttetap, medan vi får ein solid vinst i frå innvandring frå utlandet. Figuren under synar korleis aldersfordelinga i nettoflytting er. Som ein kan sjå så flyttar svært mange unge frå Møre og Romsdal i aldersgruppa 18-30 ut, medan nokre få flytta heim seinare. Dette kan ein sjå i den positive innanlandsflyttinga i aldersgruppa 32-40 og 0-8 år. Innvandringa frå utlandet er der i mot positiv i alle aldersgrupper, men er særleg høg i aldersgruppa 20-40 år. Det grønne feltet er samla nettoflytting når ein tek med både netto innanlands- og utanlandsk flytting. Som ein kan sjå har fylket eit samla flyttetap i aldersgruppa 18-28 år, medan den

er positiv i dei yngre aldersgruppene og frå 28 år og eldre. Eiksundregionen skil seg ikkje frå resten av fylket i flyttemønsteret. Internt i regionen er det skilnader mellom kommunane, der Ulstein kommune spesielt skil seg frå resten med høg tilflytting frå utlandet, medan Vanylven har same fråflyttingsprofil som dei andre kommunane, men utan ei innvandring frå utlandet til å motverke fråflyttinga innanlands.

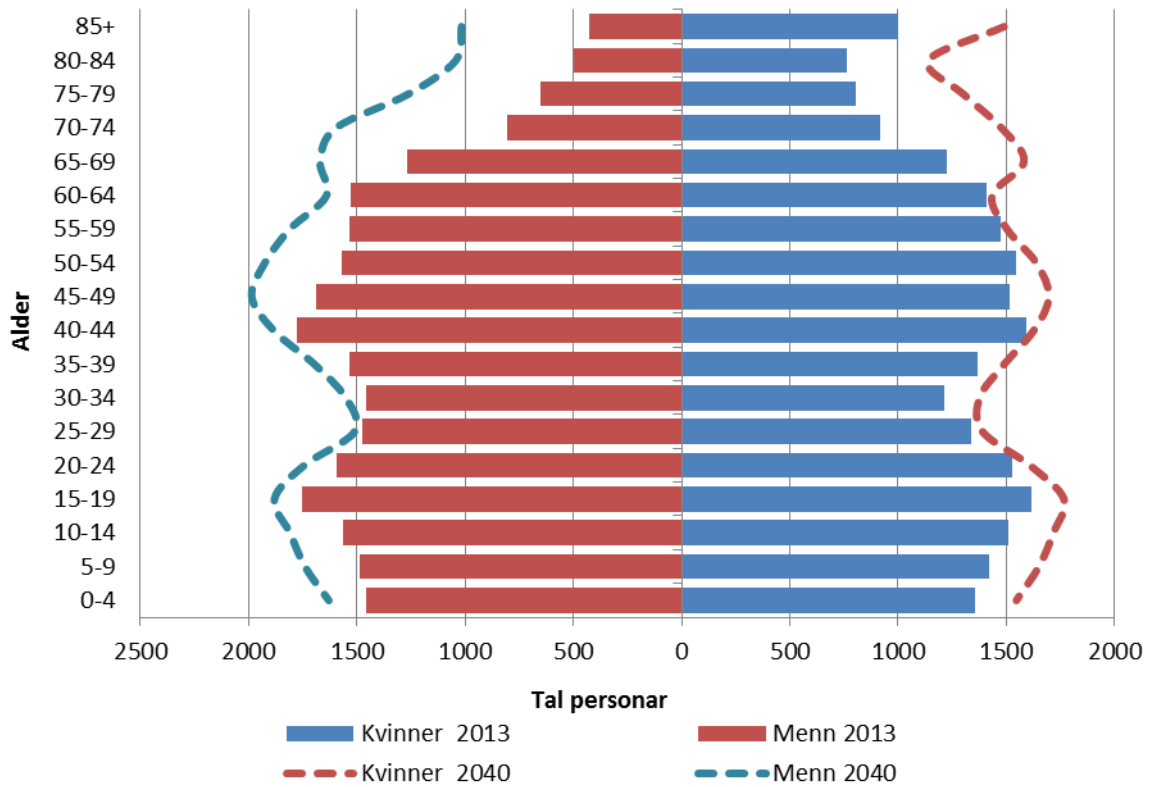
Om vi ser spesifikt på folketalsutviklinga i Eiksundregionen så har befolkningsutviklinga vore negativ sidan år 2000 om det ikkje hadde vore for arbeidsinnvandringa til regionen. Figuren nedanfor synar ei historisk befolkningsutvikling kor folketalet og befolkningsveksten er korrigert for nettoinnvandring, noko som tilsvara om lag 4500 innbyggjarar i regionen sia år 2000. Av desse har 30 prosent flytta til Ulstein kommune. Den raude delen av stoplane er kumulert innvandring frå utlandet.

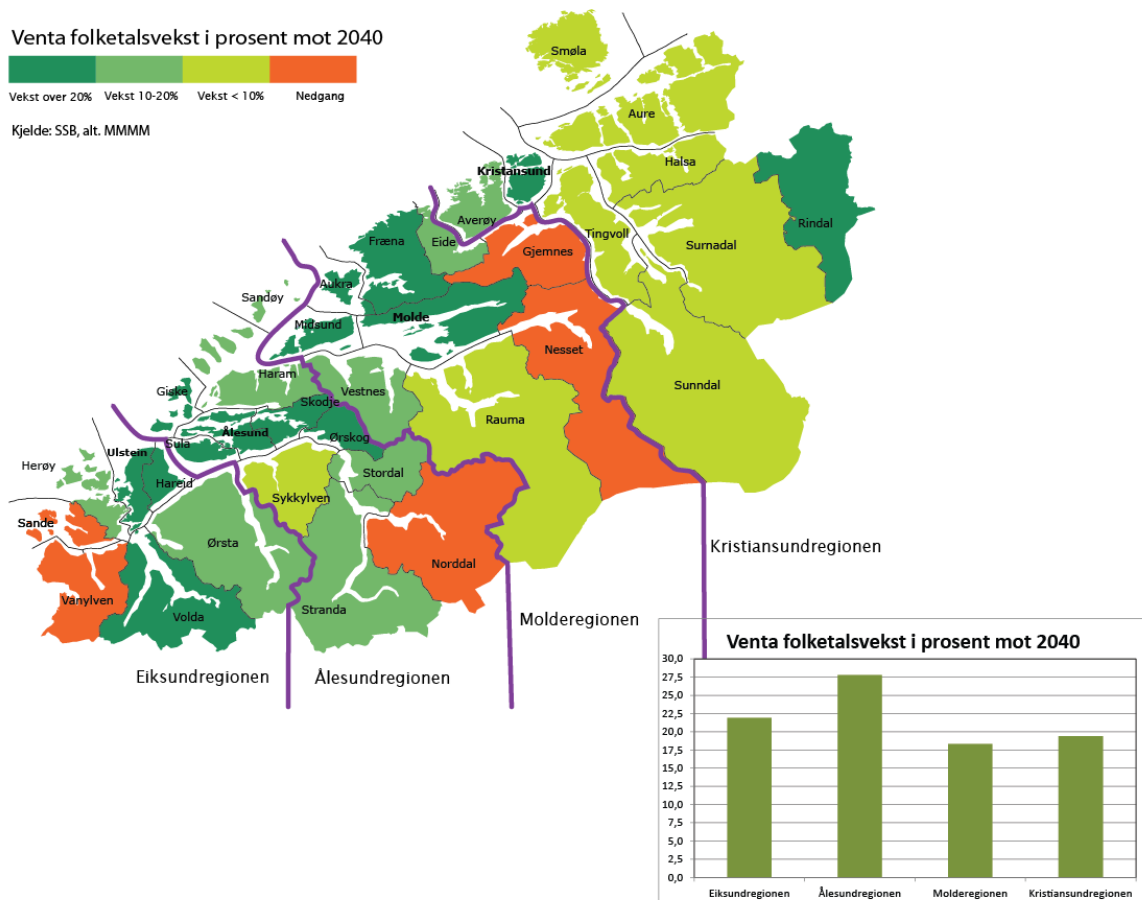
Figuren synar også ei befolkningsframskrivning fram til 2023 kor det er nytta mellomalalternativet til SSB med (grøn + lilla) og utan nettoinnvandring (berre grøn). Som ein kan sjå vil regionen oppleve ein svak vekst utan nettoinnvandring frå utlandet. Det er ikkje noko som tilseier at regionen eller fylket ikkje vil ha innvandring frå utlandet i framtida, men det er viktig at ein veit kor stor betydning den har for folketalsutvikling og kva ei folketalsutvikling utan innvandring vil sjå ut.

Figuren under syna befolkning og framtidig befolkning (SSB mellomalalternativ) i 2040 fordelt etter kjønn og alder. Det er særleg i dei eldre aldersgruppene befolkningsveksten vil komme, samstundes som regionen opplev ein svakare vekst i alle aldersgrupper, trass at den i enkelt aldersgrupper er låg.

Folketal og folketalsframskriving fordelt på aldersgrupper og kjønn til 2040 etter alt. MMMM - Eiksundregionen

Samla vekst mot 2040.

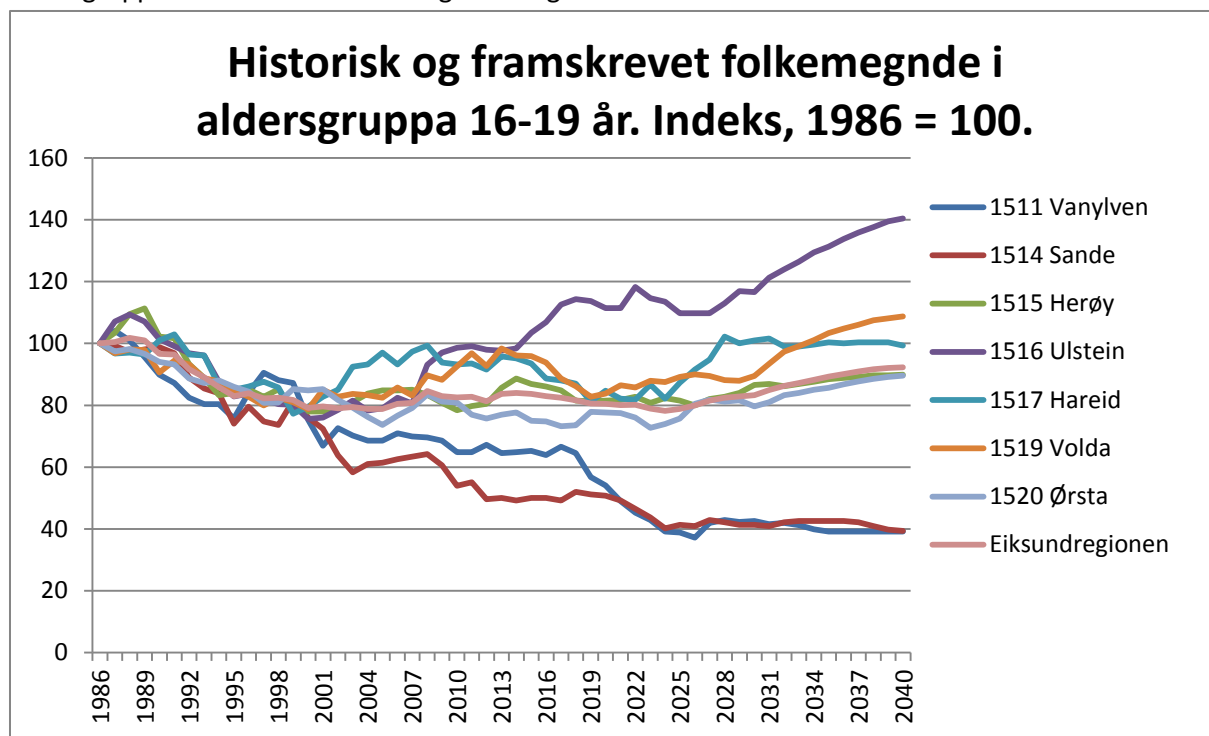

Ei befolkningsframskriving med horisont mot 2040 er prega av stor usikkerheit, men teiknar likevel eit bilete av korleis folketalet i fylket vil utvikle seg i tida framover. Usikkerheita i ei befolkningsframskriving aukar jo lengre tidshorizonten er. Årsaka er at den byggjer på ei initialbefolkning som blir påverka av ratar for dødelegheit, fruktbarheit, flytting og innvandring. Desse ratane kan endre seg raskt, særleg i ein region kor til dømes næringslivet har så stor betydning for folketalsutviklinga som i Møre og Romsdal. I Eiksundregionen er det venta befolkningsauke fram mot 2040 i fem av dei sju kommunane, og særleg i Ulstein, kor veksten er venta å være nærare 50 prosent. Sande og Vanylven vil i følgje prognosane oppleve ein svak befolkningsnedgang. Regionen sett under eit vil ha ein vekst i overkant av 20 prosent, noko som er sterkare enn til dømes Molderegionen og Kristiansundsregionen.

Aldersgruppa 16-19 år.

Om ein spesifikt ser på aldersgruppa 16-19 år er det store variasjonar i korleis utviklinga har vore og korleis den i følgje befolkningsprognosane vil være. Om vi tek utgangspunkt i ei historisk utvikling sidan 1986, der talet på 16-19 åringar i befolkninga det året blir brukt som indeks så ser ein at det samla fram mot 2012 (året som SSBs befolkningsprognosar springer ut frå) har vore ei nedgang på nærare 20 prosent sidan 1986 for regionen sett under eit. Fram mot 2040 aukar folketalet i aldersgruppa, men når ikkje heilt opp til nivået i 1986. Med andre ord er det venta ei svak vekst frå 2012 til 2040, men ikkje nok til at talet blir like høgt som i 1986. For dei ulike kommunane er det svært store skilnader i korleis befolkningsutvikling i aldersgruppa har vore, og korleis prognosane

peikar. Ulstein vil ha ein svært høg vekst, og motverkar den store nedgangen som prognosane synar for Sande og Vanylven. Dei vil i følgje prognosane ha ei befolkning i aldersgruppa som berre er 40 prosent av kva den var i 1986. No vil utvikling sjå verre ut enn om vi hadde brukt 2012/2013 tal som utgangspunkt for indeksen, men da vil ein mista den historiske konteksten som er at denne aldersgruppa har hatt ei svært dårleg utvikling.

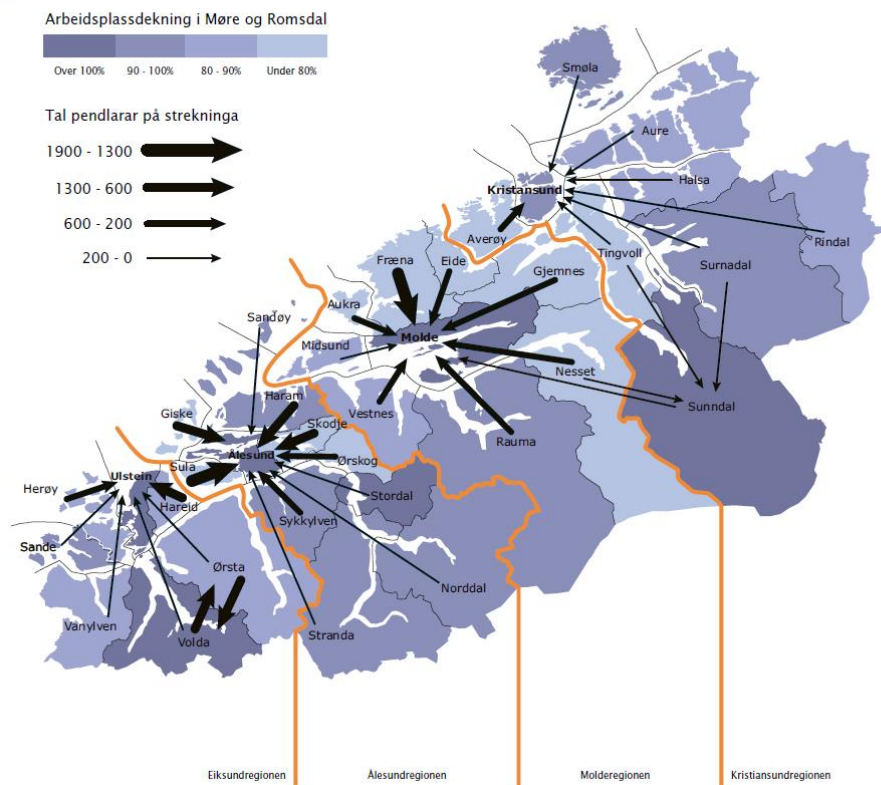

Pendling og arbeidsplassar.

Det er to kommunar i regionen som har eit overskot av arbeidsplassar registrert i kommunen sett i forhold registert sysselsette bustatt i kommunen. Det er Ulstein og Volda, men det er særleg Ulstein som skil seg ut, med eit stort behov for innpendling. Dei to kommunane har òg ein svært ulik profil på arbeidsmarknaden. I Ulstein dominerer den maritime næringa, medan Volda har ein stor andel offentlege arbeidsplassar, som følgje av at både det ligg både sjukehus og høgskole i kommunen. Ulstein og Herøy har eit maskulint næringsliv, prega av høge inntekter. Begge kommunane kjem høgt om ein rangerar gjennomsnittleg bruttoinntekt for menn i fylket, men ikkje tilsvarende for kvinner. Til dømes er gjennomsnittleg bruttoinntekt for kvinner under 50 prosent av gjennomsnittleg bruttoinntekt for menn (sjå Fylkesstatistikk). Eit døme på den sterke arbeidsmarknaden i regionen kan være at det pendlar fleire frå Ålesund til Ulstein enn omvendt. Kvardagsregionkartet synar kva kommunar som har høgast innpendling, og kvar pendlarane kjem i frå. Det er ikkje eit kart som får frem den fullstendige dynamikken i ein region, men som synar dei sterkaste trendane.

Kvardagsregionar

Kjelde: SSB / Møre og Romsdal fylkeskommune

Samandrag – Utvikling i elevgrunnlag

Samla sett er elevtalet på ein topp no som ein ikkje vil ta att før i ca 2030.

Den kommunen som skil seg vesentlig ut er Ulstein, som har ein markert vekst for denne aldersgruppa i perioden (omlag 44%). Det gjer at den samla forventa elevtalsauken i regionen i stor grad vil kome ved dei skolane som naturleg rekrutterer frå Ulstein kommune. Med dagens skolestruktur vil det i hovudsak gjelde Ulstein vgs og Herøy vgs.

I Hareid går den aktuelle elevgruppa ned dei komande åra, men er forventa å stabilisere seg på dagens nivå mot slutten av perioden.

Vanylven og Sande ser ut til å fortsette ein pågåande nedgang i vel 10 år framover før det stabiliserer seg på det nivået.

Ørsta og Herøy er forventa å ligge på om lag på dagens nivå, med ein svak vekst mot slutten av perioden.

Volda kommune har først ein nedgang i denne aldersgruppa, men ser ut til å kome over dagens nivå igjen mot slutten av perioden.

Prognosane for 2040 tilseier ein samla auke i elevtalet for regionen på omlag 160-170 elevar.

Med den dimensjoneringa vi har lagt til grunn så langt er elevtalsauken rimeleg jamt fordelt mellom skolane. Sidan den forventa elevtalsveksten viser seg å vere så skeivt fordelt i regionen, må ein i det vidare arbeidet vurdere å legge til rette for ein større kapasitetsauke for dei skolane som er

forventa å rekruttere mest frå Ulstein kommune. Særleg frå 2025 og utover kan dette behovet gjere seg gjeldande.

Søking og elevpendling

Kommunane

Oversikten nedanfor viser kva skolar elevane frå dei ulike kommunane søkte seg til i skoleåret 2013/2014.

Hareid

SKOLAR	ELEVAR	%
Akademiet vgs Ålesund As	15	7,5 %
Vestborg vgs As	1	0,5 %
Den Norske skolen i Rojales	2	1,0 %
Den Norske skole Gran Canaria	1	0,5 %
Fagerlia videregående skole	7	3,5 %
Gjermundnes videregående skule	2	1,0 %
Haram videregående skule	4	2,0 %
Herøy videregående skule	38	19,1 %
Stranda videregående skule	1	0,5 %
Sunddal videregående skole	1	0,5 %
Ulstein videregående skule	85	42,7 %
Volda videregående skule	1	0,5 %
Ørsta videregående skule	4	2,0 %
Ålesund videregående skole	9	4,5 %
Borgund videregående skole	27	13,6 %
Tøndergård skole og ressurscenter	1	0,5 %
SUM	199	

Kommentarar:

- Alle 15 som går Medium og kommunikasjon vel tilbod i Ålesund framfor Volda vgs.
- Ein relativt stor del yrkesfagelevar til Borgund, men ein del av dette skuldast vg2/-3 tilbod som ikkje fins i regionen.
- Samla søker 64,3% eit tilbod innan regionen. Det er vesentleg mindre enn dei andre kommunane.

Herøy

SKOLE	ELEVAR	%
Akademiet vgs Ålesund As	5	1,4 %
Kongshaug Musikkgymnas As	1	0,3 %
Vestborg vgs As	8	2,3 %
Den Norske skole Costa Blanca	1	0,3 %
Fagerlia videregående skole	10	2,8 %
Gjermundnes vidaregåande skule	2	0,6 %
Haram vidaregåande skule	3	0,8 %
Herøy vidaregåande skule	130	36,8 %
Romsdal vidaregåande skole	1	0,3 %
Ulstein vidaregåande skule	144	40,8 %
Volda vidaregåande skule	25	7,1 %
Ørsta vidaregåande skule	6	1,7 %
Ålesund vidaregåande skole	8	2,3 %
Borgund vidaregåande skole	9	2,5 %
SUM	353	

Kommentarar:

- Elevane søker i hovudsak Herøy vgs og Ulstein vgs(77,6%).
- 8,8% til Volda/Ørsta. Mest til Musikk, dans og drama/Medium og kommunikasjon/Design og handverk(Utdanningsprogram som det berre er tilbud om i Volda/Ørsta).
- 9,0% søker til skular i Ålesund.

Ulstein

SKOLE	ELEVAR	%
Akademiet vgs Ålesund As	5	1,6 %
Krokeidesenteret As	1	0,3 %
Vestborg vgs As	2	0,7 %
Firda vidaregåande skule	1	0,3 %
Fagerlia videregående skole	12	3,9 %
Haram vidaregåande skule	1	0,3 %
Herøy vidaregåande skule	37	12,1 %
Kristiansund vidaregåande skole	1	0,3 %
Sykkylven vidaregåande skule	1	0,3 %
Ulstein vidaregåande skule	195	63,9 %
Volda vidaregåande skule	10	3,3 %
Ørsta vidaregåande skule	13	4,3 %
Ålesund vidaregåande skole	10	3,3 %
Borgund vidaregåande skole	16	5,2 %
SUM	305	

Kommentarar:

- Elevane søker i hovudsak Herøy vgs og Ulstein vgs(76,0%), men med klar overvekt til Ulstein vgs(63,9)
- 7,6% til Volda/Ørsta.
- 9,0% søker til skular i Ålesund.

Sande

SKOLE	ELEVAR	%
Akademiet vgs Ålesund As	2	2,4 %
Vestborg vgs As	1	1,2 %
Fagerlia vidaregåande skole	4	4,7 %
Gjermundnes vidaregåande skule	1	1,2 %
Herøy vidaregåande skule	14	16,5 %
Ulstein vidaregåande skule	48	56,5 %
Volda vidaregåande skule	3	3,5 %
Ørsta vidaregåande skule	1	1,2 %
Ålesund vidaregåande skole	5	5,9 %
Borgund vidaregåande skole	6	7,1 %
SUM	85	

Kommentarar:

- Over halvparten av elevane vel eit studieførebuande tilbod ved Ulstein vgs.
- 5% reiser til Volda/Ørsta. Alle på tilbod som ikkje fins i Ytre.
- Ingen særskilde trendar i søknaden til skulane utanfor regionen.

Volda

SKOLE	ELEVAR	%
Norges Toppidrettsgymnas Lillehammer As	1	0,3 %
Akademiet vgs Ålesund As	1	0,3 %
Tryggheim skular As	1	0,3 %
Unge Sjømenns Kristelige Forening (Gann)	1	0,3 %
Framnes Kristne vidaregåande skule	1	0,3 %
Sygna vgs As	1	0,3 %
Vestborg vgs As	3	0,8 %
Mesna videregående skole	1	0,3 %
Sauda vidareg skule (Inkl. Fil. Sand)	2	0,5 %
Atlanten videregående skole	3	0,8 %
Fagerlia videregående skole	5	1,3 %
Herøy vidaregåande skule	5	1,3 %
Kristiansund videregående skole	1	0,3 %
Sykkylven vidaregåande skule	2	0,5 %
Ulstein vidaregåande skule	11	2,9 %
Herøy vidaregåande skule, avd Vanylven	2	0,5 %
Volda vidaregåande skule	229	59,5 %
Ørsta vidaregåande skule	103	26,8 %
Ålesund videregående skole	4	1,0 %
Borgund vidaregåande skole	5	1,3 %
Gauldal videregående skole	1	0,3 %
Malvik videregående skole	1	0,3 %
Breivang videregående skole	1	0,3 %
SUM	385	

Kommentarar:

- 86,3% søker til Volda vgs og Ørsta vgs.
- 4,2% til Ulstein/Herøy. (Mest til TP/TAF, Idrettsfag, naturbruk og maritime fag)
- 3,9% til skular i Ålesund. (Dei fleste til tilbod som ikkje fins i regionen)

Ørsta

SKOLE	ELEVAR	%
Kongshaug Musikkgymnas As	1	0,3 %
Vestborg vgs As	4	1,0 %
Sauda vidareg skule (Inkl. Fil. Sand)	2	0,5 %
Atlanten vidaregåande skole	1	0,3 %
Fagerlia vidaregåande skole	6	1,5 %
Gjermundnes vidaregåande skule	2	0,5 %
Haram vidaregåande skule	2	0,5 %
Herøy vidaregåande skule	6	1,5 %
Kristiansund vidaregåande skole	2	0,5 %
Sykkylven vidaregåande skule	2	0,5 %
Ulstein vidaregåande skule	13	3,3 %
Volda vidaregåande skule	197	49,5 %
Ørsta vidaregåande skule	131	32,9 %
Ålesund vidaregåande skole	10	2,5 %
Borgund vidaregåande skole	19	4,8 %
SUM	398	

Kommentarar:

- 82,4% søker til Volda vgs og Ørsta vgs.
- 4,8% til Ulstein/Herøy. (Mest til TP/TAF, Idrettsfag, naturbruk og maritime fag)
- 8,8% til skular i Ålesund. (Dei fleste til tilbud som ikkje fins i regionen)

Vanylven

SKOLE	ELEVAR	%
Akademiet vgs Ålesund As	1	0,7 %
Gjennestad videregående skole	1	0,7 %
Vestborg vgs As	1	0,7 %
Øya videregående skole	1	0,7 %
Måløy vidaregåande skule	3	2,2 %
Fagerlia videregående skole	2	1,5 %
Gjermundnes vidaregåande skule	1	0,7 %
Herøy vidaregåande skule	3	2,2 %
Romsdal vidaregåande skole	1	0,7 %
Spjelkavik vidaregåande skole	1	0,7 %
Ulstein vidaregåande skule	27	19,7 %
Herøy vidaregåande skule, avd Vanylven	45	32,8 %
Volda vidaregåande skule	35	25,5 %
Ørsta vidaregåande skule	9	6,6 %
Ålesund vidaregåande skole	1	0,7 %
Borgund vidaregåande skole	4	2,9 %
Tøndergård skole og ressurscenter	1	0,7 %
SUM	137	

Kommentarar:

- Dei fleste vg1 elevane vel eitt av tilboda ved Herøy vgs, avdeling Vanylven. Den einaste «konkurrenten» er idrettsfag ved Ulstein vgs.
- Elevane som skal gå vg2/-3 studiespesialisering vel Volda vgs.
- Yrkesfag elevane vel Ørsta vgs og elektrofag ved Ulstein vgs.

Skolane

Tabellane under viser kva kommune elevane ved dei vidaregåande skolane i regionen kjem i frå.

Herøy vgs

KOMMUNE	ELEVAR	%
Vanylven	3	1,3 %
Sande (M.R.)	14	6,0 %
Herøy (M.R.)	130	55,6 %
Ulstein	37	15,8 %
Hareid	38	16,2 %
Volda	5	2,1 %
Ørsta	6	2,6 %
Skodje	1	0,4 %
SUM	234	

Ulstein vgs

KOMMUNE	ELEVAR	%
Skien	1	0,2 %
Molde	1	0,2 %
Ålesund	1	0,2 %
Vanylven	27	5,0 %
Sande (M.R.)	48	8,9 %
Herøy (M.R.)	144	26,8 %
Ulstein	195	36,3 %
Hareid	85	15,8 %
Volda	11	2,0 %
Ørsta	13	2,4 %
Stranda	3	0,6 %
Sykkylven	1	0,2 %
Skodje	1	0,2 %
Sula	3	0,6 %
Giske	1	0,2 %
Haram	1	0,2 %
_ Ukjent	1	0,2 %
SUM	537	

Volda vgs

KOMMUNE	ELEVAR	%
Vanylven	35	7,0 %
Sande (M.R.)	3	0,6 %
Herøy (M.R.)	25	5,0 %
Ulstein	10	2,0 %
Hareid	1	0,2 %
Volda	229	45,5 %
Ørsta	197	39,2 %
Stranda	1	0,2 %
Sykkylven	1	0,2 %
Fræna	1	0,2 %
SUM	503	

Ørsta vgs

KOMMUNE	ELEVAR	%
Ålesund	3	1,1 %
Vanylven	9	3,3 %
Sande (M.R.)	1	0,4 %
Herøy (M.R.)	6	2,2 %
Ulstein	13	4,7 %
Hareid	4	1,5 %
Volda	103	37,6 %
Ørsta	131	47,8 %
Stranda	2	0,7 %
Sykkylven	1	0,4 %
Haram	1	0,4 %
SUM	274	

Herøy vgs, avd. Vanylven

KOMMUNE	ELEVAR	%
Selje	1	2,1 %
Vanylven	45	93,8 %
Volda	2	4,2 %
SUM	48	

Hybelbuarar

Tabellen viser tal på hybelbuarar registrert ved skulane, sortert etter kommune:

	Herøy vgs	Ulstein vgs	Volda vgs	Ørsta vgs	SUM
Hareid	1	0	0	0	1
Herøy	0	1	13	2	16
Ulstein	2	0	1	0	3
Sande	2	2	1	0	5
Volda	5	0	19	23	47
Ørsta	6	2	7	9	24
Vanylven	5	22	32	9	68
Andre	2	4	3	9	18
SUM	23	31	76	52	182

- Nesten alle elevane frå Vanylven som går på skolar utanfor kommunen vel å bu på hybel.
- Mange elevar frå Volda og Ørsta kommune vel å bu på hybel sjølv om dei går på skole i Ørsta og Volda. Dette har truleg samanheng med lange reiseavstandar innanfor kommunane.
- Om lag halvparten av elevane frå Herøy som går på skole i Volda og Ørsta bur på hybel medan elevane frå Hareid, Ulstein og Sande vel å bu heime.
- Elevane frå Volda og Ørsta som går ved Herøy vgs bur alle på hybel, medan dei som går ved Ulstein vgs bur heime.
- Elevane frå Hareid, Ulstein, Sande og Herøy bur i liten grad på hybel når dei går på Herøy vgs og Ulstein vgs.

Samferdsel – kollektivløysingar

I møter med skoleleiingane og elevane i regionen, kjem det tydeleg fram at ingen av skolane er fullt ut nøgde med dagens kollektivtilbod. Generelt sett handlar dette om liten fleksibilitet i høve til ruter utanom felles fastsette tider for skolestart og skoleslutt og det er avgrensingar i høve til kva bussruter elevane kan nytte seg av. Busstilbodet verkar heller ikkje å vere godt tilpassa ein situasjon der vi tenkjer oss større mobilitet mellom kommunar i Indre og skoletilbod i Ytre og motsett. Kollektivtransporttilbodet ser ut til å vere ein betydeleg flaskehals for fleire av alternativa til ny tilbodsstruktur.

Ein vil i det vidare arbeidet freiste å klarleggje kva konsekvensar det nye «Garnes prosjektet» kan ha å seie i høve til meir effektiv reisetid og rutetilbod.

Vidaregåande skolar og tettstadsutvikling

Det har undervegs i prosessen vore vurdert om ein skulle sjå på nye tomtealternativ med ei meir geografisk sentral plassering i regionen. Arne Dag Gjerde ved Regional og næringsavdelinga trekkjer fram ein del argument og kriterier som talar for meir sentrumsnær plassering:

- *I en tidligere veileder for utbygging av skoleanlegg fra Utdanningsdirektoratet, var skolen som samfunnsinstitusjon spesielt løftet fram. Dette må vektlegges også ved skolen si plassering ift byplan/senterplan iflg veilederen. Historisk var dette også et viktig moment ved datidas byplanlegging: «kunnskap skal styra rike og land». Skolen skal sikres en sentral plassering i byens/stedets sentrum.*
- *Rent praktisk er det også flere sider som er viktig ved vurdering av skolen si plassering sentralt eller perifert. Ei sentral plassering gir mogleghet for at ulike funksjoner kan nytte felles areal og slik være samfunnsøkonomisk gunstig. Dette gjelder areal til kollektivtrafikk, grøntareal/parker, bibliotek, møterom, konsertrom mfl.*
- *Siden ulike kontor/næringsareal vanligvis ligger sentralt plassert, vil skolen si samhandling med disse være enklere ved sentral plassering av skolen.*
- *Andre offentlige tjenester som elever/tilsatte i ulike sammenhenger har bruk for: tannlege/lege/politi/kommunale kontorer vil også være lettere å gjøre bruk av ved sentral plassering av skolen.*
- *Den fortetting som skjer i norske byer og tettsteder nå, vil også gjøre transportbehovet mindre for elever/lærere ved ei slik plassering.*
- *Fagrådet for bærekraftig bypolitikk som den 16. 12 2014 avleverte sin sluttrapport til regjeringa, argumenterer også for sentral plassering av ulike offentlige institusjoner for å redusere transportbehovet.*

MÅLSETJINGAR FOR TILBODS- OG SKOLESTRUKTUR I VIDAREGÅANDE OPPLÆRING I MØRE OG ROMSDAL

I sak UD 6/14 har utdanningsutvalet gjort vedtak om målsetjingar i høve til struktur og tilbod for vidaregåande opplæring i Møre og Romsdal. Desse målsetjingane er lista opp nedanfor og nytta som utgangspunkt for vurderingar i høyringsdokumentet.

Overordna målsettingar

1. Skolestrukturen skal for kvar region i fylket vere føreseieleg over tid for elevane, tilsette, næringsliv, offentleg sektor og organisasjonar elles.

Dei vidaregåande skolane er viktige samfunnsaktørar både når det gjeld næringsliv, kulturliv, idrett og organisasjonsliv elles. Eit overordna mål er difor at ein i regionen har ein føreseieleg skolestruktur.

Ein robust skolestruktur vil leggje eit grunnlag for å byggje fagmiljø slik at pedagogisk og fagleg planleggings- og utviklingsarbeid kan ha kontinuitet.

2. Tilbodsstrukturen ved den einkilde skole skal vere føreseieleg over tid for elevane, tilsette, lokalt næringsliv, offentleg sektor og lokale organisasjonar elles.

For både fylkeskommunal og kommunal planlegging er det viktig at ein har ein føreseieleg tilbodsstruktur for vidaregåande opplæring lokalt. For rekruttering av lokal og regional arbeidskraft er det viktig å ha ein vidaregåande skole med relevante tilbod for både elevar, tilsette og arbeidslivet regionalt og lokalt.

Ein robust tilbodsstruktur vil og leggje grunnlag for å byggje fagmiljø som har kontinuitet, noko som er viktig i skolen sitt langsiktige kvalitetsarbeid.

3. Det skal vere fritt skoleval.

I samband med prosjektet Omstilling 2000 – Struktur gjennomgangen - fatta utdanningsutvalet slikt vedtak i sak Ud-32/2000 A;

«21. Frå skoleåret 2001/02 kan søkjarar til vidaregåande opplæring i fylket søkje den skolen dei ønskjer. Vedtaket i sak Sk-128/94 A er med dette oppheva.»

Vedtaket vart stadfesta av fylkesutvalet i sak U-93/00 A og av fylkestinget i sak

T-26/00 – «Fylkesrådmannen får fullmakt til å iverksetje omstillings- og innsparingstiltak slik det går fram av lista ovanfor og i henhold til retningslinjene som blir trukke opp i Sak U-93/00 A.»

Dette vart stadfesta i sak Ud-44/00 A - Omstilling 2000 – oversendingsframlegg.

Erfaringane med fritt skoleval er at elevane i stor grad søker næraste skole når skolen har eit tilbod som dei primært ønsker. På grunn av den regionale skole- og tilbodsstrukturen har det alltid vore «lekkasjar» mellom inntaksområda, spesielt søkinga inn til dei tre byane.

Fritt skoleval har ikkje ført til store endringar i søkjarane sin skoleønske, det er andre faktorar som t.d. kommunikasjonar og skystid som har gjort at det er større elevutvekslingar mellom inntaksområda.

4. Flest mogleg av Vg1-elevane skal ha moglegheit til å bu heime.

Dersom dei fleste elevane skal ha moglegheit for å bu heime må den vidaregåande skolen lokalt ha tilbod som er attraktive å søkje for både gutar og jenter. Dette har ein og lagt vekt på i den tilbodsstrukturen som er bygt opp med kombinerte skolar i distrikta og at desse skolane har sentrale utdanningsprogram som t.d. Studiespesialisering, Helse- og oppvekstfag og Teknikk og industriell produksjon.

Ein god infrastruktur når det gjeld skoleskyss vil og vere med å leggje tilhøva til rette for at elevane kan bu heime sjølv om dei ikkje vel næraste skole.

5. 90% av rettssøkjarane skal få sitt primærønske om val av Vg1-utdanningsprogram oppfylt.

Dette er ei målsetting som har vært innarbeidd i Økonomiplanen og som står som ei målsetting for inntaket. Målsettinga har konsekvensar for den regionale tilbodsstrukturen, noko som vil bety at dei fire regionane kvar for seg må gi tilbod om flest mogleg utdanningsprogram.

I den strukturen ein har er det berre «grønt» Naturbruk som er sentralisert til ein skole – Gjermundnes vidaregåande skole.

I dei siste åra har oppfylting av primærønsket variert mellom 86 - 89%.

6. 90% av elevane på Vg2-yrkesfag som søker lærekontrakt primært skal få sitt ønske oppfylt.

Status er at om lag 85% av Vg2-elevane som primært søkte lærekontrakt har fått ønsket sitt oppfylt, men det er berre om lag 56% av Vg2-elevane i relevante yrkesfag som søker lærekontrakt primært. Difor er utfordringa at ein må ha fleire lære plassar samtidig som at ein må motivere yrkesfagelevane til å velje lære plass framfor skoleplass (t.d. påbygging) eller andre tiltak.

Dimensjonering

7. Samla skolekapasitet skal dimensjonera ut frå forventa elevtalsutvikling i regionen og ta omsyn til utveksling av elevar mellom regionane.

I ei kapasitetsvurdering må ein både ha eit langsiktig og mellomlangt perspektiv. Dei elevane som søker vidaregåande skole rekrutterast i all hovudsak direkte frå ungdomsskolen til Vg1. Av alle søkjarane til dei vidaregåande skolane utgjør dei med ungdomsrett om lag 90%, det er få vaksne søkjarar som tek i mot tilbod om plass.

Som grunnlag for dimensjoneringa i regionane legg ein til grunn elevtal registrert i grunnskolen og ungdomsskolen, framskrivingstal for 16-åringar frå SSB og erfaringstal når det gjeld elevutveksling mellom regionane..

8. Kapasiteten ved kvar skole skal dimensjonerast ut frå forventa elevtalsutvikling i inntaksområdet og forventa utveksling av elevar mellom inntaksområda i regionen.

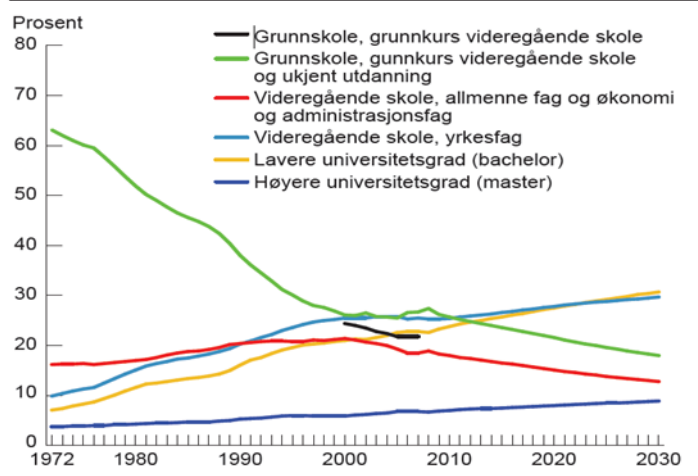
Datagrunnlaget for inntaksområdet til kvar skole følgjer same modell som for kvar region, pkt. 7.

9. Dimensjonering av yrkesfagtilboda skal i hovudsak samsvare med næringslivet og offentleg sektor sine behov for faglært arbeidskraft i fylket, i regionen og lokalt.

Søkjerbiletet til Vg1 er no at 49% av ungdomane søker studiespesialiserande utdanningsprogram (studiespesialisering, musikk/dans/drama, idrettsfag og medier og kommunikasjon) medan 51% søker primært dei yrkesfaglege utdanningsprogramma. For nokre år tilbake var fordelinga om lag 45/55.

Figuren viser prognose for utvikling av behovet for kompetanse fram mot 2030 (frå SSB sine Økonomiske analyser 3/2012 – Utdannes det riktig kompetanse for fremtiden?)

Figur 2. Sysselsetting etter utdanning, andel av total sysselsetting, 1986-2030

Figur 1

I rapporten oppsummerast utfordringane med m.a.

«Ved hjelp av demografiske og økonomiske modeller finner Statistisk sentralbyrå at det norske utdanningssystemet er godt tilpasset fremtidens etterspørsel etter utdannet arbeidskraft. Men det utdannes trolig for få personer med videregående fagutdanning rettet inn mot industri og bygge- og anleggsvirksomhet, ingeniører, andre med realfagsbakgrunn, helsepersonell og lærere. På den andre siden kan utdanningen av personer med økonomi og administrasjon, samfunnsfag, sosialfag og humanistiske og estetiske fag være i overkant av den forventede veksten i etterspørselen.»

«I tillegg til endring i utdanningspolitikken og påvirkning av ungdoms utdanningsvalg, vil ubalansene (relatert til dagens utdanningsetterspørsmål) bli motvirket ved at arbeidsgiverne fyller behovene for en gruppe de ser knapphet på med en nærliggende gruppe. I de siste årene har knapphet på arbeidere med videregående fagutdanning rettet inn mot industri og bygge- og anleggsvirksomhet, ingeniører og andre med realfagsbakgrunn og helsepersonell også blitt motvirket gjennom økt innvandring. Men det er likevel et bekymringsfullt trekk at underdekningen for disse gruppene ser ut til å vedvare samtidig som det utdannes for mange innenfor økonomi og administrasjon, samfunnsfag og humanistiske og estetiske fag.»

Desse problemstillingene vart og omtalt i Stortingsmelding 44 – Utdanningslinja – og behandla i sak Ud-34/12 (Yn-11/12) – Evaluering av Kunnskapsløftet - der ein peikte på hovudutfordringa for rekruttering til arbeidslivet;

«Medan berekningar av arbeidskraftbehovet framover viser at ein i 2025 vil ha behov for at 50 prosent av arbeidsstyrken har utdanning på videregående nivå, er det berre 17 prosent av ungdomskullet som går ut av videregående med slik kompetanse. At berre vel 70 % gjennomfører videregående opplæring, viser at ein etter kvart vil risikere å få ei stor gruppe på arbeidsmarknaden som konkurrerer om stadig færre ufaglærte jobbar. Når nesten 50 prosent av ungdomskullet går vidare til høgare utdanning, tyder det på at mange nok vel den vegen. På den andre sida viser gjennomføringsstatistikk for høgare utdanning at 41 prosent av dei som begynte i 2001, ikkje hadde fullført med ein akademisk grad ti år etter».

Det er difor viktig at ein har gjennomgåande tilbod innafor yrkesfag med ei utvikling som gjer at fleire vel læreplan som fullføring av si opplæring.

10. For at fylket og regionane skal ha tilgang til arbeidskraft med høgare utdanning er det ønskeleg å auke talet på elever på som tek studiekompetanse spesielt med fordjuping i realfag.

I SSB sin Økonomiske analyse 3/2012 – «Utdannes det riktig kompetanse for fremtiden?» - og i NAV sine bedriftsundersøkingssrapporter vert det understreka at ein vil få knappheit på ingeniørar og sivilingeniørar dersom ikkje fleire vel realfag. I SSB sin Økonomiske analyse seier ein;

«Etterspørselskurvene for både ingeniørar, sivilingeniørar og andre personer med realfagsbakgrunn burde trolig også ha vært hevet for å ta hensyn til det udekkede behovet i utgangspunktet. For ingeniørane utdannes det dessuten færre enn det som

er nødvendig for opprettholde bestanden. En vesentlig årsak til dette er at gruppen har et stort innslag av eldre arbeidstakere som snart går av med pensjon. Sivilingeniørane består i større grad av yngre arbeidstakere sammenlignet med ingeniørane. Både for ingeniørar og sivilingeniørar er etterspørselen frem mot 2030 påvirket av en forutsetning om en mogleg nedtrapping av petroleumsvirksomheten. Det er imidlertid stor usikkerhet forbundet med når og hvor raskt dette vil gjøre seg gjeldende, og betydningen av alternative forutsetninger om utviklingen i denne næringen er drøftet av Gjelsvik (2011). Forutsetninger om økende bruk av ingeniørar og sivilingeniørar i alle andre næringer som følge av den teknologiske utviklingen trekker etterspørselen opp.»

Det er viktig å motivere elevar til å velje realfag og sikre at skolane kan gi tilbod om fordjuping innafor dei ulike realfaga, gjerne som samarbeid mellom fleire skolar gjennom nett- og fjernundervisningsressursar, jf. pkt.16.

11. Fagtilboda bør i all hovudsak fordelast slik at naboskolar og skolar i same region ikkje blir store konkurrentar.

Dersom skysordninga ikkje er eit vesentleg moment er det uheldig at naboskolar gir same utdanningstilbod. Det svekker elevgrunnlaget å oppretthalde like tilbod og fører til at ein ikkje har ein føreseileg og robust struktur, noko som gir rekrutteringsutfordringar og kan gi labilitet i ulike fagmiljø på skolane.

12. Fagtilboda og fagmiljøa bør styrkast kvalitativt og kvantitativt ved at dei blir konsentrert til færre skolar enn den strukturen ein har i dag.

Det betyr at ein må vurdere ei samordning av utdanningstilbod i kvar region slik at ein kan oppretthalde ein robust skole- og tilbodsstruktur.

13. Elevane som startar opplæringa i eit utdanningsprogram på Vg1 skal i hovudsak ha eit påbyggjande Vg2/Vg3-tilbod på same skole innafor dei studiespesialiserande utdanningsprogramma (heilskaplege utdanningsløp).

Normalt må ein ha fleire parallelle klassar i studiespesialisering for at skolen skal ha nok ressursar til å gje eit breitt tilbod av programfag som elevane kan velje mellom. For mange distriktsskolar har ein knapt søking til to parallelar, difor er det innført ein ressurstilodelingsmodell til skolar med 1 - 1,5 klassar innafor studiespesialisering på kvart trinn. Ressursmodellen skal bidra til at elevane som vel studiespesialisering på ein distriktsskole og skal få kunne velje mellom fleire programfag. For å nå målsettinga må denne ressursmodellen vidareførast, men og reviderast, jf. og punkt 16.

Opplæringsordning

14. Det skal leggjast til rette for alternative opplæringsløp/opplæring i bedrift.

Med hovudmodellen for yrkesfagopplæring – 2 år i skole og 2 år i bedrift er ein sikra ein god gjennomføringsmodell. Men den fungerer ikkje godt nok for alle med potensiale til å bli fagarbeidarar. Difor har ein fleire alternativ til å gjennomføre ei praktisk retta opplæring med opplegg som praksisbrev og opplæringskontrakt, og ein fleksibel modell som vekslar mellom skolefag og praktisk retta opplæring. For å betre gjennomføringa og for å motivere ungdom til å gjennomføre opplæring vil ein bruke alle desse tre mogleghetene. I staden for systemet med småskalatilbod og halvklassar vil ein ta i bruk vekslingsmodellen og forplikte offentlege og private verksemder med

intensjonsavtalar/lærekontrakt gjennom inntaket. Dette vil bidra til at verksemdene kan rekruttere lokal/regional kompetent arbeidskraft.

15. Det kan leggjast til rette for bruk av IKT-løysingar og fjernundervisning som alternativ for å kunne tilby fleire programfagtilbod.

Innafor framandspråk på nivå III har ein etablert eit fjernundervisningstilbod innanfor fransk, spansk og tysk. Dersom skolane sjølv ikkje har grunnlag for å etablere grupper innafor spesielle programfag vil det vere eit alternativ å tilby val av programfag gjennom fjernundervisningstilbod.

Fag- og læringsmiljø

16. Gode fagmiljø må sikrast gjennom å rekruttere, behalde og vidareutvikle lærerkompetansen.

Ein viser til punkta 11 og 12.

17. Gode fagmiljø/læringsmiljø må sikrast gjennom samarbeid med lokalsamfunn og næringsliv/bedrifter.

Ein viser til punkta 2 og 9.

Skoleskyss og reisetid

18. Elever bør ikke ha mer enn 1 time reisetid fra bostedet til skolen.

Ein viser til pkt. 4.

19. Det skal leggjast til rette for gode løysingar for skoleskyssen.

Ein viser til pkt. 3 og 4.

Økonomi

20. Skole- og tilbodsstrukturen skal gi ein effektiv driftsøkonomi, m.a. ved samling av fagtilbod, betre oppfylling av klassane og betre utnytting av kapasitet på verkstader.

Ein viser spesielt til punkta 11 og 12.

21. Skoleareala skal vere driftseffektive for at driftskostnadene skal vere forsvarlege.

22. Skoleanlegga skal ha god funksjonalitet og god kopling mellom pedagogikk og utforming/arkitektur. Skoleanlegg bør være generelle og fleksible.

Punkta 21 og 22 vert vurdert i samband med utarbeiding av utviklingsplanar for skolane.

SKOLESTRUKTUR

Hovudalternativ i Høyring 1

I arbeidet fram mot Høyring 1 vurderte vi i alt sju ulike alternativ for framtidig skolestruktur i Eiksundregionen. Desse vurderingane var grundig gjort greie for i Høyring 1. Vi vel difor her berre å presentere hovudelementa i kvart alternativ: Skolar, Utdanningsprogram, klassetal og elevtal.

Alternativ 1 – Dagens struktur

Alternativ 1 er i all hovudsak ei vidareføring av den strukturen som ligg inne i gjeldande skolebruksplan, med eit noko høgare elevtal for å kompensere for forventa elevtalsauke fram mot 2040.

Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Herøy vgs				312
	Påbygging	1	30	
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Naturbruk	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	RM	2	30	
	TPO		12	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	
Ulstein vgs				604
	Studiespesialisering	11	270	
	Påbygging	1	30	
	Idrettsfag	6	180	
	Elektrofag	3	45	
	Service og samferdsel	3	45	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		10	
Volda vgs				606
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Service og samferdsel	2	30	
	TPO		6	
Ørsta vgs				355
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Design og håndverk	2	30	
	Elektrofag	5	75	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Restaurant- og matfag	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	TPO		10	

Alternativ 2A – 1 skole i Ytre + 1 skole i Indre

Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Ytre vgs				916
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Naturbruk	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	RM	2	30	
	Studiespesialisering	11	270	
	Påbygging	2	60	
	Idrettsfag	6	180	
	Elektrofag	3	45	
	Service og samferdsel	3	45	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		22	
Indre vgs				961
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Service og samferdsel	2	30	
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Design og håndverk	2	30	
	Elektrofag	5	75	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Restaurant- og matfag	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	TPO		16	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	

Alternativ 2B – 2 skolar i Ytre + 1 skole i Indre

Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Herøy vgs				312
	Påbygging	1	30	
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Naturbruk	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	RM	2	30	
	TPO		12	
Ulstein vgs				604
	Studiespesialisering	11	270	
	Påbygging	1	30	
	Idrettsfag	6	180	
	Elektrofag	3	45	
	Service og samferdsel	3	45	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		10	
Indre vgs				961
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Service og samferdsel	2	30	
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Design og håndverk	2	30	
	Elektrofag	5	75	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Restaurant- og matfag	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	TPO		16	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	

Alternativ 2C – 2 skolar i Ytre + 1 skole i Indre(Utan Ørsta)

Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Herøy vgs				558
	Påbygging	1	30	
	Bygg- og anleggsteknikk	4	60	
	Helse og oppvekstfag	8	120	
	Naturbruk	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	16	240	
	RM	4	60	
	TPO		18	
Ulstein vgs				679
	Studiespesialisering	11	270	
	Påbygging	1	30	
	Idrettsfag	6	180	
	Elektrofag	8	120	
	Service og samferdsel	3	45	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		10	
Volda vgs				640
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Service og samferdsel	2	30	
	Design og håndverk	2	30	
	TPO		10	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	

Alternativ 2D – 1 skole i Ytre + 2 skolar i Indre

Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Ytre vgs				916
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Naturbruk	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	RM	2	30	
	Studiespesialisering	11	270	
	Påbygging	2	60	
	Idrettsfag	6	180	
	Elektrofag	3	45	
	Service og samferdsel	3	45	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		22	
Volda vgs				606
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Service og samferdsel	2	30	
	TPO		6	
Ørsta vgs				355
	Bygg- og anleggsteknikk	2	30	
	Design og håndverk	2	30	
	Elektrofag	5	75	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Restaurant- og matfag	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	TPO		10	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	

Alternativ 3 – Felles skole for yrkesfag

Yrkesfag vgs			667
	Påbygging	1	30
	Bygg- og anleggsteknikk	4	60
	Helse og oppvekstfag	8	120
	Naturbruk	2	30
	Teknikk og ind. Produksjon	16	240
	RM	4	60
	Design og håndverk	2	30
	Elektrofag	5	75
	TPO		22
Ulstein vgs			604
	Studiespesialisering	11	270
	Påbygging	1	30
	Idrettsfag	6	180
	Elektrofag	3	45
	Service og samferdsel	3	45
	TIP/TAF	2	24
	TPO		10
Volda vgs			606
	Studiespesialisering	12	360
	Påbygging	1	30
	Musikk, dans og drama	3	90
	Medier og kommunikasjon	3	90
	Service og samferdsel	2	30
	TPO		6
Herøy vgs - Vanylven			62
	Studiespesialisering	1	30
	Helse og oppvekstfag	1	15
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15
	TPO		2

Alternativ 4 – Felles skole for Eiksundregionen

Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Eiksund vgs				1877
	Studiespesialisering	21	630	
	Påbygging	3	90	
	Idrettsfag	6	180	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Bygg- og anleggsteknikk	4	60	
	Design og håndverk	2	30	
	Elektrofag	8	120	
	Helse og oppvekstfag	8	120	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Naturbruk	2	30	
	Restaurant- og matfag	4	60	
	Service og samferdsel	5	75	
	Teknikk og ind. Produksjon	16	240	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		38	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	

Val av framtidig skolestruktur for Eiksundregionen

Når ein starta arbeidet med utviklingsplanane var det semje om at ein skulle gå breitt ut og vurdere alternativ som kunne vere aktuelle både på kort og lang sikt. På denne måten kunne ein gjere vurderingar i høve til kapasitet og utbyggingsmoglegheiter på fylkeskommunen sine tomter og sikre oss at dei vedtaka om utbyggingar vi gjer på kort sikt, ikkje blir ein hemske og hindring for framtidige strukturelle endringar.

Fram til Høyring 2 var det ønskeleg å minske talet på alternativ det skulle arbeidast vidare med. I tillegg til Alternativ 1, vurderte vi det som mest interessant og realistisk å gjere ei grundigare vurdering av alternativ 2B, og kanskje 2A og 2D. Det vil seie dei alternativa som i praksis inneber ei samlokalisering av Volda vgs og Ørsta vgs, og/eller Herøy vgs og Ulstein vgs. Medan ein la vekk alternativ som medfører pendling for store elevgrupper mellom indre og ytre delar av regionen. Desse alternativa kan ha gode grunngevingar i eit fagleg perspektiv, med større fagmiljø og betre breidde i det faglege tilbodet, men vil vere problematisk i høve til mellom anna auka reisetid for ei stor gruppe elevar, og ikkje minst i eit miljø- og kostnadsperspektiv i høve til auka transport. Ein positiv samfunnsvinst kunne vere eit betre utbygd kollektivtrafikktilbod i regionen som også ville kome arbeidstakarar og andre reisande til gode.

Gjennom Høyring 1 med uttalar frå skolane, kommunane, næringsliv og andre interessentar i regionen, kom det fram ein eintydig motstand mot å gjere endringar i høve til skolestruktur. Utanom å vidareføre dagens struktur, var Alternativ 2B, med samlokalisering av Volda vgs og Ørsta vgs, det

som kunne virke mest realistisk å gjennomføre på kort sikt. Dei to kommunane har i lang tid vore ein integrert arbeidsmarknad og har på mange måtar vakse saman. Det synest å vere politisk vilje i begge kommunane til å styrke og vidareutvikle eit meir integrert samarbeid og det er ikkje vurdert som usannsynleg at kommunane på sikt kan bli slått saman. Fylkeskommunen har tidlegare vorte gjort kjend med at også ein felles vidaregåande skole har vore tema i denne prosessen. Gjennom høyringa kjem det tydeleg fram at ingen av kommunane ser at tida er mogen for dette enno. Volda kommune har lange tradisjonar knytt til skoledrift og ser på Volda vgs som ein del av «Campus Volda» og «StudiebygdA» som er viktig for Voldasamfunnet si utvikling og berekraft. Ørsta kommune legg vekt på at dei, som den kommunen med dei største ungdomskulla i regionen, skal ha eit vgs-tilbod. Begge kommunane støttar Alternativ 1 og vil oppretthalde dei vidaregåande skolane i kommunen som i dag.

Volda og Ørsta vgs tilbyr ingen av dei same utdanningsprogramma, men utfyller kvarandre ved at Volda vgs i all hovudsak har studiespesialiserande tilbod og Ørsta vgs har yrkesfaglege tilbod. Det gjer at det er relativt lite å hente i høve til innsparing av areal, med unntak av ein del fellesfunksjonar. På kort sikt, vil ei samanslåing av dei to skolane og kunne føre med seg eit auka investeringsbehov. Volda vgs har i dei siste åra vore gjennom ei omfattande renovering av hovudbygget og er vurdert å ha lang levetid. Det er difor på kort sikt, eit lite ønskjeleg grep å erstatte den eksisterande skolen med nytt bygg på ny tomt. Det er i Høyring 1 gjort arkitektvurderingar av konsekvensar dersom ein samlokaliserar Ørsta vgs sitt tilbod på eksisterande tomt i Volda. Vurderingane visar at dette er mogleg å få til, men kan ikkje seiast å gje fullgode løysingar i høve til dei krava ein stiller til ein nybygd vidaregåande skole. Det vil truleg kunne bli ei løysing som ber preg av to skolar som ligg ved sidan av kvarandre i staden for ein integrert skole. Det vil vere krevjande, og medføre inngrep i eksisterande bygningsmasse, dersom ein skal få til gode fellesareal som omfattar alle elevane.

For Ørsta vgs sin del, tilseier arkitektvurderingane at bygningsmassen er i så dårleg forfatning at nybygg vil vere det beste alternativet. Kommunen har ei ferdig regulert tomt til dette formålet som verkar å vere godt egna. Sett på bakgrunn av dei andre alternativa for skolestruktur vi har drøfta, vil dette vere ei framtidsretta tomt, sidan det her vil vere plass til ein større skole. Det kan vere alt i frå ei samlokalisering med Volda vgs som i Alternativ 2A og 2B, eller ein storskole for heile regionen som i Alternativ 4. Dersom ein skulle velje å renovere bygningsmassen på eksisterande tomt, vil dette gje dårlege moglegheiter for seinare utbygging.

I ytre delar av regionen har Ulstein vgs og Herøy vgs ei tilsvarande fordeling av utdanningsprogram, sjølv om Ulstein vgs med Elektrofag, ikkje kan seiast å vere ein så reindyrka studieforberedande skole som Volda vgs. På same måte som i indre delar av regionen, er det difor truleg liten rasjonaliseringsgevinst i å samlokalisere dei to skolane sidan dei ikkje har nokon av dei same utdanningsprogramma. Ingen av dei to tomtene er vurdert å vere særleg godt egna for ein så stor skole. Sidan Herøy vgs er den skolen med størst behov for opprusting av bygningsmassen og nybygg, ville samlokalisering ved Ulstein vgs ha eit mindre investeringsbehov enn ved Herøy vgs(Arkitektvurderingar – Høyring 1). Arkitektvurderingar i høyring 1 viste at det er plass på tomta til ei slik samlokalisering.

Mange uttalar argumenterer sterkt for å oppretthalde tilbodet til Herøy vgs i Fosnavåg. Det vert vist til behov i næringslivet og eit godt samarbeid mellom skolen og næringane. Nytt simulatorsenter i

kommunen, som skal driftast av Høgskolen i Ålesund, har avtale om å bidra med sin kompetanse til Herøy vgs.

Alle uttalar til Høyring 1 frå ytre delar av regionen støttar å oppretthalde skolestrukturen slik den er i dag. Dette gjeld både skolane, kommunane og næringslivet, men fleire held ope for at strukturendringar kan bli aktuelle seinare og må vurderast som ein del av kommunestrukturarbeidet(Ulstein kommune, Ulstein vgs). Dersom ein vel å følgje innstillinga om byggje ny skole eller renovere Herøy vgs på eksisterande tomt, vil nok ei eventuell samlokalisering av skolane i Ytre ligge svært langt fram i tid. Ingen av desse tomtene vil ha plass nok til ein framtidig storskole for heile regionen. Ingen av tomtene er vurdert å ha ei gunstig plassering i høve til sentrum-/tettstadsutvikling.

Herøy vgs avdeling Vanylven har vi stort sett valt å halde utanfor vurderingane så langt. Skolen held til i leigde lokale i Syvde. Dei disponerer ein bygningsmasse som er i god stand og er godt tilpassa tilbodet ved skolen. Elevane har lang reiseveg til dei andre skolane i regionen og avdelinga har ein viktig funksjon i høve til at færre skal måtte flytte direkte på hybel etter grunnskolen. Utfordringa er utsikter til nedgåande elevtal og kor lenge ein kan oppretthalde eit elevtal som gjer at det er fornuftig å oppretthalde drifta.

Oppsummering - skolestruktur

Regionen omfattar med dagens struktur fire vidaregåande skolar, samt avdelinga i Vanylven. Kvar av skolane har lange tradisjonar i sine kommunar. Dei er viktige institusjonar i kommune og lokalmiljø og er ikkje minst ein viktig faktor i høve til arbeidsplassar og lokal næring. Det er gjennom mange år utvikla samarbeid med lokalt næringsliv og andre samarbeidspartnarar. På bakgrunn av dette, er det ikkje uventa at det gjennom Høyring 1, kjem fram eit stort engasjement frå dei kommunane som er så heldige å ha ein vidaregåande skole, for å behalde skolestrukturen som den er i dag.

På trass av betra kommunikasjon mellom indre og ytre delar av regionen, er det relativt liten utveksling av elevar mellom indre og ytre delar av regionen. Dette heng saman med fleire ting, men det viktigaste er nok at elevane pr i dag har eit breitt studietilbod å velje mellom i sin del av regionen. I tillegg er ikkje kollektivtransporttilbodet godt nok til at det er tilstrekkeleg attraktivt å dagpendle mellom Ytre og Indre. Dette gjeld både reisetid og frekvens. Ved å samlokalisere skolar på tvers av regionane ville ein påført mange elevar lengre reisetid og fått negative konsekvensar i eit miljø- og kostnadsperspektiv. Vi har difor lagt hovudvekta på å vurdere samlokalisering i Indre og/eller i Ytre.

Sett i høve til den sterke motstanden det er regionen mot å gjere endringar i skolestrukturen, finn ein ikkje at argumenta som talar for samanslåing er sterke nok til å gjere endringar i hovudstrukturen på kort sikt. Ein har difor vurdert som beste løysing at dagens skolestruktur(Alternativ 1) blir lagt til grunn for utviklingsplanen for dei vidaregåande skolane i regionen. Det er i tillegg lagt til grunn nokre endringar i tilbodsstruktur og elevtal.

I dei vedlagde framlegga til utviklingsplan for kvar av skolane, kjem det fram at det er tilrådd nybygg både ved Ørsta vgs og Herøy vgs. Med vedtak om å byggje nye yrkesfaglege vidaregåande skolar i Fosnavåg og Ørsta, vil ein ha lagt føringar for skolestrukturen i regionen i eit svært langt tidsperspektiv.

UTDANNINGSPROGRAM OG PROGRAMOMRÅDER

Generelt om tilbudet i Eiksundregionen

Samla sett, gjev skolane i Eiksundregionen eit nesten komplett utdanningstilbod. Det einaste utdanningsprogrammet som manglar, er studiespesialisering med formgjeving. I tillegg er tilbudet på Design og handverk noko tynt, med Blomsterdekoratør som einaste vg2-tilbod. Også for mange av dei andre utdanningsprogramma, er ikkje elevgrunlaget stort nok til at ein dekker alle programområder innanfor regionen.

Vi har i dag ein del utdanningsprogram som det blir gjeve tilbod om på fleire skolar, men som har ein så dårleg søknad at det bør vurderast om det skal samlast på ein av skolane i regionen. Også med dagens struktur har vi ein del program som det berre blir gjeve tilbod om ved ein av skolane:

- Musikk, dans og drama – Volda vgs
- Medium og kommunikasjon – Volda vgs
- Design og handverk – Ørsta vgs
- Idrettsfag – Ulstein vgs
- Naturbruk – Herøy vgs

Det vart i Høyring 1 foreslått at også følgjande studieprogram blir vurdert samla på ein skole:

- Bygg og anleggsteknikk (No: Ørsta vgs og Herøy vgs)
- Service og samferdsel (No: Ulstein vgs og Volda vgs)
- Restaurant og matfag (No: Herøy vgs og Ørsta vgs)

Resten av utdanningsprogramma vert i hovudsak vurdert å vere store og robuste nok ved kvar av skolane til at det er tilrådd å oppretthalde dei på fleire skolar:

- Teknikk og industriell produksjon (Herøy vgs, Ulstein vgs(TAF), Ørsta vgs, Vanylven)
- Helse- og oppvekstfag (Herøy vgs, Ørsta vgs, Vanylven)
- Elektrofag (Ulstein vgs og Ørsta vgs)
- Studiespesialisering (Ulstein vgs, Volda vgs, Vanylven(vg1))

Teknikk og industriell produksjon har stort omfang både i Ørsta og Herøy. Ved at skolane har ulike profilar utfyller dei kvarandre på ein god måte med tilbod om programområder på vg2: *Maritime fag* ved Herøy vgs og *arbeidsmaskinar og kjøretøy* ved Ørsta vgs.

Helse- og oppvekstfag har god søknad til vg1 både i Herøy og Ørsta. Utfordringa er som peika på, å få nok søkjarar til å fylle opp programområda på vg2. Det er knytt sterke samfunnsinteresser til å oppretthalde dette tilbodet i fleire delar av regionen for å sikre fortsatt god rekruttering.

Elektrofag har så god søknad ved begge skolane at mykje talar for å oppretthalde dette tilbodet både i indre og ytre del av regionen. Utdanningsprogrammet er elles i fylket vanlegvis lokalisert saman med teknikk og industriell produksjon, sidan desse faga har sterke bindingar og fellesområder. I dette perspektivet hadde Herøy vgs vore ei meir naturleg plassering.

Høyring 1 og uttalar

I Høyring 1 bad vi om uttalar i høve til å samle følgjande utdanningsprogram ved ein skole:

- Bygg og anleggsteknikk (No: Ørsta vgs og Herøy vgs)
- Service og samferdsel (No: Ulstein vgs og Volda vgs)
- Restaurant og matfag (No: Herøy vgs og Ørsta vgs)

Felles for desse utdanningsprogramma er at det ved kvar av skolane der tilbodet blir gjeve har lavt klasse-/elevtal og at ein over fleire år har hatt liten søknad.

Generelt kan ein seie at det gjennom høyringa kome fram eit stort engasjement både frå kommunane, næringslivet og skolane sjølve om å oppretthalde og gjerne vidareutvikle dagens tilbod ved kvar av skolane. Det totale biletet er likevel noko nyansert, og engasjementet og styrken i argumentasjonen ulik. Ein kan kanskje sjå gode argument for ei samanslåing av tilbod, men i spørsmål om lokalisering, vil dei fleste ønskje tilbodet lagt til sin skole.

I tillegg til dei tre utdanningsprogramma som vi har bedt om å få vurdert, har det gjennom uttalar til Høyring 1 og møter med Herøy vgs og Herøy kommune vorte argumentert for å flytte utdanningsprogrammet Elektrofag frå Ulstein vgs til Herøy vgs. Det same gjeld TAF-tilbodet innan Teknikk og industriell produksjon som blir forslått flytta til skolen dei to første åra då mykje av undervisninga er lik vg1 TIP og vg2 Industriteknologi. Hovudargumentasjonen for flyttinga er den nære koplinga mellom utdanningsprogramma TIP og Elektrofag med sterke fellesområde og bindingar.

Møre og Romsdal fylkeskommune har gode erfaringar med samlokalisering av TIP og Elektrofag ved fleire av dei andre vidaregåande skolane våre. Dersom dette var snakk om nyetablering og ikkje flytting av eit studieprogram, ville ein ganske sikkert ha valt å legge dei to utdanningsprogramma til same skole. Når ein i forslaget til ny tilbodsstruktur vel å behalde utdanningsprogrammet ved Ulstein vgs, er det i hovudsak grunngeve med at det er vel etablert ved Ulstein vgs og det er gode samarbeidsforhold med bedrifter i regionen som må vidareførast. Rektor ved Ulstein vgs trekkjer mellom anna og fram at flytting av programmet kan medføre meir lekkasje til Ålesund av elevar frå Hareid og Ulstein.

Når det gjeld TAF-tilbodet kan ein godt argumentere for fagleg samanheng både med TIP ved Herøy vgs og det studiespesialiserande miljøet ved Ulstein vgs. Eit kvalitativt godt tilbod vil avhenge av at skolane utviklar det samarbeidet som allereie er etablert og finn gode løysingar også for framtida.

Vurdering av konsekvensar ved samlokalisering av dei tre aktuelle utdanningsprogramma.

Samlokaliseringane av dei tre aktuelle utdanningsprogramma har prinsipielle likskapar som gjer at det er hensiktsmessig å vurdere desse samla:

- Dei har om lag same omfang i elev-/klassetal.
- Pr i dag er kvart av programma lokalisert til ein skole i indre del av regionen og ein i ytre.

Tilbodsstrukturen ved den einkilde skole skal vere føreseieleg over tid for elevane, tilsette, lokalt næringsliv, offentleg sektor og organisasjonane elles.

Med dei føreslegne endringane vil ein ved kvar av skolane ha ein tilbodsstruktur med levedyktige tilbod som har kontinuitet. Dette vil gje grunnlag for å kunne bygge solide fagmiljø med eit langt tidsperspektiv.

Flest mogleg av vg1-elevane skal ha moglegheit til å bu heime.

Det ser ut til å vere stor semje om at dagens kollektivtransporttilbod mellom indre og ytre delar av regionen ikkje er god nok, og kan føre til lange skuledagar for dei som vel ein skole på andre sida av tunnelen. Dette er i hovudsak eit problem knytt til kollektivtransport og ikkje til faktisk reiseavstand. Dersom ein elev frå Hareid vil gå Byggfag, er det berre 5 km lengre til Ørsta enn Fosnavåg. Når reisetida nærmar seg ein time veit vi at mange vil vurdere hybel framfor dagpendling. Dette har ikkje berre med reisetid å gjere, men og med det sosiale i høve til medelevar. Vi ser at mange frå utkantane i Volda og Ørsta vel å bu på hybel, sjølv om dei går på Volda vgs eller Ørsta vgs.

Om flytting av tilbod frå indre til ytre eller motsett, vil føre til endringar i talet på hybelbuarar vil i stor grad avhenge av om kollektivtransporttilbodet tilpassar seg utviklinga i regionen som ein meir dynamisk bu- og arbeidsmarknad.

Fagtilboda bør i all hovudsak fordelast slik at naboskolar og skolar i same region ikkje blir store konkurrentar.

I denne regionen er det berre Volda vgs og Ørsta vgs som kan kallast naboskolar og dei har ingen konkurrerende fagtilbod. Sjølv om den geografiske avstanden mellom Herøy vgs og Ulstein vgs er vesentleg større, har dei om lag den same fordelinga av fag seg i mellom som i Indre.

Om vi ser samla på regionen, er det relativt lite utveksling av elevar mellom Indre og Ytre. Det er naturleg å tru at det vil skje ei utvikling her på same måte som i arbeidsmarknaden. I eit utviklingsperspektiv vurderer vi det som fornuftig å sjå på dei tilboda vi foreslår å slå saman som konkurrerende tilbod, og at ein på sikt vil få eit elevtal som kan bli like stort som før samanslåinga.

Fagtilboda og fagmiljøa bør styrkast kvalitativt og kvantitativt ved at dei blir konsentrert til færre skolar enn den strukturen ein har i dag.

Gode fagmiljø må sikrast gjennom å rekruttere, behalde og vidareutvikle lærarkompetansen.

Desse målsetjingane representerer viktige grunngevingar for dei føreslegne tiltaka. Ved å auke omfanget av tilbodet på den einskilde skole, legg ein grunnlaget for kvalitativt betre fagmiljø. Dette vil vere ein styrke både i høve til å rekruttere og behalde god lærarkompetanse.

Gode fagmiljø/læringsmiljø må sikrast gjennom samarbeid med lokalsamfunn og næringsliv/bedrifter.

Dersom fagstrukturen blir endra slik det er foreslått, kan denne målsetjinga bli noko meir krevjande å oppfylle. Dersom eit utdanningsprogram til dømes kun blir gjeve tilbod om ved ein av skolane i Ytre, må skolen søke samarbeidspartnarar i alle delar av regionen.

Elevar bør ikkje ha meir enn 1 time reisetid frå bostedet til skolen.

Dette er ei målsetjing som det ikkje er mogleg å oppfylle for alle utdanningsprogram i denne regionen. Særleg for elevane som bur på bygdene og allereie har ein betydeleg reiseveg for å kome seg til sentrum, og i tillegg vel eit utdanningsprogram som krev at dei må reise til ein annan del av regionen. For elevar som bur i eitt av kommunesentera, eller på strekninga til den aktuelle skolen, skal dei fleste kunne nå det tilbodet dei ønskjer seg innanfor regionen på under ein time. Eit klart unntak frå dette, er elevane i Vanylven som har eit bra tilbod til vg1-elevane i eigen kommune, men må flytte på hybel når dei skal over på ein av dei andre skolane.

Det skal leggest til rette for gode løysingar for skoleskyssen

I møter med skoleleiingane og elevane i regionen, kjem det tydeleg fram at ingen av skolane er fullt ut nøgde med dagens kollektivtilbod. Generelt sett handlar dette om liten fleksibilitet i høve til ruter utanom felles fastsette tider for skolestart og skoleslutt og det er avgrensingar i høve til kva bussruter elevane kan nytte seg av. Busstilbodet verkar heller ikkje å vere godt tilpassa ein situasjon der vi tenkjer oss større mobilitet mellom kommunar i Indre og skoletilbod i Ytre og motsett.

Det nye «Garnes prosjektet» er truleg eit steg i rett retning i høve til meir effektiv reisetid og rutetilbod.

Skole- og tilbodsstrukturen skal gi ein effektiv driftsøkonomi, m.a. ved samling av fagtilbod, betre oppfylling av klassane og betre utnytting av kapasitet på verkstadar.

Dei føreslegne tiltaka er i utgangspunktet ikkje økonomisk motiverte, men har sjølvst i seg eit potensiale for meir effektiv drift når ein samlar eit utdanningsprogram til ein skole. Særleg i høve til utdanningsprogramma som krev verkstad- og praksisareal, kan ein ha ein stor gevinst i høve til

investeringskostnader ved nybygg og renovering og ein tilsvarande reduksjon av areal som krev drift og vedlikehald etter utbygging. For dei aktuelle tilboda her, betyr det at det er lite innsparing i areal ved samlokalisering av Service og samferdsel, og relativt mykje innsparing ved samlokalisering av Bygg og anleggsteknikk og Restaurant og matfag

Service og samferdsel - SA

Elevtalsutvikling med vurdering

Ulstein vgs									
	2008			2010			2013		
	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn
Vg1 service- og samferdsel	15	10	17	15	16	16	20	9	19
Vg2 Sal, service og tryggleik	15	13	14	15	11	10	0	3	0
Vg2 IKT-servicefag	15	16	15	15	11	13	15	13	14

Volda vgs									
	2008			2010			2013		
	Kapasitet	Psøker	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn
Vg1 service- og samferdsel	15	8	10	16	7	18	15	8	15
Vg2 sal, service og tryggleik	15	7	7	15	12	13	15	9	12

Med såpass svak søking til Vg1 servise og samferdsel, er det vanskeleg å rekruttere til Vg2 tilbod på to skolar i same region. Dette er eit utdanningsprogram vi vurderer bør samlast på ein av skolane i regionene.

IKT-driftsfag ligg i strukturen knytt til utdanningsprogrammet Service og samferdsel, men dette er eit programområde der det er kryssløp frå alle utdanningsprogram. Det betyr at søkjarane til Vg2 IKT

driftsfag rekrutterer difor ikkje berre frå Vg1 service og samferdsle. For Ulstein vgs sin del, så er det også eit programområde som har søkjarar også frå Vg1 elektrofag.

Dette er også eit utdanningsprogram som i stor grad har rekruttert til Vg3 påbygging til generell studiekompetanse og i lita grad rekrutterer til lokalt næringsliv.

Uttalar i høyring 1

Uttalar frå Ulstein kommune og Ulstein vgs argumenterer for at det blir oppretthalde eit breitt fagtilbod ved skolen, minimum på dagens nivå. Det vert og peika på folketalsvekst og behov for ein kapasitetsauke.

I uttalen frå Volda vgs erkjenner ein at søknaden til programmet er variabel og at ei samordning med Ulstein vgs kan vurderast. Dersom det skal samlokaliseras, ser ein gjerne at dette blir gjort i Volda.

Det blir og lansert eit alternativ til full samlokalisering, med vg1 på begge skolane, IKT-servicefag til Ulstein vgs og Sal, service og tryggleik berre ved Volda vgs.

Vi vurderer dette forslaget som positivt i høve til at fleire vg1 elevar kan få tilbod om studieprogrammet nærare heimstaden, men ein oppfyller ikkje målsetjinga om å styrke fagtilbodet og fagmiljøet kvalitativt ved å samle tilbodet ved ein skole.

Formannskapet i Volda kommune har gjort følgjande vedtak: «Volda kommune ser gjerne at det framleis vert gjeve tilbod om programmet service og samferdsel ved Volda vgs»

For meir utfyllande informasjon i høve til uttalar, viser ein Møre og Romsdal fylkeskommune sine heimesider, der alle uttalane er tilgjengelege.

Klasse-/elevtal og innstilling til lokalisering av utdanningsprogrammet

Som hovudalternativ ønskjer ein å samle utdanningsprogrammet ved Ulstein vgs med følgjande dimensjonering:

- Vg1 – 2 klassar – 30 elevar
- Vg2 – Sal, service og tryggleik – 2 klassar – 30 elevar
- Vg2 – IKT-servicefag – 1 klasse – 15 elevar

Det er vanskeleg å seie noko sikkert om utviklinga i søknaden til utdanningsprogrammet etter ei samlokalisering. Ein kan tenkje seg at færre elevar frå indre delar av regionen vil søkje på grunn av auka reiseavstand. På den andre sida er nettopp noko av hensikta med å samle programmet på ein skule, at vi skal få eit større og meir slagkraftig fagmiljø som på sikt blir meir attraktivt både for elevar og lærarar. Ein vel difor å oppretthalde det same klassetalet som før samlokalisering.

Når det gjeld spørsmålet om kva skole utdanningsprogrammet skal lokaliserast til, er ikkje skolane så ulike i høve til søking til vg1 og vg2-Sal, Service og tryggleik. Det som får det til å tippe i Ulstein vgs sin favør, er at dei på grunn av IKT-servicefaget har eit noko større omfang enn Volda vgs. IKT-servicefag rekrutterer og mange elevar frå Elektrofag. I tillegg er det forventa at Ulstein vil vere den kommunen i regionen som har størst folketalsvekst i åra som kjem.

Andre alternativ som er vurdert

- Behalde Service og samferdsel ved Ulstein vgs og Volda vgs som i dag.
- Samle Service og samferdsel ved Volda vgs

Konsekvensar ved desse alternativa er omtala i arkitektvurderingane for kvar einskild skole.

Bygg- og anleggsteknikk - BA

Elevtalsutvikling med vurdering

Herøy vgs									
	2008			2010			2013		
	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn
Vg1 bygg- og anleggsteknikk	14	8	12	7	4	6	14	6	14
Vg2 byggteknikk	14	9	9	7	7	7	7	6	6

Ørsta vgs									
	2008			2010			2013		
	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn
Vg1 bygg og anleggsteknikk	24	19	22	18	10	17	12	8	12
Vg2 byggteknikk	24	19	20	18	17	17	7	5	5

Dette utdanningsprogrammet hatt ein stor nedgang i søkjartala både på landsplan, i Møre og Romsdal, og på Søre-Sunnmøre. Sjølv om bygg- og anleggsteknikk representerer ei stor næring i dette distriktet, så har ikkje dette fått søkjarane til å velje dette utdanningsprogrammet. Med så låge primærsøkjartal, så bør ikkje dette utdanningsprogrammet vere spreidd på fleire skolar på Søre – Sunnmøre. Dette er viktig for å klare å behalde tilbodet både på Vg1 og Vg2 nivå i regionen.

Uttalar i høyring 1

Skolenes landsforbund ved Ørsta vgs fokuserer på at bygnæringa står sterkt i Volda/Ørsta området og at skolen har eit godt samarbeid med næringa. Bygg- og anleggsgruppa i Ørsta og Volda vektlegg også dette samarbeidet

Utdanningsforbundet ved Ørsta vgs og dei tilsette på Bygg- og anleggsteknikk ønskjer å utvikle tilbodet ved skolen med fleire programområder og eventuelt TAF. Ved eventuell samlokalisering ønskjer ein tilbodet lagt til Ørsta vgs.

Skoleleiinga ved Ørsta vgs ønskjer å spisse tilbodet mot den landbaserte næringa og å utvide tilbodet med nye programområder.

Dei tilsette på Bygg- og anleggsteknikk ved Herøy vgs argumenterer for å behalde utdanningsprogrammet ved skolen. Dei peikar mellom anna på:

- Fare for dårlegare rekruttering
- Større fare for fråfall dersom vg1-elevane bur på hybel får lang reisetid
- Ønskjer å behalde BA for å rekruttere til industrisnikkar

For meir utfyllande informasjon i høve til uttalar, viser ein Møre og Romsdal fylkeskommune sine heimesider, der alle uttalane er tilgjengelege.

Klasse-/elevtal og innstilling til lokalisering av utdanningsprogrammet

Som hovudalternativ ønskjer ein å samle utdanningsprogrammet ved Ørsta vgs med følgjande dimensjonering:

- Vg1 – 2 klassar – 30 elevar
- Vg2 – Byggteknikk – 2 klassar – 30 elevar

Sjølv om søknaden til BA har hatt ei dårleg utvikling siste året vil det vere lite framtidsretta å dimensjonere med mindre enn to klassar både på vg1 og vg2. Det kan vere at ein ved å lokalisere tilbodet berre til Indre, vil heve terskelen for å søkje tilbodet for elevar i Ytre og at ein på kort sikt vil få ein nedgang i søkjartalet, men ei slik samlokalisering kan og bidra til å gjere utdanningsprogrammet både fagleg og sosialt meir attraktivt.

Skolen har ytra ønske om å opprette tilbod om vg2 Klima, energi og miljø. På bakgrunn av den søknaden som er til utdanningsprogrammet i dag og erfaringane vi har med søking til programområdet elles i fylket, vil vi ikkje tilrå dette. Det må eventuelt kome seinare som ein konsekvens av stor auke i søkinga til vg1 og forpliktande avtalar med næringsliv om læreplassar. Næraste tilbod i dag er Borgund vgs.

Når det gjeld lokalisering av Bygg- og anleggsteknikk har Herøy vgs utvikla eit godt tilbod, men Ørsta vgs peikar seg ut som det beste valet. Dette på bakgrunn av mellom anna følgjande:

- Ein langt sterkare søknad til utdanningsprogrammet.

- Lange tradisjonar og eit sterkt fagmiljø
- Byggnæringa står svært sterkt i denne delen av regionen
- Det er etablert eit godt og omfattande samarbeid med næringa

Dersom utfallet skulle bli at Ørsta vgs blir einaste tilbydar av programmet i regionen, vil liknande samarbeid måtte etablerast med næringa i ytre delar av regionen.

Andre alternativ som er vurdert

- Behalde BA både ved Herøy vgs og Ørsta vgs

Konsekvensar ved dette alternativet er omtala i arkitektvurderingane for kvar einskild skole.

Restaurant- og matfag – RM

Elevtalsutvikling med vurdering

Herøy vgs									
	2008			2010			2013		
	Kapasitet	Psøker	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn
Vg1 Restaurant og matfag	14	15	14	14	14	14	14	11	13
Vg2 kokk og servitørfag	10	11	10	7	6	7	14	11	12
Vg2 Matfag	4	1	1	0	0	0	0	0	0

Ørsta vgs									
	2008			2010			2013		
	Kapasitet	Psøker	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn	Kapasitet	Psøkere	Tatt inn
Vg1 Restaurant og matfag	12	14	12	7	6	7	12	10	12
Vg2 kokk og servitørfag	12	8	10	12	7	7	12	11	11
Vg2 matfag	0	2	0	0	0	0	0	0	0

Dette utdanningsprogrammet opplever også ein nedgang i talet på primærsekkjarar. Vi har tilbodet på to skolar. Begge skolane har berre ein klasse på kvart nivå. For å styrke fagmiljøet kunne ein tenke seg at dette utdanningsprogrammet var samla på berre ein skole i regionene. No er det likevel slik at skolane har retta seg mot ulike delar av næringa. Medan Herøy vgs har ein maritim profil på sitt tilbod med rekruttering m.a. til offshore næringa, så har Ørsta retta seg meir mot det landbaserte næringslivet.

Uttalar i høyring 1

Leiargruppa ved Ørsta vgs har planar om å spisse tilbodet mot landbasert næring og gje tilbodet ei meir tydeleg retning. Dei vil og søkje internasjonalt samarbeid og tilpasse seg internasjonale standardar.

Dei tilsette ved Ørsta vgs peikar på problema med rekruttering til yrket i høve til behovet for arbeidskraft og læreplassar i nærområdet som i dag ikkje er utnytta. Auka reisetid for elevane kan føre til reduksjon i søkinga. RM/Ørsta vgs har levert ein svært god og grundig uttale om korleis programmet kan utviklast vidare ved skolen i samarbeid med lokalsamfunn og næring.

Skolenes landsforbund ved Ørsta vgs vil bevare dei tilboda skulen har i dag.

Hjørdis Almelid Vikenes viser til etablert samarbeid med Ørsta ungdomsskule og Norsk cøliakiforening som det er ønskje om å halde fram med.

Utdanningsforbundet ved Ørsta vgs har fokus på å vidareutvikle tilbodet med fokus på kortreist mat og landbasert næring. Det visast til at skolen ikkje greier å dekke behovet til den lokale arbeidsmarknaden.

Leiinga ved Herøy vgs rår til at studieprogram og programområder som er ved skolen i dag skal vidareførast. Det same vert støtta av uttalar frå Herøy kommune og Herøy næringsforum.

Klasse-/elevtal og innstilling til lokalisering av utdanningsprogrammet

Som hovudalternativ ønskjer ein å samle utdanningsprogrammet ved Herøy vgs med følgjande dimensjonering:

- Vg1 – 2 klassar – 30 elevar
- Vg2 – Kokk og servitør – 2 klassar – 30 elevar

Restaurant og matfag er eit utdanningsprogram som stiller høge krav til spesialiserte praksislokale, som er svært kostnadskrevjande både i høve til investering og drift. Med det lave omfanget tilbodet har ved kvar av skolane, talar mykje for å samle tilbodet ved ein skole. Søkjartala til dei to skolane er historisk sett ganske like.

Spørsmålet om lokalisering er vanskelegare. Dei to skolane har kvar sin profil med Herøy som rettar seg mot maritim næring, og Ørsta som rettar seg landbasert næring. Dersom vi, som forslått, skulle

ende opp med RM berre ved ein av skolane, vil den skolen som blir valt måtte ivareta begge desse retningane. Ingen av skolane peikar seg ut som ein heilt klar favoritt. Litt på bakgrunn av at Bygg og anleggsteknikk er forslått lokalisert til Ørsta, valde ein i denne høyringa å innstille på at Restaurant og matfag vert lagt til Herøy vgs, men den administrative innstillinga til dette valet vil bli grundig vurdert heilt fram til endeleg saksframlegg skal leverast.

I høyringsuttalane til Høyring 1, kjem det fram eit stort engasjement ved Ørsta vgs i høve til å behalde og styrke utdanningsprogrammet, medan det i uttalane frå Herøy vgs nesten ikkje er nemnt. Gjennom dei uttalane som er gjeve frå Ørsta vgs og engasjementet dei har vist for å behalde og vidareutvikle utdanningsprogrammet, har dei styrkt moglegheitene for å behalde programmet ved skolen.

Andre alternativ som er vurdert

- Behalde Restaurant og matfag ved Ørsta vgs og Herøy vgs som i dag.
- Samle Restaurant og matfag ved Ørsta vgs

Konsekvensar ved desse alternativa er omtala i arkitektvurderingane for kvar einskild skole.

Oppsummering - tilbodsstruktur

På bakgrunn av Høyring1, uttalar som har kome inn og vurderingar gjort i samband med Høyring 2, foreslår ein at kvart av følgjande utdanningsprogram vert samla ved ein skole i regionen:

- Service og samferdsel ved Ulstein vgs
- Bygg og anleggsteknikk ved Ørsta vgs
- Restaurant og matfag ved Herøy vgs

Generelt er hovudargumentet frå administrasjonen side for å fremje desse strukturendringane at dei tre utdanningsprogramma har hatt liten søknad over fleire år, og det er dårlege utsikter til at dette skal endre seg slik strukturen ligg i dag. Ved å samle eit utdanningsprogram ved ein av skolane kan ein legge grunnlaget for eit større og kvalitativt betre fagmiljø. Dette kan ha ein positiv rekrutteringseffekt både i høve til lærarar og elevar. Ein negativ konsekvens er at ein kan misse noko nærleik til viktige samarbeidspartnarar der tilbodet forsvinn. Lang reisetid til tilbodet, kan og ha ein negativ innverknad på søkinga.

Tidsperspektivet for å gjennomføre endringane i tilbodsstrukturen er ikkje endeleg fastsett, men dette er å sjå på som langsiktige tiltak som skal koplast til dei føreslegne tiltaka i utviklingsplanane for kvar av skolane. Sidan klasse- og elevtal er oppretthalde på dagens nivå, er det naudsynt å gjennomføre bygningsmessige tiltak på den skolen som skal ta over fagtilbodet. Det tek normalt 4-5 år frå det er gjort vedtak om løyvingar, til eit prosjekt er ferdig realisert. Det som kan framskande ei samlokalisering, er om ein får ein negativ utvikling i søkinga som gjer at klassetalet blir redusert og ei samanslåing kan gjennomførast utan bygningsmessige tiltak.

NY STRUKTUR FOR EIKSUNDREGIONEN

I Høyring 2 er det lagt som føring at Alternativ 1 skal leggest til grunn for det vidare arbeidet med utviklingsplanar for dei vidaregåande skolane i Eiksundregionen. Det er gjort følgjande endringar etter Høyring 1:

- Utdanningsprogrammet Service og samferdsel er foreslått samla ved Ulstein vgs.
- Utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk er foreslått samla ved Ørsta vgs.
- Utdanningsprogrammet Restaurant og matfag er foreslått samla ved Herøy vgs.
- Det er lagt inn ein auke i elevtalet på studiespesialisering ved Ulstein vgs på 90 elevar.

Dette gjev følgjande tilbodsstruktur, klassetal og elevtal for skolane i regionen:

NY STRUKTUR - HØYRING 2				2029
Skole	Utdanningsområde	Grupper	Elever	SUM
Herøy vgs				312
	Påbygging	1	30	
	Bygg- og anleggsteknikk	0	0	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Naturbruk	2	30	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	RM	4	60	
	TPO		12	
Ulstein vgs				724
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Idrettsfag	6	180	
	Elektrofag	3	45	
	Service og samferdsel	5	75	
	TIP/TAF	2	24	
	TPO		10	
Volda vgs				576
	Studiespesialisering	12	360	
	Påbygging	1	30	
	Musikk, dans og drama	3	90	
	Medier og kommunikasjon	3	90	
	Service og samferdsel	0	0	
	TPO		6	
Ørsta vgs				355
	Bygg- og anleggsteknikk	4	60	
	Design og håndverk	2	30	
	Elektrofag	5	75	
	Helse og oppvekstfag	4	60	
	Restaurant- og matfag	0	0	
	Teknikk og ind. Produksjon	8	120	
	TPO		10	
Herøy vgs - Vanylven				62
	Studiespesialisering	1	30	
	Helse og oppvekstfag	1	15	
	Teknikk og ind. Produksjon	1	15	
	TPO		2	

UTVIKLINGSPLANAR

I dette kapitlet har vi henta inn nokre nøkkeltal for dei føreslegne tiltaka i utviklingsplanane. Det er gjort vurderingar i høve til investeringskostnader dersom ein skulle velje å avvike frå tilbodsstrukturen som er foreslått i høyringa.

Herøy vgs

Tiltak med kostnadsvurdering

BYGG	Tung	Middels	Lett	Riving	Nybygg	Kostnad	Kommentar
Ny Herøy vgs					6.798	251,6 mill.	
Kroppsøving					1 504m ²	0 mill.	1)
Utomhus						5 mill	
SUM AREAL					6.800		
KOSTNAD M ²					37.000kr		
KOSTNAD NYBYGG						256,6 mill.	
Paviljongar og modulbygg				2750		2,5 mill	1)
resterande				3702		3,5 mill	
SUM inkl. Riving						262 mill	

Konsekvensar ved alternativ tilbodsstruktur

I høyring 2 har vi som hovudalternativ flytta RM til Herøy og BA til Ørsta. Nedanfor har vi sett på andre moglege alternativ og kva kostnadskonsekvens desse vil ha i høve ein bygg ny skule.

1. Herøy med utdanningsprogram som i dag (30RM + 30BA)

- Her er Herøy dimensjonert med 312 elevar og 82 tilsette. 5.311 m² NTA, 7.519m² BTA utan kroppsøving.

2. Herøy med RM frå Ørsta og uten BA (60RM + 0 BA)

- Her er Herøy dimensjonert med 312 elevar og 82 tilsette. 4.803 m² NTA. 6.798 m² BTA

3. Herøy med RM frå Ørsta og med BA beholdt(60RM + 30BA)

- Her vil Herøy bli dimensjonert med 342 elevar og 87 tilsette., og nettoarealet i pkt.1 bli auka med 240m² til 5.541m² NTA . BTA auka med +324m² BTA til 7.843m² BTA.

4. Herøy vgs med BA flytta til Ørsta, men med RM som i dag (30RM + 0BA)

- Her vil Herøy bli dimensjonert med 282 elevar og 77 lærarar, og nettoarealet blir redusert med 240m² til 4.563m² NTA. BTA redusert med -324m² til 6.474m² BTA.

5. Herøy vgs utan BA og RM som i heilheit er lagt til Ørsta vgs (0RM + 0BA)

- Her er Herøy dimensjonert med 252 elevar og 72 tilsette. NTA blir redusert med minimum 1.225m² til 4.086m². BTA blir 5.866m² BTA.

Kostnadmessig kan dette oppsummerast i nybyggkostnader slik :

Alternative elevtall på HERØY for RM og BA	BTA	Kr/m ² BTA	SUM
1. 30RM+30BA	7519	37000	278 203 000
2. 60RM+0BA	6798	37000	251 526 000
3. 60RM+30BA	7843	37000	290 191 000
4. 30RM+0BA	6474	37000	239 538 000
5. 0RM + 0BA	5866	37000	217 042 000

Desse alternativa for BA og RM må sjåast saman med tilsvarende alternativ for Ørsta vgs, om ein ynskjer å oppretthalde tilboda innanfor Eikesundregionen.

Ulstein vgs

Tiltak med kostnadsvurdering

BYGG	Tung	Middels	Lett	Riving	Nybygg	Kostnad	Kommentar
Riving paviljongbygg				503		0, 3mill	
Nybygg til studie-spesialisering					1220	45,1 mill	
Ombygging til SS i byggetrinn 2		500				10,0 mill	
Ombygging av administrasjon/merkantilt		125				2,5 mill	
Ombygging rom 220			60			0,9 mill	
Ombygging biblioteket		100				2,0 mill	
Ombygging amfi/aula	70					3,0 mill	Inkl. riving
KOSTNAD						63,8 mill	
Utomhus						2,2 mill	
SUM inkl. Utomhus						66,0 mill	

Konsekvensar ved alternativ tilbudsstruktur

I høyring 2 har vi som hovudalternativ flytta SS frå Volda vgs til Ulstein vgs, og auka antal elevar på ST med 30. Nedanfor har vi sett på andre mogelege alternativ og kva kostnadskonsekvens desse vil ha i høve til hovudalternativet.

1. Ulstein som i høyring 2 , men utan SS frå Volda.

- Skilnaden på arealbehovet for SS med 45 kontra 75 elevar er 303m² BTA. Dette tilsvarer eit redusert nybyggomfang på 11,1 mill, sidan ST då framleis nyttar 2.etasje i byggetrinn 2, som i dag. I tillegg kjem reduserte ombyggingskostnader i byggetrinn 2 fløya for SS. Med lette ombyggingskostnader utgjer dette 4, 55 mill for 303m². Total innsparing 15,6 mill.

I Volda må ein då utvide tilbygget med minimum 2 nye klasserom + 5 lærararbeidsplassar som ein har disponert til ST for klasserom ein mister ved å bygge på ei vinkelfløy. Ca. 5,6 mill for 150m². Eit anna spørsmål er om ein då skal løfte gjenverande SS i Volda opp på FEF-programmet sitt

arealbehov på 325m² NTA/439m² BTA. Med ca. 2 mill. Til dette, vil totale innsparing ved å ikkje flytte SS til Ulstein vere ca. 8 mill i høve høyring 2 sitt hovudalternativ.

2. Ulstein med nybygg for SS istadenfor nybygg for ST

- Ved å bygge nytt for SS istadenfor ST ved Ulstein kan ein spare ca. 350m² som representerar 13 mill i nybyggkostnad. Ein lar då ST vere like trangbodd som i dag, men med den lille slakken ein får ved å flytte idrettsfaga til Ulsteinhallen.
- Ein vil då få utnytta tilbygget kun til 75 elevar istadenfor 270 elevar, og ein går glipp av at den største elevmassa er knytt opp mot det luftige atriet, og framleis vil vere lokalisert til 2.etasje i tilbygg 2, med sin trange og mørke korridor. Skulen har klart signalisert at dei ynskjer fleire store fleksible klasserom med plass til 30 elevar i kvart, lokalisert nærast mogeleg atriet.

Volda vgs

Tiltak med kostnadsvurdering

BYGG	Tung	Middels	Lett	Riving/sal	Nybygg	Kostnad	Kommentar
Tilbygg MK/MDD					2180	80,7 mill	
Ombygging klasserom ved tilkopling tilbygg sydvest		360				7,2 mill	
Handelsskulesal				-1560			1)
Vaktmesterbolig riving				-183		0,6 mill	
Riving "vaktmesterfløy gymnasbygget" mot sydvest						0,6 mill	
Ombygging ATO	115					3,5 mill	
Ombygging for elevtenester / IKT		117				2,4mill	
KOSTNAD						94,4mill	

Konsekvensar ved alternativ tilbodsstruktur

I høyring 2 har vi som hovudalternativ flytta SS frå Volda vgs til Ulstein vgs, og redusere elevtalet med 30. Nedanfor har vi sett på andre mogelege alternativ og kva kostnadskonsekvens desse vil ha i høve til hovudalternativet.

1. Volda som i høyring 1 (med SS)

- Sidan ein beheld SS, blir ikkje desse romma frigitt som kompensasjon for dei klasseromma ein misser i innerhjørne ved å bygge på i vinkel på eksisterande gymnasbygg. Ein må derfor utvide tilbygget for MK/MDD med minimum 2 nye klasserom + 5 lærararbeidsplassar som ein har omdisponert. Ca. 5,6 mill for 150m². I tillegg kjem utviding til full FEF- dimensjonering for SS ved Volda. Ca. 2,0 mill. Totalkostnad 7,6 mill. Dvs totalt ca 8 mill billigare enn å flytte SS til Ulstein vgs.

Ørsta vgs

Tiltak med kostnadsvurdering

BYGG	Tung	Middels	Lett	Riving	Nybygg	Kostnad	Kom m-entar
Ny Ørsta vgs					9 291m ²	343,8 mill	
Utomhus							
SUM AREAL					10.795m ²		
KOSTNAD M ²					37.000kr		
KOSTNAD NYBYGG						343,8 mill	
Kroppsøving					1 504m ²	55,6 mill	
Bygg A,B,C + garasje				6 811		0	1)
Bygg D+påbygg				2 210		0	
SUM inkl. Riving og kroppsøving						399,4 mill	

I Ørsta har vi synleggjort kostnader også for egne kroppsøvingslokaler, sidan kommunen har signalisert at det kan vere ynskeleg med idrettshall i direkte tilknytning til nybygg. Om ein får krav av kommunen på å rive eksisterande bygning A,B og C når ein flyttar ut, vil dette koste ca. 6 mill ekstra. Salg av bygg D inkludert tomt er ikkje stipulert.

Konsekvensar ved alternativ tilbudsstruktur

I høyring 2 har vi som hovudalternativ flytta RM til Herøy og BA til Ørsta. Nedanfor har vi sett på andre moglege alternativ og kva kostnadskonsekvens desse vil ha i høve ein bygg ny skule.

1. Ørsta vgs med utdanningsprogram som i dag. (30RM + 30BA)

- Her er Ørsta vgs dimensjonert med 355 elevar og 94 tilsette. 6.502 m2 NTA, 9.208 m2 BTA utan kroppsøving.

2. Ørsta vgs utan RM, men med BA frå Herøy (0RM + 60BA)

- Her er Ørsta vgs dimensjonert med 355 elevar og 94 tilsette. 6.560 m2 NTA. 9.291 m2 BTA

3. Ørsta vgs med RM med BA frå Herøy i tillegg.(30RM + 60BA)

- Her vil Ørsta vgs bli dimensjonert med 385 elevar og 99 tilsette., og nettoarealet i pkt.1 bli auka med 541 m2 til 7.043m2 NTA . BTA auka med 730 m2 BTA til 9.938 m2 BTA.

4. Ørsta som i dag, men med RM flytta til Herøy (0 RM + 30BA)

- Her vil Ørsta vgs bli dimensjonert med 325 elevar og 89 lærarar, og nettoarealet blir redusert med 541 m2 til 6.019m2 NTA. BTA redusert med 730m2 til 8.561 m2 BTA.

5. Ørsta vgs med BA og RM flytta frå Herøy (60RM+60BA)

- Her er Ørsta vgs dimensjonert med 415 elevar og 104 tilsette. NTA blir auka med minimum 240 m2 til 7.283 m2. BTA blir auka med 324m2 til m2 BTA.

Kostnadmessig kan dette oppsummerast i nybyggkostnader slik :

Alternative elevtall på Ørsta vgs for RM og BA	BTA	Kr/m2 BTA	SUM
1. 30RM + 30BA	9 208	37 000	340 696 000
2. 0RM + 60BA	9 291	37 000	343 767 000
3. 30RM + 60BA	9 938	37 000	367 706 000
4. 0RM + 30BA	8 561	37 000	316 757 000
5. 60RM +60BA	10 262	37 000	379 694 000

Alternativ for Herøy og Ørsta – Samla vurdering

Desse alternativa for BA og RM må sjåast saman med tilsvarande alternativ for Herøy vgs, om ein ynskjer å oppretthalde tilboda innanfor Eikesundregionen.

For Ørsta vgs og Herøy vgs har ein fylgjande samanhengar i alternativ.

Alternative elevtall på for RM og BA	Herøy	Ørsta	SUM	Avvik
1. 30RM+ 30 BA Herøy 1. 30RM+ 30 BA Herøy	278 203 000	340 696 000	618 899 000	23 606 000
2. 0RM+60 BA Ørsta. 2. 60RM+0BA Herøy	251 526 000	343 767 000	595 293 000	0
3. 60BA+30RM Ørsta. 4. 30RM+0BA Herøy	239 538 000	367 706 000	607 244 000	11 951 000
4. 0RM+30BA Ørsta 3. 60RM+30BA Herøy.	290 191 000	316 757 000	606 948 000	11 655 000
5. 60RM+60BA Ørsta. 5. 0RM + 0BA Herøy	217 042 000	379 694 000	596 736 000	1 443 000

Som ein ser er det å samle BA og/eller RM på ein av skulane billigast (1.2 og 1.5). Ein ser også at å samle enten RM eller BA på ein av skulane, medan ein opprettheld det andre delt på begge, kostar ca. 11-12 mill. meir. (1.3 og 1.4). Det dyraste er å ha både RM og BA på begge skulane.(1.1) Dette kostar ca. 23,6 mill. meir i investeringar om ein reknar ny skule både i Ørsta og Herøy. NB! Dette er nybygg utan kroppsøving, sidan ein har leigeavtale på med kommunane både i Herøy og Ørsta.

Gjennomføring av Høyring 2

Høyring 2 blir publisert på Møre og Romsdal fylkeskommune sine heimesider torsdag 21.august 2014.

Høyringa går i hovudsak ut til dei vidaregåande skulane og kommunane i regionen, men sidan høyringa er lagt ut offentleg, er det høve for alle som har interesse i saka til å kome med uttalar. Alle som sendte uttalar til Høyring 1, vert gjort merksame på at høyringa er i gang. Skolane og kommunane kan formidle høyringa til andre som er aktuelle.

Det er høve til å kommentere alt som vedkjem saka. Vi ber særleg om uttale i høve til dei endringane som er foreslått i tilbodsstrukturen og framlegga til utviklingsplanar for kvar av skolane.

SEND TIL:

Vi ønskjer at uttalar til høyringa i hovudsak sendast på e-post til:

stale.solgard@mrfylke.no

Alternativt til adresse:

Utdanningsavdelinga v/Ståle Solgard
Møre og Romsdal fylkeskommune
Fylkeshuset, Julsundvegen 9
6404 Molde

FRIST FOR UTTALE: 18.september 2014

Vedlegg

1. Utkast til utviklingsplan for Herøy vgs
2. Skisser – Herøy vgs
3. Utkast til utviklingsplan for Ulstein vgs
4. Skisser – Ulstein vgs
5. Utkast til utviklingsplan for Volda vgs
6. Skisser – Volda vgs
7. Utkast til utviklingsplan for Ørsta vgs
8. Skisser – Ørsta vgs
9. Høyring 1
10. Uttalar til Høyring 1

Møre og Romsdal
fylkeskommune

HERØY VIDAREGÅANDE SKULE UTVIKLINGSPLAN

AUGUST 2014 Høyring 2

2014

202?

ARKITEKT SVEIN
SKYLSTAD AS

1 INNHALDSLISTE

1	INNHALDSLISTE	2
2	INNLEIING	5
3	SAMANDRAG	6
3.1	BAKGRUNN / FØRESETNADAR / MANDAT	7
4	RAMMEVILKÅR, SITUASJON OG BYGNINGSMASSE	8
4.1	PLOSSERING	8
4.2	EIGEDOMSGRENSER	9
4.3	REGULERING	10
4.4	TILKOMST / TRAFIKKTILHØVE	11
4.5	NABOTILHØVE	11
4.6	PARKERING	12
4.6.1	FRAMTIDIG PARKERING	13
4.7	EKSISTERANDE BYGNINGSMASSE	14
4.7.1	GAMLEBYGGET	15
4.7.2	MELLOMBYGGET	16
4.7.3	ADMINISTRASJONSBYGGET	17
4.7.4	VERKSTADBYGGET	18
4.7.5	PAVILJONG 1	19
4.7.6	GASS/JERNLAGER	19
4.7.7	LESKUR OG ARBEIDSRUM	20
4.7.8	PAVILJONG 2	21
4.7.9	OLAVSHALLEN	22
4.7.10	MODULBYGG 5	23
4.7.11	TILBYGG HEIS	24
4.7.12	PLASTHALL	25
4.7.13	GARASJE- OG MILJØSTASJON	26
4.7.14	MILJØKARTLEGGING	26
4.7.15	TILSTANDSANALYSE	26
4.8	GRUNNTILHØVE	27
5	PROGRAM / PROGRAMANALYSE OG PEDAGOGIKK	28
5.1	ELEV OG GRUPPE/KLASSEANTALL	28
5.2	PROGRAM OG DIMENSJONERING	31
5.3	FUNKSJONSDIAGRAM	32
6	RIVING	33
7	VURDERINGAR	34
7.1	AREALDISPONERING:	34
7.2	STUDIEFØREBUANDE FAG	34
7.2.1	VG3 PÅBYGGING	34
7.3	YRKESFAG	34
7.3.1	BYGG OG ANLEGGSTEKNIKK. (BA)	34
7.3.2	DESIGN OG HÅNDVERK (DH)	34
7.3.3	ELEKTROFAG (EL)	34

7.3.4	HELSE- OG OPPVEKSTFAG (HO)	34
7.3.5	MEDIER OG KOMMUNIKASJON	34
7.3.6	NATURBRUK	34
7.3.7	RESTAURANT- OG MATFAG (RM)	34
7.3.8	SERVICE OG SAMFERDSEL	34
7.3.9	TENIKK OG INDUSTRIELL PRODUKSJON (TP)	34
7.3.10	TILRETTELAGT OPPLÆRING (TPO)	35
7.4	FELLES	35
7.4.1	ROMKATEGORI A	35
7.4.1.1	REALFAGFAG	35
7.4.1.2	AUDITORIUM	35
7.4.2	ROMKATEGORI C	35
7.4.2.1	ADMINISTRASJON/MERKANTIL	35
7.4.2.2	PERSONALROM	35
7.4.3	ROMKATEGORI D	35
7.4.3.1	BIBLIOTEK	35
7.4.3.2	KANTINE/KJØKKEN	35
7.4.3.3	Vestibyle/sosiale møtearenaer/inneamfi	35
7.4.3.4	ELEVTENESTER	35
7.4.4	ROMKATEGORI E1	35
7.4.4.1	IKT	35
7.4.4.2	REINHOLD	35
7.4.4.3	DRIFT	36
7.4.4.4	AVFALL OG VAREMOTTAK	36
7.4.5	ROMKATEGORI E2	36
7.4.5.1	TEKNISKE ROM	36
7.4.6	KROPPSØVING	36
7.4.7	UTOMHUS/SKOLEGÅRD	36
7.5	VURDERINGAR AV BRUTTOAREALET	36
7.6	VURDERINGAR AV ENERGI/DRIFT	36
8	NYE TILTAK	37
8.1	NYBYGG	37
8.2	NY ALTERNATIVE UTBYGGINGAR	37
8.3	LOGISTIKKUTFORDRINGAR:	38
8.3.1	UTBYGGINGSLOGISTIKK	38
8.3.2	DRIFTSLOGISTIKK	38
8.3.2.1	VARETRANSPORT	38
8.3.2.2	AVFALLSTRANSPORT	38
8.4	FRAMDRIFT:	38
9	TIDSLINJE	39
10	MODULBEHOV	39
11	VISJON	40
12	KORTSIKTIGE TILTAK	41
13	KOSTNADAR	42
14	SITUASJONSPLANAR	43
14.1	SITUASJONSPLAN EKSISTERANDE	43

14.2	SITUASJONSPLAN UTVIKLINGSPLAN	43
15	VEDLEGG	44
15.1	TEIKNINGAR	44

---

2 INNLEIING

Denne utviklingsplanen er utarbeidd etter oppdrag frå Møre og Romsdal Fylke, ved Byggje- og vedlikehaldssjef Per Olaf Skuseth Brækkan.

Utviklingsplanen inngår som ein del av samla utviklingsplan for dei vidaregåande skulane i Eikesundregionen. Dette dokumentet inngår som vedlegg til høyring 2, i det som der er omtala som alternativ 1.

Deltakarar i prosjektgruppa:

Prosjektleder: Ståle Solgard
Byggje- og vedlikehaldssjef Per Olaf Skuseth Brækkan
Arkitekt: Svein Skylstad, Arkitekt Svein Skylstad as
Rektor Ulstein vgs: Margaret Alme
Rektor Herøy vgs: Gullik Kjelstadli
Rektor Ørsta vgs: Roger Fylling
Rektor Volda vgs: Trond Hjelseth

Referansegruppe ved Herøy vgs:

Tillitsvalde
Verneombod
Elevrepresentantar
Driftsansvarleg
Representant frå alle studieprogramma.

3 SAMANDRAG

Formål

Denne utviklingsplanen omhandlar konsekvensar og kostnader ved Herøy vgs, som eit resultat av ein samla gjennomgang av den framtidige skulestrukturen for dei vidaregåande skulane i Eikesundregionen. Skulestrukturen i Eikesundregionen omfattar dei 4 skulane Ørsta vgs, Volda vgs, Ulstein vgs og Herøy vgs. Vanylven vgs. Blir sett på separat.

Eksisterande situasjon

Skulen held i dag til i 6 ulike bygg utan innvendig kommunikasjon.

Bygningane har gradvis grodd fram frå 1952 til 2009, og består av ei samanbygt z-forma "skulekjerne" av Gamlebygget, Mellombygget, Administrasjonsbygget, Verkstadbygget og Heistilbygget.

Rundt denne skulekjernen ligg frittliggande bygg som paviljong 1, paviljong 2, Olavshallen (motorverkstad), gass/jernlager, Plasthall, miljøstasjon/garasje og modulbygg 5, som er overbygt med leskuret inn mot skulekjernen.

Vi foreslo i høyring 1 å rive alt unnateke "skulekjernen" ovanfor. Denne bygningsmassen utgjer 3788m² brutto eller knappe 59% av skulens samla areal.

Dette er så lite og har så store begrensningar at vi foreslår å bygge alt nytt.

Areal og elevtalsendring

I høve eksisterande skuledrift er det i denne utviklingsplanen foreslått å legge ned utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsgag og flytte dette til Ørsta. Restaurant- og matfag er foreslått lagt ned i Ørsta og flytta til Herøy vgs. Dette utgjer ikkje noko elevtalsendring totalt sett. Arealmessig i FEF-modellen utgjer skilnaden 721m² BTA i favør høyring 2. Med 37.000 kr/m² for nybygg, utgjer differansen 26,7 mill., medan den i Ørsta utgjer 83m² tilsvarande 3,1 mill. i høyring 1 sin favør. Slik sett er den teoretiske differansen på Høyring 1 og høyring 2 sine FEF-modellar for Herøy vgs og Ørsta vgs ca. 23 mill. i Høyring 2 sin favør.

	Eksisterande 2014	Utviklingsplan 2014
Påbygging		30
Yrkesfag		270
TPO		12
SUM		312
Teknisk fagskule		0
TOTALSUM		312
Avvik		xxxx

FORESLÅTTE TILTAK:

Fase 1: Flytte eller rive Miljøstasjon/garasje og plasthall

Fase 2: Bygge heilt ny skule

Fase 3: Flytte inn

Fase 4: Riving av paviljong 1 og 2, Miljøstasjon/garasje/plasthall og Olavshall. Salg av modulbygg 5 og plasthall. Vurdering av Gamlebygget, mellombygget, administrasjonsbygget og verkstadbygget. Eventuelt riving også av desse.

Fase 5: opparbeiding av utomhusområde etter riving

Fase 6: Revisjon av utviklingsplan

KOSTNADER:

På Herøy foreslår vi eit nybygg på 6.800m² BTA til 251,6 mill. I tillegg kjem ca. 6 mill. I rivekostnader og 5 mill i etterfølgande utomhuskostnader om ein riv heile den gamle bygningsmassa. Modulbygg 5 og plasthall

kan ein selge for gjenbruk. Salgsinntekt ikkje stipulert.

Pedagogiske mål:

Utviklingsplanen sin ambisjon er å tilpasse skulen til gjeldande ny struktur, det såkalla kunnskapsløftet, ved ein samla gjennomgang av bygningsmassen, med tanke på at dei ulike utdanningsprogramma skal få sine baseareal og spesialrom i tråd med gjeldande føringar frå Utdanningsavdelinga i Fylkeskommunen.

Miljøforbettringsmål:

Energisparing, inneklimateoppgradering

Driftsteknisk opprustingsmål:

SD anlegg, energisparing, energiklassifisering.

Visjon:

Det er ikkje utarbeidd eigne visjonsmål i arbeidet med utviklingsplanen utover nytt skulebygg.

Virkemiddel:

Nybygg

Arealberegningssmodellen (FEF modellen) 2014.

Dette er ein felles Fylkeskommunal arealmodell for å kvalitetssikre arealbehovet for dei ulike utdanningsprogramma ved ulike elevtal og ulike Vg2 og Vg3 tilbod.

3.1 BAKGRUNN / FØRESETNADAR / MANDAT

I sak T-79/11 blei fylgjande vedtak gjort:

"Fylkestinget ber om at det vert lagt fram utviklingsplanar for alle dei vidaregåande skulane i fylket i løpet av økonomiplanperioden".

Sak PN-28/13 .

" Plannemnda godkjenner framlagte prosjektplan for utviklingsplanar for skulane Ørsta vgs, Volda vgs, Ulstein vgs og Herøy vgs.

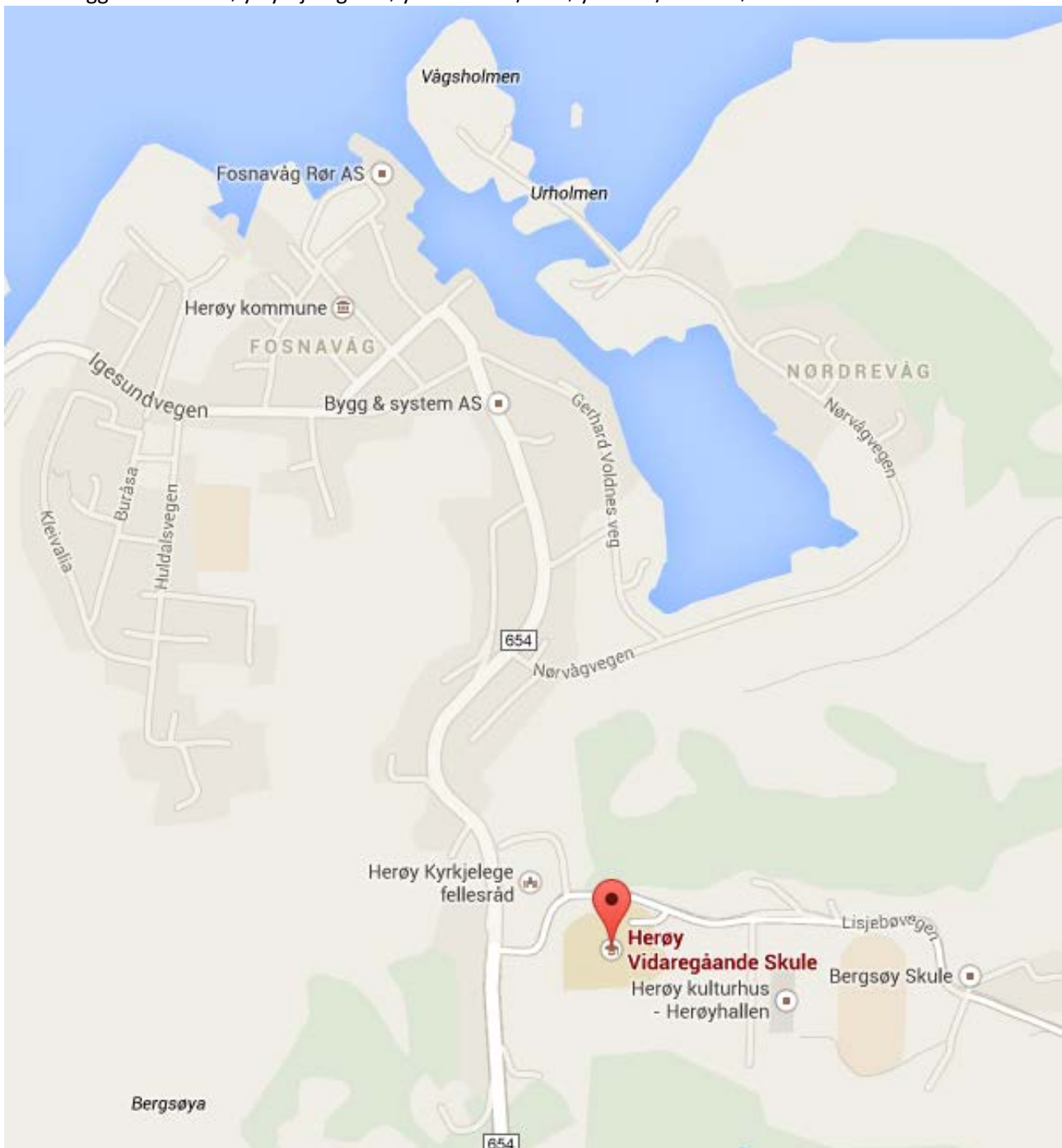
Arbeidet med å revidere planen vart sett i gang i februar 2014 og skal avsluttast i oktober 2014.

4 RAMMEVILKÅR, SITUASJON OG BYGNINGSMASSE

4.1 PLASSERING

Herøy vidaregåande skule
Lisjebøvegen 4
6049 Fosnavåg

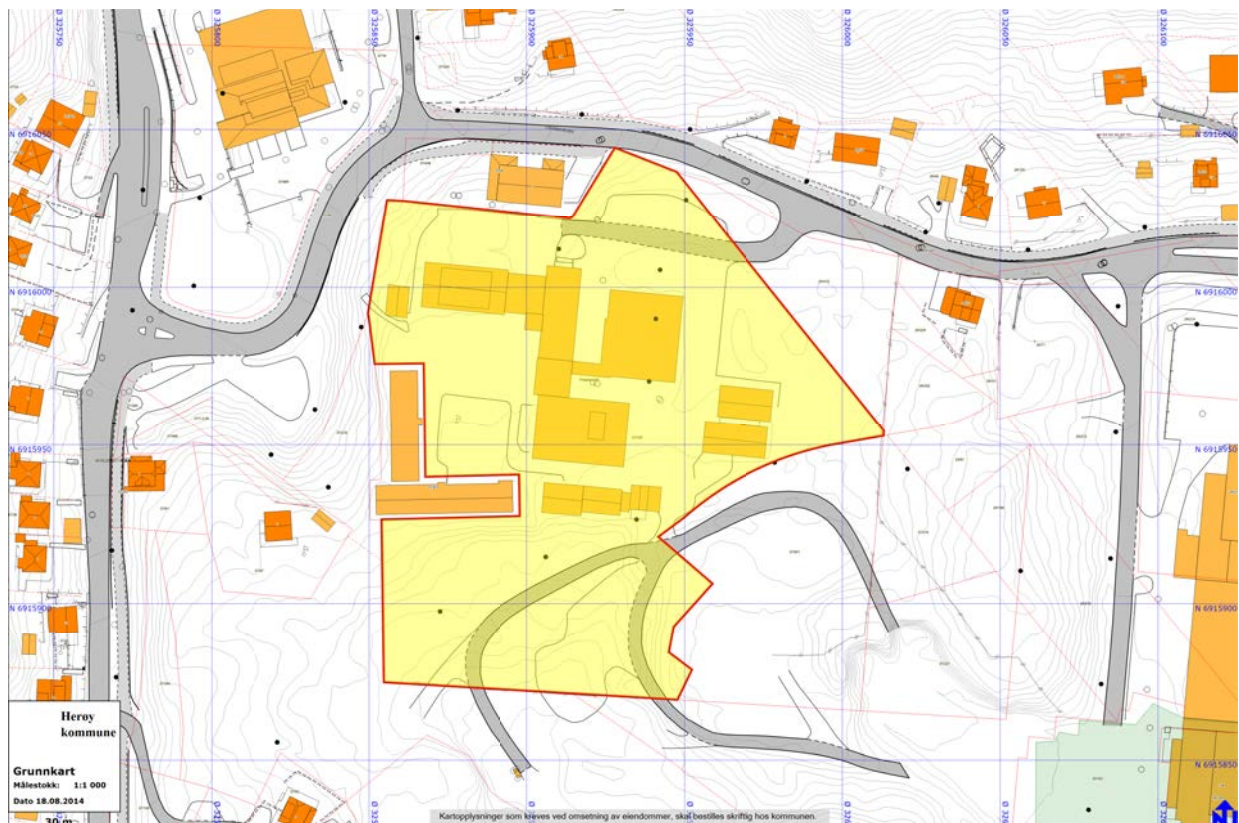
Skulen ligg mellom Herøy kyrkje og Herøy kulturhus / Herøyhallen / Sunnmørsbadet

4.2 EIGEDOMSGRENSER

Skuleområdet er samansett av ei mengd ulike småtomter.

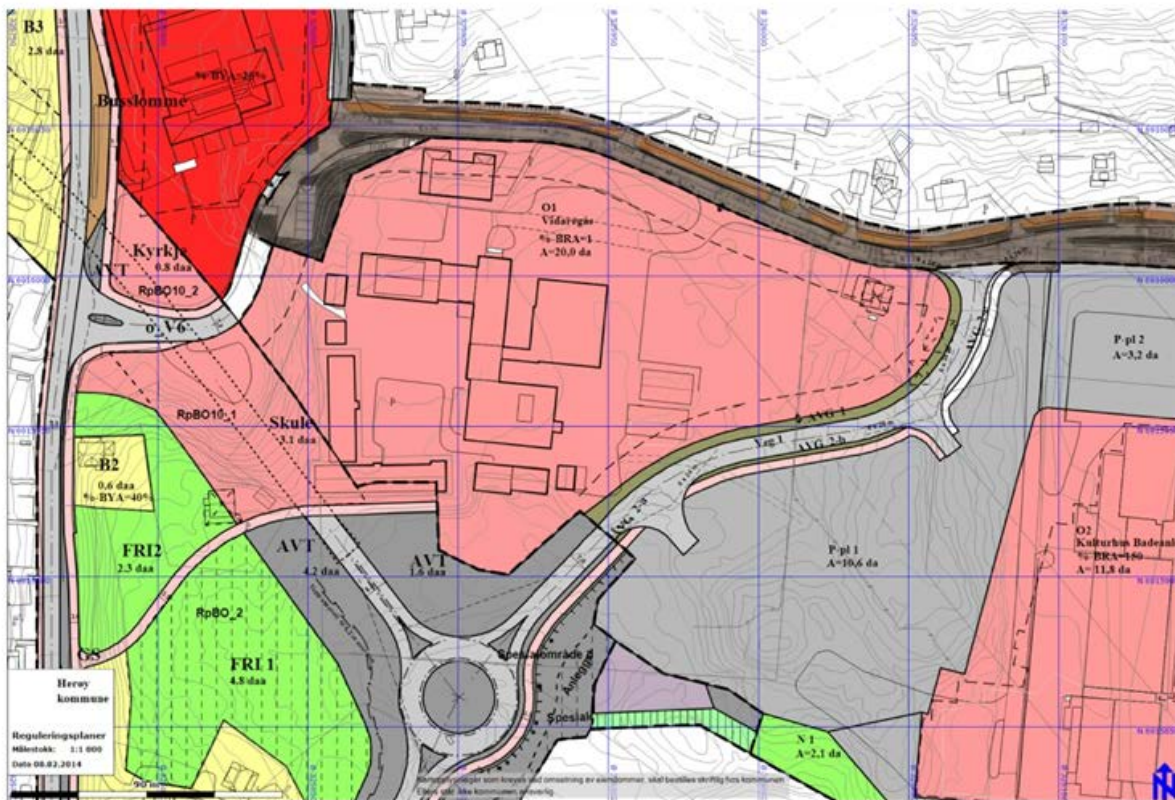
Gnr./Bnr.	Areal	Eigar	Reguleringsformål / bruksnamn
37/335	21 807 *)	Møre og Romsdal Fylkeskommune	Vidaregåande skule (hovedtomt)
37/423	1 144	Møre og Romsdal Fylkeskommune	skule (paviljong 1 og 2)
37/218	1 057		skule (grønn skråning)
37/318	650	frå Herøy kommune	
37/438			
37/29			
29/315	1 875	Møre og Romsdal Fylkeskommune	skule

Ovanfor er vist skuleeigedommen, slik den var før det 25.06 2013 blei gjort ein avtale mellom Herøy kommune og Møre og Romsdal Fylkeskommune om omfordeling av tomtegrunn til ny regulert veg/avkjøring til Sunnmørsbadet og ny tilkomst/busslomme til Herøy vgs. Fylkeskommunen avstod 4.543m² til kommunen, mot at kommunen avstod 650m² og masseutskifta 3250m².

4.3 REGULERING

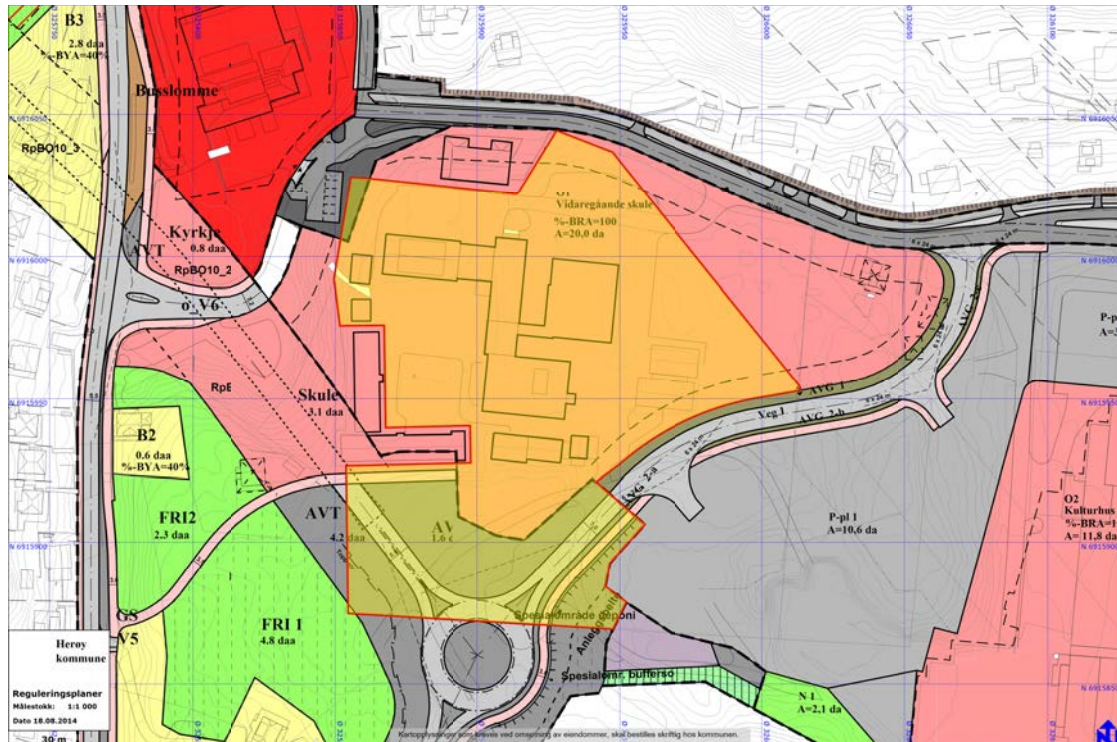

I reguleringskartet er store deler (-8,8da *) av eksisterende hovedtomt gnr. 37 bnr. 335 (21,8da) regulert bort til veg- og parkeringsformål mot syd, for å gi plass til ny rundkjøring og tunnell, samt avkjøring og parkering til Sunnmørsbadet.

I reguleringsplan Campus Fosnavåg er det regulert inn eit tomteareal på 20,0 da i område O1 til vidaregåande skuleformål. I tillegg er det 3,3da over tunellen som er regulert til skule. Godkjent utnytting i % BRA = 1. Dvs. at ein kan bygge 20.000m² bruksareal (BRA) inkludert arealet av overflateparkering og overdekkte kalde uteareal.. Reguleringsplanen gjer det vanskelegare å utvide f.eks. eksisterande verkstadhallbygg. Mot aust og nord er det 6-7 småtomter som er regulert inn i O1 til vidaregåande skuleformål. Bl.a. låven på 37/29 mot nord og einebustad på 29/73 mot aust.

4.4 TILKOMST / TRAFIKKTIHØVE

Dei trafikale tilhøva ved skulen er i dag litt "fritt fram", med ein bratt uoversiktleg ikkje trafikkseparert smal tilkomst via Lisjebøvegen. Spesielt er tilkomsten og snutilhøva for skulebussar dårleg tilrettelagt. Det blir derfor viktig å etablerer gode løysingar for busslomme og avstigingsplass som fører fram til skulen utan kryssande biltrafikk. Behov for busslommer for 6 bussar. Nokre elevar kjem også med ordinær rutebuss som stoppar ved kyrkja. Parkeringssamarbeid med ny parkeringsplass ved Sunnmørsbadet. Her er det planlagt rundkjøring med oppstillingsplass for busser utanfor Sunnmørsbadet.

4.5 NABOTILHØVE

Skuletomta er omkransa av vegar omtrent på alle kantar. Mot vest er det ein grøn bakke med sti opp til Herøy kyrkje. Mot nord går Lisjebøvegen, som blir trafikalt avlasta med nyvegen i sør, som blir ny tilkomstveg til skulen og Herøy kulturhus/idrettshallen og Sunnmørsbadet.

4.6 PARKERING

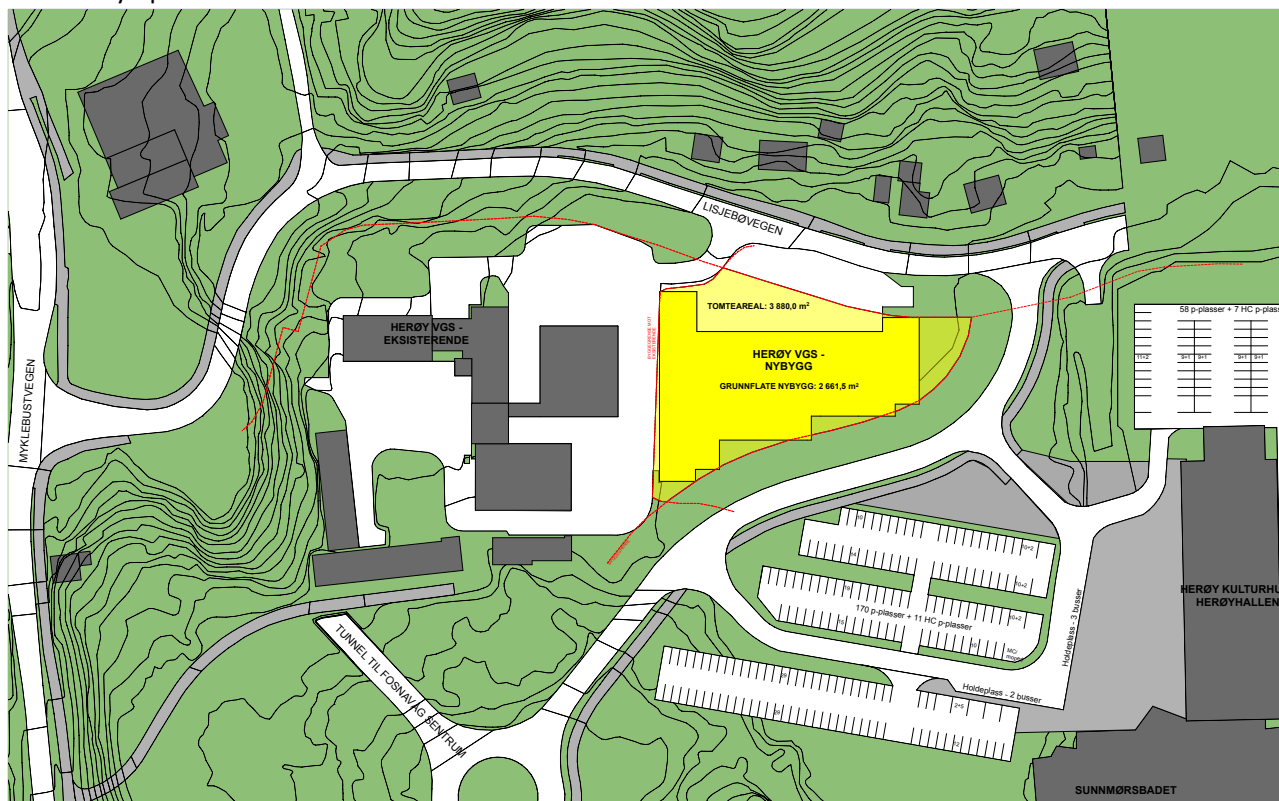
I dag blir det parkert på "alle ledige" flater, og det er stort sett bilar over alt.

4.6.1 Framtidig parkering

Med 0,6 plassar pr. tilsett og 0,4 plassar for elevar over 18 år, har vi stipulert parkeringsbehovet ved skulen til 49 plasser for tilsette, og 66 for elevane, Dvs. 115 parkeringsplassar.

Kommuna har regulert inn nye parkeringsplassar i forbindelse med etableringa av Sunnmørsbadet. Her er vist 181 nye plasser + 65 eksisterande. Disse kan sambrukast med skulen.

4.7 EKSISTERANDE BYGNINGSMASSE

Skulen held i dag til i 6 ulike bygg utan innvendig kommunikasjon.

Bygningane har gradvis grodd fram frå 1952 til 2009, og består av ei samanbygt z-forma "skulekjerne" av Gamlebygget, Mellombygget, Administrasjonsbygget, Verkstadbygget og Heistilbygget. Den samanhengande bygningsmassen utgjer 3788m² brutto eller knappe 59% av skulens samla areal.

Rundt denne skulekjernen ligg frittliggande bygg som paviljong 1, paviljong 2, Olavshallen (motorverkstad), gass/jernlager, Plasthall, miljøstasjon/garasje og modulbygg 5, som er overbygt med leskuret inn mot skulekjernen.

Bygningane ligg i ulike høgder i terrenget, og har ulik etasjehøgder /halvplanløyningar, som gjev lite oversiktlege og tronge innvendige trafikkareal/trappeløyningar. Det kan vere vanskeleg å orientere seg i bygningane.

Arkitektonisk har bygningane ulike stilar og framstår lett kaotisk, utan ein klar og lett synleg hovudingang. Bygningane er svært nøkterne, men godt vedlikehaldne.

Funksjonsmessig har bygningane lave etasjehøgder, som ikkje eignar seg godt til f.eks. tunge yrkesfag.

Verkstadbygget har f.eks. brutto etasjehøgde på kun 3,7m. Elles ligg brutto etasjehøgda i Gamlebygget på 3,5m, i administrasjonsbygget på 3,4m og 3,35m. Dette er svært lavt til f.eks. verkstadlokale for restaurant- og matfag. Olavshallen og plasthallen er dei einaste eksisterande lokala som i dag har god takhøgde.

Det vil derfor vere avgjerande å få til tenlege verkstadlokale for BA og TP med betre takhøgder. I arbeidet med utviklingsplanen har vi i utgreiinga til høyring 1 lagt vekt på å omstrukturere og bygge til eksisterande bygningsmasse, med å ta ut paviljongbygga. I utgreiinga til høringsrunde 2 har vi etter ynskje frå BYVE sett på om det er mogeleg å innpasse ein heilt ny skule innanfor eksisterande tomt, men då utan bygg- og anleggsgfag.

Herøy vgs		Bruttoareal	Nettoareal
Bygningar		BTA	NTA inkl. drift
1952	Gamlebygget	1135	
1969	Mellombygget	420	
1969	Administrasjonsbygget	998	
1969	Verkstadbygget	1159	
1984	Paviljong 1	637	
1985	Gass/Jernlager	35	
1990	Leskur/arbeidsrom	260	
1993	Paviljong 2	700	
1995	Olavshallen	191	
2005	Modulbygg 5	575	
2007	Tilbygg heis	76	
2007	Plasthall	200	
2009	Garasje / Miljøstasjon	156	
	Sum Herøy vgs. Eksist.2014	6452	

4.7.1 Gamlebygget

Bruttoareal: 1.135m². Byggeår: 1952. 4.etasjar.

Bygget er oppgradert brannteknisk, og vaktmeisteren har modernisert garderober og toalett i 2014.

- Bygget oppfyller ikkje krava til universell utforming.
- Bygget manglar radonsperre, og eventuelt radonkonsentrasjon må justerast via ekstra driftstid på ventilasjonsanlegget

Eksisterande bruk:

- Påbygging plan 1
- Datalab TIP/BA + Restaurant- og matfag plan 2
- Helse- og sosialfag + naturfag plan 3
- Helse- og sosialfag på plan 4

Framtidig bruk:

- Usikker, vurderast i forhold til universell utforming, radon og energiforbruk.

Tilfluktsrom ?

4.7.2 Mellombygget

Bruttoareal: 420m². Byggeår: 1969 3.etasjar
Bygget blei pussa opp i xxxx

Eksisterande bruk:

- Kjøkkenlager i sokkel
- Vestibyle plan 1
- Lærerarbeidsplasser RM plan 2
- Helse- og sosialfag + teknisk rom plan 3

Framtidig bruk:

4.7.3 Administrasjonsbygget

Bruttoareal: 998m². Byggeår: 1969. 3 etasjar.
Bygget blei rusta opp i xxxx

Eksisterande bruk:

- Kantine og auditorium i sokkelen
- Administrasjon på plan 1
- Restaurant- og matfag på plan 2

Framtidig bruk:

4.7.4 Verkstadbygget

Bruttoareal: 1159 m². Byggeår 1969 2 etasjer (liten kjeller +sokkel + 1.etasje).
Lav takhøgde for verkstadlokale.

Eksisterende bruk:

- Fyrsentral, teknisk rom kjeller
- TIP i sokkel
- TIP plan 1

4.7.5 Paviljong 1

Bruttoareal: 637m². Byggeår 1984. 1.etasje
nn

Eksisterande bruk:

- Naturbruk

Framtidig bruk:

- Foreslått riva

4.7.6 Gass/jernlager

Bruttoareal: 35m². Byggeår 1985.
nn

Eksisterande bruk:

Lager TIP

.

4.7.7 Leskur og arbeidsrom

Bruttoareal: 260m². Byggeår 1990 1 etasje.

Grunnflate: 260m².

Eksisterande bruk 2014:

nnn

Framtidig bruk:

- Rivast

4.7.8 Paviljong 2

Bruttoareal 700m². Byggeår 2005. 1 etasje

Eksisterende bruk:

- TIP Maritime fag
-

Framtidig bruk:

- Bygget er foreslått riva.

4.7.9 Olavshallen

Bruttoareal 191m². Byggeår 1995. 1 etasje

Eksisterande bruk:

- TIP. Verkstad motorar

Framtidig bruk:

- Rivast

4.7.10 Modulbygg 5

Bruttoareal: 575m² Byggeår 2005. 1 etasje

Eksisterende bruk:

- Tilrettelagt opplæring + driftslager

Framtidig bruk:

- Rivast

4.7.11 Tilbygg heis

Bruttoareal 76m². Byggeår 2007. 4 etasjar.

Eksisterande bruk:

- Heis + lager + grupperom

Framtidig bruk:

- Rivast

4.7.12 Plasthall

Bruttoareal 200m². Byggeår 2007

Bygget har hatt ein del innbrot, der uvedkomande skjer seg gjennom plastduken.
Varmt om sommaren. Dårleg ventilasjon.

Eksisterande bruk:

- Bygg- og anleggsgag, verkstad

Framtidig bruk:

- Rivast

4.7.13 Garasje- og miljøstasjon

Bruttoareal 156m². Byggeår 2009

Eksisterande bruk:

- Garasje- og miljøstasjon.

Framtidig bruk:

- Rivast

4.7.14 Miljøkartlegging

Det er ikkje føreteke miljøkartlegging ved skulen, som ein del av utviklingsplanarbeidet,

4.7.15 Tilstandsanalyse

Det er så langt ikkje utført tilstandsanalyse på bygningane ved Herøy vgs.

Skulen har hatt dyktig leiing/vaktmester som har ivareteke vedlikehaldet på ein framifrå god måte. Likevel kan ikkje dei gjere noko med sjølve strukturen i skulen med ulike nivå og spreidd bygningsmasse.

Sjølv om det i eit ressurs- og miljømessig perspektiv som regel er gunstigast med rehabilitering av eksisterande bygningar, vil det å nytte store summar på å transformere eksisterande skulebygg om til ein framtidretta skule, i tråd med både Utdanningsavdelinga, BYVE og brukarane sine krav, vere ein risikosport både med hensyn på arbeidsmiljøet i byggetida, og i høve til det økonomiske- og funksjonelle sluttproduktet.

4.8 GRUNNTILHØVE

Det er ikkje innhenta informasjon om grunntilhøva, men ein antek ut frå synfaring og munnleg informasjon frå lokalt hald at det er kupert fjell.

5 PROGRAM / PROGRAMANALYSE OG PEDAGOGIKK

5.1 ELEV OG GRUPPE/KLASSEANTALL

UTDANNINGSPROGRAM	NIVÅ	PROGRAMOMRÅDER	ELEVER (program)	Antall klasser (program)	SUM elever pr. årstrinn	SUM elever pr. program	SUM Grupper/ klasser pr. program
Studiespesialisering ST	VG1	Studiespesialisering	0	0	0	30	1
	VG2	Språk, samfunnsfag og økonomi	0	0	0		
	VG2	Realfag(TAF)	0	0			
	VG2	IB	0	0			
	VG3	Språk, samfunnsfag og økonomi	0	0	0		
	VG3	Realfag	0	0			
	VG3	IB	0	0			
	VG3	Påbygging	30	1	30		
Studiespesialisering med formgivingsfag	VG1	Formgivingsfag	0	0	0	0	0
	VG2	Formgivingsfag	0	0	0		
	VG3	Formgivingsfag	0	0	0		
Idrettsfag ID	VG1	Idrettsfag	0	0	0	0	0
	VG2	Idrettsfag	0	0	0		
	VG3	Idrettsfag	0	0	0		
	VG4	Idrettsfag	0	0	0		
Musikk, dans og drama MD	VG1	MDD	0	0	0	0	0
	VG2	Dans	0	0	0		
	VG3	Dans	0	0			
	VG2	Drama	0	0			
	VG3	Drama	0	0	0		
	VG2	Musikk	0	0			
	VG3	Musikk	0	0			
Bygg- og anleggsteknikk BA	VG1	Bygg- og anleggsteknikk	0	0	0	0	0
	VG2	Anleggsteknikk	0	0	0		
	VG2	Byggteknikk	0	0			
	VG2	Klima-, energi- og miljøteknikk	0	0			
	VG2	Overflateteknikk	0	0			
	VG2	Treteknikk	0	0			
		TAF	0	0	0		
		STO	0	0	0		
Design og håndverk DH	VG1	Design og håndverk	0	0	0	0	0
	VG2	Aktivitør	0	0	0		
	VG2	Blomsterdekoratør	0	0			
	VG2	Børsemaker	0	0			
	VG2	Båtbyggerfag	0	0			
	VG2	Design og duodji	0	0			

	VG3	Desing og gullsmedhåndverk	0	0			
	VG2	Design og tekstil	0	0			
	VG2	Design og trearbeid	0	0			
	VG2	Frisør	0	0			
	VG2	Interiør og utstillersdesign	0	0			
	VG2	Pianostemming og pianoteknikk	0	0			
	VG2	Smed	0	0			
	VG2	Ur- og instrumentmaker	0	0			
	VG3	Interiør	0	0	0	0	
	VG3	Utstillingsdesign	7	0			
Elektrofag EL	VG1	Elektrofag	0	0	0	0	0
	VG2	Automatisering	0	0	+		
	VG2	Data og elektronikk	0	0			
	VG2	Elenergi	0	0			
	VG2	Flyfag	0	0			
	VG2	Kulde og varmepumpe	0	0			
	VG3	Automatiseringsfag	0	0	0		
	VG3	Dataelektronikerfaget	0	0			
Helse og sosialfag HS	VG1	Helse- og sosialfag	30	2	30	60	4
	VG2	Ambulansefag	0	0	30		
	VG2	Barne- og ungdomsarbeiderfag	15	1			
	VG2	Fottreapi og ortopediteknikk	0	0			
	VG2	Helsearbeiderfag	15	1			
	VG2	Helseservicefag	0	0			
	VG2	Hudpleie	0	0			
	VG3	Fotterapi	0	0	0		
	VG3	Apotekteknikk	0	0			
	VG3	Helsesekretær	0	0			
	VG3	Tannhelsesekretær	0	0			
	VG3	Hudpleier	0	0			
Medier og kommunikasjon MK	VG1	Medier og kommunikasjon	0	0	0	0	0
	VG2	Medier og kommunikasjon	0	0	0		
	VG3	Medier og kommunikasjon stud.forb.	0	0	0		
	VG3	Mediedesign	0	0			
Naturbruk	VG1	Naturbruk	15	1	15	30	2
	VG2	Akvakultur	0	0	15		
	VG2	Anleggsgartner og idrettsanleggsgfag	0	0			
	VG2	Fiske og fangst	15	1			
	VG2	Hest og hovslagerfag	0	0			
	VG2	Landbruk og gartneri	0	0			
	VG2	Reindrift	0	0			
	VG2	Skogbruk	0	0			
	VG2	Naturbruk med sportsfiske	0	0			
	VG3	Naturbruk studieforbredende	0	0	0		
	VG3	Gartneri	0	0			
	VG3	Landbruk	0	0			

Restaurant- og matfag RM	VG1	Restaurant- og matfag	30	2	30	60	4
	VG2	Kokk- og servitørfag	30	2	30		
	VG2	Matfag	0	0			
		STO	0	0	0		
Service- og samferdsel SS	VG1	Service og samferdsel	0	0	0	0	0
	VG2	IKT-servicefag	0	0	0		
	VG2	Reiseliv	0	0			
	VG2	Salg, service og sikkerhet	0	0			
	VG2	Transport og logistikk	0	0			
Teknikk og industriell produksjon TP	VG1	Teknikk og industriell produksjon	60	4	60	120	8
	VG2	Arbeidsmaskiner			60		
	VG2	Bilskade, lakk og karosseri					
	VG2	Brønnteknikk					
	VG2	Industriell møbelproduksjon					
	VG2	Industrietekstil og design					
	VG2	Industrieteknologi	30	2			
	VG2	Kjemiprosess					
	VG2	Kjøretøy					
	VG2	Laboratoriefag					
	VG2	Maritime fag	30	2			
		TAF					
		STO			0		
SUM elever videregående skule			300	19	300	300	19
Spesialtilpasset oppl. AO					0	0	0
Spesialtilpasset opplfunksj.h. base			12		12	12	
Landslinje/ annet							
Fagskule	1.				0	0	0
	2.						
		Nettbasert					
SUM ELEVER og STUDENTER TOTALT			312	19	312	312	19

5.2 PROGRAM OG DIMENSJONERING

Nedanfor er vist dimensjonering av Herøy vgs etter den såkalla FEF modellen.

	Antall	Klasser		
Elever VG 1	135	9		
Elever VG 2	135	9		
Elever VG 3	30	1		
Elever VG 4	0	0		
AO	12			
TAF	0	0		
STO	0	0		
SUM elever	312	19		
Lærere og assistenter	61			
Pedagogisk ledelse	5			
Merkantil avdeling	3			
IKT	1			
Renholdere	5			
Driftspersonell	1			
Kantinepersonell	1			
Bibliotek	1			
Elevtjenester	4			
Sum ansatte	82			
			Nto	Bto
				Pr elev
Studiespesialisering ST	-	-	-	0,0
Studiespesialisering m/formgiving STFOR	-	-	-	0,0
Påbygging	30	107		3,6
Idrettsfag ID	-	-		0,0
Musikk, dans og drama MD	-	-		0,0
Sum Studiforbereidende	30	107		3,6
Bygg og anlegg BA	-	-		0,0
Design og handverk DH	-	-		0,0
Elektrofag EL	-	-		0,0
Helse og oppvekstfag HO	60	448		7,5
Medier og kommunikasjon MK	-	-		0,0
Naturbruk NA	30	96		3,2
Restaurant og matfag RM	60	723		12,1
Service og samferdsel SS	-	-		0,0
Teknikk og industriell produksjon TP	120	1 766		14,7
Sum yrkesfag	270	3 034		0,0
Sum Alternativ opplæring AO	12	347		0,0
Felles:				
Sum felles læringsrom	312	161		0,5
Rom ansatte	312	268		0,9
Elevrom	312	495		1,6
Vestibyle / sosiale møtearenaer/inneamfi	312	78		0,3
Teknisk drift	312	313		1,0
SUM felles	312	1 315		4,2
SUM netto areal	312	4 803		15,4
Tekniske rom	312		314	1,0
Konstruksjonsareal	312		480	1,5
Trafikkareal	312		1 201	3,8
Bruttoareal Totalt ekskl idr.hall	312		6 798	21,8
Idrettshall inkl idrettsfag	312	1 152	1 504	4,8
1,415			Bto/nto faktor ekskl. hall	

5.3 FUNKSJONSDIAGRAM

Det er ikkje laga funksjonsdiagram(boblediagram) i arbeidet med utviklingsplanen. Dette vil bli utarbeida i neste fase, som er programmering / skisseprosjektfase.

6 RIVING

Ut frå sin tekniske tilstand, funksjonalitet og plassering foreslår vi å ta heile eksisterande bygningsmasse ut av bruk. Halvparten av eksisterande bygningsmasse er i midlertidige paviljongar og modulbygg. Brukarane ynskjer sterkt desse ut av bruk. Gjenståande bygningsmasse er relativt gammal, med store begrensningar på etasjehøgde og samanhengande etasjenivå.

Vi ser det som vanskeleg å doble bygningsmassa rundt gjenståande bygningar i mange etappevise utbyggingar utan at dette medfører uakseptabelt arbeidsmiljø i byggetida. Om gjenståande bygningsmasse ikkje skal tømast medan ein flyttar om på utdanningsprogramma, må ein forvente bygningsmassa blir gjenstand for kontinuerleg bygging i ein 6-8 års peridoe for å få logistikken til å gå opp.

Ein må først bygge nytt og flytte TPO. Så må ein bygge nytt for TIP + RM. Helse- og Oppvekst har delvise loftsareal i den gamlaste del av gjenverande bygningsmasse, som ikkje oppfyller krava til framtidsretta undervisningsareal.

7 VURDERINGAR

7.1 AREALDISPONERING:

Eksisterande arealdisponeringar med deling i mange bygningar er sjølvsagt uheldig for ein samlande skule som skal marknadsføre seg i konkurranse med andre skular. Med eit nytt samlande skulebygg med ny attraktiv arealdisponering vil Herøy vgs stille mykje sterkare som nummer 1 skule for dei utdanningsprogramma som skulen tilbyr.

Nedanfor har vi drøfta ulike type areal ved skulen.

7.2 STUDIEFØREBUANDE FAG

7.2.1 Vg3 Påbygging

30 elevar. 1klasse 2 lærarar. Dimensjonert til 107m² NTA. 4,8m² BTA pr. elev.

7.3 YRKESFAG

7.3.1 Bygg og anleggsteknikk. (BA)

Foreslått lagt ned og flytta til Ørsta vgs- I dag 30 elevar, som har verkstad i plashallen.

7.3.2 Design og håndverk (DH)

Ingen tilbod

7.3.3 Elektrofag (EL)

Ingen tilbod

7.3.4 Helse- og oppvekstfag (HO)

60 elevar. 4 klasser a 15 elevar. 10 lærarar. Held i dag til i bygg D. Dimensjonert i FEF modellen til 449m² netto. 10,1m² BTA pr. elev.

7.3.5 Medier og kommunikasjon

Ingen tilbod

7.3.6 Naturbruk

30 elevar. 2 klasser a 15 elevar. 5 lærarar. Held i dag til i paviljongbygg som skal takast ut av bruk. Ynskjer seg nytt naust.

7.3.7 Restaurant- og matfag (RM)

60 elevar. 4 klasser a 15 elevar. 10 lærarar. Har i dag 30 elevar. Får 2 nye klasser frå Ørsta. Held i dag til i 2.etasje i Adm.bygget. Dimensjonert til 723m² NTA. 16,3m² BTA pr. elev. Ved utviding må RM flytte til nybygg for å få plass.

7.3.8 Service og samferdsel

Ingen tilbod

7.3.9 Tenikk og industriell produksjon (TP)

120 elevar. 8 klasser a 15 elevar. 21 lærarar. Held i dag til i bygg B, der delar av undervinsingslokala er særsgamle og dårlege. Dimensjonert i FEF modellen med 2207m² netto. 24,8m² BTA pr. elev. held i dag til i verkstadbygget og Olavshallen. Olavshallen som huser motorverkstad er foreslått teke ut av bruk.

7.3.10 Tilrettelagt opplæring (TPO)

12 elever. 12 tilsette. Dimensjonert i FEF modellen til 322m² netto. 43,5m² pr. elev. Held i dag til i modulbygg 5 som er foreslått teke ut av bruk.

7.4 FELLES

7.4.1 Romkategori A

(realfaglab og auditorium)

7.4.1.1 REALFAGFAG

Dimensjonert til 101m² i FEF modellen.

7.4.1.2 AUDITORIUM

Dimensjonert til 90m² i FEF modellen. Skulen har i dag eit auditorium i sokkelen på administrasjonsbygget.

7.4.2 Romkategori C

(Adm. og ped.personell, markantilt personell, støtterom, personalrom, garderobes og wc, tillitsvalte)

7.4.2.1 ADMINISTRASJON/MERKANTIL

Dimensjonert for 8 tilsette. 86m² netto+ 62,5m² arkiv/møterom etc.
Held i dag til på plan 1 Administrasjonsbygget.

7.4.2.2 PERSONALROM

Personalrom for 82 tilsette dimensjonert til 102,7m² + 16m² gard/wc.

7.4.3 Romkategori D

(Bibliotek, kantine/kantinekjøkken, toaletter i fellesareal, vestibyle/sosiale møtearenaer/inneamfi, elevtenester)

7.4.3.1 BIBLIOTEK

Dimensjonert med 1 tilsett og 113m² i FEF modellen.

7.4.3.2 KANTINE/KJØKKEN

Dimensjonert med 1 tilsett og 289m² + 12m² i felles wc i FEF modellen.

7.4.3.3 Vestibyle/sosiale møtearenaer/inneamfi

Dimensjonert til 78m² i FEF modellen.

7.4.3.4 ELEVTENESTER

Dimensjonert med 4 tilsette og 81,2m² i FEF modellen. Lokaler for PPT, helsesøster, 2 rådgivere, venterom, wc, hvilerom og lager/arkiv/kopi for elevrådet.

7.4.4 Romkategori E1

(IKT, Reinhald, Drift, Avfall og varemottak)

7.4.4.1 IKT

Dimensjonert med 1 tilsett og 40m² netto.

7.4.4.2 REINHOLD

Dimensjonert med 5 tilsette og 82m² i FEF modellen.

7.4.4.3 DRIFT

Dimensjonert med 1 tilsett og 141m² i FEF modellen.

7.4.4.4 AVFALL OG VAREMOTTAK

Dimensjonert med 51m² i FEF modellen.

7.4.5 ROMKATEGORI E2

7.4.5.1 TEKNISKE ROM

Dimensjonert med 314m² i FEF modellen.

7.4.6 KROPPSØVING

Kroppsøving foregår i lokaler leigd av Herøy kommune. Dette tek ein sikte på å vidareføre i utviklingsplanperioden.

7.4.7 UTOMHUS/SKOLEGÅRD

7.5 VURDERINGAR AV BRUTTOAREALET

I FEF modellen blir arealbehovet til Herøy vgs med 312 elevar og 82 tilsette vurdert til 6.798 (21,79m² BTA pr. elev) utan kroppsøving og 8.302m² (26,61m² BTA pr. elev) med kroppsøving.

Samla bygningsmasse i dag er 6.452m² utan kroppsøving. Dvs. ca. 346m² mindre enn det ein ny skule er dimensjonert til. Skulen har i dag rundt 300 elevar.

Om ein tek alle paviljongar og modulbygg ut av bruk, vil ein sitje igjen med 3.702m², dvs. at ein i det alternativet som blei sendt ut til høyring teoretisk måtte bygge minst 3000m². I praksis måtte ein pga. ny vegregulering bygge nytt for heile TIP, og bygge om eksisterande verkstadbygg til andre utdanningsprogram for eksempel RM, sjølv om etasjehøgden er for lave til å få til gode løysingar.

7.6 VURDERINGAR AV ENERGI/DRIFT

Krav til eit nytt skulebygg i TEK-10 er sett til ei energiramme 120kWh/m²/ oppvarma bruksareal pr. år.

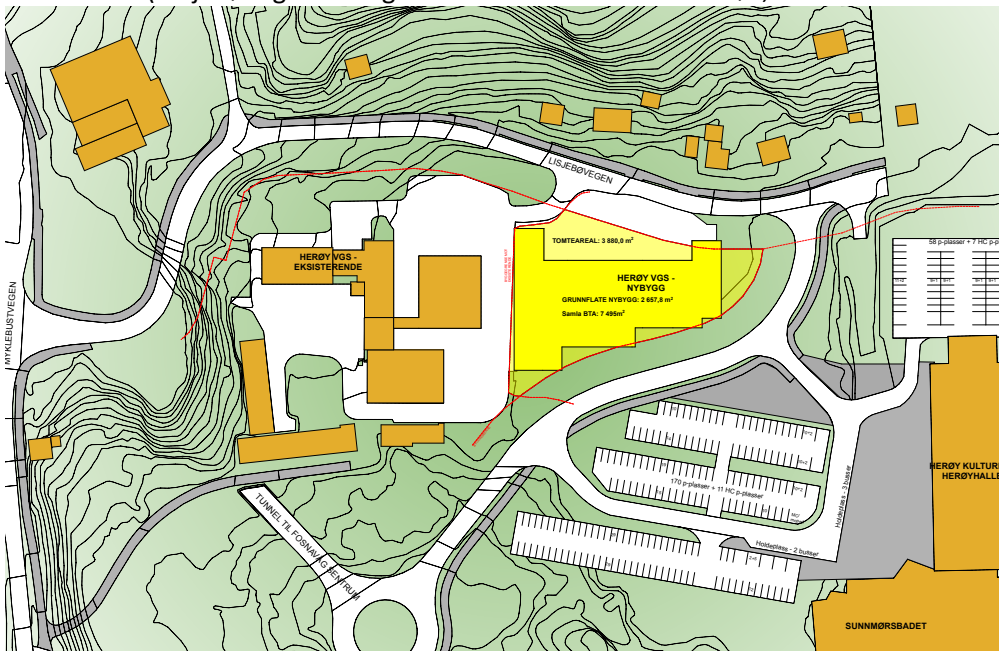
Krav til idrettsbygning er 170kWh/m²/oppvarma bruksareal (BRA) pr. år.

BRA skuledel er ca. 6.318m² dvs. årleg energiforbruk på 758.160 kWh

8 NYE TILTAK

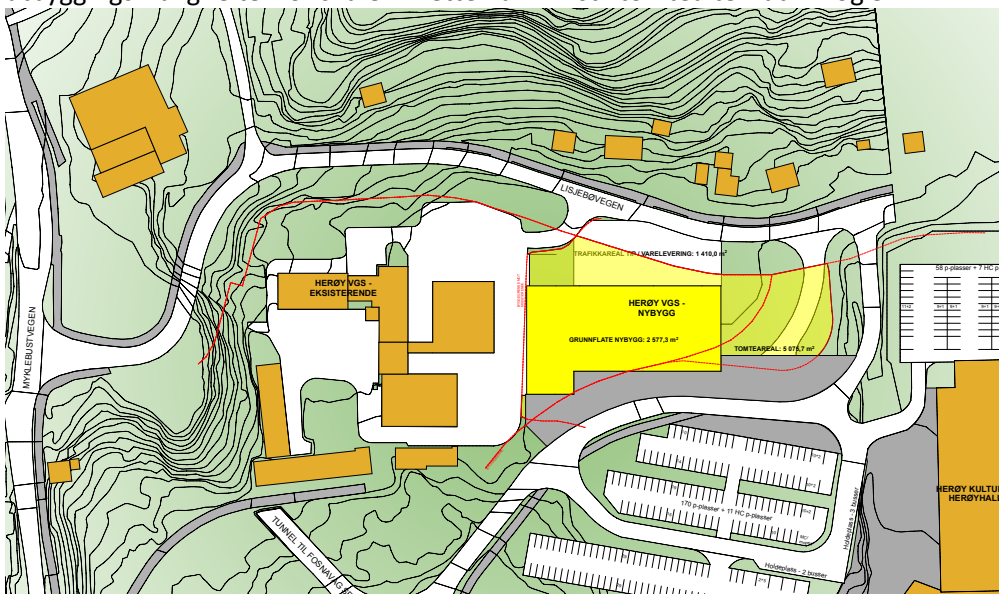
8.1 NYBYGG

Etter høring 1 har vi i samråd med BYVE konkludert med å foreslå nybygg for ein samla Herøy vgs. Vi har sett på å løyse denne innanfor eksisterande skuletomt. Nybygget er då løyst over 4 etasjar, og er svært kompakt. Utfordringa frå BYVE var å finne ut konsekvensane av å bygge ein ny skule innanfor eksisterande tomt utan å flytte eksisterande undervisning. Vi har då sett på konsekvensane av å dele atomba i eit anleggsområde, og eit eksisterande skuleområde, der bygginga kan foregå utan kryssande trafikk med skuledrifta. (Lisjebøvegen skal gå ut av bildet mot aust som før, men er her avkorta i 3D modellen vår).

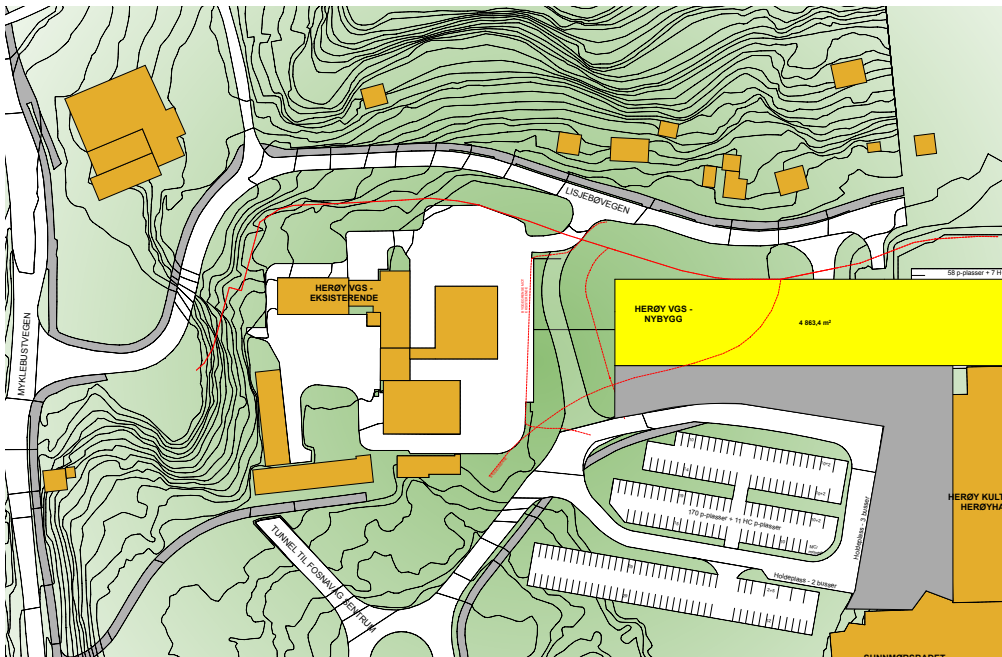

8.2 NY ALTERNATIVE UTBYGGINGAR

Ved å justere vegtraseen frå Sunnmørsbadet til Lisjebøvegen noko, så åpnar det seg nye utvida utbyggingsmuligheiter for skulen. Dette har vi vist i tomtealternativ 2 og 3.

I tomtealternativ 2 er avkøyringa til Lisjebøvegen flytta austover mot eksisterande parkeringsplass, for å få utvida byggegrunn til skulen. (Lisjebøvegen skal gå ut av bildet mot aust som før).

Ovanfor har vi vist eit alternativ som vi ikkje har brukt mykje tid på så langt i denne fasen. Det er ei samanbygging av skule og kulturhus. (Lisjebøvegen skal gå ut av bildet mot aust som før).

8.3 LOGISTIKKUTFORDRINGAR:

Logistikkutfordringane kan delast i to.

1. Utbyggingslogistikken. Korleis få rett funksjon på plass til rett tid, og kva gjer ein mellombels for å få dette til. (Flyttelogistikk mellom bygningane i planperioden).
2. Driftslogistikken innanfor skuleområdet mellombels i byggeperioden og når skulen er ferdig utbygt etter mal frå utviklingsplanen.

8.3.1 UTBYGGINGSLOGISTIKK

Vi vil om økonomien tillèt dette bygge nytt i eitt samlande byggesteg, slik at ein slepp å ha byggeplass på ein ny skule få år etter at ein har flytta inn. Totalt sett er dette klart billigare enn trinnvis utbygging.

Ein må likevel flytte plashallen + garasje/miljøstasjon for å få stort nok byggeplassområde. Desse funksjonane får ein plass til andre stader på skuleområdet.

8.3.2 DRIFTSLOGISTIKK

Med ei samlande utbygging vil ein kunne drifte gamleskulen til nybygget er ferdigstilt og så flytte drifta rett inn.

8.3.2.1 VARETRANSPORT

Nybygget vil få tilpassa gode tilhøve for varelevering

8.3.2.2 AVFALLSTRANSPORT

Nybygget vil få gode tilhøve for borttransport av avfall. Ein bør vurdere nedsenka avfallscontainerar

8.4 FRAMDRIFT:

Framdrifta på gjennomføringa av utviklingsplanen vil vere avhengige av storleiken på politiske løyvingar til dette føremålet. Vi har i neste punkt stipulert ein tidsakse frå 2015-2025. Dvs. ei gjennomføringstakt på 10 år.

9 TIDSLINJE

	Bygg	Frå	Til	Kostnad	Aktivitet
					Tid frå positivt vedtak
1	Nybygg	0	0,5 år		Programmering nybygg
2	Nybygg	0,5 år	1,0 år		Skisse-forprosjekt nybygg
3	Nybygg	1,0 år	1,5 år		Anbod nybygg
4	Nybygg	1,5 år	3,5år		Byggetid,
5	Nybygg	3,5år	4 år		Innflytting
6	Eksisterande Riving/salg	4 år	4,5år		Framtidig tomtereserve, opparbeida utomhusareal for elevane.

Om ein ikkje totalt sett skal kutte RM tilbodet i Eikesundregionen, må ein om ein skal flytte 2 klasser frå Ørsta vgs til Herøy vgs få etablert nye RM lokaler ved Herøy vgs. Sidan RM i Ørsta held til i eige bygg, kan desse elevane fungere der, sjølv om ikkje Herøy vgs får opp sitt nybygg samtidig med Ørsta vgs.

Ein kan dermed kome i ein situasjon der Ørsta vgs flyttar inn i nybygg , og RM blir igjen i bygg D i 4-5 år, til Herøy vgs har fått på plass nybygg for eit utvida RM-tilbod.

RM utvidinga ved Herøt vgs kan ein vanskeleg sjå føre seg skal skje i tilknytning til eksisterande areal i 2.høgda i Administrasjonsbygget.

På same måte vil BA flyttinga frå Herøy vere avhengig av at Ørsta vgs har fått etablert nybygg som kan ta i mot 30 nye elevar, sjølv om ein i ein overgangsperiode kan flytte plashallen internt på Herøyområdet for å få sett i gang nybygget før Ørsta vgs er ferdig utbygt.

10 MODULBEHOV

Vurdert til ingen ved eitt byggesteg. Ved oppdeling i fleire byggesteg, kan eksisterande utdanning fungere i eksisterande bygningar.

11 VISJON

Vi har lage eit slags visjonsbilde basert på eit kompakt nybygg innanfor eige bygg.

12 KORTSIKTIGE TILTAK

I påvente av ny skule ynskjer skulen fylgjande tiltak.

Pos. nr	Beskrivelse	Tidspunkt for utførelse
1	Naust til naturbruk	2015
2	Kjølerom for fisk/krabbe naturbruk	2015
3	Ny busslomme og parkering	2015
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

13 KOSTNADAR

Grovt overslag

BYGG	Tung	Middels	Lett	Riving	Nybygg	Kostnad	Komm-entar
Ny Herøy vgs					6.798	251,6 mill.	
Kroppsøving					1 504m ²	0 mill.	1)
Utomhus						5 mill	
SUM AREAL					6.800		
KOSTNAD M2					37.000kr		
KOSTNAD NYBYGG						256,6 mill.	
Paviljongar og modulbygg				2750		2,5 mill	1)
resterande				3702		3,5 mill	
SUM inkl. Riving						262 mill	

Kommentarar:

1. Eksisterande leieavtale oppretthaldast.

Nybygg: kr. 37.000 pr.m²

Lett ombygging = lokala brukt hovudsakleg som i dag. Små omgjeringar, reparering og tilpassing himling og golv, nødvendige utskifting, begrensa tilpassing av vvs- og el-anlegg.

Kr. 15.000 pr.m²

Middels ombygging = lokala kan delvis brukast som i dag. Noko riving og ombygging, full overflaterenovering, nødvendige utskiftingar, tilpassing av vvs- og el-anlegg.

Kr. 20.000 pr.m²

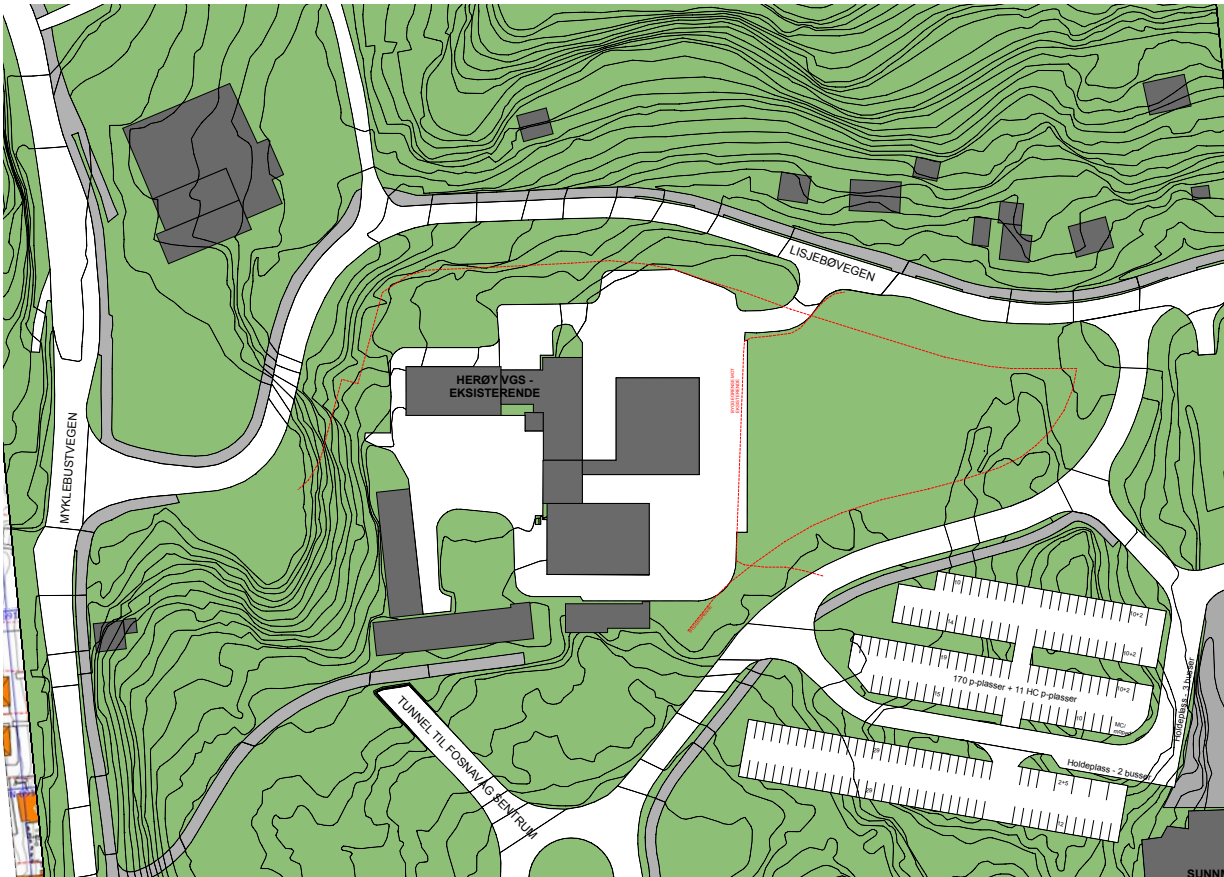
Tung ombygging = lokala kan ikkje brukast som i dag. Riving av himling, vegger, golvbelegg, elektrisk, varme, ventilasjon og sanitær. Ny rominndeling, nye overflater, nye tekniske anlegg.

Kr. 30.000 pr.m²

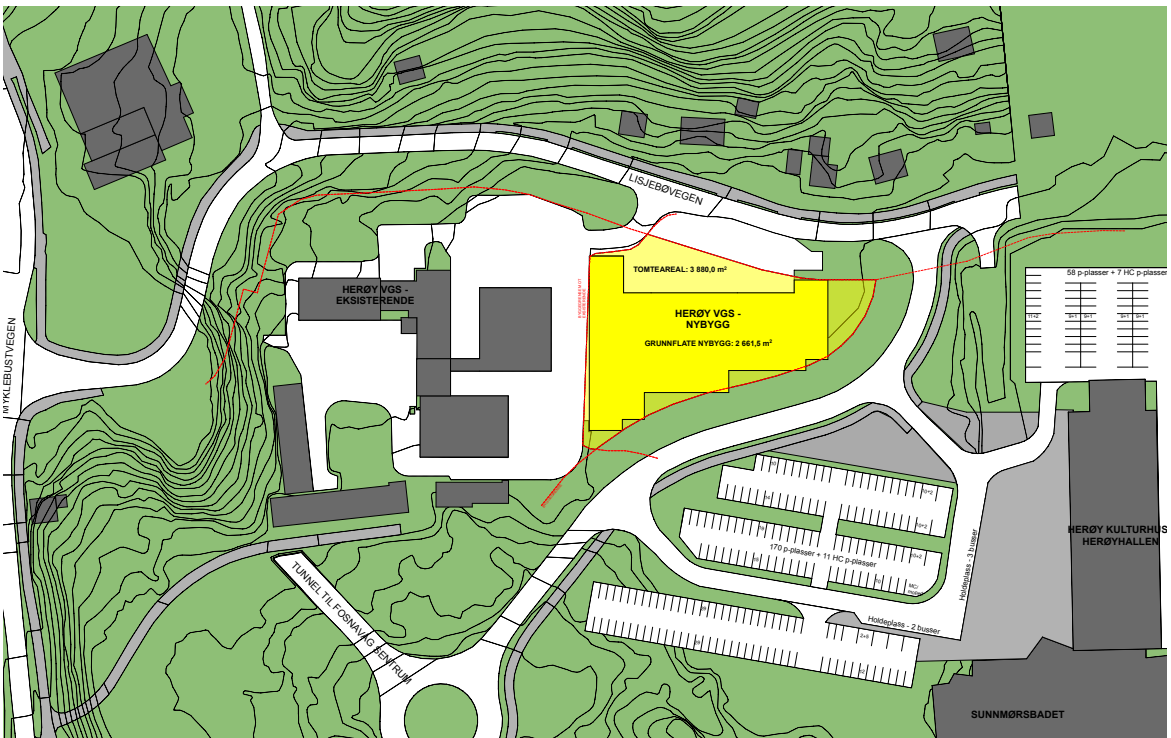
Kostnadane er basert på prisnivå 2013 justert for prisstigning til 1.juni 2014.

14 SITUASJONSPLANAR

14.1 SITUASJONSPLAN EKSISTERENDE

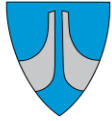

14.2 SITUASJONSPLAN UTVIKLINGSPLAN

15 VEDLEGG

15.1 TEIKNINGAR

Bu- og habiliteringsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	RRK	Arkivsaknr:	2014/1200
		Arkiv:	031

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
31/14	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	21.08.2014
148/14	Komite for Helse og omsorg	16.09.2014
	Formannskapet	24.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

BRUKARUNDERSØKING I BU- OG HABILITERINGSAVDELINGA 2014

Møtebehandling:

Bu og habiliteringsleiar Renathe Rossi-Kaldhol orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken

Tilråding i Komite for Helse og omsorg - 21.08.2014

Brukarundersøkinga i Bu- og habiliteringsavdelinga våren 2014, vert teken til vitande.

Tilråding frå rådmannen:

Brukarundersøkinga i Bu- og habiliteringsavdelinga våren 2014, vert teken til vitande.

Særutskrift:
Bu- og habiliteringsleiar

Vedlegg:

Resultat totalt for Bu- og habiliteringsavdelinga i Herøy kommune

Resultat for omsorgsbustader/tun

Resultat for heimebuande/heimetenester/andre omsorgsbustader

Saksopplysningar:

Våren 2014 har Bu- og habiliteringsavdelinga gjennomført ei ny brukarundersøking for å vurdere kvaliteten på tenestene gjevne av avdelinga i Herøy kommune.

Avdelinga har også denne gongen brukt spørjeskjema og dataverktøy utforma av «bedrekommune.no» (KS / Kommuneforlaget).

Bu- og habiliteringsavdelinga har ved to tidlegare høve gjennomført brukarundersøkingar gjennom bedrekommune, både i 2008 og 2011. Begge desse gongane valde vi å spørje brukarrepresentantane via spørjeskjema, som svarte på vegne av brukarane som tok i mot tenester. Denne gongen har vi valt å nytte ny intervjuguide og spørje brukarane direkte gjennom intervju som metode, noko som har sikra ei større deltaking.

Det er likevel ikkje alle brukarane av tenestene som har fått tilbod om å vere med i undersøkinga. Avdelingsleiarane for tenesteområda har etter beste evne vurdert kven som kan ha føresetnader for å svare mest mogeleg sjølvstendig på eit intervju. Utvalet som fekk tilbod om intervju vart på 28 av 39 brukarar, fordelt på omsorgsbustadar/tun og heimebuande/heimetenester/andre omsorgsbustader. Undersøkinga er difor representativ, og tek ikkje nødvendigvis høgde for alle sine meiningar.

Av dei som fekk tilbod om intervju, vart svarprosenten på 82 %. 5 av 28 takka nei til å vere med. Alle har ikkje svara på alle spørsmåla, då det anten var vanskeleg å svare på eller ikkje relevant for den det gjaldt. Til samanlikning var svarprosenten frå brukarrepresentantane i 2008 på 67% og i 2011 på 39%. Spesielt i 2011 vart prosenten lav og validiteten usikker.

Herøy kommune er i denne omgang den fyrste kommunen i landet, innan dette tenesteområdet, til å spørje brukarane direkte om korleis dei opplever tilbodet til kommunen. I så måte er vi «ei båt lengd føre». Samstundes håpar vi at fleire kommunar tek ei slik kvalitativ kartlegging, slik at vi får noko å samanlikne oss med også utanfor kommunen. Det viktigaste for oss er likevel korleis tenestene våre vert opplevd heilt lokalt, slik at vi veit kva vi må gjere betre og også på kva vi gjer bra.

Nokre pårørande har gjeve uttrykk for skepsis til nytteverdien av ei slik kartlegging. Til det vil vi seie at alle kartleggingar og resultat må vurderast med skjønn. Det vil vi sjølv sagt også gjere denne gongen. Dei som vart intervjuar har derimot gjeve uttrykk for at det har vore stor «stas» å bli intervjuar, og sjølv prosessen vart opplevd som veldig positiv både frå brukarsida og Herøy kommune si side. Det er difor ikkje siste gongen vi gjer ei slik kartlegging.

Vi har gjeve tilbakemelding til KS på våre erfaringar og forbetringspotensiale slik vi ser det, etter bruken av spørjeskjemaet. Til dømes kan skjemaet opplevast litt for personleg. Det kan opplevast uoversiktleg og flyten kunne vore betre. Det kan også vere ein fordel å skilje mellom brukarar med omfattande hjelpebehov og andre med mindre behov, dette på grunn av ulikt funksjonsnivå.

Alle som vart intervjuja vart bedt inn til presentasjon av resultat på Herøy produksjon onsdag 25.juni. For nokre var det knytt stor spenning til samlinga. Det var om lag 15 som møtte opp, i tillegg til eit par pårørande. Det vart servert kaffi og kaker.

Samla resultat:

Ser vi på det totale resultatet av undersøkinga, vert bu- og habiliteringsavdelinga sine tenester vurderte til å vere gode. På overordna spørsmål som om ein får den hjelpa ein treng, og om brukarane alt i alt er fornøgde med hjelpa, svarer 91,3 % (21/23) ja på begge deler. 100 % seier at dei tilsette samarbeider godt med dei, og 100% seier at dei forstår kva dei tilsette seier.

På spørsmålet om dei får vere med på å bestemme kva dei skal bruke tida saman med personalet til, var det 73,9 % (17/23) som svara ja på det.

Det var mest tvil knytt til spørsmål om individuell plan. 26,1% var usikre på om dei hadde individuell plan eller ikkje (6/23). Av dei som svara ja på at dei hadde individuell plan var det 28,6% (2/7) som svara at dei ikkje var med å bestemme innhaldet i eigen plan og 28,6% (2/7) som var usikre på om dei var med å bestemme innhaldet i planen. Dette gjaldt anten ein budde på eit tun eller i anna omsorgsbustad. 40% var også usikker på kven som var koordinator for planen (4/10).

Det vart ikkje gitt så mange kommentarar i tillegg til spørsmåla i skjemaet, men det som vart sagt handlar i hovudsak om butilhøve og sosialt samvær. Det vert sagt av dei som er heimebuande eller bur i anna omsorgsbustad enn tun, at det er vanskeleg å kome i kontakt med folk, og dei saknar å vere meir sosiale. Når det gjeld butilhøve, er det ynskje om eiga leilegheit, tilgang til vaktmestertjenester, at det er lydt i leilegheita, og at det er dårleg utsikt og dårleg tv-signal som har vorte sagt.

Prosentdelane som vert oppgitt på dei ulike svara er gitt ut i frå kor mange som har svara på dei ulike spørsmåla, ikkje kor mange som har delteke totalt i undersøkinga.

Brukarar i omsorgsbustader/tun:

Det kjem fram av undersøkinga at brukarane som bor på tuna jamt over er veldig fornøgde med tenestane. 100 % av dei (9/9) som vart spurde svarar at dei får den hjelpa dei treng, dei føler seg trygge i bustaden og opplever at personalet lyttar til dei og er til å stole på. Alle er også alt i alt fornøgde med hjelpa dei får.

Det er ein brukar (11,1 %) som ikkje likar seg der han bur. Det er heller ikkje alle som er einige i at dei får vere med å bestemme kva tida saman med personalet skal brukas til. To (22,2 %) svarer at personalet ikkje ringer på når dei kjem og ein (11,1 %) veit ikkje om han vert informert ved endringar som gjeld han sjølv.

Når det kjem til arbeid og fritid, viser det seg at åtte av ni (88,8 %) brukarar har ein jobb/dagaktivitet, og at alle (100 %) er fornøgde med dette tilbodet. Seks av ni (75 %) av dei spurde har i tillegg ein aktivitet etter arbeidstid, minst ein gong i veka, og fem (62,5 %) har vore på ferietur det siste året, enten arrangert av personalet eller saman med familie.

Heimebuande/heimetenester/andre omsorgsbustader :

Resultatet blant brukarane som bur andre stader enn på tun, er ikkje like godt, men det er heller ikkje mykje misnøye her. Dei beste resultatata gjeld personalet, der 100 % syns det er godt samarbeid med dei tilsette, og at dei forstår kva personalet seier. Elles svarar fleire 'veit ikkje' på spørsmål som; om personalet lyttar, om dei ringer på, om dei får vere åleine og om dei får beskjed ved endringar som gjeld dei sjølve.

Intervjuar si erfaring er at fleire av dei som svara 'veit ikkje', sa at dei ikkje hadde så mykje med dei tilsette å gjere, og at det var vanskeleg å svare. Dei resterande har svara at dei er fornøgde på desse områda.

Alt i alt er det to brukarar (14, 3 %) som ikkje er fornøgde med hjelpa dei får, og like mange likar seg ikkje der dei bur. Det er ikkje samanheng mellom desse svara. To brukarar (20 %) meiner at personalet ikkje kjem når dei skal, og ein (7,1 %) er utrygg der han bur.

Under arbeid og fritid kjem det fram at 12 av 14 (85,7 %) er i jobb/dagaktivitet, og av desse likar 100 % seg der. Tre brukarar (23,1 %) seier dei har ein aktivitet etter arbeidstid, medan ti av dei spurde (76,9 %) svara nei. 11 (78,6 %) har vore på ferietur det siste året.

Vurdering og konklusjon:

Med bakgrunn i denne undersøkinga kan vi konkludere med at brukarane jamt over er fornøgde med tenestene og det dei tilsette leverar frå bu- og habiliteringsavdelinga i Herøy kommune.

Det er størst tvil kring individuell plan, noko som tyder på at det i fleire høve ikkje er brukaren sjølv som «eig» planen. Det kan tyde på at det ved fleire høve anten er tilsette eller pårørande/verje som styrer både planen og innhaldet i planen, utan at det er brukarmedverknad frå den det gjeld. Dette er i strid med intensjonen for planen.

Resultata for brukarane i omsorgsbustadar/tun og for dei som har andre butilhøve er ganske samstemde. Den største skilnaden er at det viser seg å vere ganske få som har ein fast aktivitet etter arbeidstid, av dei som bur i anna bustad. Det er også desse som kommenterer at dei saknar eit sosialt miljø.

Det er verdt å merke seg at av alle som har arbeid/dagtilbod gjev uttrykk for å vere nøgd med tilbodet sitt. Dette viser også kor viktig eit arbeid/dagtilbod er for denne målgruppa. Når ein samstundes ser at dei som bur meir åleine i større grad gjev uttrykk for å vere einsame, og manglar sosiale nettverk, ser vi at det vert ekstra viktig med eit arbeidstilhøve for at kvardagen skal ha innhald og mening.

Vi håper at tilbakemeldinga til KS kan vere med på gje oss eit enno betre spørjeskjema ved neste undersøking, gjerne med mogelegheit for å dele brukarane etter behov for omfattande tenester (ofte knytt til omsorgsbustadar med heildøgns bemanning) og i andre tenestebehov (omsorgsbustader/heimetenester/heimebuande), då vi ser at ikkje alle spørsmåla er like relevante for alle.

Sidan det ikkje har vorte gjennomført undersøkingar andre stader i landet, kan vi ikkje vurdere kvaliteten i ein større samanheng, men vi håper fleire kjem etter, og at det vert mogelegheit for dette utover hausten.

Kartlegginga vil no verte brukt som ein reiskap for å evaluere tenestene våre vidare, og for å finne måtar å gjere tenestane enno betre. Korleis vi vil bruke resultatata vidare vil verte tatt opp i bu- og habiliteringsavdelinga si leiargruppa, konkretisert og jobba vidare med.

Konsekvensar for folkehelse:

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift: Oppfølging av resultat, og vidare arbeid for gode tenester.

Fosnavåg, 22.07.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

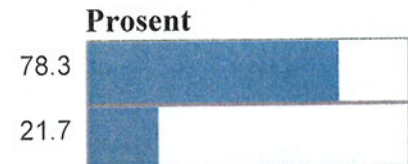
Renathe Rossi-Kaldhol
Bu- og habiliteringsleiar

Sakshandsamarar: Ann-Sofie Nærø Ytterland/ Renathe Rossi-Kaldhol

BAKGRUNNSSPØRSMÅL

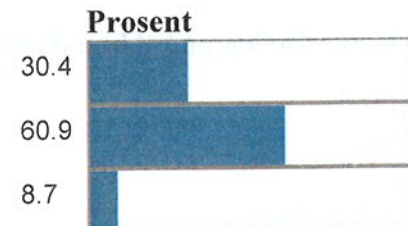
Kjønn

	Svar
1. Mann	18
2. Kvinne	5

Alder

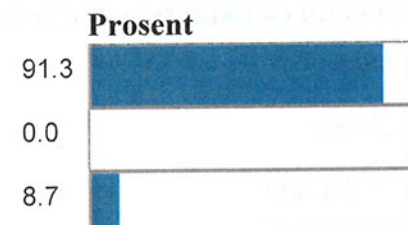
	Svar
1. 18 - 34 år	7
2. 35 - 66 år	14
3. 67 år og over	2

SELVBESTEMMELSE

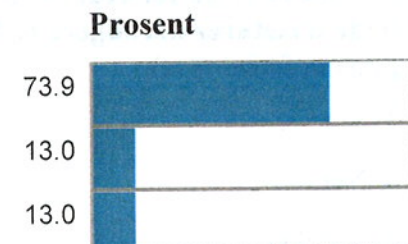
Får du den hjelpen du trenger?

	Svar
1. Ja	21
2. Nei	0
0. Vet ikke	2

Er du med å bestemme hva tiden din sammen med personalet brukes til?

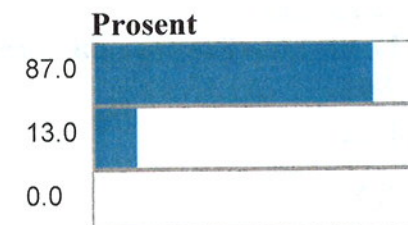
	Svar
1. Ja	17
2. Nei	3
0. Vet ikke	3

TRIVSEL

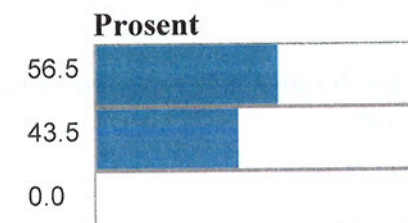
Liker du deg der du bor?

	Svar
1. Ja	20
2. Nei	3
0. Vet ikke	0

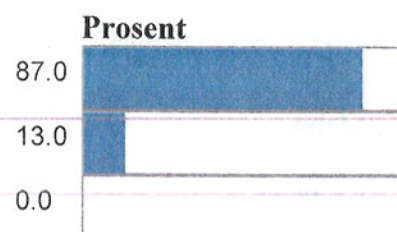
Er det fellesareal der du bor?

	Svar
1. Ja	13
2. Nei	10
0. Vet ikke	0

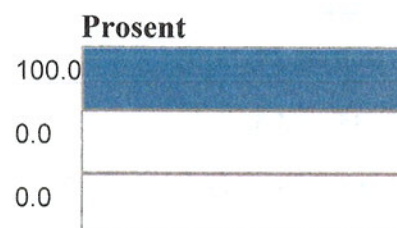

Har du jobb/dagaktiviteter

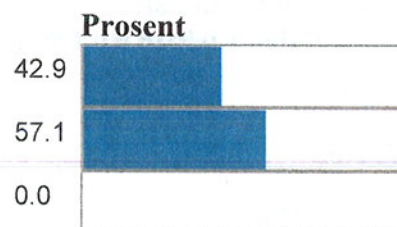
	Svar
1. Ja	20
2. Nei	3
0. Vet ikke	0

Liker du deg på jobben/dagaktiviteten?

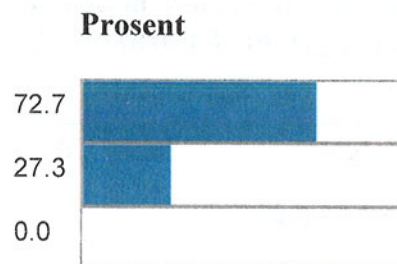
	Svar
1. Ja	19
2. Nei	0
0. Vet ikke	0

Har du en aktivitet etter arbeidstid?

	Svar
1. Ja	9
2. Nei	12
0. Vet ikke	0

Har du vært på ferietur det siste året? (Gjelder både ferieturer arrangert av kommunen og private ferieturer).

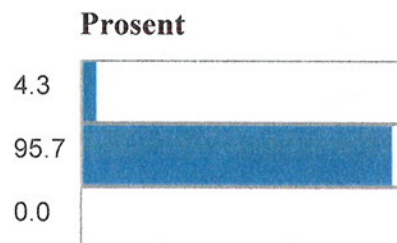
	Svar
1. Ja	16
2. Nei	6
0. Vet ikke	0

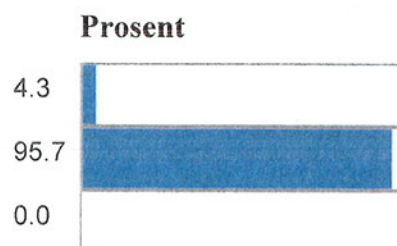
TRYGGHET

Er det noe eller noen du er redd for i boligen din?

	Svar
1. Ja	1
2. Nei	22
0. Vet ikke	0

Er det noe eller noen du er redd for i nabolaget ditt?

	Svar
1. Ja	1
2. Nei	22
0. Vet ikke	0

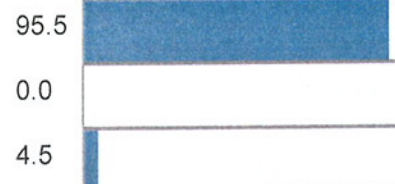
BRUKERMEDVIRKNING

Lytter personalet til hva du ønsker?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

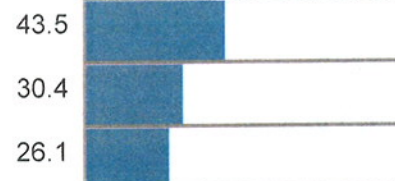
21
0
1

Prosent**Har du individuell plan? Hvis nei, gå til neste dimensjon som er respektfull behandling?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

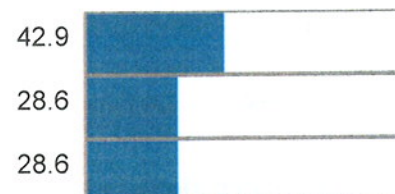
10
7
6

Prosent**Får du være med å bestemme innholdet i planen?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

3
2
2

Prosent**Vet du hvem som er din koordinator?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

6
3
1

Prosent**RESPEKTFULL BEHANDLING
Kommer du ansatte når de skal?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

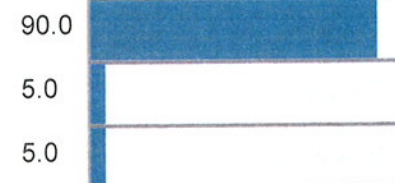
17
2
0

Prosent**Holder de ansatte det de lover å gjøre?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

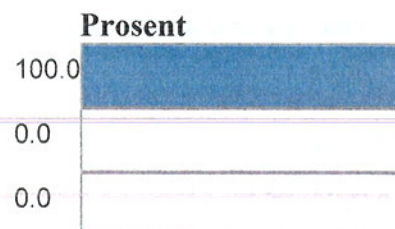
Svar

18
1
1

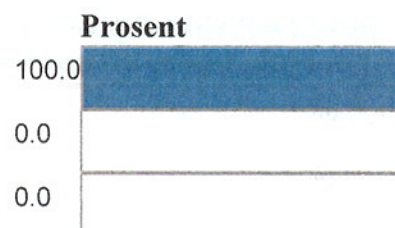
Prosent

Samarbeider de ansatte godt med deg?

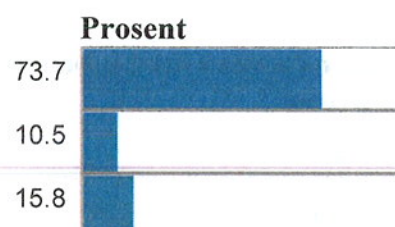
	Svar
1. Ja	20
2. Nei	0
0. Vet ikke	0

Forstår du hva de ansatte sier?

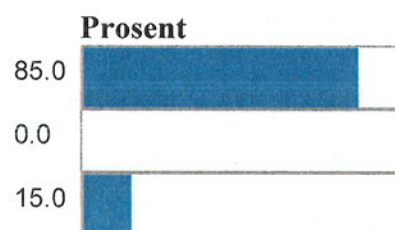
	Svar
1. Ja	19
2. Nei	0
0. Vet ikke	0

Ringer/banker den/de ansatte på hos deg?

	Svar
1. Ja	14
2. Nei	2
0. Vet ikke	3

Får du være alene når du ønsker det?

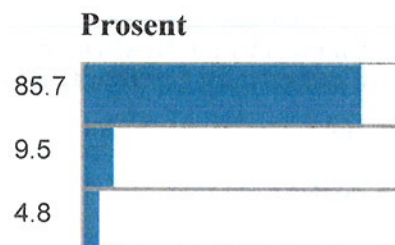
	Svar
1. Ja	17
2. Nei	0
0. Vet ikke	3

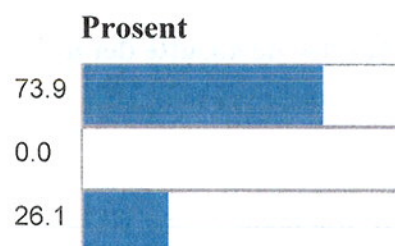
INFORMASJON

Er det noen som forteller deg hva som skal skje?

	Svar
1. Ja	18
2. Nei	2
0. Vet ikke	1

Får du beskjed hvis det er noen endringer som gjelder deg?

	Svar
1. Ja	17
2. Nei	0
0. Vet ikke	6

HELHETSVURDERING

Alt i alt, er du fornøyd med hjelpen du får?

1. Ja

2. Nei

0. Vet ikke

Svar

21

2

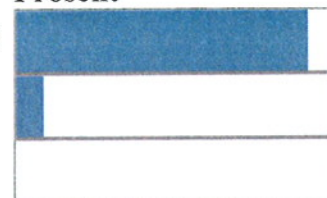
0

Prosent

91.3

8.7

0.0

KOMMENTARER

Jeg samtykker til at min kommentar kan benyttes i offentlig rapport og/eller internt utviklingsarbeid.

1. Ja

2. Nei

Svar

6

0

Prosent

100.0

0.0

Omsorgsbustad / tun

BAKGRUNNSSPØRSMÅL

Kjønn

1. Mann

Svar

9

Prosent

100.0

2. Kvinne

0

0.0

Alder

1. 18 - 34 år

Svar

1

Prosent

11.1

2. 35 - 66 år

7

77.8

3. 67 år og over

1

11.1

SELVBESTEMMELSE

Får du den hjelpen du trenger?

1. Ja

Svar

9

Prosent

100.0

2. Nei

0

0.0

0. Vet ikke

0

0.0

Er du med å bestemme hva tiden din sammen med personalet brukes til?

1. Ja

Svar

7

Prosent

77.8

2. Nei

1

11.1

0. Vet ikke

1

11.1

TRIVSEL

Liker du deg der du bor?

1. Ja

Svar

8

Prosent

88.9

2. Nei

1

11.1

0. Vet ikke

0

0.0

Er det fellesareal der du bor?

1. Ja

Svar

9

Prosent

100.0

2. Nei

0

0.0

0. Vet ikke

0

0.0

Har du jobb/dagaktiviteter

	Svar	Prosent	
1. Ja	8	88.9	
2. Nei	1	11.1	
0. Vet ikke	0	0.0	

Liker du deg på jobben/dagaktiviteten?

	Svar	Prosent	
1. Ja	7	100.0	
2. Nei	0	0.0	
0. Vet ikke	0	0.0	

Har du en aktivitet etter arbeidstid?

	Svar	Prosent	
1. Ja	6	75.0	
2. Nei	2	25.0	
0. Vet ikke	0	0.0	

Har du vært på ferietur det siste året? (Gjelder både ferieturer arrangert av kommunen og private ferieturer).

	Svar	Prosent	
1. Ja	5	62.5	
2. Nei	3	37.5	
0. Vet ikke	0	0.0	

TRYGGHET

Er det noe eller noen du er redd for i boligen din?

	Svar	Prosent	
1. Ja	0	0.0	
2. Nei	9	100.0	
0. Vet ikke	0	0.0	

Er det noe eller noen du er redd for i nabolaget ditt?

	Svar	Prosent	
1. Ja	0	0.0	
2. Nei	9	100.0	
0. Vet ikke	0	0.0	

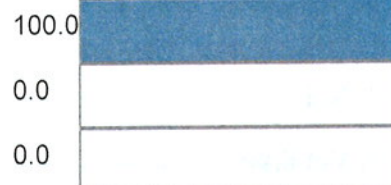
BRUKERMEDVIRKNING

Lytter personalet til hva du ønsker?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

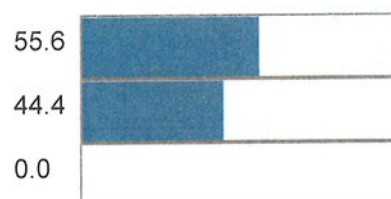
9
0
0

Prosent**Har du individuell plan? Hvis nei, gå til neste dimensjon som er respektfull behandling?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

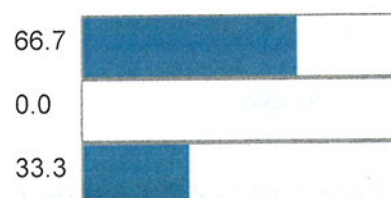
5
4
0

Prosent**Får du være med å bestemme innholdet i planen?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

2
0
1

Prosent**Vet du hvem som er din koordinator?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

3
1
1

Prosent

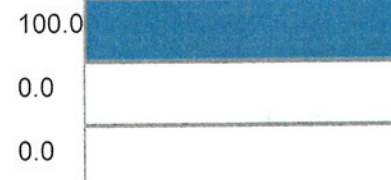
RESPEKTFULL BEHANDLING

Kommer du ansatte når de skal?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

Svar

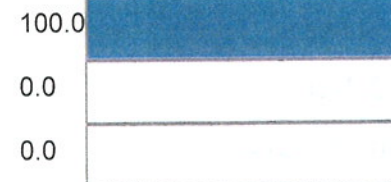
9
0
0

Prosent**Holder de ansatte det de lover å gjøre?**

- 1. Ja
- 2. Nei
- 0. Vet ikke

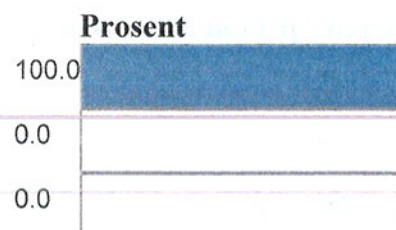
Svar

8
0
0

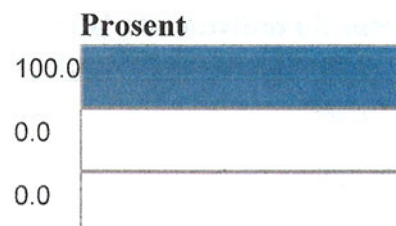
Prosent

Samarbeider de ansatte godt med deg?

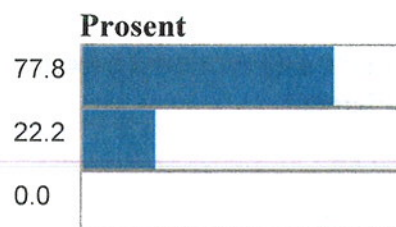
	Svar
1. Ja	8
2. Nei	0
0. Vet ikke	0

Forstår du hva de ansatte sier?

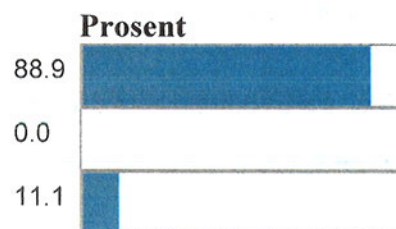
	Svar
1. Ja	8
2. Nei	0
0. Vet ikke	0

Ringer/banker den/de ansatte på hos deg?

	Svar
1. Ja	7
2. Nei	2
0. Vet ikke	0

Får du være alene når du ønsker det?

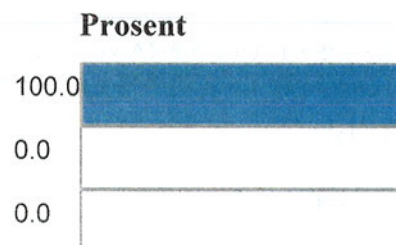
	Svar
1. Ja	8
2. Nei	0
0. Vet ikke	1

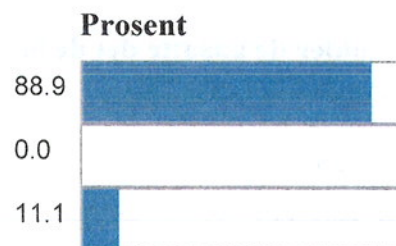
INFORMASJON

Er det noen som forteller deg hva som skal skje?

	Svar
1. Ja	9
2. Nei	0
0. Vet ikke	0

Får du beskjed hvis det er noen endringer som gjelder deg?

	Svar
1. Ja	8
2. Nei	0
0. Vet ikke	1

HELHETSVURDERING

Alt i alt, er du fornøyd med hjelpen du får?

1. Ja

2. Nei

0. Vet ikke

Svar

9

0

0

Prosent

100.0

0.0

0.0

KOMMENTARER

Jeg samtykker til at min kommentar kan benyttes i offentlig rapport og/eller internt utviklingsarbeid.

1. Ja

2. Nei

Svar

2

0

Prosent

100.0

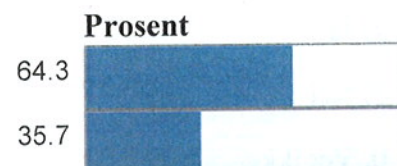
0.0

BAKGRUNNSSPØRSMÅL

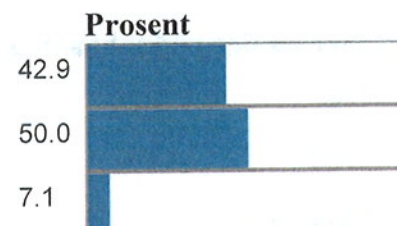
Kjønn

	Svar
1. Mann	9
2. Kvinne	5

Alder

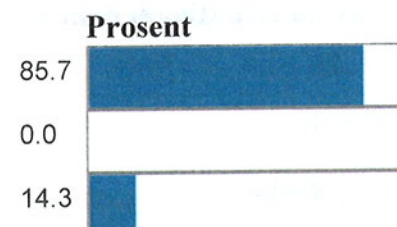
	Svar
1. 18 - 34 år	6
2. 35 - 66 år	7
3. 67 år og over	1

SELVBESTEMMELSE

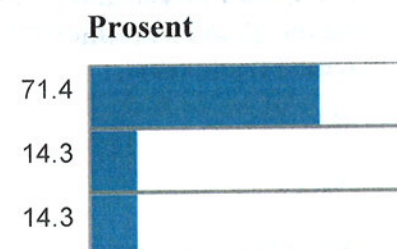
Får du den hjelpen du trenger?

	Svar
1. Ja	12
2. Nei	0
0. Vet ikke	2

Er du med å bestemme hva tiden din sammen med personalet brukes til?

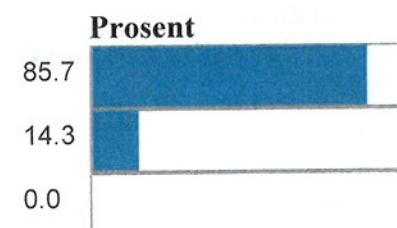
	Svar
1. Ja	10
2. Nei	2
0. Vet ikke	2

TRIVSEL

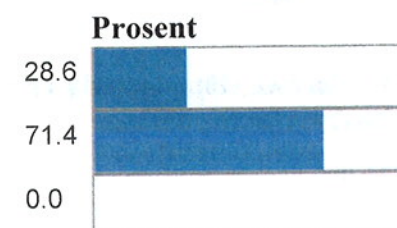
Liker du deg der du bor?

	Svar
1. Ja	12
2. Nei	2
0. Vet ikke	0

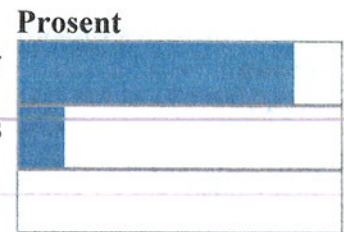
Er det fellesareal der du bor?

	Svar
1. Ja	4
2. Nei	10
0. Vet ikke	0

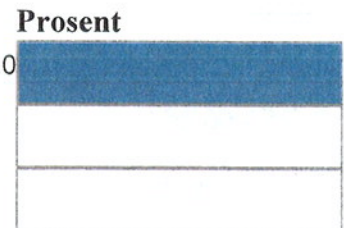

Har du jobb/dagaktiviteter

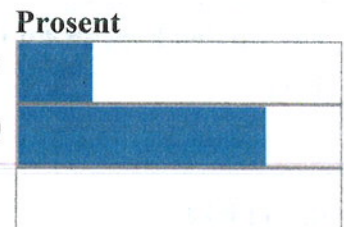
	Svar	Prosent
1. Ja	12	85.7
2. Nei	2	14.3
0. Vet ikke	0	0.0

Liker du deg på jobben/dagaktiviteten?

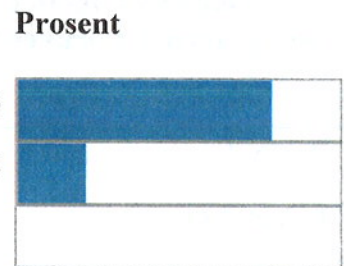
	Svar	Prosent
1. Ja	12	100.0
2. Nei	0	0.0
0. Vet ikke	0	0.0

Har du en aktivitet etter arbeidstid?

	Svar	Prosent
1. Ja	3	23.1
2. Nei	10	76.9
0. Vet ikke	0	0.0

Har du vært på ferietur det siste året? (Gjelder både ferieturer arrangert av kommunen og private ferieturer).

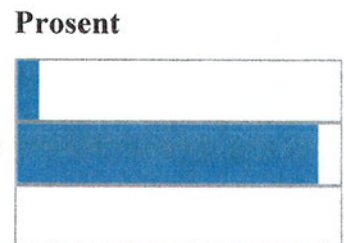
	Svar	Prosent
1. Ja	11	78.6
2. Nei	3	21.4
0. Vet ikke	0	0.0

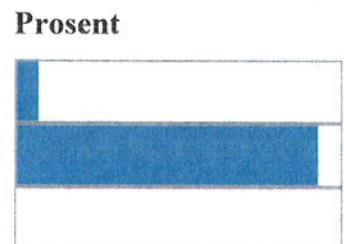
TRYGGHET

Er det noe eller noen du er redd for i boligen din?

	Svar	Prosent
1. Ja	1	7.1
2. Nei	13	92.9
0. Vet ikke	0	0.0

Er det noe eller noen du er redd for i nabolaget ditt?

	Svar	Prosent
1. Ja	1	7.1
2. Nei	13	92.9
0. Vet ikke	0	0.0

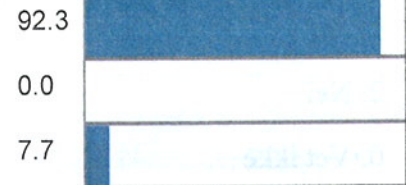
BRUKERMEDVIRKNING

Lytter personalet til hva du ønsker?

1. Ja
2. Nei
0. Vet ikke

Svar

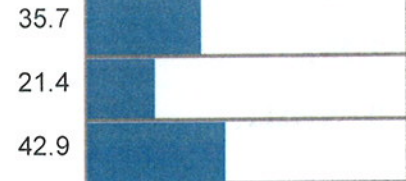
12
0
1

Prosent**Har du individuell plan? Hvis nei, gå til neste dimensjon som er respektfull behandling?**

1. Ja
2. Nei
0. Vet ikke

Svar

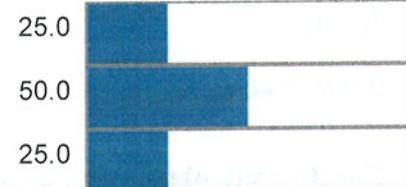
5
3
6

Prosent**Får du være med å bestemme innholdet i planen?**

1. Ja
2. Nei
0. Vet ikke

Svar

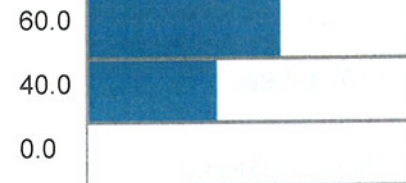
1
2
1

Prosent**Vet du hvem som er din koordinator?**

1. Ja
2. Nei
0. Vet ikke

Svar

3
2
0

Prosent

RESPEKTFULL BEHANDLING

Kommer du ansatte når de skal?

1. Ja
2. Nei
0. Vet ikke

Svar

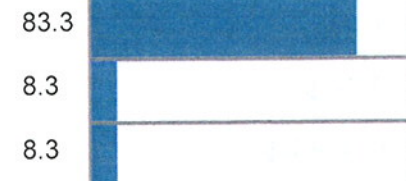
8
2
0

Prosent**Holder de ansatte det de lover å gjøre?**

1. Ja
2. Nei
0. Vet ikke

Svar

10
1
1

Prosent

Samarbeider de ansatte godt med deg?

	Svar	Prosent
1. Ja	12	100.0
2. Nei	0	0.0
0. Vet ikke	0	0.0

Forstår du hva de ansatte sier?

	Svar	Prosent
1. Ja	11	100.0
2. Nei	0	0.0
0. Vet ikke	0	0.0

Ringer/banker den/de ansatte på hos deg?

	Svar	Prosent
1. Ja	7	70.0
2. Nei	0	0.0
0. Vet ikke	3	30.0

Får du være alene når du ønsker det?

	Svar	Prosent
1. Ja	9	81.8
2. Nei	0	0.0
0. Vet ikke	2	18.2

INFORMASJON

Er det noen som forteller deg hva som skal skje?

	Svar	Prosent
1. Ja	9	75.0
2. Nei	2	16.7
0. Vet ikke	1	8.3

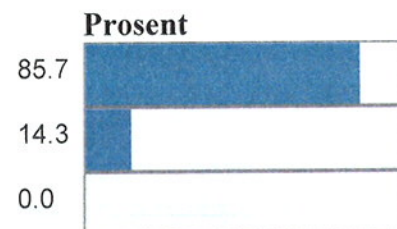
Får du beskjed hvis det er noen endringer som gjelder deg?

	Svar	Prosent
1. Ja	9	64.3
2. Nei	0	0.0
0. Vet ikke	5	35.7

HELHETSVURDERING

Alt i alt, er du fornøyd med hjelpen du får?

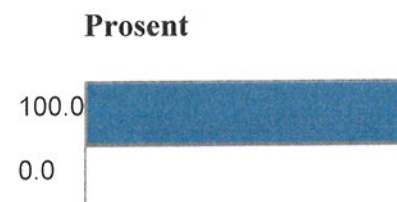
	Svar
1. Ja	12
2. Nei	2
0. Vet ikke	0

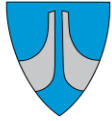
KOMMENTARER

Jeg samtykker til at min kommentar kan benyttes i offentlig rapport og/eller internt utviklingsarbeid.

	Svar
1. Ja	4
2. Nei	0

Pleie- og omsorgsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	RVB	Arkivsaknr:	2014/1244
		Arkiv:	031

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
	Eldrerådet	
37/14	Komite for Helse og omsorg	18.09.2014
149/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

RESULTAT AV BRUKARUNDERSØKING I PLEIE- OG OMSORGSVDELINGA VÅREN 2014

Tilråding frå rådmannen:

Brucarundersøkinga frå pleie- og omsorgsavdelinga vert tatt til vitande.

Særutskrift: Pleie- og omsorgsleiar, HTV for NSF, Fagforbundet og Delta

Vedlegg:

[Oversikt over deltaking og svarprosent](#)

[Resultat heimeteneste](#)

[Informasjonsbrev om resultat](#)

[Resultat sjukeheim](#)

[Informasjonsbrev om resultat](#)

Saksopplysningar:

Avdelinga nyttar brukarundersøking som ein metode i kvalitetsforbetringsarbeidet, og våren 2014 har vi gjennomført brukarundersøking blant pasientane på sjukeheimane og i heimetenestene i Herøy kommune. Vi brukte spørjeskjema og dataverktøy utforma av «bedrekommune.no» (KS / Kommuneforlaget).

Dette verktøyet vart også brukt i 2005 og 2010. Vi kan dermed samanlikne resultatata og sjå på utviklinga over tid, - både opp mot oss sjølv og dei andre kommunane som ligg inne i databasen.

Bebuarar i sjukeheimane

Alle sjukeheimsavdelingane i kommunen er representerte i brukarundersøkinga.

Med utgangspunkt i diagnose og helsetilstand kartla avdelingsleiarane kven som var aktuelle å delta på deira avdeling. 60 av 101 pasientar, altså 59 %, vart vurderte som aktuelle kandidatar. Av desse svarte **93 %**.

I sjukeheimane vart det nytta intervju som metode. Dette vart utført av ein uhilda person (Ann-Sofie Nærø Ytterland), på alle avdelingane. Intervju sikra ein høg svarprosent i utvalet. Medan ein før hadde berre eit skjema i databasen, kunne ein no velje mellom to. Vi valde eit forenkla skjema med svaralternativa ja, nei og veit ikkje, sidan tilbakemeldinga frå tidlegare år var at graderinga av svaralternativa vart opplevd som vanskeleg.

Samla resultat sjukeheim:

Jamt over er pasientane godt nøgde på områda dei vart spurde om i undersøkinga. Sidan det denne gongen vart nytta forenkla skjema, er ikkje resultatata fullt ut samanliknbare med dei tidlegare undersøkingane. Likevel kjem det klart fram at dei aller fleste er fornøgde på same områder som i 2010. Tidlegare var det ynskje om ei forbetring med tanke på informasjon om eiga helse, samtale med lege eller høvet til å kome seg ut. Det nye skjemaet er ikkje så detaljert at vi kan samanlikne konkret endring på desse områda.

Når vi ser alle avdelingane under eitt, er det tre områder som får samla best resultat. Dette er at pasientane får den hjelpa dei har behov for, at dei tilsette snakkar klart og tydeleg, og at dei alt i alt er fornøgde med sjukeheimen der dei bur.

Dårlegaste utfallet kjem under spørsmålet om pasienten opplever å verte høyrd når han gjev uttrykk for korleis han vil ha det. Her svarer 76, 8 % ja, 5,4 % nei, medan 17,9 % svarer veit ikkje. Forklaringa frå nokre av dei som svarte 'veit ikkje' var at dei

ikkje brukar å seie ifrå om noko. Avdelingane må følgje opp dette og finne ut kvifor så mange seier at dei ikkje seier frå.

Spørsmålet der flest svara nei, er på spørsmålet om dei er fornøgde med rommet der dei bur og om dei nyttar aktivitetstilbodet. Dette vart utdjupa i kommentarfeltet. Det er fleire som opplever romma som små, spesielt ved behov for fleire hjelpemiddel. Det vert også sagt at dei er umoderne og at toalettforholda er for dårlege, spesielt med tanke på å må dele med andre.

16,1 % seier at dei ikkje nyttar noko aktivitetstilbod. Det er interessant at aktivitetstilbodet tydeleg utmerkar seg frå resten av undersøkinga, spesielt sidan dette var eit funn også i 2010. Det kjem fram frå kommentarane at nokre av pasientane ynskjer fleire aktivitetstilbod slik at dagane ikkje vert så lange.

Eit anna funn som kjem fram gjennom kommentarfeltet, er at mange ynskjer oftare fersk fisk til middag. Gjennom intervju gav fleire av pasientane uttrykk for at dette er eit stort sagn. Trass i dette var dei aller fleste fornøgde med maten. Dei får fiskemat eit par/tre gangar pr. veke.

Til no i år er vi einaste kommune som har nytta det forenkla skjemaet for institusjon. Vi har difor ikkje høve til å samanlikne oss på landsbasis, men vil følgje med på resultatata utover året.

Brukarar i heimetenestene:

Også her vurderte leiarane kven som var aktuelle kandidatar, ut i frå diagnose, helsetilstand, og i kor stor grad dei får tenester. Utvalet vart samla på 176 av 268 brukarar, og antal innkomne svar gir ei deltaking på **53 %**.

For brukarar av heimetenestene i kommunen vart spørjeskjemaet sendt ut med tilsette i heimesjukepleien. For å prøve å sikre størst mogeleg deltaking tilbød dei å ta med utfylte skjema i lukka konvolutt tilbake til administrasjonen. Her brukte ein utvida spørjeskjema, der svaralternativa er gradert frå 1-6, der 6 er best. Brukarane hadde tilbod om hjelp til utfylling ved behov, av same uhilda person som gjennomførte undersøkinga i sjukeheimane. Berre ein av brukarane nytta seg av dette tilbodet.

Samla resultat for heimetenestene:

I oversikta som viser gjennomsnittleg resultat, ligg Herøy kommune litt over snittet på alle områder.

Dersom vi ser meir på detaljnivå, ligg Herøy under berre på to spørsmål; fornøgd med matlaging og om brukaren er med når det utarbeidast planar for han. På spørsmålet om matlaging svarar over halvparten 'veit ikkje', truleg fordi det i lita grad vert laga mat av heimehjelp/heimesjukepleie.

Når det gjeld utarbeiding av planar, kjem det fram at heile 23,4 % er ueinige eller litt ueinige i at dei er med når det utarbeidast planar som angår dei, 31,2 % svarar 'veit

ikkje'. Mange syns heller ikkje dei får vere med å bestemme kva tid dei skal få hjelp. I 2010 vart det også kartlagt ei usemje blant brukarane når det gjaldt graden av brukarmedverknad.

Vidare kjem det fram at ny-tilsette ikkje er flinke til å vise legitimasjon når dei kjem. Og igjen, som i 2010, kjem dei tilsette til ein viss grad til avtalt tid, men det vert ikkje gitt beskjed dersom det vert forseinkingar.

Ut frå kommentarfeltet er det nokre ting som går igjen; dei ynskjer at heimesjukepleia skal ha meir tid, at dei ynskjer å få dusje oftare, og uttrykk for ynskje om meir heimehjelp og grundigare vasking.

Blant dei positive funna i undersøkinga, kjem det fram at dei tilsette i stor grad vert opplevde som omsorgsfulle og brukarane opplever å verte behandla med respekt. Alt i alt er så mykje som 96,5 % fornøgde med heimetenesta, og 81 % er fornøgde med heimehjelpa dei får.

Vurdering og konklusjon:

Med bakgrunn i brukarundersøkinga kan vi konkludere med at bebuarane i sjukeheim og brukarane av heimetenestene jamt over er fornøgde med tenestene til Herøy kommune.

Bebuarane i **sjukeheim** er tydelege på at dei alt i alt er fornøgde med tenestene, sjølv om ikkje alle er fornøgde med rommet dei bur på. Dette er ei kjent problemstilling, og kommunen planlegg første nybygg i løpet av 2016.

Eit område som skilde seg ut, var om bebuarane nytta aktivitetstilbodet, der 16,1 % svara nei. Aktivitetstilbodet var forbetringstema også i 2010. Som eit resultat av det har vi satsa mykje på å betre aktivitetstilbodet i sjukeheimane, mellom anna gjennom konkrete arrangement, prosjekt og vidareutdanning og opplæring for personale. Frivillige er også aktive med ulike tiltak, og det siste som kan nemnast er eldrebølgen med tilbod om gåturar i nærmiljøet. Folkehelse og aktivitet vert framleis satsingsområde. Det vert viktig å oppretthalde samarbeidet med kulturavdelinga og ikkje minst legge til rette for frivillige aktørar, då pleiepersonalet har lite tid til slike aktivitetar. Kanskje må pårørande ta eit større ansvar for sine som ein del av fellesskapet. Personalet må ha eit ekstra fokus på dette med at ein del seier at dei ikkje seier frå.

Når det gjeld val av forenkla spørjeskjema til bebuarar i sjukeheim, er det ein bakdel å ikkje kunne samanlikne resultatane direkte med tidlegare år. Samtidig kan det vere dette skjemaet som sikra såpass høg svarprosent. Sidan det ikkje har vorte gjennomført undersøkingar med dette skjemaet andre stader i landet, kan vi ikkje vurdere kvaliteten i ein større samanheng, men vi håper fleire kjem etter, og at det vert høve for dette på tampen av året.

Når det gjeld brukarane av **heimetenestane** er svarprosenten så vidt over halvparten, noko som vert rekna som eit godt statistisk grunnlag. Resultatet viser at dei aller fleste brukarane alt i alt er fornøgd med tenestane som vert gitt, at dei i stor grad opplever å verte behandla med respekt, og at hjelparane er omsorgsfulle.

Samtidig kjem det fram at det kan leggast betre til rette for brukarmedverknad. Der er tilbakemelding på at pasientane ikkje opplever å verte tatt med i planarbeid. Forventningsavklaring og kommunikasjon vert sentrale stikkord. Ei slik involvering må stort sett skje gjennom samveret med pasienten i utføringa av oppdraget. Vi vil ha noko å hente på utvida bruk av PDA med føring av rapport saman med pasienten. Der er eksempel på kommunar som har vist til positive resultat for opplevd brukarmedverknad ved dette tiltaket.

Det vert også eit tiltak å minne om krav om bruk av legitimasjon når ein kjem inn i ein ny heim. Vidare å snakke om tidspunkt for besøk og korleis ein gjer det ved endring.

Denne kartlegginga vil no verte brukt som ein reiskap for å evaluere tenestene våre vidare, og setje inn tiltak for forbetring. Tidlegare år har vi invitert inn til opne møter for å presentere og diskutere resultatet. Det har vore svært dårleg frammmøte. For å nå direkte ut til alle prøvde vi difor i år ein variant der vi sendte eit brev til alle brukarane av tenesta for å orientere om resultatet.

Resultatet er presentert for leiargruppa i pleie- og omsorg, og vert vidare tatt opp i rådmannens leiargruppe. Kvar mellomleiar får utdelt resultatata for si avdeling slik at dei kan presentere den for sine tilsette og saman med dei vurdere kva som er bra og kva som kan verte betre. Etter den politiske presentasjonen vil vi gå ut med informasjon i lokalt media slik at resultatet også kan verte kjent for pårørande og lokalsamfunnet.

Konsekvensar for folkehelse:

Medverknad gir ofte auka engasjement, og kjennskap til eit samla resultat kan brukast til refleksjon over eiga oppleving.

Konsekvensar for beredskap:

Konsekvensar for drift:

Vi får oversikt over kvar vi er gode, og kvar vi må verte betre. Resultatet skal brukast til forbetring i form av konkrete tiltak.

Fosnavåg, 29.08.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Ragnhild Velsvik Berge
Avd.leiar

Sakshandsamar: Ann-Sofie Nærø Ytterland / Ragnhild Velsvik Berge

BRUKARUNDERSØKING 2014

HERØY KOMMUNE - HEIMEBASERT OMSORG

	Respondenter	Planlagte svar	Svar	Utvalgsprosent	Svarprosent
PLO Heimetjeneste - samla	268	176	94	66	53
Distrikt 1	105	66	26	63	39
Distrikt 2	99	68	41	69	60
Distrikt 3	64	42	27	66	64

HERØY KOMMUNE - INSTITUSJONSOMSORG

	Respondenter	Planlagte svar	Svar	Utvalgsprosent	Svarprosent
Alle sjukeheimsavdelingane	101	60	56	59	93
Herøy sjukeheim, gul avd.	10	9	7	90	78
Herøy sjukeheim, grøn avd.	20	14	13	70	93
Herøy sjukeheim, raud avd.	20	13	13	65	100
Myrvåg sjukeheim, avdeling A	17	12	12	71	100
Myrvåg sjukeheim, avdeling B + Blå avd.	34	12	11	35	92

HEIMETENESTE

Kommentarer

Takk for hjelpen.

Hadde vore koseleg om heimesjukepleia får meir tid pr bruker, virker som dei har dårlig tid. Hadde vore kjekt om dei har tid til å snakke. Kvaliteten på husvasken er variabel.

Eg er meget godt fornøgd med hjemmesykepleien.

Eg er veldig fornøyd, men kunne ønske dere hadde litt mer tid når dere er her.

Har kryssa av ting som ikkje er aktuelt med vet ikkje.

Har ikkje heimehjelp lenger, fordi eg ikkje var fornøyd med den hjelpa eg fekk. Heimehjelpa vart sagt opp, og no får eg kun hjelp til reinhald o.l av nær familie.

Bedre kunnskap og erfaring.

Jeg ønsker å få litt mer tid sammen til å diskutere ting som har med vedtaket mitt å gjøre. Det hadde vært svært gunstig om vi kunne det.

Lagar all min mat sjølv.

Ønsker at dei tilsette hadde bedre tid.

Skulle ønske at jeg kunne få dusje/bade meg hver uke.

Det fungerer. Har alarm. Eg klarer meg med mat og stell selv, men har gjennom hjemmesykepleien fått hjelp til vask av gulv hver annen uke.

Jeg får hjelp til støttestrømpet. Heimehjelpa er flink og rask. Alt er bra.

Eg kunne tenkje meg at bord, sofa o.l. vart flytta på slik at det kunne gjerast reint under der også.

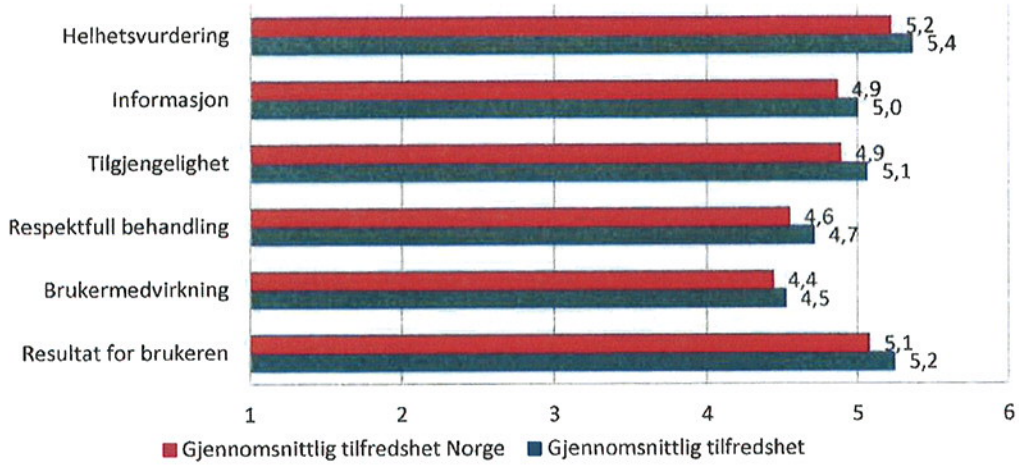
Eg har det bra og er fornøyd med den hjelpa eg får, men vist det var mulig vil eg gjerne badast kvar veke.

Den reduksjon av hjemmesykepleie jeg får nå, har jeg vært med på å bestemme sjøl.

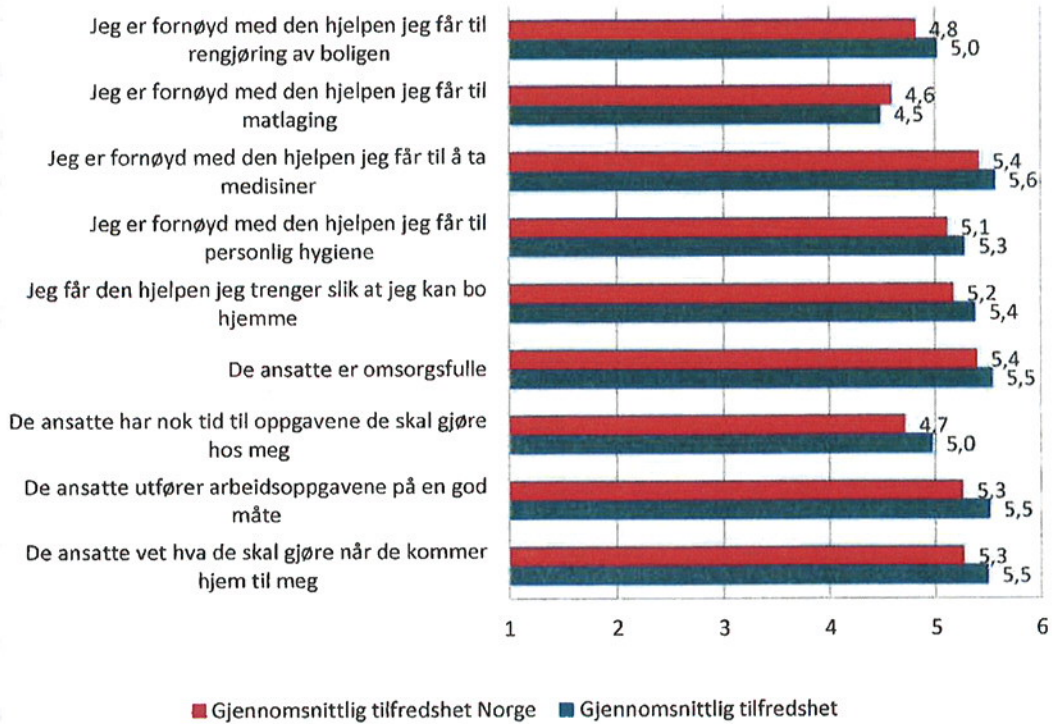
Benytter heimesjukepleien kun til levering av multidose. Det funkar OK.

Har heimehjelp 1 gang pr mnd - vil ha kvar 14 dag.

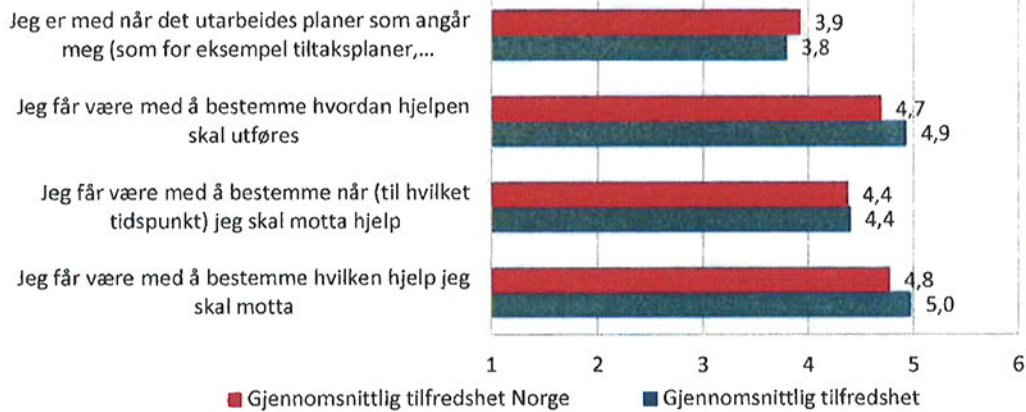
Dimensjon

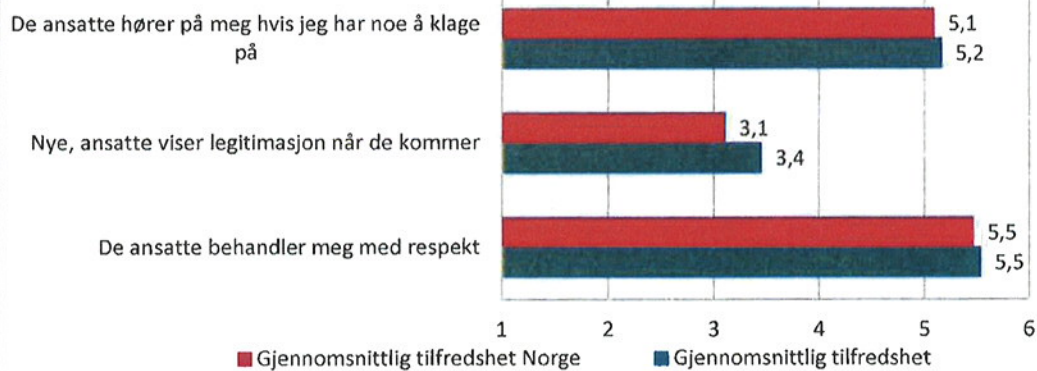
Resultat for brukerne

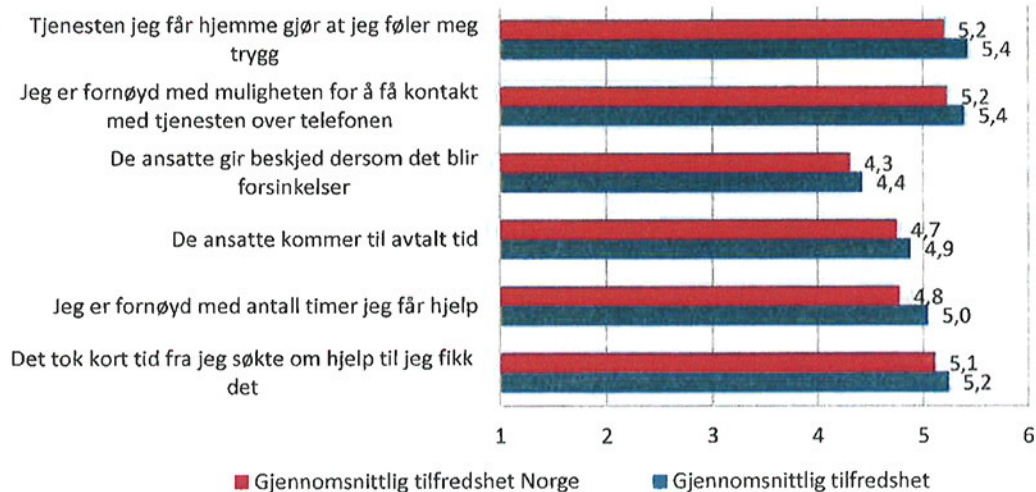
Brukermedvirkning

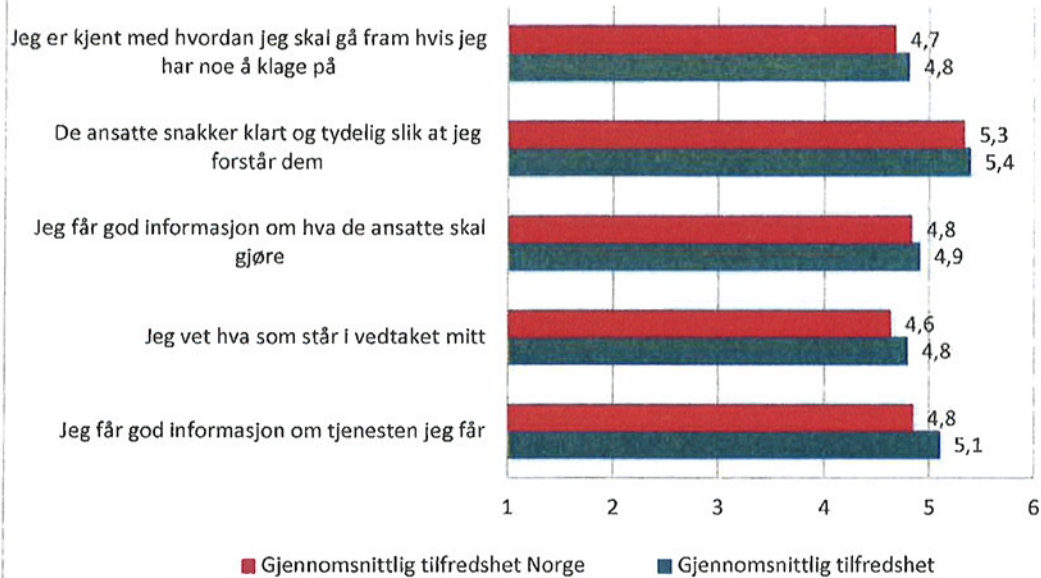
Respektfull behandling

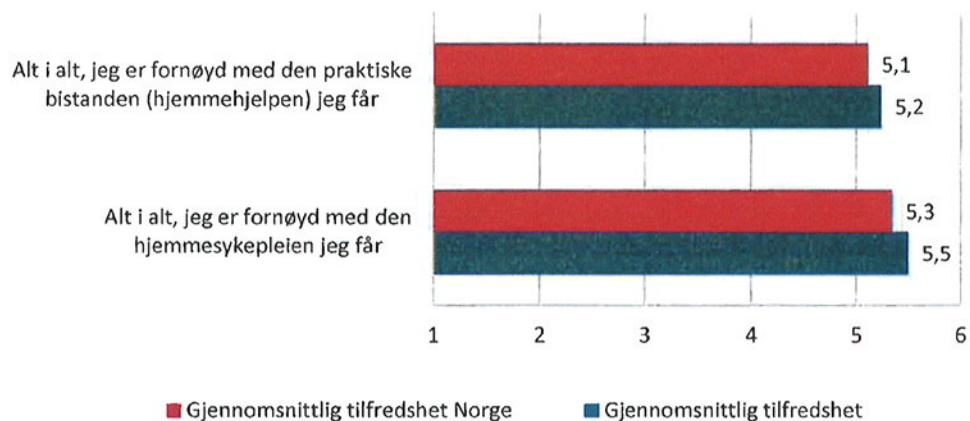
Tilgjengelighet

Informasjon

Generelt

**Brukarundersøkinga 2014
Pleie- og omsorgsavdelinga, heimetenestene.**

Vi vil fyrst takke for deltakinga i brukarundersøkinga i heimetenestene 2014.

For personar med heimesjukepleie vart spørjeskjemaet sendt ut med personalet, og svaret kunne sendast med dei tilbake i lukka konvolutt. Det vart tilbydd hjelp av ein uhilda person dersom nokon trengde hjelp til å fylle ut skjemaet. Ein person nytta seg av dette tilbodet.

Det vart nytta eit utfyllande spørjeskjema der svara var gradert frå 1-6, der 6 var best. Ut i frå eit utval på 66 % av brukarane, gjort med bakgrunn i diagnose, helsetilstand og tilbod om teneste, hadde vi ein svarprosent på 53 %.

Orienteringa vert sendt ut til alle som får heimesjukepleie.

På ei oversikt over resultata frå dei kommunane som har gjennomført undersøkinga i heile landet, ligg Herøy kommune litt over gjennomsnittet på dei aller fleste områda.

Ser vi nærare på svara frå Herøy kommune, viser det seg at godt over 90 % av brukarane at dei vert behandla med respekt og at dei opplever dei tilsette som omsorgsfulle. Alt i alt er 96,5 % fornøgde med heimetenesta og 81 % er fornøgde med heimehjelpa.

Noko dårlegare score fekk kommunen på spørsmål om brukarmedverknad. Når det gjeld utarbeiding av planar er 23,4 % litt ueinige eller ueinige i at dei er med på utarbeidinga. Fleire syns heller ikkje at dei får vere med å bestemme kva tid dei skal få hjelp. Ny-tilsette kan også verte flinkare å vise legitimasjon ved fyrste møte, og det vert ikkje alltid gitt beskjed ved forseinkingar. Ut frå kommentarfeltet kunne vi lese at fleire ynskde å dusje oftare, at heimesjukepleia hadde betre tid, og oftare og grundigare vasking av heimen.

Når vi ser at 96,5 % alt i alt er fornøgde med tenestene trass i noko misnøye innan visse områda, kan vi likevel konkludere med at brukarane av heimetenestene for det meste er godt fornøgde med tenestene. Dette er vi veldig glade for.

HERØY KOMMUNE

Resultata er presentert for alle leiarane, og dei skal takast med inn i arbeidet på kvart distrikt slik at dei tilsette får sjå kva dei gjer bra, og kva dei kan fokusere på i det vidare arbeidet med å utvikle heimetenestene. Vidare vert resultatet lagt fram for politikarane over sommarferien, og samstundes presentert i Vestlandsnytt.

Vi ynskjer dykk ein god sommar, og takkar igjen for hjelpa!

Med venleg helsing

Ragnhild Velsvik Berge

Pleie- og omsorgsleiar

HERØY KOMMUNE
Pleie- og omsorgsleiar

HERØY KOMMUNE

**Brukarundersøkinga 2014
Pleie- og omsorgsavdelinga, sjukeheimane.**

Vi vil fyrst takke for deltakinga i brukarundersøkinga i sjukeheimane 2014.

I sjukeheimane vart det nytta intervju som metode, og det vart nytta ein uhilda person. Ut i frå eit utval på 59 % av pasientane, gjort med bakgrunn i diagnose og helsetilstand, hadde vi ein svarprosent på 93 %.

Denne orienteringa vert gitt til alle bebuarar i sjukeheim.

Når ein ser på hovudfunna i resultatata for alle sjukeheimsavdelingane i Herøy kommune under eit, er det tre områder som får best resultat. Dette er at pasientane får den hjelpa dei har behov for, at dei tilsette snakkar klart og tydeleg, og til slutt at pasientane er fornøgde med sjukeheimen der dei bur. 92,9 % svarte ja på dette.

Dårlegast resultat fekk vi på spørsmål om dei er fornøgde med rommet der dei bur, og om dei nyttar aktivitetstilbodet ved sjukeheimen. Det som vert sagt i kommentarfeltet til slutt, gjev også eit inntrykk av at romma ikkje held ønskja standard. Det er spesielt små rom og deling av bad som vert nemnt. Her er det stor skilnad på avdelingane. Når det gjeld å ikkje nytte aktivitetstilbodet, kan det vere fleire grunnar til det. Desse kjem ikkje fram av undersøkinga.

Med desse observasjonane kan vi konkludere med at sjukeheimsbebuarane for det meste er godt fornøgde med tenestene som vert utført i avdelingane, noko vi er veldig glade for.

Resultata er presentert for alle avdelingsleiarane, og dei har også fått ei oversikt over korleis deira avdeling scora. No skal desse resultatata takast med inn i arbeidet på kvar avdeling slik at dei tilsette får sjå kva dei gjer bra, og kva dei kan fokusere på i det vidare arbeidet med å utvikle tenestene. Vidare vert resultatet lagt fram for politkarane over sommarferien, og samstundes presentert i Vestlandsnytt.

Vi ynskjer dykk ein god sommar, og takkar igjen for hjelpa!

Med venleg helsing

Ragnhild Velsvik Berge

Pleie- og omsorgsleiar
 HERØY KOMMUNE
Pleie- og omsorgsleiar

ei bällengd-bøne

SJUKEHEIM

Kommentarer

Opplever at det er lite sosialt. For få aktiviteter. Små rom. Dårlige toalettforhold.

Får ikkje alltid svar på det han spør etter. Er redd for å miste ting då dette har skjedd før. Meiner at pasientar må få ha private ting i fred.

Mat: Lite grønnsaker. For mykje søtt til måltida. Alt for lite rom. Dårlige toalettforhold. Angående respekt: Pasientar må få legge seg når dei vil. Dei må behandlast som eldre, ikkje som ungar.

Det kan verte lange dagar, så gjerne meir aktiviteter.

Ynskjer å få stå opp tidlegare, og å sleppe å vente så lenge.

Opplever at kle forsvinn etter vasking.

Det kan ta lang tid før dei ansette kjem og hjelper. Har inntrykk av at det er for lite folk på jobb. Det kan vere vanskeleg å forstå kva dei utanlandske seier. Saknar fersk fisk til middag. Middagen kan vere smaklaus. Betjeninga er veldig grei, dei gjer sitt beste.

Ynskjer meir fersk fisk til middag. Føler eg vert høyrd, men ikkje alltid tatt hensyn til. Det hender eg må vente lenge på hjelp.

Middag: agurksalaten er ikkje slik som eg er van med. Den må tilsettast eddik og sukker.

Mat: Sakn å ikkje få meir fersk fisk oftare til middag. Rommet: For gamaldags med to rom som deler toalett/bad. Lite rom. Rullestol: Dei som sit i rullestol og ikkje klarer å forflytte seg sjølv, bør få motorisert rullestol slik at dei kan kome seg rundt på eigahand.

Likar ikkje å dele rom.

Ynskjer aktiviteter for menn på arbeidsstova.

Vi får for lite fisk til middag.

Eg er mykje engsteleg om natta, og då får eg ikkje den hjelpa eg treng.

Det kan ta lang tid før det kjem nokon når ein ringer på. Det kan vere vanskeleg å forstå kva dei utanlandske seier.

Pleiarane snakkar ofte med kvarandre under stell, ikkje til meg som pasient. Språkproblem - dei kan ikkje norsk. Må ligge lenge å vente på hjelp. Trangt på rommet med mange hjelpemiddel, og trangt å kome til toalettet.

Rommet skulle vore større.

Bakgrunns spørsmål

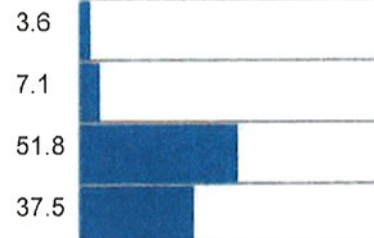
Hvor gammel er du?

- 1. Under 67 år
- 2. 67-79 år
- 3. 80-89 år
- 4. 90 år og over

Svar

- 2
- 4
- 29
- 21

Prosent

Kjønn

- 1. Kvinne
- 2. Mann

Svar

- 38
- 18

Prosent

Forenklet utgave

Jeg får den hjelpen jeg har behov for

- 1. Nei
- 2. Ja
- 0. Vet ikke

Svar

- 3
- 52
- 1

Prosent

Jeg er fornøyd med maten jeg får

- 1. Nei
- 2. Ja
- 0. Vet ikke

Svar

- 3
- 51
- 2

Prosent

Jeg benytter meg av aktivitetstilbudet

- 1. Nei
- 2. Ja
- 0. Vet ikke

Svar

- 9
- 47
- 0

Prosent

Jeg trives på rommet/i leiligheten

- 1. Nei
- 2. Ja
- 0. Vet ikke

Svar

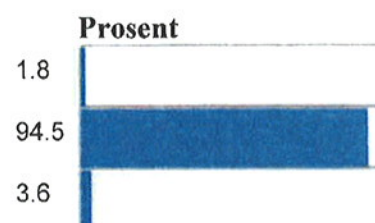
- 4
- 51
- 1

Prosent

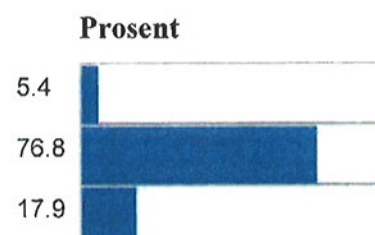

Jeg trives sammen med de ansatte

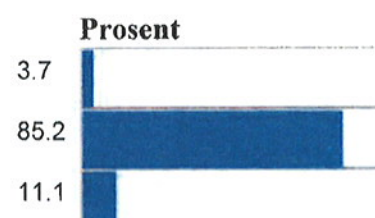
	Svar
1. Nei	1
2. Ja	52
0. Vet ikke	2

Jeg blir hørt når jeg gir uttrykk for hvordan jeg vil ha det

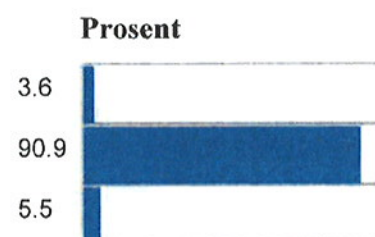
	Svar
1. Nei	3
2. Ja	43
0. Vet ikke	10

De ansatte behandler meg med respekt

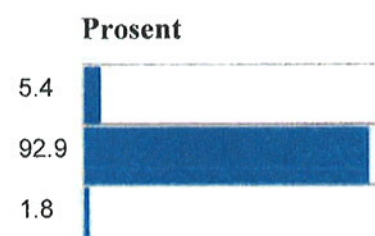
	Svar
1. Nei	2
2. Ja	46
0. Vet ikke	6

Jeg er trygg på at de ansatte kommer når jeg trenger det

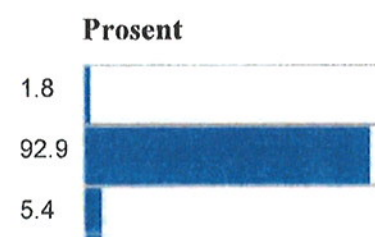
	Svar
1. Nei	2
2. Ja	50
0. Vet ikke	3

De ansatte snakker klart og tydelig slik at jeg forstår dem

	Svar
1. Nei	3
2. Ja	52
0. Vet ikke	1

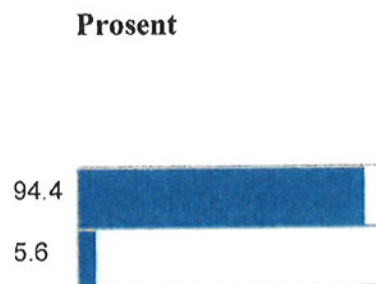
Alt i alt, jeg er fornøyd med sykehjemmet/omsorgsboligen der jeg bor

	Svar
1. Nei	1
2. Ja	52
0. Vet ikke	3

Har du noen andre kommentarer til tjenesten du mottar på sykehjemmet/ i omsorgsboligen? Ikke skriv kommentarer her som gjør det mulig for andre å forstå at det er du som har svart. Skriv heller ikke noe som andre kan oppleve som sårende. Jeg samtykker til at mine kommentarer kan benyttes i offentlig rapport og/eller internt utviklingsarbeid

	Svar
1. Ja	17
2. Nei	1

Avdeling for Barn, Familie og Helse

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	IMT	Arkivsaknr:	2014/1238
		Arkiv:	635

Utvallsaksnr	Utval	Møtedato
32/14	Komite for Helse og omsorg	21.08.2014
150/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

PILOTPROSJEKT OMRÅDEGERIATRI. LEASINGAVTALE VIDEOKONFERANSEUTSTYR.

Møtebehandling:

Leiar for barn, familie og helseavdelinga Inger Marie Tofthagen orienterte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Komite for Helse og omsorg - 21.08.2014

1. Herøy kommunestyre godkjenner at det vert inngått leasingavtale mellom Herøy kommune og firma Viju slik det framgår av saksvedlegg.
2. Det er ein føresetnad at kostnadane for dei første 12 månadane vert dekkte av Geriatrikompetanseprosjektet, og at øvrige kostnader vert dekkte innanfor fastsett budsjetttramme.

Tilråding frå rådmannen:

Tilråding til vedtak:

3. Herøy kommunestyre godkjenner at det vert inngått leasingavtale mellom Herøy kommune og firma Viju slik det framgår av saksvedlegg.

4. Det er ein føresetnad at kostnadane for dei første 12 månadane vert dekkte av Geriatrikompetanseprosjektet, og at øvrige kostnader vert dekkte innanfor fastsett budsjetttramme.

Særutskrift: Sande kommune
Møre og Romsdal helseføretak HF
Barn- familie- og helseleiar

Vedlegg:

Tilbod datert 20.05.14 frå Viju.

Protokoll 10.01.2014 inkl sak 05/14 Styringsgruppa geriatrikompetanseprosjektet

Saksopplysningar:

Kort om bakgrunn for geriatrikompetanseprosjektet

Fellesprosjektet "Kompetanseutvikling geriatri Herøy kommune, Sande kommune og Helse Sunnmøre HF, Volda sjukehus" vart vedteke i K-sak 86/08 Herøy kommune, K-sak 45/08 Sande kommune og tilsagnsbrev datert 13.05.2008 frå Helse-Midt-Norge RHF til Helse Sunnmøre HF ved direktøren.

Kostnadsramme totalt: kr. 1.980.000 fordelt: Herøy kommune kr. 504.000, Sande kommune: kr. 156.000 og Helse-Midt-Norge RHF: kr. 1.320.000.

Opprinneleg tidsramme 3 år: 01.09.08 – 31.08.11.

Prosjektet er gjennom vedtak i styringsgruppa og samtykke frå oppdragsgjevarane, forlenga til utgangen av 2015.

Det er gjennomført og under gjennomføring ei rekkje delprosjekt. Av dess kan nemnast:

1. Kartlegging av kompetansebehov. Avslutta 2010.
2. Geriater i sjukeheim. Avslutta 2011.
3. Kurs "Eldre og psykofarmaka – over- og underbehandling – seponeringstrategiar". 19.11.10.
4. Felles fagdag 2011. "Geriatri".
5. Felles fagdag 2013. "Pasientsikkerheit".
6. Felles fagdag 2014. "Pasientforløp på tvers av ansvarsgrenser".
7. Fellesmøte "Sjustjerna" 30.01.14. Om "Felles fagdag" som regionalt prosjekt
8. Faste virkedagar Alderspsykiatrisk poliklinikk, Ålesund sjukehus, Helse MR HF – Herøy kommune. Avslutta juli 2013, egen rapport.
9. Vidare- og etterutdanning legar – smågruppe
10. Pasientsikkerheitskampanjen.
11. Sjukeheimslegenettverk.
12. Områdegeriatri – pilotprosjekt. 3 delprosjekt. Oppstart 2014.

Unytta løyving/avsett fond pr 01.01.14: kr. 1.158.920. Styringsgruppa har ønska å nytte delar av dette til eit pilotprosjekt «Områdegeriatri».

Styringsgruppa for Geriatrikompetanseprosjektet gjorde i sak 05/14 slikt vedtak:

Vedtak:

1. Styringsgruppa set i verk pilotprosjektet "Områdegeriatri - pilotprosjekt" slik det framgår av notat datert 03.01.14 og diskusjonen i styringsgruppa, med ei samla kostnadsramme på kr. 600.000.

Kostnadane dekkjer:

Leasing videokonferanse Herøy/Sande/Volda 12 mnd.	kr. 300.000
Lisensar	kr. 25.000
Prosjektleiing alle delprosjekta	kr. 100.000
Geriater pilot 2: 2,0 t/ve/12 mnd.	kr. 125.000
Div. tilleggskostnad sjukeheimslegar/kurs/avgifter	kr. 50.000

SUM kr. 600.000

2. Prosjektet skal gjennomførast innanfor ei tidsramme på 12 mnd frå startidspunkt.

Iversetting av pilotprosjektet inneber at dei tre samarbeidande partane etablerer eit videokonferanserom kvar. Målsettinga med pilotprosjektet er å teste ut bruk av faste videokonferanser mellom sjukeheimslegar, fastlegar og spesialisthelsetenesta som ledd i kompetanseoppbygging og tenesteyting. I Herøy og Sande kommuner er slike rom ikkje etablert, medan Volda sh må etablere eit i tillegg.

Det er innehenta tilbod frå firma Viju som har leverandøravtale med HEMIT (Helse Midt-Norge).

Årskostnad eks moms er kr. 108.000 pr rom. Tiltaket har full momsrefusjon. Kontrakta går over tre år. Prosjektet har økonomi til å dekke mellom 12 – 16 mnd av leasingtida. Resten av tida må dekkast av kvar av partane innanfor budsjetttrammene, dvs for perioden 2015-2017.

I samsvar med regelverket skal leasingavtaler godkjennast av kommunestyret.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rår til at det vert inngått leasingavtale med Viju i samsvar med det vedlagte tilbodet. Det vil vere av stor verdi for det vidare samarbeidet og vidareføringa av dei erfaringane ein har hatt undervegs i prosjektet.

Konsekvensar for folkehelse:

Ved at kommunen får eit enda betre samarbeid med spesialisthelsetenesta og kan utnytte kvarandre enda betre vil det også kunne føre til at pasientar i kommunen opplever å få eit betre tilbod.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen særlege konsekvensar

Konsekvensar for drift:

Fagleg utvikling av sentrale helsepersonell kan skje på ein enklare måte ved at utstyret nyttast i kommunikasjonen mellom kommunehelsetenesta og spesialisthelsetenesta. I tillegg vil det og vere slik at utstyret vil kunne nyttast av alle andre einingar i kommunen. Så sjølv om leasingen vil medføre kostnader for kommunen vil dette på sikt kunne ha innverknad på korleis kommunikasjonen med ulike eksterne aktørar vil gjennomførast i framtida.

Fosnavåg, 07.08.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Inger Marie Tofthagen
Avd.leiar

Sakshandsamar: Inger Marie Tofthagen

Tilbud til Herøy Kommune, v/Kommunelegen

Attention:
Bjørn Martin Aasen
Herøy Kommune

20. Mai 2014

Vijus kontakt for dette tilbudet:

Geir Holseth (Key Account Manager) geir.holseth@vijugroup.com

Innholdsfortegnelse

1.	Introduksjon	3
2.	Priser	4
3.	Skisser	5
4.	Generelle betingelser, forbehold og forutsetninger	7

---

1. Introduksjon

Vi viser til telefonsamtaler med Bjørn Martin Aasen, samt tidligere kommunikasjon med Øyvind Berg, Viju Norge AS.

Det er behov for 2-skjermløsning med tanke på prosjektet, hvor videobilde og dokumentasjon skal kunne deles.

Datadeling vil kunne bestå av regneark, presentasjoner og sist, men ikke minst; - røntgenbilder. Sistnevnte krever at oppløsning på datakilden er så høy som mulig og minimum full HD (1920 x 1080p). Det tilbudte utstyret støtter denne oppløsningen.

I tilbudet er det lagt til grunn at prosjektet ønsker finansiering. Det er brukt 3 år som utgangspunkt for beregning av månedsleie. Månedsprisen som fremkommer er for 1 videosystem.

---

2. Priser

Prisene i oversikt er basert på estimerte priser til Helsesektoren, da modellen foreløpig ikke er lagt i leverandørens modell-oversikt og klar for leveranse. Prisene er basert på 3 års leieavtale.

Beskrivelse:	Antall:	
Videokonferanse utstyr		
Cisco MX 700 (2 x 55" skjermer)	1	
Cisco touch 10" panel	1	
Serviceavtale 3 år	1	
Kabelpakke:		
Kabler mellom angitt utstyr	1	
Viju tjenester (faktureres etter medgått tid):		
Installasjon, lokal konfigurering, funksjonstesting og innføring i bruk av løsningen (estimert tid)	32	
Tegning/dokumentasjon. Utarbeide og overlevere dokumentasjon (koplings skjema inkl. SoW) i forbindelse med leveransen	4	
Befaring/løsningsutarbeidelse	2	
Prosjektledelse	10	
Frakt		
Månedspris leie utstyr og tjenester totalt NOK eks. mva.		7.200,-

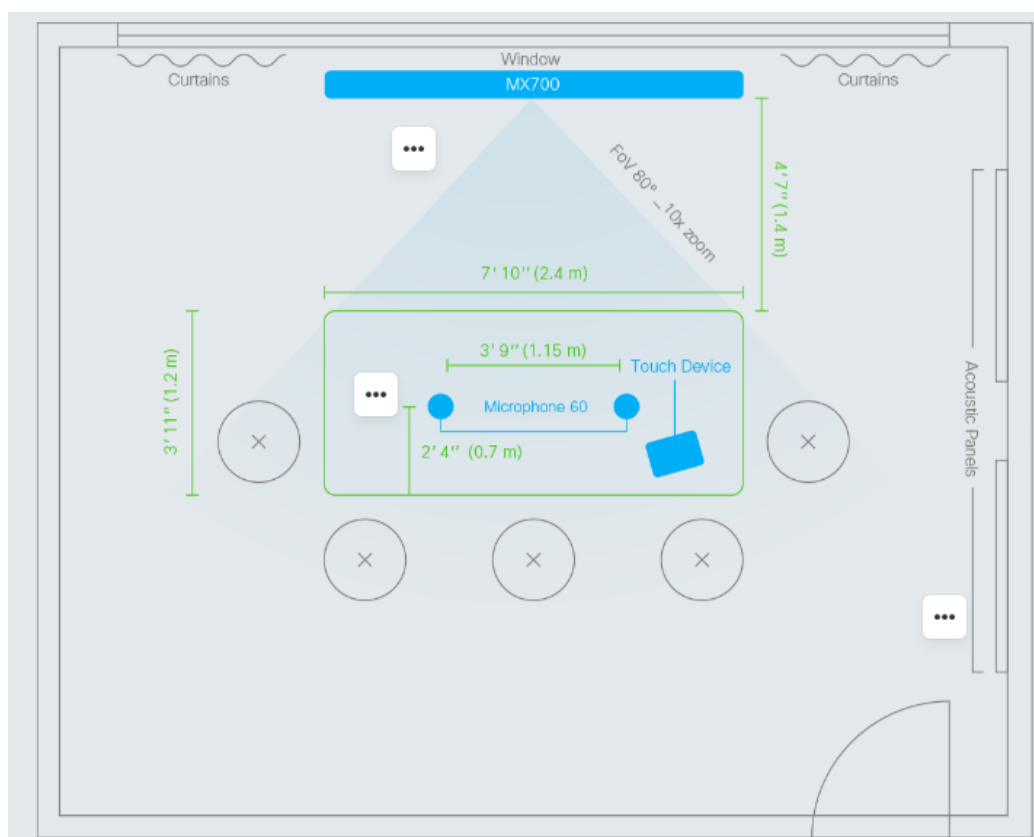
3. Skisser

Lokalt møte med bruk av begge skjermer

Møte med 2 andre (møterom og personlig system)

Teknisk skisse (bord ikke inkl. tilbudet)

4. Generelle betingelser, forbehold og forutsetninger

Prisene som er satt opp i dette tilbudet er basert på estimerte priser fra Cisco på MX700 med utstyr og tjenester. Dette er informasjon vi kjenner til i skrivende stund.

Dette tilbudet er inngitt i samsvar med- og i henhold til vår rammeavtale med Norsk Helsenett SF. Vi bekrefter at tilbudet er inngitt i samsvar med rammeavtalens formål, omfang og øvrige bestemmelser, og at det er relatert/begrenset til de bruksområder, produktgrupper og produkter som følger av rammeavtalen.

- Det tas forbehold om feil i tilbudet.
- Alle priser er eks. mva.
- Tilbudet er gyldig i 30 dager.

Alle monterings- og installasjonskostnader er estimater, og vil bli fakturert etter faktisk medgått tid.

Prosjektering og prosjektledelse vil også faktureres etter medgått tid.

Reisekostnader vil faktureres etter medgåtte utgifter.

Eventuelle tillegg vil bli informert om undervegs, og vil bli tatt opp til diskusjon og godkjenning med kunden.

Kabler og monteringsmateriell som forbrukes utover det som er oppgitt i tilbudet, vil bli spesifisert og fakturert ihht nærmere avtale undervegs i prosjektet.

Leveringstid på utstyret er 6-8 uker (videocodec) og 2-3 uker på annet utstyr. Ved rask beslutning kan oppstart avtales hurtig.

Vi viser ellers til Viju Norges generelle salgsbetingelser som ligger vedlagt dette tilbud.

STYRINGSGRUPPA GERIATRIKOMPETANSEPROSJEKT. FREDAG 10.01.14 KL 1200 – 1500. PROTOKOLL.

Tid: Fredag 10.01.14 kl 1200 - 1500.

Stad: Myrvåg omsorgssenter, Bygdestova.

Disse møtte: Inger Marie Tofthagen, Mona Ryste, Inge Eskeland, Torstein Hole, Ragnhild Velsvik Berge, , Bård Dalen, Torstein Vattøy.

Dessutan møtte: Prosjektleder Bjørn Martin Aasen.

Forfall: Torill Myklebust, Ingebjørg Toftesund, Wenche Thorseth

Sakliste:

Sak 01/14: Innkalling og sakliste

Vedtak:
Ingen merknad til innkalling og sakliste.

Sak 02/14: Protokoll 11.10.13

Vedtak:
Protokoll frå 11.10.13 vert godkjend.

Sak 03/14: Rekneskap 2013.
Notat datert 03.01.14, Rekneskap 2013, status, vart lagt fram.

Vedtak:
Notatet vert teke til vitande.
Endeleg rekneskap vert å legge fram for godkjenning når det ligg føre.

Sak 04/14: Felles fagdag 30. – 31.01.2014: "Pasientforløp på tvers av ansvarsgrenser". Status.

Prosjektleder orienterte om status for felles fagdag 2014.
Oppgåvedeling i møte torsdag 30.01.14 kl 1615 vart drøfta.

Vedtak:
Orienteringa vart teken til vitande.

Sak 05/14: IKT-verktøy i samhandling mellom kommune og foretak. Oppfølging sak 31/13.
Notat.

Notat datert 03.01.14 vart lagt fram og presentert av prosjektleiar, jmf og notat datert 03.01.14 sak 03/14

Under diskusjonen framkom mellom anna:

- Prinsipiell tilslutning til etablering av tre pilotar innanfor ramma “Områdegeriatri – pilotprosjekt.”
- Viktig at kvar av pilotane vert ytterligare konkretisert og strukturert med sikte på systematisk og forpliktande gjennomføring.
- Viktig å legge tilhøva til rette slik at også fastlegar velg å vere med.
- Behov for IKT-verktøy inkl videokonferanserom hjå alle tre deltakande partar.
- Kvar av partane må sjølvstendig inngå avtale om leasing av IKT-verktøy for aktuell leasingperiode på 3 år. Prosjektet dekkjer kostnadane til deltakande partar innanfor det tidsrom pilotprosjekta vert gjennomført.
- “Områdegeriatri –pilotprosjekt” inneber ei forlenging av “Geriatr kompetanseprosjektet” i høve til dei føresetnadane som oppdragsgjevarane har sett. Det må sendast melding til oppdragsgjevarane at styringsgruppa rår til at prosjektet vert forlenga tilsvarande.
- Framlegg til finansieringsplan vart gjennomgått og tilpassa diskusjonen i styringsgruppa.

Vedtak:

1. Styringsgruppa set i verk pilotprosjektet “Områdegeriatri - pilotprosjekt” slik det framgår av notat datert 03.01.14 og diskusjonen i styringsgruppa, med ei samla kostnadsramme på kr. 600.000.

Kostnadane dekkjer:

Leasing videokonferanse Herøy/Sande/Volda 12 mnd.	kr. 300.000
Lisensar	kr. 25.000
Prosjektleiing alle delprosjekta	kr. 100.000
Geriatr pilot 2: 2,0 t/ve/12 mnd.	kr. 125.000
Div. tilleggskostnad sjukeheimslegar/kurs/avgifter	kr. 50.000

SUM kr. 600.000

2. Prosjektet skal gjennomførast innanfor ei tidsramme på 12 mnd frå startidspunkt.

Sak 06/14: Plan for avslutting av Geriatrikompetanseprosjektet.
Notat.

Notat datert 03.01.14 vart lagt fram og presentert av prosjektleiar.

Under diskusjonen framkom mellom anna:

- Som følgje av vedtak i sak 05/14, "Områdegeriatri – pilotprosjekt", er det naturleg at "Geriatrikompetanseprosjektet" vert forlenga til alle delprosjekt er avslutta.
- Noverande prosjektleiar sitt engasjement varer til seinast 30.04.14. Det er naturleg at det no vert laga ein ny milepel-rapport som grunnlag for den endelege sluttrapport.
- Det er naturleg at styringsgruppa set ein sluttdato som er seinast 31.12.15.
- Det er naturleg at pågåande delprosjekt vert vidareført i 2014 og evtl 2015 innanfor prosjektet si finansieringsramme.
- Vidareføring av tilskot til legane si smågruppeverksemd må sjåast i samanheng med sak 05/14.
- Styringsgruppa ønskjer å legge grunnlag for at "Felles fagdag 2015" også kan gjennomførast.

Vedtak:

1. Styringsgruppa vedtek slik disponering av gjenståande økonomiske midlar:

- Felles fagdag 30.- 31.01.2014	kr. 150.000
- Sak 05/14, IKT-verktøy, "Områdegeriatri–pilotprosjekt"	kr. 600.000
- Sak 04/13 Nettverk for sjukeheimslegar, vidareføring	kr. 50.000
- Pasientsikkerheitskampanjen vidareføring/avslutting	kr. 50.000
- Prosjektleiar 4 mnd.(01.01 – 30.04.2014)	kr. 95.000
- Avsetting førebuing "Felles fagdag 2015"	kr. 50.000
- Til disposisjon	kr. 82.453

SUM kr. 1.077.453

2. Styringsgruppa rår til at prosjektet vert vidareført fram til avslutting av gjenståande prosjekt, seinast 31.12.2015. Dette vert å legge fram for oppdragsgjevarar.
3. Styringsgruppa sin leiar får fullmakt å engasjere prosjektleiing for gjenståande prosjekt frå 01.05.14.

Sak 07/14: Evtl.

Neste møte vart fastsett til fredag 11.04.14 kl 1200, Herøy helsesenter, Egesbønes. Det vert samkome med middag etter møtet.

Utviklingsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	OMR	Arkivsaknr:	2013/815
		Arkiv:	121

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
151/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

REGIONAL DELPLAN FOR ATTRAKTIVE BYAR OG TETTSTADAR - HØYRING AV FORSLAG TIL PLAN

Tilråding frå rådmannen:

Kommunestyret oversender fylgjande høyringsuttale til *regional delplan for attraktive byar og tettstadar*:

- Herøy kommune sin samfunnsdel og arealdel viser ei klar lokal hierarkisk oppbygging av «senterstrukturen» i kommunen og spelar dette inn i arbeid med «regional delplan for attraktive byar og tettstadar»:
  1. Fosnavåg skal vere eit naturleg sentrum for innbyggjarane i Herøy og skal vidareutviklast.
  2. Myrvåg skal utviklast til å vere ein satellitt til Fosnavåg og dekkje basisbehovet til innbyggjarane i indre del av Herøy, samt leggje til rette for detaljhandel og plasskrevjande varer.
  3. Eggesbønes, Myklebust og Mjølstadnes skal utviklast som ein del av Fosnavåg.
- Herøy kommune saknar ei skildring av korleis fylkeskommunen i praksis vil utvikle Søre Sunnmøre med fire likeverdige «delregionsenter» som skal utfylle kvarandre. I dette saknar ein også ei vurdering av dei ulike verkemidla som fylkeskommunen og fylkesmannen har for å sikre ei utvikling i tråd med den regionale delplanen.

- Herøy kommune meiner at fylkeskommunen og fylkesmannen må bruke sine verkemiddel aktivt for å unngå at det vert utvikla konkurrerende tilbod innanfor regionen.
- Herøy kommune saknar ei vurdering av potensialet Myrvåg har som eit større nærings og handelsenter som ligg sentralt i regionen Søre Sunnmøre.

Særutskrift:

Møre og Romsdal fylkeskommune
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkeshuset 6404 MOLDE
Fylkeshuset 6404 MOLDE

Vedlegg

1 Plandokument - Regional delplan for attraktive byar og tettstader

Saksopplysningar:

Den reviderte planen byggjer i stor grad på gjeldande fylkesdelplan. Dei viktigaste endringane gjeld at ein no etablerer eit tydelegare hierarki mellom ulike typar tettstader. Auka kunnskapsgrunnlag gjer dette mogleg. Det er i tillegg opna for ei utvida forståing av omgrepet "plasskrevjande varer", jamfør tidlegare vedtak i fylkesutvalet. Møblar, teppe, kvite- og brunevarer er inkludert i planforslaget.

Med plasskrevjande varer meiner ein bilar, båtar, landbruksmaskinar, trelast og større byggevarer, møblar, teppe, kvite- og brunevarer samt utsal frå hagesenter og planteskolar.

Planen tek til orde for at ein primært etablerer all handel i eller nær eksisterande sentrum, men at ein når det er nødvendig, kan gå ut over dette. Det er stilt krav til kva dokumentasjon som må ligge til grunn for ein konklusjon om "nødvendig". Planen er ikkje til hinder for å etablere mindre daglegvarebutikkar for å dekke lokale behov i eit nærområde.

Utdrag frå retningslinja til delplanen (grunnlag for motsegn til kommunale planar):

Føremålet med planen er å legge til rette for ei framtidsretta utvikling av Møre og Romsdal fylke gjennom å utvikle funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar), fremme ei meir berekraftig by- og tettstadsutvikling og styrke samordna bustad-, areal- og transportplanlegging i og mellom kommunane. Planen legg til rette for utvikling av ein robust region- og senterstruktur uavhengig av framtidig kommunestruktur.

Planen skal bidra til å styrke eksisterande by- og tettstadsenter, fremme effektiv arealbruk og legge til rette for miljø- og helsefremmande transportval.

Utanfor by- og tettstadsentrum er det ikkje lov å etablere nye handelsverksemder som kvar for seg eller samla utgjer eit bruksareal til detaljhandel på meir enn 3000m², utan samtykke frå Fylkesmannen. Dette gjeld også utviding av eksisterande handelsverksemder som fører til at samla bruksareal til detaljhandel blir meir enn 3000m².

Forbodet mot større handelsetableringar utanom eksisterande byar og tettstadsenter er juridisk bindande med heimel i «Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre» av 2008. Det betyr at kommunane ikkje kan godkjenne søknader som er i strid med planen, men må søke fylkesmannen om samtykke. Fylkesmannen kan gi samtykke dersom tiltaket oppfyller dei overordna måla i planen.

*Retningslinje for lokalisering av handel og tenester i Møre og Romsdal:
Planen definerer fire senternivå:*

- *Regionsenter, Ålesund, Molde og Kristiansund*
- *Delregionsenter, Ørsta, Volda, Ulsteinvik og Fosnavåg*
Nokre av dei større kommunesentera fungerer som bygdebyar for eit større handelsomland enn eigen kommune. I slike delregionsenter kan det leggest til

rette for å utvikle spesielle handels- og tenestetilbud som skal dekke fleire kommunar innanfor ein ABS-region. Etableringane skal styrke det samla tilbodet i området og ikkje konkurrere med aktuelle etableringar i dei andre kommunane. Det må leggest til rette for kollektivdekning mellom delregionsenteret og kommunane i handelsområdet.

- *Lokalsenter/kommunesenter, Fiskå, Larsnes, Hareid*
- *Bydelssenter*

Den einskilde kommune har ansvar for å avgrense sentrumsareal i kommuneplan og reguleringsplan. Følgjande prinsipp skal leggest til grunn:

- *For å gjere tettstadene konsentrerte, skal dagens mangfald og konsentrasjon av handels-, service- og kulturtilbod, parkar, torg og andre møteplassar, vere utgangspunkt for avgrensing av sentrum.*
- *Det skal vere gangavstand mellom ytterpunkta. Retningsgivande maksimalavstand i dei tre største byane er 800 meter. I dei andre tettstadene bør avstanden vere høvesvis mindre.*
- *Det regulerte sentrumsarealet bør ikkje vere større enn det området kommunen vil opparbeide med sentrumsmessig preg og kvalitet, eventuelt saman med andre aktørar i området.*
- *Tilgjenge for alle skal sikrast gjennom planløyningar som er utarbeidd i samarbeid med samferdselsstyresmaktene. Kravet til universell utforming gjeld kollektivtransport, parkering, gang- og sykkelveggar, offentlege bygningar og anlegg og andre fysiske tiltak retta mot publikum.*

Vurdering og konklusjon:

Regional delplan for attraktive byar og tettstadar er oppbygd med to hovuddelar.

- Første delen er «retningslinja» til planen og den som vil vere grunnlag for at fylkeskommunen kan varsle motsegn til kommunale planar.
- Andre delen er grunnlagsdokument og består i stor grad av statistiske data som er med å underbygge retningslinja i planen.

For kommunen er dette ei dokument som kan ha store verknadar for utviklinga i Herøy med eit avgrensa sentrum og ei kommune i vekst. I prinsippet talar planen for at all handel skal leggest til sentrum(også plasskrevjande varer). Dersom kommunen ikkje finn rom for slik etablering (etter det er vurdert om det er ledig areal og eventuelt om det er mogleg med transformasjon av eksisterande bygningar for tilrettelegging for handel) kan det opnast opp for å leggje plasskrevjande varer utanfor sentrum.

For Herøy er dette ei svært aktuell problemstilling. Det finnast ikkje ledig areal i sentrum for næring eller handel og som ein konsekvens av dette har det utvikla seg handelsområde for detaljhandel på Myklebust og Eggesbønes. Herøy kommune arbeidar aktivt for å leggje til rette for meir areal for handel i sentrum(ytre del) på lang sikt, men på kort sikt har kommunen reelle utfordringar knytt til å tilby interesserte næringsaktørar areal i sentrum og fleire viser interesse for Myklebust og Eggesbømråde til tross for at dette er «oppfylt».

Myrvåg må sjåast som eit eige handelsområde som skal dekkje innbyggjarane i eit omland i indre og ikkje berre innbyggjarane i indre Herøy. Busette på Garnes, Eiksund og Haddal i Ulstein nyttar også dette område. Busette i Sande, Herøy og Ulstein som pendlar forbi Myrvåg nyttar dette område aktivt og når ein ser på pendlingsstraumen mellom Ulstein, Herøy og Sande utgjør dette ganske mange per

dag som kan nytte Myrvåg som handelsområde. Herøy kommune legg derfor opp til å auke aktiviteten i dette område både når det gjeld detaljhandel og plasskrevjande varer.

Kommunen les planen slik at for Søre Sunnmøre så skal det ikkje etablerast «konkurrerende tilbud» i delregionsentera. I dette ligg det at dersom ei kommune etablera eit regionalt tilbud skal det ikkje gjevast midlar til liknande tilbud i andre kommunar. Døme på ikkje konkurrerende tilbode er badeland i Sunnmørsbadet og innandørs friidrettsarena i nye Ulsteinhallen.

Utdrag frå «Regional delplan for attraktive byar og tettstadar» som kan vere interessant i ein kjøpesenter vs. nisjebutikk-debatt:

Korleis styrke handelen i sentrum?

Odd Midtskog, som har studert sentrumsutviklinga i fleire norske byar, stiller spørsmålet: Kvifor vert sentrum vald bort som etableringsarena? Han peiker på at handelen er sjølvne grunnlaget for bydanning og at det er avgjerande å få den attraktive handelen tilbake til sentrum. Når sentrum misser handelen, er det vanskeleg å planlegge han tilbake. Problemet er at gardeigarane ikkje har klart å omstille seg til den nye konkurransen om leigetakarane og at kommunen ikkje har forstått si rolle som forvaltar av dei viktigaste rammevilkåra. Av følgjande åtte kritiske faktorar, har kommunen styring med i alle fall dei seks første:

- *Butikkane vil ligge i eit område med eit godt parkeringstilbod.*
- *Kommunen klarer ikkje å tenkje business på vegner av leigetakarane slik kjøpesenteret gjer.*
- *Besøk og handel i sentrum vert redusert av for få parkeringsplassar.*
- *Kommunen tek for lite omsyn til handelen sine problem og behov.*
- *Kommunen engasjerer seg ikkje i kva som skal til for at butikkane skal gå betre.*
- *Kommunen oppfyller ikkje vertskapsrolla overfor handelen i sentrum.*
- *Sentrum må tilby opplevingar som kjøpesentera ikkje har.*
- *Det er ikkje interessant å etablere seg i eit sentrum med mange ledige lokale.*

Kjøpesenterhandel kontra tradisjonell sentrumshandel

Kjøpesenter kan ha både positive og negative effektar i høve til tradisjonell handel med småbutikkar i sentrum.

Positive effektar:

- *Kjøpesenter gir praktisk og effektiv handel for kundane, med korte avstandar, godt inneklima, reine og velhaldne fellesareal og god tilrettelegging for rullestolar, barnevogner og handlevogner.*
- *Kjøpesenter utanfor sentrum har gjerne rikeleg med gratis parkeringsplassar.*
- *Huseigar har styring med butikksamansetjinga og kan skape god butikkmix.*
- *Kjøpesenter trekker til seg attraktive butikkar og kjeder.*
- *Kjøpesenter i sentrum kan vere lokomotiv for transformasjon og vekst i nedslitne eller utdaterte byområde.*

Negative effektar:

- *Kjøpesenter vender seg ofte innover og bidreg lite til bymiljøet. Arkitekturen kan vere framand og lite tilpassa lokal byggeskikk.*
- *Kjøpesenter i bysentrum overtek og privatiserer det offentlege byrom. Huseigar har styring med underhaldning, loddseljarar, stands og kven som får opphalde seg i fellesareala. Fellesareala er stengt utanom opningstid.*
- *Kjøpesentera trekker til seg dei mest attraktive butikkane og utarmar butikkhandelen i sentrumsgatene.*
- *Senter- og butikkeigarane har svak lokal forankring og liten lojalitet til lokalsamfunnet. Overskotet forsvinn ut.*
- *Ikkje-kommersielle funksjonar som gatemiljø, parkar og «liv i sentrum» blir ekskludert.*

Rådmannen rår til at Kommunestyret oversender fylgjande høyringsuttale til *regional delplan for attraktive byar og tettstadar*:

- Herøy kommune sin samfunnsdel og arealdel viser ei klar lokal hierarkisk oppbygging av «senterstrukturen» i kommunen og spelar dette inn i arbeid med «regional delplan for attraktive byar og tettstadar»:
  1. Fosnavåg skal vere eit naturleg sentrum for innbyggjarane i Herøy og skal vidareutviklast.
  2. Myrvåg skal utviklast til å vere ein satellitt til Fosnavåg og dekkje basisbehovet til innbyggjarane i indre del av Herøy, samt leggje til rette for detaljhandel og plasskrevjande varer.
  3. Eggesbønes, Myklebust og Mjølstadnes skal utviklast som ein del av Fosnavåg.
- Herøy kommune saknar ei skildring av korleis fylkeskommunen i praksis vil utvikle Søre Sunnmøre med fire likeverdige «delregionsenter» som skal utfylle kvarandre. I dette saknar ein også ei vurdering av dei ulike verkemidla som fylkeskommunen og fylkesmannen har for å sikre ei utvikling i tråd med den regionale delplanen.
- Herøy kommune meiner at fylkeskommunen og fylkesmannen må bruke sine verkemiddel aktivt for å unngå at det vert utvikla konkurrerande tilbod innanfor regionen.
- Herøy kommune saknar ei vurdering av potensialet Myrvåg har som eit større nærings og handelsenter som ligg sentralt i regionen Søre Sunnmøre.

Konsekvensar for folkehelse:

Ingen konsekvens.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen konsekvens.

Konsekvensar for drift:

Ingen konsekvens.

Fosnavåg, 05.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Jarl Martin Møller
Avd.leiar

Sakshandsamar: Ole Magne Rotevatn

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Ein tydeleg medspelar

Forslag til plan

Regional delplan for attraktive byar og tettstader

Senterstrukturplan for Møre og Romsdal 2014-2020
med retningslinjer for lokalisering av handel og tenester

Innhald

INNLEIING	5
PLANDEL	7
RETNINGSLINJER FOR LOKALISERING AV HANDEL OG TENESTER I MØRE OG ROMSDAL	9
1. OVERORDNA MÅL	9
2. PLANEN SITT VERKEOMRÅDE.....	9
3. DEFINISJON AV SENTERNIVÅ	9
4. REGION- OG SENTERSTRUKTUREN I MØRE OG ROMSDAL.....	10
5. RETNINGSLINJER FOR LOKALISERING AV KJØPESENTER OG HANDEL.....	11
6. SENTRUMSAVGRENSING OG SENTRUMSPLEANAR.....	12
7. MINDRE HANDELSETABLERINGAR UTANFOR KOMMUNESENTERA.....	13
8. RETNINGSLINJER FOR LOKALISERING AV ANDRE PUBLIKUMSRETTE FUNKSJONAR	13
9. BYANE SOM REGIONAL MOTOR	13
10. SAMORDNA BUSTAD-, AREAL- OG TRANSPORTPLANLEGGING.....	13
11. LOKALISERING AV ANLEGG FOR GODSTRANSPORT.....	14
12. KRAV TIL AVGJERDSGRUNNLAG	15
GRUNNLAGSDOKUMENT	17
1 PÅ LEIT ETTER KVARDAGSREGIONEN	19
1.1 MØRE OG ROMSDAL FYLKE BLIR TIL	19
1.2 KOMMUNEINDELINGA I FYLKET	20
1.3 KYRKJELEG INNDELING	21
1.4 ØKONOMISKE REGIONAR.....	22
1.5 BU- OG ARBEIDSMARKNADSREGIONAR (BA-REGIONAR)	23
1.6 INNOVASJON OG NÆRINGSUTVIKLING I BA-REGIONANE	25
1.7 KOMMUNAR ETTER SENTRALITET	26
1.8 REGIONRÅDSTRUKTUR	27
1.9 POLITISKE REGIONAR	28
1.10 PENDLARREGIONAR.....	29
1.11 HANDELSREGIONAR ETTER IBA SI INNDELING	30
1.12 KULTURREGIONAR	31
1.13 ELEVSØKNING TIL VIDAREGÅANDE SKOLAR	32
1.14 LOKALAVISDEKNING	33
1.15 INTERKOMMUNALT SAMARBEID	34
1.16 STATLEGE REGIONINNDELINGAR.....	35
1.17 TILRÅDING: FIRE FUNKSJONELLE ARBEIDS-, BU- OG SERVICEREGIONAR (ABS-REGIONAR).....	36
1.18 ABS-REGIONANE SI BEREKRAFT	39
2 SENTERSTRUKTUREN I MØRE OG ROMSDAL.....	42
2.1 DRIVKREFTER FOR SENTERUTVIKLING	42
2.2 BYANE VEKS FRAM	42
2.3 STØRRE SENTER I MØRE OG ROMSDAL.....	43
2.4 TETTSTADINNDELING ETTER NIBR-MODELLEN	43
2.5 SENTERHIERARKI I SENTERSTRUKTURPLANEN	45

3	HANDEL I MØRE OG ROMSDAL	47
3.1	GENERELLE UTVIKLINGSTREKK FOR HANDELS- OG SERVICENÆRINGANE	47
3.2	UTVIKLINGA AV DETALJVAREHANDELEN I OG UTANFOR BYSENTRUM	47
3.3	HANDELSANALYSE FOR MØRE OG ROMSDAL	49
4	DRØFTING AV RETNINGSLINJER FOR LOKALISERING AV HANDEL OG TENESTER	55
4.1	DEFINISJON AV PLESSKREVJANDE VARER OG RETNINGSLINJER FOR LOKALISERING AV KJØPESENTER OG HANDEL	55
4.2	SENTRUMSAVGRENSING OG SENTRUMSPLEANAR	58
4.3	VURDERING AV NYE HANDELSOMRÅDE UTANFOR ETABLERTE SENTRUM.....	58
4.4	MINDRE HANDELSETABLERINGAR UTANFOR KOMMUNESENTERA	60
4.5	RETNINGSLINJER FOR LOKALISERING AV ANDRE PUBLIKUMSRETTE FUNKSJONAR	60
5	BYANE SI BETYDNING FOR REGIONAL UTVIKLING	61
5.1	LOKAL ATTRAKTIVITET – KVA SKAL TIL?	61
5.2	FAGLEGE RÅD FOR BEREKRAFTIG BYUTVIKLING	62
5.3	ATTRAKTIVITET I MØRE OG ROMSDAL.....	63
5.4	BYANE SOM LOKOMOTIV	64
5.5	BYANE SOM REGIONAL MOTOR.....	65
5.6	BYPAKKER FOR HEILSKAPLEG BY- OG TRANSPORTUTVIKLING	66
6	SAMORDNA BUSTAD-, AREAL- OG TRANSPORTPLANLEGGING.....	67
6.1	RETNINGSLINJER FOR SAMORDNA BUSTAD-, AREAL- OG TRANSPORTPLANLEGGING	67
6.2	LOKALISERING AV ANLEGG FOR GODSTRANSPORT	68
7	MØREREGIONEN I FRAMTIDA	70
7.1	NYE SAMFERDSELSPROSJEKT GIR REGIONFORSTØRRING	70
7.2	PENGLINGSOMLANDA KRING REGIONSENTERA VEKS SAMAN	71
7.3	REGIONFORSTØRRING SKAL STYRKE EKSISTERANDE BYAR OG TETTSTADER	72
8	LITTERATURLISTE	73
VEDLEGG	75	
VEDLEGG 1.	NIBR SINE INNDELINGAR I SENTERSTRUKTUR, SENTRALITET OG BA-REGIONAR	77
VEDLEGG 2.	HUSSTANDSDEKNING FOR LOKALAVISENE I FYLKET I PROSENT PER KOMMUNE.....	80
VEDLEGG 3.	REGIONTILKNYTING FOR STATLEGE INSTITUSJONAR OG VERKSEMDER	81
VEDLEGG 4.	KOMMUNANE SI TILKNYTING TIL ULIKE REGIONALE FUNKSJONAR.....	83
VEDLEGG 5.	DEFINISJONAR.....	85

SEPARAT VEDLEGG

Dalen, Ø. og Lynum, F. (2014). Handelsanalyse for Møre og Romsdal. Oslo: Asplan Viak.

Innleiing

Utvikling av attraktive byar og tettstader er ein grunnleggande faktor for den regionale utviklinga. Attraktivitet fremmar busetting og næringsutvikling, investeringsvilje og rekruttering av kompetansearbeidskraft. For å utnytte denne vekstkrafta best mogeleg, må det skapast ei god funksjonsdeling og eit godt samspel mellom dei ulike sentera og regionane rundt.

Planen skal bidra til å styrke eksisterande by- og tettstadsenter, fremme effektiv arealbruk og legge til rette for miljø- og helsefremmande transportval. Det er lagt til grunn at region- og senterstrukturen skal vere robust, uavhengig av framtidig kommunestruktur.

Dei viktigaste strategiane og måla i planen kan samlast i følgjande fem punkt:

1. Funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar)

Planen legg til rette for utvikling av fire funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar: Kristiansund-, Molde-, Ålesund- og Eiksundregionen. Dei tre første har tydelege regionsenter i Kristiansund, Molde og Ålesund, medan Eiksundregionen er ein fleirsenterregion der kommunesentera Ørsta, Volda, Ulsteinvik og Fosnavåg skal utvikle kompletterande regionale funksjonar.

2. Attraktive og robuste kommunesenter

Livskraftige kommunesenter er nøkkelen til å utvikle attraktive og berekraftige lokalmiljø. Dette inneber at kommunesentera skal

- vere basis for vidare utvikling av handels-, service- og tenestetilbodet i kommunen
- innehalde kommunedekkande funksjonar for administrasjon, skole, helse og kultur
- vere konsentrerte, trygge og lett tilgjengelege med kollektivtransport, sykkel og gange
- vere attraktive, levande og varierte møtestader for alle delar av befolkninga
- ha gode estetiske og funksjonelle kvalitetar og vere universelt utforma

Dersom ei komande kommunereform fører til at eit senter misser status som kommunesenter, vil det framleis kunne fungere som lokalt handels- og tenestesenter for det same handelsområdet som før.

3. Byane som regional motor

Byane Kristiansund, Molde og Ålesund skal utviklast som regionale motorar med urbane kvalitetar og levande bysenter. Utbyggingsmønster og transportsystem skal fremme høg arealutnytting og styrke grunnlaget for kollektivtransport, sykkel og gange.

4. Samordna bustad-, areal- og transportplanlegging

Kommunane skal legge eit heilskapleg og langsiktig perspektiv til grunn for lokalisering av nye utbyggingsområde. Nye bustadfelt, utbyggingsareal og større etableringar skal bygge opp under eksisterande infrastruktur og kunne betenast med kollektivtransport, sykkel og gange.

5. På veg mot ein samla Møreregion

Ferjefri E39 og andre nye samferdselsprosjekt skaper grunnlag for større funksjonelle regionar. Effekten av dette skal nyttast til å styrke eksisterande byar og tettstader. Særleg viktig er det å utvikle kystaksen mellom regionsentera som grunnlag for ein samla Møreregion, med gode kommunikasjonar også mot indre delar av fylket og nabofylka.

Retningslinene for lokalisering av private og offentlege tenester og andre publikumsretta funksjonar og for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging skal leggjast til grunn for kommunale, regionale og statlege aktørar si planlegging i fylket. Retningslinene er ikkje juridisk bindande, men kan gi grunnlag for motsegn frå regionale og statlege høyringspartar.

Forbodet mot større handelsetableringar utanom eksisterande byar og tettstadsenter er juridisk bindande med heimel i «Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre» av 2008. Det betyr at kommunane ikkje kan godkjenne søknader som er i strid med planen, men må søke fylkesmannen om samtykke. Fylkesmannen kan gi samtykke dersom tiltaket oppfyller dei overordna måla i planen.

Plandel

Retningslinjer for lokalisering av handel og tenester i Møre og Romsdal

Referanse til kapittel i grunnlagsdokumentet

1. Overordna mål

Føremålet med planen er å legge til rette for ei framtidretta utvikling av Møre og Romsdal fylke gjennom å utvikle funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar), fremme ei meir berekraftig by- og tettstadsutvikling og styrke samordna bustad-, areal- og transportplanlegging i og mellom kommunane. Planen legg til rette for utvikling av ein robust region- og senterstruktur uavhengig av framtidig kommunestruktur.

Planen skal bidra til å styrke eksisterande by- og tettstadsenter, fremme effektiv arealbruk og legge til rette for miljø- og helsefremmande transportval.

2. Planen sitt verkeområde

Retningslinjene i planen skal leggest til grunn for nye kommuneplanar, reguleringsplanar og andre utbyggingsplanar, og vil ved motstrid kunne gi grunnlag for motsegn med heimel i plan- og bygningslova.

Forbodet mot større handelsetableringar utanom eksisterande byar og tettstadsenter er juridisk bindande med heimel i «Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre» av 2008.

3. Definisjon av senternivå

Kap. 2.5

Planen definerer fire senternivå:

- **Regionsenter**
Regional handel og tenesteyting for kommunane i ein ABS-region skal lokalisert i regionsenteret. I regionsenteret legg ikkje planen nokon avgrensing på omfanget av etablering og utviding av kjøpesenter og andre handels- og tenestetilbod.
- **Delregionsenter**
Nokre av dei større kommunesentera fungerer som bygdebyar for eit større handelsomland enn eigen kommune. I slike delregionsenter kan det leggest til rette for å utvikle spesielle handels- og tenestetilbod som skal dekke fleire kommunar innanfor ein ABS-region. Etableringane skal styrke det samla tilbodet i området og ikkje konkurrere med aktuelle etableringar i dei andre kommunane. Det må leggest til rette for kollektivdekning mellom delregionsenteret og kommunane i handelsområdet.
- **Lokalsenter / kommunesenter**
Kommunesenteret er kommunens viktigaste senter og skal tene innbyggjarane i kommunen. Senteret skal innehalde sentrale kommuneadministrative

funksjonar og tilby eit breitt spekter av handel, næring, bustadar, kultur og offentleg og privat tenesteyting. I kommunesenter som ikkje er regionsenter eller delregionsenter, kan handels- og tenestetilbodet dimensjonerast for inntil 100 prosent dekning av behovet i eigen kommune.

Dersom ei komande kommunereform fører til at eit lokalsenter misser status som kommunesenter, vil det framleis kunne fungere som lokalt handels- og tenestesenter for det same handelsområdet som før.

- **Bydelssenter**

I Kristiansund, Molde og Ålesund kan kommunen regulere bydelssenter med nærbutikkar og nærservice tilpassa det lokale behovet i området.

4. Region- og senterstrukturen i Møre og Romsdal

Regionstruktur. Større mobilitet og høgare krav til spesialiserte tenester fører til at folk i aukande grad gjer seg nytte av arbeidsplassar, handels- og tenestetilbod i eit vidare område enn kommunen der dei bur. Alt etter tilnærming kan ein dele inn fylket i ulike regionkategoriar, som økonomiske regionar, bu- og arbeidsmarknadsregionar (BA-regionar) eller funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar). Med service meiner ein i denne samanheng handel, private og offentlege tenester, kultur- og fritidstilbod.

Store, berekraftige regionar er ein nøkkelfaktor for å skape attraktivitet i høve til næringsutvikling, rekruttering av kompetansearbeidskraft og utvikling av eit breitt tenestetilbod. Analysar viser at fylket har fire store pendlingsregionar som langt på veg fell saman med andre strategiske måleparametrar knytt til arbeid, bustad, utdanning, service og kultur. I aukande grad er det desse «kvardagsregionane» som skaper lokal identitet og attraktivitet. Retningslinjene i planen legg til rette for ei tydeleggjering og styrking av desse fire regionane både når det gjeld kommunal og regional planlegging og annan verkemiddelbruk.

Senterstruktur. Møre og Romsdal har ikkje noko markert landsdelssenter, men tre mellomstore byar som representerer urbaniteten i fylket. Byane har ulike særpreg, men er i planen sidestilte som regionsenter innanfor kvar sine ABS-regionar. Ålesund, Molde og Kristiansund skal utviklast som regionale motorar med urbane kvalitetar og levande bysenter. Utbyggingsmønster og transportsystem skal fremme høg arealutnytting og styrke grunnlaget for kollektivtransport, sykkel og gange.

Eiksundregionen manglar eit tilsvarande tyngdepunkt, men kompletterande regionale funksjonar skal utviklast i delregionsentera Volda, Ørsta, Ulsteinvik og Fosnavåg. Andre bygdebyar som har betydning for eit større område enn eigen kommune, er Surnadal sentrum, Sunndalsøra og Åndalsnes. Dei andre kommunesentera i fylket fungerer primært som lokalsenter for innbyggjarane i eigen kommune.

Kap. 1.17
og 2.5

Planen legg til grunn følgjande region- og senterstruktur i fylket:

Kristiansundregionen

Kommunar:	Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Sunndal, Surnadal, Rindal, Halså, Smøla, Aure
Regionsenter:	Kristiansund
Delregionsenter:	Sunnalsøra som industri- og handelsknutepunkt for Indre Nordmøre. Surnadal sentrum som handelssenter for Rindal, Halså og Surnadal
Lokalsenter:	Bruhagen, Tingvollvågen, Rindal, Liabø, Hopen, Aure

Molderegionen

Kommunar:	Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Midsund, Aukra, Fræna, Eide, Gjemnes
Regionsenter:	Molde
Delregionsenter:	Åndalsnes som trafikk- og handelsknutepunkt for Indre Romsdal
Lokalsenter:	Vestnes, Eidsvåg, Midsund, Aukra, Elnesvågen, Eide, Batnfjordsøra

Ålesundregionen

Kommunar:	Ålesund, Ørskog, Norddal, Stranda, Stordal, Sykkylven, Skodje, Sula, Giske, Haram, Sandøy
Regionsenter:	Ålesund
Delregionsenter:	-
Lokalsenter:	Sjøholt, Sylte (Valldal), Stranda, Stordal, Sykkylven, Skodje, Langevåg, Nordstrand (Valderøy), Brattvåg, Steinshamn

Eiksundregionen

Kommunar:	Vanylven, Sande, Herøy, Ulstein, Hareid, Volda, Ørsta
Regionsenter:	Fleirkjernestruktur med kompletterande funksjonar i dei fire delregionsentera
Delregionsenter:	Ørsta, Volda, Ulsteinvik og Fosnavåg
Lokalsenter:	Fiskå, Larsnes, Hareid

5. Retningslinjer for lokalisering av kjøpesenter og handel

Kap. 4.1

Utanfor by- og tettstadsentrum er det ikkje lov å etablere nye handelsverksemdar som kvar for seg eller samla utgjer eit bruksareal til detaljhandel på meir enn 3 000 m², utan samtykke frå Fylkesmannen. Dette gjeld også utviding av eksisterande handelsverksemdar som fører til at samla bruksareal til detaljhandel blir meir enn 3 000 m².

Bruksareal til detaljhandel vert definert som summen av salsareal, lagerlokale, spiserom/kantine og kontorareal for verksemda. Der fleire verksemdar vert drivne under same tak, som til dømes i eit kjøpesenter, skal fellesareal også reknast med i bruksarealet.

All handelsverksemd skal så langt det er mogeleg lokalisert i sentrum. I tilknytning til dagens sentrumsområde kan det avsettast område for framtidig sentrumsutvikling og for handel med plasskrevjande varer. Dersom det ikkje er tilstrekkeleg plass i tilknytning til sentrumsområdet, kan det regulerast eigne handelsområde som ikkje ligg i tilknytning til sentrum. Dei regulerte areala må ha ei utforming og ein storleik som er realistisk og tilpassa dei overordna måla (jf. punkt 12).

Med plasskrevjande varer meiner ein bilar, båtar, landbruksmaskinar, trelast og større byggevarer, møblar, teppe, kvite- og brunevarer samt utsal frå hagesenter og planteskolar.

For etablerte handelsområde for plasskrevjande varer per [dato for planvedtak] som ikkje ligg i sentrum eller i tilknytning til sentrum, gjeld følgjande:

For å sikre høg arealutnytting og hindre byspreiing, skal denne typen handel etablerast innanfor dei føremålsavgrensingar som allereie er gitt i gjeldande kommune- eller reguleringsplanar. Utviding av desse handelsområda bør berre tillatast dersom det ikkje fører til arealkonfliktar, og etter at fullt utbyggingspotensiale innanfor eksisterande føremålsavgrensingar er utnytta (jf. punkt 12).

Før ein kommune kan etablere nye område for denne typen handel, må det ligge føre ei konsekvensutgreiing som viser at tiltaket oppfyller dei overordna måla i planen og har positiv samfunnseffekt.

6. Sentrumsavgrensing og sentrumsplanar

Kap. 4.2

Med by- og tettstadsentrum meiner ein i denne planen sentrumsområdet i eit regionsenter, delregionsenter eller anna kommunesenter, slik det er avgrensa i dei til ei kvar tid gjeldande kommuneplanar eller reguleringsplanar.

I dei tre regionsentera skal utgangspunktet for sentrumsavgrensinga vere bysentrum og dei etablerte handelssentera, dvs. Ålesund sentrum og Moa, Molde sentrum og Lingedalen/Moldegård og Kristiansund sentrum og Løkkemyra.

Den einskilde kommune har ansvar for å avgrense sentrumsareal i kommuneplan og reguleringsplan. Følgjande prinsipp skal leggst til grunn:

- For å gjere tettstadene konsentrerte, skal dagens mangfald og konsentrasjon av handels-, service- og kulturtilbod, parkar, torg og andre møteplassar, vere utgangspunkt for avgrensing av sentrum.
- Det skal vere gangavstand mellom ytterpunkta. Retningsgivande maksimalavstand i dei tre største byane er 800 meter. I dei andre tettstadene bør avstanden vere høvesvis mindre.
- Det regulerte sentrumsarealet bør ikkje vere større enn det området

kommunen vil opparbeide med sentrumsmessig preg og kvalitet, eventuelt saman med andre aktørar i området.

- Tilgjenge for alle skal sikrast gjennom planløysingar som er utarbeidd i samarbeid med samferdselsstyresmaktene. Kravet til universell utforming gjeld kollektivtransport, parkering, gang- og sykkelveggar, offentlege bygningar og anlegg og andre fysiske tiltak retta mot publikum.

Der det ikkje er fastsett ei eiga grense i kommuneplanen sin arealdel, skal dei areala som er sett av til sentrumsføremål, kjøpesenter og forretning tilknytt det tradisjonelle sentrumsområdet, leggest til grunn som det definerte sentrum.

7. Mindre handelsetableringar utanfor kommunesentera

Kap. 4.4

For å dekke lokale behov, kan det etablerast daglegvarebutikkar og andre mindre handelsverksemder utanfor kommunesentera. Etableringa skal tilpassast kundegrnlaget i nærområdet. Lokaliseringa skal vurderast ut frå prinsippa om samordna areal- og transportplanlegging.

8. Retningslinjer for lokalisering av andre publikumsretta funksjonar

Kap. 4.5

Publikumsretta funksjonar som skal dekke ein kommune, delregion eller region, skal lokalisrast til kommune-, delregion- eller regionsenteret. Dette gjeld privat tenesteyting, offentleg administrasjon og sentrale institusjonar innanfor helse, skole og kultur.

Handelsverksemder og andre publikumsretta private og offentlege teneste- og servicefunksjonar skal støtte opp om utviklinga av levande by- og tettstadsenter. Lokaliseringa skal vurderast i eit regionalt perspektiv.

Dette gjeld også for besøks- og arbeidsplassintensive statlege og fylkeskommunale verksemder, institusjonar og føretak.

9. Byane som regional motor

Kap. 5.5

Byane Ålesund, Molde og Kristiansund skal utviklast som regionale motorar med urbane kvalitetar og levande bysenter. Utbyggingsmønster og transportsystem skal fremme høg arealutnytting og styrke grunnlaget for kollektivtransport, sykkel og gange.

10. Samordna bustad-, areal- og transportplanlegging

Kap. 6.1

Arealbruk og transportsystem skal utviklast slik at dei fremmar samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnytting med miljømessig gode løysingar, trygge lokalsamfunn og bumiljø, god trafikktryggleik og effektiv trafikkavvikling.

Statlege, regionale og kommunale styresmakter skal samordne utbyggingsmønster og transportsystem slik at transportbehovet i byar og større tettstader vert redusert og grunnlaget for klima- og miljøvennlege transportformer vert styrka.

Følgjande prinsipp skal leggst til grunn:

- I sentrale by- og tettstadsområde skal det leggst til rette for høg arealutnytting, fortetting og transformasjon av eksisterande bygningsmasse.
- Byar og større tettstader bør utviklast langs hovudlinjene for kollektivtrafikken. Utbyggingsmønsteret skal ta omsyn til mogelegheit for god og effektiv kollektivtrafikkdekning.
- Trafikkveksten skal i størst mogeleg grad dekkast av kollektivtilbod, sykkel og gange. Det er eit mål å auke kollektivtrafikkdelen til 20 prosent i Ålesund og 15 prosent i Molde og Kristiansund innan år 2021.
- I by- og tettstadsområde bør det utarbeidast planar for samanhengande gang- og sykkelvegnett med høg kvalitet og trafikktryggleik.
- Kollektivtrafikktrasear i bustadfelt bør vere gjennomgåande.
- Det skal leggst vekt på å finne løysingar som gir korte avstandar mellom bustadar, arbeidsplassar, handel og andre private og offentlege tenestetilbod og som reduserer behovet for transport, spesielt bilbruk.
- Nye bustadfelt og utbyggingsområde utanom by- og tettstadsentera bør lokaliserast slik at dei bygger opp under eksisterande busetnad, infrastruktur, handel og tenestetilbod. Nye byggeområde bør leggst i tilknytning til eksisterande utbyggingsområde, kollektivnett og gang- og sykkelvegnett.
- Nye bustadfelt må planleggast slik at dei tek vare på lokale natur- og miljøkvalitetar og gir gode oppvekstvilkår for barn og unge, med nærleik og trygg tilkomst til leikeplassar, idrettsanlegg, kultur- og fritidsaktivitetar, barnehage, skole og butikk.
- Ny utbygging bør lokaliserast til område med færrest mogeleg arealkonfliktar. Ein må verne naturområde og store samanhengande jordbruksareal mot nedbygging og omdisponering.

11. Lokalisering av anlegg for godstransport

Kap. 6.2

Godstransportverksemd bør lokaliserast til område med god tilgjenge til jernbane, hamn eller hovudvegnett. Lokalisering som fremmar transport av gods på bane eller sjø og som bidreg til utvikling av effektive logistikknutepunkt bør prioriterast. Ein bør legge vekt på å finne lokaliseringar som avgrensar transportbehovet og gir minimale negative verknader i form av støy, luftforureining eller andre miljøulempar. Det må skiljast mellom større terminalar for gods og knutepunkt for persontrafikk.

Ein må i størst mogeleg grad unngå godstransport inn i sentrumsområde og på lokalvegar. Det må leggst til rette for trygg og effektiv varetransport til forretningar mv.

12. Krav til avgjerdsgrunnlag

Ved søknad om å regulere nye eller utvide eksisterande handelsområde som ikkje ligg i tilknytning til eit sentrum (jf. punkt 5), må det før avgjerd ligge føre utgreiingar som viser at tiltaket oppfyller dei overordna måla i planen og har positiv samfunnseffekt.

Konsekvensutgreiinga eller søknaden må innehalde følgjande dokumentasjon:

- Omsetnadskrav i høve til kjøpekrafta i kundegrunnlaget
- Dekningsgraden i marknaden for den aktuelle varegruppa eller det aktuelle tilbodet
- Analyse av endringar i trafikkmengder og trafikk mønster, parkeringsløyisingar og høva for tilgjenge med kollektivtransport, sykkel og gange
- Eventuelle endringar i funksjonsfordelinga mellom ulike senter/tettstader

Fylkesmannen kan elles gi samtykke til å fråvike forbodet mot etablering av nye eller utviding av eksisterande kjøpesenter dersom dette etter ei konkret vurdering vert funne å vere i samsvar med dei overordna måla i denne planen (jf. «Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre» av 2008).

Fylkesmannen kan også godkjenne mindre vesentlege utvidingar eller endringar av eksisterande kjøpesenter utan at det ligg føre konsekvensutgreiing.

Eventuell søknad om samtykke skal sendast til kommunen. Kommunen skal vurdere søknaden med bakgrunn i dei overordna måla i planen og saman med sin uttale sende saka over til Fylkesmannen for avgjerd. Fylkeskommunen skal høyrast før avgjerd vert teken. Fylkesmannen sitt vedtak kan klagast inn for Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Grunnlagsdokument

1 På leit etter kvardagsregionen

Kommunegrensene betyr stadig mindre for folks daglegliv. Større mobilitet fører til at innbyggjarane i aukande grad gjer seg nytte av arbeidsplassar, handels- og tenestetilbod i eit vidare område enn heimkommunen. Grensene for dette området vil variere etter kva ein etterspør, og kan endre seg over tid avhengig av kommunikasjonar og tilbod. Nokre regiondanningar er likevel tydelegare og viktigare enn andre. Alt etter tilnærming kan fylket delast inn i ulike regionkategoriar, som økonomiske regionar, bu- og arbeidsmarknadsregionar (BA-regionar) eller funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar).

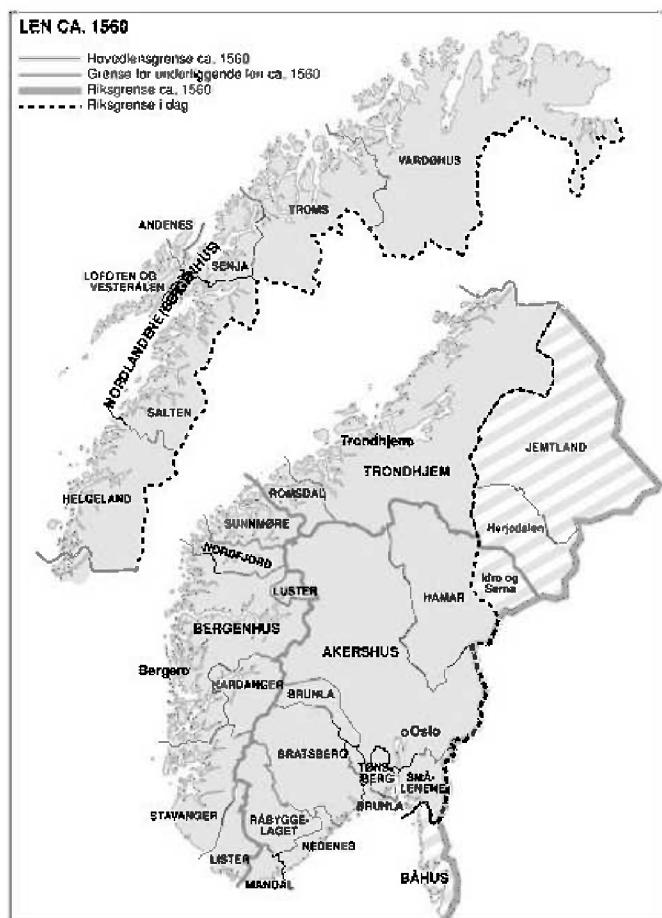
Sjølv om regiongrensene ikkje er synlege eller formelle, vil dei likevel ha betydning når ein drøftar regionale funksjonar som flyplass, sjukehus, høgskolar og vidaregåande skolar. Dei vil også ha betydning i den komande kommunestrukturdebatten. Derfor er det viktig å kartlegge både formelle og uformelle strukturar for å kome fram til ein region- og senterstruktur som er robust uavhengig av dagens kommunegrenser. Vi vil i dette kapitlet studere regionaliseringa i fylket frå ulike synsvinklar, for til slutt å konkludere med kva som synest å vere funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar – eller utvida kvardagsregionar – i dag.

1.1 Møre og Romsdal fylke blir til

Møre og Romsdal fylke som administrativ eining vart skapt gjennom ein lang historisk prosess som kulminerte på slutten av 1600-talet.

Ved Håkon den godes rettsorganisering på midten av 900-talet vart dei tre landskapsområda Sunnmørafylki, Romsdølifylki og Mørefylki (for Nordmøre og delar av Fosen) lagt under Frostating. Sunnmøre vart sidan flytta og låg frå 1100-talet under Gulating.

Frå seinmiddelalderen var landet organisert i syslar, seinare i len, og frå 1595 i fogderi. Ved innføringa av eineveldet i 1660 vart landet delt i fire hovudamt – samanfallande med daverande bispedøme (stift) – og åtte underamt. Nordmøre og Romsdal fogderi vart i 1662 samla under nemninga «Romsdals Ampt», som eit underamt under Trondhjems stiftsamt. Sunnmøre fogderi blei overført til Romsdals amt i 1671, men vart allereie i 1675 slått saman med Nordfjord fogderi til eit eige underamt, som frå 1680 vart overført til Bergenhus

Figur 1. Kart over norske len ca. 1560. Romsdal var da eit underlen under Trondhjem hovudlen og Sunnmøre eit underlen under Bergenhus hovudlen.

stiftsamt. I 1689 blei Sunnmøre endeleg lagt under Romsdals amt, men framleis tilhøyrande Bergenhus stiftsamt.

Frå 1704 vart amtsinndelinga stabil og fylkesmannen fekk fast sete i Molde. I 1919 vart stiftsamta oppheva og Romsdals amt skifta namn til Møre fylke. Sterke protestar frå Romsdal førte til at fylket i 1935 skifta namn på nytt, denne gongen til Møre og Romsdal fylke.

1.2 Kommuneinndelinga i fylket

Ved formannskapslovane av 1837 fekk Noreg det mest utvikla kommunale sjølvstyret i heile Europa. Gjennom formannskap og representantskap fekk lokale, valde representantar bevilgings-, forvaltings- og kontrollmynde i lokale saker. Lovane fastsette at det skulle vere eit formannskap i kvart prestegjeld, vald av formenn og representantar frå kvart sokn.

Da lovane tredde i kraft i 1838, hadde Møre og Romsdal 30 landkommunar og 2 kjøpstader (Molde og Christianssund).

Ut gjennom 1800-talet og fram til 1925 skjedde det ei lang rekke kommunedelingar, oftast ved at eit sokn vart skild ut frå prestegjeldet som eigen kommune. Dette skjedde både fordi folk i bygdene ville ha betre styring med lokale politiske saker og fordi kommunikasjonane var dårlege og usikre, både på land og sjø. På det meste – kring 1925 – var det heile 65 landkommunar og 3 bykommunar i fylket.

Betre kommunikasjonar og fleire kommunale oppgåver skapte behov for ei meir tenleg inndeling av

Figur 2. Kart over dei 36 kommunane i Møre og Romsdal.

kommune-Noreg etter krigen. Schei-komiteen sitt arbeid på 1950-talet førte til omfattande kommunesamanslåingar på 60-talet. I 1970 hadde Møre og Romsdal 35 kommunar, byane medrekna.

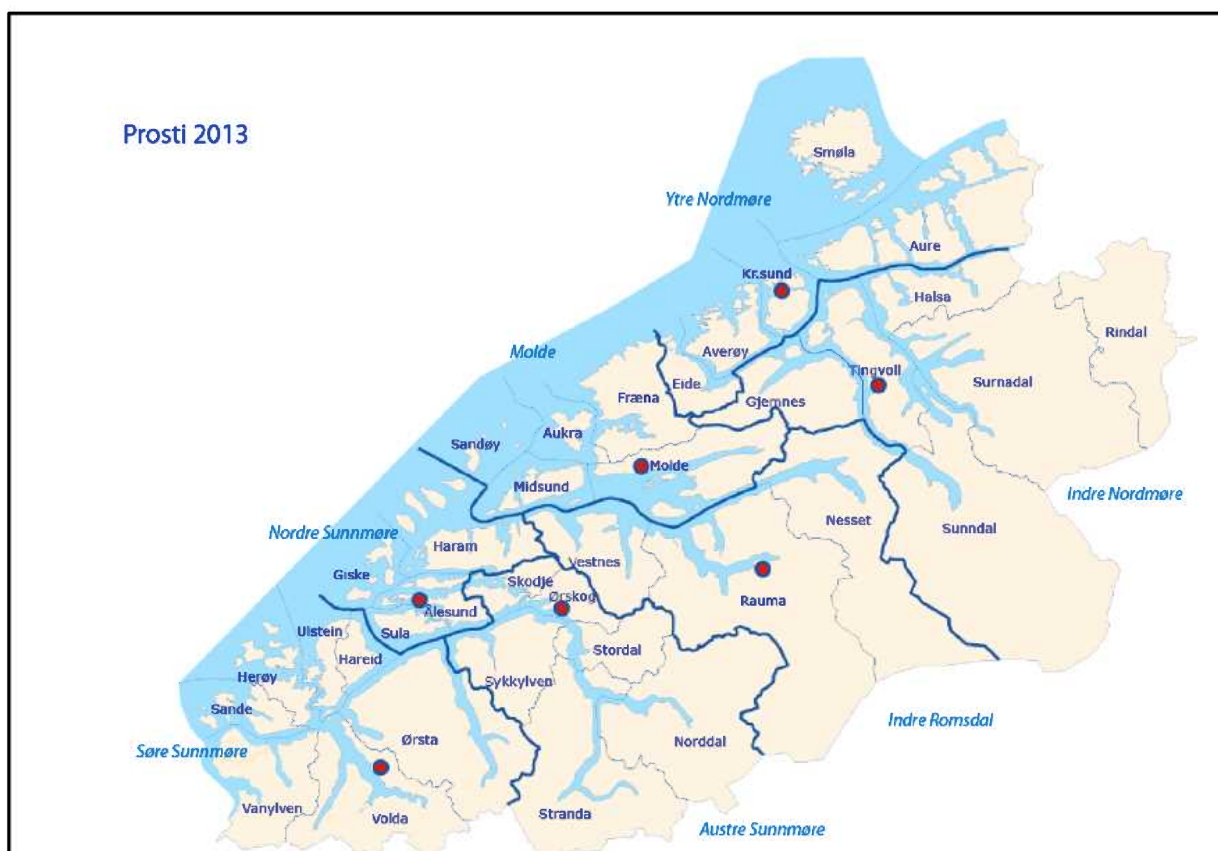
I 1977 vart Sula skild frå ut Ålesund som eigen kommune og den samaslåtte kommunen Ørskog delt opp att i Ørskog, Skodje og Stordal kommunar. Tustna og Aure vart slått saman i 2006 og Frei og Kristiansund i 2008. Etter dette har Møre og Romsdal 36 kommunar.

Det er store variasjonar mellom kommunane i fylket, både i folketal og utstrekning. Til dømes bur halvparten av befolkninga i dei sju mest folkerike kommunane. På den andre sida har halvparten av kommunane mindre enn 5000 innbyggjarar, og til saman knapt 19 prosent av befolkninga.

1.3 Kyrkjeleg inndeling

Frå gammalt av har den kyrkjelege inndelinga vore ein viktig premissgivar også for den sivile inndelinga og ei ramme for folks identitet, tradisjon og daglegliv.

Da bispedøma i Noreg vart organisert på 1100-talet, låg heile Møre og Romsdal under erkestiftet Nidaros. I 1622 vart Sunnmøre overført til Bjørgvin stift, i tråd med den siviladministrative tilknytninga til Bergenhus stiftsamt. Fylket vart dermed delt mellom to biskopar, to stiftsamtmenn og – frå 1849 – to stiftsdireksjonar. Denne todelinga eksisterte fram til Møre bispedøme vart oppretta i 1983.

Figur 3. Dei sju prostia i Møre bispedøme (prosteseta i parentes): Ytre Nordmøre (Kristiansund), Indre Nordmøre (Tingvoll), Molde domprosti (Molde), Indre Romsdal (Åndalsnes), Nordre Sunnmøre (Ålesund), Austre Sunnmøre (Sjøholt) og Søre Sunnmøre (Volda).

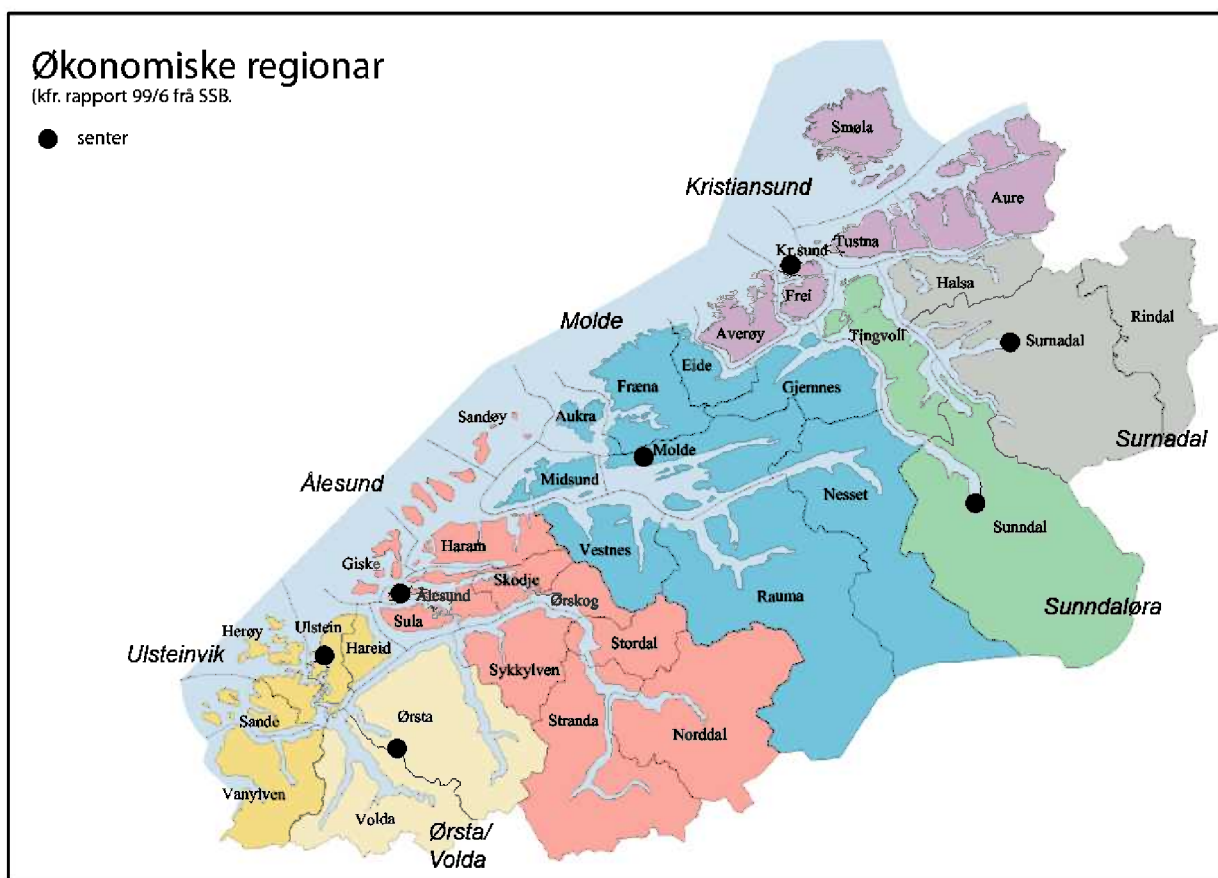

Den grunnleggjande kyrkjelege eininga er soknet. Etter at soknestrukturen vart etablert på 1200-talet, låg talet på soknekyrkjer (og dermed sokn) i fylket stabilt på 67-69 heilt fram til midten av 1800-talet. Denne soknestrukturen var i stor grad styrande for kommuneoppdelingane som skjedde utover på 1800-talet. Bispedømet har i dag 97 sokn fordelt på 7 prosti. Prostia representerer eit mellomnivå mellom fylket og kommunane, og avspeglar eit historisk regionmønster som skil mellom sør og nord, ytre og indre delar av fylket.

1.4 Økonomiske regionar

SSB har etablert såkalla økonomiske regionar som eit rapporteringsnivå mellom kommunar og fylke (SSB, 2000). Dette svarer til det regionale undernivået NUTS 4 i EUs Eurostat-statistikk. Føremålet med inndelinga er å avgrense funksjonelle regionar basert på handels-, service- og arbeidsmarknadsforhold. I praksis er inndelinga basert på pendlingstall (hovudindikator), omsetningstall i varehandelen, avisomland og flyttemønster.

Landet er delt inn i 89 økonomiske regionar. Møre og Romsdal har sju regionar, med frå to til ti kommunar i kvar. Dette gir stor variasjon mellom regionane, både i folketal og utstrekning. Molde står fram som eit tydeleg regionsenter for heile Romsdalsområdet og delar av Nordmøre medan Ålesund har tilsvarande funksjon for nordre og indre Sunnmøre. Søre Sunnmøre er delt mellom ein ytre og ein indre region. Nordmøre har ein meir oppdelt struktur, der Kristiansund er regionsenter for ytre Nordmøre, medan Sunndalsøra og Skei er regionsenter for kvar sin indre region.

Figur 4. Økonomiske regionar og regionsenter etter SSB si inndeling. Fylket er delt i 7 økonomiske regionar basert på bu- og arbeidsmarknadsdata og omsetningstal.

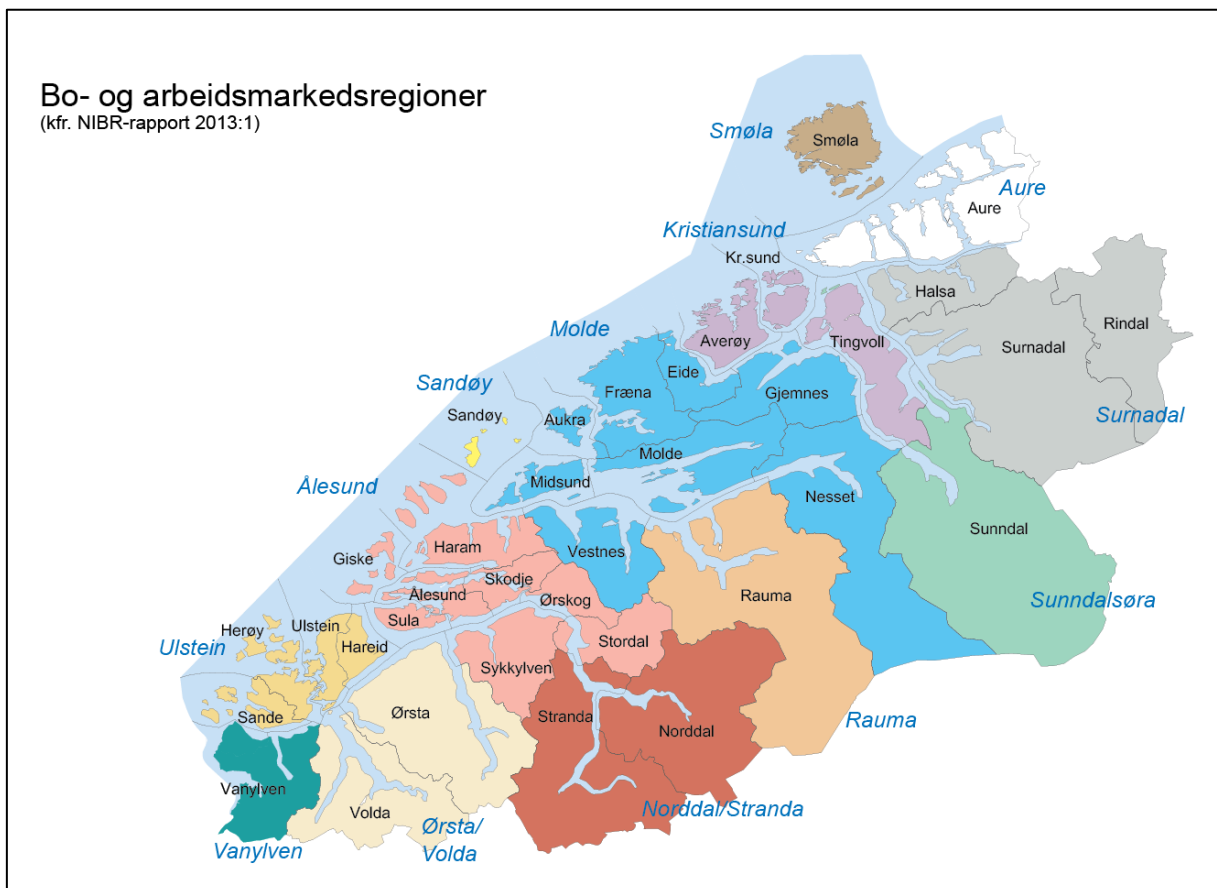
1.5 Bu- og arbeidsmarknadsregionar (BA-regionar)

Senterstrukturplanen frå 2004 tok utgangspunkt i NIBRs inndeling i bu- og arbeidsmarknadsregionar (BA-regionar) frå 2002. Etter oppdatering og revisjon i 2013 er landet delt i 160 BA-regionar (Gundersen og Juvkam, 2013).

NIBR brukar ei anna tilnærming til avgrensing av sine BA-regionar enn SSB for dei økonomiske regionane. NIBR tek utgangspunkt i ein sentrum-periferi-dimensjon, der kommunestorleik, arbeidsplassar, pendlingsomfang og reisetid til næraste større senter er lagt til grunn for å avgrense BA-regionane. Reisetidskravet fører gjennomgåande til mindre regionar enn SSB sin modell.

NIBR sin modell gir 13 BA-regionar i Møre og Romsdal. Desse har svært ulik folkemengd, utstrekning og sentralitet. Kommunane Vanylven, Sandøy, Smøla og Aure har så lang reisetid til næraste større senter at dei er rekna som eigne regionar «med små eller ingen senter». Kommunane Rauma og Sunndal er også eigne regionar, men med relativt tunge bygdesentra.

I dei fleste tilfelle representerer BA-regionane ei vidare oppdeling av dei økonomiske regionane. Det einaste unntaket er Tingvoll kommune, som hos SSB er lagt til Sunndalregionen og hos NIBR til Kristiansundregionen.

Figur 5. Bu- og arbeidsmarknadsregionar etter NIBR si inndeling 2013. Fylket er delt inn i 13 BA-regionar ut frå pendlingsomfang og reisetid til eit regionsenter. Regionane har ulik sentralitet.

I Stortingsmelding 13 (2012-2013) *Ta heile Noreg i bruk* («Regionalmeldinga 2013») er BA-regionane brukt som rapporteringsnivå. Her er dessutan regionane inndelt i grupper etter senterstorleik og om kommunane i regionen ligg innanfor eller utanfor distriktpolitisk verkeområde, sjå tabell 1.

Tabell 1. Bu- og arbeidsmarknadsregionane i fylket etter NIBR 2013. Tabellen viser regiontype iht. Regionalmeldinga 2013 (Meld. St. 13 (2012-2013)), namnet på dei ulike regionane og kva for kommunar som høyrer til kvar region.

Regiontype	Region	Kommunar i regionen
Regionar med små og mellomstore byar utanfor distriktpolitisk verkeområde	Ålesund	Ålesund, Sula, Giske, Haram, Skodje, Ørskog, Stordal, Sykkylven
	Molde	Molde, Vestnes, Midsund, Aukra, Fræna, Gjemnes, Nesset
Regionar med små og mellomstore byar innanfor distriktpolitisk verkeområde	Ørsta/Volda	Ørsta, Volda
	Ulstein	Ulstein, Sande, Herøy, Hareid
	Kristiansund	Kristiansund, Averøy, Tingvoll
Småsenterregionar	Norrdal/Stranda	Norrdal, Stranda
	Rauma	Rauma
	Sunndal	Sunndal
	Surnadal	Surnadal, Halså, Rindal
	Aure	Aure
Spreiddbygde område	Vanylven	Vanylven
	Sandøy	Sandøy
	Smøla	Smøla

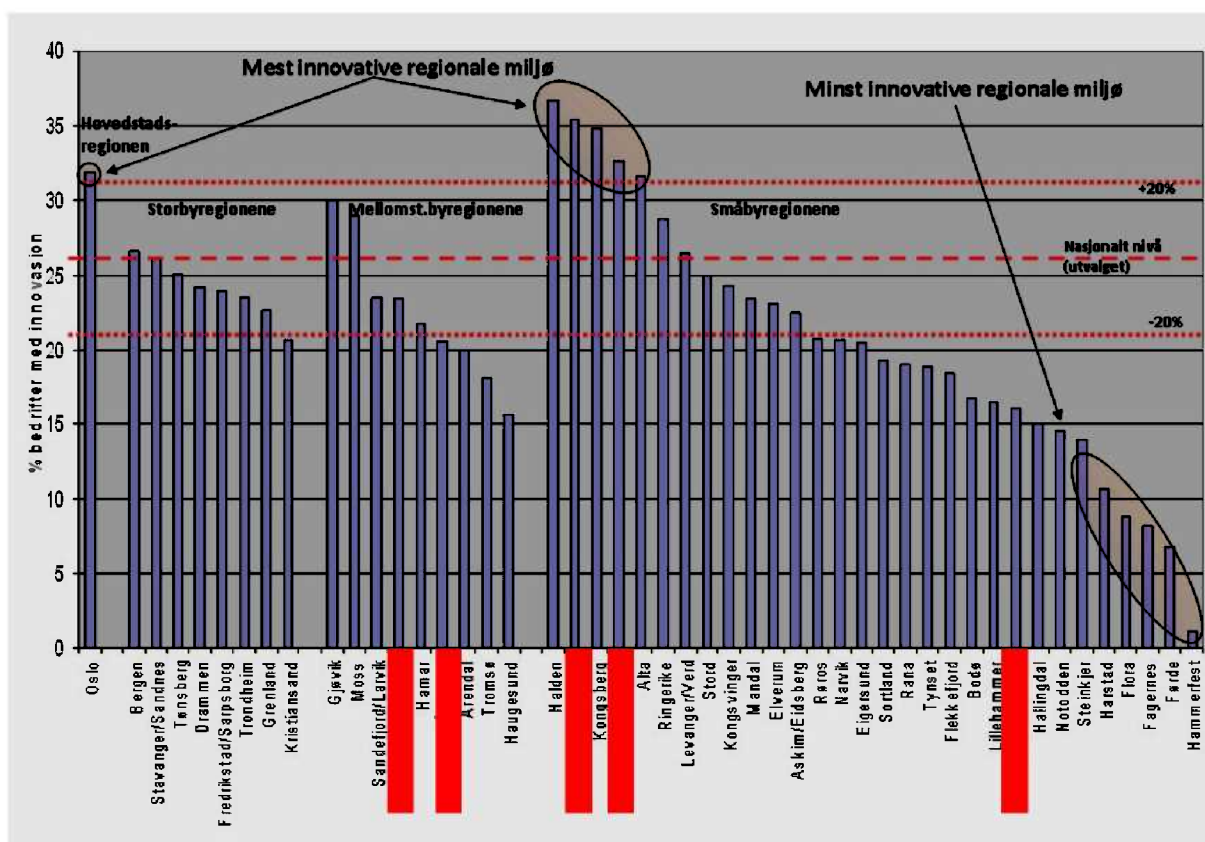
1.6 Innovasjon og næringsutvikling i BA-regionane

I rapporten «Innovasjon og næringsutvikling i BA-regionane» har NIBR rangert BA-regionane etter innovasjonsstyrke (Gundersen og Onsager, 2011). Analysen bygger på ein modell der ein m.a. måler bedriftenes innovasjonsressursar og –prosessar, resultat og effektar. Analysen er avgrensa til dei 48 BA-regionane som har meir enn 100 bedrifter registrert i SSBs FoU- og innovasjonsundersøking 2008. Fem av BA-regionane i Møre og Romsdal er med i denne gruppa.

Ulstein-regionen ligg heilt i landstoppen med ein innovasjonsrate på 36 prosent. Hakk i hæl kjem Ørsta/Volda med 33 prosent. Meir enn kvar tredje bedrift i Eiksundregionen er dermed innovativ. Dette er jamvel høgare enn Oslo-regionen, og gir uttykk for livskrafta og utviklingspotensialet i området.

BA-regionane Molde og Ålesund har innovasjonsrater på 23 prosent og 21 prosent, som er midt i sjiktet for mellomstore byar. Kristiansund kjem i nedre sjikt for småbyregionar med 16 prosent.

Dei mest innovative BA-regionane varierer mykje i storleik, sentralitet, ressursgrunnlag og næringsspesialisering. Dei har likevel nokre viktige fellestrekk, som høg del kunnskapsintensive næringar (industri og tenesteyting), FoU-intensive bedrifter eller kunnskapsinstitusjonar og ein høg del innovative bedrifter som inngår i omfattande og varierte innovasjonssamarbeid, både funksjonelt og geografisk. Analysane viser at dei innovative bedrifter har klart høgare vekst i sysselsettinga og i omsetning per sysselsett enn dei ikkje-innovative bedriftene.

Figur 6. BA-regionar med over 100 einingar i SSBs FoU- og innovasjonsdatabase (2008) rangert etter innovasjonsrater. Blant dei mellomstore byregionane ligg Molde og Ålesund i midtre skikt. Blant småbyregionane ligg Ulsteinvik og Ørsta/Volda heilt i toppskiktet, medan Kristiansund ligg i nedre sjikt. Kjelde: NIBR-rapport 2011:12.

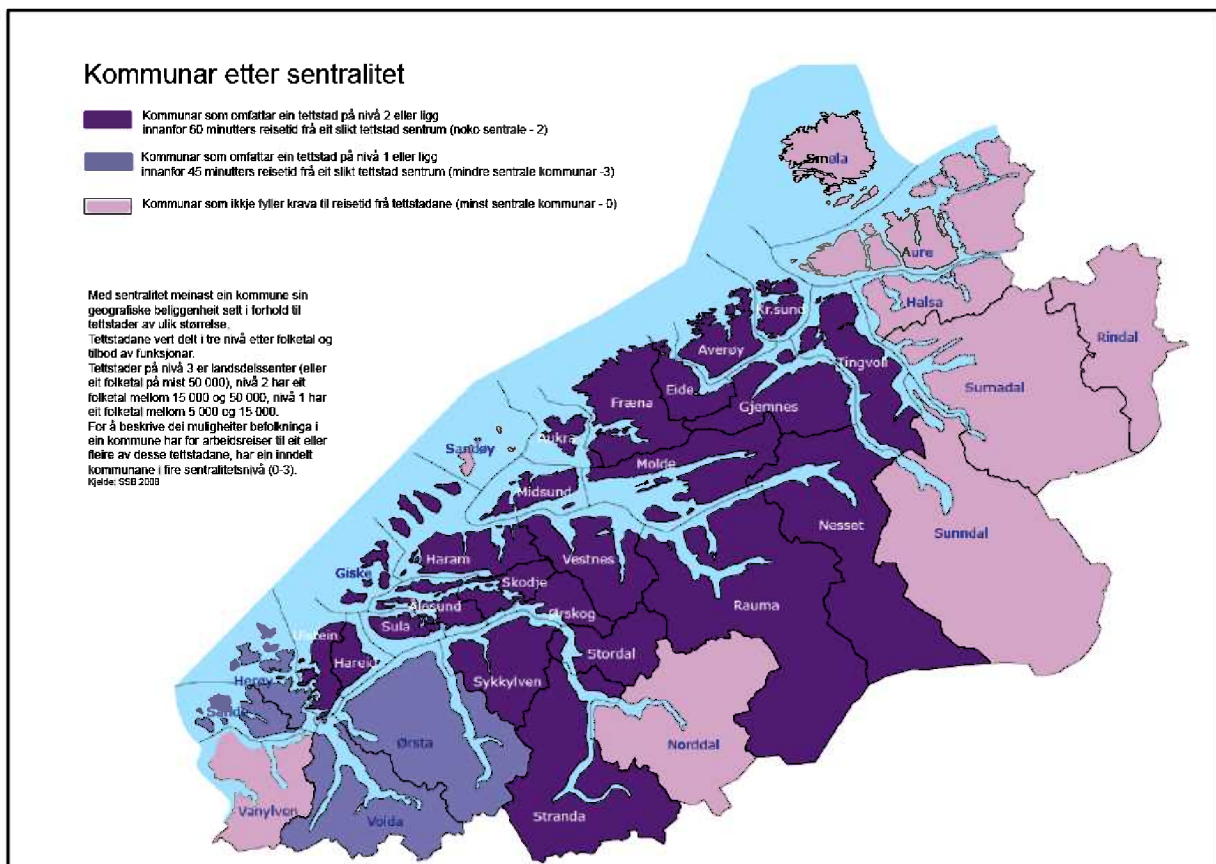
1.7 Kommunar etter sentralitet

SSB måler ein kommune sin sentralitet etter avstanden frå kommunesenteret til eit «sentralsenter», dvs. eit større senter med sentrale funksjonar. Det er definert fire hovudnivå for sentralitet, der dei mest sentrale kommunane har sentralitet 3 og dei minst sentrale har sentralitet 0 (sjå vedlegg 1).

I Møre og Romsdal er det seks tettstader som oppfyller krava til sentralsenter, og som dermed definerer sentraliteten til kommunane rundt. Det er Ålesund, Molde og Kristiansund på nivå 2 (tettstader med over 15 000 innbyggjarar) og Ørsta, Volda og Ulsteinvik på nivå 1 (tettstader med 5 000-15 000 innbyggjarar).

Dei kommunane som ligg innanfor ei reisetid på 60 min frå ein av byane på nivå 2, får sentralitet 2. Det gjeld dei fleste kommunane i regionane rundt Ålesund og Molde, og dei nærast kommunane til Kristiansund (sjå figur 7). Ørsta, Volda, Sande og Herøy har senter på nivå 1 innanfor 45 min. reisetid, og får dermed sentralitet 1. Vanylven, Norddal, Sandøy og fleirtalet av kommunane på Nordmøre har ingen «sentralstader» innanfor 45 min. reisetid, og får sentralitet 0.

I analysesamanheng må sentraliteten kombinerast med fleire parametar. Til dømes fell relativt store tettstader som Sunndalsøra og Surnadal sentrum utanfor sentralsenterdefinisjonen. Om desse hadde fått sentralsenterstatus, ville store delar av indre Nordmøre blitt gradert opp til sentralitet 1.

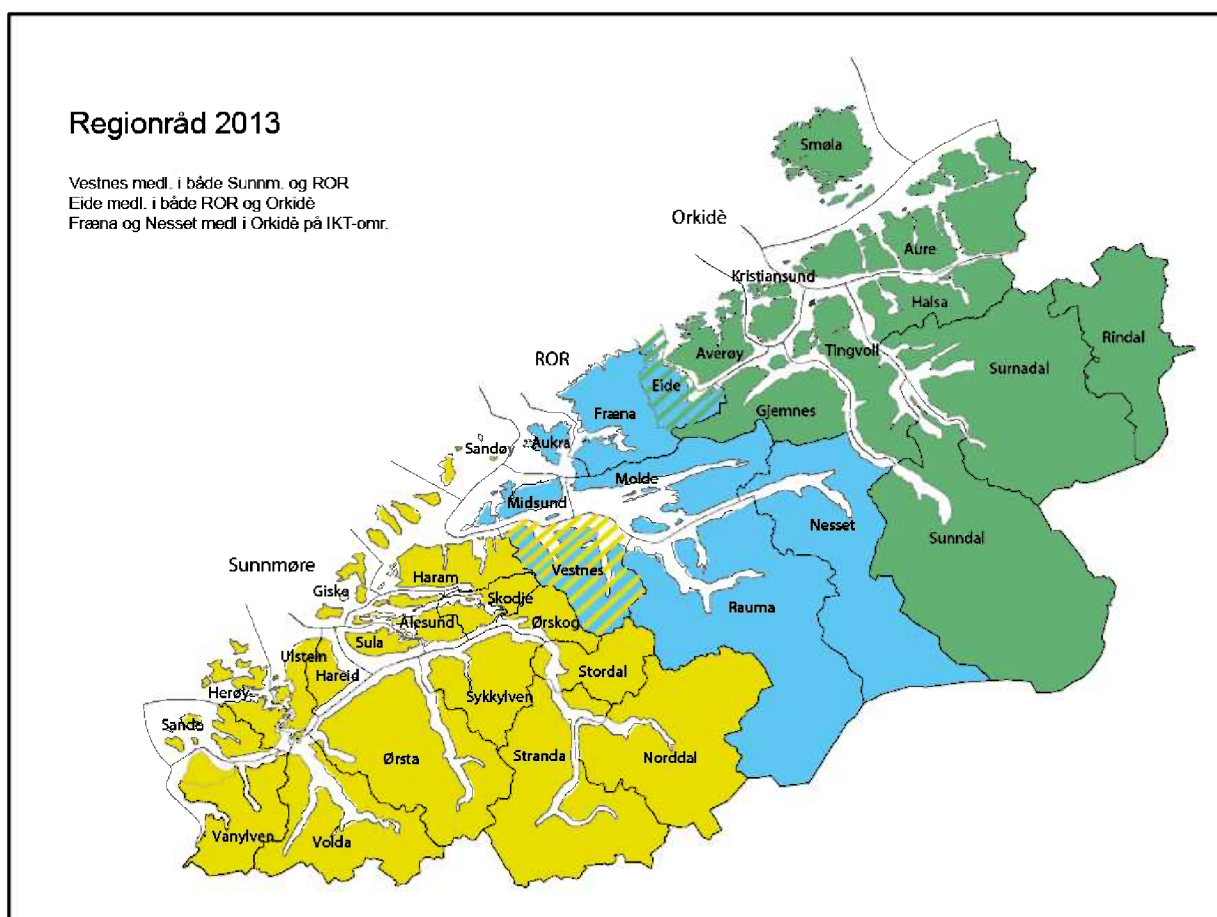
Figur 7. Kommunane i Møre og Romsdal etter sentralitet. Kjelde: SSB.

1.8 Regionrådstruktur

Regionråda er kommunane sine egne samarbeidsorgan som skal skape positiv utvikling i medlemskommunane og i regionen samla. Kommunane i Møre og Romsdal har organisert seg i tre regionråd:

- **Ordfører- og rådmannskollegiet på Nordmøre (ORKidé)** femner om dei 11 Nordmørskommunane. I tillegg har Fræna og Nesset slutta seg til ORKidé sitt IKT-samarbeid.
- **Romsdal Regionråd (ROR)** omfattar ordfører- og rådmannskollegiet i Romsdalskommunane, unnateke Sandøy. Nordmørskommunen Eide er medlem både av ROR og ORKidé.
- **Sunnmøre Regionråd (SR)** er landets største regionråd og femner om alle dei 17 kommunane på Sunnmøre samt Romsdalskommunane Sandøy og Vestnes (sistnemnde er også medlem i ROR). SR vart etablert i 2013 ved at Ålesundsregionens Utviklingsselskap og Søre Sunnmøre Regionråd gjekk saman og danna eit felles regionråd for heile Sunnmøre.

Ettersom deltakinga i regionråda er frivillig, gir medlemstilslutninga ein god indikasjon på kva for kommunar som finn det naturleg og føremålstenleg å samarbeide. Regionråda har vist seg å vere effektive organ for løysing av fleire ulike felles problem og utfordringar.

Figur 8. Regionråda i Møre og Romsdal 2013. Deltakarkommunane fordeler seg etter tradisjonelle landskapsgrenser. Unntaka er randkommunane Eide som er med i både ORKidé og ROR, Vestnes som er med i både ROR og SR og Sandøy som er med i SR.

1.9 Politiske regionar

Telemarksforsking har utvikla ein modell for «politiske regionar» som er basert på kommunane sine egne, frivillige samarbeidsorgan i form av regionråd, interkommunale næringssselskap mv. Resultatet er ei inndeling av landet i 83 politiske regionar, der desse fem dekker Møre og Romsdal: Søre Sunnmøre, Ålesundregionen, Storfjord, Romsdal og Nordmøre. Denne inndeling ligg tett opp til regionrådstrukturen, bortsett frå at Sunnmøre er delt i tre regionar.

NæringsNM

Dei politiske regionane blir brukt som rapporteringsnivå i NæringsNM, som er NHO si årlege rangering av fylke, regionar og kommunar, målt etter næringslivet sine prestasjonar innan nyetablering, lønsemd, vekst og storleik (NHO, 2013).

I 2013 kjem Møre og Romsdal ut om lag midt på treet, som nummer 9 av 19 fylke. Blant regionane er Ålesundregionen den tredje beste i landet etter Stavanger- og Trondheimsregionen. Søre Sunnmøre og Romsdal kjem også godt ut, på høvesvis 12. og 15. plass. På grunn av få nyetableringar, kjem begge regionane litt dårlegare ut enn gjennomsnittsplasseringa siste ti år. Storfjord ligg på ein god 28. plass, men slit med dårleg lønsemd og lav vekst. Nordmøre på 39. plass slit med få nyetableringar og dårleg lønsemd. Både Storfjord og Nordmøre har likevel løfta seg dei seinare åra. Blant kommunane er Molde best i fylket og den 17. beste i landet.

Næringsmessig sårbarheit

Telemarksforsking har gjort ei analyse av regionane si næringsmessige sårbarheit, basert på fire faktorar: Regionen sin bransjestruktur, strukturavvik i høve til landet elles, sårbarheit i høve til hjørnesteinsbedrifter og intern og ekstern arbeidsmarknadsintegrasjon (Vareide, 2012). Analysen viser at Storfjordregionen er mellom dei ti mest sårbare i landet, medan Søre Sunnmøre er mellom dei nest mest sårbare. Nordmøre har middels sårbarheit, medan Ålesundsregionen og Romsdal er mellom dei nest mest robuste næringsregionane i landet. Dette gir ein indikasjon på kva for regionar som har eit robust og variert næringsliv, og kva for regionar som er sårbare for bransjeendringar.

Tabell 2. Resultatet av NæringsNM 2013 for dei fem politiske regionane i Møre og Romsdal. Kolonna lengst til venstre viser regionane si samla plassering, medan kolonnene til høgre viser delresultata for dei fire hovudindikatorane og gjennomsnittsplasseringa siste 10 år. Alle resultatata er rangert frå 1 (best) til 83 (dårlegast). Fargen på rubrikkane indikerer kor på skalaen prestasjonen ligg, frå mørk blå (best) til mørk raud (dårlegast).

NM 2013	Region	Kommunar	Nyetablering	Lønsemd	Vekst	Storleik	NM siste 10 år
3	Ålesundsregionen	Skodje, Ålesund, Haram, Sandøy, Sula, Giske	15	12	11	8	13
12	Søre Sunnmøre	Ulstein, Vanylven, Sande, Herøy, Hareid, Volda, Ørsta	61	15	18	10	7
15	Romsdal	Molde, Nesset, Rauma, Midsund, Vestnes, Fræna, Aukra	45	37	15	14	10
28	Storfjord	Sykkylven, Ørskog, Norddal, Stranda, Stordal	25	58	44	6	43
39	Nordmøre	Kristiansund, Rindal, Smøla, Halså, Sunndal, Tingvoll, Aure, Gjemnes, Averøy, Eide, Surnadal	50	47	39	29	44

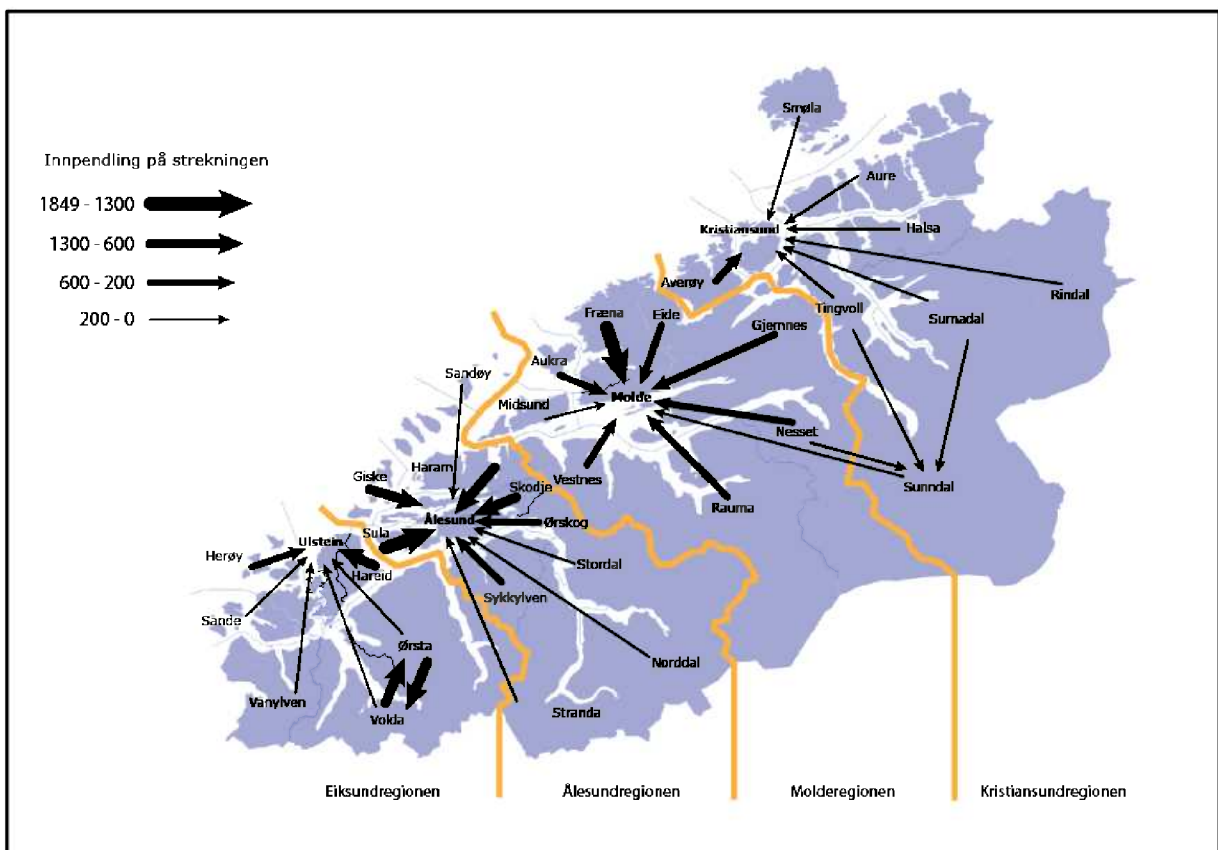
1.10 Pendlarregionar

Arbeidspendling betyr at folk bur i éin kommune og arbeider i ein annan. Utdvekslinga av arbeidskraft mellom kommunane seier noko om deira rolle i høve til omlandet, og viser kva for kommunar som utgjør integrerte bu- og arbeidsmarknadsregionar (BA-regionar).

Det er høg utveksling av arbeidskraft mellom kommunane i Møre og Romsdal. Ein av fire sysselsette kryssar minst ei kommunegrense på veg til og frå arbeid. Ulstein, Ålesund, Molde, Kristiansund og Sunndal skil seg ut med å ha eit noko større pendlingsomland enn dei andre kommunane (sjå figur 9). Utdvekslinga av arbeidskraft mellom Ørsta og Volda er også stor, men innpendlinga frå andre kommunar er avgrensa. Det er også ei viss pendling mellom Sunndal og Nesset/Molde.

Arbeidsplassdekninga i ein kommune blir rekna som tal arbeidsplassar i høve til tal arbeidstakarar. Dei kommunane som hadde arbeidsplassoverskot i 2012 var Ulstein, Molde, Ålesund, Sunndal, Stordal og Volda. Blant desse skil Ulstein og Molde seg ut med ei arbeidsplassdekning på om lag 125 prosent. Innpendlinga til Ulstein var heile 45 prosent, medan Skodje hadde ei utpendling på 64 prosent. I absolutte tal var innpendlinga til Ålesund høgast, med nesten 8000 personar. Kristiansund hadde marginalt færre arbeidsplassar enn arbeidstakarar, og dermed litt fleire ut- enn innpendlarar.

Tek vi utgangspunkt i dei store pendlingsstraumane, kan vi dele fylket inn i fire store pendlarregionar: Eiksund-, Ålesund-, Molde- og Kristiansundregionen. Kvar av desse har ei arbeidsplassdekning på mellom 94 og 97 prosent. Sjølv om ein tek omsyn til at det skjer ei viss pendling mellom nabokommunar på kvar si side av regiongrensene og at regionsentera delvis trekker arbeidskraft frå heile fylket, føregår det aller meste av kvardagspendlinga innanfor regionane.

Figur 9. Pendlingsstraumane inn til byane og andre større senter i fylket.

1.11 Handelsregionar etter IBA si inndeling

Institutt for bransjeanalyser (IBA) utarbeider kvart år oversyn over den norske kjøpesenterbransjen. Resultata blir publisert gjennom den årlege utgåva av Senterboken, sist i 2013. IBA deler landet inn i 85 handelsregionar, med basis i kommunar som det meiner har felles regionsenter for detaljhandel. Statistikken omfattar alle kjøpesenter med over 2 499 kvadratmeter salsareal og minst fem ulike detaljhandelseiningar.

Kartet i figur 10 viser regioninndelinga for kommunane i Møre og Romsdal. IBA har lagt regionane Ulsteinvik/Ørsta/Volda og Ålesund til handelsfelt Vestlandet (Hordaland, Sogn, Fjordane og Sunnmøre), og regionane Molde, Kristiansund, Sunndalsøra og Surnadal til handelsfelt Midt-Noreg (Romsdal, Nordmøre og Trøndelag). Rindal kommune er lagt til region Orkanger i Sør-Trøndelag.

Tabell 3 viser nøkkeltall for kjøpesenterhandelen i Møre og Romsdal i 2011. Dette året hadde dei 23 kjøpesentera i fylket 656 butikkar, 313 000 kvadratmeter salsareal og ei samla omsetning på 6,8 milliardar kroner. Amfi Moa hadde aleine ei omsetning på 2,2 milliardar kroner – den tredje høgaste kjøpesenteromsetninga i landet. Fordelt på salsareal var omsetninga i Ålesundregionen 28 156 kroner per kvadratmeter, som er på høgde med landsgjennomsnittet. For dei andre regionane var omsetninga per kvadratmeter vesentleg lågare, mellom anna fordi nokre av kjøpesentera i fylket har betydeleg høgare salsarealet per innbyggjar enn landsgjennomsnittet.

Figur 10. Handelsregionar i Møre og Romsdal etter IBA si inndeling. Kjelde: Senterboken 2013.

Tabell 3. Nøkkeltall for kjøpesenterhandelen i Møre og Romsdal i 2011 for handelsregionar, handelsfelt (Vestlandet og Midt-Noreg) og heile landet. Omsetningstall eks. mva. Kjelde: Senterboken 2013.

Region	Innbyggjarar 2011	Tal kjøpesenter	Salsareal i 1000 m2	Tal butikkar	Omsetning i mill. kr.	Oms.endr. i % butikkhandel	Oms.endr. i % senterhandel	Oms.andel i % kjøpesenter	Omsetning pr m2 salsareal, kr.	Salsareal pr. innbyggjar, m2
Ulst./Ørsta-Volda	46 454	6	47	95	904	2,1	-1,9	31,3	19 350	1,01
Ålesund	91 006	4	93	210	2 422	2,3	0,5	35,9	28 156	1,02
<i>Sum Vestlandet</i>	<i>723 717</i>	<i>59</i>	<i>698</i>	<i>1 746</i>	<i>20 196</i>	<i>2,9</i>	<i>3,5</i>	<i>39,7</i>	<i>29 293</i>	<i>0,95</i>
Molde	60 311	6	86	140	1 588	1,0	1,7	36,3	18 430	1,40
Sunnalsøra	10 315	1	14	27	276	2,3	2,6	39,3	19 297	1,39
Kristiansund	37 505	5	35	100	768	2,9	3,4	30,0	21 986	0,90
Surnadal	7 602	1	11	21	188	2,4	0,2	35,3	17 166	1,27
Orkanger	24 328	3	27	63	645	3,1	7,2	36,8	23 768	1,12
<i>Sum Midt-Noreg</i>	<i>550 605</i>	<i>54</i>	<i>537</i>	<i>1 211</i>	<i>14 781</i>	<i>2,8</i>	<i>1,1</i>	<i>36,8</i>	<i>27 540</i>	<i>0,99</i>
<i>Heile landet</i>	<i>4 953 496</i>	<i>403</i>	<i>4 179</i>	<i>10744</i>	<i>121289</i>	<i>2,8</i>	<i>2,2</i>	<i>34,8</i>	<i>28 239</i>	<i>0,84</i>

1.12 Kulturregionar

Kulturaktivitet og kulturopplevingar er ein berebjelke for lokal identitet, trivsel og utvikling. Kultur har ein eigenverdi, men er også ein viktig lokalisering- og attraktivitetsfaktor for næringsutvikling, verdiskaping og busetting.

Møreforskning har gjennomført ei kartlegging av kultur- og fritidspendlinga i fylket, basert på folks deltaking i eller besøk på utvalde kulturtilbod (Båtevik, 2011). Undersøkinga viser at dei aller fleste har brukt eit eller fleire kulturtilbod det siste året. For dei fleste er det tilbod i nærområdet som er viktigast, men om lag 40 prosent har pendla til andre kommunar for å bruke kulturtilbod eller anlegg for fritidsaktivitet i gjennomsnitt ein gong i månaden. Sjølv om pendlinga kan gå i ulike retningar, fungerer tilboda i dei tre største byane som viktige trekkplaster for befolkninga i eigen region, slik at folk frå Sunnmøre nemner Ålesund, folk frå Romsdal nemner Molde og folk frå Nordmøre nemner Kristiansund som den viktigaste kulturkommunen i fylket, dersom dei ikkje nemner sin eigen bustadkommune. Molde står her i ei særstilling, både på grunn av fleire store kulturinstitusjonar, festivalar og andre tilbod, men også på grunn av sentral plassering i regionen og i fylket.

Dei største publikumstrekkarane i fylket er jazzfestivalen i Molde og Atlanterhavsparken i Ålesund. Eliteseriekampane på Aker og Colorline stadion og matfestivalen i Ålesund vert også trekt fram av folk frå store delar av fylket.

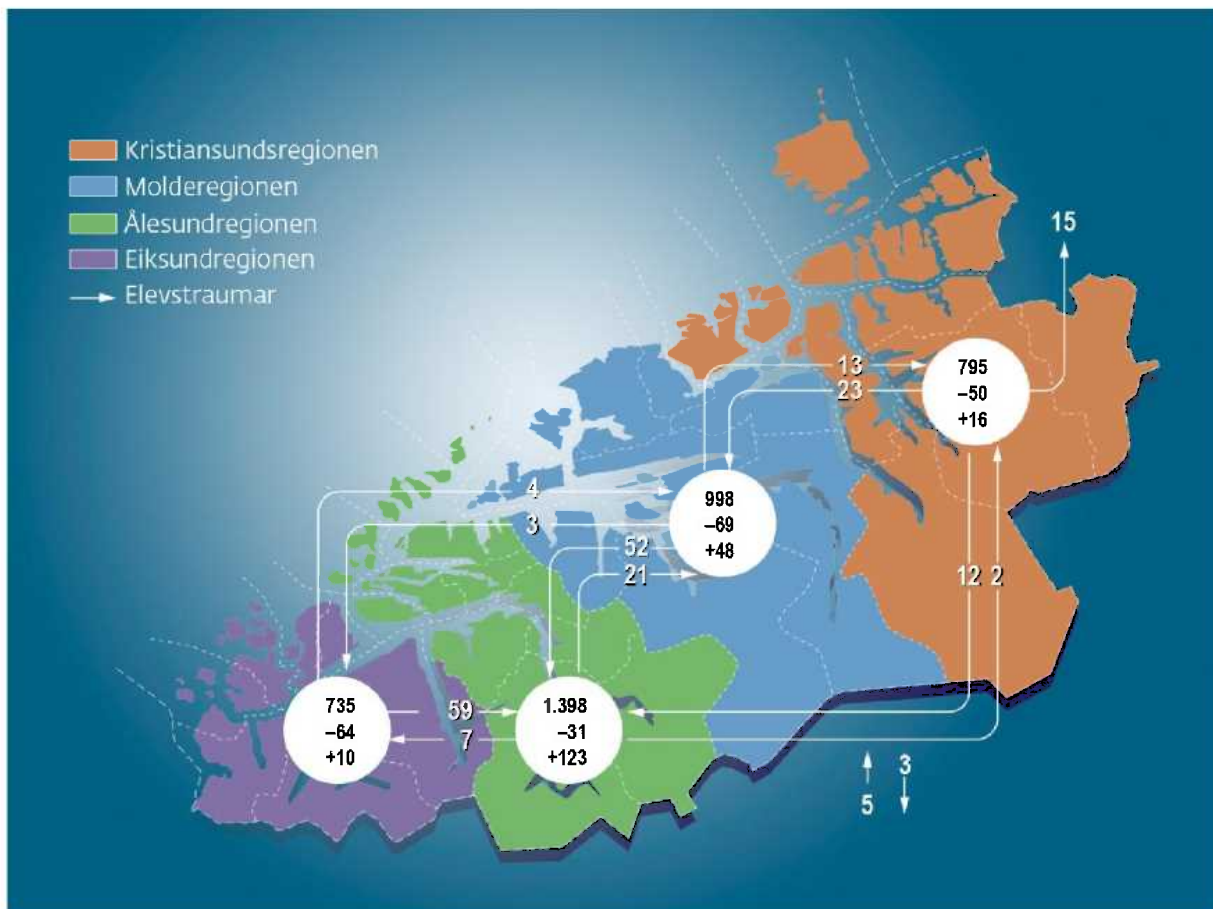
Undersøkinga stadfestar at bruken av kulturtilbod i stor grad heng saman med inntekt og utdanning og at kvinner er større brukarar enn menn. Strategisk sett er dette grupper som det både er viktig og utfordrande å rekruttere til kompetansenæringane i fylket.

1.13 Elevsøkning til vidaregåande skolar

Søkinga til vidaregåande skolar i fylket gir ein indikasjon på kor dei unge føler sterkast tilknytning og ønskjer å utdanne seg. Tala for 1. årskull 2013/2014 for søkarar med ungdomsrett viser at over 90 prosent av elevane søker seg til skolar i den pendlarregionen (eller arbeids-, bu- og serviceregionen) der dei bur (sjå figur 11).

Ålesundregionen får nokre elevar frå Eiksund- og Molderegionen, medan Molderegionen på si side får nokre elevar frå Ålesund- og Kristiansundregionen. Eit mindre tal elevar i Kristiansundregionen søker seg til skolar i Sør-Trøndelag. Elles er det berre unnataksvis at elevar søker seg over regiongrensene.

Dette viser at dei fire pendlarregionane er store nok til å gi eit tilstrekkeleg variert og attraktivt skoletilbod på vidaregåande nivå, og at elevane føler sosial og kulturell tilknytning til desse regionane. Kryssinga av regiongrenser skjer i hovudsak der elevane har kort veg til skolar i naboregionen eller når dei ønskjer eit spesielt tilbod som ikkje finst i deira eigen regionen.

Figur 11. Søkinga til vidaregåande skolar i Møre og Romsdal. Kartet viser søkinga til 1. årskull 2013/2014 for søkarar med ungdomsrett, delt på dei fire pendlarregionane.

1.14 Lokalavisdekning

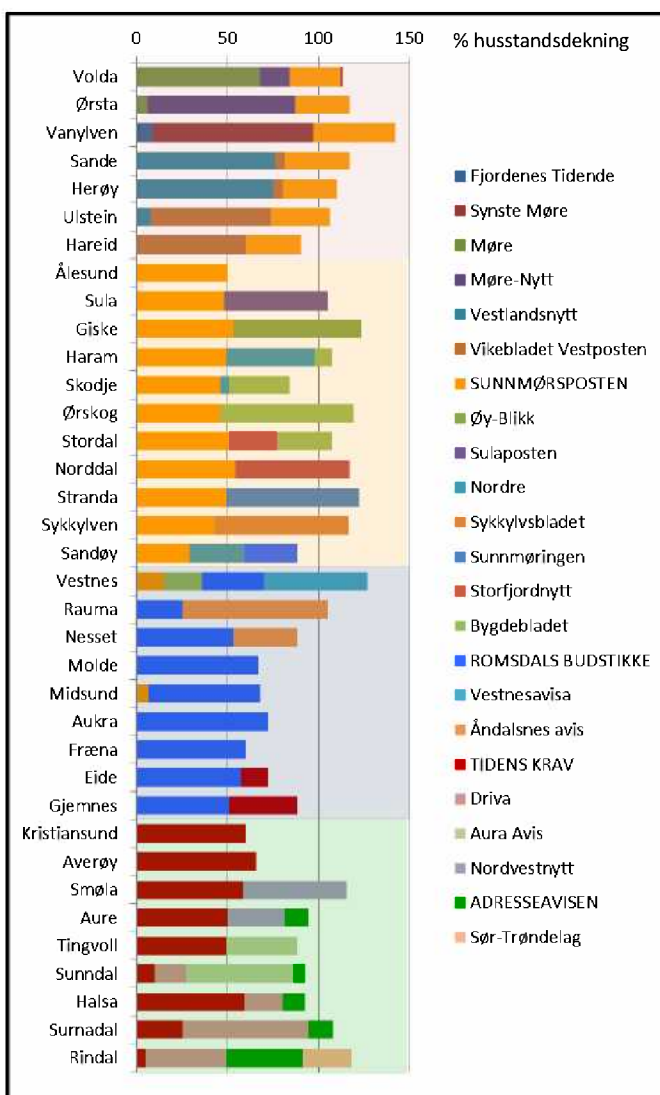
Dekningsområdet til lokalavisene gir eit bilete av dei sosiokulturelle tilhøva i fylket. Avisene er aktive samfunnsaktørar som bidreg til å bygge og styrke lokal identitet og samkjensle i eit område. SSB nyttar t.d. avisomland som ein indikator for avgrensing av økonomiske regionar.

Avisbiletet i Møre og Romsdal er prega av at det er tre regionale dagsaviser som dekker kvar sin del av fylket. Under desse er det ein flora av meir lokale aviser som kjem ut 1-3 gonger i veka og som dekker ein eller nokre få kommunar. Figur 12 viser husstandsdekninga til dei ulike avisene innanfor kvar kommune (sjå vedlegg 2 for fleire detaljar).

På Sunnmøre har Sunnmørsposten gjennomgåande høg dekning i heile Ålesundregionen og noko lågare i Eiksundregionen. Heile Sunnmøre bortsett frå Ålesund er dessutan dekt av lokalaviser – heile 12 papiraviser og ei nettavis (Herøynytt). Det typiske er at desse har skarpt avgrensa kjerneområde med svært høg dekning, men med få abonnentar utanom (bortsett frå spreidde utflyttarar over heile landet – spesielt i Oslo). Dei største lokalavisene er Møre-Nytt (Ørsta), Møre (Volda), Vestlandsnytt (Sande og Herøy) og Vikebladet Vestposten (Ulstein og Hareid), alle med eit opplag på over 3 500. I Vanylven er det eit innslag av Nordfjordavisa Fjordenes Tidende.

I Romsdal er Romsdals Budstikke dominerande i alle kommunane bortsett frå Vestnes og Rauma, som har eigne lokalaviser. Sandøy på grensa mot Sunnmøre er delt om lag likt mellom Sunnmørsposten, Romsdals Budstikke og lokalavisa Nordre.

På Nordmøre er avisbiletet meir samansett. Tidens Krav er dominerande i kommunane på Ytre Nordmøre, bortsett frå grensekommunane Eide og Gjemnes, der Romsdals Budstikke er størst. På Smøla og i Aure har vekeavisa Nordvestnytt stor dekning, utan at det synest å gå nemnande ut over Tidens Krav. På Indre Nordmøre er konkurransen hardare, der Aura Avis (Sunnadal og Tingvoll) og Driva (Surnadal, Rindal, Halså og Sunndal) tek mykje av marknaden. Mot grensa til Trøndelag gjer Adresseavisen seg i aukande grad gjeldande. I Rindal er det ei tredeling av marknaden mellom Driva, Adresseavisen og avisa Sør-Trøndelag.

Figur 12. Husstandsdekning for lokalavisene i Møre og Romsdal. Figuren omfattar aviser med husstandsdekning på minst 5 % i kvar kommune i 2012/2013. Kjelder: Aviskatalogen, Landslaget for Lokalaviser og Storfjordnytt.

1.15 Interkommunalt samarbeid

NIVI Analyse har på oppdrag frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal gjennomført ei kartlegging av det interkommunale samarbeidet i alle kommunane i fylket (Vinsand og Langset, 2013). I alt blei det registrert 255 formelle interkommunale samarbeidsordningar i form av interkommunale styre og selskap, aksjeselskap med kommunal eigarmajoritet og avtalebasert samarbeid mellom kommunane. Talet på formelle ordningar varierer mellom 23 for Sykkylven og 55 for Molde. 80 prosent av kommunane har minst 35 samarbeidsordningar, og ved sida av Molde deltek Fræna, Eide, Ålesund og Kristiansund i eit særleg omfattande samarbeid med sine nabokommunar. Færrest samarbeidsordningar har Smøla, Vanylven, Stranda og Sykkylven.

Dei tre store byane står fram som «regionale motorar». Dei er svært samarbeidsorienterte i høve til nabokommunane og er vertskapskommune for godt over halvparten av dei samarbeidsavtalane dei tek del i. Andre større kommunar fyller også viktige avlastingsfunksjonar for mindre nabokommunar.

IKT. Samarbeidet om IKT har vore gjennom ei dynamisk utvikling dei siste åra. 33 av 36 kommunar deltek i regionale IKT-tenester. IKT-ORKidé har lenge vore ein pioner for 13 kommunar på Nordmøre og i Romsdal, men også rundt Molde, Ålesund og på Søre Sunnmøre er felles IKT-samarbeid etablert eller under oppbygging.

Barnevern. Dei siste åra er det etablert seks interkommunale barnevernstenester som dekker 20 av kommunane i fylket. Desse har 10-30 årsverk kvar. Fleire små kommunar deltek ikkje i noko samarbeid, og er fagleg og personellmessig sårbare.

Samhandlingsreforma. Det er førebels ingen interkommunale ordningar innanfor denne sektoren, men det er sett i gang prosessar som kan gi ei sterkare og meir førebyggjande kommunehelseteneste fleire stader i fylket, m.a. i form av interkommunale lokalmedisinske senter.

Brannvern. Molde og Ålesund har brannvernssamarbeid med dei fleste av nabokommunane, men dette er ikkje organisert som eit heilskapleg, interkommunalt brannvesen, slik det er vanleg elles i landet. Ingen andre kommunar i fylket har formelle brannvernssamarbeid.

Andre kjerneområde. Samarbeid om kompetansekreivjande velferdstenester synest å ha kome kortare i Møre og Romsdal enn i Trøndelagsfylka. Det gjeld innan viktige område som lovpålagte kommunehelsetenester, kommuneoverlegefunksjonar og førebyggjande helsetenester, samt sosialtenester innanfor NAV, rus og psykiatri. Berre eit fåtal av kommunane har samarbeid om tekniske tenester som planlegging, byggesak og oppmåling og om administrative støttfunksjonar som løn, rekneskap, fakturering og generell økonomi- og forvaltingskompetanse.

NIVI konstaterer at det interkommunale samarbeidet er dominert av samarbeidsformer som legg meir vekt på administrativ enn politisk styring. Bruk av felles folkevald nemnd førekjem nesten ikkje, og det finst ingen samkommunar i fylket. Det er vanskeleg å identifisere ei fast regioninndeling for samarbeid, og situasjonen er prega av praktisk, pragmatisk shopping framfor breie regionale fellesløysingar. Det er også lite kommunalt samarbeid over fylkesgrensene, bortsett frå i Rindal, som tenestemessig og geografisk orienterer seg mot Orkdalsregionen. NIVI meiner regionråda blir viktige i arbeidet med å organisere regionale fellesløysingar med sterkare politisk styring. I denne prosessen må også kommunar i grenseland mellom to regionar avklare kor dei vil høyre heime.

1.16 Statlege regioninndelingar

Regiontilknyttinga til statlege institusjonar og verksemder viser tydeleg at Møre og Romsdal ligg i eit grenseland mellom Vestlandet og Trøndelag (sjå vedlegg 3). Gamle institusjonar som justervesenet, dei arkeologiske landsdelsmusea og sjøfartsmusea følgjer framleis dei gamle stiftsamtsgrensene der Sunnmøre er lagt til Vestlandet og Romsdal og Nordmøre til Trøndelag. Slik var det også med bispedømetilknyttinga før Møre vart eige bispedøme i 1983. Bortsett frå i desse tilfella er heile fylket knytt anten til den eine eller andre landsdelen, eller det utgjer ein eigen region.

Møre og Romsdal høyrer til Vestlandsregionen når det gjeld Kriminalomsorgen, Tollvesenet og Værvvarslinga, som alle har regionkontor i Bergen. Statsadvokatembetet og Lånekassa har eigne regionar for Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, med regionkontor i høvesvis Molde og Ørsta.

Dei seinare åra har fleire statlege verksemder blitt organisert i landsdelsregionar, der Møre og Romsdal og Trøndelagsfylka som oftast blir samla i ein region Midt-Noreg. Dette gjeld det regionale helseføretaket, Statens Vegvesen, Bufetat, UDI, Kystverket, Statsbygg, Husbanken, Skatteetaten, Arbeidstilsynet, Eltilsynet, Mattilsynet, Forbrukerrådet, Statsarkivet, lagmannsretten og jordskifteoverretten. Dei fleste institusjonane har regionkontor i Trondheim, men nokre også i Molde (vegvesenet og jordskifteoverretten) og Ålesund (Kystverket). Kystverket har dessutan hovudkontor i Ålesund.

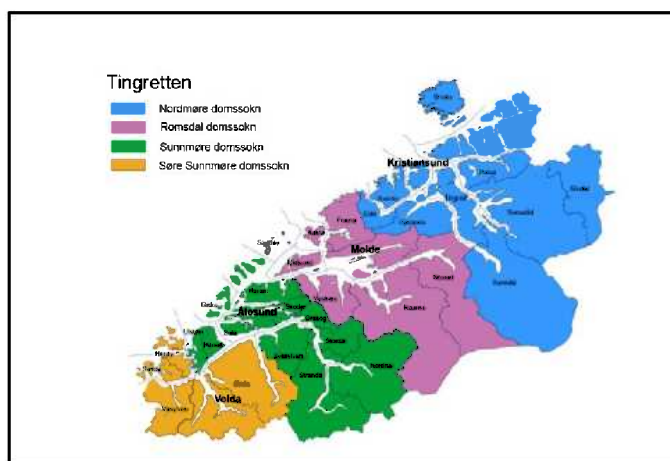
I nokre samanhengar utgjer Møre og Romsdal ein eigen underregion. Det gjeld Fylkesmannen, Fylkesnemnda for barnevern, lokalt helseføretak, fylkestrafikkontoret, fiskeriforvaltinga, NAV, NRK, Kartverket og Kriminalomsorgen.

I senterstruktursamheng er det dei statlege institusjonane som har delt fylket i underregionar som er mest interessante. Dette gjeld t.d. tingretten, politiet og mattilsynet.

Tingretten har fire domssokn eller rettskretsar i fylket (sjå figur 13). Domssokna på Nordmøre og i Romsdal følgjer dei gamle fogderigrensene, medan Sunnmøre er delt mellom Søre Sunnmøre domssokn som dekker Herøy, Sande, Vanylven, Volda og Ørsta, og Sunnmøre domssokn som dekker resten av fogderiet. Ulstein og Hareid er altså i denne samheng lagt til Ålesundregionen.

Politiet. Fylket er delt mellom tre politidistrikt: Sogn og Fjordane politidistrikt som dekker Vanylven, Sunnmøre politidistrikt som dekker resten av Sunnmøre og Vestnes, og Romsdal og Nordmøre politidistrikt som dekker resten av fylket.

Mattilsynet. Mattilsynet har tre distriktskontor med tilhøyrande dekningsområde: Sunnmøre distrikt med kontor på Dragsund og Stranda, Romsdal distrikt (inkl. Eide og Gjemnes) med kontor i Molde og Nordmøre distrikt med kontor i Kristiansund og Surnadal.

Figur 13. Kart over tingrettane sine domssokn og kontorstader i Møre og Romsdal.

1.17 Tilråding: Fire funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar)

Som analysen viser, har forskjellige utgangspunkt, føremål og tilnærmingar ført til ulike regioninndelingar i fylket. Likevel ser ein tydelege konturar av ein overordna struktur som dei fleste inndelingane let seg innpasse i, nemleg det overordna landskapsregionmønsteret. Dette seier noko om kva for delregionar som utgjer ein heilskap, og som i praksis fungerer som funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar (ABS-regionar).

Ein funksjonell ABS-region er kjenneteikna av å vere sjølvforsynt med dei fleste viktige funksjonar og tenester som innbyggjarane etterspør gjennom eit livsløp. For å vere berekraftig må regionen derfor ha

- eit variert tilbod av arbeidsplassar innanfor alle sektorar og på alle kompetansenivå
- tilnærma full arbeidsplassdekning
- eit breitt og variert bustadtilbod til alle grupper av befolkninga
- eit konkurransedyktig handels- og tenestetilbod innanfor alle bransjar
- eit variert skoletilbod som dekkjer heile utdanningsløpet
- eit tilfredsstillande tilbod av spesialisthelsetenester
- eit breitt idretts- og kulturtilbod på alle nivå
- gode kommunikasjonar som knyter regionen saman
- eit attraktivt og levande regionsenter

Til skilnad frå ein BA-region, vil ein ABS-region som regel kunne tilby meir spesialiserte tenester innanfor utdanning, helse og samferdsel, som t.d. høgskole, sjukehus, flyplass og jernbane.

Sunnmøre er i utgangspunktet éin landskapsregion med Ålesund som regionsenter. SSB har delt Sunnmøre i tre økonomiske regionar (Ålesund, Ulsteinvik og Ørsta/Volda), medan NIBR opererer med fem bu- og arbeidsmarknadsregionar (Ålesund, Norddal/Stranda, Ulstein, Ørsta/Volda og Vanylven) og Telemarksforsking har tre politiske regionar (Ålesund, Storfjord og Søre Sunnmøre). Målt mot kriteria for ein berekraftig ABS-region vil Storfjordregionen aleine vere for svak, både når det gjeld variert arbeidsplassstilbod og regionale institusjonar. Saman med Ålesundsområdet vert det derimot ein sjølvkompleterande og robust ABS-region for nordre og indre Sunnmøre. Sjølv om kommunikasjonane mot dei indre bygdene er svak, viser både pendlarstatistikken og søkarstatistikken til vidaregåande skole at dette allereie er eit godt integrert område.

Eiksundsambandet som vart opna i 2008 og gav ferjefritt samband mellom kommunane Hareid, Ulstein, Herøy og Sande på Ytre Sunnmøre og Ørsta og Volda på fastlandet, la grunnlaget for ei tettare integrering av kommunane i det som har blitt heitande Eiksundregionen (Båtevik, Dvergsdal og Krumsvik, 2012). Også Vanylven høyrer kommunikasjonsmessig og funksjonelt til i denne regionen. Resultatet har vorte eit stadig tettare samspel mellom kommunane i Eiksundregionen. Etter opninga av Kvivsvegen i 2012 har dessutan kommunane Hornindal og Stryn blitt knytt tettare til denne regionen. Ørsta og Volda har ei sentral plassering, og representerer på fleire måtar eit regionalt tyngdepunkt, ikkje berre gjennom si geografiske plassering, men også gjennom viktige regionale funksjonar som vertskap for flyplass, høgskole og sjukehus. Eiksundregionen er også ein region i vekst, prega av fleire dynamiske næringsmiljø, og heilt i landstoppen når det gjeld

innovasjon. Regionen manglar eit tydeleg regionsenter, men har fire livskraftige bygdebyar i Ørsta, Volda, Ulsteinvik og Fosnavåg. Gjennom eit kompletterande samarbeid mellom desse – og i nokre samanhengar med Ålesund – har området alt som skal til for å utgjere ein berekraftig og robust ABS-region.

Romsdal. SSB har samla heile Romsdalsområdet i éin økonomisk region som også omfattar Eide og Gjemnes, men utan Sandøy, som er lagt til Ålesundregionen. NIBR har også teke med Eide og Gjemnes under Romsdal, men har skilt ut Rauma og Sandøy som eigne BA-regionar.

Telemarksforsking har samla alle Romsdalskommunane unnateke Sandøy i éin politisk region. Korkje Rauma eller Sandøy oppfyller krava til å vere eigne ABS-regionar. Derimot er det fleire indikatorar, m.a. pendlarstatistikken, søkarstatistikken til vidaregåande skole, sentralitetsindeksen og kjøpesenterstatistikken, som viser at Romsdal fungerer som ein samla og godt integrert ABS-region.

Nordmøre har ein meir samansett struktur. SSB har delt området i tre økonomiske regionar (Kristiansund, Sunndalsøra og Surnadal) og NIBR opererer med fem BA-regionar (Kristiansund, Sunndalsøra, Surnadal, Aure og Smøla), medan Telemarksforsking har samla heile Nordmøre, inklusive Eide og Gjemnes, i éin politisk region. Fleire indikatorar peikar mot ei svakare tilknytning mellom indre og ytre delar av Nordmøre enn mellom indre og ytre delar av Romsdal og Sunnmøre. Kommunane som grensar mot Trøndelag er dessutan i ulik grad orientert nordover. Ettersom Kristiansund har dei fleste regionale funksjonane for heile området, er det likevel grunnlag for å operere med ein samla ABS-region for Nordmøre.

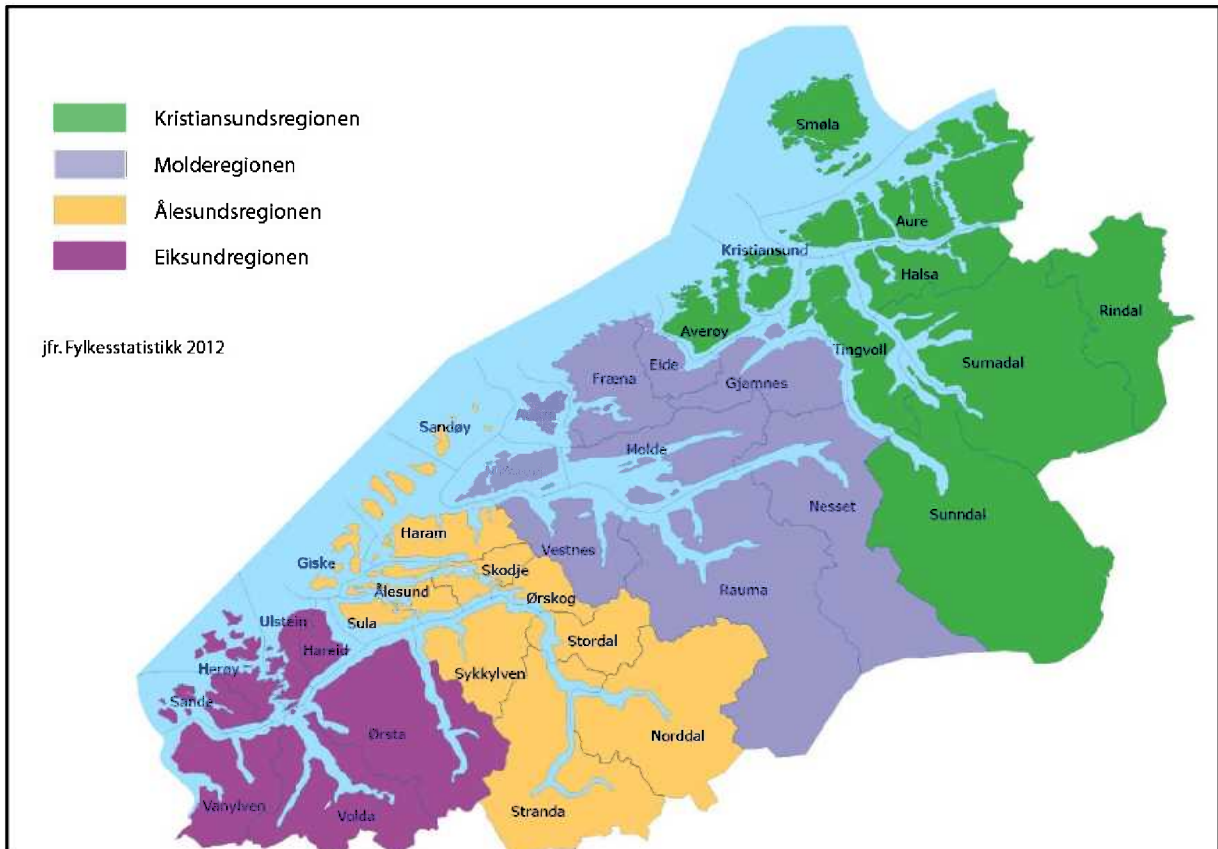
Kommunar i grenseland. Det er fleire kommunar som har ei svak eller uklar tilknytning til sine ABS-regionar. Nokre er jamvel medlemmar av to regionråd. Det er opp til kommunane sjølv å bestemme kor dei vil søke samarbeid. Med tanke på framtidig kommunestruktur og meir faste samarbeidsrelasjonar, er det likevel viktig at kommunane gjer eit val. På grunnlag av indikatorane framanfor, har ein vald å knyte «randkommunane» til ABS-regionane på følgjande måte:

- **Vanylven kommune.** Delar av Vanylven har nær tilknytning til Nordfjord, men er i alle formelle samanhengar knytt til Sunnmøre. Kommunen er medlem av Sunnmøre Regionråd og er i planen lagt til Eiksundregionen.
- **Sandøy kommune** er tradisjonelt ein Romsdalskommune, men har gjennom lang tid utvikla ein klarare profil mot Sunnmøre. Dette avspeglar seg i avismarknaden som er delt om lag likt mellom Sunnmørsposten, Romsdals Budstikke og Nordre. SSB og Telemarksforsking knyter kommunen til Ålesundregionen, noko som også samsvarar med pendlarstatistikken. Denne tendensen vil bli ytterlegare forsterka med Nordøyvegen. Sandøy er medlem i Sunnmøre Regionråd og er i planen lagt til Ålesundregionen.
- **Vestnes kommune** er medlem av både Sunnmøre og Romsdal Regionråd. Kommunen er underlagt Sunnmøre politidistrikt, men er på dei fleste andre område, m.a. når det gjeld arbeidspending, orientert mot Molde og Romsdal. I samsvar med SSB og NIBR sine regioninndelingar er kommunen lagt til Molderegionen.
- **Eide kommune** er medlem av både Romsdal regionråd og ORKidé. Kommunen ligg innanfor pendlingsavstand til både Molde og Kristiansund, men har i aukande grad orientert seg mot Molde. Dette vert stadfesta både av pendlarstatistikken, søkarstatistikken til vidaregåande skole og avisdekninga. I samsvar med SSB og NIBR sine inndelingar er kommunen lagt til Molderegionen.

- **Gjemnes kommune** har vore medlem av både Romsdal regionråd og ORKidé, men har landa på Orkidé. Det meste av kommunen ligg i pendlingsavstand til både Molde og Kristiansund. Pendlarstatistikken, søkarstatistikken til vidaregåande skole og avisdekninga peikar mest mot Molde, og kommunen er – under tvil – lagt til Molderegionen i samsvar med SSB og NIBR sine inndelingar.
- **Aure kommune** grensar mot Trøndelag og har av NIBR tidvis vore plassert i BA-region Hemne. Kommunen har likevel ein klar Nordmørsidentitet, er medlem av ORKidé, og er lagt til Kristiansundregionen.
- **Rindal kommune** ligg og vippar på grensa mot Trøndelag, og har sterk tilknytning mot Orkdalsregionen og Trondheim. Kommunen ligg under kjøpesenterregion Orkanger og har høgare avisdekking frå nabofylket enn eige fylke. Tilknytninga mot Kristiansund er relativt svak, men kommunen har likevel klar Nordmørsidentitet, er medlem av ORKidé og er lagt til Kristiansundregionen.

Etter dette står vi att med fire funksjonelle arbeids-, bu- og serviceregionar i fylket, som vist i figur 14. Ved at regionane er gjennomgåande frå kyst til innland, er dei med på å knyte vekstaksen i ytre strøk saman med indre delar av fylket. I stor grad er ABS-regionane ei vidareføring av dei gamle landskapsregionane, som har vore viktige for sosial og kulturell identitet gjennom heile fylket si historie.

Figur 14. Kart over dei fire arbeids-, bu- og serviceregionane (ABS-regionane) i Møre og Romsdal.

1.18 ABS-regionane si berekraft

Folketal, tettstadsgrad og arbeidsplassdekning

Tabell 4 viser at regionane er robuste både når det gjeld folketal, arbeidsplassdekning og tettstadsgrad. Ålesundregionen har med sine 93 000 innbyggjarar det største folketalet og også det største urbane potensialet – heile 81 prosent av befolkninga her bur i tettstad. Dei andre regionane har alle kring 50-60 000 innbyggjarar og ein tettstadsdel på 55-66 prosent. Like viktig er det at alle regionane er om lag sjølvforsynte med varierte arbeidsplassar; alle med ei arbeidsplassdekning på 94-97 prosent.

Tabell 4. Nøkkeltall for dei fire arbeids-, bu- og serviceregionane i Møre og Romsdal pr. 1.1 2012.

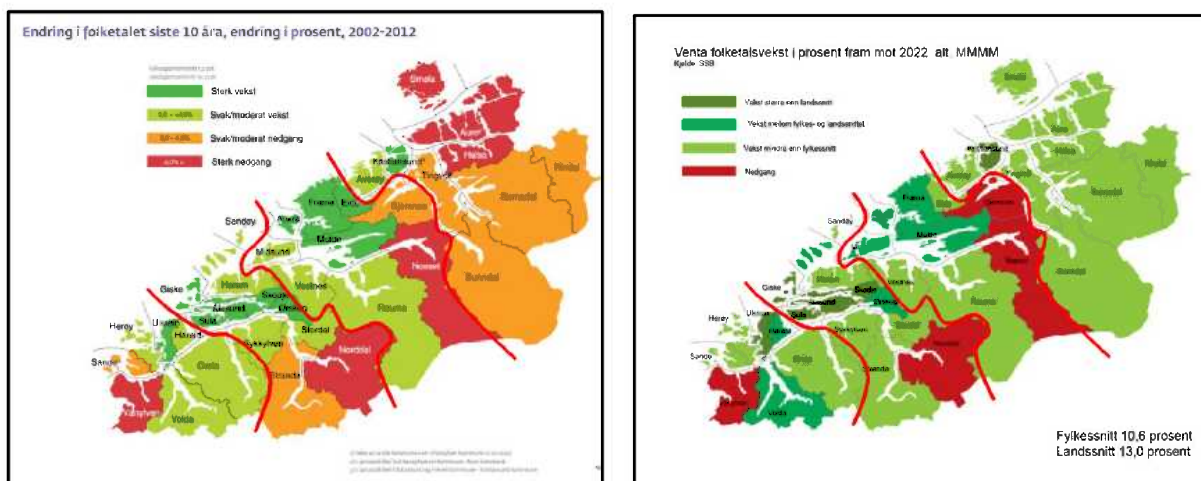
Region	Folketal	Busette i tettstad	Arbeidsplassdekning
Kristiansundregionen	55 447	56 %	94 %
Molderegionen	63 974	66 %	96 %
Ålesundregionen	92 905	81 %	97 %
Eiksundregionen	47 078 *	56 %	97 %

* Med Hornindal og Stryn vil folketalet vere 55 363

Folketalsutvikling

Figur 15 viser den relative endringa i folketalet i kommunane i perioden 2002-2012 og venta folketalsvekst 2012-2022. Kartet til venstre viser at dei mest sentrale kommunane i alle ABS-regionane har hatt sterk folketalsvekst (over 5 prosent) i perioden 2002-2012. Samtidig fins det kommunar i alle regionane som har moderat eller sterk nedgang i folketalet. Dårlegast ut kjem Kristiansundregionen, der alle kommunane på indre Nordmøre har hatt svak til moderat nedgang og kommunane på ytre nordre Nordmøre som har hatt sterk nedgang i folketalet.

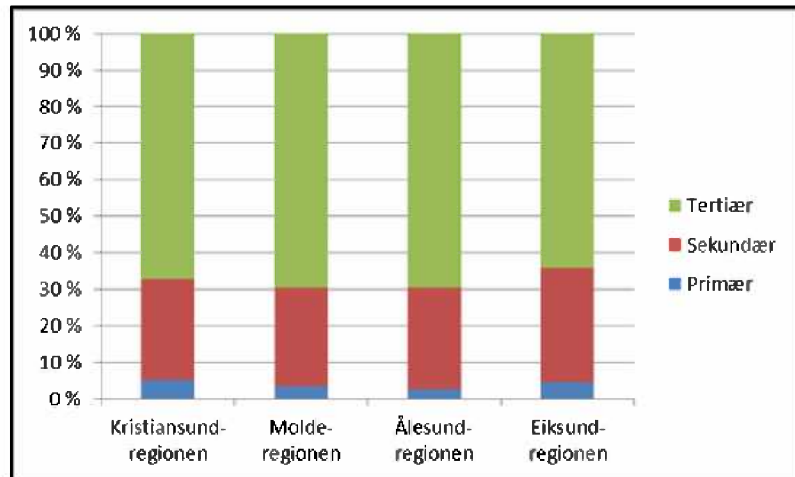
Kartet til høgre viser at desse tendensane vil halde fram dei neste 10 åra. Fram mot 2022 er det venta folketalsauke i 32 kommunar, medan fire av dei mindre kommunane vil få nedgang i folketalet. I sum vil det likevel vere folketalsauke i alle dei fire ABS-regionane. Veksten vil vere sterkast i regionsentera og kommunane rundt. Denne utviklinga vil også halde fram mot år 2032, da ein ventar at folketalet i fylket passerer 300 000 innbyggjarar.

Figur 15. Endring i folketalet i kommunane 2002-2012 (til venstre) og venta folketalsvekst 2012- 2022 (til høgre).

Næringsstruktur

Figur 16 viser at den relative fordelinga mellom sysselsette i primær-, sekundær- og tertiærnæringane er om lag lik i alle dei fire ABS-regionane. 3-5 prosent arbeider i primærnæringane, 27-31 prosent i sekundærnæringane og 64-70 prosent i tertiærnæringane.

Figur 16. Sysselsette i primær-, sekundær og tertiærnæringar i dei fire ABS-regionane i 2012. Kjelde: SSB.

Figur 17 viser kor industrien (sekundærnæringane) har sine tyngdepunkt. Dei dominerande næringane i fylket er maritime og marine næringar i Eiksund-, Ålesund og Molderegionen og oljeindustri i Molde- og Kristiansundregionen. Smelteverket på Sundalsøra er ein hjørnesteinsbedrift innan prosessindustri, men det finst også prosessbedrifter i Surnadal, Gjemnes og på Averøy. Møbelindustrien har eit tyngdepunkt i Sykkylven og Ålesundregionen, men er også representert i dei tre andre regionane. Større bedrifter innan bergverk finn ein i Fræna, Eide, Vanylven og Ulstein, innan teko i Sula, Haram og Rauma og innan næringsmiddel i Stranda.

Figur 17. Næringsstrukturen i Møre og Romsdal. Sekundærnæringar etter næringsgruppe.

Det finst altså nasjonale industribygdepunkt innan alle dei fire ABS-regionane, og i tillegg ein flora av industribedrifter spreidd over heile fylket. Telemarksforsking si sårbarheitsanalyse (kap. 3.9) viser likevel at næringsstrukturen er noko ein-sidig både i Storfjordområdet (møblar og pizza) og i Eiksundregionen (maritime og marine næringar), medan Ålesundsområdet og Molderegionen har ein relativt variert og robust næringsstruktur. Nordmørsregionen er samla sett middels sårbar, sjølv om Sundal kommune isolert sett er svært avhengig av smelteverket.

Regionale institusjonar

Tabell 5 viser viktige regionale institusjonane i kvar av dei fire ABS-regionane. Alle regionane har eigen flyplass med faste ruter mot Oslo og Vestlandet. Dei har også kvar sine sjukehus med akuttfunksjonar. Vidare er det høgskoletilbod i alle regionar, med kompletterande fagtilbod. Dei vidaregåande skolane har eit breitt tilbod både på studieførebuande og yrkesretta linjer i kvar region. Tingretten sine domssokn fell med få unntak saman med dei fire ABS-regionane. Det same gjeld regionråda, men slik at Sunnmøre Regionråd femner om både Eiksundregionen og Ålesundregionen. Til saman gir dette eit godt tilbod av regionale funksjonar, med god spreiding og tilnærma sjølvforsyning i dei fire ABS-regionane. I eit fylkesperspektiv bør ein likevel vere open for framtidig konsolidering, samordning og samarbeid innan nokre av sektorane for å gi eit enda betre tilbod.

Tabell 5. Viktige regionale institusjonar i ABS-regionane.

	Eiksundregionen	Ålesundregionen	Molderegionen	Kristiansundregionen
Flyplass	Ørsta/Volda, Hovden (kortbane)	Ålesund, Vigra (stamrute)	Molde, Årø (stamrute)	Kr.sund, Kvernberget (stamrute)
Sjukehus	Volda	Ålesund	Molde	Kristiansund
Høgskole	Høgskulen i Volda <ul style="list-style-type: none"> • Samf.fag, Media, Kunst, Idrett, Helse og sosial, Lærarutdanning 	Høgskolen i Ålesund <ul style="list-style-type: none"> • Biologi, Maritim, Teknologi, Realfag, Øk/adm, Sjukepleie 	Høgskolen i Molde <ul style="list-style-type: none"> • Idrett, IT, Samf.fag, Logistikk, Økonomi, Sjukepleie, Vernepleie 	Høgskolesenteret i Kristiansund <ul style="list-style-type: none"> • Petroleumslogistikk, Sjukepleie
Vidaregåande skolar	Herøy, Ulstein, Volda, Ørsta	Borgund, Fagerlia, Haram, Spjelkavik, Stranda, Sykkylven, Ålesund, Fagskolen i Ålesund, Vestborg (priv.), Akademiet i Ålesund (priv.),	Fannefjord, Fræna, Gjermundnes, Molde, Rauma, Romsdal Akademiet i Molde (priv.)	Atlanten, Kristiansund, Sundal, Surnadal, Tingvoll, Fagskolen i Kristiansund
Tingrett	Søre Sunnmøre tingrett, Volda (unnateke Ulstein og Hareid)	Sunnmøre tingrett, Ålesund (inkl. Ulstein og Hareid)	Romsdal tingrett, Molde (inkl. Sandøy)	Nordmøre tingrett, Kristiansund (inkl. Eide og Gjemnes)
Regionråd	Sunnmøre Regionråd	Sunnmøre Regionråd	Romsdal regionråd (unnateke Gjemnes)	ORKidé (inkl. Gjemnes)

Kjennemerke for ein funksjonell og berekraftig ABS-region

Skal ein trekke nokre generelle konklusjonar, må det vere at ein funksjonell og berekraftig ABS-region bør ha eit folketal på minst 50 000 og ein tettstadsgrad over 50 prosent. Andre viktige føresetnader er eit sterkt regionsenter som dei fleste kan nå innanfor pendlingsavstand, tilnærma sjølvforsyning av arbeidsplassar til alle grupper av befolkninga og regionale institusjonar innan helse og utdanning.

For å bevare busettingsmønsteret er det også viktig at regionen knyter saman sentrale vekstområde med meir næringssvake utkantområde og med kommunar som har sårbar næringsstruktur.

2 Senterstrukturen i Møre og Romsdal

2.1 Drivkrefter for senterutvikling

Den senterstrukturen vi ser i dag er eit resultat av ei lang utvikling styrt av mange ulike faktorar. Mange av sentera har røter langt tilbake i tid og har vakse fram på grunnlag av handel, industri eller kommunikasjon. Lokaliseringa har vore knytt til naturgitte vilkår som nærleik til kystleia, at elv møter fjord, viktige kommunikasjonsknutepunkt eller tilgang på naturressursar som fisk, tømmer, mineralar og vasskraft. Ein annan «naturressurs» som har fremma senterutviklinga i fylket, er lokal skaparkraft som har gitt opphav til hjørnesteinsbedrifter innan tekstil, møbel, elektronikk og anleggsmaskinar. Utviklinga har gjerne blitt styrka gjennom utbygging av offentleg infrastruktur som vegar, kaier, ferjesamband, jernbane og flyplassar eller etablering av offentleg administrasjon, kyrkjer, skolar og andre institusjonar. Eller – som for dei tre største byane – gjennom statlege handelsprivilegium.

2.2 Byane veks fram

Byane sin framvekst i Noreg skjedde både med rot i naturgitte forhold og bevisst, statleg politikk. Allereie frå 1100-talet samla handelslivet seg i byane, og i 1276 innførte Magnus Lagabøter ein eigen bylov. Her finn vi mellom anna landets første «kjøpesenterforskrift» som sa at all detaljhandel i Bergen skulle lokaliserast til Øvregaten, men at «plasskrevjande varer» som kvernsteinar, ved og båtar kunne bli omsett på strandsida. Nokre byar fekk kongelege handelsprivilegium allereie i middelalderen, men i einevoldstida frå 1660 bestemte kongen at all utførsel og innførsel av varer skulle skje gjennom byane. Byborgarane hadde da monopol på handel og annan næring i byen og distriktet omkring. Kongens motiv var å skaffe seg kontroll med næringslivet slik at han enkelt kunne krevje inn toll og avgifter, men ordninga førte samtidig til at det vaks fram eit nettverk av livskraftige handelssenter som også vart sosiale og kulturelle kraftsenter i sine regionar.

Kristiansund. Kristiansund er nemnt som strandstaden Fosna i 1520, og fekk status som ladestad i 1631 etter at tømmerhandelen med Nederland kom i gang frå ca. 1600. Byen vart kjøpstad i 1742. På 1800-talet var klippfisk og saltfisk av skrei og sild dei viktigaste næringsvegane. Kristiansund var den største byen i fylket fram til slutten av 1800-talet.

Molde. Romsdals første tettstad var kaupangen på Veøya, som første gang er nemnt på 1100-talet. Seinare vart fiskeværet Bud den største tettstaden mellom Trondhjem og Bjørgvin. Handel med sild og seinare trelast, førte til framveksten av strandstaden Moldefjæra. I 1614 blei Molde ladestad under Trondheim, og i 1742 kjøpstad med fulle handelsrettar, samtidig som Kristiansund.

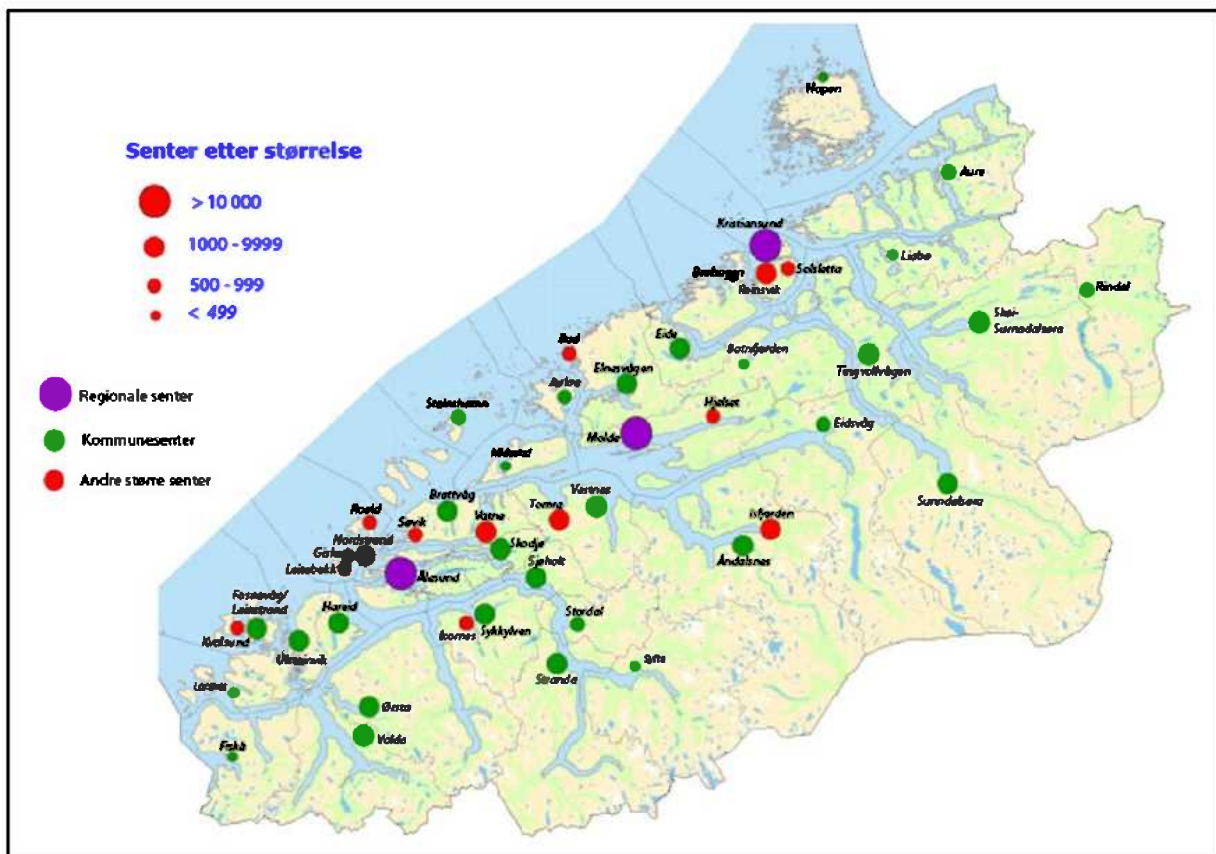
Ålesund. Kaupangen i Borgund var frå 1100-talet handelsstad for Giskeætta og eit viktig kyrkjeleg sentrum. På 1500-talet slo dei første handelsmennene seg ned ved Ålesundet, der det var god hamn og kort veg til fiskebankane og farleia langs kysten. Byen fekk innskrenka rettार som ladestad i 1793 og fulle rettार i 1824 – trass i sterk motstand frå Bergen, Molde, Kristiansund og Trondheim. Dei viktigaste næringane var fiskeri og klippfiskeeksport, særleg til Spania. På midten av 1800-talet vart det etablert skipsverft og trikotasjeindustri. Etter ein sterk vekstperiode fekk Ålesund bystatus i 1848.

2.3 Større senter i Møre og Romsdal

Dei fleste større sentera i fylket ligg i ein ytre akse langs kysten, med tyngdepunkt på Sunnmøre. Alle senter med over 1000 innbyggjarar er i dag kommunesenter, med unntaka av dei tidlegare kommunesentera Vatne, Isfjorden og Reinsvik, og industristaden Tomra.

I gruppa 200-500 innbyggjarar finn vi kommunesentera Larsnes, Stordal, Midsund, Aukra, Eidsvåg, Rindal og Aure og dei to tidlegare kommunesentera Roald og Bud. I denne gruppa finn vi også viktige industristader som Ikkornnes og Sjøvik, sjukehusbygda Hjelset og meir bustadprega tettstader som Kvalsund, Leitebakk, Giske og Solsletta.

7 kommunesenter har mindre enn 500 innbyggjarar: Fiskå, Sylte, Steinshamn, Batnfjorden, Bruhagen, Liabø og Hopen. Dei to sistnemnde har under 200 innbyggjarar, og er såleis ikkje tettstader etter SSB sin definisjon. I planen har likevel alle kommunesentera status som lokalsenter/kommunesenter.

Figur 18. Sentera i fylket etter storleik og status.

2.4 Tettstadinddeling etter NIBR-modellen

NIBR har utvikla ein metode for kartlegging og rangering av tettstadene i Noreg på grunnlag av folketalet i tettstaden, talet på tenestetilbod i kommunen og offentlege institusjonar vekta etter regional betydning (Gundersen og Juvkam, 2013). Metoden er nærare skildra i vedlegg 1.

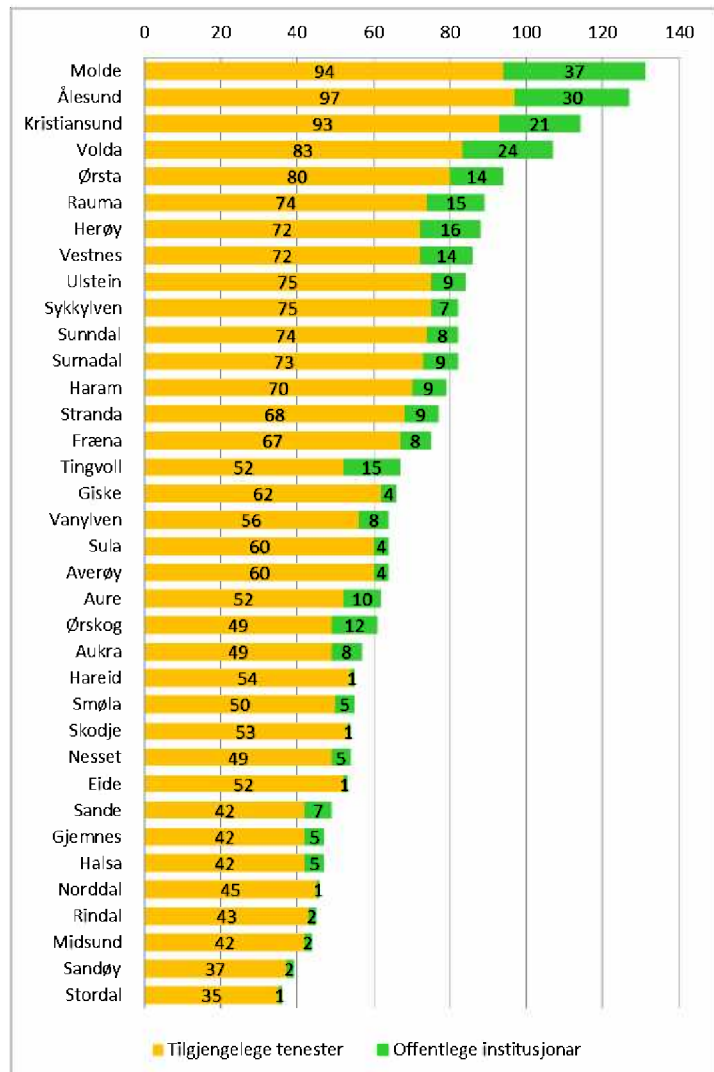
Resultatet for tettstadene i Møre og Romsdal er vist i tabell 6. Både tettstadene Ålesund/Sula og Molde kjem i kategorien «mellomstore byar», medan Kristiansund, Volda og Ørsta er i gruppa

«småbyar». 11 kommunar, som alle har eit folketal på 5 000-10 000 innbyggjarar, har tettstader i gruppa «bygdesenter», medan resten av kommunane er i gruppa «periferi».

Tabell 6. NIBR si rangering av kommunane i Møre og Romsdal ut frå tettstadstorleiken og tenestetilbodet i kommunen. Kjelde: NIBR-rapport 2013:1.

Senterkategori	Innbyggjarar i tettstaden	Tilbod av tenester og off. institusjonar	Tettstad relatert til kommune
3. Mellomstore byar 1	35 000 – 150 000	Middels	Ålesund/Sula
4. Mellomstore byar 2	19 000 – 43 000	Middels	Molde
5. Småbyar 1	5 000 – 25 000	Middels	Kristiansund
6. Småbyar 2	3 500 – 12 000	Middels til lavt	Volda, Ørsta
7. Bygdesenter 1	900 – 10 000	Middels til svært lavt	Herøy, Ulstein, Sykkylven, Haram, Vestnes, Rauma, Fræna, Sunndal
8. Bygdesenter 2	700 – 5 000	Lavt til svært lavt	Stranda, Giske, Surnadal
9. Periferi 1	450 – 3 900	Lavt til svært lavt	Vanylven, Sande, Hareid, Skodje, Ørskog, Aukra, Nesset, Eide, Averøy, Tingvoll, Aure
10. Periferi 2	0 – 1 200	Lavt til svært lavt	Norrdal, Stordal, Sandøy, Midsund, Gjemnes, Halså, Smøla, Rindal

Figur 19 viser kommunane i fylket rangert etter summen av tenestetilbod og offentlege institusjonar, berekna etter NIBR-modellen. Ikkje overraskande ligg Ålesund, Molde og Kristiansund på topp med eit breitt tilbud innanfor begge kategoriar. Deretter følgjer Volda og Ørsta som både har eit høgt tenestenivå og fleire tunge offentlege institusjonar. Andre kommunar med relativt høgt tenestenivå er Herøy, Ulstein, Sykkylven, Haram, Stranda, Vestnes, Rauma, Fræna, Sunndal og Surnadal. Av desse scorar Herøy, Vestnes og Rauma høgt også når det gjeld offentlege institusjonar. Ørskog og Tingvoll har relativt mange offentlege institusjonar, men eit dårlegare tenestetilbod. Det dårlegaste tenestetilbodet har Stordal og Sandøy, som saman med Hareid, Norrdal, Skodje, Midsund, Eide og Rindal også har det lågaste tilbudet av offentlege institusjonar.

Figur 19. Kommunane rangert etter tal tilgjengelege handels- og servicetenester samt eit vektat tilbud av offentlege institusjonar. Kjelde: NIBR.

2.5 Senterhierarki i senterstrukturplanen

Kommunesentera er ryggraden i senterstrukturen

Senterstrukturplanen frå 2004 opererer med eit kommunesenterhierarki i tre nivå etter sentera sin storleik og betydning: regionsenter, bygdeby og kommunesenter. Retningslinjene for lokalisering av kjøpesenter og handel skil likevel ikkje formelt mellom dei tre nivå, men seier generelt at etableringane skal tilpassast tettstaden sin storleik og funksjon.

Møre og Romsdal har relativt mange kommunar og lokalsenter i høve til folketalet. Utfordringa på regionalt nivå er å konsolidere senterstrukturen og bygge opp funksjonelle kommunesenter som kan sikre innbygarane eit best mogeleg handels- og tenestetilbod i alle delar av fylket. Veksten i varehandel og tenestetilbod må derfor i hovudsak komme kommunesentera til gode. Andre tettstader i kommunane vil da vere underlagt etableringsrestriksjonane i kjøpesenterbestemmelsane og retningslinjene i senterstrukturplanen.

Samtidig som ein vil satse på kommunesentera, er det eit mål at senterstrukturen i fylket skal vere robust både på kort og lang sikt, det vil seie både under dagens og morgondagens kommunestruktur. På kort sikt betyr det at alle eksisterande kommunesenter bør kunne utvikle seg inntil 100 prosent dekning av handels- og tenestebehovet i eigen kommune. Ved eventuelle kommuneendringar vil nokre av dagens kommunesenter risikere å få redusert somme av «rådhusfunksjonane», men vil likevel kunne fungere som lokale handels- og tenestesenter for det same handelsområdet som før.

Nokre av dei større kommunesentera fungerer allereie som bygdeby eller delregionsenter for eit større område enn eigen kommune. Desse bør kunne utvikle funksjonar for sitt handelsomland uavhengig av kommunegrensene, men i samforståing med nabokommunane. Dette gjeld Ørsta, Volda, Ulsteinvik og Fosnavåg, som saman må dekke regionsenterfunksjonane i Eiksundregionen. Vidare gjeld det Åndalsnes som eit viktig kommunikasjons- og handelsknutepunkt for Indre Romsdal, og Sunndalsøra som industri- og handelsknutepunkt for Indre Nordmøre. Surnadal sentrum har dei seinare åra utvikla seg til å bli eit handelssenter for Rindal, Halså og Surnadal.

Øvst i hierarkiet kjem dei tre regionsentera Ålesund, Molde og Kristiansund, som skal kunne utvikle regionale tilbod utan spesielle restriksjonar på areal eller vare- og tenestegrupper. I regionsentera kan det også etablerast bydelssenter for å dekke lokale handels- og tenestebehov i bydelane.

Senterhierarki

Planen legg dermed opp til følgjande fire senternivå:

- **Regionsenter**
Regional handel og tenesteyting for kommunane i ein ABS-region skal lokaliserast i regionsenteret. I regionsenteret set ikkje planen nokon øvre grense for omfanget av etablering og utviding av kjøpesenter og andre handels- og tenestetilbod.
- **Delregionsenter**
Nokre av dei større kommunesentera fungerer som bygdebyar for eit større handelsomland enn eigen kommune. I slike delregionsenter kan det leggjast til rette for å utvikle spesielle handels- og tenestetilbod som skal dekke fleire kommunar innanfor ein ABS-region. Etableringane skal styrke det samla tilbodet i området og ikkje konkurrere med aktuelle

etableringar i dei andre kommunane. Det må leggast til rette for kollektivdekning mellom delregionsenteret og kommunane i handelsområdet.

- **Lokalsenter / kommunesenter**

Kommunesenteret er kommunens viktigaste senter og skal tene innbyggjarane i kommunen. Senteret skal innehalde sentrale kommuneadministrative funksjonar og tilby eit breitt spekter av handel, næring, bustadar, kultur og offentleg og privat tenesteyting. I kommunesenter som ikkje er regionsenter eller delregionsenter, kan handels- og tenestetilbodet dimensjonerast for inntil 100 prosent dekning av behovet i eigen kommune.

Dersom ei komande kommunereform fører til at eit lokalsenter misser status som kommunesenter, vil det framleis kunne fungere som lokalt handels- og tenestesenter for det same handelsområdet som før.

- **Bydelssenter**

I Kristiansund, Molde og Ålesund kan kommunen regulere bydelssenter med nærbutikkar og service tilpassa det lokale behovet i området.

3 Handel i Møre og Romsdal

3.1 Generelle utviklingstrekk for handels- og servicenæringane

Det har skjedd omfattande strukturendringar i servicenæringane frå 1970-talet til i dag. Nya bransjar og tenester har vakse fram, medan andre meir eller mindre har blitt borte. Mange bransjar er prega av auka konkurranse, samtidig som det er krav om omsetningsauke for å overleve. Det mest markerte trekket har vore framveksten av nasjonale kjeder både innanfor daglegvarer, utvalsvarer og plasskrevjande varer, samt etablering av kjøpesenter. Offentlege tenester har også vore gjennom betydelege endringar, med nedlegging av postkontor, skolar mv. Samla sett har dette ført til ein konsentrasjon av servicenæringane (Engebretsen, 2001).

Moderne kjøpesenter tok til å vekse fram i tilknytning til nye bustadområde og bydelar frå 1950-talet. På 80- og 90-talet kom det ei bølge av frittliggande kjøpesenter, ofte etablert i gamle industribygg nær hovudtrafikkårene. Dette skapte nedgang i sentrumshandelen i fleire byar og var bakgrunnen for kjøpesenterstoppen i 1999. Medan det tidleg på 1970-talet var om lag 50 kjøpesenter i heile landet, var det 368 kjøpesenter i 2004 og 403 i 2012 (etter IBA sin definisjon, jf. kap. 3.11). Av desse låg 23 (5,7 %) i Møre og Romsdal (Senterboken 2013).

3.2 Utviklinga av detaljvarehandelen i og utanfor bysentrum

Transportøkonomisk institutt (TØI) har på oppdrag frå Kommunal- og Moderniseringsdepartementet gjennomført ein analyse av detaljhandelen i 20 bykommunar i perioden 2004-2012, mellom desse Ålesund og Molde (Strand et. al., 2014). Rapporten viser at omsetninga i detaljvarehandelen har auka både i kommunane totalt og i kjøpesentera, men at sentrumshandelen i dei fleste byane har hatt mindre vekst enn handelen i kommunen totalt. Kjøpesenter som ligg i bysentrum har hatt klart større vekst enn resten av detaljhandelen i sentrum, men dei har likevel hatt lågare vekst enn kjøpesentera utanfor sentrum. Bysentrum generelt, og særleg den tradisjonelle detaljvarehandelen i sentrum, har altså mist terreng.

Sjølv om utarminga av sentrum ofte vert sett i samband med kjøpesenteretableringar, peikar rapporten også på andre strukturelle endringar som svekkjer sentrum:

- Utvikling av nye storformat som stormarknader og handelsparkar har ført til at tradisjonelle kjøpesenter er meir utsett enn tidlegare.
- Varer som klede og sko, som er typiske for sentrumshandelen, har hatt større prisnedgang enn gjennomsnittet for varehandelen.
- Handel med plasskrevjande varer (møblar, planter/hageartiklar) vert flytta ut av sentrum.
- Folketilveksten skjer i hovudsak utanfor sentrum, slik at befolkningstygdepunktet vert flytta bort frå sentrum.
- Bustadlokalisering utanfor sentrum gir etablering av nye handelsbedrifter lokalt.

Sjølv om denne utviklinga er i utakt med intensjonane i kjøpesenterforskrifta, stiller rapporten likevel spørsmål ved om ho er udelt uheldig. Til dømes kan lokale handelsetableringar føre til redusert transportomfang og meir bruk av miljøvennlege transportformer som sykkel og gange.

Detaljvarehandelen er i analysen delt i tre næringsgrupper: Daglegvarehandel (nærings- og nyttingsmiddel), utvalsvarehandel (klede, sko, utstyr mv.) og plasskrevjande handel (som omfattar bilar, trelast mv., men også møblar, elektriske artiklar, fargevarer, lettare byggevarer og motorutstyr). Samla for dei 20 kommunane utgjorde daglegvarer 42 prosent, utvalsvarer 33 prosent og plasskrevjande varer 25 prosent av detaljvareomsetninga. På landsplan utgjør daglegvarehandelen 46 prosent av omsetninga, utvalsvarene 32 prosent og dei plasskrevjande varene 21 prosent (av dette møblar, kvitevarer, fargevarer og motorutstyr 13 prosent og byggevarer, hagesenter mv. 8 prosent).

Om handelen i Ålesund og Molde, seier rapporten følgjande:

Ålesund er den dominerande handelsbyen i fylket. I 2012 budde 9 % av befolkninga i sentrum. I perioden 2004-2008 auka detaljvareomsetninga i kommunen med 28 prosent, men nesten ikkje noko av veksten kom i sentrum. Salet av plasskrevjande varer auka med heile 50 prosent, mest på varegruppene elektriske artiklar, møblar, byggevarer og bildelar. Omsetninga på Moa steig med 30 prosent etter at Stormoa og Moa Gård til vart utvida og slått saman til AMFI Moa i 2008. Omsetninga i kjøpesentera i sentrum fall i same periode med over 6 prosent. I perioden 2008-2012 fall handelen i sentrum med 0,6 prosent, men steig med 20 prosent utanfor sentrum. I denne perioden var veksten for kjøpesentera lågare og kjøpesentera i sentrum hadde same vekst som dei på Moa. Sentrum svekka likevel sin posisjon på grunn av etablering av nye handelsverksemdar utanom kjøpesentera. Kjøpesentera sin del av detaljvareomsetninga fall frå 54 prosent i 2004 til 46 prosent i 2012.

Molde har også ein liten del av befolkninga i sentrum, berre 8,7 prosent. Frå 2004 til 2012 auka befolkninga utanfor sentrum med 7,1 prosent, medan folketalet i sentrum gjekk ned med 4,7 prosent. I perioden 2004-2008 auka detaljvareomsetninga i kommunen med 20 prosent, av dette stod daglegvarehandel og plasskrevjande handel for meir enn 80 prosent. Kjøpesentera auka omsetninga med vel 42 prosent i perioden, særleg etter utvidinga av AMFI Roseby i 2007. I perioden 2008-2012 auka varehandelen i kommunen med 13 prosent. Heile auken kom innan daglegvarer og plasskrevjande varer, særleg byggevarer og elektriske produkt, medan omsetninga av utvalsvarer var stabil. Kjøpesentera auka omsetninga med 20 prosent i perioden, mykje på grunn av utbygginga av Roseby Vest og Molde Storsenter, som opna i 2009. I perioden 2004-2012 sett under eitt har daglegvarehandelen i sentrum oppretthalde sin posisjon, medan utvalsvarehandel og plasskrevjande handel har gått tilbake. Kjøpesentera auka sin del av detaljvarehandelen frå 38 prosent i 2004 til 48 prosent i 2012.

Kjøpesenterdelen av detaljvarehandelen var i gjennomsnitt 36 prosent for dei 20 byane i 2012. Ålesund med sine 46 prosent og Molde med 48 prosent ligg såleis heilt i landstoppen når det gjeld kjøpesenterhandel.

3.3 Handelsanalyse for Møre og Romsdal

Asplan Viak har på oppdrag frå fylkeskommunen utarbeidd ein handelsanalyse for Møre og Romsdal (Dalen og Lynum, 2014). Analysen er eit kunnskapsgrunnlag både for bysatsinga, senterstrukturplanen og fylkeskommunen sine regionanalysar. Viktige tema i analysen er

- handelen i kommunane: omsetning, handelslekkasje, handelstilbod og sysselsetting
- forholdet mellom handelen i regionsentera og distrikta/regionen rundt
- forholdet mellom handelen i og utanfor bysentrum i regionsentera

Nedanfor følgjer nokre av resultatata frå handelsanalysen. For fleire detaljar viser ein til rapporten.

Fordeling av handelstilbod og sysselsetting i kommunane

Område med registrerte handelstilbod og tal sysselsette i detaljvarehandelen i 2012 er vist i figur 20. Kartet reflekterer i stor grad senteroversikta i figur 17. Regionsentera Ålesund, Molde og Kristiansund står fram som handelstvingdepunkt med fleire hundre tilsette både i bysentera og i handelssentera. Den desidert største handelsstaden er Moaområdet i Ålesund. Men også bygdebyane Fosnavåg, Ulsteinvik, Ørsta/Volda, Åndalsnes, Sunndalsøra og Surnadal sentrum er store handelsknutepunkt. Det same gjeld Sykkylven, Vestnes og Elnesvågen. Ei rekke andre kommunesenter har 50-100 tilsette i detaljvarehandelen, medan dei minste kommunesentera berre har 26-50 tilsette.

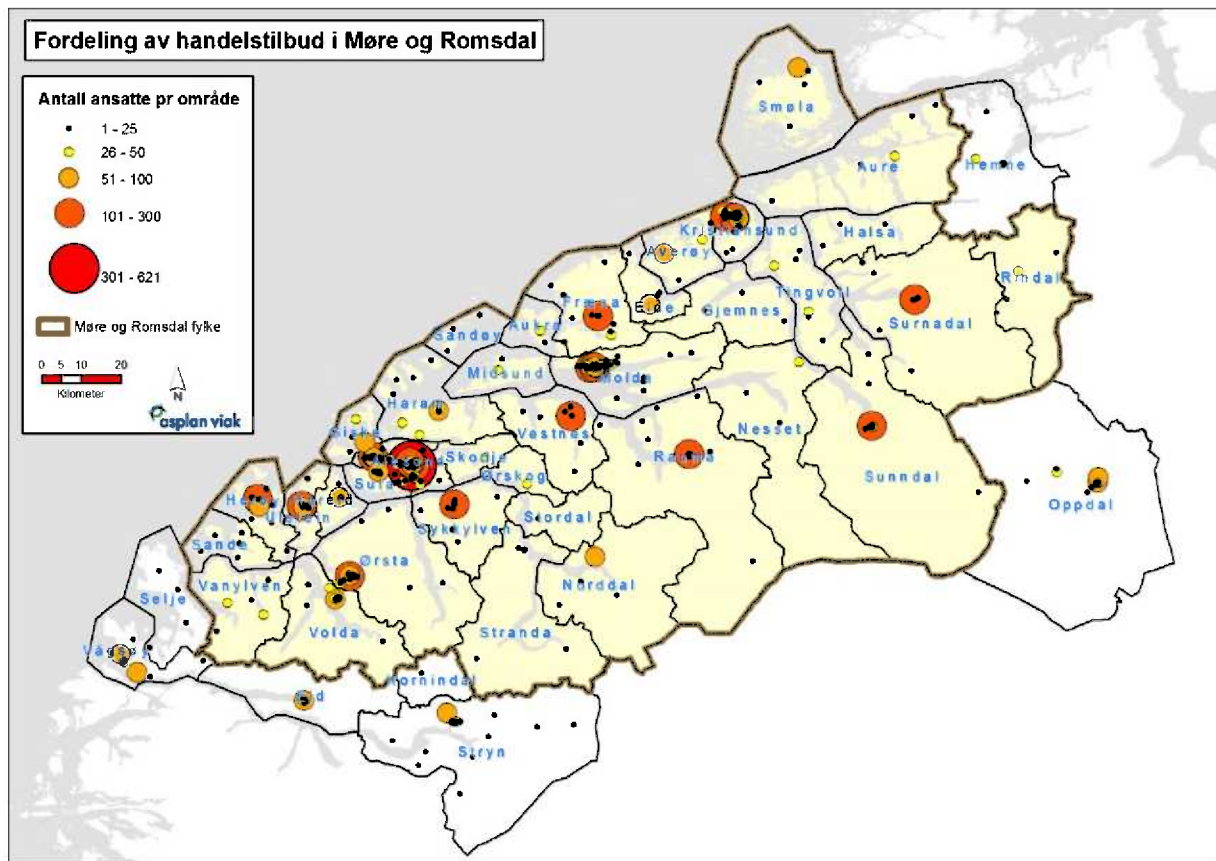
Detaljvarehandelen fordelt på ABS-regionane

Samla omsetning av detaljvarer per innbyggjar på kommunenivå er vist i figur 21. Figuren viser tydeleg kva for kommunar som trekker til seg handel frå eit større handelsomland og kva for kommunar som har handelslekkasje. Ålesund, Molde, Kristiansund og Ulstein ligg på topp med over 85 000 kroner i omsetning per innbyggjar. Volda, Ørsta, Vestnes, Rauma, Sunndal og Surnadal er også store handelskommunar med omsetning på 60 000 kroner eller meir per innbyggjar. Norddal og Smøla ligg også over denne grensa på grunn av uvanleg høg omsetning av daglegvarer.

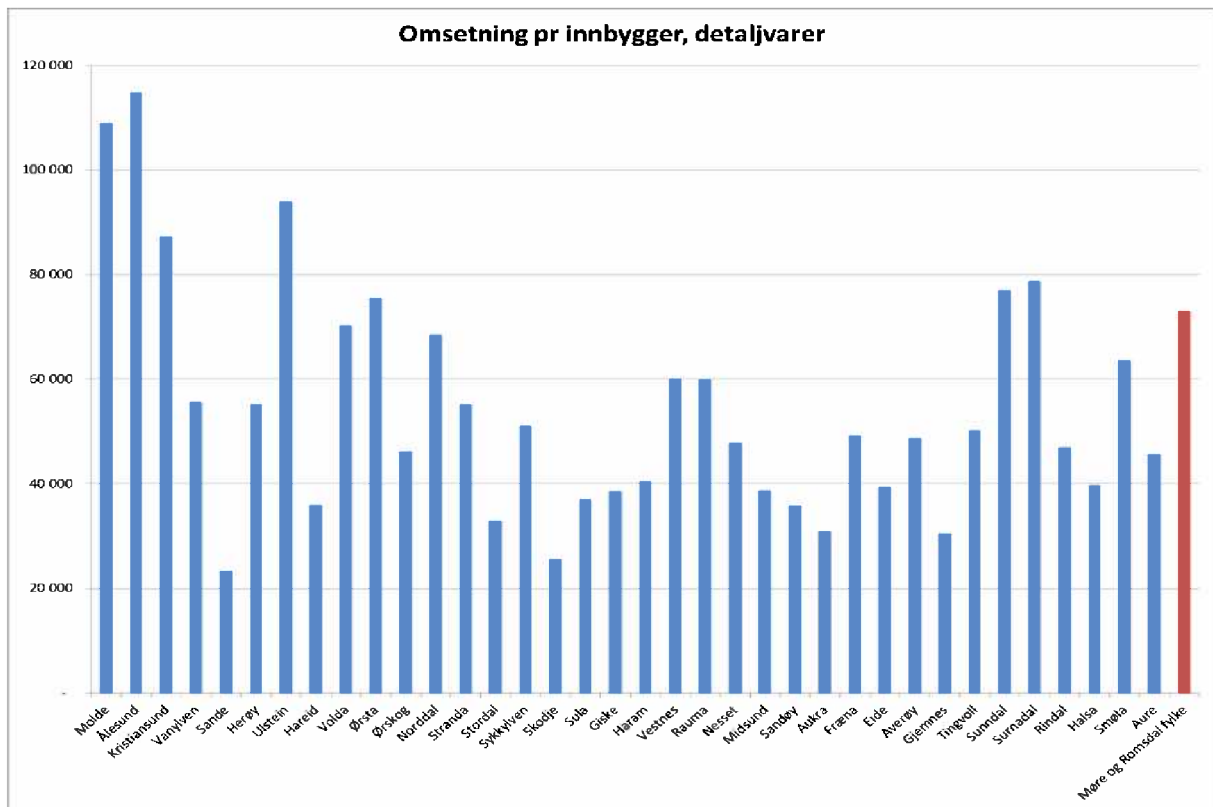
Fordelt på dei fire ABS-regionane er omsetninga per innbyggjar slik:

Eiksundregionen	kr. 65 208
Ålesundregionen	kr. 77 461
Molderegionen	kr. 73 004
Kristiansundregionen	kr. 72 441
Eiksund- og Ålesundregionen samla	kr. 73 331
Gjennomsnitt Møre og Romsdal	kr. 73 059

Både Molde- og Kristiansundregionen har tilnærma handelsbalanse i høve til gjennomsnittet for fylket. Ålesund- og Eiksundregionen har samla sett også handelsbalanse, men her er det handelsoverskot i Ålesundregionen og tilsvarende underskot i Eiksundregionen. Dette viser at handelen er relativt godt balansert i høve til ABS-regionane, men at Ålesund i nokon grad fungerer som handelssenter for heile Sunnmøre. Ålesund står aleine for 27 prosent av detaljvarehandelen i fylket medan Molde har 15 prosent og Kristiansund 11 prosent.

Figur 210. Stader med detaljvarehandel i Møre og Romsdal og tal sysselsette i varehandelen på kvar stad.

Figur 201. Samla omsetning per innbygger for detaljvarer 2012. Gjennomsnittet for fylket ligg på 73 000 kroner, marginalt under landsgjennomsnittet på 74 000 kroner.

Dekningsgrad detaljvarehandel

Handelsanalysen deler detaljvarehandelen i fire kategoriar:

- Daglegvarer (breitt utval av daglegvarer med vekt på nærings- og nytingsmiddel)
- Utvalsvarer (spesialforretningar for klede, sko, musikk, data og andre småvarer)
- Plasskrevjande varer 1 (møblar, kvitevarer, fargevarer, motorutstyr)
- Plasskrevjande varer 2 (byggevarer og hagesenter)

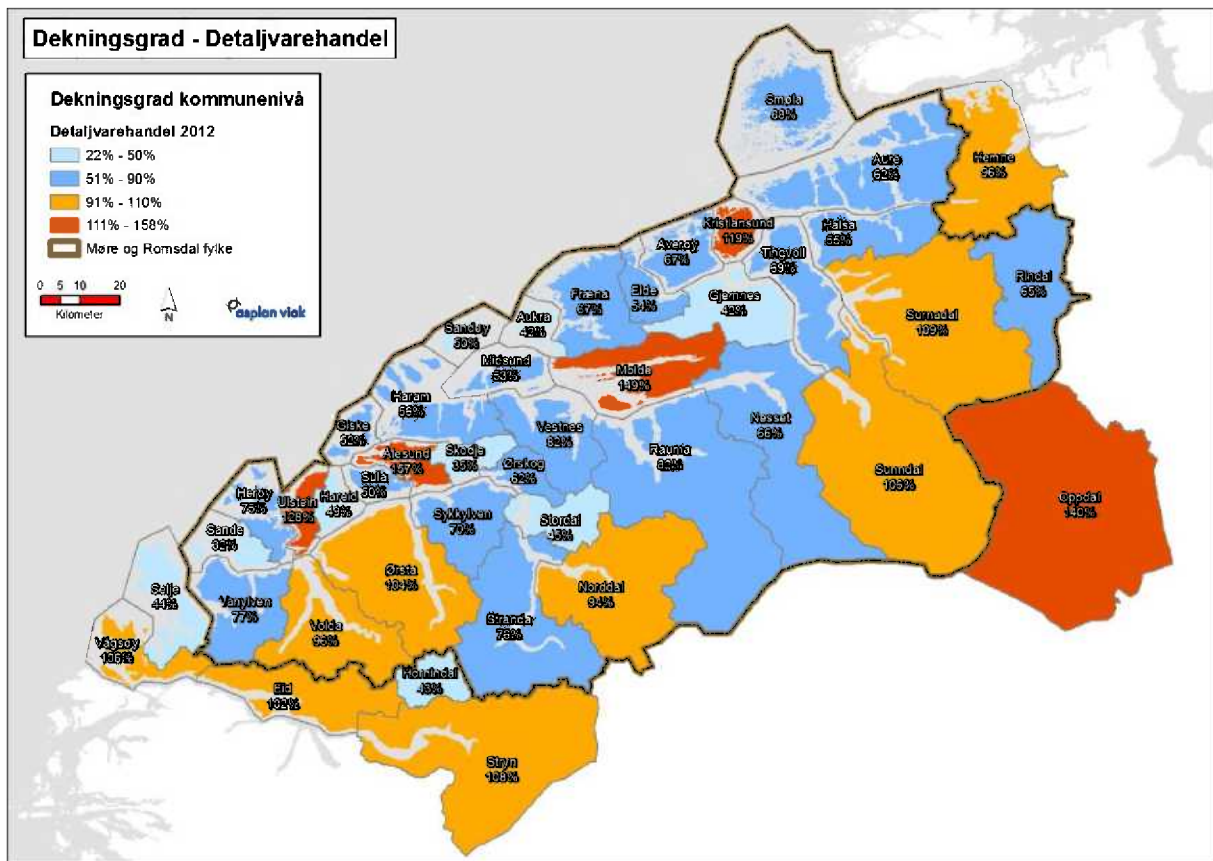
Dekningsgraden for den samla detaljvarehandelen er vist i figur 22. Kommunane Ulstein, Ålesund, Molde og Kristiansund er store handelsmagnetar med ein samla dekningsgrad på 120-160 prosent medan kommunane rundt har ein tilsvarande svikt i handelen. Fleire kommunar har under 50 prosent handelsdekning, Sande aller minst med 32 prosent. Store kommunar som Ørsta, Sunndal og Surnadal har også positiv handelsbalanse, medan Volda og Norddal er nesten i balanse.

Ser vi på **daglegvarehandelen** aleine, jamnar bildet seg meir ut. Her har dei fleste kommunane ein dekningsgrad på 90-120 prosent. Norddal kjem høgast med 134 prosent, truleg på grunn av stor trafikk av turistar og andre besøkande. På den andre sida har nokre av nabokommunane til Ålesund og Molde og eit par kommunar på synste Sunnmøre svært låg daglegvaredekning, ned mot 70-80 prosent. Aller lågast ligg Skodje med 49 prosent.

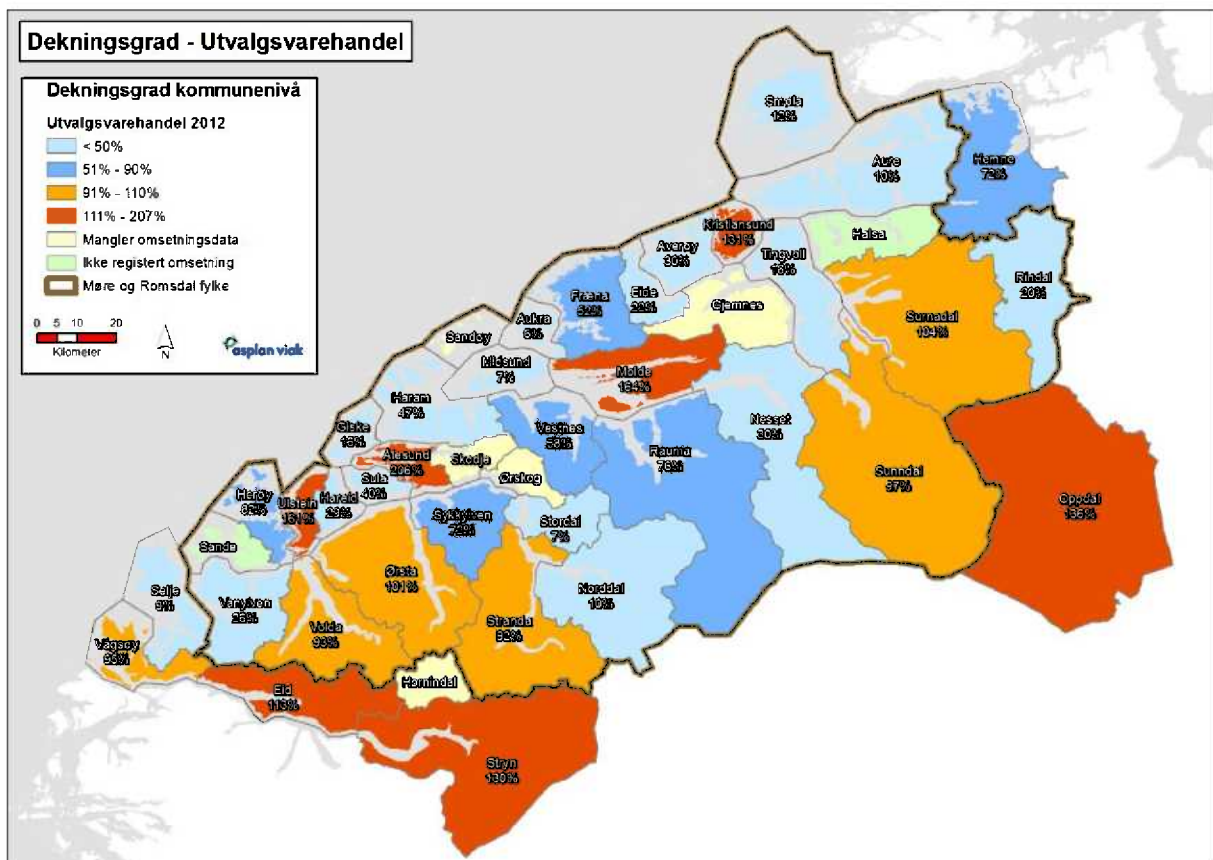
Utvalswarehandelen (klede, sko, bøker mv.) viser større variasjon (figur 23). Her skil regionsentera seg ut med dekningsgrader frå 131 prosent (Kristiansund) til 206 prosent (Ålesund). Ulstein er på linje med Molde med 161 prosent, medan Volda, Ørsta, Stranda, Sunndal og Surnadal er om lag i balanse. På dei neste plassane kjem Herøy, Sykkylven og Rauma med 70-82 prosent, Vestnes med 58 prosent og Fræna med 52 prosent. Resten av kommunane har under 50 prosent dekning, fleire er heilt nede på 0-10 prosent.

I gruppa **plasskrevjande varer 1** (møblar, kvitevarer, fargevarer, motorutstyr) ligg Ulstein, Ørsta, Ålesund, Molde og Kristiansund på topp, alle med 145-218 prosent dekning. Også Vanylven og Vestnes har over 100 prosent dekning. Volda, Sunndal og Surnadal ligg på 62-81 prosent, medan resten av kommunane har 0-50 prosent.

Gruppa **plasskrevjande varer 2** (byggevarer, hagesenter) viser eit heilt anna omsetningsmønster. Nordmørskommunane Aure, Halså, Tingvoll, Surnadal og Sunndal er store på trelast og har alle ein dekningsgrad på 129-184 prosent. I Romsdal har Molde og Nesset 145-152 prosent dekning og på Sunnmøre har Vanylven 151 prosent og Ålesund 127 prosent dekning. Ulstein, Volda, Skodje, Rauma, Averøy og Kristiansund er om lag i balanse med 95-108 prosent dekning. Herøy, Ørsta, Sykkylven, Ørskog, Vestnes, Midsund, Aukra og Rindal har 61-85 prosent dekning, medan resten av kommunane har 0-50 prosent dekning.

Figur 22. Dekningsgrad på kommunenivå for den samla detaljvarehandelen i 2012.

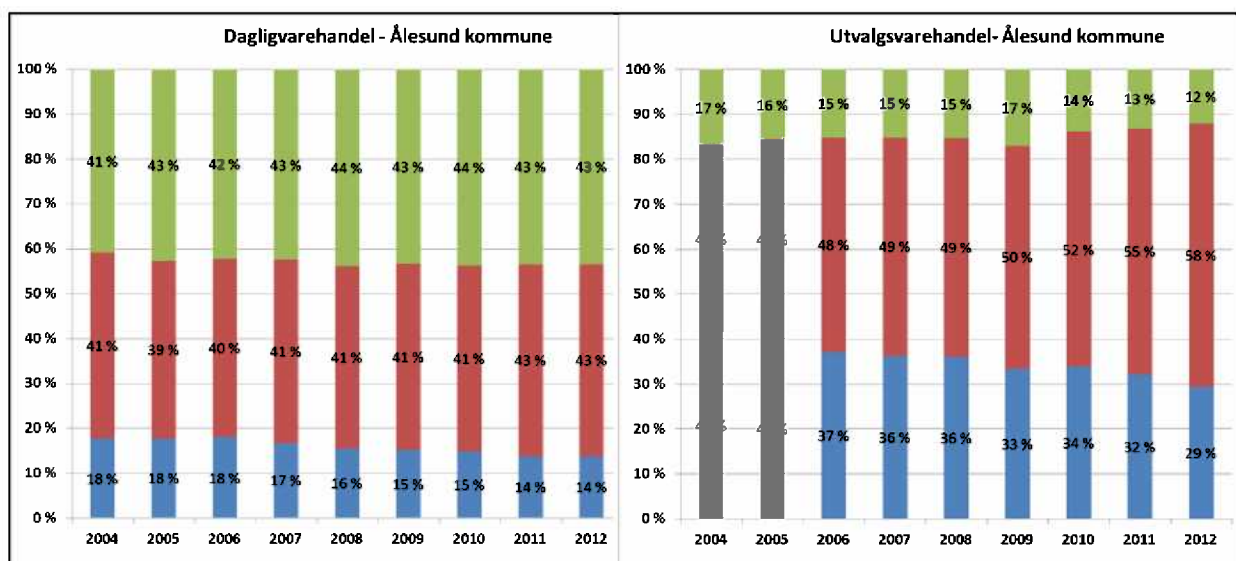

Figur 23. Dekningsgrad på kommunenivå for utvalgsvarehandel (klede, sko mv.) i 2012.

Handel i og utanfor bysentrum

Eit sentralt punkt i handelsanalysen var å sjå på utviklinga av handelen i bysentrum samanlikna med dei store handelsområda utanfor sentrum i Ålesund, Molde og Kristiansund.

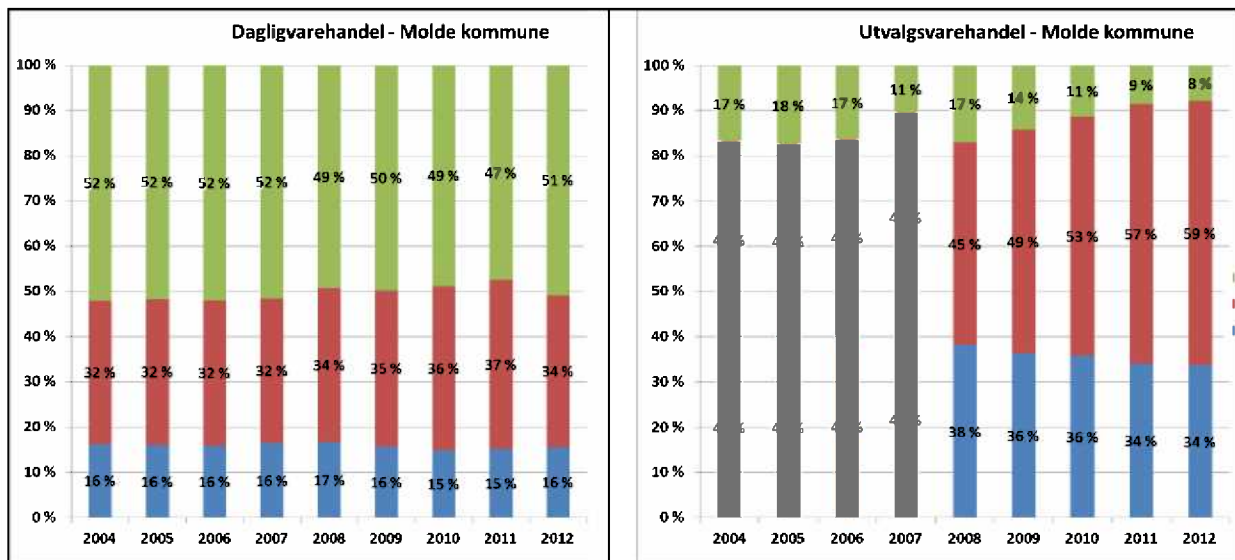
Ålesund. Figur 24 viser utviklinga i Ålesund for detaljvarehandelen samla og delt på daglegvarehandel og utvalsvarehandel. I perioden 2004-2012 har Moa auka sin del av detaljvarehandelen i kommunen frå 44 prosent i 2004 til 53 prosent i 2012. Fordelinga av daglegvarehandelen har vore relativt stabil i perioden, slik at veksten har kome i handelen med utvalsvarer (klede, sko mv.). For denne varegruppa har Moa auka sin del jamt og trutt frå 41 prosent i 2004 til 58 prosent i 2012, dvs. med om lag 2 prosent i året. Bysentrum har tilsvarende gått tilbake frå 42 prosent i 2004 til 29 prosent i 2012. Det betyr at medan handelen i 2004 var om lag likt fordelt mellom bysentrum og Moa, har Moa i 2012 dobbelt så stor del av omsetninga som sentrum.

Figur 24. Utviklinga av handelen i Ålesund sentrum (blå søyle), på Moa (raud søyle) og i resten av Ålesund kommune (grøn søyle) i perioden 2004-2012. Daglegvarehandel (til venstre) og utvalsvarehandel (til høgre).

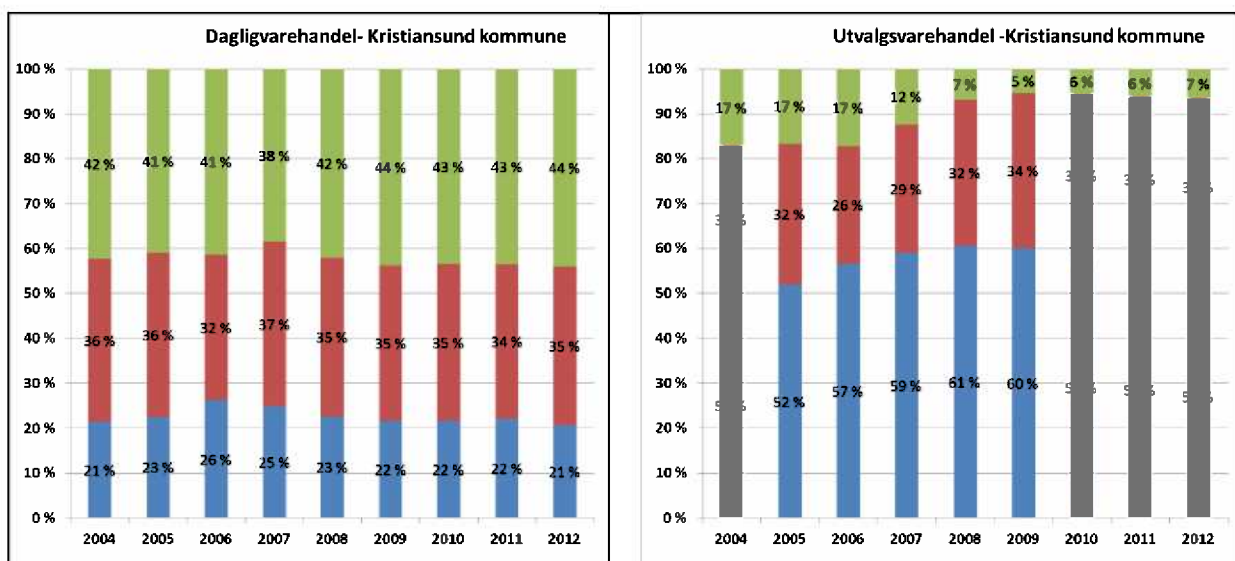
Molde. Figur 25 viser at sentrumshandelen i Molde i perioden 2004-2012 har lege på om lag same nivå som i Ålesund, og hatt ei liknande utvikling. Fram til 2010 fordelte resten av handelen seg om lag likt mellom Lingedalen/Moldegård og andre område i kommunen. Etter opninga av Molde Storsenter hausten 2009, vart derimot Lingedalen/Moldegård det største handelsområdet i kommunen, og sto i 2012 for om lag halvparten av detaljhandelen i kommunen. Daglegvarehandelen har heile tida fordelt seg om lag likt mellom butikkane i sentrum/Lingedalen/Moldegård og andre stader i kommunen. Utvalsvarehandelen i Lingedalen/Moldegård har derimot auka frå 43 prosent i 2004 til 50 prosent i 2012.

Figur 25. Utviklinga av handelen i Molde sentrum (blå søyle), Lingedalen/Moldegård (raud søyle) og resten av Molde kommune (grøn søyle) i perioden 2004-2012. Daglegvarehandel (til venstre) og utvalgsvarerhandel (til høgre).

Kristiansund. Figur 26 viser at Kristiansund har relativt meir detaljhandel i sentrum enn Ålesund og Molde. Dette heng saman med at ein større del av befolkninga i Kristiansund bur bynært enn i dei andre byane. I perioden 2004-2007 hadde både sentrum og Løkkemyra om lag 40 prosent av detaljhandelen kvar. Etter dette har sentrum sin del gått ned til 28 prosent medan Løkkemyra har auka til 47 prosent. Fordelinga i daglegvarehandelen har vore relativt stabil i perioden, men når det gjeld utvalsvarer viser Kristiansund eit avvikande mønster. her har bysentrum heile tida stått for over 50 prosent av utvalgsvarerhandelen – i perioden 2004-2009 auka denne delen frå 50 til 60 prosent for deretter å gå ned til 54 prosent i 2012. Kjøpesenterhandelen har i same periode vist ein moderat auke frå 33 prosent i 2004 til 39 prosent i 2012. Dette har likevel gått mest ut over handelen i område utanom sentrum og Løkkemyra.

Figur 26. Utviklinga av handelen i Kristiansund sentrum (blå søyle), på Løkkemyra (raud søyle) og i resten av Kristiansund kommune (grøn søyle) i perioden 2004-2012. Daglegvarehandel (til venstre) og utvalgsvarerhandel (til høgre).

4 Drøfting av retningslinjer for lokalisering av handel og tenester

4.1 Definisjon av plasskrevjande varer og retningslinjer for lokalisering av kjøpesenter og handel

Både dei rikspolitiske bestemmelsane for kjøpesenter frå 2008 og senterstrukturplanen frå 2004 legg opp til eit generelt forbod mot å etablere eller utvide handelsområde med eit samla bruksareal til detaljhandel på meir enn 3 000 m² utanfor eksisterande byar og tettstader. Delvis handlar dette om å verne den lokale kjøpmannen mot dei store kjøpesenterkjedene, men først og fremst om å styre sentrums- og samfunnsutviklinga i ønska retning. Sterke faglege argument talar for å vidareføre hovudregelen om kjøpesenterforbod utanfor sentrum av byar og tettstader. Så langt er dette også i tråd med politiske signal frå sentralt hold.

Det er to viktige spørsmål planen må ta stilling til:

1. Kva som skal definerast som plasskrevjande varer
2. Kva for prinsipp ein skal legge til grunn for lokalisering av kjøpesenter og handel

Definisjon av plasskrevjande varer

Følgjande alternativ er aktuelle:

- Både dei rikspolitiske bestemmelsane frå 1999, senterstrukturplanen frå 2004 og forslaget til reviderte bestemmelsar frå 2013 legg opp til at plasskrevjande varer er uttømmende definert som bilar, båtar, landbruksmaskinar, trelast og større byggevarer samt utsal frå hagesenter og planteskolar. Dette er den «streng» definisjonen av plasskrevjande varer.
- I mange handelsanalysar blir det skilt ut ei eiga gruppe av «lette plasskrevjande varer» som møblar, elektriske hushaldsapparater, fargevarer og innreiingsartiklar samt motorsyklar og deler og utstyr til motorvogner. I dei regionale senterstrukturplanane har 12 av 19 fylke definert ein eller fleire av desse varegruppene som plasskrevjande varer.
- Dei seinare åra har det dukka opp fleire storformat handelskonsept som stormarknader, big box-butikkar mv. Desse sel i hovudsak daglegvarer eller utvalsvarer, men etablerer seg gjerne i eigne bygg og profilerer seg som «storhandel». Nokre kommunar har opna for at slike konsept kan etablerast på område for plasskrevjande varer. Dette er ikkje utan vidare i samsvar med ordlyden i kjøpesenterbestemmelsane, men blir av nokre bli tolka som å ligge innanfor den retten fylka har til sjølv å definere plasskrevjande varer.
- Dei danske handelsreglane har ein spesialregel som seier at reine møbelbutikkar kan plasserast i handelsområde utanfor sentrum, men at ein først skal vurdere ei mogeleg plassering i sentrum. På tilsvarende måte kan det definerast ei mellomgruppe, t.d. for sal av møblar, elektriske apparat mv., som primært bør plasserast i sentrum, men som kan lokaliserast til område for plasskrevjande varer dersom det ikkje er nok plass eller eigna areal i sentrum.

Vurdering og tilråding. I samband med høyringa av nye kjøpesenterbestemmelsar i 2013, uttalte fylkesutvalet i sak U-133/13: «Det må vere opning for at kommunane kan definere såkalla "Plasskrevjande varer" til også å omfatte møbel, tepper, kvite- og brunevarer mv.» Dette gir eit sterkt politisk signal om at fylkesutvalet ønskjer ein utvida definisjon av plasskrevjande varer i høve til dei rikspolitiske bestemmelsane sin «minimumsdefinisjon».

Gjennom prosjektgruppas arbeid har det kome fram at det er vanskeleg å finne ei velbegrunna avgrensing av plasskrevjande varer. Bransjegliding gjer at butikkar som sel plasskrevjande varer ofte har eit stort utval – og ei betydeleg omsetning – av vanlege utvalsvarer. Dette kan verke konkurransevridande og opplevast urettferdig for butikkar som sel dei same varene, men som ikkje kjem inn under bransjedefinisjonen for plasskrevjande varer. Nokre fylke har forsøkt å innføre eit tak på kor stor del av omsetninga eller kor stor del av butikken som kan vere relatert til småvarer, men prosjektgruppa finn det vanskeleg å følgje opp ein slik regel i praksis.

Fylkesutvalet sitt vedtak gir eit sterkt signal om at ein politisk ønskjer å definere plasskrevjande varer vidare enn forskriftene sin minimumsdefinisjon. Møblar, teppe, kvite- og brunevarer blir i stor grad selde i store bransjebutikkar med krav til eige kundelager og biltilkomst. Ein vil derfor tilrå å integrere desse varegruppene i definisjonen av plasskrevjande varer.

Derimot finn ein ikkje grunn til å opne for big box-butikkar som hovudsakleg sel daglegvarer eller vanlege utvalsvarer. Desse bør lokaliserast på same vilkår som andre daglegvare- og utvalsbutikkar.

Reglar for lokalisering av handel

Følgjande alternativ er aktuelle:

- Senterstrukturplanen frå 2004 legg opp til at kjøpesenter og andre større nyetableringar og utvidingar innan detaljhandel og service skal lokaliserast innanfor sentrumsareal avgrensa i kommuneplan, medan handel med plasskrevjande varer bør ligge i eller i utkanten av sentrumsareala.
- Eit alternativ er å legge til grunn at all handelsverksemd så langt det er mogeleg skal lokaliserast i sentrum. Dersom det ikkje er tilstrekkeleg eller eigna plass der, kan handel med plasskrevjande varer (og eventuelt plasskrevjande handelskonsept) lokaliserast til regulerte område i tilknytning til sentrum eller regulerte handelsområde som ikkje ligg i tilknytning til sentrum. Slike handelsområde utanfor sentrum bør vere lett tilgjengelege både med bil, kollektivtransport, sykkel og gange.
- Ein variant av denne modellen er ein «tretrinnsrakett» som seier at all handel primært skal lokaliserast i sentrum, men at handel med plasskrevjande varer kan lokaliserast i tilknytning til sentrum dersom det ikkje er plass i sentrum. Først når begge desse alternativa er uttømt, kan ein vurdere å etablere handelsområde som ikkje ligg i tilknytning til sentrum.

Vurdering og tilråding. Bransjegliding og nye handelskonsept gjer det vanskeleg å styre innhaldet i eit handelsområde. Plan- og bygningslova gir heller ikkje heimel for bransjeregulering. Derfor må all detaljvarehandel lokaliserast slik at han er tilpassa ønska senterstruktur og transportsystem.

Representantar for kjøpesenternæringa har teke til orde for at all handel i prinsippet bør vurderast likt og bør plasserast i sentrum. Kompakte senter med fortetting og transformasjon er også eit mål i senterstrukturplanen, og er det alternativet som gir minst transport. Ein vil derfor tilrå ein modell

som tek utgangspunkt i at all handel så langt det er mogeleg skal lokalisert i sentrum, men at ein i tilknytning til sentrumsområdet kan avsette område for framtidig sentrumsutvikling og for handel med plasskrevjande varer. Berre i dei tilfella det ikkje er tilstrekkeleg eigna plass i tilknytning til sentrumsområdet, kan ein vurdere å regulere eigne handelsområde som ikkje ligg i tilknytning til sentrum. Det må i så fall gjennomførast utgreiingar som viser at tiltaket oppfyller dei overordna måla i senterstrukturplanen og har positiv samfunnseffekt.

Kjøpesenterhandel kontra tradisjonell sentrumshandel

Kjøpesenter kan ha både positive og negative effektar i høve til tradisjonell handel med småbutikkar i sentrum.

Positive effektar:

- Kjøpesenter gir praktisk og effektiv handel for kundane, med korte avstandar, godt inneklima, reine og velhaldne fellesareal og god tilrettelegging for rullestolar, barnevogner og handlevogner.
- Kjøpesenter utanfor sentrum har gjerne rikeleg med gratis parkeringsplassar.
- Huseigar har styring med butikkamansetjinga og kan skape god butikkmix.
- Kjøpesenter trekker til seg attraktive butikkar og kjeder.
- Kjøpesenter i sentrum kan vere lokomotiv for transformasjon og vekst i nedslitne eller utdaterte byområde.

Negative effektar:

- Kjøpesenter vender seg ofte innover og bidreg lite til bymiljøet. Arkitekturen kan vere framand og lite tilpassa lokal byggeskikk.
- Kjøpesenter i bysentrum overtek og privatiserer det offentlege byrom. Huseigar har styring med underhaldning, loddseljarar, stands og kven som får opphalde seg i fellesareala. Fellesareala er stengt utanom opningstid.
- Kjøpesentera trekker til seg dei mest attraktive butikkane og utarmar butikkhandelen i sentrumsgatene.
- Senter- og butikkeigarane har svak lokal forankring og liten lojalitet til lokalsamfunnet. Overskotet forsvinn ut.
- Ikkje-kommersielle funksjonar som gatemiljø, parkar og «liv i sentrum» blir ekskludert.

4.2 Sentrumsavgrensing og sentrumsplanar

Med by- og tettstadsentrum meiner ein i denne planen sentrumsområdet i eit regionsenter, delregionsenter eller anna kommunesenter, slik det er avgrensa i dei til ei kvar tid gjeldande kommuneplanar eller reguleringsplanar.

I dei tre regionsentera skal utgangspunktet for sentrumsavgrensinga vere bysentrum og dei etablerte handelssentera, dvs. Ålesund sentrum og Moa, Molde sentrum og Lingedalen/Moldegård og Kristiansund sentrum og Løkkemyra.

Kommunane har ansvar for å avgrense sentrumsareal i sine kommuneplanar og reguleringsplanar. Følgjande prinsipp skal leggast til grunn:

- For å gjere tettstadene konsentrerte, skal dagens mangfald og konsentrasjon av handels-, service- og kulturtilbod, parkar, torg og andre møteplassar, vere utgangspunkt for avgrensing av sentrum.
- Det skal vere gangavstand mellom ytterpunkta. Retningsgivande maksimalavstand i dei tre største byane er 800 meter. I dei andre tettstadene bør avstanden vere høvesvis mindre.
- Det regulerte sentrumsarealet bør ikkje vere større enn det området kommunen vil opparbeide med sentrumsmessig preg og kvalitet, eventuelt saman med andre aktørar i området.
- Tilgjenge for alle skal sikrast gjennom planløyningar som er utarbeidd i samarbeid med samferdselsstyresmaktene. Kravet til universell utforming gjeld kollektivtransport, parkering, gang- og sykkelveggar, offentlege bygningar og anlegg og andre fysiske tiltak retta mot publikum.

Der det ikkje er fastsett ei eiga grense i kommuneplanen sin arealdel, skal dei areala som er sett av til sentrumsføremål, kjøpesenter og forretning tilknytt det tradisjonelle sentrumsområdet, leggast til grunn som det definerte sentrum.

4.3 Vurdering av nye handelsområde utanfor etablerte sentrum

Dei siste åra har det vore fremma fleire saker kring i fylket om større handelsetableringar utanfor etablerte sentrum. Status for nokre av dei mest profilerte sakene er:

Furene/Hovdebygda i Volda/Ørsta

Her har kommunane lagt ut store næringsområde i tilknytning til flyplassen og krysset mellom E39 og Eiksundsambandet. Kommunane var i tvil om effekten av å opne for detaljvarehandel i desse områda, og fekk gjennomført ein handelsanalyse (Dalen og Lynum, 2013). Denne konkluderer med at vekst i utvalsvarehandelen bør konsentrerast til sentrumsområda for å bygge opp under bygdebyane Ørsta og Volda. Møblar og kvitevarer bør – for ikkje å trekke handel ut av sentrum – lokaliserast til utkanten av sentrum. Bilbasert handel med eit regionalt marknadsområde, som byggevarer, hagesenter og andre plasskrevjande varer, kan derimot lokaliserast til Furene/Hovdebygda. Ved den kommunale behandlinga av planen, valde begge kommunane å følgje konsulenten si tilråding.

Digerneset næringspark i Skodje

I samband med utbygginga av Digerneset næringspark ønska utbyggaren og kommunen å regulere eit større område for detaljhandel, dels for å redusere handelslekkasjen i Skodje og dels for å skape eit avlastingssenter for Moa. Utbygger fekk utarbeidd ein handelsanalyse som konkluderte med at det kunne vere gunstig å etablere eit handelstilbod på Digerneset for dei som likevel passerer og dei som jobbar der (van der Meer og Simonsen, 2012). I høve til lokalmarknaden ville det likevel vere rettast å bygge ut handelen i kommunesentera i regionen. Saka enda i Miljøverndepartementet, som gav endeleg avslag på søknaden om handelsetableringar ut over 3 0000 m².

Øran ved Åndalsnes

I samband med kommuneplanarbeidet for Rauma, ville kommunen greie ut om vidare handelsvekst i Åndalsnes burde lokaliserast til sentrum eller til eksisterande kjøpesenter på Øran på grunn av den store gjennomgangstrafikken der (Baalerud og Haug, 2010). Det vart gjennomført ein handelsanalyse som konkluderte med at handelsomsetninga i Åndalsnes i all vesentleg grad stammar frå lokale kundar. Handelen i samband med gjennomgangstrafikken er så låg at ei utviding på Øran i første rekkje vil konkurrere med handelstilbodet i sentrum. Ut frå dette har kommunen vald å prioritere vidare utbygging i sentrum.

Kjøpesenteretableringar i og utanfor bysenter

Effekten av kjøpesenteretableringar utanfor bysenter er analysert i rapporten «Handel i og utenfor bysentrum», som Asplan Viak har utarbeidd for Miljøverndepartementet (Hegsvold og Onarheim, 2013). Rapporten viser at detaljvarehandelen har tapt marknadsandelar i 10 av 11 undersøkte byar. Sterkast nedgang har det vore i Kristiansand sentrum, der sentrumshandelen har gått ned frå 38 prosent av omsetninga i kommunen i 2004, til 26 prosent i 2012. Ser ein isolert på handelen med utvalsvarer – som er typisk for handelen i sentrum – har nedgangen vore enda større. Rapporten var eit viktig grunnlagsdokument for forslaget til innskjerping av kjøpesenterbestemmelsane i 2013.

Også andre analyser gir eit tilsvarande bilete. I senterstrukturplanen for Vestfold har ein analysert effekten av å etablere eitt eller fleire nye handelsområde ulike stader langs E18. Uansett kor områda vart plassert, ville det få negative konsekvensar for den næraste byen og andre kommunesenter i nærleiken. Ei etablering i eit av bysentera ville derimot alltid gi auka omsetning i byen, utan å slå negativt ut for nabobyen. Sentrumsalternativa var også klart betre når det gjaldt samla reiselengd og bruk av kollektivtransport.

Tilråding om handelsetableringar utanfor by- og tettstadsentrum

Føreliggande utgreiingar viser eintydig at den samfunnsmessige effekten er størst ved å lokalisere nye handelsetableringar i tilknytning til eksisterande byar og tettstader. Senterstrukturplanen legg derfor opp til at ein bør unngå å etablere nye handelsområde og vere varsam med å utvide eksisterande område som ikkje ligg til eit sentrum. For å gi naudsynt handlingsrom, t.d. for kommunar med stor handelslekkasje, vil ein likevel tilrå overfor Fylkesmannen at det skal vere høve til å dispensere frå forbodet dersom ei konsekvensutgreiing viser at etableringa eller utvidinga er i samsvar med dei overordna måla i planen og har ein positiv samfunnseffekt.

4.4 Mindre handelsetableringar utanfor kommunesentera

For å sikre eit godt tilbod av grunnleggande funksjonar, kan mindre daglegvareforretningar og liknande som tek sikte på å dekke lokale behov, etablerast utanfor kommunesentera. Dette er også presisert i høyringsforslaget til reviderte kjøpesenterbestemmelsar frå 2013. Nærhandel av daglegvarer mv. er med på å styrke bygdene og gi redusert bilbruk. Lokaliseringa bør vurderast ut frå prinsippa om samordna areal- og transportplanlegging, slik at etableringa gir mest mogeleg positiv effekt for lokalmiljøet.

4.5 Retningslinjer for lokalisering av andre publikumsretta funksjonar

For å fremme ei berekraftig by- og tettstadsutvikling, er det viktig at ikkje berre handelen, men også offentlege service- og tenestetilbod blir samla i sentrum. Det betyr at publikumsretta funksjonar som skal dekke ein heil kommune, delregion eller region, blir lokalisert til kommune-, delregion- eller regionsenteret. Publikumsretta funksjonar betyr i denne samanheng privat tenesteyting, offentleg administrasjon og sentrale institusjonar innanfor helse, skole og kultur.

Dei same prinsippa bør ligge til grunn for lokalisering av besøks- og arbeidsplassintensive statlege og fylkeskommunale verksemder, institusjonar og føretak i fylket.

5 Byane si betydning for regional utvikling

5.1 Lokal attraktivitet – kva skal til?

Attraktivitet er eit omgrep som kan tolkast i fleire retningar. Spørsmålet «attraktivitet for kven?», kan tolkast i eit livsløpsperspektiv som attraktivitet for barn og unge, for eldre eller spesielle grupper av befolkninga. Det kan også tolkast i betydninga attraktivitet for turistar og andre besøkande, eller for tiltrekking av kompetansesarbeidskraft. Spør vi «attraktivitet for kva?», kan vi tenkje i retning av bulyst og nærmiljø eller næringsetablering, innovasjon, skole og utdanning, kultur og fritidstilbod, naturopplevingar eller handels- og tenestetilbod. Eller urbanitet.

Fylkesplanen ser på attraktivitet som eit verkemiddel for å realisere satsingsområda kultur, kompetanse, verdiskaping og samferdsel. Omgrepet blir her brukt på ein instrumentell måte, det vil seie at ein vil styrke attraktiviteten gjennom planlegging og offentlege tiltak. For utviklinga i Møre og Romsdal er det eit mål å utvikle attraktive byar og tettstader. Kva seier forskinga om dette temaet?

The creative class

Regional forskning har lagt stadig større vekt på regionane og byane si konkurranseevne, særleg knytt til innovasjon, verdiskaping og økonomisk vekst. Forskaren Richard Florida hevdar at byar som trekker til seg talentfulle menneske med høg utdanning – «the creative class» – vil oppleve økonomisk vekst og samfunnsmessig positiv utvikling (Florida, 2004). Men samfunnet må også vere prega av teknologi i form av eit kunnskapsintensivt næringsliv med vekst og nyskaping, og – aller viktigast – stadkvalitetar prega av toleranse, openheit og mangfald. Stikkord for ei positiv samfunnsutvikling er altså Talent, Teknologi og Toleranse.

Place and happiness

Florida sine teoriar bygger på erfaringar frå amerikanske storbyar. Irene Tinagli har gjennom ei undersøking av «place and happiness» identifisert tre universelle verdiar som ho meiner er viktige for at vi skal vere lukkelege, uavhengig av storleiken på staden (Florida, 2008):

- Vi må stimulerast kreativt og opplevingsmessig.
- Vi må føle at vi kan vere oss sjølve – dyrke eigen individualitet.
- Vi må føle at vi høyrer til; at vi har ei tilknytning og at vår identitet er knytt til staden.

Folk skaper stader

Telemarksforskning har i samarbeid med SINTEF studert 15 distriktskommunar som har lukkast godt med busettings- og/eller sysselsettingspolitikken (Kobro, Vareide og Hatling, 2013). Dei har identifisert følgjande suksessfaktorar, som kan samlast under overskrifta «folk skaper stader»:

- Ein offensiv og optimistisk utviklingskultur.
- «Smådriftsfordelar» som gir kort veg mellom idé og vedtak.
- Stor grad av kunnskapsdeling og tillitsbygging på tvers av fag- og sektorgrenser.
- Lokale «entreprenørar» og eldsjeler som utnyttar handlingsrommet dei har fått – eller teke.
- Evne til å gripe anledninga når ho er der; dreie kriser til sjansar, sjå på farar som potensial.

Veksten kjem i byane

NOU 2011:3 «Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet» peikar på at det først og fremst er byane som vil få den framtidige veksten. Ein føresetnad for å oppretthalde, utvikle og tiltrekke seg nye kompetansearbeidsplassar, er at arbeidsmarknaden har ein viss kritisk masse. Større fagmiljø og eit større mangfald av arbeidsgivarar er attraktivt for høgt utdanna arbeidstakarar med behov for karrieremoglegheiter for seg sjølv eller andre familiemedlemmar. Velfungerande regionale sentra kan vere ein avgjerande faktor for at ein regional arbeidsmarknad skal oppnå kritisk masse.

Dei fire K-ane

Møreforskning har spissformulert ein parallell til Florida sine tre T-ar gjennom fire K-ar, som samlar mange av erfaringane ovanfor når det gjeld kva som gjer eit lokalsamfunn attraktivt: Kompetanse – Kultur – Kommunikasjonar og (urbane) Kvalitetar.

5.2 Faglege råd for berekraftig byutvikling

Kommunaldepartementet og Miljøverndepartementet sitt fagråd for berekraftig bypolitikk leverte sin sluttrapport i desember 2013. Rådet legg vekt på at berekraftige og attraktive byar må vere praktisk innretta både for barnefamiljar og einslege eldre, gi rom for god helse, livskvalitet og trivsel og påføre miljøet mindre belastningar. Nokre strategiar for å oppnå dette er å

- fortette eksisterande byar i staden for å bygge nye
- sikre ei varig byggegrense mot dei viktigaste natur- og friluftsområda
- gjere byen gangbar
- gi byen attraktive offentlege rom og eit aktivt gateliv
- fremme handel, kultur og næring i sentrum
- legge betre til rette for bustadbygging i by

Kaffibaren er eit symbol for det urbane

«Kaffidoktor» Erling Dokk Holm hevdar at kaffibaren si utbreiing dei seinare år er eit symptom på eit samfunn i endring. Kaffibaren representerer ein sosialitet der ein ikkje treng å snakke med nokon, men likevel er omgitt av andre. Den har blitt eit symbol for det urbane, i tillegg til å skape ein ny type byliv. God kaffi kan gi ei kjensle av litt luksus i kvardagen. Men bieffektane rundt besøket er truleg like sentrale som sjølve kaffien. Dei store vindauga kopljar gjestene på gata og innfrir behovet for å høyre til byen og bevegelsane der, seier Dokk Holm til nettstaden kaffe.no.

5.3 Attraktivitet i Møre og Romsdal

Det ligg føre fleire studiar om samanhengen mellom bulyst, lokalmiljø, utdanning og næringsliv i Møre og Romsdal:

Ålesund – liv laga?

I masteroppgåva «Ålesund – liv laga?» har Anette Sølberg Solbakk studert motiva som får yngre menneske med høg utdanning til å flytte tilbake til Ålesund (Solbakk, 2009). Statistikken på dette området er urovekkande: Av eit tilfeldig utval personar frå Ålesund som hadde flytta ut for å ta høgare utdanning og som var i 30-årsalderen i 2006, var det berre 7 prosent av mennene og 19 prosent av kvinnene som hadde flytta heim dei føregåande fem åra. På grunnlag av djupneintervju med tilbakeflyttarar og næringslivsrepresentantar, trekker ho følgjande konklusjonar:

- Motiva for tilbakeflytting var for dei aller fleste relatert til tilhøyr og identitet, gjerne knytt til naturopplevingar.
- Eit vilkår for å flytte heim, var at tilbakeflyttarane fekk ein utfordrande og spennande jobb.
- Ålesund opplevast som ein vakker by ved havet, eit regionsenter for Nordvestlandet, med eit blømande næringsliv, mykje på grunn av ei sterk maritim klynge.
- Utdanningsnivået er lågt, her er lite breidde og tyngde i utdanningstilboda og forskingsmiljøa er små.
- Bedriftskulturen er prega av konservative og mannsdominerte haldningar.
- Det er stort fokus på kremmarand og resultat, men lite fokus på høg utdanning og mangfald.
- Byen har i liten grad satsa på urbane kvalitetar som parkar, gode uteområde, kultur og idrettsanlegg. Bysentrum manglar liv og energi.

Regional attraktivitet i Ålesundsområdet.

Møreforskning har gjennomført ei brukarkartlegging av regional attraktivitet i Ålesundområdet. Undersøkinga er basert på intervju med innflyttarar, innvandrarar og studentar i kommunane Ørskog, Skodje, Ålesund, Giske, Haram og Sula (Dvergsdal, Aarset og Båtevik, 2013). Rapporten summerer opp funna i undersøkinga gjennom å peike på at både kommunane og regionen må

- legge betre til rette for å utnytte den fine og varierte naturen
- styrke vertskapsrolla gjennom aktive tiltak retta mot innflyttarane
- tilby meir av det urbane livet som mange har fått smaken på i dei større byane
- skape meir estetiske og funksjonelle sentrum
- betre kollektivtilbodet for å utvikle ein meir integrert ABS-region
- gi betre språkopplæring til innvandrarar for å lette overgangen til skole og arbeidsliv
- drive betre marknadsføring og profilering av dei positive verdiane i regionen: natur, arbeidsmarknad, urbane kvalitetar og kultur. By og omland har komplementære kvalitetar.

Flytting til og frå Rauma

Møreforskning har gjennomført ei analyse av flytte- og bustadmotiv i Rauma kommune, basert på ei spørjeundersøking blant personar som hadde flytta til eller frå kommunen dei føregåande 5 åra (Grimsrud, 2013). På den negative sida var det mange som opplevde arbeidsmarknaden som ein flaskehals og at det kunne vere vanskeleg å bli kjent med folk og bli integrert i lokalmiljøet. På den

positive sida var det tydeleg at kommunen si satsing på å vere «verdens beste kommune for naturglade mennesker» hadde auka tilflyttinga. Dei som hadde vekse opp i kommunen la vekt på familie og vener som viktigaste tilflyttingsgrunn, og at det var gode bustadtilbod og oppvekstforhold.

Høgskolane si betydning

Høgskolane si betydning for rekruttering av arbeidskraft til regionen er kartlagt i ei undersøking utført ved Høgskolen i Oslo og Akershus (Gythfeldt og Heggen, 2013). Studien ser på forholdet mellom studiestad og seinare bustad for personar som har teke «velferdsutdanningar» (allmennlærar, førskolelærar, sjukepleiar og sosialarbeidar) ved studiestader på Vestlandet og i hovudstadsområdet. Studien viser at berre 28 prosent av studentane som hadde vekse opp i Møre og Romsdal, men som studerte utanfor fylket, budde i heimfylket 2 år etter ferdig utdanning. Derimot var heile 78-87 prosent av studentane som både hadde vekse opp og teke utdanning ved ein av høgskolane i fylket, busett innanfor fylket 2 år etter studia. Blant studentane som ikkje hadde vekse opp i fylket, men som tok utdanning ved høgskolane i Ålesund eller Molde, var kring halvparten framleis busett i fylket to år etter enda utdanning. For Høgskulen i Volda var talet berre 16 prosent, men her var relativt mange studentar rekruttert frå – og hadde flytta tilbake til – Sogn og Fjordane.

Undersøkinga viser tydeleg kva gode studietilbod har å seie for attraktiviteten og rekrutteringa av nøkkelarbeidskraft. Dei fleste med lokal tilknytning og som hadde teke utdanning lokalt, vart verande i fylket. Det same gjaldt halvparten av studentane som kom utanfrå, medan berre ein dryg fjerdedel av studentane som drog ut av fylket for å studere, kom attende.

5.4 Byane som lokomotiv

Møre og Romsdal fylkeskommune fekk i 2011-2012 gjennomført ei kvalitativ undersøking av Ålesund, Molde og Kristiansund som lokomotiv for utviklinga i sine regionar (Reputation in Mind, 2012). Ordførarar og rådmenn i alle kommunane i fylket vart intervjuet, spesielt om korleis dei opplevde sitt regionsenter som initiativtakar, tilbydar og tyngdepunkt inne i regionen og som referansepunkt og stemme utover mot omverda.

Ålesund. Kommunane på Sunnmøre oppfatta Ålesund som eit geografisk og funksjonssterkt samlingspunkt, og som ein potensiell bidragsytar for naudsynt og ønska aktivitet. Det var semje om at Sunnmøre står overfor store utfordringar både når det gjeld arbeidsplassar, samferdsel og næringsliv, og at Ålesund er eit verktøy for å møte framtida. Men det var også motstand mot å gi Ålesund ei altfor dominerande rolle som kunne true lokal identitet eller gi kvalitetsmessig dårlegare tilbod og tenester til innbyggerane. Det vart framheva at gode regionale samarbeidsfora som Sunnmøre Regionråd kan dempe skepsisen og sikre likeverdige prosessar.

Molde. Romsdalskommunane framheva at Molde har eit mangesidig arbeidsliv og ein sterk industrikultur prega av kompetanse. Byen vert oppfatta som eit tyngdepunkt for utdanning og kultur. Regionsenteret fungerer som eit lokomotiv når det gjeld næringsliv og kultur, og til dels offentleg administrasjon, men i liten grad når det gjeld tenesteproduksjon og politikk. ROR-samarbeidet fungerer positivt for styrking og myndiggjøring av kommunane i regionen, og kan for nokre vere eit mellombels alternativ til samanslåing av kommunar. Samarbeid, attraktivitet og vekst, framtidig kommunefunksjon og samferdsel vart vurdert som dei største strategiske utfordringane framover.

Kristiansund. Nordmørskommunane meinte at Kristiansund først og fremst fungerer som regionalt lokomotiv for næringsliv og kultur. Trekkrafta er sterkast nær Kristiansund, og minkar med avstanden til byen og nærleiken til andre senter som Trondheim, Molde, Sunndal og Sunndalsøra. ORKidé har gjennom lang tid utvikla seg som ein funksjonell arena for kommunal samhandling, og har skapt god samhandlingsvilje i regionen. Kommunane ser både fordelar og grunnlag for vidare utvikling ved utvida samarbeid med regionsenteret. Særleg vil samhandling med næringslivet vere avgjerande. Samarbeid, vekst, arbeidsplassar og samferdsel vart vurdert som dei viktigaste suksessfaktorane.

Korleis styrke handelen i sentrum?

Odd Midtskog, som har studert sentrumsutviklinga i fleire norske byar, stiller spørsmålet: Kvifor vert sentrum vald bort som etableringsarena? Han peiker på at handelen er sjølv grunnlaget for bydanning og at det er avgjerande å få den attraktive handelen tilbake til sentrum. Når sentrum misser handelen, er det vanskeleg å planlegge han tilbake. Problemet er at gardeigarane ikkje har klart å omstille seg til den nye konkurransen om leigetakarane og at kommunen ikkje har forstått si rolle som forvaltar av dei viktigaste rammevilkåra. Av følgjande åtte kritiske faktorar, har kommunen styring med i alle fall dei seks første:

- Butikkane vil ligge i eit område med eit godt parkeringstilbod.
- Kommunen klarer ikkje å tenkje business på vegner av leigetakarane slik kjøpesenteret gjer.
- Besøk og handel i sentrum vert redusert av for få parkeringsplassar.
- Kommunen tek for lite omsyn til handelen sine problem og behov.
- Kommunen engasjerer seg ikkje i kva som skal til for at butikkane skal gå betre.
- Kommunen oppfyller ikkje vertskapsrolla overfor handelen i sentrum.
- Sentrum må tilby opplevingar som kjøpesentera ikkje har.
- Det er ikkje interessant å etablere seg i eit sentrum med mange ledige lokale.

Kjelde: Foredrag av Odd Midtskog på Kommuneplankonferansen på Hamar 10.2.2014

5.5 Byane som regional motor

Prosjektet «Byane som lokomotiv» viste at dei tre byregionane i fylket har ein nøkkelrolle som regional motor og som nav for omlandet og mot omverda. Gjennom prosjektet «Byane som regional motor» ønskjer fylkeskommunen å utvikle Ålesund, Molde og Kristiansund til attraktive, urbane senter i sine regionar, som gir vekst både i byane, omlandet og fylket. Tre innsatsområde er prioritert: Samferdsel og kollektivsatsing, attraktive bysenter og kompetansemiljø og utdanning.

Eit av tiltaka under prosjektet, er handelsanalysen for Møre og Romsdal som er omtalt i kap. 5. Eit anna er eit byutviklingsprosjekt der Gehl Architects og PWC skal analysere stadkvalitetar og vise kva for utviklingspotensial som ligg i dei tre byane.

For å følgje opp bysatsinga, har fylkestinget i 2014 oppretta eit fond på 100 mill. kroner til byutvikling i dei tre byane. Som eit forarbeid til utforming av statuttar for fondet, skal Møreforsking greie ut byane si betydning for verdiskaping, kultur og kompetanse:

- *Verdiskaping*: Kva betyr byane for næringslivet i fylket?
- *Kultur*: Kva rolle spelar byane som kultursenter?
- *Kompetanse*: Korleis kan byane vere gode vertskap for høgare utdanningsinstitusjonar og bedriftene sine kompetansefunksjonar?

5.6 Bypakker for heilskapleg by- og transportutvikling

Statens vegvesen, fylkeskommunen og kommunane Ålesund, Molde og Kristiansund samarbeider om å utvikle bypakker for heilskapleg by- og transportutvikling. Alle dei tre byane har stort press på innfartsvegane og problem med trafikkavviklinga i sentrum, noko som vil forsterke seg gjennom vidare vekst og befolkningsutvikling. Målet med bypakkene er å skape eit effektivt, miljøvennleg og sikkert trafikksystem gjennom utbygging av vegar og kollektivtilbod, tilrettelegging for gåande og syklande og ulike typar trafikkrestriksjonar. Samtidig skal bypakkene vere ein integrert del av byutviklinga.

Livet mellom husa

Den danske arkitekten Jan Gehl har i boka «Livet mellom husene» studert kva som gjer offentlege byrom attraktive (Gehl, 2003). Han slår fast at gata er byen og tettstaden sitt viktigaste rom, sjølv kjennemerket på eit sentrum og identitetsberar for staden. Sentrumsgata skal dekke fleire funksjonar: den skal vere transportåre, gi rom for handel og andre næringsaktivitetar og vere møteplass for innbyggjarar og tilreisande.

Byrommet har ikkje berre eit golv, men også veggjar, tak og «møblar», som andre rom. Det er i dette rommet mellom husa at livet utspelar seg. I uterom av dårleg kvalitet gjer vi berre naudsynte aktivitetar som å gå til skole og jobb eller vente på bussen. I uterom av høg kvalitet gjer vi dessutan ei rekke valfrie aktivitetar som å gå tur, sitte i sola eller berre nyte livet. Men der menneske møtest skjer det også noko meir, nemleg spontane, sosiale aktivitetar som leik og samtale, eller samkjensle gjennom å sjå og høyre andre menneske.

Skal ein få liv i gata må ho vere estetisk triveleg og fylt av interessante ting som butikkar, kafear eller opplevingar. Det er mangfaldet og samanvevinga av aktivitetar som gjer fellesrommet interessant og attraktivt. Den største attraksjonen i byen er – menneska.

6 Samordna bustad-, areal- og transportplanlegging

6.1 Retningslinjer for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging

Samordna bustad-, areal- og transportplanlegging er eit viktig verkemiddel for å oppnå effektiv arealutnytting, redusere behovet for transport og styrke grunnlaget for klimavennlege transportformer. For å oppnå dette må større handelsverksemdar og andre private og offentlege teneste- og servicefunksjonar plasserast sentralt og i tilknytning til knutepunkt for kollektivtransporten.

I samband med godkjenninga av den regionale planstrategien for Møre og Romsdal 2012-2016, uttalte Miljøverndepartementet at reglane for etablering av kjøpesenter måtte sjåast i samheng med eit samordna areal- og transportmønster og ha fokus på planlegging av handel og service som fremmar attraktive regionale senter.

For å skape samheng og kvalitet i planlegginga, er det derfor viktig å sjå senterutviklinga i samheng med det generelle utbyggings- og transportmønsteret i kommunane og i fylket. Dei rikspolitiske retningslinjene for samordna areal- og transportplanlegging frå 1993 har hatt svakt gjennomslag i arealplanlegginga dei seinare åra, og regjeringa la derfor fram forslag til nye statlege planretningslinjer i 2013. Sjølv om desse ikkje er formelt vedtekne, fell måla i forslaget i stor grad saman med målsettingar i det regionale planverket og med prinsippa i Nasjonal transportplan 2014-2023 og andre statlege planar og retningslinjer. Fylkesutvalet slutta seg i sin høyringsuttale til hovudprinsippa i forslaget (sak U-134/13).

Basert på høyringsforlaget og regionale planar og mål, vil ein tilrå at følgjande retningslinjer blir lagt til grunn for statlege, regionale og kommunale styresmakter sitt arbeid med samordna bustad-, areal- og transportplanlegging i fylket:

Arealbruk og transportsystem skal utviklast slik at dei fremmar samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnytting med miljømessig gode løysingar, trygge lokalsamfunn og bumiljø, god trafikktryggleik og effektiv trafikkavvikling.

Statlege, regionale og kommunale styresmakter skal samordne utbyggingsmønster og transportsystem slik at transportbehovet i byar og større tettstader vert redusert og grunnlaget for klima- og miljøvennlege transportformer vert styrka.

Følgjande prinsipp skal leggest til grunn:

- I sentrale by- og tettstadorråde skal det leggest til rette for høg arealutnytting, fortetting og transformasjon.
- Byar og større tettstader bør utviklast langs hovudlinjene for kollektivtrafikken. Utbyggingsmønsteret skal ta omsyn til moglegheit for god og effektiv kollektivtrafikkdekning.
- Trafikkveksten skal i størst mogeleg grad dekkast av kollektivtilbod, sykkel og gange. Det er eit mål å auke kollektivtrafikkdelen til 20 prosent i Ålesund og 15 prosent i Molde og Kristiansund innan år 2021.

- I by- og tettstadsområde bør det utarbeidast planar for samanhengande gang- og sykkelvegnett med høg kvalitet og trafikktryggleik.
- Kollektivtrafikktrasear i bustadfelt bør vere gjennomgåande.
- Det skal leggest vekt på å finne løysingar som gir korte avstandar mellom bustadar, arbeidsplassar, handel og andre private og offentlege tenestetilbod og som reduserer behovet for transport, spesielt bilbruk.
- Nye bustadfelt og utbyggingsområde utanom by- og tettstadsentera bør lokaliserast slik at dei bygger opp under eksisterande busetnad, infrastruktur, handel og tenestetilbod. Nye byggeområde bør leggest i tilknytning til eksisterande utbyggingsområde, kollektivnett og gang- og sykkelvegnett.
- Nye bustadfelt må planleggast slik at dei tek vare på lokale natur- og miljøkvalitetar og gir gode oppvekstvilkår for barn og unge, med nærleik og trygg tilkomst til leikeplassar, idrettsanlegg, kultur- og fritidsaktivitetar, barnehage, skole og butikk.
- Ny utbygging bør lokaliserast til område med færrest moglege arealkonfliktar. Ein må verne naturområde og store samanhengande jordbruksareal mot nedbygging og omdisponering.

Strategi for utbygging av gang- og sykkelvegnettet i Møre og Romsdal

I «Transportstrategi for gåande og syklande i Møre og Romsdal 2010-2019» heiter det at følgjande kriterium skal gjelde for fylket si prioritering av gang- og sykkelvegnettet:

- I ein radius på 4 km rundt grunnskolar, 6 km rundt vidaregåande skolar.
- Etablering av sykkelnett inn til byar, større tettstader og store arbeidsplasskonsentrasjonar.
- Samanhengande gang- og sykkelvegnett i bygder / mindre lokalsamfunn.
- Skilting og tilrettelegging av gjennomgåande sykkelruter i fylket.
- Etablering av reiselivspakker.

6.2 Lokalisering av anlegg for godstransport

Godstransport på vegane er eit aukande problem. Stadig større transportvolum og tyngre kjøretøy skaper kapasitets- og lastproblem på eit ofte underdimensjonert vegnett. Dette blir særleg tydeleg i byar og tettstader der tungtrafikken skal dele gatenettet med mjuke trafikantar og skaper lokale forureinings- og støyproblem.

I tråd med forslaget til nye planretningslinjer for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging frå 2013, vil ein tilrå å legge følgjande retningslinjer til grunn for lokalisering av anlegg for godstransport:

Godstransportverksemd bør lokalisert til område med god tilgjenge til jernbane, hamn eller hovudvegnett. Lokalisering som fremmar transport av gods på bane eller sjø og som bidreg til utvikling av effektive logistikknutepunkt bør prioriterast. Ein bør legge vekt på å finne lokaliseringar som avgrensar transportbehovet og gir minimale negative verknader i form av støy, luftforureining eller andre miljøulemper. Det må skiljast mellom større terminalar for gods og knutepunkt for persontrafikk.

Ein må i størst mogeleg grad unngå godstransport inn i sentrumsområde og på lokalvegar. Det må leggest til rette for trygg og effektiv varetransport til forretningar mv.

Byen og varetransporten

Vegvesenet har laga ei rettleiing om korleis varelevering i byområde bør organiserast (handbok nr. 250 (2004) *Byen og varetransporten*). Rettleiaren slår fast at eit pulserande og levande bymiljø med eit aktivt næringsliv, føreset effektiv vare- og servicetransport. Denne må planleggast som ein integrert del av både byen og den einskilde verksemda.

Rettleiaren minner om at godsbilar er breie, lange, tunge og høge og derfor treng solid underlag og god plass både til parkering og manøvrering. Ved å planlegge for dei store bilane, blir det også plass til dei små. Ein må unngå rygging med store godsbilar der det ferdast fotgjengarar og heller legge til rette for løysingar med gjennomkjøring eller snuplass. Transportruta frå bil til butikk må vere flat og enkel å forsere heile året, og ein må unngå å blande varelevering med straumen av kundar. Gjennom eit godt samarbeid mellom kommunen, vegvesenet, transportørar, handelsstand, politi og handverksforeiningar kan varetransporten organiserast slik at han tek i vare tryggleik, tilgjenge og trivsel for alle som bur i byen.

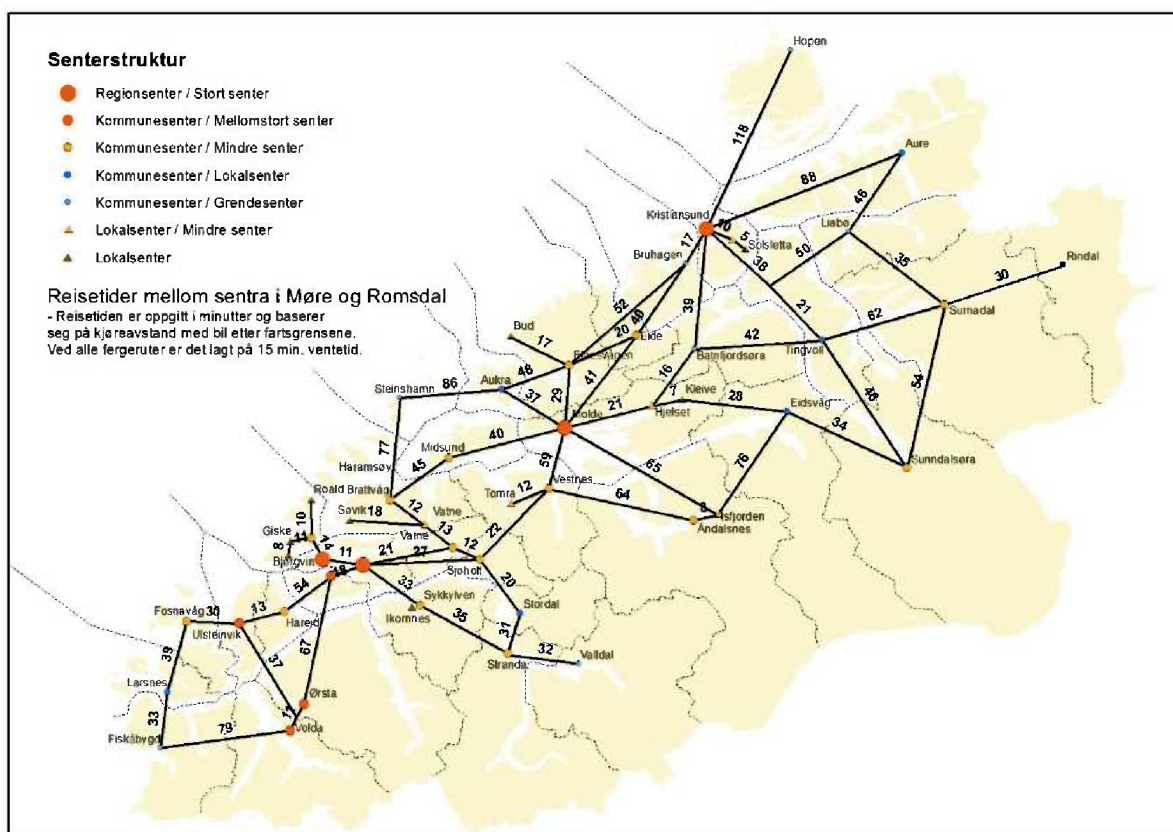
7 Møreregionen i framtida

7.1 Nye samferdselsprosjekt gir regionforstørring

Store regionar er ein nøkkelfaktor for å skape attraktivitet i høve til næringsutvikling, rekruttering av kompetansearbeidskraft og utvikling av eit breitt handels-, teneste-, skole- og kulturtilbod. Dei fire ABS-regionane vil fungere som høvelege «kvardagsregionar» for dei fleste, men nasjonalt vil attraktiviteten auke jo meir Møre og Romsdal kan stå fram som ein samla region.

Nye store samferdselsprosjekt vil knyte fylket mykje tettare saman og gi heilt nye rammevilkår for regionaliseringa. Vegar og kommunikasjonar er ikkje berre transportårer, men også verkemiddel for å skape større ABS-regionar som igjen kan gi grunnlag for auka verdiskaping, vekst og utvikling.

TØI-rapporten «Potensial for regionforstørring» viser at senter som kan utfylle kvarandre med omsyn til arbeidskraft, arbeidsplassar, type næringsliv og service- og butikktilbod, har gode føresetnader for regionforstørring dersom reisetida mellom stadene kan kortast inn gjennom oppgradering og utbygging av vegnettet (Engebretsen og Gjerdåker, 2012). Møre og Romsdal er det fylket i landet som relativt sett har størst potensial for kopling av slike arbeidsmarknader, særleg knytt til utbygging av ferjefri E39.

Figur 27. Reisetider i minutt mellom kommunesentera i Møre og Romsdal med dagens vegar og ferjesamband.

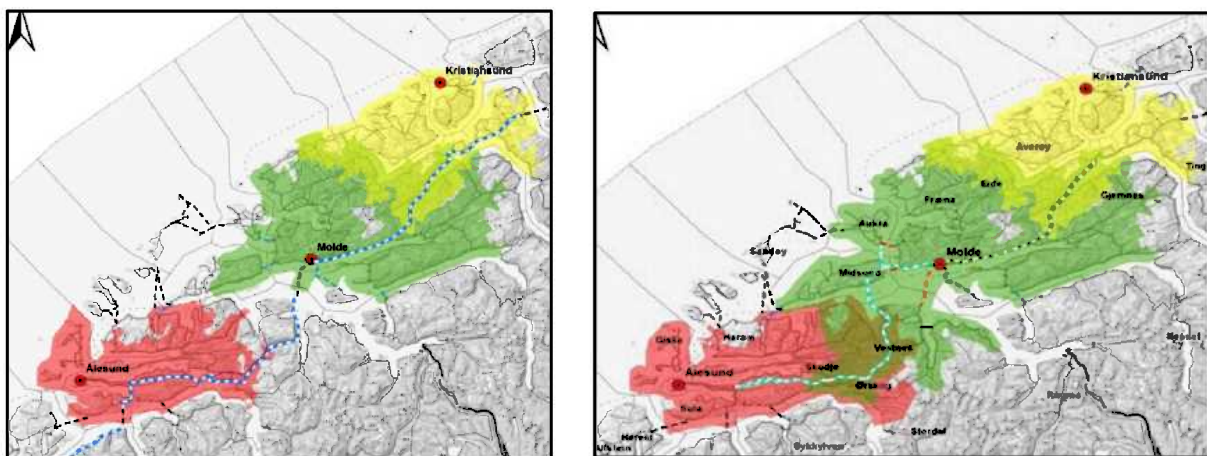
Dei same effektane blir stadfesta i BI-rapporten «Ferjefri E39 – Næringsliv og verdiskaping» (Nordkvelde og Reve, 2013). Rapporten tek for seg verknadene av å skape ein felles, regional arbeidsmarknad med inntil 200 000 innbyggjarar i aksen Kristiansund-Molde-Ålesund. Dette vil få grunnleggande betydning for attraktiviteten og verdiskapingspotensialet i regionen, med auka samarbeid og kunnskapsutveksling mellom bedrifter, vekst og utvikling i næringslivet, større og meir variert bu- og arbeidsmarknad og betre teneste-, skole- og kulturtilbod. Eit ferjefritt samband mellom Ålesund og Molde (Møreaksen) vil aleine kunne auke den årlege verdiskapinga med 800 millionar kroner og på sikt utlikne skilnadene mellom dei to byane. Ei vidareføring av ferjefri E39 gjennom Halsafjordsambandet vil ytterlegare forsterke regionutvidinga på Nordmøre og mot Trøndelag.

Victor D. Norman har sett på effekten av Hafast og Møreaksen samla. Desse sambanda vil både gi eit fullintegrert Sunnmøre og eit fullintegrert område Ålesund-Molde. Arbeidsmarknadsgevinsten ved å gjennomføre desse prosjekta kan vere så mykje som 1,8 milliardar kroner per år. Om lag 10 prosent av dette er synergigevinst av at begge prosjekta blir realisert (Norman, V.D., 2012).

7.2 Pendlingsomlanda kring regionsentera veks saman

Den praktiske grensa for dagleg pendling ligg for dei fleste på 45-60 minutt. Det venstre kartet i figur 28 viser kor store område som ligg innanfor 45 min. kjøretid frå Ålesund, Molde og Kristiansund med dagens vegar og ferjesamband. Det er desse områda som skaper dei største pendlingsstraumane inn til byane. I dagens situasjon har byane i hovudsak separate pendlingsomland, men kommunane Eide og Gjemnes ligg innanfor pendlingsomlandet til både Molde og Kristiansund.

Det høgre kartet i figur 29 viser pendlingsomlandet kring byane etter opninga av Møreaksen. Områda på begge sider av Ørskogfjellet vil da ligge innanfor pendlingsavstand både til Molde og Ålesund. Strekker ein pendlingstida til 60 minutt (som SSB brukar som sentralitetskriterium for tettstader over 15 000 innbyggjarar), vil både Ålesund og Kristiansund ligge innanfor pendlingsavstand til Molde. Ved realisering av ferjefri E39 vil også Eiksundregionen sitt pendlingsomland vekse saman med dei andre, og ein vil kunne reise ferjefritt mellom Volda og Kristiansund på under 3 timar.

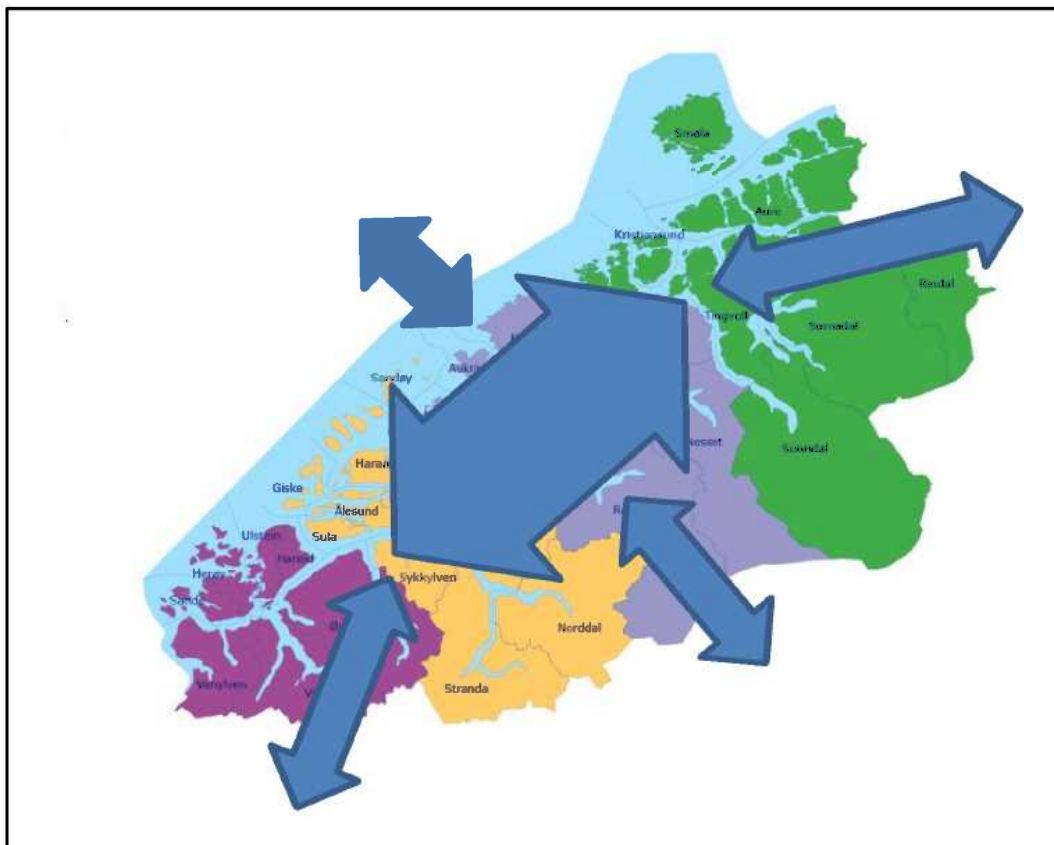

Figur 28. Livet før (til venstre) og etter (til høgre) Møreaksen med 45 minutt pendlingsavstand frå Ålesund, Molde og Kristiansund. Utan Møreaksen har Molde og Kristiansund delvis overlappende pendlingsomland medan Ålesund har eige pendlingsomland. Med Møreaksen vil Molde og Ålesund også få delvis overlappende pendlingsomland, slik at alle dei tre pendlingsregionane flyt saman.

7.3 Regionforstørrelse skal styrke eksisterende byar og tettstader

Framtida for Møre og Romsdal vil vere styrt av om ein på den eine sida klarer å knyte kvardagsregionane saman til ein samla Møreregion, og på den andre sida klarer å utnytte fylket si strategiske plassering mellom Vestlandet, Austlandet og Trøndelag på landsida – og sjøen mot vest. Ved å knyte saman kystaksen med ferjefri E39 og styrke kommunikasjonane til dei indre delane av fylket og vidare til nabofylka, vil Møre og Romsdal vere rusta med både interne og eksterne ressursar til vidare vekst og utvikling.

Denne utviklinga vil også skape eit potensial for ekspansjon innanfor handel, tenesteyting, næringsutvikling og offentlege tilbod. Dette kan føre til eit press for å etablere nye handels- og næringsområde, særleg langs dei nye hovudtrafikkårene. I tråd med intensjonane og retningslinjene i senterstrukturplanen, er det viktig at dette vekstpotensialet blir nytta til å styrke eksisterande byar og tettstader og ikkje til nye senterdanningar eller meir spreidd bygging i kommunane.

Figur 29. Framtidsvisjonen: Ein samla Møreregion - open mot omverda.

8 Litteraturliste

- Baalerud, H. og Haug, A. (2010). *Kommunedelplan for Åndalsnes. Utviklingsstrategier og konsekvenser*. Oslo: Asplan Viak.
- Båtevik, F.O. (2011). *Kultur- og fritidstilbud for alle? Kulturpendlarar, fritidspendlarar og andre kulturbrukarar i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 16. Volda: Møreforskning.
- Båtevik, F.O., Dvergsdal, G. og Amdam, R. (2012). *Utviklingstrekk på Indre Nordmøre*. Rapport nr. 32. Volda: Møreforskning
- Båtevik, F.O., Dvergsdal, G. og Krumsvik, E. (2012). *Ørsta, regionen og Eiksundsambandet*. Rapport nr. 26. Volda: Møreforskning.
- Dalen, Ø. og Lynum, F. (2013). *Handelsanalyse Ørsta-Volda*. Oslo: Asplan Viak.
- Dalen, Ø. og Lynum, F. (2014). *Handelsanalyse for Møre og Romsdal*. Oslo: Asplan Viak.
- Dvergsdal, G., Aarset, M.E. og Båtevik, F.O. (2013). *Regional attraktivitet – kartlegging av brukarerfaringar*. Volda: Møreforskning.
- Engebretsen, Ø. (2001). *Senterstruktur og servicenæringens lokaliseringmønster – betydning av veibygging og økt mobilitet*. Rapport 513/2001. Oslo: TØI.
- Engebretsen, Ø. og Gjerdåker, A. (2012). *Potensial for regionforstørring*. Rapport 1208/2012. Oslo:TØI.
- Fagrådet for berekraftig bypolitikk (2013). *Faglig råd for bærekraftig byutvikling*. Rapport. Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet.
- Florida, R. (2004). *The rise of the creative class..... and how it's transforming work, leisure, community & everyday life*. New York: Basic Books.
- Florida, R. (2008). *Who's your city? How the creative economy is making where to live the most important decision of your life*. New York: Basic Books.
- Gehl, J. (2003). *Livet mellom husene*. København: Arkitektens forlag
- Grimsrud, G.M. (2013) *Flytting til og frå Rauma*. Rapport nr. 42. Volda: Møreforskning.
- Gundersen, F. og Juvkam, D. (2013). *Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner*. NIBR-rapport 2013:1. Oslo: NIBR.
- Gundersen, F. og Onsager, K. (2011). *Regional innovasjon og næringsutvikling*. Rapport 2011:12. Oslo: NIBR
- Gythfeldt, K. og Heggen, K. (2013). *Kva betyr høgskolene for rekruttering av arbeidskraft i egne regioner? Søkelys på arbeidslivet nr. 3 2013, 235-250*. Oslo: Universitetsforlaget
- Hegsvold, K. og Onarheim, S, (2013). *Handel i og utenfor bysentrum*. Oslo: Asplan Viak
- Institutt for bransjeanalyser (2013). *Senterboken 2013*. Oslo: Andhøy AS
- Juvkam, D. (1999) *Historisk oversikt over endringer i kommune- og fylkesinndelingen*. Rapport 99/13. Oslo: SSB
- Meld. St. 13 (2012-2013). *Ta heile Noreg i bruk (Regionalmeldinga 2013)*. Oslo: Regjeringa

- Meld. St. 26 (2012-2013). *Nasjonal transportplan 2014-2013*. Oslo: Regjeringa
- NHO (2013). *NæringsNM 2013. Næringsutviklingen i fylker, regioner og kommuner*. Bø i Telemark: Telemarksforskning.
- Nordkvelde, M. og Reve, T. (2013). *Ferjefri E39. Næringsliv og verdiskaping*. Rapport nr. 1/1/2013. Oslo: Handelshøyskolen BI.
- Norman, V.D. (2012). *Ferjefri E39 – Mye mer enn tidsbesparelse*. Foredrag i Molde 22.10.12.
- NOU 2011:3 (2011). *Kompetansesarbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet*. Oslo: Kommunal- og regionaldepartementet
- Reputation in Mind (2012). (1) *Ålesund som lokomotiv*, (2) *Molde som lokomotiv* og (3) *Kristiansund som lokomotiv*. *Eksplorativ undersøkelse*. 3 rapportar. Ålesund: RiM AS
- Statistisk sentralbyrå (2000). *Standard for økonomiske regioner*. Oslo: SSB.
- Solbakk, A.S. (2009). *Ålesund – liv laga?* Masteroppgave. Volda: Høgskulen i Volda.
- Strand, A., Kvarud, T., Christiansen, P. og Engebretsen, Ø. (2014). *Detaljvarehandel i 20 bykommuner. Analyse av utviklingen i bysentrum og kommunen totalt 2004-2012*. Oslo: TØI.
- Ueland Kobro, L., Vareide, K. og Hatling, M. (2012). *Suksessrike distriktskommuner. En studie av kjennetegn ved 15 norske distriktskommuner*. Rapport nr. 303. Bø i Telemark: Telemarksforskning.
- van der Meer, D. og Simonsen, T. (2012). *Konsekvensutredning Digerneset Næringspark AS*. Oslo: Asplan Viak.
- Vareide, K. (2012). *Sårbare og robuste regioner. En analyse av norske regioners næringsmessige sårbarhet*. TF-notat 59/2012. Bø i Telemark: Telemarksforskning.
- Vinsand, G. og Langset, M. (2013). *Status for interkommunalt samarbeid i Møre og Romsdal*. Rapport 2013:3. Oslo: NIVI Analyse.

Vedlegg

Vedlegg 1. NIBR sine inndelingar i senterstruktur, sentralitet og BA-regionar

NIBR har utvikla ein modell for å analysere senterstruktur, sentralitet og bu- og arbeidsmarknadsregionar (BA-regionar) i Noreg. Modellen vart sist oppdatert i 2013 (Gundersen og Juvkam/NIBR 2013).

Kartlegging av senterstrukturen

Senterstrukturen blir kartlagt på grunnlag av tre variablar: Folketalet i tettstaden, tenestetilbodet i kommunen og offentlege institusjonar i kommunen.

Første trinn er å kategorisere tettstadene på ein skala frå A til E etter folketalet:

- A. Tettstader med over 100 000 innbyggjarar
- B. Tettstader med 15 000 – 100 000 innbyggjarar
- C. Tettstader med 5 000 – 15 000 innbyggjarar
- D. Tettstader med 2 000 – 5 000 innbyggjarar
- E. Tettstader med mindre enn 2 000 innbyggjarar

Andre trinn er å registrere kor mange tenester av ulike slag som finst i kommunen/kommunane der tettstaden ligg, basert på opplysningar frå bedrifts- og føretaksregisteret. Det er nytta 100 tenestekategoriar, fordelt slik:

- 1. Ulike typar av detaljhandel, 11 stk.
- 2. Tenester knytt til kjøretøy, 4 stk.
- 3. Restaurant, reiseliv og transport, 12 stk.
- 4. Tenester knytt til finans og eigedom, 8 stk.
- 5. Tenester knytt til forretningsdrift, 12 stk.
- 6. Undervisningstenester, 10 stk.
- 7. Helsetenester, 15 stk.
- 8. Sosialtenester, 6 stk.
- 9. Idrett, treningstilbod og opplevingar, 5 stk.
- 10. Kulturtilbod, 4 stk.
- 11. Utleige og reparasjon av utstyr, 4 stk.
- 12. Personleg tenesteyting, 6 stk.
- 13. Spesialiserte offentlege tenester, 3 stk.

Lovpålagte tenester som skal finnast i alle kommunar er ikkje tekne med. Det er berre talet på ulike tenester som blir registrert, ikkje talet på einingar innanfor kvar kategori.

Tredje trinn er å registrere tilbodet av offentlege institusjonar i kommunen. Ved ein kombinasjon av sektorkode, organisasjonsform og næringskode er det laga 13 kategoriar som er vekta på ein skala frå 1 til 7. Vektinga er sett slik at kategoriar med mange einingar får lav vekt. Det er også justert i høve til ei vurdering av den regionale betydninga institusjonen har. Poengberekninga er slik at dersom det finst ein eller fleire institusjonar av ein kategori innan kommunen, får kommunen poeng som svarer til vektinga. Talet på institusjonar, storleiken eller talet på tilsette tel ikkje. Høgast moglege score blir summen av alle vektingane, som er 44 vektupoeng. Kategoriane er:

1. Sentrale statsinstitusjonar (direktorat, tilsyn, departement m.m.), vekt 7
2. Statlege låneinstitusjonar (Lånekassen, Innovasjon Norge, Statens husbank), vekt 5
3. Staten ved særlov (først og fremst sjukehusa), vekt 5
4. Statlege trygdeordningar (NAV – finst nesten i alle kommunar), vekt 1
5. Statens justissektor (fengsel, rettsinstansar, politi), vekt 3
6. Statlege undervisningsinstitusjonar, universitet, vekt 5
7. Statlege undervisningsinstitusjonar, høgskolar, vekt 4
8. Statlege undervisningsinstitusjonar, anna, vekt 1
9. Statlege "lokalinstitusjonar" (Mattilsynet, regionkontor for Statens vegvesen og Skatteetaten, ambulansetenester, lokalkontor for jernbaneverket og banedivisjonen), vekt 1
10. Fylkeskommune – administrasjon, vekt 7
11. Fylkeskommune – undervisning (vidaregåande skolar), vekt 3
12. Andre fylkeskommunale føretak, vekt 1
13. Interkommunale føretak, vekt 1

Sentralitet

Sentralitet er av SSB definert som den geografiske plasseringa av ein kommune i høve til tettstader av ulik storleik. Det er fire hovudnivå for sentralitet, der dei mest sentrale kommunane har sentralitet 3 og dei minste har sentralitet 0 (sjå tabellen nedanfor).

Sentralitet	Tettstadstorleik	Reisetid frå ein kommune til tettstadsentrum
3	Landsdelssenter (6 byar)	75 min (90 min for Oslo)
2	Tettstad med minst 15 000 innb.	60 min
1	Tettstad med 5 000 – 15 000 innb.	45 min
0	Andre tettstader	-

I Møre og Romsdal er det seks tettstader som definerer sentraliteten til kommunane rundt:

- På nivå 2: Ålesund, Molde og Kristiansund
- På nivå 1: Ørsta, Volda og Ulsteinvik

BA-regionar

BA-regionane er avgrensa ut frå kva ein kan rekne som funksjonelle bu- og arbeidsmarknadsregionar. Vurderinga er basert på senterstruktur og sentralitet, men også på arbeidsplassar, pendlingsomfang og reisetid til regionsenteret. Reisetidskravet fører gjennomgåande til at BA-regionane blir mindre enn SSB sine økonomiske regionar. Ut frå desse kriteria er Møre og Romsdal delt inn i 13 BA-regionar (sjå kap. 3.5).

Tabellen nedanfor viser nøkkeldata for kommunane i Møre og Romsdal. Nokre resultat:

- Byane Ålesund, Molde og Kristiansund har over 90 av dei 100 tenestekategoriene tilgjengelege innan kommunen. Ålesund har flest med 97, Molde 94 og Kristiansund 93.
- Molde scorar høgast på offentlege institusjonar (37 av 44 vektspoeng), mykje pga. fylkesadministrasjonen som tel 7 poeng. Utan denne er Ålesund på same nivå (30 av 44).

- Ørsta og Volda har 80 eller fleire av 100 tilgjengelege tenester. Volda er dessutan på nivå med Kristiansund når det gjeld offentlege institusjonar (høvesvis 24 og 21 vektpoeng).
- Andre kommunar med høgt tenestenivå (meir enn 70 av 100) er Herøy, Ulstein, Haram, Vestnes, Rauma, Sunndal og Surnadal. Av desse scorar Herøy, Vestnes og Rauma godt også på offentlege institusjonar (14 eller meir av 44).
- Tingvoll, Ørskog og Aure scorar relativt høgt på offentlege institusjonar (10-15 av 44), men har berre eit moderat tenestenivå (49-52 av 100).
- Det dårlegaste tenestetilbodet har Stordal og Sandøy med under 40 av 100 tenestekategoriar i kommunen. Desse ligg også lågast når det gjeld offentlege institusjonar, saman med Hareid, Norddal, Skodje, Midsund, Eide og Rindal (1-2 av 44).

Tabell over kommunedata som ligg til grunn for NIBR sine inndelingar i senterstruktur, sentralitet og BA-regionar. Kjelde: NIBR-rapport 2013:1.

K.nr. Kommune	Folke- mengd 1. jan. 2012	Befolk- ning i tettstader	Inn- pend- ling	Største tettstad	Arbeids- plassar	Sentrali- tet frå SSB	Tilgjenge- lege tenester	Offentlege institus- jonar
1502 Molde	25 507	22 318	5 327	19 808	17 019	2	94	37
1504 Ålesund	44 439	41 672	7 644	47 772	26 712	2	97	30
1505 Kristiansund	23 831	20 850	1 800	17 352	10 680	2	93	21
1511 Vanylven	3 382	769	143	402	1 394	0	56	8
1514 Sande	2 597	552	367	552	1 209	1	42	7
1515 Herøy	8 736	5 452	846	3 598	5 510	1	72	16
1516 Ulstein	7 824	5 928	2 274	5 621	4 999	2	75	9
1517 Hareid	5 005	4 229	651	3 900	1 801	2	54	1
1519 Volda	8 687	5 902	1 394	5 902	3 913	1	83	24
1520 Ørsta	10 395	7 102	1 147	6 717	4 144	1	80	14
1523 Ørskog	2 210	1 235	328	1 235	960	2	49	12
1524 Norddal	1 736	405	195	405	1 032	0	45	1
1525 Stranda	4 601	3 063	397	2 548	2 360	2	68	9
1526 Stordal	1 022	633	215	633	592	2	35	1
1528 Sykkylven	7 675	5 610	490	4 252	3 821	2	75	7
1529 Skodje	4 168	2 585	536	1 918	1 269	2	53	1
1531 Sula	8 250	7 353	751	47 772	2 442	2	60	4
1532 Giske	7 306	5 320	378	3 361	2 165	2	62	4
1534 Haram	8 965	5 096	1 010	2 288	4 138	2	70	9
1535 Vestnes	6 511	3 836	357	2 218	2 802	2	72	14
1539 Rauma	7 421	4 520	450	2 231	3 414	2	74	15
1543 Nesset	2 996	1 136	174	861	1 062	2	49	5
1545 Midsund	1 991	503	103	503	722	2	42	2
1546 Sandøy	1 316	523	48	523	691	0	37	2
1547 Aukra	3 274	1 164	301	817	1 267	2	49	8
1548 Fræna	9 483	4 768	817	2 313	3 211	2	67	8
1551 Eide	3 445	1 326	311	1 326	1 179	2	52	1
1554 Averøy	5 587	1 029	354	388	2 001	2	60	4
1557 Gjemnes	2 581	553	451	312	966	2	42	5
1560 Tingvoll	3 096	1 034	113	1 034	1 022	2	52	15
1563 Sunndal	7 184	5 084	635	4 208	3 751	0	74	8
1566 Surnadal	5 941	2 549	433	2 275	2 741	0	73	9
1567 Rindal	2 076	683	178	683	830	0	43	2
1571 Halså	1 628	0	117		699	0	42	5
1573 Smøla	2 183	0	65		956	0	50	5
1576 Aure	3 499	662	201	662	1 491	0	52	10

Vedlegg 2. Husstandsdekning for lokalavisene i fylket i prosent per kommune

Avis	Fjordenes Tidende	Synste Møre	Møre	Møre-Nytt	Vestlandsnytt	Vikebladet Vestposten	SUNNMØRSPOSTEN	Øy-Blikk	Sulaposten	Nordre	Sykkylvsbladet	Sunnmørningen	Storfjordnytt	Bygdebladet	ROMSDALS BUDSTIKKE	Vestnesavisa	Åndalsnes avis	TIDENS KRAV	Driva	Aura Avis	Nordvestnytt	ADRESSEAVISEN	Sør-Trøndelag	
Kommune	Opplag	Utgåver per veke																						
	4 774	2 302	3 578	5 213	4 884	4 119	27 459	1 674	2 316	2 471	2 975	1 976	1 378	2 642	16 304	1 900	3 642	13 133	3 687	2 884	1 573	67 315	6 805	
	3	1	3	3	2	3	6	1	1	2	2	2	1	2	6	1	3	6	3	3	1	6	5	
Volda			68	16			28																	
Ørsta			6	81			30																	
Vanylven	9	88					45																	
Sande					76	5	36																	
Herøy					75	5	30																	
Ulstein					8	66	32																	
Hareid						60	30																	
Ålesund							50																	
Sula							48		57															
Giske							53	70																
Haram							49		49					9										
Skodje							46		5					33										
Ørskog							46							73										
Stordal							51					26	30											
Norddal							54					63												
Stranda							49				73													
Sykkylven							43				73													
Sandøy							29		30					29										
Vestnes							15							21	34	57								
Rauma															25		80							
Neset															53		35							
Molde															67									
Midsund							7								61									
Aukra															72									
Fræna															60									
Eide															57		15							
Gjemnes															51		37							
Kristiansund																	60							
Averøy																	66							
Smøla																	58			57				
Aure																	50			31	13			
Tingvoll																	49		39					
Sunndal																	10	17	59		6			
Halsa																	59	21			12			
Surnadal																	25	69			14			
Rindal																	5	44			42	27		
Kjelde	AK	LLA	LLA	AK	AK	AK	AK	LLA	LLA	AK	LLA	LLA	SN	LLA	AK	LLA	AK	AK	AK	AK	LLA	AK	AK	AK

Kjelder: AK = Aviskatalogen, med opplags- og dekningstal for 2013 (www.aviskatalogen.no)
 LLA = Landslaget for Lokalaviser, med opplags- og dekningstal for 2012 (www.lla.no)
 SN = Opplysningar direkte frå Storfjordnytt med opplags- og dekningstal for 2013

Vedlegg 3. Regiontilknytning for statlege institusjonar og verksemder

Institusjon	Namn på region/avdeling	Regiengrensar	Kontorstad
Regionsamarbeid sørover			
Hovedredningssentralen	Hovedredningssentralen i Stavanger	Austlandet, Vestlandet og Midt-Norge	Stavanger
Meteorologisk institutt	Værvarslinga på Vestlandet	Vestlandet inkl. Rogaland og Midt-Norge	Bergen
Statnett	Midt-Norge	?	Sunnalsøra
NVE	Region Vest	Hordaland, Sogn og Fj., Sunnmøre, Romsdal	Førde
Sjøfartsdirektoratet	Region 4 - Ålesund	Sunnmøre (?)	Ålesund
Justervesenet	Distriktskontor Vest	Hordaland, Sogn og Fj., Sunnmøre	Bergen
Kriminalomsorg	Kriminalomsorgen region vest	Hordaland, Sogn og Fj., Møre og Romsdal	Bergen
Tollvesenet	Tollregion Vest-Norge	Vestlandet inkl. Rogaland, Møre og Romsdal	Bergen
Lånekassen	Regionkontor Ørsta	Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	Ørsta
Statsadvokaten	Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane statsadvokatembeter	Sogn og Fjordane, Sunnmøre og Nordmøre og Romsdal politidistrikt	Molde
Regionsamarbeid austover			
Jernbaneverket	Bane Øst	Austlandet, Møre og Romsdal	Oslo/Hamar
Luftfartstilsynet/Avinor	Avinor hovedkontor	Heile landet	Oslo/Gardermoen Flyplassar i Ørsta/Volda, Ålesund, Molde, Kr.sund
Regionsamarbeid nordover			
NVE	Region Midt	Nordmøre, Trøndelag, Nordland til Saltfjellet	Trondheim
Sjøfartsdirektoratet	Region 5 - Kristiansund	Romsdal, Nordmøre (?)	Kristiansund
Statens vegvesen	Region Midt	Møre og Romsdal, Trøndelag	Molde
Helseregion	Helseregion Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Stjørdal
Justervesenet	Distriktskontor Midt-Norge	Romsdal, Nordmøre, Trøndelag	Trondheim
Kystverket	Region Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Ålesund
DSB - Eltilsynet	DSB - Region Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim
Jordskifteoverrett	Frostating jordskifteoverrett	Møre og Romsdal, Trøndelag	Molde
Bufetat	Region Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim
Statsbygg	Region Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland til Bodø	Trondheim
Husbanken	Region Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim
Skatteetaten	Skatt Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Ålesund, Molde, Kr.sund
UDI	Regionkontor Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim
Lagmannsretten	Frostating lagmannsrett	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim Faste rettsstader i Ålesund, Molde, Kristiansund
Arbeidstilsynet	Arbeidstilsynet Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim Tilsynskontor i Ålesund og Kristiansund
Statsarkivet	Statsarkivet i Trondheim	Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland	Trondheim
Mattilsynet	Regionkontor Trøndelag og Møre og Romsdal	Møre og Romsdal, Trøndelag	Steinkjer
Forbrukerrådet	Forbrukerrådet Midt-Norge	Møre og Romsdal, Trøndelag	Trondheim

Institusjon	Namn på region/avdeling	Regiongrenser	Kontorstad
Eigen region for Møre og Romsdal			
Fylkesmannen	Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Møre og Romsdal	Molde
Barnevern og sosiale saker	Fylkesnemnda i Møre og Romsdal	Møre og Romsdal	Molde
Helseføretak	Helse Møre og Romsdal HF	Møre og Romsdal	Ålesund Sjukehus i Volda, Ålesund, Molde, Kristiansund
Jordskifterett	Nordmøre jordskifterett	Nordre Nordmøre	Surnadal
Jordskifterett	Romsdal jordskifterett	Romsdal og Søndre Nordmøre	Molde
Jordskifterett	Sunnmøre jordskifterett	Sunnmøre	Ørsta
Tingrett	Søre Sunnmøre tingrett	Søre Sunnmøre	Volda
Tingrett	Sunnmøre tingrett	Sunnmøre	Ålesund
Tingrett	Romsdal tingrett	Romsdal	Molde
Tingrett	Nordmøre tingrett	Nordmøre	Kristiansund
Kriminalomsorgen	Møre og Romsdal friomsorgskontor	Møre og Romsdal	Molde med underkontor i Ålesund og Kristiansund
NAV	NAV Møre og Romsdal fylkeskontor	Møre og Romsdal	Molde med lokalkontor i kvar kommune Hjelpemiddelsentral i Ålesund
NRK	NRK Møre og Romsdal	Møre og Romsdal	Ålesund med lokalkontor i Molde og Kristiansund
Fiskeridirektoratet	Region Møre og Romsdal	Møre og Romsdal	Ålesund med fiskerikontor i Fosnavåg og Kristiansund
Mattilsynet	Distriktskontoret for Sunnmøre	Sunnmøre	Dragsund og Stranda
Mattilsynet	Distriktskontoret for Romsdal	Romsdal, Eide og Gjemnes	Molde
Mattilsynet	Distriktskontoret for Nordmøre	Nordmøre unnateke Eide og Gjemnes	Kristiansund og Surnadal
Politidistrikt	Sunnmøre politidistrikt	Sunnmøre og Vestnes	Ålesund med 10 underliggende lensmannskontor
Politidistrikt	Nordmøre og Romsdal politidistrikt	Nordmøre og Romsdal unnateke Vestnes	Kristiansund med 12 underliggende lensmannskontor
Kartverket	Kartverket Molde	Møre og Romsdal	Molde
Høgskole	Høgskulen i Volda	Heile landet	Volda
Høgskole	Høgskolen i Ålesund	Heile landet	Ålesund Avdeling i Kristiansund
Høgskole	Høgskolen i Molde	Heile landet	Molde Avdeling i Kristiansund
Den norske kyrkja	Møre bispedøme	Møre og Romsdal	Molde

Vedlegg 4. Kommunane si tilknytning til ulike regionale funksjonar

Kommune	Folkemengd 1.1.2014	Økonomisk region SSB	BA-regionar NIBR	Tilgj. tenester NIBR	Off. inst. NIBR	Sentra- litet SSB	Regionråd	Politiske regionar TF/NHO	Opptaks- region v.g. skole
Volda	8 909	Ørsta/Volda	Ørsta/Volda	83	24	1	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Ørsta	10 536	Ørsta/Volda	Ørsta/Volda	80	14	1	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Vanylven	3 302	Ulsteinvik	Vanylven	56	8	0	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Sande	2 636	Ulsteinvik	Ulstein	42	7	1	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Herøy	8 847	Ulsteinvik	Ulstein	72	16	1	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Ulstein	8 092	Ulsteinvik	Ulstein	75	9	2	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Hareid	5 021	Ulsteinvik	Ulstein	54	1	2	SR	Søre Sunnmøre	Eiksund
Ålesund	45 747	Ålesund	Ålesund	97	30	2	SR	Ålesund	Ålesund
Sula	8 651	Ålesund	Ålesund	60	4	2	SR	Ålesund	Ålesund
Giske	7 739	Ålesund	Ålesund	62	4	2	SR	Ålesund	Ålesund
Haram	9 084	Ålesund	Ålesund	70	9	2	SR	Ålesund	Ålesund
Skodje	4 387	Ålesund	Ålesund	53	1	2	SR	Ålesund	Ålesund
Ørskog	2 301	Ålesund	Ålesund	49	12	2	SR	Storfjord	Ålesund
Stordal	1 035	Ålesund	Ålesund	35	1	2	SR	Storfjord	Ålesund
Norddal	1 685	Ålesund	Norddal/Stranda	45	1	0	SR	Storfjord	Ålesund
Stranda	4 616	Ålesund	Norddal/Stranda	68	9	2	SR	Storfjord	Ålesund
Sykkylven	7 730	Ålesund	Ålesund	75	7	2	SR	Storfjord	Ålesund
Sandøy	1 285	Ålesund	Sandøy	37	2	0	SR	Ålesund	Ålesund
Vestnes	6 615	Molde	Molde	72	14	2	SR + ROR	Romsdal	Molde
Rauma	7 453	Molde	Rauma	74	15	2	ROR	Romsdal	Molde
Neset	3 001	Molde	Molde	49	5	2	ROR + IKT ORKidé	Romsdal	Molde
Molde	26 048	Molde	Molde	94	37	2	ROR	Romsdal	Molde
Midsund	2 036	Molde	Molde	42	2	2	ROR	Romsdal	Molde
Aukra	3 377	Molde	Molde	49	8	2	ROR	Romsdal	Molde
Fræna	9 720	Molde	Molde	67	8	2	ROR + IKT ORKidé	Romsdal	Molde
Eide	3 471	Molde	Molde	52	1	2	ROR, ORKidé	Nordmøre	Molde
Gjemnes	2 565	Molde	Molde	42	5	2	ORKidé	Nordmøre	Molde
Kristiansund	24 395	Kristiansund	Kristiansund	93	21	2	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Averøy	5 687	Kristiansund	Kristiansund	60	4	2	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Smøla	2 166	Kristiansund	Smøla	50	5	0	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Aure	3 577	Kristiansund	Aure	52	10	0	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Tingvoll	3 064	Sunnalsøra	Kristiansund	52	15	2	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Sunnadal	7 171	Sunnalsøra	Sunnadal	74	8	0	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Halsa	1 581	Surnadal	Surnadal	42	5	0	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Surnadal	5 954	Surnadal	Surnadal	73	9	0	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund
Rindal	2 046	Surnadal	Surnadal	43	2	0	ORKidé	Nordmøre	Kr.sund

Regionråd: SR = Sunnmøre Regionråd, ROR = Romsdal Regionråd, ORKidé = Regionrådet for Nordmøre
Dagsaviser: SMP = Sunnmørsposten, RB = Romsdals Budstikke, TK = Tidens Krav, ADR = Adresseavisen
Politidistrikt: SF = Sogn og Fjordane, SM = Sunnmøre, NR = Nordmøre og Romsdal

Kommune	Handels-region Senterboken	Handels-region Asplan Viak	Mest lesne dagsavis(er)	Tingrett	Politidistr./ Lensm.ktr.	Prosti Dnk	Sokn i kommunen Dnk
Volda	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 28 %	Søre Sunnmøre	SM/Volda og Ørsta	Søre Sunnmøre	Volda, Dalsfjord, Austefjord, Kilsfjord
Ørsta	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 30 %	Søre Sunnmøre	SM/Volda og Ørsta	Søre Sunnmøre	Ørsta, Vartdal, Hjørundfjord, Storfjorden
Vanylven	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 45 %	Søre Sunnmøre	SF/Vanylven	Søre Sunnmøre	Vanylven, Syvde, Rovde, Åram
Sande	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 36 %	Søre Sunnmøre	SM/Herøy og Sande	Søre Sunnmøre	Sande, Gursken
Herøy	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 30 %	Søre Sunnmøre	SM/Herøy og Sande	Søre Sunnmøre	Herøy, Leikanger, Indre Herøy
Ulstein	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 32 %	Sunnmøre	SM/Ulstein og Hareid	Søre Sunnmøre	Ulstein
Hareid	Ulsteinvik/Ørsta/Volda		SMP 30 %	Sunnmøre	SM/Ulstein og Hareid	Søre Sunnmøre	Hareid
Ålesund	Ålesund		SMP 50 %	Sunnmøre	SM/Ålesund politistasjon	Nordre Sunnmøre	Ålesund, Spjelkavik, Volsdalen, Borgund, Ellingsøy
Sula	Ålesund		SMP 48 %	Sunnmøre	SM/Sula	Nordre Sunnmøre	Sula
Giske	Ålesund		SMP 53 %	Sunnmøre	SM/Giske	Nordre Sunnmøre	Giske, Valderøy, Vigra
Haram	Ålesund		SMP 49 %	Sunnmøre	SM/Haram	Nordre Sunnmøre	Haram, Fjørtoft, Vatne, Hamnsund, Brattvåg
Skodje	Ålesund		SMP 46 %	Sunnmøre	SM/Ørskog	Austre Sunnmøre	Skodje
Ørskog	Ålesund		SMP 46 %	Sunnmøre	SM/Ørskog	Austre Sunnmøre	Ørskog
Stordal	Ålesund		SMP 51 %	Sunnmøre	SM/Ørskog	Austre Sunnmøre	Stordal
Norddal	Ålesund		SMP 54 %	Sunnmøre	SM/Stranda og Norddal	Austre Sunnmøre	Norddal
Stranda	Ålesund		SMP 49 %	Sunnmøre	SM/Stranda og Norddal	Austre Sunnmøre	Stranda, Liabygda, Sunnlyven, Geiranger
Sykkylven	Ålesund		SMP 43 %	Sunnmøre	SM/Sykkylven	Austre Sunnmøre	Sykkylven, Ikorntnes
Sandøy	Ålesund		SMP 29 % RB 29 %	Romsdal	NR/Sund	Molde Domprosti	Sandøy
Vestnes	Molde		SMP 15 % RB 34 %	Romsdal	SM/Vestnes	Indre Romsdal	Vestnes, Tresfjord, Fiksdal, Vike
Rauma	Molde		RB 25 %	Romsdal	NR/Rauma	Indre Romsdal	Grytten, Kors, Hen, Voll, Eid og Holm, Vågstranda, Øverdalen
Neset	Molde		RB 53 %	Romsdal	NR/Neset	Indre Romsdal	Neset, Eresfjord, Vistdal, Eikesdal
Molde	Molde		RB 67 %	Romsdal	NR/Molde politistasjon	Molde Domprosti	Molde, Bolsøy, Røvik og Veøy, Kleive, Sekken
Midsund	Molde		SMP 7 % RB 61 %	Romsdal	NR/Sund	Molde Domprosti	Midsund
Aukra	Molde		RB 72 %	Romsdal	NR/Sund	Molde Domprosti	Aukra
Fræna	Molde		RB 60 %	Romsdal	NR/Fræna	Molde Domprosti	Myrbostad, Vågøy, Bud, Hustad
Eide	Molde		RB 57 % TK 15 %	Nordmøre	NR/Gjemnes og Eide	Ytre Nordmøre	Eide
Gjemnes	Kr.sund		RB 51 % TK 37 %	Nordmøre	NR/Gjemnes og Eide	Indre Nordmøre	Øre, Gjemnes
Kristiansund	Kr.sund		TK 60 %	Nordmøre	NR/Kr.sund politistasjon	Ytre Nordmøre	Kristiansund, Nordlandet, Frei
Averøy	Kr.sund		TK 66 %	Nordmøre	NR/Averøy	Ytre Nordmøre	Kvernes, Bremsnes, Kornstad
Smøla	Kr.sund		TK 58 %	Nordmøre	NR/Smøla	Ytre Nordmøre	Edøy, Hopen, Brattvær
Aure	Kr.sund		TK 50 % ADR 13 %	Nordmøre	NR/Aure	Ytre Nordmøre	Aure, Stemshaug, Tustna
Tingvoll	Sunn-dals-øra		TK 49 %	Nordmøre	NR/Tingvoll	Indre Nordmøre	Tingvoll, Straumsnes
Sunn-dal	Sunn-dals-øra		TK 10 % ADR 6 %	Nordmøre	NR/Sunn-dal	Indre Nordmøre	Hov, Romfo, Ålvundeid, Øksendal
Halsa	Surnadal		TK 59 % ADR 12 %	Nordmøre	NR/Halsa	Indre Nordmøre	Halsa
Surnadal	Surnadal		TK 59 % ADR 12 %	Nordmøre	NR/Surnadal og Rindal	Indre Nordmøre	Mo, Øye og Raness, Stangvik, Todalen, Åsskard
Rindal	Orkanger		TK 5 % ADR 42 %	Nordmøre	NR/Surnadal og Rindal	Indre Nordmøre	Rindal

Vedlegg 5. Definisjonar

Bruksareal til detaljhandel

Med bruksareal til detaljhandel meiner ein i planen summen av salsareal, lagerlokale, spiserom/kantine og kontorareal for verksemda. Der fleire verksemdar vert drivne under same tak, som til dømes i eit kjøpesenter, skal fellesareal også reknast med i bruksarealet. Bruksarealet (BRA) skal reknast ut etter reglane i NS 3940 *Areal- og volumberegningar av bygningar*.

Handel / handelsverksemd

Med detaljhandel meiner ein i planen sal av varer frå bygningsmessige einingar eller bygningskompleks direkte til private forbrukarar, det vil seie både daglegvarehandel og faghandel inklusive handel med plasskrevjande varer. Verksemdar som driv med engros- og agenturhandel, postordrevksemd, fabrikkutsal, butikksal knytt til handverksbedrifter, verkstader og bensinstasjonar samt gardsutsal og torghandel omfattast ikkje.

Handelsomland

Handelsomland er det naturlege eller planlagde dekningsområdet til eit by- eller tettstadsenter. Planen tek utgangspunkt i at eit kommunesenter skal dekke inntil 100 prosent av handelsbehovet i kommunen. Eit delregionsenter kan utvikle spesielle handels- og tenestetilbod for eit større område for å styrke det samla tilbodet i området. Eit regionsenter kan i tillegg utvikle større konsept og spesielle tilbod som det ikkje er grunnlag for i dei mindre sentera og som vil auke det samla tilbodet og attraktiviteten i regionen.

Kjøpesenter

Kjøpesenterforskrifta av 2008 gir fylka høve til å legge til grunn sine eigne definisjonar av kjøpesenter gjennom retningslinjer gitt i godkjent fylkesplan eller fylkesdelplan. Der slik definisjon ikkje er gitt, gjeld følgjande:

«Med kjøpesenter forstås detaljhandel i bygningsmessige enheter og bygningskomplekser som etableres, drives eller framstår som en enhet, samt utsalg som krever kunde- og medlemskort for å få adgang. Dagligvareforretninger er å oppfatte som kjøpesenter i denne sammenheng. Det samme er varehus som omsetter én eller flere varegrupper. Som kjøpesenter regnes også handelsvirksomhet som lokalisert i flere enheter innenfor et område som for eksempel en handelspark.»

Senterboken brukar følgjande definisjon av kjøpesenter:

«Et kjøpesenter består av et bygg eller en samling bygg som er planlagt, utviklet, eid og drevet som én enhet. De enkelte funksjoner/bedrifter er samlet i én bygning eller gruppert omkring et torg, gågate eller open plass. Salgsarealet skal være større enn 2 499 kvadratmeter og senteret skal inneholde minst fem ulike detaljhandelsenheter. Senteret har gjerne egen funksjon for markedsføring av senterets tjenester.»

I praksis ligg skilnaden i at Senterboken tek med kjøpesenter som er større enn 2 500 m² handelsareal og har minst fem butikkar, medan kjøpesenterforskrifta omfattar einingar på over 3 000 m² uavhengig av tal butikkar.

Plasskrevjande varer

Plasskrevjande varer er i kjøpesenterforskrifta av 1999 og forslaget til nye bestemmelsar av 2013 definert som bilar, båtar, landbruksmaskinar, trelast og større byggevarer samt utsal av tre og planter i hagesenter.

Kjøpesenterforskrifta av 2008 overlet til fylkeskommunane sjølv å definere plasskrevjande varer gjennom regionale planar. Mange fylke har etter det utvida definisjonen til også å omfatte t.d. møblar, teppe, kvite- og brunevarer, fargevarer og interiør.

I planforslaget tilrår ein at møblar, teppe, kvite- og brunevarer vert definert som plasskrevjande varer, i tillegg til «minimumsdefinisjonen» i kjøpesenterforskrifta av 1999.

Sentrumsområde

Eit kommunesentrum skal innanfor eit konsentrert område romme sentrale kommuneadministrative funksjonar og tilby eit breitt spekter av handel, næring, bustader, kultur og offentleg og privat tenesteyting. Sentrumsområdet skal også ha naudsynt areal til utviding av sentrumsfunksjonane.

Sentrumsområdet i byar og tettstader skal avgrensast gjennom kommuneplan eller reguleringsplan. Dersom det ikkje er fastsett ei eiga grense i kommuneplan, skal dei areala som er sett av til sentrumsføremål, kjøpesenter og forretning tilknytt det tradisjonelle sentrumsområdet, leggst til grunn som det definerte sentrum.

Sentrumssone

Statistisk sentralbyrå (SSB) definerer sentrumssone slik:

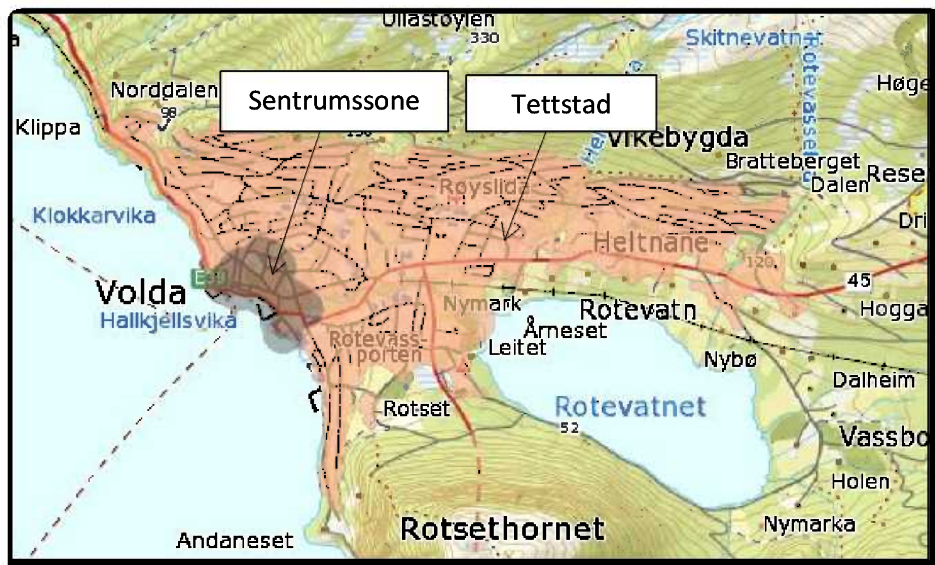
1. Ei sentrumssone er eit område sett saman av ein eller fleire sentrumskjerner og ei sone på 100 meter rundt.
2. Ei sentrumskjerne er eit område med meir enn tre ulike hovudnæringsgrupper med sentrumsfunksjonar. I tillegg til detaljvarehandel, må offentlig administrasjon eller helse- og sosialtenester eller annan sosial og personleg service være representert. Avstanden mellom bedriftene skal ikkje være meir enn 50 meter. Det må være minst 50 tilsette.

Sentrumssona utgjør som regel kjerneområdet i ein tettstad, og gir eit godt utgangspunkt for å fastsette sentrumsavgrensinga i byar og tettstader.

Tettstad

Statistisk sentralbyrå sin tettstadsdefinisjon seier at ei hussamling skal registrerast som ein tettstad dersom det bur minst 200 personar der og avstanden mellom husa normalt ikkje overstig 50 meter. Det er tillate med eit skjønsmessig avvik ut over 50 meter mellom husa i område som det ikkje kan eller skal byggast på. Det kan til dømes vere parkar, idrettsanlegg, industriområde eller naturlege hindringar som elvar eller dyrkbare område. Husklynger som naturleg høyrer med til tettstaden, takast med inntil ein avstand på 400 meter frå tettstadkjerna. Desse inngår i tettstaden som ein satellitt til sjølve tettstadkjerna. Tettstadsavgrensinga er uavhengig av administrative grenser.

I planen gjeld reglane for etablering i tettstader berre for kommunesenter. Dette gjeld også når kommunesenteret er for lite til å kome inn under SSB sin tettstadsdefinisjon.

Forholdet mellom tettstad og sentrumssone. Døme frå Volda sentrum. Sentrumssona gir eit utgangspunkt for avgrensing av sentrumsområdet, men den eksakte avgrensinga må skje gjennom ein kommune- eller reguleringsplanprosess der ein også vurderer sentrumsutforming, areal for framtidig sentrumsutvikling og lokalisering av handel med plasskrevjande varer.

Møre og Romsdal fylkeskommune

Fylkeshuset
6404 Molde

Telefon 71 25 80 00
E-post: post@mrfylke.no
www.mrfylke.no

Kulturavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	ENG	Arkivsaknr:	2013/1376
		Arkiv:	D11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
152/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

VEDK. LÅNEGARANTI TIL TJØRVÅG AKTIVITETSPARK

Tilråding frå rådmannen:

1. Herøy kommunestyre godkjenner lånevilkåra slik dei får fram av tilbodsbrief frå Sparebanken Møre datert 11.07.2014
2. Lånegarantien frå Herøy kommune til Tjørvåg Idrettslag gis under føresetnad av simpel kausjon.
3. Garantien skal ha ei tidsavgrensing på 10 år.

Særutskrift:

Tjørvåg IL v/ leiar Gry L. Kempton, 6070 Tjørvåg
Kulturleiar

Fylkesmannen v/ Martin Gjendem Mortensen

Økonomiavdelinga

Vest kontroll

Kommunerevisjonen

Vedlegg:

- Saksprotokoll frå K-sak 177/13. Idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av Aktivitetsparken i Tjørvåg samt støtte til tiltaket.
- Finansieringsbevis / lånetilsagn frå Sparebanken Møre

Saksopplysningar:

Herøy kommunestyre gjorde fylgjande vedtak i K-sak 177/13 vedk. Idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av Aktivitetsparken i Tjørvåg samt støtte til tiltaket:

- 1. Herøy kommune førehandsgodkjenner planane om aktivitetspark mellom Stokksund skule og Tjørvåg stadion med dei merknader som er nemnt i saksutgreiinga.*
- 2. Herøy kommune skal forskottere spelemidlane til bygging av aktivitetsparken med inntil kr. 900.000 i 2014 og inntil spelemidlane vert utbetalt, men under føresetnad at søknadane om spelemidlar vert godkjent frå fylket si side.*
- 3. Herøy kommune skal stille lånegaranti for eit lån som Tjørvåg IL skal ta opp på inntil kr. 2,2 mill. Lånet skal reduserast når tilskot og mva er utbetalt. Ein føresetnad for lånegaranti er godkjenning frå fylkesmannen.*
- 4. Herøy kommune skal yte eit årleg driftstilskot til aktivitetsparken etter ein nærare utarbeida avtale som skal politisk handsamast.*
- 5. Før byggearbeida vert sett i gong må Tjørvåg IL ta nærare kontakt med utviklingsavdelinga og anleggs- og driftsavdelinga for å finne ei betre løysing i høve til kommunevegen og tilkomsten, samt tilkomst frå skulen og anlegget elles for rullestolbrukarar.*

Fylkesmannen har gjeve tilbakemelding om at han ikkje kan godkjenne den kommunale lånegarantien til aktivitetsparken slik vedtaket ovanfor tilseier.

Årsaka er at fylgjande vilkår mangla i saksvedtaket då saka vart behandla i desember 2013 i K-sak 177/2013:

- Kommunestyret har ikkje avgrensa garantitida. Vedtak om garantiar skal alltid ha ei tidsavgrensing og garantiperioden kan ikkje vere lenger enn levetida til investeringa, jf. forskrift om kommunale garantiar § 3.
- Det er ikkje stadfesta i vedtaket om det er snakk om simpel - eller sjølvskuldnar kausjon. Det er ein større økonomisk risiko i sjølvskuldnarkausjon som kommunestyret sjølv bør vere innforstått med, og som bør eksplisitt vere uttrykt i vedtaket.

Viser elles til vedlagde saksutgreiing i K-sak 177/2013.

Vurdering og konklusjon:

Tjørvåg Idrettslag har kome godt i gong med aktivitetsparken og har fram til no brukt egne midlar for å dekke kostnadane. Forseinkinga knytt til manglande godkjenning frå fylkesmannen gjer imidlertid at idrettslaget no har kome i ein situasjon der dei har eit overheng økonomisk og det er særdeles viktig å få ei rask avklaring slik at Tjørvåg IL kan ivareta sine økonomiske forpliktelsar.

Kommunale lånegarantiar og avklaring av vilkår skal vedtas av kommunestyret.

Rådmannen rår til at Herøy kommunestyre gir Tjørvåg Idrettslag lånegaranti under føresetnad av simpel kausjon. Med det fylgjer kommunen tidlegare prinsipp for garanti til allmennyttige formål.

Vidare foreslår rådmannen ei tidsavgrensing på lånegarantien på 10 år.

Konsekvensar for folkehelse:

Ein aktivitetspark i Tjørvåg vil vere eit positivt tiltak for folkehelsa, spesielt for barn og unge i bygda og i skulen.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen.

Konsekvensar for drift:

Det er Tjørvåg IL som skal eige og drive aktivitetsparken med evt. driftstilskot frå kommunen.

Fosnavåg, 12.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Eileen Gjerde
Kulturleiar

Sakshandsamar: Eileen Gjerde

HERØY KOMMUNE

Fellessekretariatet

Tjørvgå IL

v/Gry L. Kempton
6070 TJØRVÅG

Saksnr
2013/1376

Arkiv
D11

Dykkar ref

Avd /sakshandsamar
FEL / BRB

Dato
17.12.2013

K-SAK 177/13. IDRETTSFUNKSJONELL FØREHANDSGODKJENNING AV AKTIVITETSPARK I TJØRVÅG SAMT STØTTE TIL TILTAKET

Vedlagt følger K-sak 177/13.

Kommunestyret handsama saka i møte 12.12.2013 og gjorde slikt vedtak:

- 1. Herøy kommune førehandsgodkjenner planane om aktivitetspark plassert mellom Stokksund skule og Tjørvgå stadion, med dei merknader som er nemnt i saksutgreiinga.*
- 2. Herøy kommune skal forskottere spelemidlane til bygging av aktivitetsparken med inntil kr. 900.000 i 2014 og inntil spelemidlane vert utbetalt, men under føresetnad at søknadane om spelemidlar vert godkjent frå fylket si side.*
- 3. Herøy kommune skal stille lånegaranti for eit lån som Tjørvgå IL skal ta opp på inntil kr. 2,2 mill. Lånet skal reduserast når tilskot og mva er utbetalt. Ein føresetnad for lånegaranti er godkjenning frå fylkesmannen.*
- 4. Herøy kommune skal yte eit årleg driftstilskot til aktivitetsparken etter ein nærare utarbeida avtale som skal politisk handsamast.*

- 5. Før byggearbeida vert sett i gong må Tjørnvåg IL ta nærare kontakt med utviklingsavdelinga og anlegg- og driftsavdelinga for å finne ei betre løysing i høve til kommunevegen og tilkomstvegen, samt tilkomst frå skulen og anlegget elles for rullestolbrukarar.*

Med helsing

Brit Berge
e.f.

Kopi:
Kulturleiaren, her

Kulturavdelinga

SAKSPROTOKOLL

Sakshandsamar:	AK	Arkivsaknr:	2013/1376
		Arkiv:	D11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
91/13	Komite for næring, kultur og idrett	02.12.2013
232/13	Formannskapet	03.12.2013
177/13	Kommunestyret	12.12.2013

IDRETTSFUNKSJONELL FØREHANDSGODKJENNING AV AKTIVITETSPARK I TJØRVÅG SAMT STØTTE TIL TILTAKET

Tilråding frå rådmannen:

1. Herøy kommune førehandsgodkjenner planane om aktivitetspark plassert mellom Stokksund skule og Tjørvåg stadion, med dei merknader som er nemnt i saksutgreiinga.
2. Herøy kommune skal forskottere spelemidlane til bygging av aktivitetsparken med inntil kr. 900.000 i 2014 og inntil spelemidlane vert utbetalt, men under føresetnad at søknadane om spelemidlar vert godkjent frå fylket si side.
3. Herøy kommune skal stille lånegaranti for eit lån som Tjørvåg IL skal ta opp på inntil kr. 2,2 mill. Lånet skal reduserast når tilskot frå spelemidlane og event. anna tilskot, og mva er utbetalt. Ein føresetnad for lånegaranti er godkjenning frå fylkesmannen.
4. Herøy kommune skal yte eit årleg driftstilskot til aktivitetsparken etter ein nærare utarbeida avtale som skal politisk handsamast.
5. Før byggearbeida vert sett i gong må Tjørvåg IL ta nærare kontakt med utviklingsavdelinga og anlegg- og driftsavdelinga for å finne ei betre løysing i høve til kommunevegen og tilkomstvegen, samt tilkomst frå skulen og anlegget elles for rullestolbrukarar.

Møtebehandling:

Leiar for Kulturavdelinga Eileen Gjerde møtte.

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteken.

Vedtak i Komite for næring, kultur og idrett - 02.12.2013

1. Herøy kommune førehandsgodkjenner planane om aktivitetspark plassert mellom Stokksund skule og Tjørnvåg stadion, med dei merknader som er nemnt i saksutgreiinga.
2. Herøy kommune skal forskottere spelemidlane til bygging av aktivitetsparken med inntil kr. 900.000 i 2014 og inntil spelemidlane vert utbetalt, men under føresetnad at søknadane om spelemidlar vert godkjent frå fylket si side.
3. Herøy kommune skal stille lånegaranti for eit lån som Tjørnvåg IL skal ta opp på inntil kr. 2,2 mill. Lånet skal reduserast når tilskot frå spelemidlane og event. anna tilskot, og mva er utbetalt. Ein føresetnad for lånegaranti er godkjenning frå fylkesmannen.
4. Herøy kommune skal yte eit årleg driftstilskot til aktivitetsparken etter ein nærare utarbeida avtale som skal politisk handsamast.
5. Før byggearbeida vert sett i gong må Tjørnvåg IL ta nærare kontakt med utviklingsavdelinga og anlegg- og driftsavdelinga for å finne ei betre løysing i høve til kommunevegen og tilkomstvegen, samt tilkomst frå skulen og anlegget elles for rullestolbrukarar.

Møtebehandling:

Formannskapet kom med framlegg om slik endring i tilrådinga:

Endra pkt 3:

Herøy kommune skal stille lånegaranti for eit lån som Tjørnvåg IL skal ta opp på inntil kr.2,2 mill. Lånet skal reduserast når tilskot og mva er utbetalt. Ein føresetnad for lånegaranti er godkjenning frå fylkesmannen.

Rådmannen si tilråding med endring vart samrøystes vedteken.

Tilråding i Formannskapet - 03.12.2013

1. Herøy kommune førehandsgodkjenner planane om aktivitetspark plassert mellom Stokksund skule og Tjørnvåg stadion, med dei merknader som er nemnt i saksutgreiinga.
  2. Herøy kommune skal forskottere spelemidlane til bygging av aktivitetsparken med inntil kr. 900.000 i 2014 og inntil spelemidlane vert utbetalt, men under føresetnad at søknadane om spelemidlar vert godkjent frå fylket si side.
-

3. Herøy kommune skal stille lånegaranti for eit lån som Tjørnvåg IL skal ta opp på inntil kr. 2,2 mill. Lånet skal reduserast når tilskot og mva er utbetalt. Ein føresetnad for lånegaranti er godkjenning frå fylkesmannen.
4. Herøy kommune skal yte eit årleg driftstilskot til aktivitetsparken etter ein nærare utarbeida avtale som skal politisk handsamast.
5. Før byggearbeida vert sett i gong må Tjørnvåg IL ta nærare kontakt med utviklingsavdelinga og anlegg- og driftsavdelinga for å finne ei betre løysing i høve til kommunevegen og tilkomstvegen, samt tilkomst frå skulen og anlegget elles for rullestolbrukarar.

Særutskrift:

Tjørnvåg IL, v/ Gry L. Kempton, 6070 Tjørnvåg
Kulturleiaren

Vedlegg:

Søknad om førehandsgodkjenning av aktivitetspark, Tjørnvåg stadion datert 18.11.2014
Handlingsplanen for spelemidler 2011-2014.

Saksopplysninger:

Tjørnvåg IL søker om idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av Aktivitetspark mellom Stokksund skule og Tjørnvåg stadion. Parken skal innehalde Ballbinge, Skatepark / Paviljong og Tennisbane.

Alle tre trinna skal byggast samtidig sidan det er mest hensiktsmessig. Tjørnvåg IL vil søkje om spelemidler i nærmiljøordninga til kvar av dei 3 prosjekta med inntil kr. 300.000 for kvart prosjekt.

Tjørnvåg IL skal sjølve stå som byggherre og planlegg byggestart til våren 2014 og ferdigstilling i august / september.

I høve prosjektet søker Tjørnvåg IL om forskotering av spelemlane på inntil kr. 900.000 frå Herøy kommune.

Tjørnvåg IL søker i høve same om ein kommunal lånegaranti på inntil kr. 2,2 mill. for fullfinansiering av prosjektet. Det er Sparebanken Møre som krev slik garanti.

Tjørnvåg IL har innhenta tilbod på grunnarbeid, støttemur og asfaltering samla for dei 3 prosjekta, i tillegg av diverse utgifter for aktivitetsparken. Kostnadane har dei så delt i 3 og lagt til dei 3 prosjekta sine spesifikke kostnader.

Det er utarbeida ulike vedlegg etter krav i høve spelemlane.

Vurdering og konklusjon:

Kommentar til dei ulike vedlegga:

Vedlegg 1: Anlegget sin plass i Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Tjørnvåg Aktivitetspark ligg inne i handlingsplanen for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv under nærmiljøanlegg. Jmf. F-sak 69/13.

I handlingsplanen for nærmiljøanlegg har dei 3 først prioriterte anlegga motteke tilskot. Dei resterande anlegga i handlingsplanen bortsett frå Tjørnvåg IL, har ikkje søknader klar for søknad om spelemidler. Tjørnvåg IL, aktivitetspark skulle såleis vere i posisjon for tilskot frå nærmiljømidlane i 2014 om søknad vert sendt inn og vert godkjent. Spørsmål kan vere at ikkje alle 3 prosjekta får tilskot 1. året.

Vedlegg 2: Universell utforming.

Her vert det gitt ei grei orientering om tilkomsten til anlegget. Men trapper til anlegget frå skulen er ikkje tilfredsstillande i høve til universell utforming. Jmf. tilgjengelegheitslova og plan

---

og bygningslova jf. §29.3. Her må idrettslaget sjå nærare på ein sikker tilkomst for t.d. rullestolbrukarar mellom skulen og aktivitetsparken.

Vedlegg 3: Situasjonsplan i målestokk 1:1000.

Det er lagt ved tilfredsstillande kart i rett målestokk, men pga. nivåforskjellane i heile anlegget, burde det ligge før ei snitt-skisse som viste dette.

Vedlegg 4: Behovsoppgåve.

Behovsoppgåva skildrar behovet for fleire aktivitetar til området på ein tilfredsstillande måte. Fotball er einaste aktiviteten til idrettslaget i dag og her er eit klart behov for fleire aktivitetar. Skulen med sine ca. 170 elevar frå 1. til 10. kl. og som ligg tett inn til anlegget, vil også kunne gjere seg nytte av anlegget i tillegg til eigne aktivitetsanlegg som skulen disponerer.

Møteplassen med paviljong vil også vere eit positivt element til aktivitetsparken.

Vedlegg 5: Enkelt kostnadsoppset.

I høve til idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning er det ikkje krav om detaljert og dokumentert kostnadsberekning. Men krava i høve til søknad om spelemidlar er at det skal utarbeidast så detaljert kostnadsberekning at faktura kan visast attende til kostnadsberekninga.

I høve til grunnarbeidet inkl. grunnmur og asfaltering har Tjørvåg IL henta inn samla tilbod på alle 3 byggetrinna. Fylket krev at dei må søkje separat for kvart av dei 3 anlegga; ballbinge, skatepark og tennisbane. Kostnadane har dei delt i 3 og lagt dei til dei 3 anlegga sine spesifikke kostnader og slik kome fram til ein samla kostnad for kvart enkelt av dei 3 anlegga. Her vil utfordringa verte å framskaffe tilfredsstillande faktura som kan godkjennast i høve til utbetaling av spelemidlane.

Den totale summen for anlegget er berekna slik:

1. Ballbinge	kr. 659.267.	kr. 824.084 inkl.mva
2. Skatepark	kr. 785.667.	kr. 982.084 ”
3. Tennisbane	<u>kr. 635.067.</u>	<u>kr. 793.834 ”</u>
Totalt.	<u>Kr. 2.080.000</u>	<u>kr. 2.600.000 inkl. mva</u>

Vedlegg 6: Førebels plan for finansiering og drift av anlegget.

Anlegget er berekna finansiert på fylgjande vis:

Låneopptak	kr. 2.200.000
Eigenkapital	<u>kr. 400.000</u>
Tilsaman	<u>kr. 2.600.000</u>

Føresetnaden for å få tildelt lån hos Sparebanken Møre, er at Herøy kommune stiller lånegaranti. Økonomileiaren signaliserer at ein føresetnad for lånegaranti må vere at fylkesmannen vil godkjenne garantien til denne type tiltak.

Tjørnvåg IL søker også Herøy kommune om forskotering av spelemidlane med kr. 900.000. Ved forskotering av spelemidlane når anlegget er ferdigstilt, vil lånet verte redusert med kr. 900.000.

Tjørnvåg IL står sjølve som byggherre og vil kunne søkje om momskompensasjon frå departementet med inntil ca. kr. 580.000. Dette forventast utbetalt i 2015 om alt går etter planen. Dette vil etter idrettslaget si berekning redusere lånebehovet ytterlegare. Med forskotering av spelemidlane og utbetaling av momskompensasjonen, vil lånet kunne verte redusert til kr. 780.000, skriv idrettslaget.

Rådmannen er positiv til det store engasjementet som idrettslaget legg for dagen for å legge til rette eit flott anlegg for barn og unge i bygda. Idrettslaget er svært opptekne av at dei unge i bygda skal trivast og ikkje minst vil laget gjere det dei kan for at dei unge på eit seinare tidspunkt kan kome attende til heimbygda si og vere med å drive positivt barne- og ungdomsarbeid på ein god måte, og elles vere viktig kompetanse for lokalsamfunnet elles. Dette er flott folkehelsearbeid som kommunen vil sjå positivt på.

Rådmannen ser likevel at idrettslaget tek på seg ei stor økonomisk byrde i tillegg til andre kostnader som laget har i høve til drifta, og ikkje minst i høve til fotballanlegget som allereie er teke i bruk. Rådmannen er noko usikker på om laget har tilfredsstillande økonomisk evne til å klare desse økonomiske byrdene, og vil av den grunn foreslå at ein ikkje set i gong bygging av anlegget før søknadane om tildeling av spelemidlar er godkjent frå fylket si side. Fylket har signalisert at idrettslaget må søkje separat for kvart av dei 3 anlegga.

Som eigar av anlegget vil Tjørnvåg IL ha ansvaret for drifta og vedlikehaldet av anlegget, men vil søkje Herøy kommune om driftsstøtte til aktivitetsparken til liks med kunstgrasbana. Ulikheita er at kunstgrasbana er eigd av kommunen som då har ansvaret for vedlikehaldet, men kjøper vedlikehaldstenester av idrettslaget.

Rådmannen er likevel positiv til å yte idrettslaget eit årleg driftstilskot etter ein nærare utarbeida avtale som skal politisk handsamast.

Vedlegg 7: Dokumentasjon av tilpassinga av anlegget til bygningar i nærleiken og karakterar til landskapet.

Det er lagt ved eit oversiktskart for nærområdet til anlegget i målestokk 1:2500 som m.a. viser kyrkja, delar av prestegarden, skuleområdet, aktivitetsparken, kunstgrasbana og einebustader i nærområdet.

Utviklingsleiaren skriv i si tilbakemelding om eit positivt tiltak, men synast nok at nærføringa til veg ikkje er god. I satsinga i arealplanen vil dette området etter alt å døme få ein stor tilvekst av nye bustadeiningar dei komande åra og at vegen forbi anlegget i det høvet må utvidast. Også betre grøftingar må på plass. Med bakgrunn i ovanfor nemnte, foreslår rådmannen at før byggearbeida vert sett i gong, må Tjørnvåg IL ta nærare kontakt med kommunen for å finne ei betre løysing i høve til kommunevegen, samt tilkomst frå skulen og anlegget elles for rullestolbrukarar.

Skuleavdelinga har ikkje merknader til planane. Skulen ser svært positivt på planane til idrettslaget og er glad for all aktivitet som kan kome elevane til gode. Også FAU ved skulen uttalar seg svært positivt til planane.

Leiaren for anlegg- og driftsavdelinga skriv det same som utviklingsleiaren.

Vedlegg 8: Bilete frå ulike typar anlegg slik dei tenkjer seg at aktivitetsparken kan kome til å verte.

Kulturavdelinga vil førehandsgodkjenne den idrettsfunksjonelle søknaden vedk. Tjørnvåg Aktivitetspark når dei ovanfor nemnte merknader er avklara.

Konsekvensar for folkehelse: Eit mykje positivt tiltak for folkehelsa

Konsekvensar for beredskap: Tiltaket har ikkje konsekvensar for beredskapen

Konsekvensar for drift: Tiltaket får konsekvensar for drifta

Fosnavåg, 20.11.2013

Erlend Krumsvik
Rådmann

Eileen Gjerde
Avd.leiar

Sakshandsamar: Andreas Kvalsund

SPAREBANKEN MØRE

Tjørnvåg Idrettslag
c/o Steven Brian Kempton
Kalveneset 94
6070 TJØRVÅG

NÆRINGS LIV VESTRE

Sjøgata 41
Postboks 130
6067 ULSTEINVIK
Tlf.: 70 01 86 60
Fax.: 70 01 86 71
sbm@sbm.no
www.sbm.no
Org. nr.: NO 937 899 319 MVA

11.07.2014

Saksbehandler : Geir Åge Flø

Deres søknad om nedbetalingskreditt kr 2.200.000,-

Vi viser til Deres søknad om lån/kreditt datert 11.07.2014 for finansiering av ny Aktivitetspark Tjørnvåg Stadion.

Vi tilbyr Dem herved et gjeldsbrevlån på kr 2.200.000,- på følgende vilkår, og på vilkår for øvrig som fremgår av vedlagte utkast til gjeldsbrev og øvrige låne- og sikkerhetsdokumenter:

Kredittkunde(r):

Tjørnvåg Idrettslag

Kredittvilkår:

- Kreditttype: Annuitet
- Rentesats f.t.: 4,500 %
- Effektiv rente f.t.: 4,660 %
- Nedbetalingstid: 10 år
- Avdragsfrihet: Inntil 6 måneder
- Terminlengde: pr. kvartal
- Terminbeløp/avdrag: Kr 24.411,-
- Terminomkostninger: Kr 65,-
- Etableringsgebyr: Kr 5.500,-
- Depotgebyr: Kr 1.000,-
- Kredittformål: Finansiere ny Aktivitetspark Tjørnvåg Stadion etter følgende investerings- og finansieringsplan:

Investering:

Paviljong	kr	185.000
Skatepark	kr	194.000
Tennisbane	kr	228.400
Murkant	kr	200.000
Asfaltering	kr	179.200
Grunnarbeid	kr	457.200
Diverse	kr	<u>383.600</u>
Sum	kr	2.080.000
Mva.	kr	<u>520.000</u>
Sum inkl. mva.	kr	<u>2.600.000</u>

Finansiering:

Egenkapital/-finansiering	kr 400.000
Lån Sparebanken Møre	<u>kr 2.200.000</u>
Sum	<u>kr 2.600.000</u>

Etableringsgebyr, depot- og terminomkostninger er med i grunnlaget for beregningen av den effektive rente. I tillegg kommer følgende kostnader som skal betales av Dem som kredittkunde(r):

Tinglysingsgebyr til statskassen, engangsbetrag pr. dokument som skal tinglyses, f.t.: kr 525,-. Disse kostnadene er ikke med i grunnlaget for beregning av effektiv rente.

Sikkerheter:

- Type: Garanti/kausjon fra Herøy kommune
- Pålydende: kr 2.200.000,-
- Objekt(er): Herøy Kommune

Spesielle engasjementsvilkår:

Brudd på ovennevnte spesielle engasjementsvilkår anses som vesentlige brudd på kredittavtalen.

1. Lånet skal nedbetales ekstraordinært med kr 900.000 ved mottak av tippemidler
2. Lånet skal nedbetales ekstraordinært med kr 520.000 ved refusjon av merverdiavgift
3. Lånet løper deretter som annuitetslån i avtalt låneperiode

Utbetalingsvilkår:

Sparebanken Møre har rett til å motregne ethvert innskudd innestående på konti med ethvert forfalt og misligholdt krav mot kunden.

Sparebanken Møre krever reviderte årsregnskaper jf. pkt. 3 i gjeldsbrev.

Dette kreditt-tilbudet er gyldig i en måned fra dato. Vi tar forbehold om endring av renter og kostnader frem til det tidspunkt kreditten blir utbetalt. Dersom tilbudet ønskes benyttet, returneres vedlagte gjenpart av dette brev med påtegnet aksept og vedlagte låne- og sikkerhetsdokumenter i undertegnet stand.

Vi håper tilbudet er tilfredsstillende. Vennligst ta kontakt dersom det er spørsmål, eller ønskelig med ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen
for Sparebanken Møre

Geir Åge Flø
ass. banksjef næringsliv

Jan Olav Gausemel
KA næringsliv

Vedlegg:

1. Gjeldsbrev – Næring (kredittavtale)
2. Nedbetalingsplan
3. Avtale om simpel kausjon
4. Orientering om kausjon
5. Utbetalingsfullmakt

Tilsagnsbrevet er sendt alle kredittkundene.

Kopi er sendt til:
Herøy Kommune

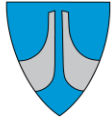
Vilkårene i dette brev og i mottatte kredittavtale, pantobligasjon og erklæring om pantsettelse er lest og akseptert. Oversikt over terminbeløpene over hele lånets løpetid, forfallstiden for innbetalinger og fordelingen av disse på avdrag, renter og andre kostnader er mottatt.

Tjørvåg, 11.07.2014

Sted/dato

Tjørvåg Idrettslag

Anlegg- og driftsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	TSE	Arkivsaknr:	2013/565
		Arkiv:	D11

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
153/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

TAK OVER TRIBUNE, HAVILA STADION FOSNAVÅG - BEHOV FOR EKSTRA LØYVING

Tilråding frå rådmannen:

1. Herøy kommune vedtek å bygge tak over tribune på Havila Stadion Fosnavåg for ein samla kostnad på 5.408.858 kroner.
2. Herøy kommune løyver 250.000 kroner i tillegg til tidlegare løyvde midlar til prosjektet. Dette inneber at kommunen sin samla kostnad med prosjektet blir 2.750.000 kroner. Løyvinga vert finansiert ved låneopptak.
3. Resterande kostnad på 2.658.858 kroner vert finansiert av Bergsøy IL. Kopi av lånetilsagn frå finansinstitusjon og vedtak om låneopptak gjort av Bergsøy IL må leggast fram for kommunen før det vert skrive kontrakt med entreprenør. Dersom opsjonen om dugnad skal brukast, må Bergsøy IL også legge fram vedtak på dette.

Særutskrift:

- Økonomiavdelinga, her
- Anlegg- og Driftsavdelinga, her
- Bergsøy IL Fotball, pb 12, 6099 Fosnavåg

Vedlegg:

Prenta vedlegg

- teikningar

Uprenta vedlegg

- tilbodspapir (unnateke off. fram til det er skrive kontrakt)

Bakgrunn:

Det er i budsjettet for 2014 løyvd kr. 2.500.000 til bygging av tribunetak på Havila stadion Fosnavåg. Løyvinga vart gjort med bakgrunn i førehandskalkyle frå Bergsøy IL Fotball. Etter gjennomført anbodskonkurranse syner det seg at kostnaden vert vel 5,4 mill. kroner og det er behov for ekstraløyving. BIL Fotball v/ formann Geir Johan Bakke stadfestar pr. epost 5.9.2014 at BIL Fotball tek alle kostnadar utover det som er løyvd dersom Herøy kommune dekker kommunen sine oppfølgingskostnadar på kr. 250.000.

Saksopplysningar:

Prosjektet omfattar tribunetak i full lengde over tribuner. Bygd med isolert undertak og takpapp med sveiste skjøtar. All stålkonstruksjon vert behandla med zink-galvanisering.

Det vart levert inn to tilbod. Etter gjennomgang av tilboda måtte eit av tilboda avvisast pga. manglande dokumentasjon. Det er gjennomført forhandlingar med gjenverande tilbydar og tilbodssum er justert m.a. ved at bakveggen vert utført med delvis lette materialer og endevegg mot nord er fjerna.

Med bakgrunn i framforhandla tilbod med tillegg av oppfølgingskostnader og uføresett får ein følgjande kostnadsoppsett:

Tilbodssum *	4.689.871
+ Oppfølgingskostnadar **	250.000
+ Uforutsettpost (10% av tilbodssum)	468.987
Samla kostnad	5.408.858

* Tilbydar har lagt inn moglegheit for at BIL Fotball kan sette opp bakveggen på dugnad. Tilbydar har verdsatt dugnadsverdien til kr. 297.650

** Oppfølgingskostnader og uføresett er estimat og kan både bli høgre og lågare.

Det er føresett følgjande finansiering:

Tidlegare løyving	2.500.000
+ekstra løyving (oppfølgingskostnadar)	250.000
+ BIL Fotball sitt bidrag	2.658.858
Sum:	5.408.858

Vurdering og konklusjon:

Det er ein føresetnad at alle prosjekt skal vere fullfinansierte før det vert skrive kontrakt med utførande entreprenør.

Prosjektet er og vurdert med eit mindre omfang, da med å redusere taklengda med ca 20meter. Dette er vurdert som lite gunstig med tanke på estetikk og pris.

- Estetikk: det er vanskelig å få same utsjånad på forlengelsen når det en gang i framtida skal byggast ut til full lengde.
- Pris: ein sparar meir på å bygge med full lengde no, enn å vente med dette til ei seinare anledning. Den generelle byggjekostnaden vil auke, og rigg kostnadane vil kome som eit tillegg til material og utførelseskostnadane.

Konsekvensar for folkehelse:

Prosjektet er eit tiltak som aukar trivselen og hevar standarden på anlegget betraktelig

Konsekvensar for beredskap:

Ingen konsekvens

Konsekvensar for drift:

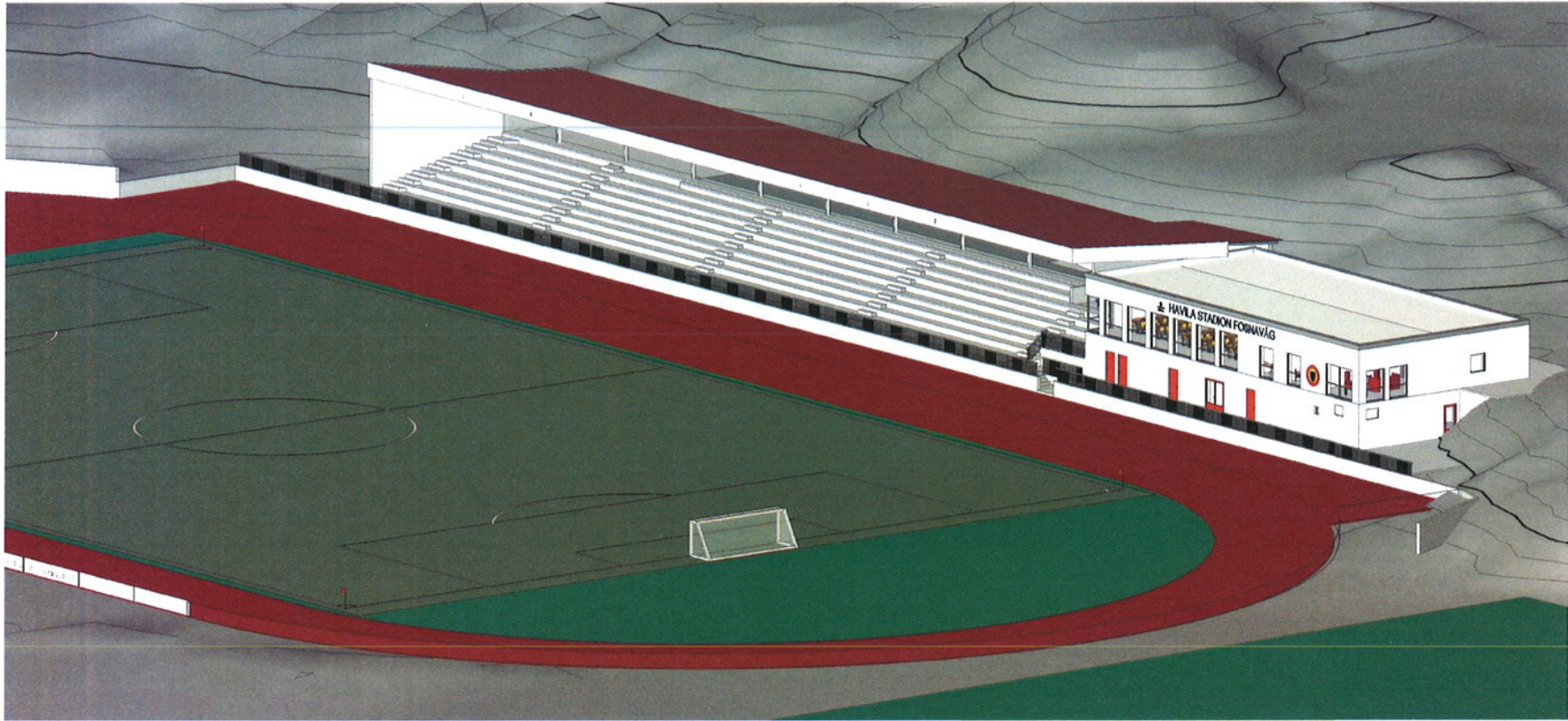
Prosjektet gir meir bygningsmasse som vil trenge normal drift og vedlikehald. Ingen røynsletal er innhenta.

Fosnavåg, 15.09.2014

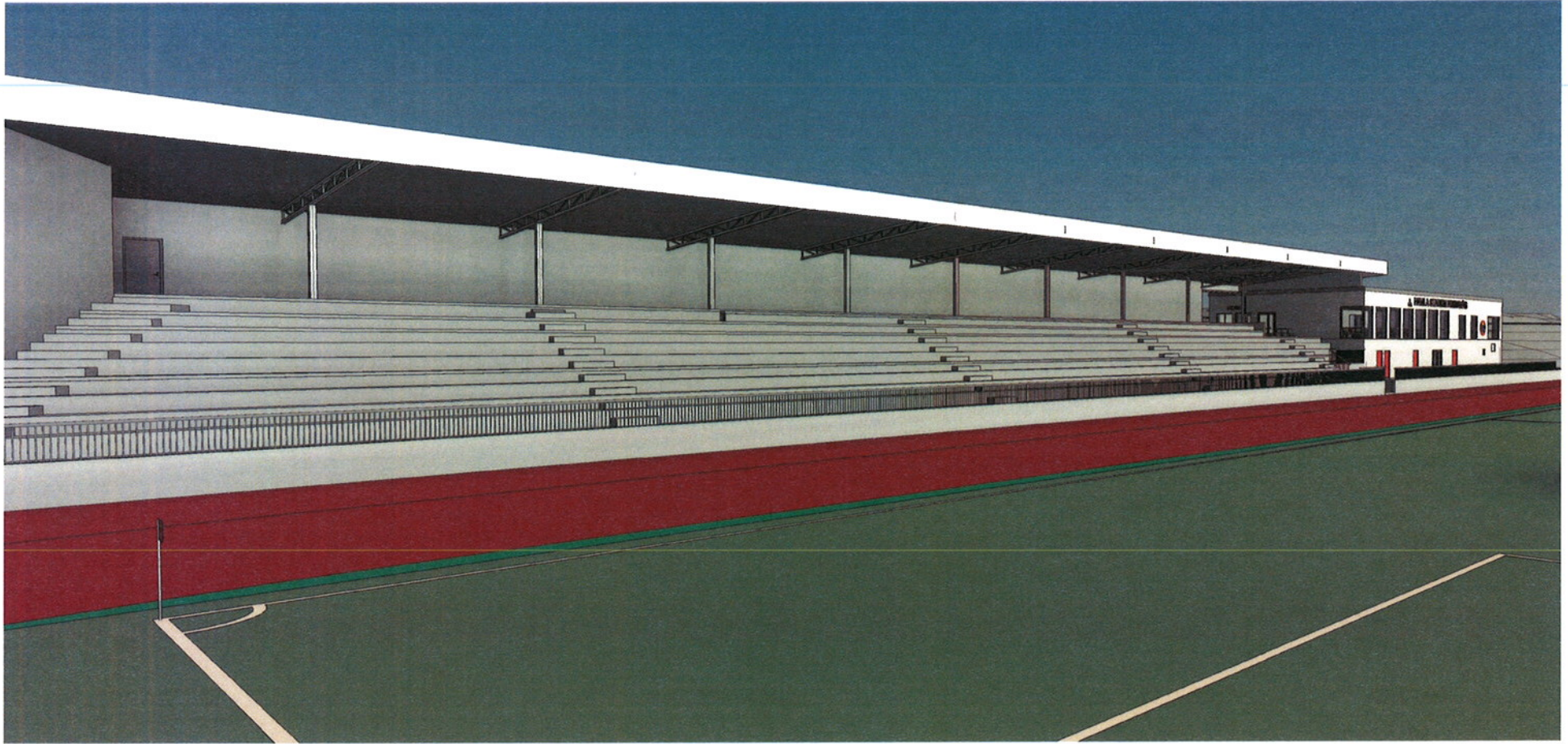
Erlend Krumsvik
Rådmann

Jon Rune Våge
Avd.leiar

Sakshandsamar: Trond Sellereite

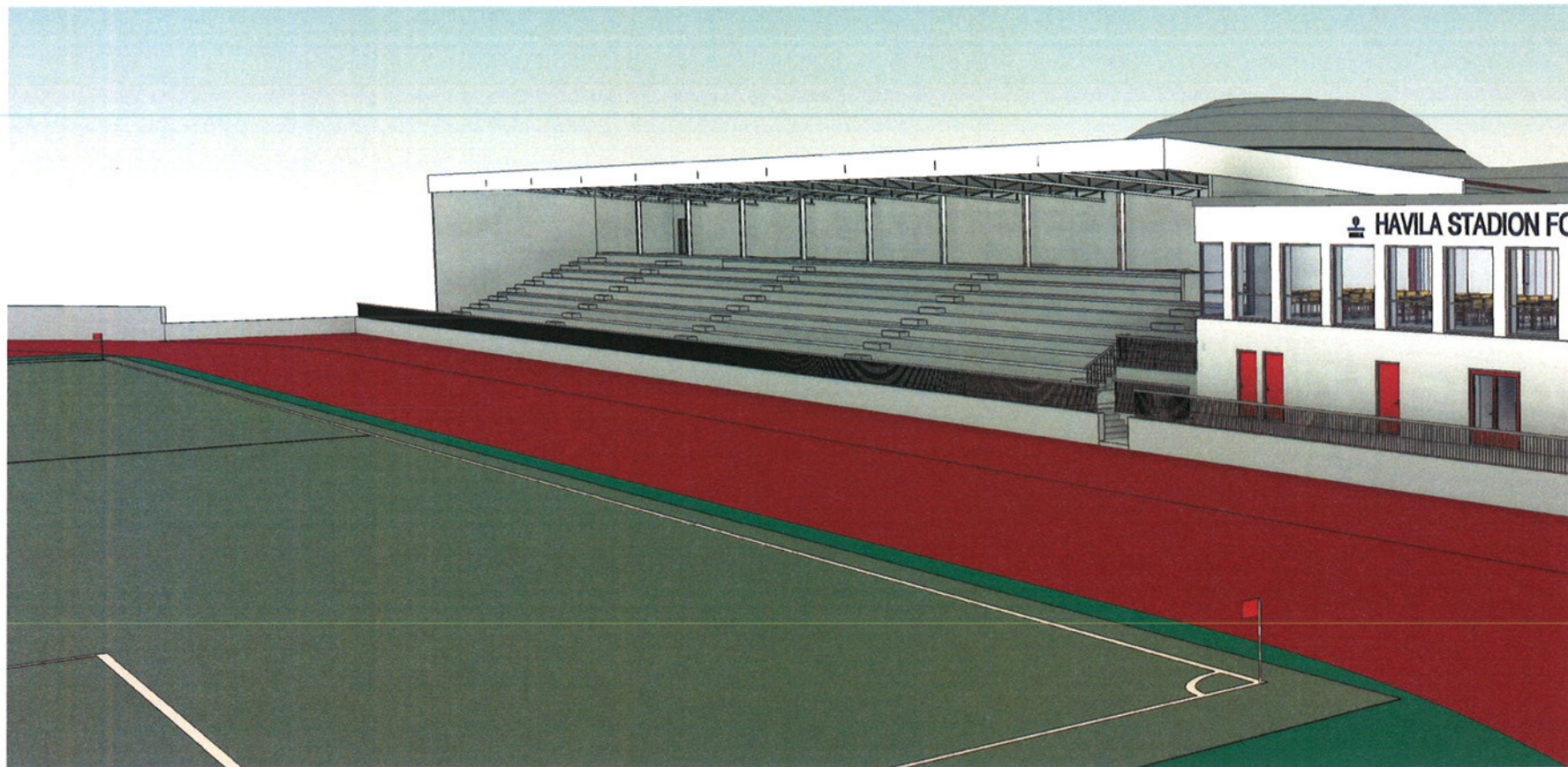

			 Bergsøy IL Fotball Postboks 12 6099 Fosnavåg	BERGSØY IL BERGSØY IL KLUBBUS	Fugleperspektiv Prosjektnr.: 183 Rev.dato: Dato: 13.02.14 004 Rev.: Tegna av: RH Kontroll: Målestokk:
Rev	Beskrivelse	Dato			

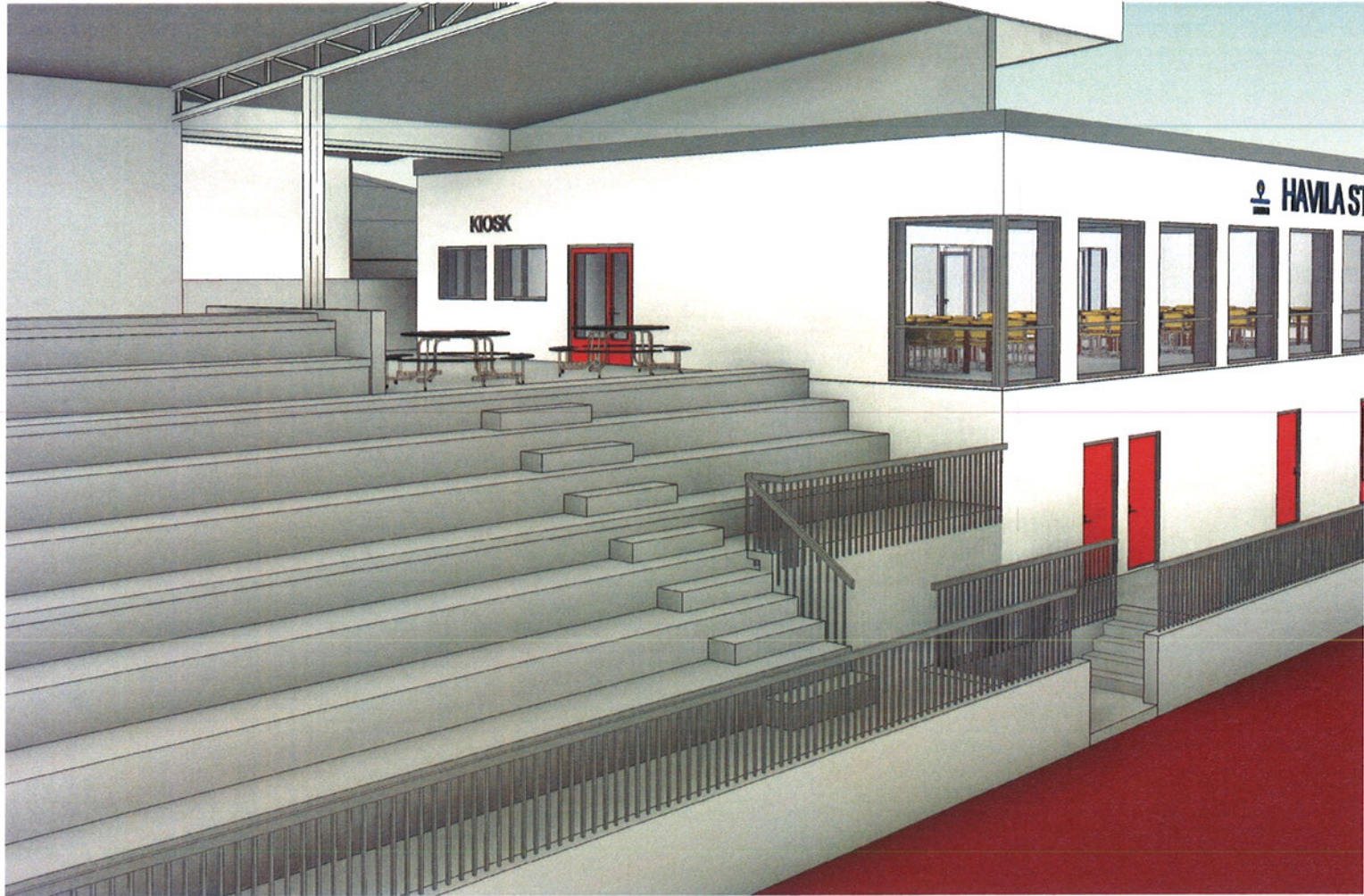

				Bergsøy IL Fotball Postboks 12 6099 Fosnavåg	BERGSØY IL	Perspektiv Nord-Vest
Rev	Beskrivelse	Dato			BERGSØY IL KLUBBHUS	Prosjektnr.: 183 Dato: 13.02.14 Tegna av: RH Kontroll:

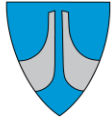

			 <p>Bergsøy IL Fotball Postboks 12 6099 Fosnavåg</p>	<p>BERGSØY IL</p> <p>BERGSØY IL KLUBBHUS</p>	<p>Perspektiv Sør-Vest</p> <p>Prosjektnr.: 183 Rev.dato:</p> <p>Dato: 13.02.14 Rev.: 002</p> <p>Tegna av: RH</p> <p>Kontroll: Målestokk:</p>
Rev	Beskrivelse	Dato			

			 <p>Bergsøy IL Fotball Postboks 12 6099 Fosnavåg</p>	<p>BERGSØY IL</p>	<p>Perspektiv med trapp til bane</p>
Rev	Beskrivelse	Dato		<p>BERGSØY IL KLUBBHUS</p>	<p>Prosjektnr.: 183 Rev.dato: Dato: 13.02.14 003 Rev.: Tegna av: RH Målestokk: Kontroll:</p>

HERØY KOMMUNE
HERØY KOMMUNE

Eigedomsavdelinga

SAKSFRAMLEGG

-

Sakshandsamar:	RMY	Arkivsaknr:	2014/1424
		Arkiv:	613

Utvalsaksnr	Utval	Møtedato
154/14	Formannskapet	16.09.2014
	Kommunestyret	24.09.2014

UTLEIGE AV GNR. 34 BNR. 237 SNR. 4 TIL FOSNAVÅG PARKERING AS

Tilråding frå rådmannen:

1. Kommunestyret godkjenner leigeavtale mellom Herøy kommune og Fosnavåg Parkering AS for gnr. 34 bnr. 237 snr. 4.
2. Ordføraren får fullmakt til å signere leigeavtalen.

Særutskrift:

Eigedomsavdelinga, her
Utviklingsavdelinga, her
Anlegg- og driftsavdelinga, her
Herøy brannvern, her
Fosnavåg Parkering AS, Postboks 229, 6099 Fosnavåg

Vedlegg:

Uprenta vedlegg:

1. K-sak 60/14

Prenta vedlegg:

1. Avtale om kjøp
2. Seksjoneringsbegjæring
3. Leigeavtale
4. Vedteker for seksjonssameiget

Saksopplysningar:

Saka gjeld utleige av gnr. 34 bnr. 237 snr. 4 til Fosnavåg Parkering AS

Bakgrunn

Kommunestyret fatta i K-sak 60/14 slikt vedtak:

1. *Kommunestyret vedtar at Herøy kommune kjøper seksjon 4, parkeringsdekke U1, av Fosnavåg Parkering AS for kr. 28.830.000,-.*
2. *Kjøpet blir finansiert ved 20.500.000 i RDA-midler, og 8.330.000,- ved lånefinansiering.*
3. *Kommunestyret ber samstundes rådmannen om å gjennomføre taktiske skattemessige disposisjonar med mål om å redusere den totale kostnaden gjennom å oppnå MVA-kompensasjon.*

Kjøpet er formalisert i kjøpsavtale mellom Fosnavåg Parkering AS og Herøy kommune av 28.5.2014, sjå prenta vedlegg 1.

Eigedomen

Eigedomen gnr. 34 bnr. 237 er seksjonert i to seksjonar. Fosnavåg Parkering AS eig seksjon 3 medan Herøy kommune eig seksjon 4, sjå prenta vedlegg 2.

Utleige til Fosnavåg Parkering AS

Fosnavåg Parkering AS som eigar av seksjon 3 har til formål i drifte parkeringshus i Fosnavåg sentrum. Dei tilbyr seg å leige kommunens seksjon tilbake for å kunne drifte parkeringshuset samla.

Utkast til leigeavtale fyl som prenta vedlegg 4 og føreset at leigetakar dekker kommunens årlege andel av driftskostnaden og tek fullt ansvar for innvendig vedlikehald av leigeobjektet.

Leigeavtalen er løpande frå og med 26.9.20124 med 1 års oppseiingsfrist for begge partar..

Leigeavtalen inneber såleis at det formelle eigaransvaret for seksjon 4 ligg til Herøy kommune, medan det praktiske og økonomiske driftsansvaret ligg til leigetakar. Herøy kommunes interesser som eigar vert ivareteke gjennom eigarseksjonssameiget, sjå vedteker for sameiget i prenta vedlegg 4.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen rå kommunestyret til å godkjenne leigeavtalen med Fosnavåg Parkering AS.

Leigeavtalen inneber at Fosnavåg Parkering AS kan tilby eit heilskapleg parkeringstilbod i det nye parkeringshuset.

Kommunen står som eigar av snr. 4 og er part i eigarseksjonssameiget, men dei praktiske og økonomiske kostnadane knytt til drift av parkeringshuset ligg til leigetakar som også eig snr. 3.

Konsekvensar for folkehelse:

Ingen særskilt konsekvens.

Konsekvensar for beredskap:

Ingen særskilt konsekvens.

Konsekvensar for drift:

Leigeavtalen er ein føresetnad for at Fosnavåg Parkering skal få mellombels bruksløyve for parkeringshuset.

Fosnavåg, 12.09.2014

Erlend Krumsvik
Rådmann

Robert Myklebust
Eigedomsléiar

Sakshandsamar: Robert Myklebust

KJØPEKONTRAKT

Mellom

Fosnavåg Parkering AS org.nr. 996546942, 6090 Fosnavåg (som seljar)

og

Herøy kommune, org.nr. 964 978 840, 6090 Fosnavåg (som kjøpar)

er inngått fylgjande avtale:

1. Fosnavåg Parkering AS sel parkeringsseksjonen, gnr. 34 bnr. 237 snr. 4 i Herøy (kjøpsobjektet) til Herøy kommune.
2. Kjøpesummen er avtalt til kr 22 500 000,-.
3. I tillegg til kjøpesummen skal kjøparen betale kostnadene til dokumentavgift og tinglysingsgebyr ved tinglysinga av skøytet. Desse kostnadane fakturerast kjøpar direkte frå Statens kartverk.
4. Kjøpsobjektet skal overtakast med verknad frå 30.5.2014 og kjøpesummen skal innbetalast til seljaren innan same dato mot heftefritt skøyte. Bygget er under oppføring på kjøpstidspunktet. Seljar svarer for alle kostnadar knytt til objektet inntil objektet er overteke til drift frå entreprenør.
5. Kjøpsobjektet overtakast heftefritt. Seljar plikter å slette eventuelle hefte på eigedomen umiddelbart etter at kjøpar har overteke eigedomen.
6. Det skal i samband med overtakinga inngås driftsavtale mellom avtalepartane. Seljar held kjøpsobjektet fullverdiforsikringa inntil driftsavtale er signert av avtalepartane.
7. Kjøparen er kjend med seksjonsbegjæringa for eigedomen og sameiget sine vedtekter.
8. Som vedlegg til avtalen reknast også fylgjande dokument:
  1. Seksjoneringsbegjæring med vedtekter
  2. Grunnboksutskrift for gnr. 34 bnr. 237 snr. 4.

Fosnavåg, den 28.05.14. PS

Som seljar
Fosnavåg Parkering AS

.....
Per Sævik

Per Sævik

.....
Sindre Thorseth

Sindre Thorseth

.....
Stig Remøy

Stig Remøy

Fosnavåg, den

Som kjøpar
Herøy kommune

.....

Begjæring om oppdeling i eierseksjoner reseksjonering

Rekvirentens navn		Plass for tinglysingsstempel
Adresse		
Postnr.	Poststed	
(Under-)organisasjonsnr./fødselsnr.	Ref. nr.	

Opplysninger i feltene 1-4 registreres i grunnboken

1. Eiendommen					
Kommunenr.	Kommunens navn	Gnr.	Bnr.	Festnr.	Snr.
1515	Herøy	34	237		

2. Hjemmelshaver(e)		
Fødselsnr./Org.nr. (11/9 siffer) 2)	Navn	Ideell andel 3)
996 546 942	Fosnavåg Parkering AS	1/1

3. Begjæring																			
Eiendommen begjæres oppdelt i eierseksjoner slik det fremgår av etterstående fordelingsliste.																			
S.-nr.	For-mål	Brøk (teller)	Til-leggs-areal	S.-nr.	For-mål	Brøk (teller)	Til-leggs-areal	S.-nr.	For-mål	Brøk (teller)	Til-leggs-areal	S.-nr.	For-mål	Brøk (teller)	Til-leggs-areal	S.-nr.	For-mål	Brøk (teller)	Til-leggs-areal
	4)	5)	6)		4)	5)	6)		4)	5)	6)		4)	5)	6)		4)	5)	6)
1				13				25				37				49			
2				14				26				38				50			
3	N	75		15				27				39				51			
4	N	72		16				28				40				52			
5				17				29				41				53			
6				18				30				42				54			
7				19				31				43				55			
8				20				32				44				56			
9				21				33				45				57			
10				22				34				46				58			
11				23				35				47				59			
12				24				36				48				60			
Sum tellere:				147				= nevner:				147							

4. Supplerende tekst
OBS! Her påføres kun opplysninger som skal og kan tinglyses. Ved reseksjonering skal dessuten oppgis hva endringen består i og eventuelt på hvilken måte fellesarealene endres.

Dato	Utstederens underskrift
------	-------------------------

P. RW

5. Egenerklæring

Undertegnede erklærer at

- a) seksjoneringen gjelder planlagt bygning hvor byggetillatelse er gitt, eller
 seksjoneringen gjelder bestående bygning hvor seksjoneringen bare omfatter bruksenheter som er ferdig utbygd
- b) seksjoneringen omfatter alle bruksenheter i eiendommen
- c) inndelingen i bruksenheter gir en formålstjenlig avgrensning av de enkelte bruksenheter
- d) bruksenhetsens formål (bolig eller næring) er i samsvar med gjeldende arealplanformål, eller
 det foreligger tillatelse til annen bruk etter plan- og bygningsloven
- e) ingen bruksenheter omfatter deler av eiendommen som er nødvendig til bruk for andre bruksenheter i eiendommen, eller deler som etter bestemmelser, vedtak eller tillatelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven, er fastslått å skulle tjene beboernes eller bebyggelsens felles behov
- f) areal som skal tjene sameiernes felles bruk eller eiendommens drift er fellesareal. Fellesarealet omfatter ikke vaktmesterbolig som er utleid til andre enn vaktmesteren, og hvor leier har kjøperett (§ 14)
- g) hver bruksenhets hoveddel er en klart avgrenset og sammenhengende del av en bygning på eiendommen og har egen inngang fra fellesareal eller naboeiendom
- h) hver boligseksjon har kjøkken, bad og wc innenfor hoveddelen av bruksenheten. Bad og wc er i eget eller egne rom eller
 boligseksjonen er en fritidsbolig, eller
 alle boligene inngår i en samleseksjon bolig
- i) det er fastsatt vedtekter (§ 28)

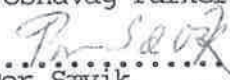

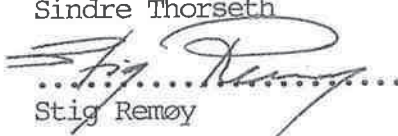
Undertegnede er kjent med at det er straffbart å avgi eller benytte uriktig erklæring (straffeloven § 189 og § 190)

6. Tegninger mv.

Alle vedlegg skal være i A4 format og fortløpende sidenummerert. Vedlegg som skal følge seksjoneringsbegjæringen:

- a) Situasjonsplan (§ 7, annet ledd).
- b) Plantegninger over kjeller, alle etasjene og loft. På tegningene er grensene for bruksenheterne, forslag til seksjonsnummer og bruken av de enkelte rom tydelig angitt (§ 7, annet ledd).
- c) Liste med navn og adresse på alle leiere av bolig i eiendommen. (Skal ikke følge med til tinglysing.)
- d) Vedtekter (§ 28). (Skal ikke følge med til tinglysing.)
- e) Samtykke fra panthaver ved reseksjonering (§§ 12 og 13).

7. Underskrifter

Sted, dato	Hjemmelshaver (§§ 7 og 12) / Styret (§ 13)	Ektefelle/registrert partner (Ved reseksjonering kreves samtykke fra ektefelle/registrert partner for de seksjoner hvor sameiebrøken reduseres)
Fosnavåg, 21.10.2013	Fosnavåg Parkering AS ..... Per Sævik ..... Sindre Thorseth ..... Stig Remøy	

PS PV

8. Styrets samtykke mv. ved reseksjonering ⁸⁾ Styret samtykker til reseksjonering (§ 12), eller Styret erklærer at sameiemøtet har samtykket til reseksjonering (§ 30)

Sted, dato

Underskrift

9. Kommunens tillatelse til seksjonering/reseksjonering Befaring er foretatt Målebrevkart for tilleggsdeler er utarbeidet og vedlagt ⁹⁾ Tillatelsen er inntatt nedenfor Tillatelsen følger vedlagt**Kommunen erklærer at tillatelse til seksjonering/reseksjonering er gitt for:**

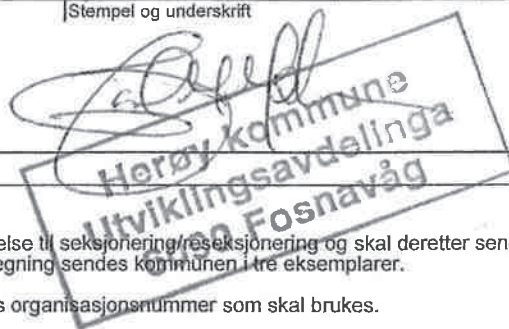
Gnr. | Bnr. | Fastenr. | Snr. | Kommune

34 | 237 | | 1,2 | Herøy

Dato

Stempel og underskrift

9/12-13

Noter:

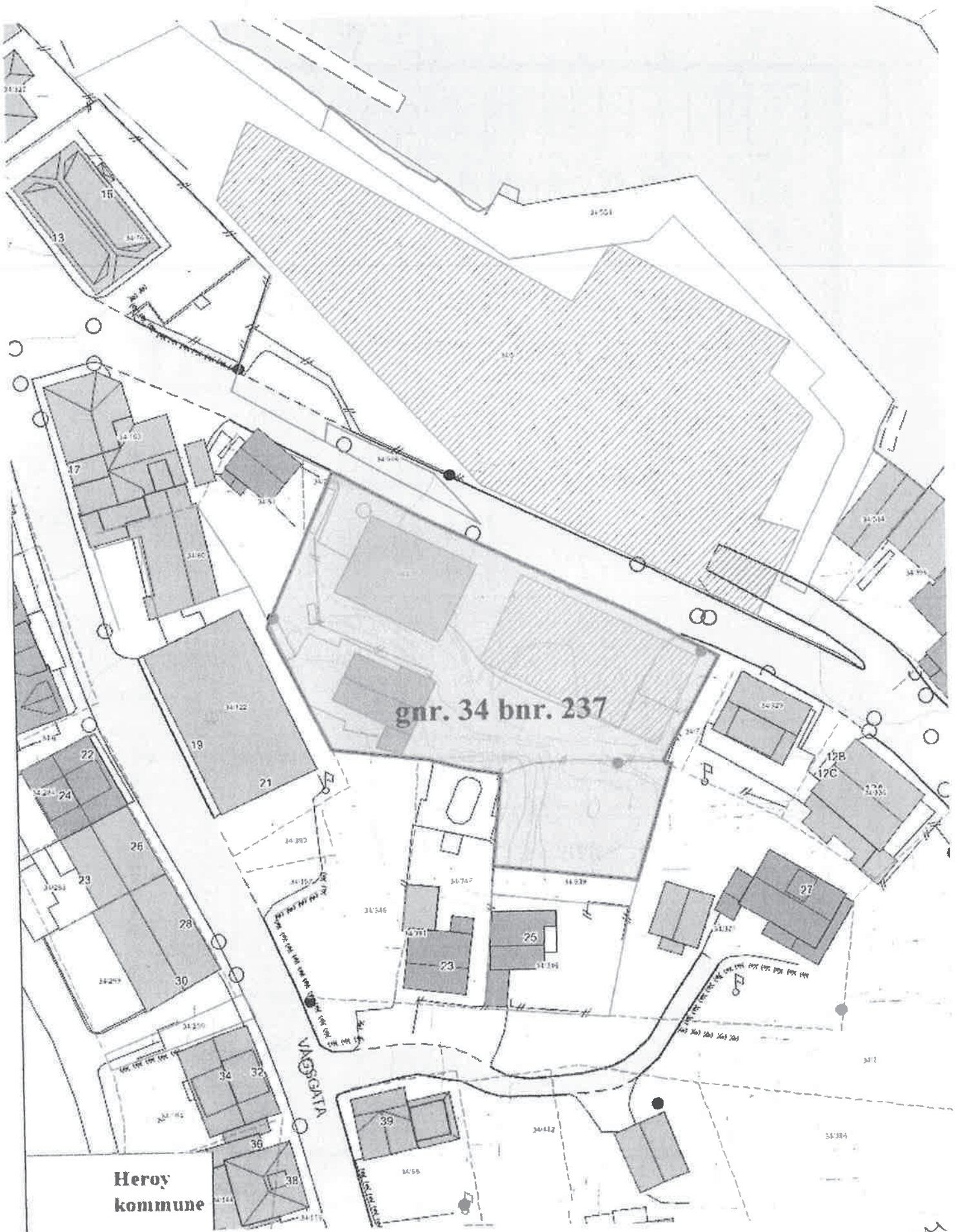
- 1) Kommunen skal gi tillatelse til seksjonering/reseksjonering og skal deretter sende begjæringen til tinglysing. Begjæring, situasjonsplan og plantegning sendes kommunen i tre eksemplarer.
- 2) Det er Enhetsregisterets organisasjonsnummer som skal brukes.
- 3) Feltet for ideell andel utfylles bare når det er flere hjemmelshavere.
- 4) B=boligseksjon, N=næringsseksjon, SB=samleseksjon bolig, SN=samleseksjon næring.
- 5) Ved oppdeling skal det for hver seksjon fastsettes en sameiebrøk med hele tall i teller og nevner.
- 6) Sett B dersom tilleggsarealet gjelder bygning, G dersom tilleggsarealet gjelder grunn, eventuelt BG hvis tilleggsarealet gjelder både bygning og grunn.
- 7) Det er bare rettsstiftelser som skal og kan tinglyses som skal tas inn her. Legalpanterett etter eierseksjonsloven § 25 første ledd kan ikke tinglyses. Her tas bare med panterett som kommer i tillegg, jf. § 25 tredje ledd. Panterett inntatt i oppdelingsbegjæringen gir ikke tvangsgrunnlag.
- 8) Etter eierseksjonsloven § 12 skal styret i noen tilfeller samtykke til reseksjonering. I de tilfeller hvor sameiemøtets samtykke er nødvendig, innestår styret for at samtykket er innhentet, jf. § 30.
- 9) Kommunen skal legge ved målebrevkart med tinglysingsgjenpart.

Plass for tinglysingsattest, påtegninger mv.

Dato

Utstederens underskrift

95. RM

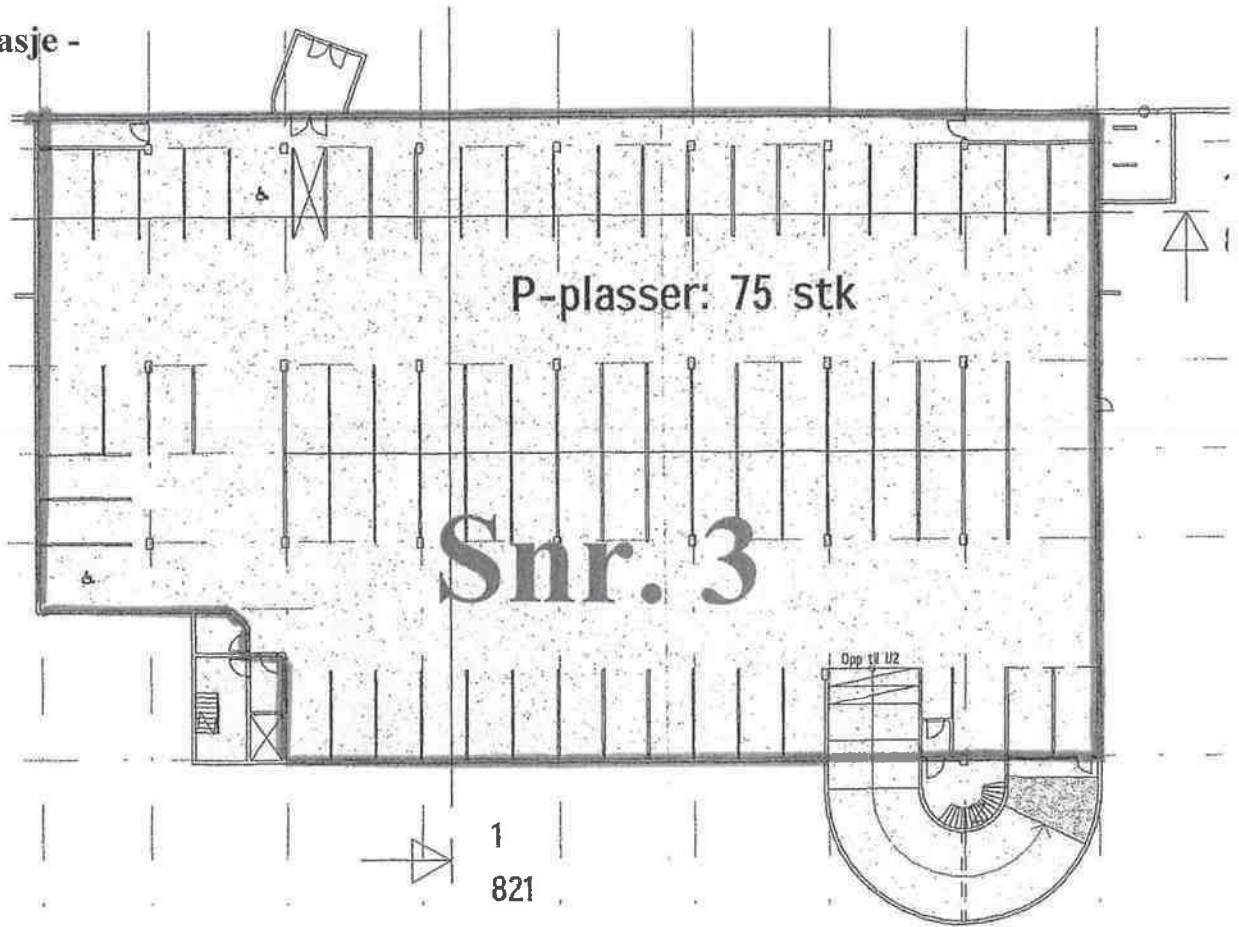

Herøy
kommune

Rm
95

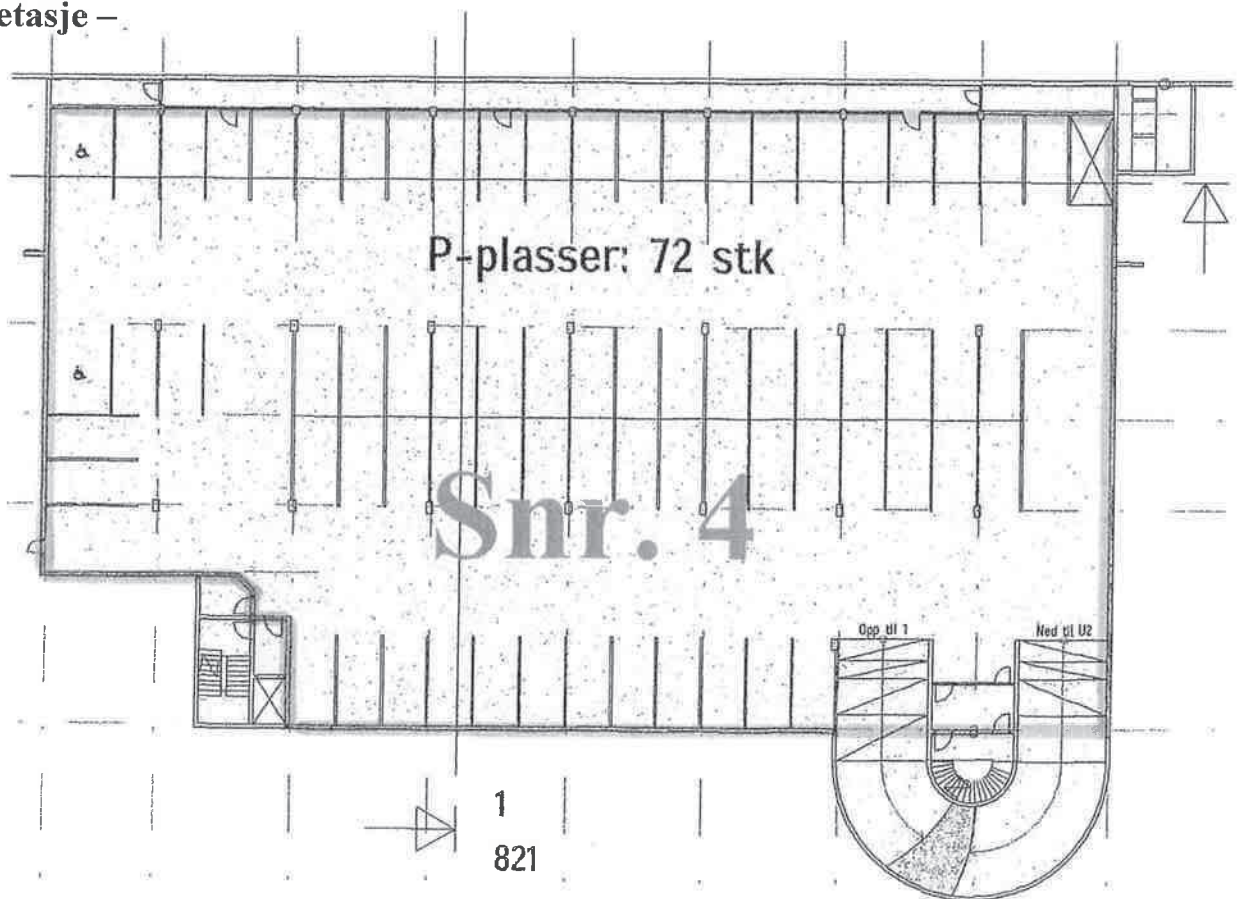
Underetasje -

U 2

Underetasje -

U 1

Melding til tinglysing

Det er ført en seksjonering i matrikkelen
Det er ført med bruksliffelle: Seksjonering

Løpenummer for forretning: 601546550
Vedlegg: Ja

Rekvirent av tinglysing

Organisasjonsnr 964978840
Navn HERØY KOMMUNE

Adresse Postboks 274, 6099 FOSNAVÅG

Rekvirent(er) av forretning

Fødselsdato/Orgnr 996546942
Navn FOSNAVÅG PARKERING AS

Bruksenhet Postboks 229, 6099 FOSNAVÅG

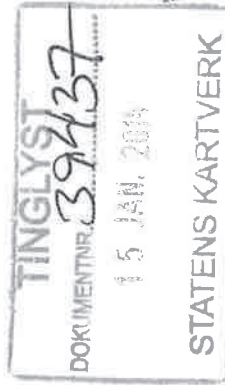
Matrikkelenhet(er) som er seksjonert

Knr	Gnr	Bnr
1515	34	237

Nye seksjoner

Knr	Gnr	Bnr	Fnr	Snr	Sameiebrøk	Formålskode	Tilleggsareal bygning	Ekklusivt uteareal
1515	34	237	0	3	75 / 147	Næringseksjon	Nei	Nei
1515	34	237	0	4	72 / 147	Næringseksjon	Nei	Nei

Melding til tinglysing er hjemlet i Matrikelloven § 24

STATENS KARTVERK

Hege Aarås Larsen

RUM
DE

HERØY (1515, Møre og Romsdal) - 1515/34/237//4

WE01117000 Hjemmelsinformasjon

Aktiv

Ajour pr.: 26.05.2014 Registreringsenhet: STATENS KARTVERK TINGLYSINGEN

Informasjon om seksjonen:
15.01.2014 39437SEKSJONERING
1515 / 34 / 237 // 4
Formål: NÆRING
Sameiebrøk: 72 / 147Hjemmelshavere:
21.05.2012 397043HJEMMEL TIL GRUNN
Kjøpesum: 4 424 000
Omsetningstype: Fritt salg
FOSNAVÅG PARKERING AS
ORG.NR: 996546942
GJELDER DENNE MATRIKKELENHETEN MED FLERE

WE11116000 Pengeheftelser

Aktiv

Ajour pr.: 26.05.2014 Registreringsenhet: STATENS KARTVERK TINGLYSINGEN

06.08.2012 634475

PANTEDOKUMENT
Beløp: 60 000 000 NOK
Pantthaver: SPAREBANK 1 SMN
ORG.NR: 937901003
Hefter i ideell 1 / 1 av matrikkelenhet tilhørende: FOSNAVÅG PARKERING AS
Overført fra: 1515 / 34 / 237 //
GJELDER DENNE MATRIKKELENHETEN MED FLERE

WE11114003 Leieavtaler

Aktiv

Ajour pr.: 26.05.2014 Registreringsenhet: STATENS KARTVERK TINGLYSINGEN

Ingen leieavtaler registrert.

WE11114002 Festeavtaler

Aktiv

Eventuelle festeavtaler for dette festenummer/seksjonsnummer finnes under pengeheftelser

WE11121000 Servitutter

Aktiv

Ajour pr.: 26.05.2014 Registreringsenhet: STATENS KARTVERK TINGLYSINGEN

FOR SERVITUTTER ELDRE ENN FRADELINGSDATO OG EVENTUELLE
AREALOVERFØRINGER SOM KAN HA BETYDNING FOR DENNE
MATRIKKELENHET HENVISES TIL HOVEDBRUKET / AVGIVEREIENDOMMEN.
FOR FESTENUMMER GJELDER HENVISNINGEN SERVITUTTER ELDRE ENN
FESTEKONTRAKTEN.Servitutter i grunn:
26.07.1979 3881BESTEMMELSE OM BEBYGGELSE
Overført fra: 1515 / 34 / 237 //
GJELDER DENNE MATRIKKELENHETEN MED FLERE

02.08.1979 3991

BESTEMMELSE OM BEBYGGELSE

P.M.
B

Overført fra: 1515 / 34 / 237 //
GJELDER DENNE MATRIKKELENHETEN MED FLERE

WE01115000 Grunndata

Aktiv

Ajour pr.: 26.05.2014 Registreringsenhet: STATENS KARTVERK TINGLYSINGEN

15.01.2014 39437

SEKSJONERING
Opprettet seksjoner:
Seksjon: 1515 / 34 / 237 // 4
Formål: NÆRING
Sameiebrøk: 72 / 147

WE11121001 Eiendommens rettigheter

Aktiv

Ajour pr.: 26.05.2014 Registreringsenhet: STATENS KARTVERK TINGLYSINGEN

Ingen rettigheter registrert.

WE21114105 Matrikelopplysninger

Aktiv

Matrikkel:		Tinglyst:	Ja	Landbruk:	Nei
Type:	Best. eierseksjon	Matrikkelført:	Ja	Antall teiger:	
Bruksnavn:		Har festegrunn:	Nei	Formål:	Næring
Etableringsdato:	15.01.2014	Skyld:		Sameiebrøk:	72 / 147
Areal:		Næringsgruppe:	Annet som ikke er næring		
Arealkilde:					

Eiendomskoordinater :

Koord.sys.nr	Koord.x	Koord.y
---------------------	----------------	----------------

Ikke tinglyst eierforhold:

Ingen ikke tinglyste eierforhold registrert på matrikkelenheten.

Kulturminner:

Ingen kulturminner registrert på matrikkelenheten.

Grunnforensing:

Ingen grunnforensing registrert på matrikkelenheten.

Klage på vedtak i Matrikkelen:

Ingen klage registrert på matrikkelenheten.

Forretninger:

Type	Dato	Rolle	Matrikkel	Arealendring
Seksjonering	Forretning: 13.01.2014		1515/34/237	0,0
	Matrikkelført: 13.01.2014		1515/34/237/0/3	0,0
			1515/34/237/0/4	0,0

WE21114103 Matrikelens adresser

Aktiv

Matrikkelenhet: Gårdsnr 34, Bruksnr 237, Seksjonsnr 4 **Kommune:** 1515 Herøy

Matrikkelenheten har ikke registrert adresse.

WE21114107 Matrikelens bolig og bygningsopplysninger

Aktiv

RM
PS

Parkeringshus**Opplysninger om boliger/bruksenheter:**

Adresse	Type	BRA	Kjøkkenkode	Antall rom	Bad	WC
Ingen registrert adresse	Annet enn bolig	1 773,0				

Bygningsopplysninger:

Næringsgruppe:	Annet som ikke er næring	Bebyggd areal:	1 800,0	Ramme tillatelse:	23.02.2012
Bygningsstatus:	Midlertidig brukstillatelse	BRA bolig:		Igangset.till.:	11.07.2012
Energikilde:		BRA annet:	3 546,0	Ferdigattest:	
Oppvarming:		BRA totalt:	3 546,0	Midl. brukstil.:	29.04.2014
Avløp:		Har heis:	Nei	Tatt ibruk (GAB):	
Vannforsyning:				Antall boliger:	2
Bygningsnr:	300281447			Antall etasjer:	2

Etasjeopplysninger:

Nr	Ant. boliger	BRA:	Bolig	Annet	Totalt	BTA:	Bolig	Annet	Totalt
U01				1 773,0	1 773,0				
U02				1 773,0	1 773,0				

Kulturminner:

Ingen kulturminner registrert på bygningen.

Bygningskoordinater:

Koord.sys.nr	Koord.x	Koord.y
23	6947273.35	16295.75

LEIGEKONTRAKT

Gnr. 34 bnr. 237 snr. 4

1. UTLEIGAR

Navn:	Herøy kommune	Org.nr.:	964 978 840
Adresse:	Pb. 274		
Postnr./stad	6099 Fosnavåg		
Att:	Eigedomsleiar Robert Myklebust		

2. LEIGETAKAR

Navn:	Fosnavåg Parkering AS	Org.nr.:	996 546 942
Adresse:	Postboks 229		
Postnr./stad:	6099 Fosnavåg		
Att:	Dagleg leiar Olav Arntsen		

3. EIGEDOM

Gnr.:	34
Bnr.:	237
Fnr.:	-
Snr.:	4
Adresse:	Gerhard Voldnes veg 8

4. LEIGEOBJEKT

Avtalen gjeld leige av parkeringsetasje U1 i Fosnavåg parkeringshus ved Gerhard Voldnes veg 8.

Leigeobjektet har eit samla bruksareal på 2100 m² BTA og 72 parkeringsplassar, sjå vedlegg 1.

Leigetakar disponerer ovannemnde leigeareal med dei rettar og plikter som fyl av seksjonsbegjæringa og vedtektene for eigarseksjonssameiget, sjå vedlegg 2 og 3.

5. LEIGETAKARS BRUK AV LOKALA

Leigeobjektet skal nyttast til parkeringsplass/biloppstillingsplass.

Leigetakaren har rett til å leige ut parkeringsplassar/biloppstillingsplassar i det leigde lokalet og har sjølv inntektene og kostnadane knytt til dette. Endring av verksemda i leigeobjekteter ikkje tillate utan utleigars skriftlege førehandssamtykke.

6. OVERTAKING

Leigeobjektet overtakast rydda og i den stand som leigeobjektet var i på overtakingspunktet.

Leigetakar er byggherre og selgar av leigeobjektet. Leigetakar har difor ikkje grunnlag for å reklamere overfor utleigar på byggets tekniske tilstand mm.

7. LEIGEFORHOLDETS VARIGHEIT

Leigeforholdet er løpande frå og med 26.9.2014 og med gjensidig oppseiingsfrist på 12 månadar, rekna frå den fyrste dagen i månaden etter at oppseiing er levert.

Oppseiing av leigeavtalen skal meldast skriftleg til Herøy kommune, Postboks 274, 6099 Fosnavåg og merkast «Fosnavåg parkering AS - oppseiing av leigeavtale».

8. LEIGESUM

Leigetakar skal betale ein årleg leigesum for leigeobjektet, tilsvarande utleigars årlege andel av felleskostnadane for seksjonssameiget. Fordeling av felleskostnader mellom seksjon 3 og 4 er fastsett i driftsbudsjett av 23.6.2014, sjå vedlegg 4.

Leigesummen fakturerast forskotsvis kvar månad med eit a konto beløp stort kr. 14 000,- eks. MVA, fyrste gong 1.10.2014.

Leiga skal kunne regulerast kvart år pr. 01.01 etter forhandlingar mellom partane. Grunnlaget for eventuell regulering skal vere endringar i fellesutgiftene.

I tillegg til leiga, skal leigetakaren betale eventuelle andre driftsutgifter for leigeobjektet.

Husleiga skal avreknast årleg mot faktiske kostnader. Avrekning skal gjennomførast snarast mogleg etter at årsrekneskap for seksjonssameiget er avslutta.

9. LEIGETAKARENS PLIKTER

Leigetakaren har det fulle ansvar for det innvendige vedlikehald av leigeobjektet. Det innvendige vedlikehald omfattar også fornying av golvbelegg, himling, elektriske leidningar frå eigne apparattavler eller sikringsboksar, alt elektrisk utstyr og alt varme, - ventilasjon, - og sanitærutstyr i dei leigde lokala.

Leigetakaren plikter å handsame såvel dei leigde lokala som eigedomen elles med aktsemd og vert erstatningsansvarleg for all skade som skuldast han sjølv, folk i hans teneste eller andre han har gitt adgang til lokala.

Leigetakar plikter å sette seg inn i og fylgje dei offentlege forskrifter (herunder politivedtekter), vedtekter, instruksar, ordensregler o.l. som er eller måtte bli innført og som er relevant for leigeforholdet.

Leigetakar er ansvarleg overfor alle offentlige myndigheiter for at hans bruk av leigeobjektet tilfredsstillar dei til ei kvar tid gjeldande offentlegrettslege krav. Alle offentlegrettslege krav, herunder krav frå arbeidstilsyn, helsemyndigheiter, sivilforsvar, industrivern, brannvern eller anna offentlig myndigheit, foranlediga av leigetakarens bruksformål eller den bransje leigetakar driv i leigeobjektet, er det leigetakarens ansvar å oppfylle per overtakelse og for øvrig i leigeperioda.

Leigeobjektet må ikkje nyttast på ein måte som forringer eigedomens omdømme eller utsjånad eller ved støv, støy, lukt, rystelse eller på anna måte sjenerer andre leigetakarar eller naboar. Rom med vann- og/eller avløpsrør må haldast så oppvarma at frysing unngåst. Utgiftene ved utbedring og eventuell erstatning i forbindelse med desse forhold, er leigetakarens ansvar.

Leigetakar kan ikkje nytte eigedomens fellesareal til eige formål (for eksempel sal, oppslag, lagring og liknande).

Leigetakar plikter å informere utleigar fortløpande om forhold som kan ha betydning for utleigaransvar og oppgåver.

10. FORSIKRING

Leigeobjektet er forsikra av eigarseksjonssameiget. Kostnadane er del av felleskostnadane og den husleige som leigetakar betaler for leigeobjektet.

Leigetakar forsikrar eiga verksemd og bygningsmessig innreiing, inventar, lausøyre, maskiner, data, varer, driftstap/avbrot og eige bedrifts- og produktansvar. Skade påført leigetakarens medkontrahentar som følgje av avbrot, forseinkingar eller oppgjer er leigetakarens ansvar.

11. BRANN ELLER ANNA DESTRUKSJON AV LEIGEOBJEKTET

Leigeavtalen fell bort dersom parkeringshuset eller leigeobjektet vert øydelagt ved brann eller annan hendeleg undergang. Dersom lokala vert renoverert med tanke på ny utleige og utan at det skjer ombygging, har leigetakaren fortrinnsrett til ny leigeavtale.

12. AVTALEBROT / UTKASTING

Dersom leigetakaren gjer seg skuldig i misleghald av pliktene sine etter denne avtalen eller husleigelova sine utfyllande reglar, har utleigaren rett til å heve kontrakta. Leigetakaren plikter i så fall å levere leigeobjektet tilbake til utleigaren innan ein frist fastsett av utleigaren.

Dersom leiga ikkje blir betalt innan 14 dagar etter påkrav eller vert leigeobjektet ikkje fråflytta når leigetida er ute, vedtar leigetakaren utkasting utan søksmål etter tvangslova § 13 - 2.

Ikkje-forfalte krav mot utleigaren eller motkrav leigetakaren vil gjere gjeldande mot utleigaren og som ikkje er fastslått ved rettskraftig dom eller forlik, kan leigetakaren ikkje avkorte i leiga.

Ved eventuell heving av kontrakta eller utkastning på grunn av betalingsmisleghald, er leigetakaren fullt ansvarleg for leiga i oppseiingstida eller til ny utleige kan finne stad.

13. FRÅFLYTTING

Ved fråflytting skal leigetakaren levere dei leigde lokala tilbake i vedlikehalden, rydda og reingjort stand, sett bort frå vanleg slitasje.

Der ikkje anna er avtalt, skal det eventuelle endringsarbeid leigetakaren har foretatt, tilfalle utleigaren utan godtgjersle.

I god tid før leigeforholdets opphøyr skal det gjennomførast ei felles synfaring mellom leigetakar og utleigar for å fastlegge eventuelt nødvendige arbeid for å bringe leigeobjektet i den stand det skal være ved tilbakelevering. Manglar som leigetakar ikkje har utbedra som del av denne avtalens plikter, kan utleigar utbetre for leigetakars rekning.

I dei siste 5 månadane før fråflytting har utleigar rett til å setje opp skilt på fasaden med informasjon om at leigeobjektet vert ledig.

Seinast siste dag av leigeforholdet skal leigetakar for eiga rekning fjerne sine eigedelar. Eigedelar som ikkje fjernast skal ansjåast som etterlatt, og tilfelle utleigar etter 14 dagar. Sjøppel og eigedelar som utleigar ikkje ynskjer å overta kan utleigar kaste eller fjerne for leietakars rekning.

14. TINGLYSING

Denne avtalen kan tinglysast på gnr. 34 bnr. 237 snr. 4 i Herøy.

Leigetakar gir utleigar ugjenkalleleg fullmakt til å besørge den tinglyste leieavtalen sletta på det tidspunkt leigeforholdet eventuelt opphøyrer. Utgifter forbunde med tinglysning og sletting av leigeavtalen dekkast av leigetakar.

15. OVERDRAGING / SELSKAPSMESSIGE ENDRINGAR

Leigetakar kan ikkje overdra denne leigeavtalen, heilt eller delvis, utan utleigars skriftlege førehandssamtykke.

Rettar og plikter etter denne avtalen kan av Herøy kommune transporterast til annan eigar av seksjonen dersom kommunen gjer seg nytte av retten sin til å transportere kjøpekontrakta mellom Fosnavåg Parkering AS og Herøy kommune til annan kjøpar.

Partanes eventuelle overdraging av leigeavtalen gir partane gjensidig rett til reforhandling av leigeavtalen.

16. SIGNATUR

Leigekontrakta er utferdiga i to – 2 – eksemplar, eitt til kvar av partane.

Fosnavåg ____ / ____ / 2014

Utleigar:

Leigetakar

_____
Arnulf Goksøy

_____
Per Sævik

_____
Sindre Thorseth

_____
Stig Remøy

VEDTEKTER

FOR

SAMEIGET GNR. 34 BNR. 237 I HERØY

§ 1 Egedomen.

Egedomen gnr. 34 bnr. 237 i Herøy er seksjonert i 2 næringsseksjonar.

For kvar seksjon er fastsett ein sameigebrøk i samsvar med krav om oppdeling av eigarseksjonar datert 21.10.2013.

Tomta og alle delar av bygninga som ikkje er skilt ut som eigen brukseining, er fellesareal.

Snr. 3 skal ha midlertidig einerett til å disponere parkeringsplassane på taket (toppdekket) av bygninga.

§ 2 Føremål.

Føremålet med sameiget er å ivareta drifta av sameiget, administrere bruk og vedlikehald av fellesanlegg og fellesareal og ivareta andre saker av felles interesse.

§ 3 Bruk av egedomen.

Den einskilde brukseining må ikkje nyttast slik at det er til unødig eller urimeleg ulempe for brukaren av den andre seksjonen.

Fellessanlegg må ikkje nyttast slik at andre brukarar unødig eller urimeleg vert hindra i den bruk av anlegga som er avtalt eller føresett.

Sameigarmøtet kan fastsettast vanlege ordensreglar for egedomen.

§ 4 Vedlikehald.

Innvendig vedlikehald av brukseininga ligg til den einskilde seksjonseigaren som også har vedlikehaldsansvaret for areal vedkomande seksjon har midlertidig einerett til å disponere.

Dersom ein sameigar lar vere å foreta det vedlikehaldet som er nødvendig for å bevare felles-eigedomens verdi eller for å avverge ulemper, kan sameigarane etter vedtak på sameigarmøte sørge for vedlikehald for vedkomande si rekning.

§ 5 Fellesutgifter.

Utgifter ved egedomen som ikkje knytter seg til den einskilde brukseininga eller til areal seksjonen har midlertidig einerett til å bruke, skal fordelast mellom sameigarane i samsvar med storleiken på sameigebrøken.

Med fellesutgifter vert m.a. meint kostnadene til opparbeiding og vedlikehald av felles uteareal medrekna snørydding av felles tilkomstareal, kommunale avgifter, renovasjonsavgift og bygg- forsikring,

Til dekning av fellesutgifter og til dekning av framtidig felles vedlikehald, betaler sameigarane etter vedtak i sameigarmøte, forskotsvis pr. månad eit beløp som tilsvarer seksjonens berekna andel av fellesutgiftene. Dette beløpet skal innsettast på eigen konto i bank.

§ 6 Ansvar for fellesutgifter.

For sameiget sine fellesutgifter er den einskilde sameigar ansvarleg i høve til sin sameigebrøk.

Den andre sameigaren har panterett i seksjonen for krav mot sameigaren som følge av sameigeforholdet i samsvar med eigarseksjonslova § 25.

§ 7 Sameigarmøtet.

Sameigarmøtet er sameiget sitt øverste organ. Medlemer av sameigarmøte er begge seksjonseigarane.

§ 8 Ordinært sameigarmøte.

Ordinært sameigarmøte skal haldast kvart år innan utgangen av april månad etter innkalling av styreleiaren med minst 8 og høgst 14 dagars skriftleg varsel.

På dette møtet skal handsamast

- a) Val av møteleiar.
- b) Handsame styrets årsberetning.
- c) Handsame og godkjenne årsrekneskapen.
- d) Fastsette storleiken på sameigarane sine månadlege innbetalingar til dekning av fellesutgifter.
- e) Val av styremedlemer, medrekna styreleiar.
- f) Andre saker nemnde i innkallinga.

§ 9 Ekstraordinært sameigarmøte.

Ekstraordinært sameigarmøte skal innkallast når dette er fastsett av det ordinære sameigarmøte eller når ein av sameigarane krev det.

Innkalling til ekstraordinært sameigarmøte skal skje skriftleg med minst 3 og høgst 10 dagars varsel. Innkallinga skal innehalde sakliste.

§10 Om sameigarmøtet.

I sameigarmøtet har sameigarane stemmerett rekna etter seksjonsbrøken.

Sameigarane har rett til å møte ved fullmektig som skal legge fram skriftleg og datert fullmakt. Fullmakta kan når som helst trekkast tilbake.

R/M
PS

Sameigarmøtet skal leiast av styreleiaren med mindre sameigarmøtet vel ein annan møteleiar.

Møteleiareren skal føre protokoll over dei sakene som vert handsama og dei vedtaka som vert gjort på sameigarmøtet. Protokollen skal lesast opp før møtet vert avslutta og underskrivast av møteleiareren og ein sameigar utpeika av dei frammøtte.

Alle vedtak vert gjort med alminneleg fleirtal i høve til dei avgitte stemmene. Ved røystelikskep vert saka avgjort ved loddtrekking.

Følgande saker må vere samrøystes:

- a) Ombygging, påbygging eller andre endringar som etter tilhøva i sameiget går ut over vanleg forvaltning eller vedlikehald.
- b) Samtykke til reseksjonering som nemnd i eigarseksjonsl. § 12, 2.ledd, 2.pkt.
- c) Omgjering av fellesareal til nye brukseiningar eller utviding av eksisterande brukseining.
- d) Samtykke til endring av føremålet for kvar einskild seksjon.
- e) Endring av vedtektene.

§11 Styret.

Sameiget skal ha eit styre på 2 medlemmer med personlege varamedlemmer valde av sameigarmøtet. Ein av medlemmene skal vere leiar og skal veljast særskilt, jfr. § 8 e.

Styremedlem tenestegjer i to år dersom sameigarmøtet ikkje bestemmer noko anna.

Det skal innkallast til styremøte når ein av styremedlemmene krev det.

§12 Styremøte.

Styremøtet vert leia av styreleiaren. Styreleiaren skal føre protokoll over dei sakene som vert handsama og dei vedtak som vert gjort. Styreprotokollen skal underteiknast av dei frammøtte styremedlemmene. Styret er vedtaksført når begge styremedlemmene er til stades.

§13 Styrets oppgaver.

Styret skal sørge for vedlikehald og drift av egedomen, og elles sørge for forvaltninga av sameigarane sine felles interesser i samsvar med lov, vedtekter og vedtak på sameigarmøtet.

Styret skal sørge for at det blir ført rekneskap og utarbeidd årsoppgjer i samsvar med føresegnene i og i medhald av lov om rekneskapsplikt m.m.

§14 Rettsleg rådevelde.

Den einskilde sameigar har full rettsleg råderett over sin seksjon. Dette gjeld såvel sal av seksjonen, pantsetting og utleige.

Overdraging av seksjon skal skriftleg meldast til styre.

Ved sal av seksjon plikter seljaren å gjere ny eigar kjend med vedtektene og vedtak i sameigemøte som har betydning for sameiget.

§ 15 Signatur.

Styreleiaren og eit styremedlem har i felleskap sameiget sin signatur.

§16 Misleghald.

Dersom ein sameigar trass i advarsel vesentleg mislegheld sine plikter overfor den andre sameigaren, kan han påleggast å selje seksjonen i samsvar med reglane i eigarseksjonslova.

§ 17 Særlege forhold

Eigar av seksjon nr. 3 skal ha rett til å foreta vidare utbygging av egedomen medrekna å omgjere fellesareal til nye brukseiningar utan at øvrige seksjonseigarar har krav på eller plikt til å ta del i ytterlegare utbygging.

§18 Anna.

Desse vedtektene er fastsette av Fosnavåg Parkering AS i samband med etablering av seksjonssameiget. Endring av vedtektene kan kun gjennomførast på den måten og innanfor dei rammer som framgår av vedtektene.

Det vert elles vist til Lov om eierseksjoner av 23. mai 1997 nr. 31.

21.10.2013

RN
PS

Delegerte saker frå avdelingane

DS 35/14 Søknad om å ta skjenkeløyve ut av lokalet/ utvida skjenketid for én bestemt anledning (lukket og åpent arrangement) 03.09.2014 00:00:00 MADELYNN COFFEE Strand

DS 36/14 Skjenkebevilling - søknad om bevilling for én bestemt anledning (lukket og åpent arrangement) 15.08.2014 00:00:00 MADELYNN COFFEE Strand

Referatsaker

Referatsaker

Fra: Klimavalgalliansen [<mailto:klimavalgalliansen@gmail.com>]

Sendt: 2. september 2014 21:53

Til: gunnar.steinsholt@fagforbundet.no

Emne: Klimavalg2015

2015 blir et viktig år, her hjemme og ute i verden. Høsten 2015 er det kommune- og fylkestingsvalg, noen uker senere samles verdens ledere i Paris for å sikre felles målsetninger og tiltak for å hindre en katastrofal global oppvarming på over to grader.

Skal verden lykkes i det store må vi også lykkes i det små. Som politiker er det viktig å sette klima på dagsordenen gjennom å fremme gode og gjennomførbare tiltak.

Vedlagt følger 8 Klimavettregler. Disse er laget i samarbeid med Klimavalgalliansen. Vi håper du finner disse nyttige og informative og at du kan bruke dem til å styrke ditt parti sin klimapolitikk foran valget i 2015.

Vi i Klimavalgalliansen kommer til å gjøre alt vi kan for å sette Klima på den politiske dagsordenen til neste høst. Vi håper du vil gjøre det samme!

Lykke til med å gjøre lokalvalget 2015 til et klimavalg.

Hilsen Klimavalgalliansens Fellesutvalg

<http://klimavalg2013.no/Klimavalgalliansen/?p=226>

**8 KLIMA-
VETT-
REGLER**

**Din lokale klimapolitikk kan være med
på å skape lavutslippssamfunnet!**

I desember 2015 samles verdens ledere i Paris for å sikre felles målsetninger og tiltak for å hindre en katastrofal global oppvarming på over to grader.

I september samme år er det kommune- og fylkesvalg i Norge.

Som lokalpolitiker er din oppgave å sørge for at partiet ditt går til valg med en god klimapolitikk. Her finner du derfor informasjon om viktige klimatiltak som din kommune kan gjennomføre. Klimavettreglene bør inkluderes i partiprogrammet som ditt parti går til valg på.

Kommunene er helt sentrale klimaaktører. De kjøper varer og tjenester for flere milliarder kroner hvert år i Norge. Både som politiske aktører, tjenesteytere, eiendomsbesitter, byggherrer og ansvarlige for planlegging og tilrettelegging for gode lokalsamfunn, kan kommunene utgjøre en enorm grønn kraft.

Ved å stille strengere miljøkrav til leverandører, kan disse motiveres til å utvikle ny teknologi og nye bærekraftige løsninger. Det forutsetter at de offentlige innkjøpene dreies fra å få den billigste løsningen til å få den beste løsningen for fremtiden.

Mange av tiltakene som foreslås her har økonomisk gevinst. Forslagene vil gjøre kommunen til en bedre plass å bo og arbeide, sørge for bedre tjenester til innbyggerne, og skape levende, attraktive byer og bygder.

Til deg som stiller til valg; bidra til å tilpasse ditt lokalsamfunn for de endringene som kommer, og sørg for at deres lokale politikk forebygger klimagassutslipp og miljøødeleggelser.

Det er ingen grunn til å vente – klimaet trenger deg, og stadig flere velgere vil kreve det av deg – sett i gang arbeidet nå, ivareta klimavettreglene i ditt partiprogram!

Les mer på www.klimavalgalliansen.no #klimavalg

KLIMASMART PLANLEGGING

Klimasmart planlegging i dag vil være et viktig bidrag til et framtidig lavutslippssamfunn, og forberede næringer, infrastruktur og befolkningen på endringene som kommer.

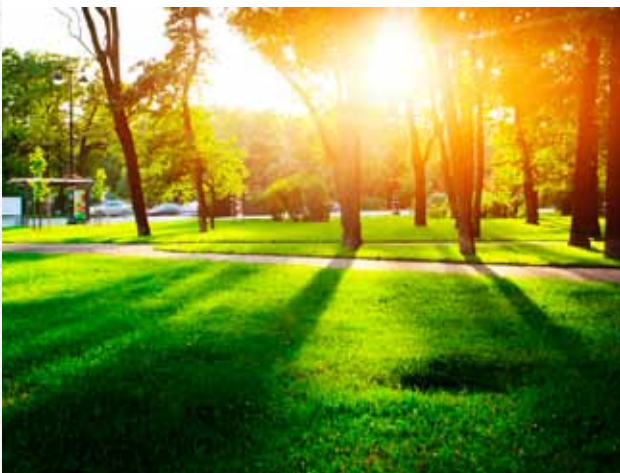
Klimaendringene krever en helhetlig tilnærming, for eksempel er arealplanlegging og samarbeid på tvers av kommunene et helt sentralt verktøy for både å motvirke klimaendringene og tilpasse kommunene til endringene som kommer.

Motsatt vil en planlegging som fører til høye utslipp svekke mulighetene for å realisere lavutslippssamfunnet. Beslutningene som tas i dag er derfor svært viktige for hvordan samfunnet blir i et lengre perspektiv.

VÄXJÖ KOMMUNE I SVERIGE – EUROPAS GRÖNNESTE BY?

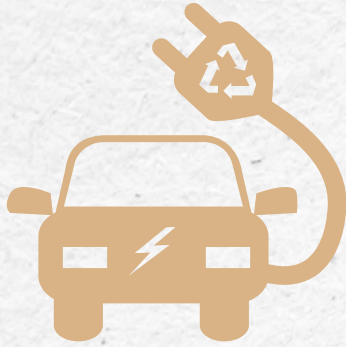
Växjö kommune i Sverige er blitt kalt Europas grønneste by, av blant annet BBC. Klimagassutslippene er redusert med 41 prosent per innbygger fra 1993 til 2012. Målet for 2015 er 55 prosent. I Växjö benyttes verktøyet ecoBUDGET.

Poenget her er at kommunen skal håndtere natur- og miljøressurser på samme måte og like effektivt som de finansielle ressursene. EcoBUDGET er integrert i kommunens budsjettarbeid, det vil si at kommunens miljøprogram styres og følges opp i budsjett- og regnskapsdokumenter, akkurat som økonomiske mål.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Framstill lokale prognoser for hvordan klimaet vil endre seg over tid og hvilke påvirkninger dette vil ha på fylket og kommunen.
- Sørg for at kommunens klimaplan fungerer som styringsdokument for øvrig planarbeid og drift på kommune- og fylkesnivå. Mange steder er planen utarbeidet av eksterne konsulenter. Det er viktig at de ansatte og deres organisasjoner involveres i revideringen slik at klimaarbeidet forankres hos de som står for den daglige driften.
- Sikre at klimaplanen rulleres og oppdateres regelmessig, helst sammen med den årlige budsjettbehandlingen.
- Fremstill et kommunalt klimabudsjett hvor reduksjon i klimagassutslipp er tallfestet og minimum i samsvar med FNs klimapanel sine anbefalinger.
- Sett av tilstrekkelige menneskelige og økonomiske ressurser til å gjennomføre planen og nå målsetningene i den, for eksempel ved bruk av verneombud eller miljørådgiver.
- Jobb for statlig medfinansiering og søk kommunalbanken for grønn p.t.-rente til miljøprosjekter.
- Bli med i Miljøfyrtårn-ordningen, dette stiller overkommelige og helhetlige krav til kommunens miljøtiltak og gir kommunen konkrete mål å jobbe mot.
- Jobb for å bevisstgjøre innbyggerne om klima- og miljøutfordringene ved å legge til rette for tverrfaglig samarbeid med skoleverk, sivilsamfunn og offentlige etater, og skap gode og praktiske informasjons- og undervisningsopplegg.
- Arranger klima- og miljødag hvert halvår som kan appellere til forskjellige aldersgrupper. Her bør ulike aktører fra sivilt samfunn, kommune og næringsliv delta.
- Opprett eller delta i miljønettverk med andre fylkeskommuner og kommuner for å dele erfaringer og de gode eksemplene.

GRØNN TRANSPORT

Transport er den største kilden til klimagassutslipp i de fleste kommunene. I mange kommuner står veitrafikken for 40–60 prosent av utslippene.

God planlegging og samarbeid mellom fylkeskommuner, bykommuner og omlandskommuner om gang-, sykkel- og kollektivtilbud og en konsentrert arealbrukspolitik, kan ivareta klimamål og gi økonomisk innsparing for kommunene. Slik kan en unngå å starte opp kostbare og miljøskadelige utbygginger av motorvei.

TRONDHEIM BY HAR ØKT KOLLEKTIVANDELEN MED 30%

Trondheim kommune jobber med et trendskifte fra privatbiler til miljøvennlig transport, og har utviklet en helhetlig strategi med sammenheng mellom alle transportformer. Etter å ha omgjort sambruksfelt til kollektivfelt har byen fått økt framkommelighet og flere kollektivtrafikanter. Etter innføring av dobbel bompengetakst i rushtiden sank biltrafikken med 9 prosent i perioden 2010-2013.

I byen har kollektivbruken økt med ca. 30 og i regionen ca. 60 prosent i samme periode. Samtidig har det blitt mindre svevestøv, og etter at gassbusser erstattet dieselbusser har man redusert utslippene av NO₂.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Styrk kollektivtrafikken.
- Prioriter miljøvennlig transport i alle plan- og arealprosesser. Samordnet areal- og transportplanlegging skal redusere reisebehovet gjennom fortetting i kollektivbaserte knutepunkter.
- Planlegg kollektivknutepunkter sammen med et nett av gang – og sykkelveier og sykkelhotell.
- Planlegg by – og tettstedsfortetting med boliger, arbeidsplasser og fritidstilbud langs kollektivakser.
- Bytt ut dieselbusser med hybridbuss, elbuss og biogassbuss. Dette kan for eksempel delfinansieres gjennom bompengavgift.
- Sikre hovedsykkelveinett og gode sykkelveier. Kommunen bør sørge for at hovedsykkelveinett kan brukes om vinteren.
- Stimuler til grønn kjøring gjennom miljø- og tidsdifferensiering av bomavgifter, havneavgifter, veiprising, restriktiv parkeringspolitikk, og drosjeforskrifter.
- Bygg fyll- og ladestasjoner for strøm, hydrogen og biodrivstoff for å tilrettelegge for overgang fra fossilt til fornybart drivstoff i person- og varetransport.
- Gjør det lett og lønnsomt for kommunens ansatte og øvrig befolkning å sykle, gå og kjøre kollektivt i jobb og fritid, for eksempel ved å øke satsene for kilometergodtgjørelse for gange og sykkel slik at disse ligger høyere enn for bil.
- Skift ut kommunale fossilbiler til person- og varetransport med lav- og nullutslippsbiler, og vurder muligheten for å bytte ut deler av kommunens bilpark med elsykkel.
- Sørg for å redusere transportbehovet til kommunens ansatte, for eksempel ved utstrakt bruk av videokonferanser.

MILJØVENNLIG ENERGI OG BYGG

Kommunene forvalter en betydelig bygningsmasse, og 40 prosent av Norges energiforbruk kommer fra produksjon og drift av bygg. Mye av energien er fossil, og mye sløses bort. Det er for eksempel beregnet at skolebygg i gjennomsnitt bare er i bruk 18 prosent av tiden.

Det er et enormt potensial for utslipps-reduksjoner gjennom å fase ut fossil energi, og øke effektivitet og energisparing i nye og eksisterende bygg. Som byggherre kan og bør kommunene stille tydelige miljøkrav til entreprenører og leverandører. Dette vil kommunen også spare penger på, gjennom reduserte energitgifter.

KRISTIANSAND SPARER ENERGI

Kristiansand kommune har seks ansatte i avdelingen Enøk-drift, som styrer varme og ventilasjon for kommunale bygg fra en sentral driftsenhet. Dette gir mest mulig komfort mens de kommuneansatte er på jobb, og mest mulig energisparing når bygget er tomt. Energiforbruket i byggene som er med i programmet, er redusert med 23 prosent fra 2007 til 2011. Det er investert om lag 60 millioner kroner i energispareprogrammet. 20 millioner av dette var støtte fra Enova. Samtidig kan det spare 450 millioner kroner i løpet av 20 år, på grunn av reduserte utgifter til strøm og fyringsolje.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Utfasing av all fossil oljefyring i egne bygg innen 2018.
- Sett krav om fornybaroppvarming til bygg man leier. Utvikle en energispareplan for alle kommunale bygg.
- Igangsett energirådgivning og informasjonstiltak knyttet til dette for kommunens innbyggere.
- Reduser varmelekkasje i eksisterende bygg gjennom isolasjon og nye vinduer.
- Gå gjennom alle kommunens bygg og vurder om takene er egnet til å produsere solenergi; enten ved å montere solceller til strømproduksjon eller solfangere til oppvarming av vann.
- Sørg for at kostnadsberegningene for byggeprosjekter omfatter hele livssyklusen
- Fastsett ambisiøse mål slik at en stor andel av alle planlagte kommunale byggeprosjekter, både nybygg og rehabilitering, skal oppnå "nesten nullenerginivå", allerede nå.
- Still strengere krav enn gjeldende regler; plan- og bygningsloven gir kommunen anledning til å stille strengere krav enn teknisk forskrift når nye områder legges ut for utbygging.

MILJØSERTIFISERING OG GRØNT FORBRUK

Miljøsertifisering bidrar til en helhetlig miljøplanlegging i bedrifter og kommunale enheter. Gjennom miljøsertifisering arbeider man systematisk med å gjennomføre tiltak for en mer miljøvennlig drift ved å tilfredsstille miljøkrav i blant annet innkjøp og forbruk, energi, transport, avfall, og utslipp til luft og vann.

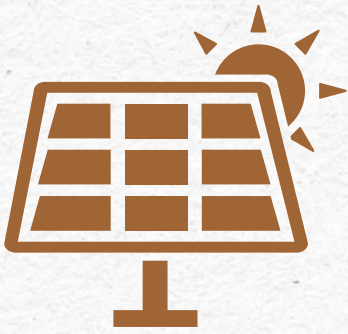
FORANKRING AV MILJØARBEIDET I NEDRE EIKER

I Nedre Eiker har man integrert miljø- og klimaspørsmål i kommunens HMS-arbeid og i kommunens rapporterings- og styringssystemer. I tillegg har verneombudene i alle virksomhetene drevet fram sertifisering av samtlige kommunale virksomheter som Miljøfyrtårn. Det spesielle i Nedre Eiker er at verneombudene i hver enkelt virksomhet utdannes til å bli miljøkonsulenter. Slik får de en faglig tyngde som sammen med lokal forankring gir grunnlag for varig miljøatsing. Dersom kommunen hadde benyttet eksterne konsulenter til dette arbeidet, ville det kostet rundt 900 000 kr. Kostnadene ved "Nedre Eiker-modellen" har for perioden 2006-09 vært på ca. 350 000 kr. Kostnaden per virksomhet har i snitt vært på ca. 11.000. Solberglia bo- og aktivitetssenter har alene fått en årlig besparelse på ca 14.000 kr bare ved å redusere restavfallet med 12,5 tonn.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Sett som mål at alle kommunale enheter som rådhus, skoler, barnehager m.m. miljøsertifiseres.
- Still krav til ansatte om å delta i miljøarbeid. Dette kan for eksempel gjøres ved å involvere verneombudene i tråd med "Nedre-Eiker modellen".
- Still miljøkrav i innkjøp og la miljø vektet høyt: Gjennom å skape etterspørsel etter for eksempel energieffektive produkter, økologisk mat og frakt av varer med fornybart drivstoff kan en sikre at utvalget blir større og at leverandørene som har satset miljøvennlig kan fortsette med det.
- Jobb for å gjøre det lettere for innbyggerne å velge miljø- og klimavennlige løsninger, å redusere eget forbruk, kjøpe miljømerkede varer, og å praktisere gjenbruk og kildesortering.
- Arranger brukt- og byttemarked.
- Utarbeid lokale grønne guider for hvor de bærekraftige alternativene finnes. Dette kan inkludere alt fra miljøsertifisert næringsliv til økologiske restauranter og bruktbutikker.

GRØNT NÆRINGS LIV OG GRØNNE JOBBER

I et bærekraftig samfunn må vi sørge for at levebrødet vårt kommer fra fornybare energikilder. I en overgangsperiode hvor fornybar energi gradvis erstatter fossil energi, må kommunene jobbe for å utfase oljebaserte arbeidsplasser, og tilrettelegge for nye næringer.

60.000 ARBEIDSPASSER SOM KLIMAPARTNERE

Som en del av kommunens satsing på grønt næringsliv etablerte Arendal kommune i 2009, i samarbeid med Aust-Agder fylkeskommune og GRID-Arendal nettverket Klimapartnere. Disse partnerne ønsket å etablere et samarbeid med næringslivet som skulle bidra til at Arendal og Aust-Agder skulle stå best mulig rustet til å møte klima-utfordringene og bygge morgendagens lavutslippssamfunn. Nettverket er nå utvidet til å omfatte hele Agder med 45 medlemsvirksomheter og over 20.000 ansatte. Klimapartnermodellen har også spredd seg til Hordaland, hvor man hadde oppstart i juni 2014 med 14 partnere som representerer over 40.000 ansatte. Initiativet blir også vurdert igangsatt av flere andre regioner. Hovedfokus er på kunnskap om trusler og muligheter klimaendringene representerer, utvikling av varer og tjenester som lavutslippssamfunnet vil etterspørre, og å feie for egen dør ved å systematisk redusere utslipp av egne klimagasser.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Sett mål for nye grønne arbeidsplasser og etablering av miljøvennlig næringsliv i kommunene.
- Miljøsertifiser kommunens enheter; gjennom sin rolle som rådgiver, foregangsmodell og pådriver kan kommunene påvirke befolkningen og lokalt næringsliv i deres forbruk og atferd, og bidra til markeder for grønne produkter og etableringsmuligheter for grønt næringsliv.
- Bidra til å gjøre eksisterende arbeidsplasser grønnere ved for eksempel å bidra med oppfølging og teknologiutvikling for bedrifter med store utslipp, og opplys lokalt næringsliv om statlige støtteordninger for miljøteknologi.
- Bruk eierskapet i avfallsselskap aktivt for å bidra til best mulig materialgjenvinning av avfall, framfor forbrenning.
- Etterspør regional koordinering og samarbeid blant kommunale enheter og bedrifter.

KLIMAVENNLIG MAT

Produksjonen av kjøtt og animalske produkter står for 10-20 prosent av de norske klimagassutslippene, og det norske kjøttforbruket er direkte i strid med myndighetenes kostholdsråd. Økologisk mat er mer miljøvennlig enn konvensjonell produksjon, og ivaretar artsmangfold, folks helse og dyrevelferd på en langt bedre måte. I Norge kaster vi nesten 400 000 tonn mat i året, samtidig som halvparten av denne maten holder god spiselig kvalitet.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Innføring av kjøttfrie dager og andre tiltak for å redusere kjøttforbruket i alle kommunale virksomheter, med et mål om å halvere kommunens kjøttforbruk innen 2020.
- Sett som mål at 50 prosent av all mat som kjøpes inn av kommunale virksomheter er økologisk.
- Stimuler befolkningen til matdyrking til eget bruk gjennom informasjonskampanjer og tilrettelegg for dyrking og flerbruksområder på kommunens eiendom.
- Tilrettelegg for økologisk jordbruk på lokale ressurser, for eksempel ved å legge føringer via lokale landbrukskontor eller ved å ha kommunale målsetninger om innkjøp av lokal mat.
- Reduser kommunens matkasting, for eksempel ved å bruke mindre tallerkener i kommunens kantiner.
- Se på muligheten for å bruke matavfall som biodrivstoff.

KØBENHAVN NÆRMER SEG 90 % ØKOLOGISK MAT

Over 75 prosent av maten som serveres ved Københavns offentlige institusjoner er økologisk. Innen 2015 skal 90 prosent av all mat som serveres sykehuspasienter, skole- og barnehagebarn, offentlig ansatte og eldre i den danske hovedstaden, være økologisk dyrket. Viktige faktorer for suksess har vært politiske vedtak, forankring og krav fra administrativ ledelse, samt oppfølging på virksomhetsnivå i form av kartlegging og innsparing på eksempelvis energiforbruk og reduksjon i matsvinn på kjøkken.

København kommune satser både på økologisk mat og på matkvalitet generelt, som to sider av samme sak. Skolene i København kan vise til gode resultater både i form av økt trivsel for både elever og lærere, samt forbedret utgangspunkt for læring fordi matskolene sikrer riktig ernæring til elevene.

KLIMATILPASNING

Klimaet er i endring. Endringene berører kommuner og fylkeskommuner i form av ekstremvær – hetebølger som påvirker arbeidsmiljø og folkehelse, intens nedbør som skaper overvann i byer og tettsteder, kraftige stormer, skred og flommer som ødelegger infrastruktur som vei, jernbane, kraftnett og havner. Selv om vi kutter utslippene av klimagasser, må vi tilpasse oss uunngåelige klimaendringer som et resultat av de akkumulerte klimagassene i atmosfæren.

Med en langstrakt kyst ligger Norge utsatt til for klimapåvirkninger. Klimaendringene vil påvirke de fleste sektorer og tjenesteområder kommunene og fylkeskommunene har ansvar for, men det vil være store geografiske variasjoner. Infrastrukturen må forsterkes, energibehovene må tilpasses. I tillegg kan man forvente endringer i dyrkings- og innhøstingsforholdene for landbruket.

FRAMTIDENS BYER KOBLER BYUTVIKLING OG KLIMATILPASNING

Dagens fortettingspolitikk med økt nedbygging av areal og økende tendens til å bygge nær vannveier, øker faren for urban flom. Det er derfor behov for å forene byutvikling med tiltak som ikke følger tradisjonelle linjer med økt dimensjonering av avløpsledninger som eneste tiltak. Framtidens byer har blant annet hatt fokus på frakobling av takvann til avløpsanlegg i Fredrikstad, bruk av grønne tak i blant annet Trondheim og Oslo, regnbedd i Trondheim, Bærum og Oslo, blågrønn faktor i Bærum og Oslo, og bekkeåpning ved Ensjø i Oslo.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- Sørg for en helhetlig risikostyring ved å inkludere resultater fra klimamodeller i risikoanalyser for å forstå hvordan temperatur, nedbør og vind endrer seg. Identifiser kostnadseffektive tiltak som må iverksettes.
- Samarbeid med lokalt næringsliv og lokalbefolkning for å sikre effektiv forebygging og beredskap som ivaretar kritiske samfunnsfunksjoner.
- Bygg kompetanse hos plan- og byggesaksbehandlere, slik at klimahensyn og tilpasning blir tatt hensyn til og vurdert ved etablering av nye boligfelt og næringsområder.
- Kartlegg risikoområder for urban flom, og utarbeid retningslinjer for overvannshåndtering.
- Still krav i regulerings- og byggesaker om fordrøyning og/eller infiltrasjon av overvann.
- Nye veier bør dimensjoneres for å tåle forventede klimaendringer som overvannshåndtering og vedlikehold av veidekke.
- Foren byutvikling med tiltak som ikke følger tradisjonelle linjer med økt dimensjonering av avløpsledninger.

FOSSILFRIE INVESTERINGER

Minst to tredeler av kjente fossile energireserver må bli liggende under bakken, i følge FNs klimapanel. Om vi lykkes med dette vil det svekke norsk økonomi, som i dag er svært oljeavhengig. For klimaet, og for norsk økonomi, bør Norge og norske kommuner redusere denne risikoen ved å trekke sine investeringer ut av fossile næringer.

EKSEMPLER PÅ RELEVANTE TILTAK:

- trekke kommunale driftsmidler, investeringsmidler og pensjonsfond ut av banker, fond og forsikring som er involvert i kull, olje eller gassvirksomhet.
- Plasser kommunens investeringer i grønne fond, fornybar teknologi, og grønt næringsliv.

EID KOMMUNE VIL SIKRE GRØNNE SPAREPENGER

Ordføreren i Eid kommune har sendt brev til Kommunal Landspensjonskasse (KLP), hvor han har bedt dem kutte investeringer i fossil energi, som olje, kull og tjæresand. KLP har gitt tilbakemelding om at de skal ha en gjennomgang og at KLP vil trekke sine fossilinvesteringer dersom eierne, altså kommunene, ønsker det.

I Klimavalgalliansen har man utarbeidet 8 kommunale klimavettregler, som skal være til hjelp for alle politikere som vil utvikle god, kommunal klimapolitikk. Innholdet har blitt utarbeidet etter innspill fra en rekke fagmiljøer og organisasjoner, og tar utgangspunkt i Klimavalgalliansens felles plattform.

Klimavalgalliansen er en bred allianse av organisasjoner og samfunnsaktører, med et tydelig felleskrav om en mer ansvarlig norsk klimapolitikk. Klimavalgalliansen består blant annet av miljøorganisasjoner, fagforeninger, Den norske kirke og mange andre kristelige og øvrige livssynsorganisasjoner.

Og det er plass til flere!

Forslag til videre lesing:

- Om Klimakommuner: <http://naturvernforbundet.no/getfile.php/Dokumenter/Rapporter%20og%20faktaark/2014/Klimakommuner.pdf>
- Om klimaspyspisser: <http://www.zero.no/kommune/spyspisser>
- Om Grønn p.t.-rente i Kommunalbanken: <http://www.kommunalbanken.no/kbn-no/laan/renteprodukter/groenn-pt-rente/>
- Om vedtatt norsk Klimapolitikk, St.Meld. 21 (2011-2012): <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kld/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-21-2011-2012.html?id=679374>
- Om grønn transport i Trondheim: <http://www.trondheim.kommune.no/content/1117742127/Bymiljøprisen:-Trondheim-er-i-finalen> og <http://www.regjeringen.no/nn/dep/sd/dokument/proposisjonar-og-meldingar/prop/2009-2010/prop-1-s-20092010/5.html?id=581170>
- Om Københavns klimaregnskap: <http://www.kk.dk/~media/19453749E17D4697B37C65D3EE3CEEEA.ashx>
- Om økomatprosjektet i Aurskog Høland kommune: [http://www.aurskog-holand.kommune.no/www/aurskog-holand/resource.nsf/files/www9hkfdb-rapport_2013_prosjekt_oekologisk_mat_i_aurskog-hoeland_kommune/\\$FILE/rapport_2013_prosjekt_oekologisk_mat_i_aurskog-hoeland_kommune.pdf](http://www.aurskog-holand.kommune.no/www/aurskog-holand/resource.nsf/files/www9hkfdb-rapport_2013_prosjekt_oekologisk_mat_i_aurskog-hoeland_kommune/$FILE/rapport_2013_prosjekt_oekologisk_mat_i_aurskog-hoeland_kommune.pdf)
- Om Nedre Eiker-modellen: <http://www.nedre-eiker.kommune.no/kort-veileder-for-nedre-eiker-modellen.4587902-109686.html> og http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CDAQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.miljofyrarn.no%2Ffester%2Fkursfiler-konsulentkurs-september-2011-i-oslo%2Fdoc_download%2F7-verneombudene-bygger-intern-miljokompetanse-og-sertifiserer-hele-nedre-eiker-kommune&ei=2nULU5bnJqn-4QT_4DAAQ&usq=AFQjCNGu21_-83F2rvBtfodcFHdofbaZww&bvm=bv.67720277,d.bGE&cad=rja
- Om FutureBuilt: <http://www.futurebuilt.no/>
- Om verdens første rehabiliterte plusshus på www.powerhouse.no
- Om Fjordvarme i Nordfjordeid kommune: <http://www.zero.no/kommune/fjordvarme-i-nordfjordeid>
- Om Framtidens Byer: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/framtidsbyer/forside.html?id=551422>
- Om klimatilpassing: <http://www.regjeringen.no/nb/sub/framtidsbyer/prosjektvisning.html?projectId=239542&id=705593>
- Røde Kors - Klimaendringer i Norge og betydningen for lokal beredskap http://www.rodekors.no/Global/HK/Media/Rapporter/140814_Felles_beredskap_rapport_2014.pdf
- Om Klimapartnere netverket i Agder og Hordaland <http://www.klimapartnere.no/>

WWW.KLIMAVALGALLIANSEN.NO
[#KLIMAVALG](https://twitter.com/KLIMAVALG)

R-fsk

Møteprotokoll frå Representantskapsmøte i Dragsundbygg IKS

Dato: 11.08.2014
Tid: Kl 14.15 – 15.45
Stad: Søre Sunnmøre Landbrukskontor

 HERØY KOMMUNE RÅDMANNEN	
Reg.nr. 2014/4	Saksbeh. HS
13 AUG. 2014	
Ark kode P 033	
Ark kode S	
J nr.	Dok nr. 43
Kassasjon	

Faste medlemmer som møtte:

Leiar Arnulf Goksøyr, Herøy kommune
Randulf Lillebø, Vanylven kommune
Ivar Otto Kristiansen, Volda kommune

Varamedlem som møtte:

Helge Støylen, Sande kommune

Fast medlem med forfall:

Dag Vaagen, Sande kommune
Anders Riise, Hareid kommune

Varamedlem med forfall:

Dag Audun Eliassen, Hareid kommune

Styreleiar Henry Jøsokbakke tok del i møtet.

Sak 01/2014: Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner innkalling og sakliste.

Stemmegjeving: Samrøystes

Sak 02/2014: Godkjenning av møteprotokoll frå 29.06.2012

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner møteprotokoll frå 29.06.2012.

Stemmegjeving: Samrøystes

Sak 03/2014: Årsmelding for 2012

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner årsmelding 2012 for Dragsundbygg IKS.

Stemmegjeving: Samrøystes

Sak 04/2014: Rekneskap for 2012

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner rekneskapet for 2012. Av mindreforbruket på kr 118.865,65 nyttast kr 50.000,- til vedlikehold av bygget og kr 68.865,56 overførast til disposisjonsfondet.

Stemmegjeving: Samrøystes.

Sak 05/2014 Revisjonsmelding for 2012

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS tek revisjonsmelding for 2012 til vitande.

Stemmegjeving: Samrøystes.

Sak 06/2014: Årsmelding for 2013

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner årsmelding for 2013 for Dragsundbygg IKS.

Stemmegjeving: Samrøystes

Sak 07/2014: Rekneskap for 2013

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner rekneskapen for 2013. Mindreforbruk på kr 46.108,- overførast til disposisjonsfondet.

Stemmegjeving: Samrøystes.

Sak 08/2014 Revisjonsmelding for 2013

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS tek revisjonsmeldinga for 2013 til vitande.

Stemmegjeving: Samrøystes.

Sak 09/2014: Budsjett 2014

Vedtak: Representantskapet i Dragsundbygg IKS godkjenner framlagde budsjett for 2014.

Stemmegjeving: Samrøystes.

Sak 10/2014: Utmeldingar frå selskapet

Saka vart lagt fram utan tilråding til vedtak.
Det vart utforma felles framlegg til vedtak i møtet.

Vedtak: Representantskapet tek utmeldingane frå Volda kommune, Hareid kommune og Sande kommune til vitande og ber Herøy kommune og Vanylven kommune kome fram til endeleg fordelingsnøkkel på overtaking av oppsagde eigardelar.

Stemmegeving: Samrøystes.

Sak 11/2014: Leigeavtalar i Dragsundbygg

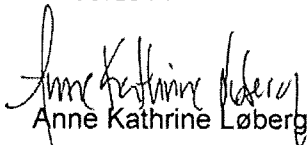
Saka vart lagt fram utan tilråding til vedtak.
Det vart utforma felles framlegg til vedtak i møtet.

Vedtak: Representantskapet tek vedtak i styresak 7/2014 om oppseiinga frå Mattilsynet til vitande.

Representantskapet ber styret gå i dialog med Mattilsynet om å halde fram med leige i Dragsundbygg, før ein alternativt arbeider med å finne ny leigetakar.

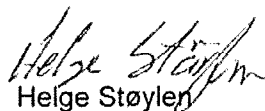
Stemmegeving: Samrøystes.

Dragsund
11.08.2014

Anne Kathrine Løberg

Arniulf Goksøyr

Randulf Lillebø

Helge Støylen

Ivar Otto Kristiansen

Fra: þý J o n R u n e V ý ý g e
Sendt: 26. august 2014 10:47
Til: Arkiv
Emne: VS: Til orientering - KOFA-sak 2012/248 [SVW-SAKER.FID151503]

þý D e n n e þ ý ý r v e l þ ý ý p o s t l i s t a o g s o m r e f . s a

Helsing

þý J o n R u n e V ý ý g e
Anleggs- og driftsleiar/Brannsjef

7008 1362 / 9157 8004

www.heroy.kommune.no

Fra: Einar Heimdal [mailto:einar@reinhaldsverket.no]
Sendt: 25. august 2014 14:17
Til: postmottak; Postmottak Ulstein kommune (postmottak@ulstein.kommune.no);
Postmottak Hareid kommune (postmottak@hareid.kommune.no);
sande.kommune@sande-mr.kommune.no

Kopi: þý A r n u l f G o k s ý ý y r ; J o n R u n e V ý ý g e ; K n u t E
Erik Engh (knutengh@hotmail.com); Arne Runar Vik
þý (a r n e . r u n a r . v i k @ u l s t e i n . k o m m u n e . n o) ; H a r
(harald.overeng@ulstein.kommune.no); Fred Arnesen; Anders Riise
(anders.riise@hareid.kommune.no); Nils Yngve Nupen
þý (n i l s . n u p e n @ h a r e i d . k o m m u n e . n o) ; ý ý y v i n d V
(oyvind.vassbotn@hareid.kommune.no); Lars T. Hustad
(lars.hustad@hareid.kommune.no); Dag Vaagen (dag.vaagen@sande-mr.kommune.no) ;
þý O d d b j ý ý r n I n d r e g ý ý r d (o i @ s a n d e - m r . k o m m u n e .
(kmv@sande-mr.kommune.no)

Emne: Til orientering - KOFA-sak 2012/248 [SVW-SAKER.FID151503]

Hei !

þý V e d l a g t f i n n d e K O F A s i a v g j e r d s l e i s a k

Dette til orientering.

Mvh
Einar Heimdal
SSR

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av slamtømming fra husholdninger, fritidsboliger og kommunale anlegg. Klager anførte dels at innklagede hadde plikt til å avvise valgte leverandør som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskrav, dels at innklagede hadde plikt til å avvise valgte leverandør som følge av vesentlige avvik i kravspesifikasjonen, dels at innklagede hadde benyttet et ulovlig tildelingskriterium og brutt kravet til forutberegnelighet og likebehandling i evalueringen. Ingen av klagers anførsler førte frem.

Klagenemndas avgjørelse 18. august 2014 i sak 2012/248

- Klager:** Moldskred Renovasjon AS
- Innklaget:** Søre Sunnmøre Reinhaldsverk IKS
- Klagenemndas medlemmer:** Morten Goller, Tone Kleven og Kai Krüger
- Saken gjelder:** Avvisning av valgte leverandør og valgte leverandørs tilbud, tildelingsevaluering, ulovlig tildelingskriterium

Bakgrunn:

- (1) Søre Sunnmøre Reinhaldsverk IKS (heretter innklagede) kunngjorde 28. august 2012 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av slamtømming fra husholdninger, fritidsboliger og kommunale anlegg i kommunene Sande, Herøy, Ulstein og Hareid. Kontraktperioden var to år med opsjon på 1 + 1 år. Anskaffelsens anslåtte verdi er angitt å være over 2 millioner kroner pr år. Tilbudsfristen var i kunngjøringen angitt til 8. oktober 2012.
- (2) Det fremgikk i konkurransegrunnlaget punkt 3.5 om "*Leverandøren sine tekniske og faglege kvalifikasjonar*" at det krevdes erfaring fra tilsvarende eller relevante oppdrag/leveranser. Dette skulle dokumenteres med en referanseliste til selskapets viktigste leveranser de siste tre år, inkludert verdien av hver avtale, oppstartstidspunkt og kontaktperson.
- (3) Bruk av underleverandører var beskrevet i punkt 3.6 hvor det fremkommer:

"Dersom leverandøren planlegg å overlate delar av kontrakten til underleverandørar, skal det gjevast ei kort skildring av underleverandørane og kva del/delar av oppdraget underleverandør skal utføre. For underleverandørar gjeld same krav til kvalifikasjonar som for hovudleverandør og det er tilbydaren som skal stå ansvarleg for desse når det gjeld oppfylling av kontrakten."

(4) I henhold til konkurransegrunnlaget punkt 6.2 skulle tilbudene evalueres på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet. De tre tildelingskriteriene var pris (55 %), kvalitet og løsninger (20 %) og miljø (25 %).

(5) I konkurransegrunnlagets punkt 6.2 fremgikk følgende informasjon for kriteriet "Kvalitet og løysingar":

"Ved evaluering av dette kriteriet vil oppdragsgjevar vurdere tilbydar sitt totale konsept. Det vert då lagt vekt på tilbydar sine svar, løysingar og dokumentasjon for dei ulike punkta i kravspesifikasjonen. Oppdragsgjevar vil ha spesiell fokus på tilbydar sine svar i kapittelet "Oppdraget."

(6) I kravspesifikasjonen, vedlegg 1, var "Oppdraget" angitt som et eget kapittel, inndelt i seks underpunkter, herunder: "1. Slamtøming", "2. Transport til og slamhandsaming på godkjende (offentlege) slamhandsamingsanlegg", "3. Mottak og tøming av silgods frå silanlegg", "4. Naudtømingar og ekstratømingar", "5. Handsaming/disponering av slam i samsvar med forskrift om avløpsslam og i samsvar med miljøkrav i dette anbudet (sjå eige avsnitt om dette)", og "6. Rapportering direkte inn på kommunane sitt datasystem for slamhandsaming". Under hvert punkt var det gitt en nærmere beskrivelse av de enkelte oppdragene. Til sist i kapitlene, bortsett fra kapittel 5, var det bedt om leverandørenes beskrivelse av hvordan de enkelte oppdragene var tenkt utført.

(7) Innklagede mottok to tilbud innen tilbudsfristens utløp. Det ene var fra Moldskred Renovasjon AS og det andre var fra Miljøservice AS.

(8) I tilbudet fra Miljøservice AS fremkom det av løsningsbeskrivelsen at tre underleverandører var aktuelle for deler av kontrakten, men det var ikke lagt ved forpliktelseserklæringer fra underleverandørene. Det fremkom også i punkt 3.A – Kvalitet, at selskapet var ISO-sertifisert og det var lagt ved et ISO-sertifikat. Det var opplyst at "Ei generell omtale av kvalitets- og miljøsystemet til MS er vedlagt. Gjennom fellesprosjekt i Septik24-gruppen har vi arbeida målretta sidan 2009 med felles ISO-sertifisering. MS er ISO-sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9001:2000 og NS-EN ISO14001:2004 (kvalitet og miljø). Sjå vedlagte sertifikat". Det fremkom av sertifikatet at sertifikatet var tildelt for produktene/tjenestene:

"Produksjon og tenesteyting til private, kommunale og interkommunale verksemdar. Marknadsføring og sal av slamtøming, mobil avvatning, kompostering og jondprodukt."

(9) I meddelelsesbrevet fra innklagede til tilbyderne datert 27. november 2012, fremgikk det at Miljøservice AS sitt tilbud var valgt, da tilbudet var det økonomisk mest fordelaktige ut i fra konkurransegrunnlaget. Det fremkom også at Miljøservice AS (heretter valgte leverandør) fikk 0,5 poeng ekstra for ISO-sertifisering under tildelingskriteriet "kvalitet og løysingar". Følgende begrunnelse var gitt:

"På dette punktet er det tilbydar sitt totale konsept som skal vurderast. Her er det lagt vekt på tilbydar sitt svar, løysingar og dokumentasjon for dei ulike punkta i kravspesifikasjonen. Oppdragsgjevar vil ha spesiell fokus på tilbydar sine svar i kapitlet "Oppdraget".

Det er ikkje stor skilnad på tilbydarane på dette punktet.

Moldskred Renovasjon AS får full score for enkle, greie og velprøvde løysingar.

Miljøservice AS får trekk på 1 poeng for 2 usikre moment under punktet "Mottak og tøming av silgods frå silanlegg". Det er her snakk om krokkassecontainerar i Herøy og tømefrekvensen der. I tillegg er det eit par praktiske spørsmål rundt tøming ved silanlegget i Ulstein (Halseneset) som må ordnast/avklarast. Men Miljøservice AS [skal nok være gis] 0,5 poeng ekstra på grunn av ISO-sertifisering og anna dokumentasjon, slik at poengsettinga på dette punktet blir 9,5 til Miljøservice AS".

- (10) I meddelelsesbrevet fremkom følgende fra begrunnelsen av tildelingskriteriet "miljø":

"Totalt på dette tildelingskriteriet får då Moldskred Renovasjon AS full score med 10 poeng, medan Miljøservice AS får 9,5 poeng."

- (11) I en tabell som oppsummerte leverandørenes poengscore, var det opplyst at Miljøservice AS fikk 9,75 poeng på tildelingskriteriet "miljø".
- (12) Moldskred Renovasjon AS (heretter klager) sendte en klage på tildelingsbeslutningen 11. desember 2012. Det ble her påpekt at innklagede hadde brutt regelverket ved å ikke avvise valgte leverandør. Innklagede besvarte klagen 17. desember 2012, og klager ble ikke gitt medhold.
- (13) Kontrakt med valgte leverandør ble signert 20. desember 2012.
- (14) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser (heretter klagenemnda) 20. desember 2012.
- (15) Nemndsmøte i saken ble avholdt 18. august 2014.

Anførsler:

Klagers anførsler:

Avvisning av valgte leverandør

- (16) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandør, da valgte leverandør ikke kan anses kvalifisert for oppdraget. Det vises til at valgte leverandør i sitt tilbud har opplyst at selskapet skal benytte tre underleverandører til å utføre deler av kontraktsarbeidet, uten at det er levert nødvendig forpliktelseserklæring fra disse, jf. forskriften § 17-9 (2). Når det ikke foreligger forpliktelseserklæring kan det ikke legges vekt på underleverandørens kvalifikasjoner, og valgte leverandør kan dermed ikke anses kvalifisert.
- (17) Selv om innklagede hevder at valgte leverandør oppfyller kvalifikasjonskravet på egen hånd, vil ikke dennes erfaring kunne si noe om evnen til å utføre oppdraget, når arbeidet skal utføres av underleverandører.
- (18) Innklagede har ikke anledning til å innhente nye forpliktelseserklæringer eller tilsvarende etter forskriften § 21-4. Bestemmelsen omhandler supplering av dokumenter som allerede er blitt sendt inn.

Avvisning av valgte leverandørs tilbud

- (19) Innklagede har brutt forskriften § 20-13 (1) bokstav e, ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud. Som en følge av at regelverket ikke tillater å benytte

underleverandørens dokumentasjon i evalueringen av tilbudet, vil det foreligge vesentlig avvik fra kravspesifikasjonen, og tilbudet må avvises. Det vises til klagenemndas sak 2009/11, hvor nemnda etter klagers syn la til grunn at en tilsvarende regel som i § 17-9 (2) må gjelde for evalueringen av tilbudene.

Tildelingsevaluering

- (20) Innklagede har brutt kravene til likebehandling og forutberegnelighet i loven § 5 ved å gi valgte leverandør 0,5 poeng ekstra for ISO-sertifisering under tildelingskriteriene "kvalitet og løysingar" og at vektet score under "miljø" er for høy.
- (21) ISO-sertifisering er noe som forskriften har angitt som dokumentasjon under kvalifikasjonskrav og dermed kun kan vektlegges i kvalifikasjonsfasen. ISO-sertifisering var heller ikke nevnt i beskrivelsen av tildelingskriteriet.
- (22) Innklagede har brutt kravene til likebehandling og forutberegnelighet i loven § 5 ved å angi i poengtabellen at valgte leverandør fikk 9,75 poeng på tildelingskriteriet "miljø" når det riktige var at det her var gitt 9,5 poeng. Det vises til at riktig poengsum på 9,5 fremgår i tildelingsbrevet. Dette gjorde at innklagede også anga feil vektet score i poengtabellen, 2,44, og ikke 2,37, som var det riktige.

Ulovlig tildelingskriterium

- (23) Innklagede har brutt forskriften § 22-2 (2) ved å benytte et ulovlig tildelingskriterium. Det vises til at det under tildelingskriteriet "Kvalitet og løysingar", var beskrevet blant annet at oppdragsgiver under evalueringen ville ha spesiell fokus på tilbydernes svar i kapittelet "Oppdraget". Det fremkom i kapittelet at oppdraget bestod av forskjellige deler og at dette må anses som underkriterier som inneholder helt ulike vurderingstemaer. Hvert av underkriteriene skulle vært skilt ut som egne tildelingskriterier, og blitt gitt en individuell vektning i konkurransegrunnlaget.

Innklagedes anførsler:

Avvisning av valgte leverandør

- (24) Det bestrides at valgte leverandør skulle ha vært avvist som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravet om tekniske og faglige kvalifikasjoner.
- (25) Valgte leverandør oppfylder kvalifikasjonskravet om referanselister på egenhånd, og det er derfor ikke nødvendig å støtte seg på underleverandører gjennom forpliktelseserklæring.
- (26) Det er ikke nødvendig å fremlegge forpliktelseserklæring fra underleverandører selv om underleverandører skal utføre oppdraget. Bestemmelsen i § 17-9 (2) innebærer at selskap som ikke selv oppfylder kravene kan støtte seg på andre foretak.
- (27) Det ville uansett ha vært anledning til å be om ettersendelse av forpliktelseserklæringer etter forskriften § 21-4 som alternativ til en eventuell avvisning. Siden innklagede vurderte det slik at valgte leverandør var kvalifisert basert på egen erfaring ble ikke dette gjort.

Avvisning av valgte leverandørs tilbud

- (28) Det bestrides at valgte leverandørs tilbud skulle ha vært avvist. Forskriften § 17-9 (2) gjelder kun kvalifikasjonskrav og kan ikke få anvendelse i tildelingsfasen. Tilbudet fra valgte leverandør inneholder ikke vesentlige avvik.

Tildelingsevaluering

- (29) Det bestrides at kravene til likebehandling og forutberegnelighet i loven § 5 er brutt ved at valgte leverandør fikk poeng for ISO-sertifisering på tildelingskriteriene "*kvalitet og løsninger*" og "*miljø*". Det var forutberegnelig at innklagede kunne vektlegge ISO-sertifisering. Innklagede har evaluert tilbudene i henhold til tildelingskriteriene i konkurransegrunnlaget og kravspesifikasjonen.
- (30) Innklagede har i etterkant rettet feilen ved poengsetting av miljø slik at vektet score nå er riktig. Rangeringen blir den samme etter at feilen er rettet opp.

Ulovlig tildelingskriterium

- (31) Innklagede har ikke kommentert klagers anførsel om ulovlig tildelingskriterium.

Klagenemndas vurdering:

- (32) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder slamtømming fra husholdninger, fritidsboliger og kommunale anlegg som er en prioritert tjenesteanskaffelse i kategori 16. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen estimert til 8 millioner kroner over kontraktsperioden. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser følger anskaffelsen etter sin art og verdi forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 del I og del III, jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.

Avvisning av valgte leverandør

- (33) Klager har anført at valgte leverandør skulle vært avvist fordi valgte leverandør ikke er kvalifisert for å delta i konkurransen. Det vises til at valgte leverandør skulle benytte tre underleverandører til å utføre deler av kontraktsarbeidet, uten at det er levert nødvendig forpliktelseserklæring fra disse, jf. forskriften § 17-9 (2). Uten forpliktelseserklæring kan oppdragsgiver ikke legge vekt på underleverandørens kvalifikasjoner, og valgte leverandør kan dermed ikke anses kvalifisert. Valgte leverandør kan heller ikke anses kvalifisert ved at oppdragsgiver legger vekt på valgte leverandørs egen erfaring i kvalifikasjonsvurderingen for de deler av kontraktgjennomføringen som skal utføres av underleverandørene.
- (34) I henhold til forskriften § 20-12 (1) bokstav a har oppdragsgiver plikt til å avvise en leverandør som "*ikke oppfyller krav som er satt til leverandørens deltagelse i konkurransen*".
- (35) I konkurransegrunnlagets punkt 3.5 var det blant annet stilt krav til at leverandørene måtte ha "*erfaring frå tilsvarande eller relevante oppdrag/leveranser*". Det følger av praksis fra klagenemnda at det nærmere innholdet i kvalifikasjonskravene, må fastlegges på bakgrunn av de tilhørende dokumentasjonskravene, jf. blant annet sakene 2011/157 premiss (42) og 2011/330 premiss (71).

- (36) Det er ikke bestridt at deler av oppdraget skulle utføres av underleverandører, og at det ikke var vedlagt forpliktelseserklæringer. Bruk av underleverandører er beskrevet i punkt 3.6 i konkurransegrunnlaget hvor det fremkommer:

"Dersom leverandøren planlegg å overlate delar av kontrakten til underleverandører, skal det gjevast ei kort skildring av underleverandørane og kva del/delar av oppdraget underleverandørane skal utføre. For underleverandører gjeld same krav til kvalifikasjoner som for hovudleverandør og det er tilbydaren som skal stå ansvarleg for desse når det gjeld oppfyljing av kontrakten".

- (37) Av forskriften § 17-9 (2) følger det at *"En leverandør kan for en særskilt kontrakt, der det er hensiktsmessig, støtte seg på andre foretaks kapasitet, uavhengig av den juridiske karakteren av forbindelsen mellom dem. I så fall skal leverandøren dokumentere overfor oppdragsgiver at den vil ha rådighet over de nødvendige ressursene, for eksempel ved å fremlegge en forpliktelseserklæring om dette fra disse foretakene".*
- (38) Klagenemnda har lagt til grunn at bestemmelsen må forstås slik at dersom leverandøren selv oppfyller kvalifikasjonskravene, er det ikke nødvendig å legge frem forpliktelseserklæring fra underleverandører, jf. for eksempel klagenemndas sak 2011/330, premiss (74).
- (39) Spørsmålet er om formuleringen *"For underleverandører gjeld same krav til kvalifikasjoner som for hovudleverandør og det er tilbydaren som skal stå ansvarleg for desse når det gjeld oppfyljing av kontrakten"*, må forstås slik at innklagede i denne konkurransen har oppstilt kvalifikasjonskrav for underleverandørene, på en slik måte at det ikke var tilstrekkelig at leverandøren selv oppfylte kvalifikasjonskravene.
- (40) Formuleringen i konkurransegrunnlaget kan forstås på to måter. Den ene måten er at underleverandører må oppfylle kvalifikasjonskravene, og at dette vil bli gjenstand for en kvalifikasjonsvurdering. Den andre måten formuleringen kan forstås på er at den ikke sier mer enn at underleverandører må ha de nødvendige kvalifikasjoner, uten at dette henspiller på forskriftens regler om kvalifikasjonskrav. Etter nemndas oppfatning er den siste forståelsen mest nærliggende. Det er ikke andre steder i konkurransegrunnlaget antydning at underleverandører vil bli underlagt en kvalifikasjonsvurdering. Tvert imot ba innklagede kun om at leverandørene måtte gi en beskrivelse av de eventuelle underleverandørene og en kort beskrivelse av hvilket arbeid underleverandøren skulle utføre. En ordning som avviker fra det alminnelige system i forskriften burde også kommet tydeligere frem.
- (41) For foreliggende sak må det derfor legges til grunn at det ikke var krav om at leverandørene måtte dokumentere underleverandørenes oppfyllelse av kvalifikasjonskravene.
- (42) I dette tilfellet har innklagede vurdert det slik at valgte leverandør oppfyller kravet til erfaring fra tilsvarende eller relevante oppdrag/leveranser. Klagenemnda har ikke foranledning til eller grunnlag for å overprøve denne vurderingen. Det var således ikke nødvendig å dokumentere rådighet over underleverandørens ressurser. Klagers anførsel om at valgte leverandør skulle ha vært avvist grunnet manglende dokumentasjon for rådighet over underleverandørers ressurser kan derfor ikke føre frem.

Avvisning av valgte leverandørs tilbud

- (43) Klager har anført at innklagede hadde plikt til å avvise valgte leverandørs tilbud, jf. forskriften § 20-13 (1) bokstav e. Det vises til at klager mener at innklagede var avskåret fra å legge vekt på tilbudsopplysningene om arbeidet underleverandørene skulle utføre, siden valgte leverandør ikke hadde vedlagt forpliktelseserklæring fra underleverandørene.
- (44) Ved besvarelsen av kravspesifikasjonen har valgt leverandør lagt til grunn at tre ulike underleverandører er aktuelle for oppdraget. Dersom det ikke er adgang til å legge vekt på tilbudsopplysningene om underleverandørene måtte oppdragsgiver sett bort ifra løsningsbeskrivelsen på de stedene hvor man har beskrevet hvordan underleverandørene vil løse oppdragene, og dermed vil tilbudet fra valgte leverandør etter klagers oppfatning inneholde vesentlige avvik.
- (45) I henhold til forskriften § 20-13 (1) bokstav e, har oppdragsgiver plikt til å avvise et tilbud når *"det inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonen i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget"*.
- (46) Spørsmålet er om det må oppstilles et krav om dokumentasjon for at underleverandørens ressurser er tilgjengelige i evalueringsfasen og dermed om manglende forpliktelseserklæringer fra valgte leverandør, er å anse som et *"vesentlig avvik"* i tilbudet fra kunngjøringen/konkurransegrunnlaget, jf. forskriften § 20-13 (1) bokstav e.
- (47) Som støtte for sin anførsel om har klager vist til klagenemndas avgjørelse i sak 2009/11. I denne saken hadde leverandøren vedlagt tilbudet CV til flere personer hos underleverandøren, i forbindelse med at underleverandøren hadde påtatt seg å stille med nødvendig personell og andre ressurser slik at leverandøren kunne oppfylle sine leveringsgarantier. Nemnda uttalte i den forbindelse at *"Det må på denne bakgrunn, i analogi med anskaffelsesforskriften § 17-8 (2), også kunne legges vekt på ressursene i Axess Partnes AS."* Avgjørelsen ble forstått i sak 2009/98 på den måten at også kravet til dokumentasjon av rådighet over leverandørens ressurser må gjelde, se premissene 33-37.
- (48) Saksforholdet i 2009/98 ble i etterkant av klagenemndas avgjørelse brakt inn for domstolene. I lagmannsrettens avgjørelse i saken, LB-2011-036129, uttalte domstolen, uten at det var nødvendig for retten å ta stilling til problemstillingen i saken:
- "Lagmannsretten er enig med staten i at både ordlyden og sammenhengen i regelverket tilsier at § 17-9 (2) kun gjelder kvalifikasjonskrav og ikke kan få anvendelse i tildelingsfasen i konkurransen. En analogisk anvendelse av forskriften fremstår derfor heller ikke som godt begrunnet."*
- (49) Klagenemnda er enig i lagmannsrettens forståelse av forskriften § 17-9 (2). Det vises til at klagenemnda i sin praksis gjennomgående har lagt til grunn at utgangspunktet ved enhver tilbudsevaluering, er at den offentlige oppdragsgiver må kunne stole på de opplysninger som følger av leverandørens tilbud, og at det ikke foreligger noen plikt for oppdragsgiver til å kontrollere disse opplysningene, med mindre det foreligger forhold eller opplysninger som gir spesiell foranledning for kontroll, jf. blant annet klagenemndas sak 2009/270. I utgangspunktet vil innklagedes interesser i slike tilfeller være beskyttet av reglene om kontraktsbrudd, og de øvrige tilbydernes interesser gjennom forbudet mot vesentlige endringer – som også vil kunne omfatte unnlatt

oppfølging av kontrakten, jf. samme sak. Regelverket inneholder ikke noe eksplisitt krav om at det er nødvendig med forpliktelserklæring for å dokumentere det som er tilbudt, herunder arbeid som skal utføres av andre enn tilbyder selv. EU-domstolen har også i sak C-95/10 (Strong Seguranca) avvist at artikkel 47 (2), som forskriften § 17-9 (2) gjennomfører, kan anvendes analogisk på uprioriterte tjenester. Dette viser at det må utvises forsiktighet med å anvende regelverkets bestemmelser analogisk.

- (50) Dette, sett i sammenheng med klagenemndas sikre praksis når det gjelder tilbudsevaluering og lagmannsrettens uttalelse i ovennevnte avgjørelse innebærer at det ikke er grunn til å anvende forskriften § 17-9 (2) analogisk, slik klager hevder. Når så er tilfellet, stod innklagede i tildelingsevalueringen fritt til å legge vekt på de opplysninger valgte leverandør hadde gitt om de underleverandører denne ville benytte ved utførelsen av kontrakten for innklagede. Klager har ikke anført at valgte leverandør sitt tilbud avvek kravspesifikasjonen på andre grunnlag. Klagers anførsel fører ikke frem.

Tildelingsevaluering

- (51) Klager anfører at innklagede har brutt kravene til likebehandling og forutberegnelighet i loven § 5 ved å gi valgte leverandør 0,5 poeng ekstra for ISO-sertifisering under tildelingskriteriene "*kvalitet og løysingar*".

- (52) Av kravet til forutberegnelighet i loven § 5 følger det at oppdragsgiver må evaluere tilbudene på en saklig og forsvarlig måte. Av dette kan det blant annet utledes at oppdragsgivere må evaluere tilbudene i samsvar med de opplysninger som er gitt i konkurransegrunnlaget.

- (53) Av tildelingskriteriet "*Kvalitet og løysingar*" i konkurransegrunnlagets punkt 6.2 fremkom det:

"Ved evaluering av dette kriteriet vil oppdragsgiver vurdere tilbyder sitt totale konsept. Det vert då lagt vekt på tilbyder sine svar, løysingar og dokumentasjon for dei ulike punkta i kravspesifikasjonen. Oppdragsgjevar vil ha spesiell fokus på tilbyder sine svar i kapittelet "oppdraget". "

- (54) I valgte leverandørs tilbud punkt 3.A Kvalitet, fremkom det blant annet at leverandøren var ISO-sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9001:2000 og NS-EN ISO14001:2004 (kvalitet og miljø), og det var vedlagt et sertifikat. Det fremkom av sertifikatet at sertifikatet var tildelt for produktene/tjenestene:

"Produksjon og tenesteyting til private, kommunale og interkommunale verksemdar. Marknadsføring og sal av slamtøming, mobil avvatning, kompostering og jondprodukt."

- (55) NS-EN ISO 9001:2000 Systemer for kvalitetsstyring (nå erstattet med NS-EN ISO 9001:2008), angir kravene til hva et kvalitetsstyringssystem bør inneholde. Den presenterer også det grunnleggende nivået på kvalitet i en virksomhet. NS-EN ISO14001:2004 spesifiserer krav til et miljøstyringssystem for å gjøre det mulig for en organisasjon å formulere en politikk og mål som tar hensyn til lovbestemte krav og andre krav som organisasjonen pålegger seg, og informasjon om vesentlige

miljøaspekter. Den gjelder for de miljøaspekter som en organisasjon fastslår at den kan styre, og som den har en innvirkning på.¹

- (56) Slik tildelingskriteriet var formulert, indikerte innklagede at blant annet dokumentasjon for løsningsbeskrivelse for de ulike punktene i kravspesifikasjonen ville bli vektlagt. Sertifikatene som valgte leverandør vedla som dokumentasjon for sin løsningsbeskrivelse var relevant for punktene under oppdraget, jf. premiss (55) og (56).
- (57) Ved evalueringen har oppdragsgiver et innkjøpsfaglig skjønn som i begrenset grad kan overprøves. Innklagede premierte valgte leverandørs ISO-sertifisering med 0,5 poeng. Basert på måten tildelingskriteriet var formulert på, relevansen av ISO-sertifiseringen og innklagedes vektlegging av dette, kan ikke klagenemnda se at det var usaklig eller uforsvarlig å vektlegge ISO-sertifisering ved evalueringen i denne konkurransen. Klagers anførsel fører ikke frem.
- (58) Klager anførte at vektet score under "*miljø*" er for høy. Innklagede har rettet opp feilen ved utregning av samlet vektet score under miljøkriteriet med det resultat at rangeringen blir den samme. Klagenemnda oppfatter dette som en glipp fra oppdragsgiver og finner derfor ikke grunn til å gå nærmere inn på dette.
- (59) Ettersom det etter klagenemndas syn ikke er grunnlag for at evalueringen av tilbudene har vært usaklig eller uforsvarlig, fører klagers anførsel om at innklagede har brutt kravene til likebehandling og forutberegnelighet i loven § 5 ikke frem.

Ulovlig tildelingskriterium

- (60) Klager har anført at innklagede ved tildelingskriteriet "*kvalitet og løsninger*" har benyttet et ulovlig tildelingskriterium ved at oppdragsgiver i realiteten har slått sammen flere isolerte tildelingskriterier i en gruppe, uten å angi en relativ vektning for hvert kriterium, jf. forskriften § 22-2 (2). Klager har vist til at kravspesifikasjonens beskrivelse og inndeling av oppdraget må forstås som underkriterier til tildelingskriteriet, og til at det ikke er sammenheng mellom vurderingene som skal gjøres under hver del. Kriteriene skulle vært skilt ut som egne tildelingskriterier og gitt en individuell vektning i konkurransegrunnlaget.
- (61) Det følger av forskriften § 22-2, (2), fjerde punktum, at dersom tildeling av kontrakt skjer på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skal "*oppdragsgiver [...] angi den relative vektning som gis hvert av kriteriene*".
- (62) Ordlyden tilsier at oppdragsgiver i utgangspunktet har plikt til å angi den relative vektningen av hvert tildelingskriterium som oppstilles. En følge av dette er at oppdragsgiver ikke kan samle to eller flere tildelingskriterier i grupper, og deretter angi en vektning for hver gruppe.
- (63) I klagenemndas sak 2009/156, som omhandler tilsvarende spørsmål knyttet til tildelingskriteriet "*Kvalitet og vareutvalg*", uttalte nemnda i relasjon til oppdragsgivers utforming av tildelingskriterier at: "*Oppdragsgiver har full anledning til å presisere et tildelingskriterium ved bruk av flere ord eller gi en utfyllende beskrivelse. Dersom dette gjøres må det imidlertid være en tilstrekkelig nærhet mellom de begreper som brukes,*

---

¹ Iht. Norsk Standard. www.standard.no.

slik at det ikke i realiteten er tale om flere separate tildelingskriterier som oppstilles som ett.". I denne saken kom nemnda etter en konkret vurdering frem til at "Kvalitet og vareutvalg" i realiteten var to selvstendig kriterier. Når både kvalitet og vareutvalg skulle vurderes under ett, ville det ikke være mulig for en tilbyder å se hvordan et tilbud med stort vareutvalg av lav kvalitet ville bli vektet mot et tilbud med begrenset vareutvalg av høy kvalitet. "Kvalitet og vareutvalg" måtte derfor anses som to separate tildelingskriterier og innklagede hadde brutt forskriften § 22-2 (") ved ikke å angi dem med hver sin relative vektning.

- (64) I foreliggende sak var det aktuelle tildelingskriteriet "Kvalitet og løsninger", vektet 20 %. Evalueringen var en vurdering av tilbydernes totale konsept, med vektlegging av svar, løsninger og dokumentasjon for de ulike punktene i kravspesifikasjonen, med spesiell fokus på svar i kapitlet "Oppdraget". Svarene gjaldt en beskrivelse av hvordan oppdraget var tenkt utført og tilbyderens svar på krav som var beskrevet under hvert kapittel.
- (65) Slik kriteriet var formulert, sett i sammenheng med hvordan kriteriet skulle evalueres, er det i realiteten *kvaliteten på tilbudt løsning* som skulle vurderes under dette kriteriet. Dette er ikke to tildelingskriterier som i strid med regelverket er vurdert under ett. Klagers anførsel har ikke ført frem.

Konklusjon:

Søre Sunnmøre Reinholdsverk IKS har ikke brutt regelverket om offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Morten Goller